Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-4-020 **(Soruşturma)**
Karar Sayısı : **25-17/406-187**
Karar Tarihi : 30.04.2025

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK, Rıdvan DURAN

B. RAPORTÖRLER : Esma AKSU, Emine YAŞAR, Merve KOÇ, Büşra ÖZKUL, Furkan ŞENEL, Orhan Enes ÖZERDEM

C. BAŞVURUDA BULUNAN : - T.C. Ticaret Bakanlığı Aydın Ticaret İl Müdürlüğü
Hasan Efendi Mahallesi 1904 Sokak No:2 Kat:5-6 09100, Efeler/AYDIN

D. HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILANLAR :

1. Batıbeton Sanayi AŞ
Temsilcileri: Av. Prof. Dr. Ali PASLI, Av. Dr. Cihan DOĞAN, Dr. Buğra KESİCİ
Gürsel Mah. İmrahor Cad. No:29 Premier Kampüs Ofis A127 Kağıthane/İSTANBUL

2. Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii AŞ
Temsilcileri: Av. Prof. Dr. Ali PASLI, Av. Dr. Cihan DOĞAN ve Dr. Buğra KESİCİ
Gürsel Mah. İmrahor Cad. No:29 Premier Kampüs Ofis A127 Kağıthane/İSTANBUL

3. Beton-Taş Hazır Beton San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcileri: Av. Tekin MEMİŞ, Av. Afra Nazan ERASLAN, Av. Murat Can ATAKAN
Meydan Sok. No:1 Beybi Giz Plaza Kat:6 No:22 Sarıyer/İSTANBUL
Temsilcisi: Av. Tuncay BOZDAĞ
Tarım Kredi İş Merkezi Kat:4 No:301 Söke/AYDIN
Temsilcisi: Av. Doğa Can BOZDAĞ
Merdivenköy Mah. Nur Sok. No:11/11 C Blok Kadıköy/ İSTANBUL

4. Çimbeton Hazırbeton ve Prefabrik Yapı Elemanları San. ve Tic. AŞ
Temsilcileri: Av. İ. Yılmaz ASLAN, Av. Dilay YEŞİLYAPRAK, Av. Orhan ÜNAL
Gazi Umur Paşa Sok. Bimar Plaza Balmumcu, No:38/8 Beşiktaş/İSTANBUL

5. Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk AŞ
   Temsilcileri: Av. İ. Yılmaz ASLAN, Av. Dilay YEŞİLYAPRAK, Av. Orhan ÜNAL
   Gazi Umur Paşa Sok. Bimar Plaza Balmumcu, No:38/8 Beşiktaş/İSTANBUL
6. Kabasakal Beton Anonim Şirketi
   Çeltikçi Mah. Dibek Başı Sok. No:11/A Söke/AYDIN
7. Öztürk Ticaret
   Yeni Mah. Fevzi Çakmak Cad. No:10 Karpuzlu/AYDIN
8. Serttaş İnşaat Taah. Tur. Maden. San. ve Tic. Ltd. Şti.
   Temsilcisi: Av. Berna SERT BİLLAY
   Cumhuriyet Mah. 1955 Sok. No:3 K:2 D:4 Efeler/AYDIN
9. Şölen Çimento Yapı İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.
   Temsilcileri: Av. Mehmet ŞEKER, Av. Orkun DURDU, Av. Hasret Ülkü İBLİKÇİ ve Av. Musab ACAR
   Yedi Eylül Mah. İzmir Bulv. Yeşim Apt. No:39/2 Efeler/AYDIN
10. Türen Yapı Malzemeleri İnşaat Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti.
    Temsilcisi: Av. Ömer Cengiz
    Güzelhisar Mah. Adnan Menderes Bulv. 55 Sk. No:1 Battaloğlu Apt. K:1 Efeler/AYDIN

(1) **E. DOSYA KONUSU: Aydın ilinde hazır beton üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin birlikte fiyat belirlemek, bölge/müşteri paylaşımı yapmak ve yeniden satıcıların yeniden satış fiyatını belirlemek ve Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii AŞ ve Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk AŞ'nin Aydın ilinde hazır beton üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren bazı teşebbüslerle birlikte fiyat belirlemek ve bölge/müşteri paylaşımı yapmak suretiyle Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiaları.**

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** 04.10.2022 tarih ve 2204541599 sayı ile Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) üzerinden T.C. Ticaret Bakanlığı Aydın Ticaret İl Müdürlüğü kayıtlarına intikal ettirilen ve akabinde T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 30.03.2023 tarihli ve 36994 sayılı yazı ile iletilen başvuruda özetle; Aydın ili Nazilli ilçesinde hazır beton fiyatlarının Aydın il merkezindeki hazır beton fiyatlarının yaklaşık iki katı seviyesinde olduğu, Nazilli ilçesinde faaliyet gösteren hazır beton üreticisi teşebbüslerce ilçe sınırları dışındaki hazır beton üreticisi teşebbüslerin ilgili ilçede hazır beton satışı gerçekleştirmesine izin verilmediği belirtilerek gereğinin yapılması talep edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 05.05.2023 tarihli ve 23-20/395-M sayılı kararı ile dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

(4) Anılan Kurul kararı ve Başkanlık Makamının 11.05.2023 tarihli ve 64461 sayılı Olurları uyarınca başlatılan önaraştırma çerçevesinde 17.05.2023 tarihinde; C-H Hafriyat Nakliyat İnşaat Madencilik Petrol San. ve Tic. Ltd. Şti. (C-H BETON), Canatanlar İnşaat Akaryakıt Tarım Ürünleri Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. (CANATANLAR, Akça Hazır Beton San. ve Tic. AŞ (AKÇA),Mendeş Yapı Grup Beton İnşaat Madencilik Nakliye

San. ve Tic. AŞ (MENDEŞ YAPI) Sultanhisar – Nazilli Tesisi, Çimbeton Hazırbeton ve Prefabrik Yapı Elemanları San. ve Tic. AŞ (ÇİMBETON) Nazilli Tesisi, Mendeş İnşaat Nak. Harf. Taah. Tic. Ltd. Şti. (MENDEŞ) ve ÇİMBETON'un şirket merkezinde; 18.05.2023 tarihinde ise; Batıbeton Sanayi AŞ (BATIBETON) Aydın Tesisi, BATIBETON'un şirket merkezi, Oyak Çimento Fabrikaları AŞ (OYAK) Aydın Tesisi, Asbeton Yapı Mühendislik Nakliye İnşaat Sanayi ve Ticaret AŞ (ASBETON), Burhan TÜRÜN - Bilkent Beton (BİLKENT), Şölen Çimento Yapı İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.'de (ŞÖLEN) ve MENDEŞ'te yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş ve söz konusu teşebbüslerden bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur.

(5) Söz konusu bilgi ve belge taleplerine karşılık OYAK'tan gelen cevabi yazı 26.05.2023 tarih ve 39061 sayı, BATIBETON'dan gelen cevabi yazılar 26.05.2023 tarih ve 39079 sayı, 29.05.2023 tarih ve 39103 sayı ve 08.06.2023 tarih ve 39492 sayı, AKÇA'dan gelen cevabi yazı 01.06.2023 tarih ve 39220 sayı, BİLKENT'ten gelen cevabi yazı 01.06.2023 tarih ve 39239 sayı, C-H BETON'dan gelen cevabi yazı 02.06.2023 tarih ve 39291 sayı, CANATANLAR'dan gelen cevabi yazı 05.06.2023 tarih ve 39325 sayı, ÇİMBETON'dan gelen cevabi yazı 05.06.2023 ve 39324 sayı, ŞÖLEN'den gelen cevabi yazı 07.06.2023 tarih ve 39435 sayı, ASBETON'dan gelen cevabi yazılar 07.06.2023 tarih ve 39453 sayı, 07.06.2023 tarih ve 39451 sayı ve 08.06.2023 tarih ve 39476 sayı, MENDEŞ'ten gelen cevabi yazı 07.06.2023 tarih ve 39452 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(6) 17.05.2023 ve 18.05.2023 tarihli yerinde incelemeler esnasında elde edilen bulguların içeriği hakkında taraflardan istenen bilgi taleplerine karşılık CANATANLAR'dan gelen cevabi yazı 06.06.2023 tarih ve 39388 sayı, ASBETON'dan gelen cevabi yazı 06.06.2023 tarih ve 39389 sayı, BİLKENT'ten gelen cevabi yazı 06.06.2023 tarih ve 39391 sayı, MENDEŞ'ten gelen cevabi yazı 07.06.2023 tarih ve 39450 sayı ve ŞÖLEN'den gelen cevabi yazı 07.06.2023 tarih ve 39448 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(7) Yukarıda değinilen bilgi taleplerine ilişkin cevabi yazılara ek olarak OYAK'tan gelen cevabi yazılar 05.06.2023 tarih ve 39328 sayı ve 08.06.2023 tarih ve 39490 sayı, ÇİMBETON'dan gelen cevabi yazı 09.06.2023 tarih ve 39519 sayı, ŞÖLEN'den gelen cevabi yazılar 09.06.2023 tarih ve 39520 sayı ve 12.06.2023 tarih ve 39565 sayı, BİLKENT'ten gelen cevabi yazılar 09.06.2023 tarih ve 39528 sayı ve 12.06.2023 tarih ve 39546 sayı, ASBETON'dan gelen cevabi yazı 13.06.2023 tarih ve 39610 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(8) Yapılan yerinde incelemelerden elde edilen bilgi ve belgeler doğrultusunda hazırlanan 15.06.2023 tarih ve 2023-4-020/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu'nun görüşüldüğü 22.06.2023 tarihli Kurul toplantısında anılan iddialar hakkında ek çalışma yapılmak üzere söz konusu önaraştırmanın Kurul gündeminde incelemeye alınmasına ve yapılacak ek çalışma kapsamında incelenen tarafların yanı sıra Aydın ilinde faaliyet gösteren diğer hazır beton üreticilerinde ve satıcılarında yerinde inceleme yapılmak üzere 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinde yer alan yetkilerin kullanılmasına 23-28/540-Mİ sayı ile karar verilmiştir.

(9) Anılan Kurul kararı uyarınca yürütülen ek çalışma çerçevesinde 18.07.2023 tarihinde, ASBETON, Boylular Gıda Petrol Madencilik İnşaat Turizm Otomotiv ve Orman Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti. (BOYLULAR GIDA), Boylular Yapı - Ümran BOYLU (BOYLULAR YAPI), Türen Kireç İnşaat Malzemeleri Madencilik İnşaat Taahhüt Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti. (TÜREN KİREÇ), Aydın Seramik İnşaat İnşaat Malzemeleri Kömür San. ve Tic. Ltd. Şti. (AYDIN SERAMİK) ve Türen Yapı Malzemeleri İnşaat Nak. San. ve Tic.

Ltd. Şti.'de (TÜREN YAPI); 19.07.2023 tarihinde, Kösem Yapı Mimarlık Mühendislik Madencilik Taşımacılık İnşaat Makina Pazarlama San. ve Tic. Ltd. Şti. (KÖSEM), Efe Kırma Taş Madencilik Sağlık Hizmetleri Pazarlama San. Tic. Ltd. Şti. (EFE BETON), Ufuk Hazır Beton İnşaat Turizm Tic. ve Paz. Ltd. Şti. (UFUK) ve DYM Değişim Yapı Market İnşaat Enerji Maden Gıda Tarım Hayvancılık Dayanıklı Tüketim Malları Nakliye Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti.'de (DEĞİŞİM); 20.07.2023 tarihinde ise CANATANLAR'da yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş ve söz konusu teşebbüslerden bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur.

(10) Bilgi ve belge taleplerine karşılık UFUK'tan gelen cevabi yazılar 28.07.2023 tarih ve 40978 sayı ve 07.08.2023 tarih ve 41283 sayı, AYDIN SERAMİK'ten gelen cevabi yazılar 28.07.2023 tarih ve 40986 sayı , 03.08.2023 tarih ve 41190 sayı ve 16.08.2023 tarih ve 41620 sayı, DEĞİŞİM'den gelen cevabi yazılar 31.07.2023 tarih ve 41048 sayı, 03.08.2023 tarih ve 41194 sayı ve 16.08.2023 tarih ve 41644 sayı, TÜREN YAPI'dan gelen cevabi yazılar 03.08.2023 tarih ve 41186 sayı, 11.08.2023 tarih ve 41488 sayı, 11.08.2023 tarih ve 41487 sayı ve 11.08.2023 tarih ve 41489 sayı, ASBETON'dan gelen cevabi yazılar 03.08.2023 tarih ve 41187 sayı, 03.08.2023 tarih ve 41191 sayı ve 16.08.2023 tarih ve 41634 sayı, KÖSEM'den gelen cevabi yazılar 27.07.2023 tarih ve 40808 sayı, 03.08.2023 tarih ve 41188 sayı, 07.08.2023 tarih ve 41276 sayı, 15.08.2023 tarih ve 41607 sayı ve 16.08.2023 tarih ve 41633 sayı, EFE BETON'dan gelen cevabi yazı 04.08.2023 tarih ve 41223 sayı, CANATANLAR'dan gelen cevabi yazı 03.08.2023 tarih ve 41195 sayı, BOYLULAR GIDA'dan gelen cevabi yazılar 07.08.2023 tarih ve 41281 sayı, 14.08.2023 tarih ve 41550 sayı, 14.08.2023 tarih ve 41549 sayı ve 16.08.2023 tarih ve 41632 sayı, TÜREN KİREÇ'ten gelen cevabi yazılar 14.08.2023 tarih ve 41534 sayı ve 16.08.2023 tarih ve 41643 sayı, BOYLULAR YAPI'dan gelen cevabi yazı 14.08.2023 tarih ve 41548 sayı, 23.08.2023 tarih ve 41837 sayı ŞÖLEN'den gelen cevabi yazı 08.09.2023 tarih ve 42277 sayı ve BATIBETON'dan gelen cevabi yazı 08.09.2023 tarih ve 42290 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(11) İlaveten bahsi geçen Kurul kararı uyarınca yürütülen ek çalışma çerçevesinde 18.09.2023 tarihinde Kabasakal Beton Anonim Şirketi (KABASAKAL), Serttaş İnşaat Taah. Tur. Maden. San. ve Tic. Ltd. Şti. (SERTTAŞ) ve Beton-Taş Hazır Beton San. ve Tic. Ltd. Şti'de (BETONTAŞ); 19.09.2023 tarihinde ise ÇİMBETON'un Kuşadası Şubesi'nde ve BATIBETON'un Söke Şubesi'nde yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş ve söz konusu teşebbüslerden bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur.

(12) Bilgi ve belge taleplerine karşılık BETONTAŞ'tan gelen cevabi yazılar 22.09.2023 tarih ve 42774 sayı, 22.09.2023 tarih ve 42776 sayı ve 25.09.2023 tarih ve 42868 sayı**,** SERTTAŞ'tan gelen cevabi yazılar 22.09.2023 tarih ve 42796 sayı ve 25.09.2023 tarih ve 42835 sayı **,** KABASAKAL'dan gelen cevabi yazı 25.09.2023 tarih ve 42838 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(13) Kurulun 05.05.2023 tarih ve 23-20/395-M sayılı kararı ile 22.06.2023 tarih ve 23-28/540-Mİ sayılı kararı ile yürütülen önaraştırma ve ek çalışma kapsamında 18.05.2023 tarihinde ASBETON'da, 18.07.2023 tarihinde AYDIN SERAMİK'te, 19.07.2023 tarihinde UFUK, DEĞİŞİM ve KÖSEM'de yapılan yerinde incelemelerin engellenmesi suretiyle teşebbüsler hakkında sırasıyla Kurulun 17.08.2023 tarih ve 23-39/741-255 sayılı, 17.08.2023 tarih ve 23-39/ 742-256 sayılı ve 17.08.2023 tarih ve 23-39/743-257 sayılı kararlarıyla idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir. Bununla birlikte 18.07.2023 tarihinde BOYLULAR GIDA'da; 20.07.2023 tarihinde ise CANATANLAR'da yapılan yerinde incelemelerin ise engellenmediğine sırasıyla

21.09.2023 tarih ve 23-45/840-296 sayı ve 17.08.2023 tarih ve 23-39/744-258 sayı ile karar verilmiştir.

(14) 15.06.2023 tarih ve 2023-4-020/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu ile ek çalışma sonunda hazırlanan 24.10.2023 tarihli ve 2023-4-020/BN-06 sayılı Bilgi Notu'nun görüşüldüğü 26.10.2023 tarihli Kurul toplantısında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespitine yönelik olarak ASBETON, AYDIN SERAMİK, BATIBETON, BETONTAŞ, BOYLULAR GIDA, BİLKENT, CANATANLAR, ÇİMBETON, DEĞİŞİM, KABASAKAL, KÖSEM, MENDEŞ, OYAK, Öztürk Ticaret (ÖZTÜRK), SERTTAŞ, ŞÖLEN, TÜREN KİREÇ, TÜREN YAPI ve UFUK hakkında aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına 23-50/955-M sayı ile karar verilmiştir. Aynı karar ile önaraştırma döneminde elde edilen ve soruşturma açılmasına dayanak oluşturan bulgularda adı geçen çimento firmalarının Aydın ilinde faaliyet gösteren bazı hazır beton firmaları ile fiyat tespiti/müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmaya taraf olup olmadığı ve bu firmaların çimento fiyatlarını birlikte belirleyip belirlemediklerine yönelik şüphe oluştuğundan Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii AŞ (BATIÇİM), Batısöke Söke Çimento Sanayii Türk AŞ (BATISÖKE), Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk AŞ (ÇİMENTAŞ), Kentçim Çimento Sanayi AŞ (KENTÇİM) ve Oyak Denizli Çimento AŞ (OYAK ÇİMENTO) bakımından 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinde yer alan yetkilerin kullanılmasına karar verilmiştir.

(15) Soruşturma kararının ardından; hakkında soruşturma açılan ASBETON'a 10.11.2023 tarihli ve 76815 sayılı, AYDIN SERAMİK'e 10.11.2023 tarihli ve 76838 sayılı, BATIBETON'a 10.11.2023 tarihli ve 76837 sayılı, BETONTAŞ'a 10.11.2023 tarihli ve 76836 sayılı, BİLKENT'e 10.11.2023 tarihli ve 76835 sayılı, BOYLULAR GIDA'ya 10.11.2023 tarihli ve 76834 sayılı, CANATANLAR'a 10.11.2023 tarihli ve 76833 sayılı, ÇİMBETON'a 10.11.2023 tarihli ve 76832 sayılı, DEĞİŞİM'e 10.11.2023 tarihli ve 76821 sayılı, KABASAKAL'a 10.11.2023 tarihli ve 76822 sayılı, KÖSEM'e 10.11.2023 tarihli ve 762823 sayılı, MENDEŞ'e 10.11.2023 tarihli ve 76824 sayılı, OYAK'a 10.11.2023 tarihli ve 76831 sayılı, ÖZTÜRK'e 10.11.2023 tarihli ve 76828 sayılı, SERTTAŞ'a 10.11.2023 tarihli ve 76820 sayılı, ŞÖLEN'e 10.11.2023 tarihli ve 76819 sayılı, TÜREN KİREÇ'e 10.11.2023 tarihli ve 76818 sayılı, TÜREN YAPI'ya 10.11.2023 tarihli ve 76817 sayılı ve UFUK'a 10.11.2023 tarihli ve 76816 sayılı yazılar ile soruşturma bildirimi gönderilerek 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca soruşturma bildiriminde yer verilen bulgu, tespit, iddia ve değerlendirmeler hakkındaki yazılı savunmalarını 30 gün içinde Kuruma iletmeleri istenmiştir.

(16) Bu süreçte ayrıca yukarıda bahsi geçen 26.10.2023 tarihli Kurul kararı uyarınca 14.11.2023 tarihinde ÇİMENTAŞ'ta ve BATIÇİM/BATISÖKE'de; 15.11.2023 tarihinde OYAK ÇİMENTO ve KENTÇİM'de; 16.11.2023 tarihinde ise ÖZTÜRK'te yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş ve söz konusu teşebbüslerden bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur.

(17) Bilgi ve belge taleplerine karşılık ÇİMENTAŞ'tan gelen cevabi yazılar 27.11.2023 tarih ve 45346 sayı ve 12.12.2023 tarih ve 45915 sayı ile, BATIÇİM/BATISÖKE'den gelen cevabi yazı 12.12.2023 tarih ve 45914 sayı ile, OYAK ÇİMENTO'dan gelen cevabi yazılar 28.11.2023 tarih ve 45435 sayı ve 13.12.2023 tarih ve 45965 sayı ile, KENTÇİM'den gelen cevabi yazılar 27.11.2023 tarih ve 45324 sayı ve 19.12.2023 tarih ve 46278 sayı ile, ÖZTÜRK'ten gelen cevabi yazı 29.11.2023 tarih ve 45499 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(18) Bu kapsamda ÖZTÜRK tarafından sunulan birinci yazılı savunma 29.11.2023 tarih ve 45499 sayı, KABASAKAL tarafından sunulan birinci yazılı savunma 11.12.2023 tarih

ve 45851 sayı, ASBETON tarafından sunulan birinci yazılı savunma 13.12.2023 tarih ve 45958 sayı, BOYLULAR GIDA tarafından sunulan birinci yazılı savunma 13.12.2023 tarih ve 45980 sayı, MENDEŞ tarafından sunulan birinci yazılı savunma 14.12.2023 tarih ve 46047 sayı, SERTTAŞ tarafından sunulan birinci yazılı savunma 15.12.2023 tarih ve 46069 sayı, UFUK tarafından sunulan birinci yazılı savunma 15.12.2023 tarih ve 46097 sayı, KÖSEM tarafından sunulan birinci yazılı savunma 15.12.2023 tarih ve 46100 sayı, DEĞİŞİM tarafından sunulan birinci yazılı savunma 15.12.2023 tarih ve 46103 sayı, CANATANLAR tarafından sunulan birinci yazılı savunma 15.12.2023 tarih ve 46111 sayı, ÇİMBETON tarafından sunulan birinci yazılı savunma 18.12.2023 tarih ve 46134 sayı, BETONTAŞ tarafından sunulan birinci yazılı savunma 18.12.2023 tarih ve 46156 sayı, AYDIN SERAMİK tarafından sunulan birinci yazılı savunma 18.12.2023 tarih ve 46160 sayı, TÜREN YAPI tarafından sunulan birinci yazılı savunma 18.12.2023 tarih ve 46163 sayı, BOYLULAR GIDA tarafından sunulan birinci yazılı savunma 18.12.2023 tarih ve 46173 sayı, OYAK tarafından sunulan birinci yazılı savunma 18.12.2023 tarih ve 46178 sayı, BİLKENT tarafından sunulan birinci yazılı savunma 18.12.2023 tarih ve 46183 sayı, BATIBETON tarafından sunulan birinci yazılı savunma 21.12.2023 tarih ve 46422 sayı ve ŞÖLEN tarafından sunulan birinci yazılı savunma 22.12.2023 tarih ve 46481 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(19) Bu süreçte dosya kapsamında değerlendirilmek üzere ŞÖLEN'den 14.12.2023 tarihinde bilgi ve belge talebinde bulunulmuş olup talep edilen bilgi ve belgeler 20.12.2023 tarih ve 46343, 46344 ve 46345 sayılı yazılar ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Benzer şekilde AKÇA, C-H BETON, ASBETON, AYDIN SERAMİK, BİLKENT, BATIBETON, BETONTAŞ, BOYLULAR GIDA, CANATANLAR, ÇİMBETON, MENDEŞ ve OYAK'tan bilgi ve belge talebinde bulunulmuş olup söz konusu bilgi ve belgeler 19.12.2023 tarih ve 46265, 46266, 46267, 46268, 46269, 46270, 46272, 46273, 46274, 46275, 46277, 46280, 46283, 46284, 46290, 46297 sayılar ile; 20.12.2023 tarih ve 46328 ve 46349 sayılı yazılar ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(20) Öte yandan, 22.02.2024 tarihli ve 2023-4-020/BN-13 sayılı Bilgi Notu'nun görüşüldüğü 29.02.2024 tarihli Kurul toplantısında Aydın ilinde hazır beton üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren bazı teşebbüslerle birlikte fiyat belirlemek ve bölge/müşteri paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla BATIÇİM ve ÇİMENTAŞ hakkında aynı Kanunun 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına 24-11/180-M sayı ile karar verilmiştir. Aynı karar ile açılan bu soruşturmanın Kurulun 26.10.2023 tarih ve 23-50/955-M sayılı kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile birleştirilmesine karar verilmiştir.

(21) Hakkında soruşturma açılan BATIÇİM'e 13.03.2024 tarih ve 85326 sayılı ve ÇİMENTAŞ'a 13.03.2024 tarih ve 85327 sayılı yazılar ile soruşturma bildirimi gönderilerek 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca soruşturma bildiriminde yer verilen bulgu, tespit, iddia ve değerlendirmeler hakkındaki yazılı savunmalarını 30 gün içinde Kuruma iletmeleri istenmiştir.

(22) BATIÇİM ve ÇİMENTAŞ'a gönderilen Soruşturma Bildirimleri her iki teşebbüs tarafından 13.03.2024 tarihinde tebellüğ edilmiş olup ÇİMENTAŞ tarafından sunulan birinci yazılı savunma 16.04.2024 tarih ve 50964 sayı ve BATIÇİM tarafından sunulan birinci yazılı savunma 17.04.2024 tarih ve 51010 sayı ile süresi içerisinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(23) Devam eden süreçte, Kurulun 21.03.2024 tarih ve 24-14/276-M sayılı kararı ile 26.04.2024 tarihinde süresi sona erecek olan soruşturma süresinin, 4054 sayılı

Kanun'un 43. maddesinin birinci fıkrasında yer alan *"Gerekli görüldüğü hallerde bir defaya mahsus olmak üzere Kurul tarafından 6 aya kadar ek süre verilebilir."* hükmü uyarınca, soruşturmanın süresinin ilk altı aylık süresinin bitiminden itibaren altı ay uzatılmasına karar verilmiştir.

(24) Soruşturma süreci devam ederken KÖSEM, UFUK, BOYLULAR GIDA, DEĞİŞİM, OYAK, MENDEŞ, CANATANLAR, ASBETON, TÜREN KİREÇ, BİLKENT, AYDIN SERAMİK ve BATIBETON tarafından sırasıyla; 27.11.2023 tarih ve 45356 sayı, 27.11.2023 tarih ve 45358 sayı, 29.11.2023 tarih ve 45474 sayı, 29.11.2023 tarih ve 45498 sayı, 11.12.2023 tarih ve 45879 sayı, 13.12.2023 tarih ve 45969 sayı, 18.12.2023 tarih ve 46215 sayı, 29.12.2023 tarih ve 46773 sayı, 03.01.2024 tarih ve 46858 sayı, 05.04.2024 tarih ve 50797 sayı, 29.04.2024 tarih ve 51323 sayı, 27.05.2024 tarih ve 52237 sayı ile intikal eden dilekçelerle 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesi ve bu maddeye dayalı olarak çıkarılan Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Soruşturmalarda Uygulanabilecek Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelik (Uzlaşma Yönetmeliği) kapsamında uzlaşma başvurusu yapılmıştır.

(25) Söz konusu başvurular kapsamında her bir teşebbüs bakımından ayrı olarak yürütülen uzlaşma süreçleri neticesinde;

- OYAK tarafından sunulan uzlaşma metni 03.01.2024 tarihli ve 46853 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiş olup Kurulun 04.01.2024 tarihli ve 24-01/17-5 sayılı kararı ile OYAK'ın;
- DEĞİŞİM tarafından sunulan uzlaşma metni 12.03.2024 tarihli ve 49658 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiş olup Kurulun 21.03.2024 tarihli ve 24-14/277-113 sayılı kararı ile DEĞİŞİM'in;
- KÖSEM tarafından sunulan uzlaşma metni 12.03.2024 tarihli ve 49659 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiş olup Kurulun 21.03.2024 tarihli ve 24-14/278-114 sayılı kararı ile KÖSEM'in;
- UFUK tarafından sunulan uzlaşma metni 12.03.2024 tarihli ve 49660 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiş olup Kurulun 21.03.2024 tarihli ve 24-14/279-115 sayılı kararı ile UFUK'un;
- MENDEŞ tarafından sunulan uzlaşma metni 20.03.2024 tarihli ve 50041 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiş olup Kurulun 28.03.2024 tarihli ve 24-15/328-134 sayılı kararı ile MENDEŞ'in;
- CANATANLAR tarafından sunulan uzlaşma metni 27.03.2024 tarihli ve 50367 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiş olup Kurulun 04.04.2024 tarihli ve 24-16/385-145 sayılı kararı ile CANATANLAR'ın;
- ASBETON tarafından sunulan uzlaşma metni 01.04.2024 tarihli ve 50566 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiş olup Kurulun 04.04.2024 tarihli ve 24-16/388-146 sayılı kararı ile ASBETON'un;
- BOYLULAR GIDA tarafından sunulan uzlaşma metni 02.04.2024 tarihli ve 50582 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiş olup Kurulun 04.04.2024 tarihli ve 24-16/389-147 sayılı kararı ile BOYLULAR GIDA'nın;
- TÜREN KİREÇ tarafından sunulan uzlaşma metni 17.04.2024 tarihli ve 50996 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiş olup Kurulun 24.04.2024 tarihli ve 24-20/457-191 sayılı kararı ile TÜREN KİREÇ'in;

- BİLKENT tarafından sunulan uzlaşma metni 16.05.2024 tarihli ve 51916 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiş olup Kurulun 04.06.2024 tarihli ve 24-24/588-245 sayılı kararı ile BİLKENT'in ve
- AYDIN SERAMİK tarafından sunulan uzlaşma metni 27.08.2024 tarihli ve 55651 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiş olup Kurulun 19.09.2024 tarihli ve 24-38/907-388 sayılı kararı ile AYDIN SERAMİK'in

hazır beton pazarında rakipleriyle birlikte fiyat tespiti ve/veya bölge/müşteri paylaşımı yapmak amacıyla oluşturulan bir anlaşma/uyumlu eylemin tarafı olmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri gerekçesiyle haklarında idari para cezası uygulanmasına ve bu minvalde yürütülen soruşturmanın anılan teşebbüsler bakımından uzlaşma usulü ile sonlandırılmasına karar verilmiştir.

(26) Bununla birlikte BATIBETON tarafından yapılan uzlaşma başvurusu kapsamında hazırlanan 2023-4-020/BN-35 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 12.06.2024 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 24-26/631-M sayılı kararla uzlaşma görüşmelerine başlanmasına karar verilmiştir. Uzlaşma sürecinin devamında, 26.06.2024 tarihinde BATIBETON vekili ve yetkilisiyle Kurum merkezinde uzlaşma görüşmeleri gerçekleştirilmiş ve toplantılar tutanak ile kayıt altına alınmıştır. Akabinde BATIBETON vekili tarafından uzlaşma kapsamında Kurul tarafından verilecek idari para cezası açısından, temel para cezasına esas ciro, hafifletici unsurlar ve bu unsurlara yönelik sunulan bilgi ve belgeler Kurum kayıtlarına 03.07.2024 tarih ve 53451 sayı ile intikal etmiştir.

(27) Yine soruşturma süreci devam ederken BATIBETON vekili tarafından Kurum kayıtlarına 03.07.2024 tarih ve 53501 sayı ile intikal eden yazıda; BATIBETON ile başlatılan uzlaşma görüşmelerinin kapsamına BATIBETON ile aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer alması nedeniyle BATIÇİM'in de dâhil edilmesi ve uzlaşma süreci sonunda BATIÇİM hakkında herhangi bir ihlal isnadında bulunmaksızın soruşturmanın hem BATIBETON hem de BATIÇİM hakkında sonlandırılması talep edilmiştir. BATIBETON tarafından yapılan başvuru kapsamında hazırlanan 2023-4-020/BN-37 sayılı Bilgi Notu Kurulun 15.08.2024 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 24-33/788-M sayılı kararla ilgili talebin reddine karar verilmiştir.

(28) Devam eden süreçte Kurum kayıtlarına 23.08.2024 tarih ve 55511 sayı ile intikal eden yazı ile BATIÇİM vekili tarafından uzlaşma başvurusu yapılmış olup söz konusu başvuruda özetle; 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesi kapsamında uzlaşma sürecinin başlatılması talep edilmiştir. BATIÇİM tarafından yapılan uzlaşma başvurusu kapsamında hazırlanan 2023-4-020/BN-38 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 28.08.2024 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 24-35/853-M sayılı kararla uzlaşma görüşmelerine başlanmasına karar verilmiştir. Uzlaşma sürecinin devamında, 05.09.2024 tarihinde BATIÇİM yetkilisi ve vekiliyle Kurum merkezinde uzlaşma görüşmesi gerçekleştirilmiş ve gerçekleştirilen toplantı tutanak ile kayıt altına alınmıştır. Akabinde BATIÇİM vekili tarafından uzlaşma kapsamında Kurul tarafından verilecek idari para cezası açısından, temel para cezasına esas ciro, hafifletici unsurlar ve bu unsurlara yönelik sunulan bilgi ve belgeler de Kurum kayıtlarına 09.09.2024 tarih ve 56073 sayı ve 16.09.2024 tarih ve 56304 sayı ile intikal etmiştir .

(29) Uzlaşma görüşmeleri neticesinde BATIBETON'un uzlaşma sürecinin devam etmesi yönündeki beyanı doğrultusunda hazırlanan 2023-4-020/BN-40 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 26.09.2024 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 24-39/919-MUA sayı ile uzlaşma ara kararı verilmiştir. İlgili karar BATIBETON tarafından 27.09.2024 tarihinde tebellüğ edilmiş olup uzlaşma ara kararına istinaden BATIBETON tarafından hazırlanan ve uzlaşma ara kararı kapsamındaki hususların yeniden değerlendirilmesi

talebini içeren başvuru 04.10.2024 tarih ve 57091 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Söz konusu başvuruya ilişkin hazırlanan 2023-4-020/BN-42 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 10.10.2024 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 24-41/961-M sayı ile ilgili başvurunun reddine karar verilmiştir.

(30) Buna ek olarak uzlaşma görüşmeleri neticesinde BATIÇİM'in uzlaşma sürecinin devam etmesi yönündeki beyanı doğrultusunda hazırlanan 2023-4-020/BN-41 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 26.09.2024 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 24-39/920-MUA sayı ile uzlaşma ara kararı verilmiştir. İlgili karar BATIÇİM tarafından 27.09.2024 tarihinde tebellüğ edilmiştir.

(31) Uzlaşma Yönetmeliği'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, uzlaşma ara kararının teşebbüse tebliğinden itibaren teşebbüsün uzlaşma metnini 15 gün içerisinde Kuruma göndermesi gerekmektedir. BATIÇİM ve BATIBETON, uzlaşma metinlerini süresi içerisinde Kuruma göndermediğinden anılan teşebbüsler hakkında yürütülen soruşturma uzlaşma müessesi ile sonlandırılamamıştır. Bu kapsamda BATIÇİM ve BATIBETON işbu soruşturmanın tarafı olarak sürece devam etmiştir. Aşağıdaki tabloda dosya kapsamında soruşturma taraflarının uzlaşan ve uzlaşmayan taraflar olarak nihai konumları gösterilmektedir.

Tablo 1: Soruştuma Taraflarının Nihai Konumları

Uzlaşan Soruşturma Tarafları	Uzlaşmayan Soruşturma Tarafları
1. ASBETON 2. AYDIN SERAMİK 3. BİLKENT 4. BOYLULAR GIDA 5. CANATANLAR 6. DEĞİŞİM 7. KÖSEM 8. MENDEŞ 9. OYAK 10. UFUK 11. TÜREN KİREÇ	1. BATIBETON 2. BATIÇİM 3. BETONTAŞ 4. ÇİMBETON 5. KABASAKAL 6. ŞÖLEN 7. TÜREN YAPI 8. SERTTAŞ 9. ÖZTÜRK 10. ÇİMENTAŞ

(32) Soruşturma süreci devam ederken 14.10.2024 tarih ve 98453 sayı ile BİLKENT, 14.10.2024 tarih ve 98452 sayı ile ŞÖLEN, 14.10.2024 tarih ve 98474 sayı ile ÖZTÜRK, 14.10.2024 tarih ve 98473 sayı ile AYDIN SERAMİK, 14.10.2024 tarih ve 98472 sayı ile BATIBETON, 14.10.2024 tarih ve 98471 sayı ile TÜREN YAPI, 14.10.2024 tarih ve 98470 sayı ile KABASAKAL, 14.10.2024 tarih ve 98469 sayı ile BETONTAŞ, 14.10.2024 tarih ve 98478 sayı ile SERTTAŞ, 14.10.2024 tarih ve 98475 sayı ile CANATANLAR, 14.10.2024 tarih ve 98480 sayı ile MENDEŞ, 14.10.2024 tarih ve 98481 sayı ile ÇİMBETON, 15.10.2024 tarih ve 98501 sayı ile BOYLULAR GIDA, 15.10.2024 tarih ve 98502 sayı ile OYAK, 16.10.2024 tarih ve 98556 sayı ile UFUK, 16.10.2024 tarih ve 98557 sayı ile DEĞİŞİM, 16.10.2024 tarih ve 98555 sayı ile KÖSEM, 16.10.2024 tarih ve 98559 sayı ile ÇİMENTAŞ, 16.10.2024 tarih ve 98560 sayı ile OYAK ÇİMENTO, 16.10.2024 tarih ve 98558 sayı ile EFE BETON ve 16.10.2024 tarih ve 98561 sayı ile BATIÇİM'den bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur.

(33) Yukarıda yer verilen bilgi ve belge taleplerine ek olarak 28.10.2024 tarihinde müşteri konumunda olan (.....), ASBETON, As Çimento Sanayi ve Ticaret AŞ (AS ÇİMENTO), AYDIN SERAMİK, BATIBETON, BATISÖKE, BETONTAŞ, BOYLULAR GIDA, CANATANLAR, ÇİMBETON, EFE BETON, Göltaş Göller Bölgesi Çimento Sanayi ve Ticaret AŞ (GÖLTAŞ ÇİMENTO), KENTÇİM, bayi konumundan olan (.....), Limak Çimento San. ve Tic. AŞ (LİMAK ÇİMENTO), MENDEŞ, müşteri konumunda olan(.....),

OYAK, Soma Çimento Madencilik Beton Sanayi ve Ticaret AŞ (SOMA ÇİMENTO), ŞÖLEN, TÜREN KİREÇ ve TÜREN YAPI'dan bilgi ve belge talep edilmiştir.

(34) Bilgi ve belge taleplerine karşılık CANATANLAR'dan gelen cevabi yazılar 15.10.2024 tarih ve 57704 sayı, 21.10.2024 tarih ve 57921 sayı, 21.10.2024 tarih ve 57924 sayı ve 24.10.2024 tarih ve 58116 sayı ile, ÖZTÜRK'ten gelen cevabi yazı 17.10.2024 tarih ve 57781 sayı ile, TÜREN KİREÇ'ten gelen cevabi yazı 17.10.2024 tarih ve 57780 sayı ile, ŞÖLEN'den gelen cevabi yazılar 17.10.2024 tarih ve 57779 sayı ve 28.10.2024 tarih ve 58289 sayı ile, BATIBETON'dan gelen cevabi yazılar 17.10.2024 tarih ve 57783 sayı ve 25.10.2024 tarih ve 58139 sayı ile, ÇİMBETON'dan gelen cevabi yazılar 18.10.2024 tarih ve 57822 sayı, 21.10.2024 tarih ve 57867 sayı, 28.10.2024 tarih ve 58281 sayı, 28.10.2024 tarih ve 58280 sayı ve 28.10.2024 tarih ve 58287 sayı ile, ÇİMENTAŞ'tan gelen cevabi yazılar 18.10.2024 tarih ve 57821 sayı ve 21.10.2024 tarih ve 57870 sayı ile, OYAK'tan gelen cevabi yazılar 18.10.2024 tarih ve 57825 sayı, 21.10.2024 tarih ve 57872 sayı, 22.10.2024 tarih ve 58004 sayı, 23.10.2024 tarih ve 58088 sayı, 23.10.2024 tarih ve 58090 sayı, 25.10.2024 tarih ve 58200 sayı ve 25.10.2024 tarih ve 58213 sayı ile, SERTTAŞ'tan gelen cevabi yazılar 18.10.2024 tarih ve 57847 sayı, 21.10.2024 tarih ve 57868 sayı ve 28.10.2024 tarih ve 58283 sayı ile, BETONTAŞ'tan gelen cevabi yazılar 21.10.2024 tarih ve 57869 sayı ve 22.10.2024 tarih ve 58007 sayı ile, TÜREN YAPI'dan gelen cevabi yazılar 21.10.2024 tarih ve 57866 sayı, 21.10.2024 tarih ve 57885 sayı ve 24.10.2024 tarih ve 58118 sayı ile, BATIÇİM'den gelen cevabi yazılar 21.10.2024 tarih ve 57874 sayı ve 22.10.2024 tarih ve 58006 sayı ile, UFUK'tan gelen cevabi yazılar 21.10.2024 tarih ve 57873 sayı ve 21.10.2024 tarih ve 57892 sayı ile, ASBETON'dan gelen cevabi yazılar 21.10.2024 tarih ve 57871 sayı, 22.10.2024 tarih ve 58005 sayı ve 23.10.2024 tarih ve 58089 sayı ile, KÖSEM'den gelen cevabi yazılar 21.10.2024 tarih ve 57875 sayı, 21.10.2024 tarih ve 57895 sayı ve 21.10.2024 tarih ve 57942 sayı ile, AYDIN SERAMİK'ten gelen cevabi yazılar 21.10.2024 tarih ve 57876 sayı, 21.10.2024 tarih ve 57878 sayı ve 22.10.2024 tarih ve 58010 sayı ile, DEĞİŞİM'den gelen cevabi yazılar 21.10.2024 tarih ve 57877 sayı, 21.10.2024 tarih ve 57893 sayı ve 21.10.2024 tarih ve 57943 sayı ile, EFE BETON'dan gelen cevabi yazılar 21.10.2024 tarih ve 57883 sayı ve 21.10.2024 tarih ve 57884 sayı ile, BOYLULAR GIDA'dan gelen cevabi yazılar 21.10.2024 tarih ve 57881 sayı ve 22.10.2024 tarih ve 58009 sayı ile, SOMA ÇİMENTO'dan gelen cevabi yazı 21.10.2024 tarih ve 57934 sayı ile, GÖLTAŞ ÇİMENTO'dan gelen cevabi yazı 21.10.2024 tarih ve 57944 sayı ile, MENDEŞ'ten gelen cevabi yazılar 21.10.2024 tarih ve 57946 sayı, 21.10.2024 tarih ve 57958 sayı ve 28.10.2024 tarih ve 58274 sayı ile, AS ÇİMENTO'dan gelen cevabi yazı 21.10.2024 tarih ve 57957 sayı ile, BİLKENT'ten gelen cevabi yazılar 21.10.2024 tarih ve 57966 sayı ve 24.10.2024 tarih ve 58131 sayı ile, KABASAKAL'dan gelen cevabi yazı 22.10.2024 tarih ve 57972 sayı ile, KENTÇİM'den gelen cevabi yazı 22.10.2024 tarih ve 57974 sayı ile, BATISÖKE'den gelen cevabi yazı 22.10.2024 tarih ve 58008 sayı ile, LİMAK ÇİMENTO'dan gelen cevabi yazı 25.10.2024 tarih ve 58210 sayı ile, müşteri konumunda olan teşebbüslerden (.....) gelen cevabi yazı 28.10.2024 tarih ve 58284 sayı ile, (.....) gelen cevabi yazılar 28.10.2024 tarih ve 58246 sayı, 28.10.2024 tarih ve 58292 sayı ve 28.10.2024 tarih ve 58294 sayı ile, ŞÖLEN'den gelen cevabi yazı 28.10.2024 tarih ve 58289 sayı ile, müşteri olan (.....) gelen cevabi yazı ise 28.10.2024 tarih ve 58295 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(35) Yürütülen soruşturma çerçevesinde BATIBETON hakkında 28.10.2024 tarih ve 2023-4-020/SR-01 sayı, BATIÇİM hakkında 28.10.2024 tarih ve 2023-4-020/SR-02 sayı, BETONTAŞ hakkında 28.10.2024 tarih ve 2023-4-020/SR-03 sayı, ÇİMBETON

hakkında 28.10.2024 tarih ve 2023-4-020/SR-04 sayı, ÇİMENTAŞ hakkında 28.10.2024 tarih ve 2023-4-020/SR-05 sayı, KABASAKAL hakkında 28.10.2024 tarih ve 2023-4-020/SR-06 sayı, ÖZTÜRK hakkında 28.10.2024 tarih ve 2023-4-020/SR-07 sayı, SERTTAŞ hakkında 28.10.2024 tarih ve 2023-4-020/SR-08 sayı, ŞÖLEN hakkında 28.10.2024 tarih ve 2023-4-020/SR-09 sayı ve TÜREN YAPI hakkında 28.10.2024 tarih ve 2023-4-020/SR-010 sayı ile hazırlanan soruşturma raporları, 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesinin ilk fıkrası gereğince ilgili taraflara tebliğ edilerek taraflardan yazılı savunmalarını sunmaları talep edilmiştir. Anılan Soruşturma Raporları ŞÖLEN, BATIÇİM, BATIBETON ve ÇİMENTAŞ tarafından 27.11.2024 tarihinde; BETONTAŞ, ÇİMBETON, SERTTAŞ, KABASAKAL ve TÜREN YAPI tarafından 28.11.2024 tarihinde ve ÖZTÜRK tarafından ise 02.12.2024 tarihinde tebellüğ edilmiştir.

(36) Bu kapsamda ikinci yazılı savunma süreci içerisinde, ŞÖLEN tarafından 25.12.2024 tarih ve 60619 sayı, BATIÇİM tarafından 25.12.2024 tarih ve 60640 sayı, BATIBETON tarafından 25.12.2024 tarih ve 60643 sayı, SERTTAŞ tarafından 26.12.2024 tarih ve 60714 sayı, ÖZTÜRK tarafından 27.12.2024 tarih ve 60743 sayı, ÇİMENTAŞ tarafından 27.12.2024 tarih ve 60793 sayı, ÇİMBETON tarafından 31.12.2024 tarih ve 60866 sayı ile ikinci yazılı savunmalar Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Öte yandan soruşturma taraflarından KABASAKAL, TÜREN YAPI ve BETONTAŞ tarafından ikinci yazılı savunma sunulmamıştır.

(37) İkinci yazılı savunmalara istinaden BATIBETON hakkında 15.01.2025 tarih ve 2023-4-020/EG-01 sayı, BATIÇİM hakkında 15.01.2025 tarih ve 2023-4-020/EG-02 sayı, ÇİMBETON hakkında 15.01.2025 tarih ve 2023-4-020/EG-04 sayı, ÇİMENTAŞ hakkında 15.01.2025 tarih ve 2023-4-020/EG-05 sayı, ÖZTÜRK hakkında 15.01.2025 tarih ve 2023-4-020/EG-07 sayı, SERTTAŞ hakkında 15.01.2025 tarih ve 2023-4-020/EG-08 sayı, ŞÖLEN hakkında 15.01.2025 tarih ve 2023-4-020/EG-09 sayı ile hazırlanan Ek Görüşler BATIBETON tarafından 23.01.2025 tarihinde, ÇİMENTAŞ tarafından 28.01.2025 tarihinde, BATIÇİM, ÇİMBETON, ÖZTÜRK, SERTTAŞ ve ŞÖLEN tarafından ise 30.01.2025 tarihinde tebellüğ edilmiştir.

(38) Ek Görüş'ün tebellüğ edilmesi sonrasında, üçüncü yazılı savunma süreci içerisinde; BATIÇİM tarafından 31.01.2025 tarih ve 62182 sayı ile, BATIBETON tarafından 31.01.2025 tarih ve 62184 sayı ile, ÇİMENTAŞ tarafından 31.01.2025 tarih ve 62197 sayı ile, SERTTAŞ tarafından 31.01.2025 tarih ve 62196 sayı ile, ÖZTÜRK tarafından 30.01.2025 tarih ve 62093 sayı ile, ÇİMBETON tarafından 03.02.2025 tarih ve 62272 sayı ve ŞÖLEN tarafından 03.02.2025 tarih ve 62329 sayı ile ile üçüncü yazılı savunmalar Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Böylece soruşturma safhası 03.02.2025 tarihi itibarıyla sona ermiştir.

(39) Kurum kayıtlarına sunulan üçüncü yazılı savunmalarda; BATIBETON, BATIÇİM, ÇİMENTAŞ ve ÇİMBETON tarafından 4054 sayılı Kanun'un 46. maddesinin birinci fıkrası uyarınca sözlü savunma toplantısı düzenlenmesi talep edilmiştir. Diğer soruşturma taraflarının ise sözlü savunma toplantısı düzenlenmesine yönelik herhangi bir talepte bulunulmamıştır.

(40) Bu kapsamda sözlü savunma toplantısı yapılması hususunun görüşülmesine ilişkin olarak hazırlanan 03.02.2025, 2023-4-020/BN-42 sayılı Bilgi Notu 06.02.2025 tarihli Kurul toplantısında ele alınmış ve 25-04/124-M sayı ile sözlü savunma toplantısının 22.04.2025 tarihinde yapılmasına karar verilmiştir. Anılan tarihte sözlü savunma toplantısı gerçekleştirilmiştir.

(41) Kurul; yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a, Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı ve sözlü savunmalara ve incelenen dosya kapsamına göre nihai kararı tesis etmiştir.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor ve Ek Görüş'te,

I. Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii AŞ, Beton-Taş Hazır Beton San. ve Tic. Ltd. Şti, Çimbeton Hazırbeton ve Prefabrik Yapı Elemanları San. ve Tic. AŞ, Kabasakal Beton Anonim Şirketi, Serttaş İnşaat Taah. Tur. Maden San. ve Tic. Ltd. Şti., Türen Yapı Malzemeleri İnşaat Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti unvanlı teşebbüsler tarafından 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ihlal edildiğine yönelik bulguya ulaşılamadığından, ilgili teşebbüsler hakkında idari para cezası uygulanmasına yer olmadığı;

II. Çimento pazarında faaliyet gösteren Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk AŞ'nin

- Aydın ilinin Didim ilçesinde hazır beton üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren bazı teşebbüsler arasında yapılan müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın uygulanmasına aracılık etmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği,
- Bu nedenle, Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk AŞ hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma Uyumlu Eylem Ve Kararlar İle Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in (Ceza Yönetmeliği) 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, 6. maddesinin birinci fıkrası ve 7. maddesinin birinci fıkrasının (ç) ve (d) bentleri uyarınca idari para cezası uygulanması gerektiği,

III. Hazır beton pazarında faaliyet gösteren soruşturma tarafı teşebbüslerden;

- Batıbeton Sanayi AŞ, Öztürk Ticaret ve Şölen Çimento Yapı İnş. San ve Tic. Ltd. Şti unvanlı teşebbüslerin, rakipleriyle fiyat tespiti ve/veya müşteri/bölge paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği,
- Bu teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrası ve ikinci fıkrası uyarınca; ayrıca Batıbeton Sanayi AŞ'ye 5. maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi, 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (ç) bentleri; Öztürk Ticaret'e 7. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi çerçevesinde ve Şölen Çimento Yapı İnş. San. Tic. Ltd. Şti'ye 5. maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendi uyarınca idari para cezası verilmesi gerektiği

sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Taraflar

I.1.1. Batıbeton Sanayi Anonim Şirketi (BATIBETON)

(42) 1986 yılında kurulan Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii AŞ (BATIÇİM), Batıbeton markası altında hazır beton sektörüne girmiştir. 2015 yılında kısmi bölünme gerçekleştirerek hazır beton sektöründeki faaliyetlerine BATIBETON unvanı altında devam etmektedir. Çeşitli illerde tesisleri bulunan BATIBETON'un tüm tesislerinin yıllık üretim kapasitesi (.....) m³'tür.

Tablo 2: BATIBETON Ortaklık Yapısı

Pay Sahibi	Hisse Payı (%)
BATIÇİM	(.....)
Kaynak: Cevabi Yazı	

I.1.2. Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii Anonim Şirketi (BATIÇİM)

(43) 05.09.1966 tarihinde kurulan BATIÇİM, klinker, çimento ve agrega üretim ve satışı ile antrepo işletmeciliği üzerine Ege ve Güney Marmara bölgelerinde faaliyet göstermektedir. Teşebbüse ait bir adet çimento üretim tesisi bunmaktadır. Tesis İzmir ili Bornova ilçesinde klinker ve çimento üretmekte olup yıllık (.....) ton klinker ve (.....) ton çimento üretim kapasitesine sahiptir. BATIÇİM, Çiftay İnşaat Taahhüt ve Tic. AŞ tarafından tek kontrol edilmektedir[1].

(44) BATIÇİM'in aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer aldığı BATISÖKE isimli bir iştiraki aracılığıyla da faaliyetleri bulunmaktadır. 15.01.1955 tarihinde kurulan BATISÖKE, klinker, çimento ve agrega üretim ve satışı alanında Ege bölgesinde faaliyet göstermektedir. Teşebbüse ait iki adet üretim tesisi bulunmaktadır. İlk tesis Aydın ili Söke ilçesinde klinker ve çimento üretmekte olup yıllık (.....) ton klinker ve (.....) ton çimento üretim kapasitesine sahiptir. İkinci tesis ise Burdur ili Çavdır ilçesinde çimento öğütme tesisi olarak faaliyet göstermekte olup yıllık (.....) ton çimento üretim kapasitesine sahiptir. Şirketin payları halka açık olup Borsa İstanbul'da işlem görmektedir.

(45) Bununla birlikte BATIÇİM, kendi bünyesinde Batıbeton markası altında hazır beton üretimi ve satışı alanında da faaliyet gösterirken 2015 yılında kısmi bölünme gerçekleştirerek hazır beton sektöründeki faaliyetlerine halihazırda BATIBETON isimli iştiraki aracılığıyla devam etmektedir. Çeşitli illerde tesisleri bulunan BATIBETON'un tüm tesislerinin yıllık üretim kapasitesi (.....) m³'tür.

(46) BATIÇİM ve iştiraki BATISÖKE'nin hissedarlık yapılarına aşağıda Tablo-3 ve 4'te yer verilmiş olup BATIÇİM'in bir diğer iştiraki olan BATIBETON'un hissedarlık yapısına ise yukarıda BATIBETON başlığı altındaki Tablo-2'de yer verilmiştir.

Tablo 3: BATIÇİM'in Hissedarlık Yapısı

Pay Sahibi	Hisse Payı (%)
Çiftay İnşaat Taahhüt ve Tic. AŞ	(.....)
İstanbul Portföy Yönetimi AŞ PRE-IPO Girişim Sermayesi Yatırım Fonu	(.....)
Halka Açık Paylar	(.....)
TOPLAM	(.....)
Kaynak: Cevabi Yazı	

Tablo 4: BATISÖKE'nin Hissedarlık Yapısı

Pay Sahibi	Hisse Payı (%)
BATIÇİM	(.....)
İstanbul Portföy Yönetimi AŞ PRE-IPO Girişim Sermayesi Yatırım Fonu	(.....)
Halka Açık Paylar	(.....)
TOPLAM	(.....)
Kaynak: Cevabi Yazı	

[1] Kurulun 08.07.2021 tarih ve 21-34/477-239 sayılı kararı ile BATIÇİM'in tek kontrolünün Çiftay İnşaat Taahhüt ve Ticaret AŞ tarafından devralınması işlemine izin verilmiştir.

I.1.3. Beton-Taş Hazır Beton San. ve Tic. Ltd. Şti. (BETONTAŞ)

(47) BETONTAŞ, hazır beton üretimi ve satışı alanlarındaki faaliyetlerine 2011 yılında başlamış olup teşebbüse ait 5 adet hazır beton tesisi bulunmaktadır. Bu tesislerden Aydın ilinde yer alan Söke ilçesindeki tesisinde yıllık (.....) m^3, Ortaklar ilçesindeki tesisinde yıllık (.....) m^3; İzmir ilinde yer alan Seferihisar ilçesindeki tesisinde yıllık (.....) m^3, Bornova ilçesindeki tesisinde yıllık (.....) m^3 ve Bayraklı ilçesindeki tesisinde yıllık (.....) m^3 üretim kapasitesi mevcuttur.

Tablo 5: BETONTAŞ'ın Hissedarlık Yapısı

Pay Sahibi	Hisse Payı (%)
Levent TAŞYAKAN	(.....)
Mustafa TAŞYAKAN	(.....)
TOPLAM	100,00
Kaynak: Cevabi Yazı	

I.1.4. Çimbeton Hazırbeton ve Prefabrik Yapı Elemanları San. ve Tic. Anonim Şirketi (ÇİMBETON)

(48) 1985 tarihinde kurulan ÇİMBETON'un faaliyet alanları hazır beton, dökme ve torbalı çimento ve kireç üretimi, satışı ve naklidir. ÇİMBETON başta İzmir olmak üzere Aydın, Manisa, Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, İstanbul, Elâzığ ve Malatya'da faaliyet göstermektedir. 21 (yirmi bir) adet tesisi bulunan ÇİMBETON'un söz konusu tesislerinin yıllık üretim kapasitesi (.....) m^3'tür. ÇİMBETON, ÇİMENTAŞ'ın tek kontrolünde olup söz konusu teşebbüsün hissedarlık yapısına Tablo-6'da yer verilmiştir.

Tablo 6: ÇİMBETON'un Hissedarlık Yapısı

Pay Sahibi	Hisse Payı (%)
Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk AŞ	(.....)
Halka Açık Paylar	(.....)
TOPLAM	100,00
Kaynak: Cevabi Yazı	

I.1.5. Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk Anonim Şirketi (ÇİMENTAŞ)

(49) 1950 yılında İzmir'de kurulan ve 1953 yılında üretim faaliyetine başlayan ÇİMENTAŞ, çimento ile çimento ham maddelerinden klinker üretimi ve satışı üzerine İzmir, Edirne, Kars ve Elazığ'da bulunan dört üretim tesisi ile faaliyet göstermektedir. Kars ve Elazığ tesisleri ayrı bir tüzel kişiliği haiz olmakla birlikte Edirne'de bulunan üretim tesisi şube olarak faaliyet göstermektedir. İzmir tesisi yıllık (.....) ton, Edirne tesisi yıllık (.....) ton, Elazığ tesisi (.....) ton ve Kars tesisi yıllık (.....) ton çimento üretim kapasitesine sahiptir. ÇİMENTAŞ, merkezi Danimarka'da bulunan Aalborg Portland Espana SL.'nin tek kontrolünde olup söz konusu teşebbüsün hissedarlık yapısına Tablo-7'de yer verilmiştir.

Tablo 7: ÇİMENTAŞ'ın Hissedarlık Yapısı

Pay Sahibi	Hisse Payı (%)
Aalborg Portland Espana SL.	(.....)
Halka Açık Paylar	(.....)
TOPLAM	(.....)
Kaynak: Cevabi Yazı	

I.1.6. Kabasakal Beton Anonim Şirketi (KABASAKAL)

(50) KABASAKAL, Aydın ilinde hazır beton üretimi ve satışı alanındaki faaliyetlerine 2022 yılında başlamış olup 2022 yılına kadar aynı ekonomik bütünlükte olduğu Kabasakal Yapı Proje Nak. Tur. Akar. San. Tic. Ltd. Şti. (KABASAKAL YAPI) aracılığıyla OYAK

Aydın bayisi olarak hazır beton satışı alanında faaliyet göstermiştir. Aydın ili Söke ilçesinde bir adet hazır beton üretim tesisi bulunan KABASAKAL'ın yıllık hazır beton üretim kapasitesi (.....)'tür.

Tablo 8: KABASAKAL'ın Hissedarlık Yapısı

Pay Sahibi	Hisse Payı (%)
Hüseyin KABASAKAL	(.....)
Mehmet KABASAKAL	(.....)
TOPLAM	100,00
Kaynak: Cevabi Yazı	

I.1.7. Öztürk Ticaret (ÖZTÜRK)

(51) ÖZTÜRK; çimento, demir, tuğla, kum, kireç, gaz beton, kömür ve hazır beton satışı alanlarında faaliyet göstermektedir. Teşebbüse ait hazır beton tesisi bulunmayıp BİLKENT Karpuzlu bayisi olarak hazır beton satışı gerçekleştirmektedir.

Tablo 9: ÖZTÜRK'ün Hissedarlık Yapısı

Pay Sahibi	Hisse Payı (%)
Engin ÖZTÜRK	100,00
TOPLAM	100,00
Kaynak: Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi.	

I.1.8. Serttaş İnşaat Taah. Tur. Maden. San. ve Tic. Ltd. Şti. (SERTTAŞ)

(52) SERTTAŞ; çimento, alçı, harç, kireç, mozaik vb. inşaat malzemesi toptan ticareti, elektrik enerjisi üretimi (güneş enerjisi santrali), şehirlerarası kara yolu yük taşımacılığı ve silobas[2] nakliyesi alanlarında faaliyet göstermektedir. Teşebbüse ait hazır beton tesisi bulunmayıp OYAK Aydın bayisi olarak hazır beton satışı gerçekleştirmektedir.

Tablo 10: SERTTAŞ'ın Hissedarlık Yapısı

Pay Sahibi	Hisse Payı (%)
Ahmet SERT	(.....)
Yahya SERT	(.....)
Mustafa SERT	(.....)
TOPLAM	100,00
Kaynak: Cevabi Yazı	

I.1.9. Şölen Çimento Yapı İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (ŞÖLEN)

(53) 2016 tarihinde kurulan ŞÖLEN, Aydın ve İzmir illerinde hazır beton ve inşaat malzemeleri alım ve satım faaliyetleri gerçekleştirmektedir. Bu çerçevede ŞÖLEN, genellike OYAK, ÇİMBETON ve BİLKENT'ten tedarik ettiği hazır betonun yeniden satışını gerçekleştirmektedir.

Tablo 11: ŞÖLEN'in Hissedarlık Yapısı

Pay Sahibi	Hisse Payı (%)
Osman Nuri ŞÖLEN	(.....)
Yılmaz ŞÖLEN	(.....)
TOPLAM	100,00
Kaynak: Cevabi Yazı	

I.1.10. Türen Yapı Malzemeleri inşaat Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti. (TÜREN YAPI)

(54) TÜREN YAPI; kum, çakıl, taş, mermer, kireç, çimento, demir, tuğla, kiremit ve kömür gibi her türlü inşaat ve tesisat malzemeleri üretim, satış ve pazarlama alanlarında

[2] Silobas genellikle tahıl, toz, kömür gibi malzemelerin depolandığı büyük silindirik yapılara veya konteynerlere denir.

faaliyet göstermektedir. TÜREN YAPI'nın hazır beton üretim tesisi bulunmayıp yalnızca hazır beton satışı gerçekleştirmektedir.

Tablo 12: TÜREN YAPI'nın Hissedarlık Yapısı

Pay Sahibi	Hisse Payı (%)
Muhammet TÜREN	50,00
Mehmet TÜREN	50,00
TOPLAM	100,00
Kaynak: Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi ve https://www.turenyapi.com/hakkimizda.php Erişim Tarihi:13.06.2023.	

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

(55) İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'da belirtildiği üzere, ilgili ürün pazarının tespitinde; ürünü satın alanların veya hizmetten yararlananların gözünde ürünün/hizmetin fiyatı, kullanım amaçları, fiziksel özellikleri ve nitelikleri bakımından aynı sayılan ya da yüksek ikame edilebilirliği olan mal ve hizmetlerden oluşan pazarlar dikkate alınmaktadır.

(56) Belirli oranlarda çimento, doğal veya yapay agrega, su ve birtakım katkı malzemelerinin mikserle karıştırılması sonucu elde edilen hazır beton, inşaatların temel yapı malzemelerinin başında gelmektedir. Kullanım amaçları ve dayanımları bakımından C14, C16, C18, C20, C25 ve C30 gibi alt kategorilere ayrılmakla birlikte; inşaat sektöründe en çok kullanılan türleri C20, C25 ve C30 türleridir. Bunun yanı sıra, alt ürün grupları arasında yüksek oranda arz ikamesi de bulunmaktadır.

(57) Dosya konusu iddialar tüm hazır beton türlerini ilgilendirdiğinden, Kurulun yerleşik içtihadı[3] uyarınca hazır betonun alt grupları bakımından bir ayrıma gidilmesine gerek görülmemiş, bu sebeple işbu dosya kapsamında ilgili ürün pazarı "hazır beton üretimi ve satışı pazarı" olarak belirlenmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

(58) Coğrafi pazar, teşebbüslerin, mal ve hizmetlerinin arz ve talebi konusunda faaliyet gösterdikleri, rekabet koşullarının yeterli derecede homojen ve özellikle rekabet koşulları komşu bölgelerden hissedilir derecede farklı olduğu için bu bölgelerden kolayca ayrılabilen bölgeler olarak tanımlanmaktadır[4]. Bir başka deyişle ilgili coğrafi pazar belirlenirken ilgili ürün pazarına ilişkin mal ve hizmetlerin, bölgeler arasında homojen olarak sunulabilmesi ve tüketicilerin ilgili mal ve hizmetlere erişiminde bölgeden bölgeye herhangi bir esaslı farklılığın bulunup bulunmadığı hususunun tespiti önem arz etmektedir.

(59) Bahsedilen tanım göz önünde bulundurulduğunda ilgili coğrafi pazar belirlenirken, ilgili mal ve hizmetlerin özellikleri, talebin temel özellikleri, özel olarak pazarı belirlemek için geliştirilmiş nicel testler, müşterilerin ve rakiplerin görüşleri, müşterilerin satın almalarının coğrafi eğilimi, ticaret akımları, tüketici tercihleri, giriş engelleri, siparişlerin başka bölgelerdeki teşebbüslere kaydırılması ile ilgili engeller, mal ve hizmetlerin fiyatları bakımından hissedilir bir farklılığın varlığı veya değişim maliyetleri vb. unsurlara dikkat edilmektedir.

---

[3] 09.07.2015 tarihli ve 15-29/433-116 sayılı, 29.03.2018 tarihli ve 18-09/170-84 sayılı, 05.07.2018 tarihli ve 18-22/383-188 sayılı, 19.12.2019 tarihli ve 19-45/758-327 sayılı, 19.03.2020 tarihli ve 20-15/215-107 sayılı Kurul kararları.

[4] 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ, sf. 13.

(60) Bu kapsamda işbu soruşturmanın konusunu oluşturan hazır beton ürününün özelliklerine değinilmesinde fayda görülmektedir. İlgili ürün pazarı kısmında değinildiği üzere hazır beton; çimento, agrega (çakıl), su ve birtakım kimyasal katkı malzemelerinin belirli oranlarda karıştırılması sonucu elde edilmekte olup kullanılan çimento cinsine ve kimyasal katkının türüne bağlı olarak belli bir sürede taşınması müşteri tarafından teslim alınması ve kalıba aktarılması gerekmektedir. Diğer bir deyişle hazır beton belirli bir sürenin geçmesinden itibaren kullanılamayan[5], stoklanamayan, yüksek taşıma maliyetlerine ve taşınması için yüksek teknik gereksinimlere sahip olan bir üründür. Hazır beton ürünü bu özelliği bakımından transmikser adı verilen özel kamyonlarla taşınmakta olup teslimata kadar homojenliğini koruması için transmikserde karıştırılmaktadır. Transmikser operatörü betonu dökülecek şantiyeye taşımakta, pompa operatörü de betonu istenilen noktada kalıba aktarmaktadır. Kurulun hazır beton sektörüne yönelik olarak aldığı kararlarında ilgili coğrafi pazar, hazır betonun üretildiği santrale 50-55 km uzaklığında olan bölgeler dikkate alınmak suretiyle belirlenmiş ve genel olarak il, merkez ilçeler ya da belirli ilçeler bazında belirlenmiştir[6].

(61) Öte yandan hazır betonun nakliyesi aşamasında teşebbüslerin 90 km'den uzak mesafeye ve yol süresi ortalama 2 saatin altında kalan bölgelere de ürün gönderimi yaptıkları görülmektedir. Söz konusu sürenin yaz mevsiminde betonun kuruma hızının artmasına bağlı olarak 2 saatin altına düşebildiği, ancak bunun kimyasal katkılarla 3 saate kadar da çıkabildiği ifade edilmektedir[7]. Bu noktada, belirleyici olan unsurun, hazır betonun üretiminden dökületeceği inşaat alanına kadar geçen süre olduğu görülmektedir. Bu süre içerisinde, hazır betonun tesisten transmiksere yüklenmesi, inşaat alanına ulaştırılması, gerekli ekipmanlar yardımıyla kalıba yerleştirilmesi gibi aşamalar gerçekleştirilmektedir. Diğer bir ifadeyle, ilgili coğrafi pazar belirlenirken dikkat edilmesi gereken en önemli kriterlerin ürünün niteliği ile taşıma/lojistik koşulları olduğu söylenebilecektir.

(62) Soruşturma konusu şikâyet Nazilli ilçesinde faaliyet gösteren teşebbüslere ilişkin olduğundan coğrafi pazar analizi kapsamında söz konusu ilçedeki faaliyet koşulları dikkate alınmıştır. Bu kapsamda, öncelikle Nazilli ilçesinden 50-55 km yarıçapında bir daire oluşturulmuş ve oluşturulan bu daire kapsamında Nazilli ilçesinde birbirine rakip olabilecek teşebbüsler inceleme kapsamına alınmıştır. Bahsi geçen yarıçapa sahip daire içinde kalan teşebbüslerin konumlarını gösteren görsele aşağıda yer verilmektedir:

[5] 19.12.2019 tarih ve 19-45/758-327 sayılı Kurul kararı.
[6] 29.03.2018 tarih ve 18-09/170-84 sayılı, 05.07.2018 tarih ve 18-22/383-188 sayılı Kurul kararları.
[7] http://www.mendesgrupbeton.com/hizmet-d-15-hazir-betonun-tasinmasi#:~:text=Haz%C4%B1r%20betonun%20ta%C5%9E%C4%B1nmas%C4%B1%20i%C5%9Fleminde%2090,katk%C4%B1larla%203%20saate%20kadar%20%C3%A7%C4%B1kar%C4%B1labilmektedir. http://www.as-beton.com/hazbeton_siparis.htm Erişim Tarihi: 06.06.2023.

Görsel 1: Nazilli İlçesi Merkez Alınarak Oluşturulan 55 km'lik Yarı Çaplı Daire Üzerinde Yer Alan Teşebbüslerin Konumları

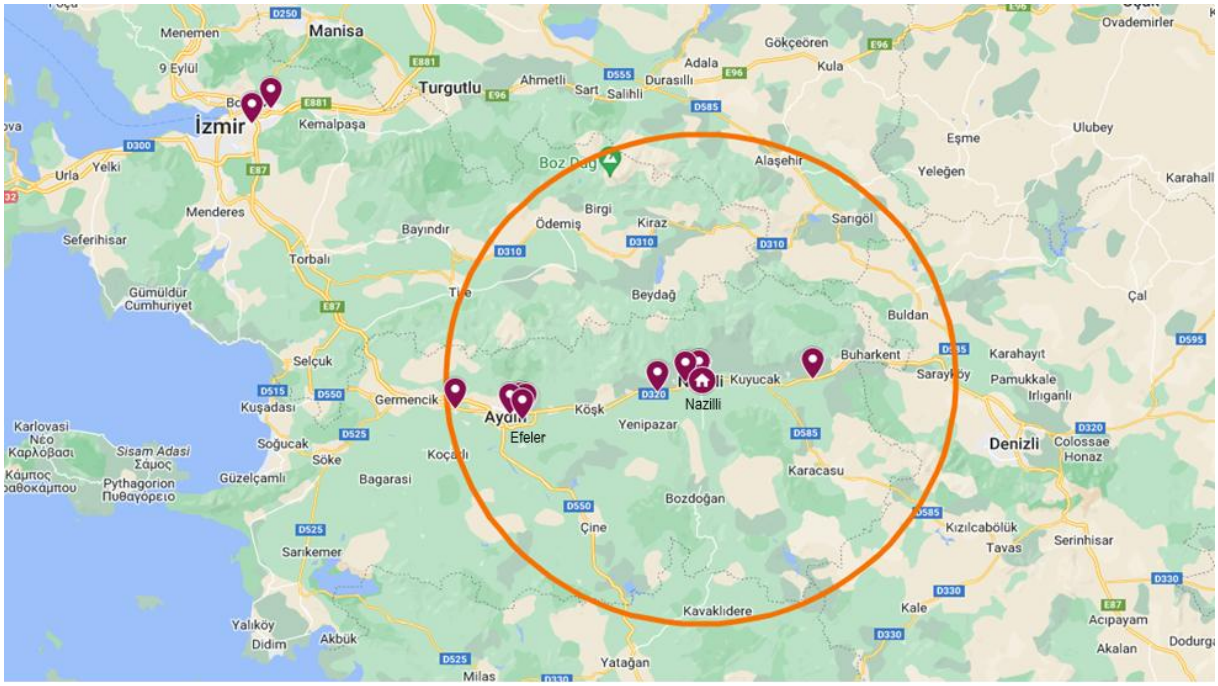

Kaynak: Google Maps

(63) Görsel 1'de konumları işaretli olarak verilen teşebbüslerde yapılan yerinde incelemeler[8] sonucunda şikayet başvurusunda yer verilen iddialar dışında Aydın Merkez/Efeler başta olmak üzere çevre ilçelere (Çine, Didim, Germencik, İncirliova, Koçarlı, Kuşadası, Söke gibi) yapılan satışlarda da ihlal şüphesi içeren çok sayıda belge elde edilmiştir. Yerinde inceleme yapılan teşebbüslerin tesislerinin genel olarak Aydın Merkez/Efeler, Nazilli, Söke ve Didim bölgesinde yoğunlaşması nedeniyle Aydın Merkez/Efeler, Nazilli, Söke ve Didim bölgesinde faaliyet gösteren teşebbüslerden elde edilen belgelerde adı geçen tüm teşebbüslerin eklendiği haritaya aşağıdaki görselde yer verilmektedir:

[8] Daire dışında kalan İzmir ilinde BATIBETON ile ÇİMBETON'un şirket merkezlerinin bulunması nedeniyle yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir.

Görsel 2: Aydın Merkez/Efeler, Söke, Nazilli ve Didim İlçesi Merkez Alınarak Oluşturulan 55 km'lik Yarı Çaplı Daire Üzerinde Yer Alan Teşebbüslerin Gösterimi

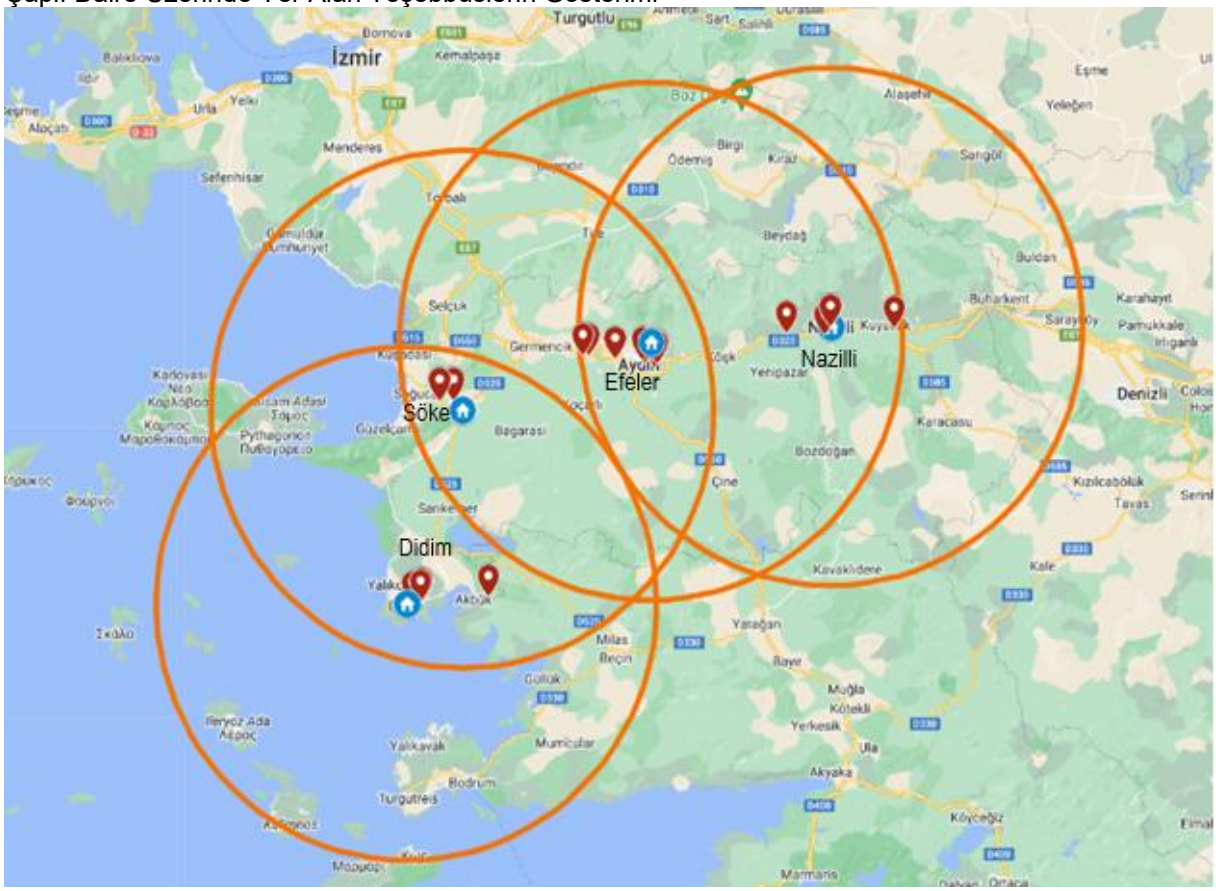

Kaynak: Google Maps

(64) Şikâyet başvurusunda ve yapılan yerinde incelemelerde elde edilen belgelerde adı geçen teşebbüslerin ihlal iddiasına konu eylemlerinin ve tesislerinin konumlarının Aydın Merkez/Efeler, Söke, Nazilli ve Didim ilçesinde yoğunlaşması sebebiyle Görsel 2'de Aydın Merkez/Efeler, Söke, Nazilli ve Didim ilçeleri merkez alınarak 50-55 km'lik daireler çizilmiş; bu bölgelerde satış yapan teşebbüslerin tesislerinin konumlarına yer verilmiştir. Söz konusu teşebbüslerin Aydın ilinde yer alan üretim tesislerinin bulunduğu ilçeleri gösteren tabloya da aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 13: Aydın İlinde Hazır Beton Üretim Tesisine Sahip Olan Teşebbüslerin Tesislerinin Bulunduğu İlçeler

Üretim Tesisi Bulunan Teşebbüsün Adı	Tesisin Bulunduğu İlçe/İlçeler
ASBETON	Efeler
AYDIN SERAMİK	Germencik
BATIBETON	Efeler, Söke
BETONTAŞ	Germencik (Ortaklar Mahallesi), Söke
BİLKENT	Efeler
BOYLULAR GIDA	İncirliova
CANATANLAR	Efeler, Söke, Sultanhisar
ÇİMBETON	Efeler, Kuşadası, Nazilli
DEĞİŞİM	Didim
KABASAKAL	Söke
KÖSEM	Didim
MENDEŞ	İncirliova
OYAK	Efeler
UFUK	Didim
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar	

(65) Aşağıdaki tablolarda ise Aydın Merkez/Efeler, Nazilli, Söke ve Didim ilçeleri merkez alınarak çizilen 55 km'lik yarıçap içerisinde bulunan ilçelere sarı, turuncu, yeşil ve mavi renk ile işaretli satırlarda yer verilmiştir.

Tablo 14: Aydın Merkez/Efeler ile Nazilli İlçesinin Diğer İlçelere Olan Uzaklıkları (km)

Aydın (Merkez) - Bozdoğan	65,7 km	Nazilli - Aydın (Merkez)	42,4 km
Aydın (Merkez) - Buharkent	81,8 km	Nazilli - Bozdoğan	28,4 km
Aydın (Merkez) - Çine	40 km	Nazilli - Buharkent	39,4 km
Aydın (Merkez) - Didim	108,0 km	Nazilli - Çine	62,0 km
Aydın (Merkez) - Germencik	25,8 km	Nazilli - Didim	147,0 km
Aydın (Merkez) - İncirliova	14,8 km	Nazilli - Germencik	71,7 km
Aydın (Merkez) - Karacasu	82,3 km	Nazilli - İncirliova	60,7 km
Aydın (Merkez) - Karpuzlu	58,0 km	Nazilli - Karacasu	39,9 km
Aydın (Merkez) - Koçarlı	27,1 km	Nazilli- Karpuzlu	80,0 km
Aydın (Merkez) - Köşk	17,0 km	Nazilli - Koçarlı	69,3 km
Aydın (Merkez) - Kuşadası	68,9 km	Nazilli - Köşk	26,1 km
Aydın (Merkez) - Kuyucak	54,9 km	Nazilli - Kuşadası	107,0 km
Aydın (Merkez) - Nazilli	42,4 km	Nazilli - Kuyucak	12,5 km
Aydın (Merkez) - Söke	48,1 km	Nazilli - Söke	97,6 km
Aydın (Merkez) - Sultanhisar	27,3 km	Nazilli - Sultanhisar	15,7 km
Aydın (Merkez) - Yenipazar	37,0 km	Nazilli - Yenipazar	20,7 km
Kaynak: Google Maps			

Tablo 15: Söke ile Didim İlçesinin Diğer İlçelere Olan Uzaklıkları (km)

Söke - Aydın (Merkez)	48,1 km	Didim - Aydın (Merkez)	108 km
Söke - Bozdoğan	120 km	Didim - Bozdoğan	169 km
Söke - Buharkent	136 km	Didim - Buharkent	186 km
Söke - Çine	85,6 km	Didim - Çine	136 km
Söke - Didim	50,8 km	Didim - Germencik	76,5 km
Söke - Germencik	26,3 km	Didim - İncirliova	86,7 km
Söke - İncirliova	36,5 km	Didim - Karacasu	186 km
Söke - Karacasu	136 km	Didim - Karpuzlu	99,7 km
Söke - Karpuzlu	104 km	Didim - Koçarlı	84,5 km
Söke - Koçarlı	35 km	Didim - Köşk	121 km
Söke - Köşk	70,8 km	Didim - Kuşadası	75,7 km
Söke - Kuşadası	21,5 km	Didim - Kuyucak	159 km
Söke - Kuyucak	109 km	Didim - Nazilli	146 km
Söke - Nazilli	96,2 km	Didim - Sultanhisar	131 km
Söke - Sultanhisar	81,2 km	Didim - Söke	51,5 km
Söke - Yenipazar	90,8 km	Didim - Yenipazar	141 km
Kaynak: Google Maps			

(66) Yukarıda bahsedilen 50-55 km uzaklık dikkate alınarak teşebbüslerin tesislerinin bulunduğu,

- Aydın Merkez/Efeler ilçesinden hazır beton satışı yapılabilecek ilçelerin; Çine, Germencik, İncirliova, Koçarlı, Köşk, Kuyucak, Nazilli, Söke, Sultanhisar ve Yenipazar ilçeleri;
- Nazilli ilçesinden hazır beton satışı yapılabilecek ilçelerin; Aydın Merkez/Efeler, Bozdoğan, Buharkent, Karacasu, Köşk, Kuyucak, Sultanhisar ve Yenipazar ilçeleri;
- Söke ilçesinden hazır beton satışı yapılabilecek ilçelerin; Aydın Merkez/Efeler, Didim, Germencik, İncirliova, Koçarlı, Kuşadası ilçeleri;
- Didim ilçesinden hazır beton satışı yapılabilecek tek ilçenin ise Söke ilçesi

olduğu anlaşıldığından, merkez alınan ilçelerden hazır beton satışı yapılabilen ilçelerde faaliyet gösteren teşebbüslerin birbirlerine rakip oldukları değerlendirilmektedir.

(67) Bu kapsamda, şikâyetin içeriği, yerinde incelemelerde elde edilen bulgular, bu bulgularda adı geçen tesislerin konumu, söz konusu tesislerin birbirlerine uzaklığı ve hazır beton ürününün taşınma koşulları göz önünde bulundurulduğunda ilçeler arasında rekabetin söz konusu olabildiği, dolayısıyla coğrafi pazarın belirli bir ilçeden daha büyük olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Dolayısıyla Aydın ili bakımından "Aydın Merkez-Nazilli", "Aydın Merkez-Söke" ve "Söke-Didim" bölgesi şeklinde toplam üç coğrafi pazarın tanımlanabileceği anlaşılmıştır.

I.3. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bulgular

I.3.1. Rakipler Arası Fiyat Tespiti ve Bölge/Müşteri Paylaşımına İlişkin Elde Edilen Bulgular

Bulgu-1

(68) 18.05.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 15.05.2017 tarihinde "*ASBETON*" isimli Whatsapp grubunda ASBETON çalışanı (.....),(.....)'ın mobil cihazında "(.....)"[9] olarak kayıtlı ASBETON çalışanı (.....) ve "(.....)"[10] olarak kayıtlı ASBETON çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

15.05.2017
(…)
"(.....): (.....) önüne ne kadar iş geldiyse topla
(.....): Tüm işler dahil
(.....): Denizli destek verdi
(.....): Fiyat
(.....). Ne diyecegiz
(.....): İşin durumuna göre topla al
(.....): Tabiki iyi fiyattan almaya çalış
(.....): Ok
(.....): Ok
(.....): Rekabetçi ol
(.....): Çim batı boylu mendeş
(.....): Hepsini al
(.....): Masayi bozuyormuyuz
(.....): Atış serbest
(.....): 👍
(.....): Abi bana bir dip fiyat belirlermisiniz c25 pompalı
(.....): Çiminbatınon işlerini ilgilen
(.....): (.....) beni arar mısın
(…..): (.....) ile gecen gorusmemde bana birsey teklif ettiler ama ben ciddiye almamistim aklima geldi size soyleyeyim c25p 100 tl yaziver beton 10.000 m3 pesin baglayalim dedi
(.....): 130 danda vadeli 1 yillik cek verelim 10.000 m3 baglayalim dedi
(.....): (.....) bu çok düşük
(.....): Olmaz
(.....): Ok bende olmayacigini soylemistim

[9] ASBETON'dan gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli Whatsapp kullanıcısının ASBETON çalışanı (.....) olduğu belirtilmiştir.
[10] ASBETON'dan gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli Whatsapp kullanıcısının ASBETON çalışanı (.....) olduğu belirtilmiştir.

(.....): Başka bizde olmayan müşterileri arayın
(.....): Fırsatı değerlendirin
(.....): Karpuzludayim donuyorum varir varmaz
(.....): Hepsini arayacagim
(.....): (.....)[11] [ASBETON] *yardım etsin*
(.....): Ama güzel konuşun
(.....): Ok
(.....): ÖZYOL İİNŞAAT AHMET BEY (CEZAEVİNDE ÇALIŞAN ARKADAŞ) MART AYINDA DÜŞÜK FİYATLARDAN FİYAT VERMİŞTİK NİSAN ZAMMINDA
(.....): YÜKSEK FİYATLARI BİLDİRDİK
(.....): SONRA DARILDI BİZE
(.....): YERLİ FİRMA TERCİH EDECEK ADAM MİLLİYETÇİ BİR ARKADAŞ
(.....): HATTA BANA CAKAN İNŞ (CEZAEVİ İNŞ SÖYLEMİŞTİ) BATIDA DİYE SES CIKARMAMIŞTIK"

Bulgu-90

(69) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 24.01.2018 tarihinde ASBETON çalışanı (.....)'in mobil cihazında bulunan "(.....)" isimli Whatsapp grubunda ASBETON çalışanı "(.....)" ile ASBETON çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

24.01.2018
"(.....): (.....) boylu 182 bağlamış
(.....): Artık bu işten sıkılmaya başladım
(…..): (.....)[12] *yi verdin mi*
(.....): Hayır
(…..): İsim değişecek yzuyor
(.....): Onlarda farklı isimle yazıyormuş
(…..): Vermedim
(.....): (.....)?
(.....): Çizdim
(.....): Bizde yazıyor dedim
(.....): (.....) ben dökeceğim modernden[13] *alacağım var diyorum Çimbeton (.....)*[14] [ÇİMBETON] *biz sökeceğiz diyor*
(.....): Kendi aranızda Halledin dedi
(.....): (.....)[15] [BATIBETON]
(.....): Ben dökerim bakarsınız dddim

[11] ASBETON'dan gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin ASBETON çalışanı "(.....)" olduğu belirtilmiştir.
[12] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" ifadesinin (.....) olduğu ifade edilmiştir.
[13] "modern" olarak ifade edilen Modern Beton San. ve Tic. AŞ (MODERN BETON), 1993 yılında Eren Holding bünyesinde Denizli Çimento Sanayii Türk AŞ (DENİZLİ ÇİMENTO) iştiraki olarak kurulmuştur. Denizli Çimento ve MODERN BETON 10.11.2014 tarihinde Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK GRUBU) tarafından satın alınmıştır. Bu tarihten sonra teşebbüsün Aydın hazır beton tesisi 2017 Aralık itibarıyla yine OYAK GRUBU altında faaliyet gösteren Oyak Beton Sanayi ve Ticaret AŞ'ye (OYAK BETON) devredilmiş olup OYAK BETON ise 31.12.2020 tarihinde Oyak Çimento Fabrikaları AŞ (OYAK) bünyesinde birleşmiştir. Dolayısıyla hâlihazırda söz konusu şirketin tüzel kişiliği bulunmayıp ilgili bulgunun geçtiği dönemde OYAK BETON bünyesinde faaliyet gösterdiği tespit edilmiştir. OYAK BETON'un da OYAK bünyesinde birleştiği dikkate alındığında, "modern" olarak anılan teşebbüsün hâlihazırda ve o dönemde hazır beton sektöründe faal olan OYAK olduğu anlaşılmaktadır.
[14] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "Çimbeton (.....)" isimli kişinin ÇİMBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.
[15] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin hâlihazırda KENTÇİM Çimento Bölümü Sorumlusu (.....) olduğu ifade edilse de söz konusu kişinin ilgili bulgu tarihinde BATIBETON Beton Pazarlama Şefi olduğu tespit edilmiştir.

(.....): (.....) [ASBETON] *yüzde 1 de önden gideceğiz*
(.....): (.....) [BATIBETON] *bey halledecekti*
(.....): (.....)[16] [BATIÇİM] *bey varsa anımsat*
(.....): Abi sıkıntılar var masa dağılabilir
(.....):(.....) bey[17] [BATIÇİM] *rest cekt*
(.....): Tmm
(.....): Aydın beton[18] [AYDIN SERAMİK] *10 günde 4 araç çimento çekmiş*
(.....):(.....)[19] *abi* [BETONTAŞ] *Ortaklar*[20] *santralimi bir yere bağlayın masa devam edecekse dedi*
(.....): 3200 m3
(.....): Ortaklar beton dökmüş 23 ocak itibariyle
(.....): Çok iyi dökmüş (.....) [ASBETON]
(…..): Biz beş bindeyiz
(.....): Neden akşam (.....) [ASBETON]
(.....):(.....) [BATIÇİM] *müsaitliğinden dolayı*
(.....): Anladım
(.....): 8 i son toplantı devam edilip edilmeyeceğine karar verilecek
(.....): Kime
(.....): Kim mızıkçılık yapıyor
(.....): (.....) bey [BETONTAŞ] *mi*
(.....): Güvensizlik ortamı batıyı rahatsız etti
(.....): Bitti toplantı çıkıyoruz gelince anlatırım abi
(.....): Şantiyedeysen
(.....): Didimdeyim döneceğim"

Bulgu-91

(70) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 24.02.2018 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile ŞÖLEN çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

24.02.2018
"(.....) [ŞÖLEN]*: (…..) kim döktü*
(.....) [ŞÖLEN]*: Başka bir projesi daha var biri döküyor*
(.....) [ASBETON]*: Bilmiyorum ki*
(.....) [ASBETON]*: (.....)*[21] *(.....)*[22]
(.....) [ASBETON]*: Modern olabilir*

[16] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIÇİM Çimento Bölümü Sorumlusu (.....) olduğu ifade edilmiştir Söz konusu kişinin ilgili bulgu tarihinde BATIÇİM Pazarlama ve Satış Müdürü olduğu tespit edilmiştir.
[17] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin Batı Anadolu Yatırım Yönetim Kurulu Üyeliği ve Mepsan Savunma Sanayi ve Otomotiv AŞ Yönetim Kurulu Başkanı (.....) olduğu ifade edilmiştir. Söz konusu kişinin ilgili bulgunun geçtiği tarihte BATIÇİM Genel Müdür Yardımcısı olduğu tespit edilmiştir.
[18] Bulgu içerisinde geçen "AYDIN BETON" ifadesinden hâlihazırda yürütülmekte olan soruşturmanın taraflarından biri olan AYDIN SERAMİK'in kastedildiği anlaşılmaktadır.
[19] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BETONTAŞ çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.
[20] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "Ortaklar" ifadesinin Aydın İli Ortaklar ilçesi olduğu ifade edilmiştir. Dolayısıyla söz konusu bulguda geçen "Ortaklar" ifadesinde kastedilenin hazır beton pazarında faaliyet gösteren bir teşebbüs olduğu izlenimi uyansa da ASBETON'dan gelen cevabi yazıdan anlaşıldığı üzere Ortaklar'ın Aydın ilinde bir ilçe olduğu ve bu ifade ile kastedilenin BETONTAŞ adlı şirketin Ortaklar ilçesinde yer alan tesisinin kastedildiği anlaşılmıştır.
[21] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin müteahhit olduğu ifade edilmiştir.
[22] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin müteahhit olduğu ifade edilmiştir.

(.....) [ŞÖLEN]*: Ne kadar yazılı bunlarda bu iş*
(.....) [ASBETON]*: Bilmiyorum bakayım*
(.....) [ASBETON]*: (.....) diye bir firma YÖK*
(.....) [ASBETON]*: Listelerde*
(.....) [ASBETON]*: Ama (.....) diye mendeşte*
(.....) [ŞÖLEN]*: Doğrudur"*

Bulgu-73

(71) 18.07.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede alınan ve 12.04.2018 tarihinde ŞÖLEN çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı ŞÖLEN çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

12.04.2018
(…)
"(…..): Yer nerde o işin
(.....): Beyza park var ya
(.....): Mimar sinanda
(…..): Onun karşısı
(.....): (.....)
(.....): O iş
(.....): Gitti
(.....): As betonun
(.....): İşlerini
(.....): Girdiriyorum
(.....): Boylulara
(.....): Çine de
(.....): 😂😂😂😂
(.....): Çineli ticaret inşaat
(.....): 180 tl
(.....): Fiyat
(.....): Verdi
(.....): Yer yerinden oynadı
(.....): As betonun işlerine
(…..): Fiyat verdirdim 160 TL
(.....): CANATANLARIN KÖŞKDEKİ
(.....): İŞİNE
(.....): BOYLULARA BUGÜN
(…..): 165 TL FİYAT VERDİ
(.....): 6 Ay vadeli çek alırız
(.....): Dedi
(.....): Köşkteki iyi olmuş burunlarının dibi
(.....): Bende (.....)
(.....): İşine fiyat verdim
(.....): C25 mikserli
(.....): 600 m3
(.....): Bugün (.....) [CANATANLAR] *beni*
(.....): Arıyor abi
(…..): Sen ne yapıyon diye
(.....): Bende dedim
(.....): Bu daha bişe
(.....): Değil
(.....): Film yeni başlıyor
(.....): As (.....) [ASBETON]
(.....): Bnm işlerime burnunu sokma diceksin direk ya

(.....): Canatanların köşkdeki işene
(.....): 163 tl den peşin
(.....): Bağladı
(.....): Bana
(…..): Artık biz
(.....): Kabuğumuza çekileceğiz
(.....): Diyor
(.....): O millet canatanlara yardırıy??Desene😂
(.....): P.....k
(.....): Hem ne biçim
(.....): (.....) [ASBETON] *kabuğunu s..... de*😂
(.....): Mendeş nazillide
(.....): Patlatıyor
(.....): Bizde burdan
(.....): Cok zıpladı ama onlarda milletin işine
(.....): As betonun işine
(.....): Boylulara
(.....): Sokuyorum
(.....): Çine organizedeki cari çalıştıkları bi trafo inşaatı
(.....): Var
(.....): Yarın boylu oraya
(.....): As betonun verdiği
(.....): Fiyatın 10 tl altına fiyat
(.....): Verecek
(.....): Maksat
(.....): Fiyatını düşürsün
(.....): 😂😂😂
(.....): 😂😂😂😂
(.....): As betonu işine boylu geçen günü
(.....): Beton dökmüş
(.....): Haberleri yok
(.....): Oooo
(.....): 😂😂😂
(.....): M.. mı bunlar a.. adam beton istemiyomu takip etmiyolarmı”
(…)

Bulgu-92

(72) 18.07.2023 tarihinde ASBETON’da yapılan yerinde incelemede alınan ve 16.01.2019 ile 18.01.2019 tarihlerinde ASBETON çalışanı (.....) ile ŞÖLEN çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmalarının içeriği aşağıdaki gibidir:

16.01.2019
“(.....) [ŞÖLEN]*: Bomba* 💣
(.....) [ŞÖLEN]*: Mendeş*
(…..) [ŞÖLEN]*: (…..)e girdi* 😂😂😂
(.....) [ASBETON]*: Aferim (.....)ye*[23] [OYAK]
(.....) [ASBETON]*: Yok girmeyelimmiş yok alacagı varmış*
(.....) [ASBETON]*: Serttaşın*
(.....) [ASBETON]*: Al noldu şimdi*
(.....) [ASBETON]*: Biz sıkı durdukta noldu*
(.....) [ŞÖLEN]*: Yaaaa*

[23] ASBETON’dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda “(.....)” isimli kişinin OYAK çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

(.....) [ASBETON]*: Salak adamlar* 😡
(.....) [ASBETON]*: Esas sen (.....)ye* [OYAK] *haber ber bence*
(.....) [ŞÖLEN]*: Şimdi*
(.....) [ŞÖLEN]*: Onuda attım*
(.....) [ŞÖLEN]*: Haberi varmış*
(.....) [ŞÖLEN]*: Yarın konuşuruz dedi*
(.....) [ASBETON]*: Banada haber ver yarın birader*
(.....) [ŞÖLEN]*: Ok*
(.....) [ASBETON]*: Merak ettim"*
18.01.2019
"(.....) [ASBETON]*: kimin hesabında gördün bunları*
(.....) [ŞÖLEN]*: Ajanlarımdan"*
(…)

Bulgu-246

(73) 18.07.2023 tarihinde AYDIN SERAMİK'te gerçekleştirilen yerinde incelemede alınan ve 04.11.2019 tarihinde AYDIN SERAMİK çalışanı (.....) ile (.....)'nın mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı AYDIN SERAMİK çalışanı (.....)[24] arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

04.11.2019
"(.....): Gunaydin hayirli isler
(.....): (.....) Bey (.....) karpuzlu ya beton istiyor bilginiz varmi
(.....): Odeme için geri doncek bana ona gore abi
(.....): Oranın fiyatı ne cikiyor
(.....): pompali 225 lira mikserli 210 lira arabalar 7.5 m3 gidiyor jandarma bolgesi bu fiyatlar asbeton oyak modern betondan aldigim fiyatlar (.....) Bey
(.....): 230 verdim fiyat
(.....): ok
(.....): Boylularda tanidik yok onlardan fiyat alamiyorum
(.....): bassoforlerini biliyorum ama samimi değilim mendes te (.....)[25] asbetonda (.....)[26] abi oyakta (.....)[27] bey var
(.....): Tmm abi
(.....): (.....) 10 m3 pompali istiyor kabasakal[28] ile gorustum dokebilirsin dediler
(.....): Tmm ozaman
(.....): 👍*"*

Bulgu-95

(74) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 08.02.2020 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile ŞÖLEN çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

08.02.2020
"(.....) [ŞÖLEN]*:* ["(.....)" olarak kayıtlı rehber kişisi paylaşılmıştır.]
(.....) [ŞÖLEN]*: Beton fiyatı sorarsa*

[24] AYDIN SERAMİK'ten gelen cevabi yazıda "(.....)" olarak kayıtlı kişinin AYDIN SERAMİK çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.
[25] AYDIN SERAMİK'ten gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin MENDEŞ çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.
[26] AYDIN SERAMİK'ten gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin ASBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.
[27] AYDIN SERAMİK'ten gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin ŞÖLEN çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.
[28] AYDIN SERAMİK'ten gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli teşebbüsün Kabasakal Yapı Proje Nak. Tur. Akar. San. Tic. Ltd. Şti.'yi (KABASAKAL YAPI) temsil ettiği belirtilmiştir.

(.....) [ŞÖLEN]*: 165 Tl de*
(.....) [ŞÖLEN]*: Peşin bağlantı*
(.....) [ASBETON]*: Ok*
(.....) [ASBETON]*: Yapım – Açık*
Sonuç İlanı Yayımlanmış
Aydın İli Efeler İlçesi Merkez 32
Derslikli Ortaokul Binası Yapımı İkmal İşi
(.....) ? TANIYORMUSUN
(.....) [ŞÖLEN]*: (…..) tanımıyorum ama*
(.....) [ŞÖLEN]*: Bakalım kim*
(.....) [ŞÖLEN]*: Daha önce nereleri yapmış*
(.....) [ASBETON]*: BİRDE NERDEYMİŞ BU İŞ ONADA BAKSANA (.....)*
(.....) [ŞÖLEN]*: Ok*
(.....) [ŞÖLEN]*: Aydın ili efeler ilçesi diye belirtilmiş*
(.....) [ASBETON]*: İKMAL MİŞ*
(.....) [ASBETON]*: BU*
(.....) [ASBETON]*: YAPIM SANDIM*
(.....) [ASBETON]*: :)*
(.....) [ŞÖLEN]*: Aynen*
(.....) [ASBETON]*: İKMAL TAŞINMA MI OLUYORDU*
(.....) [ŞÖLEN]*: Aynen*
(.....) [ASBETON]*: BİTİRME BÜTÜNLEME ANLAMINA GELİYORMUŞ*
(.....) [ASBETON]*: O ZAMAN YARIM KALAN BİR İŞİMİ BİTİTYOR BU ADAM*
(.....) [ASBETON]*: ZATEN RAKAMDA AZ*
(.....) [ŞÖLEN]*: Hertürlü*
(.....) [ASBETON]*:232,655 TL*
(.....) [ASBETON]*: Yatırım izleme*
(.....) [ASBETON]*: BU RAKAM OKUL YAPILMAZ HERALDE*
(.....) [ŞÖLEN]*: (.....)ın* [ŞÖLEN] *hanımı”*

Bulgu-96

(75) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 12.02.2020 ile 13.02.2020 tarihlerinde ASBETON çalışanı (.....) ile ŞÖLEN çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmalarının içeriği aşağıdaki gibidir:

12.02.2020
“(.....) [ASBETON]*:(.....) hayırlı işler*
(.....) [ŞÖLEN]*: Sağol sanada hayırlı işler*
(.....) [ASBETON]*: nasıl iş yogunlugun*
(.....) [ASBETON]*: bi aydın turu yapalımmı dicektim* 🙂
(.....) [ŞÖLEN]*: Bugün tahsilat yapacağım*
(.....) [ŞÖLEN]*: Öğleden sonra*
(.....) [ŞÖLEN]*: Saat 12:00 ye kadar işim yok*
(.....) [ASBETON]*: gelemmi*
(.....) [ASBETON]*: iki tur atar bakarız kim nerde ne yapıyır*
(.....) [ŞÖLEN]*: Gel”*
13.02.2020
“(.....) [ASBETON]*: NE YAZALIM KARDEŞİM BUNA*
(.....) [ŞÖLEN]*: 175*
(.....) [ASBETON]*: OK”*
04.03.2020
“(.....) [ŞÖLEN]*: Aman allahım* 😯
(.....) [ŞÖLEN]*: (.....)*
(.....) [ŞÖLEN]*: Döküyor*

(.....) [ŞÖLEN]*: Mendeşin betonun üZerine döküyorlarmış*
(.....) [ASBETON]*: 100 mikaf*
(.....) [ŞÖLEN]*: Kaç 100*
(.....) [ŞÖLEN]*: Adam oraya*
(.....) [ŞÖLEN]*: 2 blok dikecek*
(.....) [ŞÖLEN]*: Beton türenden gidiyor*
(.....) [ASBETON]*: Yok şöyle parası yok 100 m^3 beton dökwcsgim parasını vereceğim demişti*
(.....) [ŞÖLEN]*:* 😲👏👏👏
(.....) [ASBETON]*: İnşaat tokat yemez tüen*
(.....) [ASBETON]*: Parasal durumu sıkıntılı albayın"*
(…)
09.03.2020
"(.....) [ASBETON]*: şölen*
(.....) [ASBETON]*: hayırlı işler*
(.....) [ASBETON]*: hızlı bir ada turu yapalımmı*
(.....) [ASBETON]*: müsaitsen*
(.....) [ŞÖLEN]*: Müsaitim*
(.....) [ASBETON]*: Cıkıyorum şantiyeden*
(.....) [ŞÖLEN]*: Ok"*

Bulgu-97

(76) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 13.03.2020 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile ŞÖLEN çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

13.03.2020
"(.....) [ASBETON]*: HAYIRLI İŞLER*
(.....) [ASBETON]*: (.....) C25 MİKSERLİ 165 DEMİŞİZ 7 OCAKTA*
(.....) [ASBETON]*: C35 DÖKÜLMÜŞ PAZARTESİ +8+12 YAPTIM 185 UYGUNMDUR*
(.....) [ŞÖLEN]*: Aynen doğrudur*
(.....) [ŞÖLEN]*: Ben de notumu öyle almıştım*
(.....) [ŞÖLEN]*: (.....)*
(.....) [ŞÖLEN]*: Aradı bizi*
(.....) [ŞÖLEN]*: Seni aradı mı ?*
(.....) [ŞÖLEN]*: Adam sabitlik istiyor 5-6 ay"*

Bulgu-103

(77) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 04.09.2020 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile ASBETON çalışanı *(…..)* arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

04.09.2020
"(.....): Oyak döküyor
(.....): Salavatlıdaki işi
(.....): Çimbeton (.....) [ÇİMBETON] *beyin tanıttığı adamı sanırım*
(.....): Şu anda yanından geçtim yol kenarında sıfır beton dökülüyor oyak döküm
(.....): Ve sanırım şimdi yeni başlamış
(.....): (.....) evet 2 gün önce oyak baglamış
(.....): Sıfır gibi geldi
(.....): Dün tespit ettik
(.....): Bunu yazdırmadı değil mi
(.....): Dün tespit ettik bu hafta masaya gidecek iş 800 m3
(.....): Ama ceza yazılması gerekiyor
(.....): Tabi iş canatanlarda nazillide
(.....): Yazıyormuş

(.....): Orda canatanlarla döküm yapıyormuş hala adam
(.....): Yok yazdırmandan döktüğü için
(.....): Onu (.....)lere[29] [BATIBETON] *söyleyeceğiz*
(.....): (.....) 2 no dememişmiydil
(.....): Svet
(.....): 22 artı kdv"

Bulgu-261

(78) 18.07.2023 tarihinde TÜREN KİREÇ'te yapılan yerinde incelemede alınan ve 04.07.2020 ve 05.07.2020 tarihlerinde TÜREN KİREÇ çalışanı (.....) ile ÖZTÜRK çalışanı *(…..)* arasında geçen Whatsapp yazışmalarının içeriği aşağıdaki gibidir:

04.07.2020
"(.....) [ÖZTÜRK]*: Kanka hayırlı işler sabah (.....) geldi Ulukonak a 190 beton vermişiniz geçen haftada Bilkent kendisi Gölcük e 180 den dökmüş duymuş bunu bence buyara fiyat belirliyelim böyle oldunu karışıyor ortalık*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Kanka bilgim yok bunlardan hemen bakıyorum Bilkent'i arıyorum*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Bilkent 180 den kime vermiş*
(…..) [TÜREN KİREÇ]*: Pompalı mı*
(.....) [ÖZTÜRK]*: Karpuzlu yol üzerine*
(.....) [ÖZTÜRK]*: Yok mikser olması gerek*
(.....) [ÖZTÜRK]*: Ama Ulukonak pompalı (.....)*[30] [TÜREN YAPI] abi *göndermiş*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Bilkent burada bana 170-175 diyor şuam*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: An*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Hayret nasıl vermiş*
(.....) [ÖZTÜRK]*: 100 m3 190 TL yazmış (.....) abi* [TÜREN YAPI]
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: ona da bakacam*
(.....) [ÖZTÜRK]*: Sor (.....)* [TÜREN YAPI] *abi ye*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: 220 den aşağı vermek akıl kârı değil*
(.....) [ÖZTÜRK]*: Gelen yer Ulukonak (.....)* [TÜREN YAPI] *abinin köylüsü*
(.....) [ÖZTÜRK]*: Böyle oldumu sen de bende zor durumda kalırız kanka*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Aynen kanka*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Katılıyorum*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Uyarıyorum*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Şimdi*
(.....) [ÖZTÜRK]*: Ok*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Kanka orada beton 230-240 arası betoncularda*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: (.....)* [TÜREN YAPI] *abi biseferlik fiyat almış (.....)*[31] *dan* [BİLKENT]
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: (.....)* [BİLKENT] *eski fiyat vermiyor*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Gerekeni söyledim bu fiyatlarda satcaz betonu*
(.....) [ÖZTÜRK]*: Yani kanka ağız birliği yapalım sen ayrı ben ayrı (.....)* [TÜREN YAPI] *ayrı Bilkent ayrı Ozmn müşteri as* [ASBETON] *a gider*
(.....) [ÖZTÜRK]*: Adamlar sabit karpuzlu fiyatı*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: As dan da fiyat aldım 240 dedi*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Söyledim (.....)* [TÜREN YAPI] *abi ye*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Düşük vermeyecek*
(.....) [ÖZTÜRK]*: Dedim ya neyse o adamlarda fiyat*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Aynen kanka benim haber yoktu söylediğin iyi oldu*

[29] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.
[30] TÜREN KİREÇ'ten gelen 16.08.2023 tarih ve 41643 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin Türen Yapı Malzemeleri İnşaat Nakliyat San. ve Tic. Ltd. Şti. çalışanı (.....) olduğu belirtilmiştir.
[31] TÜREN KİREÇ'ten gelen 16.08.2023 tarih ve 41643 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BİLKENT çalışanı (.....) olduğu belirtilmiştir.

(.....) [ÖZTÜRK]*: Doğru demi dediğim fiyat lar*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Aynen doğru*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Ama Bilkent'in verdiği fiyat bilmiyorum*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Onu öğrenemedim*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Bağlantımdan ben niye ucuza vereyim*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Söyledim"*
05.07.2020
"(.....) [ÖZTÜRK]*: Kanka iyi akşamlar mikser li 190 veriyor duk demi beton*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*: Aynen kanka 200 de verebilirsin*
(.....) [ÖZTÜRK]*: Yarın haber gelecek merkeze büyük ihtimalle 25 m3 civarı bağlıyıcaz*
(.....) [TÜREN KİREÇ]*:* 👍*"*

Bulgu-106

(79) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 02.02.2021 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı MENDEŞ çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

02.02.2021
"(.....) [ASBETON]*: Günaydın perşmebe günü aynı yer aynı saat*
(.....) [MENDEŞ]*: Hayırlı işler. Aydın yine gelmiyorum falan devam ediyor mu? Bilgin varmı?*
(.....) [ASBETON]*: (.....) bey*[32] [BATIBETON] *gelecekmiş perşembe*
(.....) [MENDEŞ]*: Aydın* [AYDIN SERAMİK] *yine yok yani*
(.....) [ASBETON]*: Sanırım*
(.....) [MENDEŞ]*: (.....) bi beton istiyor (.....) olarak kesilecek fatura diyor.*
(.....) [MENDEŞ]*: Senin işle bi bağlantısı yok değil*
(.....) [MENDEŞ]*: Mi*
(.....) [ASBETON]*: yok benim işi ben baglamıştım ama bu iş içinde biraz önce arada cc25 pompalı 300 dedim vade olurmu dedi peşin abi dedim mimar sinanda bir yer için soruyorum fiyatı dedi"*

Bulgu-265

(80) 18.07.2023 tarihinde BETONTAŞ'ta gerçekleştirilen yerinde incelemede alınan ve 03.02.2021 tarihinde BETONTAŞ çalışanı (.....)'ın mobil cihazında bulunan "(.....)" isimli Whatsapp grubunda (.....)'ın mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BETONTAŞ çalışanı (.....) tarafından gönderilen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

03.02.2021
"(.....): Mendes 'te bu arada bizim beton döktüğümüz yere girmis"

Bulgu-107

(81) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 04.02.2021 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı MENDEŞ çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

04.02.2021
"(.....) [ASBETON]*: Yarın sabah 9 da aynı yerde*
(.....) [MENDEŞ]*: Tamam teşekkürler"*

[32] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

Bulgu-114

(82) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 11.03.2021 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı MENDEŞ çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

11.03.2021
"(.....) [ASBETON]*: (.....) c30 pompalı 335 dedim*
(.....) [MENDEŞ]*: Tamam abi sağol. Çineden haber gelmedi*
(.....) [MENDEŞ]*: Oraya kim patlattı acaba*
(.....) [ASBETON]*: (.....) diyorsun*
(.....) [ASBETON]*: araştıralım*
(.....) [MENDEŞ]*: (.....) ne oldu varmı bi gelişme*
(.....) [ASBETON]*:* ["*(.....) ne oldu varmı bi gelişme*" mesajı alıntılanmıştır.] *bugün belli olacak*
(.....) [ASBETON]*: akşamüzeri*
(.....) [MENDEŞ]*: Dikkat et oyak bu aralar çok sıkıntılı. Dün izmirde 150++ fiyat verilmiş Tokiye gibi bir duyum geldi.*
(.....) [ASBETON]*: ["Dikkat et oyak bu aralar çok sıkıntılı. Dün izmirde 150++ fiyat verilmiş Tokiye gibi bir duyum geldi."* mesajı alıntılanmıştır.] *Hay maşallah*
(.....) [MENDEŞ]*: Batınında 20-30.000 patlatmışlar. İzmirde."*

Bulgu-115

(83) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 12.03.2021 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı MENDEŞ çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

12.03.2021
"(.....) [MENDEŞ]*: Şu (.....) bitirdi inşallah*
(.....) [ASBETON]*:* ["*Şu (.....) bitirdi inşallah"* mesajı alıntılanmıştır.] *Pazartesiye kaldı :(*
(.....) [MENDEŞ]*: Dün kuşadası vardı. (.....)lere*[33] [BATIBETON] *dedim oyak patlatmış sizin izmirde 20.000 m3*
(.....) [MENDEŞ]*: Yok dedi. Pazartesi anlaştık dedi. 10 dk tel geldi. Patlatmışlar dedi. Şok oldular valla*
(.....) [ASBETON]*: Evet (.....) bey* [BATIBETON] *bugün benide aradı anlattı*
(.....) [MENDEŞ]*: Şu (.....) bitirirsiniz inşallah*
(.....) [MENDEŞ]*: Diğerleri çığrından çıkmış durumda"*

Bulgu-16

(84) 18.05.2023 tarihinde BİLKENT'te gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 31.03.2021 tarihinde BİLKENT çalışanı (.....) ile ŞÖLEN çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

31.03.2021
"(.....) [BİLKENT]*: S a*
(.....) [BİLKENT]*: (.....) kimin müşterisi*
(.....) [ŞÖLEN]*: Mendeş*
(.....) [BİLKENT]*: Onda mı yazıyor*
(.....) [ŞÖLEN]*: Canatan*
(.....) [ŞÖLEN]*: ŞÖLEN*
(.....) [ŞÖLEN]*: Neresi için sordukları önemli*
(.....) [ŞÖLEN]*: Peki*

[33] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

(.....) [ŞÖLEN]*: Neresi için soruluyor*
(.....) [BİLKENT]*: 100m3*
(.....) [BİLKENT]*: Belli değil diyor*
(.....) [ŞÖLEN]*: O zaman ver*
(.....) [BİLKENT]*: Sıkıntı yaşarmıyız bu aralar sağa sola çok salça olduk*
(.....) [ŞÖLEN]*: Ya bile olmaz"*

Bulgu-122

(85) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 19.05.2021 ve 25.05.2021 tarihlerinde ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı MENDEŞ çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmalarının içeriği aşağıdaki gibidir:

19.05.2021
"(.....) [MENDEŞ]*: Bugün olacak mı*
(.....) [ASBETON]*: Hayırlı işler*
(.....) [ASBETON]*: Evet olacak*
(.....) [MENDEŞ]*: (.....) beyler*[34] [BATIBETON] *geliyor mu*
(.....) [ASBETON]*: Yok*
(.....) [ASBETON]*: Saat 14*
(.....) [ASBETON]*: Saat 15:00 oldu"*
25.05.2021
"(.....) [MENDEŞ]*: Günaydın bugün varmı?*
(.....) [ASBETON]*: günaydın*
(.....) [ASBETON]*: büyük ihtimal olacak*
(.....) [ASBETON]*: haber veririm*
(…)
(.....) [ASBETON]*: saat: 14:00*
(.....) [ASBETON]*: çay*
(.....) [MENDEŞ]*: (.....) turanlarda bunu oyak bağladımı haberin varmı*
(.....) [ASBETON]*: GEÇEN HAFTA TOPLANTIDA KONUŞULMUŞTU*
(.....) [ASBETON]*: DUYMADIN SANIRIM TELEFONDAYDIN*
(.....) [ASBETON]*: O AN*
(.....) [MENDEŞ]*: Bu germencikte iş mi*
(.....) [MENDEŞ]: [*"DUYMADIN SANIRIM TELEFONDAYDIN"* mesajı alıntılanmıştır.] *Neydi abi hatırlamıyorum*
(.....) [ASBETON]*: (.....)*
(.....) [ASBETON]*: OYAK BAGLAMIŞ DİYE KONUŞULDU"*
(…)

Bulgu-6

(86) 18.05.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 26.07.2021 tarihinde "*ASBETON*" isimli Whatsapp grubunda (.....)'ın mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı ASBETON çalışanı (.....) ile "(.....)" olarak kayıtlı ASBETON çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

26.07.2021
(…)
"(.....): 2n ve (.....) ara istersen bugün
(.....): (.....) 150 mküp iş vardı
(.....): [*"(.....) ve (.....) ara istersen bugün"* mesajı alıntılanmıştır.] *(.....) ile görüştüm bayram öncesi cuma günü ruhsatınız hazır demişler belediyeden ama gidip almadım dedi yarın izmite*

[34] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

gidecegim dedi cumartesi büyük ihtimal kazmaya başlayacagız dedi fiyatını revize et dedi bende 340 fiyat iyi abi dedim konusuruz tekrar dedi
(.....): Bu iş bizde yazıyor inerler mi rakipler
(.....): (.....)[35] *beyi* [BATIBETON] *arayıp sor devam ediyor muyuZ?*
(.....): [*"Bu iş bizde yazıyor inerler mi rakipler"* mesajı alıntılanmıştır.] *atçadakiler cok sıkıştırıyor birde incirliova dedi (ama daha önce sorduğumda kimse (.....) abi ile görüşmediğini söylemişti rakipler*
(.....): Atça?
(.....): canatan
(.....): (.....) beye [BATIBETON] *sor istersen*
(.....): 2n bir de
(.....): Aydın beton [AYDIN SERAMİK] *sorun çıkarmasın*
(.....): [*"(.....) ve (.....) ara istersen bugün"* mesajı alıntılanmıştır.] *2n (.....) aradım (.....) ile anlaşma tamam dedi bu hafta görüşürüz artık seninle şekillendirirz dedi*
(.....): Sürpriz kaldıramam
(.....): (.....) (200 m3 iş var demişti) birde mevcut carisi ile ilgili 30.000 ödeme yapıyor bugün
(.....): [*"(.....) beyi arayıp sor devam ediyor muyuZ?"* mesajı alıntılanmıştır.] *normal şartlarda yarın çay içme var*
(.....): Biliyorum olacak değil mi
(.....): evet
(…)
(.....): [*"(.....) beyi arayıp sor devam ediyor muyuZ?"* mesajını alıntılayarak] *açmadı dönüş yapar"*
(…)

Bulgu-127

(87) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 13.08.2021 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı MENDEŞ çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

13.08.2021
"(.....) [ASBETON]*: günaydın dün (.....) incirliova cumhuriyet mah. (.....) yerini yıkıyor / kazıyormuş bilgin oslun bir yerden duydum*
(.....) [MENDEŞ]*: Günaydın*
(.....) [MENDEŞ]*: Dün dökme çimentosu vardı 3-4 araba.*
(.....) [MENDEŞ]*: Haftaya başlıyacak*
(.....) [MENDEŞ]*: Devam edecekmisin dedim. Bi harfiyat yapıcam. Devam etmeyi düşünüyorum dedi. Yapmıycam diyordu. Şuan yapacak gibi duruyor*
(.....) [ASBETON]*: Tamam hayırlısı olsun*
(.....) [MENDEŞ]*: Başlasa iyi olur. İ.ova yakın döküm rahat*
(.....) [ASBETON]*: (.....) fiyatını 220 yaptık dün haberin vardır*
(.....) [MENDEŞ]*: Fiyatla ilgili aramış. Türen mi karıştırıypr bilmiyorum artık*
(.....) [ASBETON]*: (.....)*[36] [MENDEŞ] *hanım aradı hemen müdahele ettik*
(.....) [MENDEŞ]*: Yüksek falan dedi. (.....) beye* [ASBETON] *bildirin bakalım ne diyecek dedim. Sonrasında bilgim yok. Gidemedim hiç yapı markete*
(.....) [ASBETON]*: tamam*
(.....) [MENDEŞ]*:* [İletilen mesaj] *(.....) 1000 m3 zeybek mahallesi serttas oyak*
(.....) [MENDEŞ]*: Bilgin varmı abi?*
(.....) [ASBETON]*: (.....) yazıyor du ama kaç m3 bakayım*

[35] ASBETON'dan gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIBETON çalışanı "(.....)" olduğu belirtilmiştir.
[36] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin MENDEŞ çalışanı olduğu ifade edilmiştir.

(.....) [ASBETON]*: [“(.....) 1000 m3 zeybek mahallesi serttas oyak”* mesajı alıntılanmıştır.] *700 m3 olarak yazıyor*
(.....) [MENDEŞ]*: (.....) Bilkentten 70 m3 beton almışlar. 320-330 fiyatlarından bahsediyor pazarlamacı. Biz 360 verdik*
(.....) [MENDEŞ]*: Bilkente sorunca direk gelme artık bağladık bilkentle demiş”*
(…)

Bulgu-24

(88) 18.05.2023 tarihinde BİLKENT’te yapılan yerinde incelemede alınan ve 28.06.2022 tarihinde BİLKENT çalışanı (.....) ile *(…..)*’ün mobil cihazında “(.....)” olarak kayıtlı CANATANLAR çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

28.06.2022
“(.....) [CANATANLAR]*: Abi kolay gelsin iyi çalışmalar*
(.....) [CANATANLAR]*: (.....) diye birine beton döktünüz mü*
(.....) [BİLKENT]*: Sağol kardeşim sana da*
(.....) [BİLKENT]*: Nerede*
(.....) [CANATANLAR]*: Sıralılar*
(.....) [BİLKENT]*: Yok hayır*
(.....) [CANATANLAR]*: Bize geldiler*
(.....) [BİLKENT]*: Türen dökmüş mü bi ariyim*
(.....) [CANATANLAR]*: Beton dökücez*
(.....) [CANATANLAR]*: Sonra yer bakılacak dediler*
(.....) [CANATANLAR]*: Gittik yere baktık*
(…..) [BİLKENT]*: Türen aradım dönüş yapacak bana*
(.....) [BİLKENT]*: Türen yapı market in Müşterisi*
(.....) [CANATANLAR]*: Tamam o zaman biz dökmüyoruz*
(.....) [BİLKENT]*: Tamam abi*
(.....) [CANATANLAR]*: Yere gittik baktık*
(.....) [CANATANLAR]*: Beton dökülmüş*
(.....) [CANATANLAR]*: O yüzden*
(.....) [BİLKENT]*: Grobeton dökmüşüz*
(.....) [CANATANLAR]*: Tamam abim*
(.....) [BİLKENT]*: Fiyat mı araştırıyor*
(.....) [BİLKENT]*: Mesele nedir*
(.....) [CANATANLAR]*: Yok abi bizim yanımıza geldi*
(.....) [CANATANLAR]*: Ben beton dökücem*
(.....) [BİLKENT]*: Şimdi konuşuyoruz telefonda*
(.....) [CANATANLAR]*: Bugün dökebilir miyiz dedi*
(.....) [CANATANLAR]*: Yere gidip bakılacak dedi*
(.....) [BİLKENT]*: Yarına programı var*
(.....) [BİLKENT]*: Bu gün döktürmek istiyor beyfendi*
(.....) [CANATANLAR]*: Kendi arabasıyla aldı bize götürdü*
(.....) [CANATANLAR]*: Baktık beton dökülmüş*
(.....) [BİLKENT]*: Bir hafta veremeyiz de abim*
(.....) [CANATANLAR]*: Sorduk kim döktü ne zaman döküldü diye*
(.....) [BİLKENT]*: Bir hafta önce dökülmüş sanırım*
(.....) [CANATANLAR]*: Bizde bugün dökeriz demiştik*
(.....) [CANATANLAR]*: Gitmeden önce*
(.....) [CANATANLAR]*: Sıkıntı yok abim*
(.....) [CANATANLAR]*: Dökemem der geçerim*
(.....) [BİLKENT]*: Tamam sıkıntı yok ayarla işte*
(.....) [BİLKENT]*: Benim müşterim olsa mesele değil dök derdim aramızda sorun olmaz öyle şeyin*

(.....) [BİLKENT]*: Ama müşteri türbenin*[37] [TÜREN YAPI] *Müşterisi*
(.....) [CANATANLAR]*: Ben döşemiyorum dedim*
(.....) [CANATANLAR]*: Bilgin olsun*
(.....) [BİLKENT]*: Tamam abi"*

Bulgu-80

(89) 18.05.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede alınan ve 20.07.2022 tarihinde ŞÖLEN çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "*(.....)*" olarak kayıtlı ASBETON çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

20.07.2022
"(.....) [ŞÖLEN]*:* [Bir kez görüntülenebilen bir fotoğrafın açıldığı ifadesi yer almaktadır.]
(.....) [ASBETON]*: Ha bahsetmiştin bundan*
(.....) [ŞÖLEN]*: (.....) (.....) için 400 m3 c30 pompalı beton soruyorlar*
(.....) [ŞÖLEN]*: Hayırdır ne var burda sen dökmüyormusun burayı*
(.....) [ASBETON]*: Bugün mü sordular*
(.....) [ASBETON]*: Bu ayrı iş*
(.....) [ŞÖLEN]*: Ewt*
(.....) [ASBETON]*: (.....) dede demire verdi işi*
(.....) [ŞÖLEN]*: Ewt*
(.....) [ASBETON]*: Asbetondan al demiş sıbelco*
(…..) [ŞÖLEN]*: (.....)*
(.....) [ASBETON]*: Ama (.....) bey hakkı olarak sraştırıyor*
(.....) [ASBETON]*: (.....)*
(.....) [ŞÖLEN]*: Geldi bugün yanıma*
(.....) [ŞÖLEN]*: (.....)*
(.....) [ASBETON]*: C16 pompalı :1190 C25 pompalı 1200 C30 pompalı 1230*
(.....) [ASBETON]*: Verdiğim fiyatlar*
(.....) [ŞÖLEN]*: Uzak abi*
(…..) [ŞÖLEN]*: Tamam* 👍
(.....) [ŞÖLEN]*: Sen döküyorsan*
(.....) [ŞÖLEN]*: Sıkıntı yok*
(.....) [ŞÖLEN]*: (.....) de bu iş için*
(.....) [ŞÖLEN]*: Arayışta bilgin olsun*
(.....) [ASBETON]*: Ne alaka (.....)"*

Bulgu-81

(90) 18.05.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 20.07.2022 tarihinde ŞÖLEN çalışanı (.....) ile (.....)'in[38] mobil cihazında "*(.....)*" olarak kayıtlı ASBETON çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

20.07.2022
"(.....) [ŞÖLEN]*:* [Bir kez görüntülenebilen bir fotoğrafın açıldığı ifadesi yer almaktadır.]
(.....) [ŞÖLEN]*: Bu (…..) bilkentle mi çalışmaya başladı*
(.....) [ASBETON]*: Bunu biliyorum canatanın yarım işi diye ben girmedim bunlar gitti döktü*
(.....) [ŞÖLEN]*: Eyvah* 🤦
(.....) [ASBETON]*:* ["*Bu (…..) bilkentle mi çalışmaya başladı*" mesajı alıntılanmıştır.] *Yok daha değil ama yakında gider döker buraya*
(.....) [ŞÖLEN]*: Yenipazar girişte 900 m3 saha beton işi var*
(.....) [ŞÖLEN]*: Arayan oldu seni*

[37] Söz konusu ifadede kastedilen teşebbüsün TÜREN YAPI olduğu değerlendirilmektedir.
[38] Söz konusu kişi ŞÖLEN çalışanı (.....)'dir.

(.....) [ASBETON]*:* [“*Yenipazar girişte 900 m3 saha beton işi var*” mesajı alıntılanmıştır.] *Anlaştım :)*
(.....) [ŞÖLEN]*: Sen mi verdin 850tl c25 katkısızı*
(.....) [ASBETON]*:* [“*Sen mi verdin 850tl c25 katkısızı*” mesajı alıntılanmıştır.] *C25 normal*
(.....) [ASBETON]*: Evet* 🥶
(.....) [ŞÖLEN]*: (…..)*
(.....) [ŞÖLEN]*: Demi adam*
(.....) [ASBETON]*: Şehir içine 950 diyoz oraya 850 a..*
(.....) [ASBETON]*: Patronun değişik işleri*
(.....) [ŞÖLEN]*: 100.000 TL peşin*
(.....) [ŞÖLEN]*: 30 60 90 120*
(.....) [ŞÖLEN]*: Çek kalanı*
(.....) [ŞÖLEN]*: Abi* 🤔
(.....) [ASBETON]*:* [*“(…..)”* mesajı alıntılanmıştır.] *Evet*
(.....) [ŞÖLEN]*: Ben Allah var Canatan ların fiyatı dır*
(…..) [ŞÖLEN]*: Diyordum*
(.....) [ŞÖLEN]*: Çift santral dökerler diye*
(.....) [ŞÖLEN]*: Var mı düşük fiyatlar*
(.....) [ŞÖLEN]*: Piyasada*
(.....) [ŞÖLEN]*: Son duyduğun*
(.....) [ASBETON]*: Bugün (.....)*[39] [MENDEŞ] *söyledi 800 m3 işe biri 750 vermiş*
(.....) [ASBETON]*: Bunlar 800 e kadar düşmüşler*
(.....) [ŞÖLEN]*: Mendeş mi 800 TL ye kadar düşmüş*
(.....) [ASBETON]*: Evet*
(.....) [ŞÖLEN]*:* [*“Bugün (.....) söyledi 800 m3 işe biri 750 vermiş”* mesajını alıntılayarak] *750 TL yi (.....) söyledi bana vediler diye”*

Bulgu-9

(91) 18.05.2023 tarihinde ASBETON’da yapılan yerinde incelemede alınan ve 11.08.2022 tarihinde “*ASBETON*” isimli Whatsapp grubunda ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)’ın mobil cihazında “(.....)” olarak kayıtlı ASBETON çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

11.08.2022
(…)
“(.....): (.....)[40] [OYAK ÇİMENTO] *var*
(.....): denizlide beton 1300 müş
(.....): 1250 ye satana kızıyorlarmış
(.....): aydında betonu (.....) [ASBETON] *bozuyor diyormuş batı*
(.....): Batının istihbaratını yapan arkadaşlar tanzanyadamı yaşıyormuş
(.....): Kargalar güler buna
(.....): Allah cezasını versin topunun
(.....): yanımda aradı (.....) [OYAK ÇİMENTO]
(.....): oyak betonu aradı
(.....): 1250 c30
(.....): kdv dahil
(.....): 1350 pardon
(.....): pompa 10 tl”
(…)

[39] Söz konusu kişi MENDEŞ çalışanı (.....)’tir.
[40] ASBETON’dan gelen cevabi yazıda “(.....)” isimli kişinin OYAK ÇİMENTO çalışanı (.....) olduğu belirtilmiştir.

Bulgu-10

(92) 18.05.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 24.08.2022 tarihinde "*ASBETON*" isimli Whatsapp grubunda ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'ın mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı ASBETON çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

24.08.2022
(…)
"(.....): (.....) [BATIBETON] *aradı batıbeton*
(.....): Cuma bölge fiyatlarını görüşmek için toplantı yapacaklarmış
(.....): (.....) beyi [ASBETON] *gönderir misiniz ded*
(.....): Ben de tabi dedim
(.....): Yer saat bildireceklermiş
(.....): 13:20 gibi beni aramışlar
(.....): (.....)[41] [CANATANLAR] *öncesinde"*
(…)

Bulgu-151

(93) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 30.09.2022 ve 03.10.2022 tarihlerinde ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı MENDEŞ çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmalarının içeriği aşağıdaki gibidir:

30.09.2022
"(.....) [MENDEŞ]*: Günaydın*
(.....) [MENDEŞ]*: Dün Bilkent çimi* [ÇİMBETON] *aramış. Sultanhisardaki işle ilgili. Senin bilgin varmı bu durumdan.*
(.....) [ASBETON]*: ["Dün Bilkent çimi aramış. Sultanhisardaki işle ilgili. Senin bilgin varmı bu durumdan."* mesajı alıntılanmıştır.] *Evet konuştuk çimbeton girdi diye söyledim ben mevcut fiyatlardan devam ediyordum (nazilli fiyatları) dedim çim patlattı dedim*
(.....) [MENDEŞ]*: [İletilen mesaj] (.....)*[42] *aydına 680 fiyat ver miş abi*
(.....) [MENDEŞ]*: Sıva*
(.....) [MENDEŞ]*: Haberin olsun*
(.....) [ASBETON]*: Hay maşallah*
(.....) [ASBETON]*: Araştıralım*
(.....) [ASBETON]*: Bakalım"*
03.10.2022
"(.....) [MENDEŞ]*: (.....) 200 m3*
(.....) [MENDEŞ]*: 1200 tl as fiyat verdi diyor.*
(.....) [ASBETON]*: O kim ki* 🙂
(.....) [ASBETON]*: 200 m3 için bir fiyat vermedim ben yakın zamanda*
(.....) [MENDEŞ]*: ["O kim ki* 🙂*"* mesajı alıntılanmıştır.] *Tamam teşekkürler* 🙂
(.....) [ASBETON]*: ["1200 tl as fiyat verdi diyor."* mesajı alıntılanmıştır.] *Güzel sallamış kimse"*

Bulgu-257

(94) 19.07.2023 tarihinde KÖSEM'de yapılan yerinde incelemede alınan ve 12.01.2023, 16.01.2023 ve 25.02.2023 tarihlerinde KÖSEM Didim Tesisi çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı ÇİMENTAŞ çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmalarının içeriği aşağıdaki gibidir:

[41] Söz konusu kişi CANATANLAR çalışanı (.....)'dır.
[42] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" olarak ifade edilen kişinin müteahhit olduğu ifade edilmiştir.

12.01.2023
"(.....) [KÖSEM]*: Patron günaydın*
(.....) [KÖSEM]*: Otel ile ilgili*
(.....) [KÖSEM]*: (.....)*[43] [OYAK ÇİMENTO] *laf ederse*
(.....) [KÖSEM]*: Taviz verme*
(.....) [KÖSEM]*: En az betonu kösem döküyor*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Konuştum zaten salça olmayın dedim*
(.....) [KÖSEM]*: (.....)*[44] [EFE BETON] *en çok*
(.....) [KÖSEM]*: Döküyor*
(.....) [KÖSEM]*: Onunda hakkı yok*
(.....) [KÖSEM]*: Ufuk ta piyasaya döküyor zaten*
(.....) [KÖSEM]*: Değişim kösem otelde*
(.....) [KÖSEM]*: Ufuk (.....)* [EFE BETON] *oteli beraber dökelim*
(.....) [KÖSEM]*: Diye birbirlerini gazlıyorlar*
(.....) [KÖSEM]*: Ufuk (.....)* [EFE BETON] *gazlıyor el altından ama yok yok diyor*
(.....) [KÖSEM]*: Ben (.....)* [EFE BETON] *fiyat verme otele dur bekle diyorum diyor*
(.....) [KÖSEM]*: Ona sorsan (.....)* [EFE BETON] *otele beton için soruyor*
(.....) [KÖSEM]*: Ama yalan kendi rahat durmuyor*
(.....) [KÖSEM]*: Yarım işe salça olmasın kimse*
(.....) [KÖSEM]*: Adamlardan fiyat farkı alacaz alamıyoruz*
(.....) [KÖSEM]*: Bunların yüzünden*
(.....) [KÖSEM]*: Bugün koşulursa tavrını koy patron"*
16.01.2023
"(.....) [KÖSEM]*: Patron yarın önce efe ile ufuka uğra*
(.....) [KÖSEM]*: Değişim ile beraber görüşecez*
(.....) [KÖSEM]*: Ufuka bir şey deme*
(.....) [KÖSEM]*: İ*** efede ufukta zaten*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Ok gelmeden konuşuruz zaten*
(.....) [KÖSEM]*: İkisininde tek derdi benim otele beton dökmem*
(.....) [KÖSEM]*: Zorlarına gidiyor*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*:* 👍*"*
25.02.2023
"(.....) [KÖSEM]*:*

[43] KÖSEM'den gelen 15.08.2023 tarih ve 41607 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin hazır beton sektöründe faaliyet gösteren OYAK'ın çalışanı olduğu ifade edilse de söz konusu kişinin çimento pazarında faaliyet gösteren OYAK ÇİMENTO çalışanı olduğu tespit edilmiştir. OYAK hakkında yürütülen uzlaşma süreci kapsamında söz konusu bulguya ilişkin OYAK tarafından yapılan açıklamalar ve sunulan belgeler ışığında OYAK ÇİMENTO'nun söz konusu anlaşmaya davet edilse de iştirak etmediği ve ilgili bulgunun OYAK ve OYAK ÇİMENTO bakımından ihlal teşkil etmediği sonucuna ulaşılmıştır.
[44] KÖSEM'den gelen 15.08.2023 tarih ve 41607 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin EFE BETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

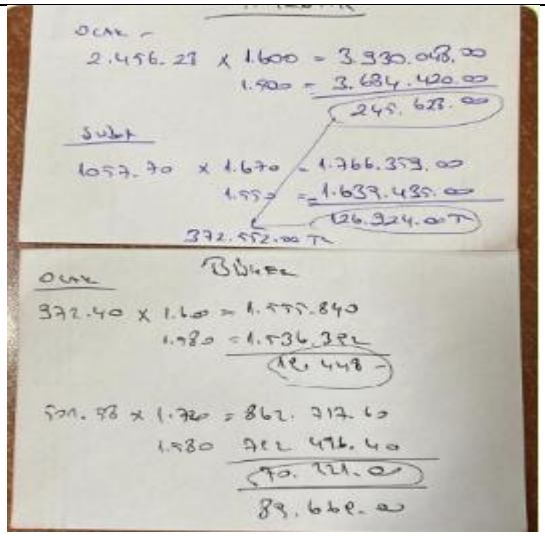

(.....) [KÖSEM]*: Dün attığım sadece çimentaş alınandı*
(.....) [KÖSEM]*: (.....)*[45] *hariç*
(.....) [KÖSEM]*: İkisinin toplamı bu*
(.....) [KÖSEM]*: 372+89=462 bin+kdv*
(.....) [KÖSEM]*: Yapar*
(.....) [KÖSEM]*: Yok yere ödedim bunu*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: O zaman fiyat buydu patron*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Herkes de yaptı*
(.....) [KÖSEM]*: Bana buydu*
(.....) [KÖSEM]*: Patron kırk kere dedik ki pahalıya alıyorum*
(.....) [KÖSEM]*: En yüksek benim*
(.....) [KÖSEM]*: Ufuka hiç dokunmamışlar*
(…..) [KÖSEM]*: Yalandan 3-4 fatura*
(.....) [KÖSEM]*: Onuda iade etmişler*
(.....) [KÖSEM]*: Zaten*
(.....) [KÖSEM]*: Benim kriterim ufuk*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Didimde 4 santral var*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Sen dahil*
(.....) [KÖSEM]*: (.....)*[46] [EFE BETON] *fiyatına kimse inandıramaz beni*
(.....) [KÖSEM]*: Milasta 1250 tlden*
(.....) [KÖSEM]*: Veren batı*
(.....) [KÖSEM]*: Burda 1650 tl den verecek*
(.....) [KÖSEM]*: Buna sen inanıyormusun*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Patron somada Batı da yaptı bunu sende biliyorsun*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Milas da aatabilirmiydim ben yüksek fiyattan*
(.....) [KÖSEM]*: Patron bana daha düşük fiyat varsa iade edecem dedin*
(.....) [KÖSEM]*: Şimdi kendini benim yerime koy*
(.....) [KÖSEM]*: (.....)*[47] [DEĞİŞİM] *abi orda ufuk 2 aydır zam yememiş*
(.....) [KÖSEM]*: Nakliye harici*
(.....) [KÖSEM]*: Fabrikadan zam yok adama sadece nakliye*
(.....) [KÖSEM]*: Bunu niye görmüyorsun*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Haftaiçi gelirim yanına konuşuruz*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Kimseyi aramadım senin söylemin üstüne fiyat düştüm*

[45] ÇİMENTAŞ'tan elde edilen bilgilerden "(.....)" ile kastedilenin ÇİMENTAŞ bayisi (.....) olduğu tespit edilmiştir.
[46] EFE BETON çalışanının adı yer almaktadır.
[47] KÖSEM'den gelen 15.08.2023 tarih ve 41607 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin DEĞİŞİM çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Beni yanlış yönlendirmeyeceğini bildiğim için*
(.....) [KÖSEM]*: (.....)*[48] [UFUK] *bana direk dediği (.....)*[49] [ÇİMENTAŞ] *masayı kuramayınca zammı geri çekti*
(.....) [KÖSEM]*: Bundan benim niye haberim yok dedin*
(.....) [KÖSEM]*: Dedim*
(…..) [ÇİMENTAŞ]*: Sen Ufuk u niye baz alıyorsun ki (.....)*[50] [DEĞİŞİM] *yol yürümüyor musun*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Ortamı toparlamaya çalışan benim*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Benim adım kullanılıyor*
(.....) [KÖSEM]*: Çırak çıkmışız patron*
(.....) [KÖSEM]*: Ufuklar seni beni oteli kullanarak zam almamış*
(.....) [KÖSEM]*: Adam 20 bin m3 döktü ocak şubat ayında toplam*
(.....) [KÖSEM]*: En az 6 bin ton çimento*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Sen ne kadar döktün*
(.....) [KÖSEM]*: 6000x150=900.000 + kdv adamın karı*
(.....) [KÖSEM]*: 11700 ocak*
(.....) [KÖSEM]*: Şubat dün itibariyle 8100*
(.....) [KÖSEM]*: 20 bin de beni say bugün ile birlikte*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Demek ki geçen seneden iyi gidiyor*
(.....) [KÖSEM]*: 5 bin ton çimento olmuş faturası gelen ocak şubat*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Geçen sene 7 bin ton gerideydin*
(.....) [KÖSEM]*: Onu da sen alıyorsun benden*
(.....) [KÖSEM]*: Cebimize girecek*
(.....) [KÖSEM]*: Parayı*
(.....) [ÇİMENTAŞ]*: Pazar ne ise onu uyguluyoruz patron ilave üstüne bişey yapmıyoruz*
(.....) [KÖSEM]*: Pazar ben ile değişim arasında olmuş"*

Bulgu-42

(95) 18.05.2023 tarihinde BİLKENT'te yapılan yerinde incelemede alınan ve 02.02.2023 tarihinde BİLKENT çalışanı (.....) ve (.....)ün mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı ASBETON çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

02.02.2023
"(.....) [ASBETON]*: mesutlu 60 m3*
(.....) [ASBETON]*: c25 pompalı*
(.....) [ASBETON]*: 3 döküm*
(.....) [ASBETON]*: müşteri yanımda*
(.....) [ASBETON]*: ne verelim*
(.....) [BİLKENT]*: (.....) mu*
(.....) [ASBETON]*: evet*
(.....) [ASBETON]*: burda su an*
(.....) [BİLKENT]*: Biz 1150 dedik sen de 1150 ya da 1140 de işi bağla hiçbir yere gitmesin*
(.....) [BİLKENT]*: Senin üzerinden verelim abi*
(.....) [ASBETON]*: 1100 astimden fiyat almıl*
(.....) [ASBETON]*: buraya glemden dönce*
(.....) [BİLKENT]*: Kimden almış*
(.....) [ASBETON]*: büyük ihtimal çim yada oyak*
(.....) [ASBETON]*: 10-15 gün içinde*

[48] KÖSEM'den gelen 15.08.2023 tarih ve 41607 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin UFUK çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.
[49] KÖSEM'den gelen 15.08.2023 tarih ve 41607 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin ÇİMENTAŞ çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.
[50] KÖSEM'den gelen 15.08.2023 tarih ve 41607 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin DEĞİŞİM çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

(.....) [ASBETON]*: dökecekmiş*
(.....) [BİLKENT]*: Abi sen en kötü 1125 TL ver çünkü o fiyatın altına gidersek orada başka birilerine de beton vermişiz problem yaşayabiliriz*
(.....) [BİLKENT]*: Ortalık çok karışık tren de bu işin beni aradı yukardaki Türen (.....) abi* [TÜREN YAPI] *işi bağla adam kimseye bir sır vermez*
(.....) [BİLKENT]*: Tren değil türen*
(.....) [ASBETON]*: anlarttı uzun uzun*
(.....) [ASBETON]*: bim tugla ordan aldım demiri evlimoglundan aldım*
(.....) [BİLKENT]*: Çok bileğim yok konu ile ilgili ama sen bağla işi*
(.....) [BİLKENT]*: Verelim sokıntı yok*
(.....) [ASBETON]*: kim verddi 1100 diyorum onu söyleyeyemem ama fiyat 1100 dedi burayı ararken girdim dedi*
(.....) [ASBETON]*: 1125 tl dedim*
(.....) [ASBETON]*: arkadaş bekliyor ben seni arayacam dedi şimdi kalktı*
(.....) [BİLKENT]*: Anladım*
(.....) [ASBETON]*: şimdi adamı aradım tekrar biz baglantı yaptık dedi su an ordayım yapıyoruz dedi*
(.....) [ASBETON]*: senin orayamı geldi*
(.....) [ASBETON]*: baska yeremi gitti acaba"*

Bulgu-202

(96) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 14.02.2023 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BİLKENT çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

14.02.2023
"(.....) [ASBETON]*: Kardeşim günaydın bu (.....) bağlantısı olan 231.000 göndereyim bugün sana sen üzerine ilave edip çimento olarak tekrar gönderebilirsiniz*
(.....) [BİLKENT]*: İlavesi ne kadar*
(.....) [BİLKENT]*: Günaydın hayırlı işler*
(.....) [ASBETON]*: valla ne verirsen dicem artık su dönemde :)*
(.....) [ASBETON]*: yapalımmı o şekilde*
(.....) [BİLKENT]*: Bi ayar çekelim*
(.....) [BİLKENT]*: Sıkıntı yok*
(.....) [BİLKENT]*: Ne varsa paylaşacak hacı abi*
(.....) [BİLKENT]*:* [BİLKENT tarafından ASBETON'a yapılan hazır beton ürün satışına ilişkin fatura içeriği paylaşılmıştır.]
(.....) [BİLKENT]*: Bu sana gelmemiş miydi abi*
(.....) [ASBETON]*: Gelmemişti ama ben hesaba manuel eklemiştim*
(.....) [ASBETON]*: (.....) merkez kızılcaköy c30 pompoalı 450 m³ 2 ay sonra başlayacak fiyat verelimmi*
(…)
(.....) [ASBETON]*:* [Bankalar arası havele işlemine ait görsel doküman paylaşılmıştır.]
(.....) [ASBETON]*: ??*
(.....) [BİLKENT]*: Abi sen 1100-1130 a sat biz sana 1080 yazalım*
(.....) [ASBETON]*: HAMZABALİ C25 YADA C30 130 M3 3 SEFERDE DÖKÜLECEK*
(.....) [ASBETON]*: POMPALI OLACAK*
(.....) [ASBETON]*: HER İKİ BETON KLASINADA FİYAT İSTEDİLER*
(.....) [ASBETON]*: 1120 DEDİM HABER BEKLİYORUM*
(.....) [BİLKENT]*: Alış 1175 olsun satış 1200-1250*
(.....) [ASBETON]*: C25 Mİ*
(.....) [BİLKENT]*: Evet abi*
(.....) [BİLKENT]*: C30 olursa artı 30 yazalım*

(.....) [ASBETON]*: PARAYI GERİ ATMAYI UNUTMA ÖDEMELER VAR :)*
(…)
(.....) [ASBETON]*: KOÇARLI BAĞCILAR C25 POMPALI 55 M3 3 DÖKÜM*
(.....) [BİLKENT]*: 1300 yazalım müşteriye senin alış 1250 olsun abi*

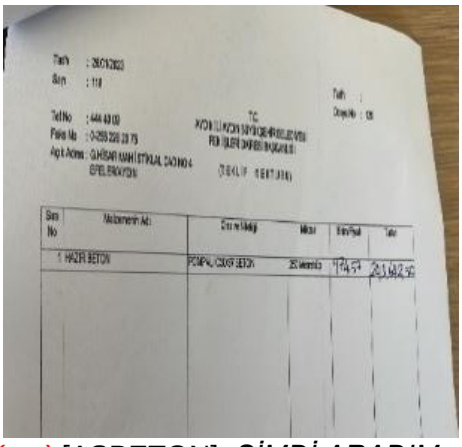

(.....) [ASBETON]*: ŞİMDİ ARADIM*
(.....) [ASBETON]*: SERTTAŞTA*[51] *KALMIL İŞ YA Nİ OYAK*
(.....) [ASBETON]*: 2.SIRADA BOYLULAR*
(.....) [ASBETON]*: 3.SIRADA BİZ VARMIŞSIZ*
(.....) [ASBETON]*: SEN BU ZİBİDİLERİ UYARMAMIŞMIYDIN*
(.....) [ASBETON]*: YARIM İŞİMİZ DİYE"*

Bulgu-88

(97) 18.05.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 08.03.2023 tarihinde ŞÖLEN çalışanı (.....) ile (.....)'in[52] mobil cihazında "*(.....)*" olarak kayıtlı ŞÖLEN çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

08.03.2023
(…)
"*(.....)*: [(.....)'in[53] [MENDEŞ] 21.46'da aradığı bilgisini içeren ekran fotoğrafı]
(.....): Bak kim aradı
(.....): Şölen santral kuruyormuş sun diyor😂😱😱😱😱😱
(.....): (.....) [MENDEŞ]
(.....): Ne alaka😂
(.....): Bıkmışlar
(.....): Alla alla
(.....): Niyeki
(.....): Öle bişeyi nerden cıkarmıs (.....) [MENDEŞ] *aramazdı öle bişi icin*
(.....): Bilmem ki
(.....): Var mı adamlarından baş şoför lazım bize
(.....): Diyor
(.....): (.....) bırakcakmıymış
(.....): Hepsi adamsız kalcak bak görceksin
(.....): Yok yetişemiyormuş artık bıkmış
(.....): 😂*beter olun a.. deseydin*😂 *demekki kurumsallar güzel terbiye etmeye baslamış bunları*
(.....): Masaya hazırlıklı ol😂

[51] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "SERTTAŞ"ın Serttaş İnşaat Taahhüt Turizm Maden San. ve Tic. Ltd. Şti. olduğu ifade edilmiştir.
[52] Söz konusu kişi ŞÖLEN çalışanı (.....)'dir.
[53] MENDEŞ çalışanının ismi geçmektedir.

(.....): 950 tl ye beton mu satılır dedi
(.....): 1.500 TL ÇİMENTO
(.....): MALİYET 1.125
(.....): Miş
(.....): 😂😂
(.....): Dediğimiz yere geliyolar işte masayla akıllanmadılar kurumsallar cimento fiyatlarını zıplatcak kendileri ucuza satcak bunları akıllandırcaklar
(.....): 1 sene önce dedik😂
(.....): 😁*"*

Bulgu-245

(98) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 22.03.2023 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

22.03.2023
"(.....) [ASBETON]*: şefim günaydın*
(.....) [ASBETON]*: Şantiyemiz lokasyon olarak ; Bahçearası Mahallesi , Marulovası Mevkii. İhtiyaç ise 200 m3 grobeton , 2500 m^3 C25/30 sınıfı beton . 1.5 ila 2 ay arası ve daha öncesine bitirmeyi planlıyoruz.*
(.....) [ASBETON]*: böyle bir mail geldi bana (.....)*
(.....) [ASBETON]*: canatan betonun döktügü/çalıştıgı şantiye*
(.....) [BATIBETON]*: Yarım iş mi abi*
(.....) [ASBETON]*:* ["*Yarım iş mi abi"* mesajı alıntılanmıştır.] *gibi*
(.....) [BATIBETON]*: Tüh*
(.....) [BATIBETON]*: Olmaz abi*
(.....) [ASBETON]*: ok*
(.....) [BATIBETON]*: Bulaşmayalım hiç*
(.....) [ASBETON]*: tamam yapacak birşey yok*
(.....) [ASBETON]*: geçen yarım tam farketmez dediniz diye haber vereyim dedim:)*
(.....) [BATIBETON]*: Daha vur çıkmadı*
(.....) [BATIBETON]*: Bir de Canatan değil , Bilkent ve Mendeş e gideceğiz*
(.....) [BATIBETON]*: Onları. Yarımı gelirse konuşalım*
(.....) [ASBETON]*:* [*"Bir de Canatan değil , Bilkent ve Mendeş e gideceğiz"* mesajı alıntılanmıştır.] 👍👍
(.....) [ASBETON]*: Gölhisar c25 pompalı 350 m3 yaklaşık 10 döküm 1 aya kadar başlayacak*
(.....) [BATIBETON]*: Nerde abi yer , kaç km*
(.....) [ASBETON]*:* [Konum bilgisi paylaşılmıştır.]*"*

Bulgu-217

(99) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 24.03.2023 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

24.03.2023
"(.....) [ASBETON]*:* [*"şşehim bu işe 1090 fiyat vermiştim c30 mikserli olarak başar abi burnunu sokmuş 30-40 tl aşagıya fiyat vermiş"* mesajı alıntılanmıştır.] *Bunu alış 1080 c30 mik + 80+kdv katkısız farkı olarak görebilirmiyiz şefim*
(.....) [BATIBETON]*: Beton döküldü abi , başka bir müşteride çıkartırız farkı*
(.....) [BATIBETON]*: Bu mahalde değiştiremem artık*
(.....) [ASBETON]*: OK*
(.....) [ASBETON]*: CAN SAĞLIGI*

(.....) [BATIBETON]*: Başka işte hallederiz mutlaka*
(.....) [ASBETON]*: (.....) İLE İLİGLİ BİR GELİŞME VARMI (.....) BEY*
(.....) [BATIBETON]*: (.....)*[54] [CANATANLAR] *aradı sizden sonra dün*
(.....) [BATIBETON]*: Girmicez*
(.....) [ASBETON]*: OK"*

Bulgu-223

(100) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 30.03.2023 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

30.03.2023
"(.....) [ASBETON]*: [İletilen mesaj] (.....)* [ASBETON] *batının bizim girdiği şantiye santral altı beton devamı gelmedi*
(.....) [ASBETON]*: (.....) BEY* [BATIBETON] *MERHABA*
(.....) [ASBETON]*: PATRON YAZIYOR*
(.....) [ASBETON]*: :)*
(.....) [ASBETON]*: MİMARSİNANDA MENDEŞİN TEMELİ Nİ DÖKTÜGÜ YARIM BİR İŞ GELDİ*
(.....) [ASBETON]*: AMA FİYAT FARKI İSTEDİKLERİ İÇİN ADAM KAÇMIŞ*
(.....) [ASBETON]*: COKTA ETİK OLMAZ DİYE DÜŞÜNDÜM*
(.....) [BATIBETON]*: Zam yapıyorlar o zaman*
(.....) [ASBETON]*: AMA GENEDE SİZE HABER VEREYİM DEDİM*
(.....) [BATIBETON]*: Sorayım bi*
(.....) [ASBETON]*: COK ESKİ BAGLANTIDA OLABİLR*
(.....) [BATIBETON]*: Girme dediler* 😔
(…..) [ASBETON]*: OK*
(.....) [ASBETON]*: [İletilen mesaj] C 30 beton*
(.....) [ASBETON]*: [İletilen mesaj] 15 m3*
(.....) [ASBETON]*: [İletilen mesaj] Mixserli*
(.....) [ASBETON]*: [İletilen mesaj] Kuyulu*
(.....) [ASBETON]*: 1050 fiyat varmış 1170 dedim ben*
(.....) [ASBETON]*: (.....) C30 MİKSERLİ 15 M*^{3} *KUYULU CUMARTESİ SABAH İSTENİYOR*
(.....) (C30 MİKSERLİ 1090TL)
(.....) [ASBETON]*: (.....) ATIYORUM ŞEFİM*
(.....) [ASBETON]*: ["(.....) C30 MİKSERLİ 15 M*^{3} *KUYULU CUMARTESİ SABAH İSTENİYOR*
(.....) (C30 MİKSERLİ 1090TL)" mesajı alıntılanmıştır.] *cumartesi programınız müsait olmadıgı için iptal ettik"*

Bulgu-266

(101) 18.07.2023 tarihinde BETONTAŞ'ta gerçekleştirilen yerinde incelemede alınan ve 30.05.2023 tarihinde BETONTAŞ çalışanı (.....)'ın mobil cihazında bulunan "(.....)" isimli Whatsapp grubunda BETONTAŞ çalışanı "(.....)" ile (.....)'ın mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BETONTAŞ çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

30.05.2023
"(.....): Boylular mikseri Selçuk'a doğru gidiyor nereye beton döküyor
(.....):(…..) bey gördüğünüz boylular beton firmasının mikseri Kuşadası'nda aksu inşaat firmasının okul inşaatına gidiyor.
(.....): Öyleyse sıkıntı yok ancak bizim bölgemizde beton dökmelerine tahammülüm yok kesinlikle izin verecek bir rehavette olmayalım"

[54] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin CANATANLAR çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

I.3.2. Yeniden Satış Fiyatının Tespit Edildiği Şüphesini Oluşturan Bulgular

I.3.2.1. BATIBETON Tarafından Yeniden Satış Fiyatının Tespit Edildiği Şüphesini Oluşturan Bulgular

Bulgu-206

(102) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında (.....) olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 21.02.2023 tarihli Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

21.02.2023
"(.....) [BATIBETON]*: Günaydın hayırlı işler*
(.....) [ASBETON]*: Günaydın şefim*
(.....) [ASBETON]*: Sizlerede hayırlı işler*
(.....) [BATIBETON]*:(.....) yapıda bir gelişme var mı*
(.....) [ASBETON]*: Hemen sorgulayayım (.....) bey*
(.....) [ASBETON]*: Hala değerlendirmede süreç yavaş ilerliyor dedi arkadaş*
(.....) [BATIBETON]*: Tamamdır , çok teşekkürler . Fiyat anlamında bir talepleri olursa verelim abi , iş lazım*
(.....) [ASBETON]*: Tamam*
(.....) [ASBETON]*: bu hafta belli olacak şimdi aradım*
(.....) [ASBETON]*: şimdi aradım (.....) samsundaymış akrabası ile görüşmemiş dün geldim aydına görüşürüm sana dönerim dedi*
(.....) [ASBETON]*: başka yerden almışlar büyük ihtimail boylular*
(.....) [ASBETON]*: işin ucunu yakalayamadım 4 yerden telefon geldi kimse işin ne oldugunu sonucunu bilmiyor*
(.....) [ASBETON]*: şefim yarın için gro beton (c16/20 normal) pompalı 1 yada iki araçmış irtibat (.....)*
(.....) [ASBETON]*: C25 POMPALI 150 M3 ÇİNE MERKEZ VİLLA İNŞAATI (.....) 10 GÜNE İNŞAAT BAŞLAYACAK*
(.....) [BATIBETON]*: Çine için yüksek kalabiliriz şef*
(.....) [ASBETON]*: İŞ YOK DİYE DEDİM ŞEFİM KÜÜK İŞİ DÖKER CIKARIZ DİYE DÜŞÜNDÜM 10 GÜNE BASLAYCAKMIŞ*
(.....) [BATIBETON]*: Tamam abi*
(.....) [BATIBETON]*: Ne verelim*
(.....) [BATIBETON]*:1300*
(.....) [BATIBETON]*:1250*
(.....) [BATIBETON]*: Nasıl yapalım*
(.....) [ASBETON]*: 1150 FİYAT VEİRLMİŞ MÜŞERİYE*
(.....) [ASBETON]*: (.....) bey 1250 verdim*
(.....) [BATIBETON]*: Tamamdır abi"*
(…)

Bulgu-217

(103) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 24.03.2023 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

24.03.2023
"(.....) [ASBETON]*: [*"*şşehim bu işe 1090 fiyat vermiştim c30 mikserli olarak başar abi burnunu sokmuş 30-40 tl aşagıya fiyat vermiş"* mesajı alıntılanmıştır.] *Bunu alış 1080 c30 mik + 80+kdv katkısız farkı olarak görebilirmiyiz şefim*
(.....) [BATIBETON]*: Beton döküldü abi , başka bir müşteride çıkartırız farkı*

(.....) [BATIBETON]*: Bu mahalde değiştiremem artık*
(.....) [ASBETON]*: OK*
(.....) [ASBETON]*: CAN SAĞLIGI*
(.....) [BATIBETON]*: Başka işte hallederiz mutlaka*
(…)

Bulgu-218

(104) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 27.03.2023 tarihli Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

27.03.2023
"(.....) [ASBETON]*: C25 POMPALI 100 M3 UMURLU 2 AY İÇİNDE ÇEKİLECEK*
(.....) [ASBETON]*: GÜNAYDIN İYİ HAFTALAR*
(.....) [BATIBETON]*: Günaydın abi*
(.....) [BATIBETON]*: İyi haftalar*
(.....) [BATIBETON]*: 1100 ver abi*
(.....) [ASBETON]*: TAMAMDIR*
(...)
(.....) [ASBETON]: [Konum bilgisi paylaşılmıştır.]
(.....) [ASBETON]*:* ["[Konum bilgisi paylaşılmıştır.]*"* mesajı alıntılanmıştır.] *C25 POMPALI 20 M3*
(.....) [ASBETON]*: KÖŞK MERKEZ C25 POMPALI 330 M³ HEMEN BAŞLAYACAK DAİMİ ALAVİ*
(.....) [BATIBETON]*: 1100 verelim abi C25 için*
(.....) [ASBETON]*:* [*"1100 verelim abi C25 için"* mesajı alıntılanmıştır.] *330 M³*
(.....) [ASBETON]*: YOKSA HER İKİSİ İÇİNDEMİ*
(.....) [BATIBETON]*: 330 için*
(.....) [ASBETON]*:* [*"1100 verelim abi C25 için"* mesajı alıntılanmıştır.] *1000 TL NİN ALTINA DÜŞEBİLİRMİSİN FİYAT VAR DİYOR*
(.....) [BATIBETON]*: Yok abi*
(.....) [ASBETON]*: TAMAMDIR*
(…..) [ASBETON]*:* [İletilen mesaj] *160 m3 c 30 50 m3 c 25 Sinirteke incirliova*
(.....) [ASBETON]*:* [İletilen mesaj] *Fiyat alabilirmiyim*
(.....) [ASBETON]*: Hemen dökülecek*
(.....) [ASBETON]*: Miş*
(.....) [BATIBETON]*: 1200 ver abi*
(.....) [ASBETON]*:* [Harita bilgisi paylaşılmıştır.]
(.....) [ASBETON]*:* [*"C25 POMPALI 100 M3 UMURLU 2 AY İÇİNDE ÇEKİLECEK"* mesajı alıntılanmıştır.] *1100 verdim şefim ama biraz altına fiyat aldığını söylüyor müşteri*
(.....) [BATIBETON]*: Abi zam var aybaşı*
(.....) [BATIBETON]*: İnmiyoruz fazla*
(.....) [ASBETON]*: OK"*

Bulgu-221

(105) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 28.03.2023 tarihli Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

28.03.2023
"(.....) [ASBETON]*: Günaydın (.....) bey*
(.....) [ASBETON]*: C 30 katkısız 15 m3 mikserli 2 sanayi 1100 e dökemeyiz dimi*
(.....) [BATIBETON]*: 2 sanayi neresi abi*
(.....) [ASBETON]*: Şehir içi diyeyim*
(.....) [BATIBETON]*: Ay sonuna kadarsa dök abi*
(.....) [ASBETON]*: (.....) 1 sanayi c30 mikserli katkısız Perşembe dökülecek 1100 tl/m3*
(.....) [ASBETON]*: (.....)'ye yazdırıyorum*
(.....) [ASBETON]*: 15 m3*
(.....) [BATIBETON]*: Ok"*
(…)

Bulgu-225

(106) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)"[55] olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 13.04.2023 tarihli Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

13.04.2023
"(.....) [ASBETON]*: Bilkent Çine c25 1150-1200 arası*
(.....) [BATIBETON]*:* 😀
(.....) [BATIBETON]*: Hayrını görsün abi*
(.....) [BATIBETON]*: Yakında batarlar*
(.....) [ASBETON]*: Diğerlerinide açtırayım*
(.....) [BATIBETON]*: Biz 1300 verebiliriz*
(.....) [ASBETON]*: ["Yakında batarlar"* mesajı alıntılanmıştır.] *Bende hep öyle söylüyordum ama hiç biri batmıyor şefim*
(.....) [BATIBETON]*: Gerek yok*
(.....) [ASBETON]*: C30 pompalı 1300 olarak mı göreyim (.....)*
(.....) [BATIBETON]*: Evet abi"*

Bulgu-227

(107) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 24.04.2023 tarihli Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

24.04.2023
"(.....) [ASBETON]*: ["Şefim günaydın iyi haftalar (.....) Hallaçlar (Çine yolu üzeri mahalle. astime 25 km) c25 pompalı 45-50 m3 civarı bir beton sordu beton 3 seferde dökülecek yer hazır döküm hemen yapılacak mal sahibi Mendeş ve Canatan lardan fiyat almış ama (.....) ustaya söylememiş"* ifadelerinin yer aldığı ekran görüntüsü paylaşılmıştır.]
(.....) [ASBETON]*: Buraya gidermiyiz gidersek fiyat ne olur*
(.....) [BATIBETON]*: Selam , iyi haftalar*
(.....) [BATIBETON]*: Usta aramış bizim burayı da hatta program vermiş. Ben de size soracaktım*
(.....) [BATIBETON]*: 1200-1300 arası verelim*
(.....) [ASBETON]*: Benden daha fiyat almadan beton mu yazdırmış* 😲
(.....) [ASBETON]*: Oda güzel*

[55] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

(.....) [BATIBETON]*: Evet* 😬
(.....) [ASBETON]*: Fiyat konusunda çok emin o zaman*
(.....) [ASBETON]*: :)*
(.....) [BATIBETON]*: Ben yeri bilmiyorum, çok ters bir yer değilse gideriz*
(.....) [ASBETON]*: Yok şefim düz yol*
(.....) [BATIBETON]*: Usta bizi tercih ediyor anladığım kadarıyla*
(.....) [BATIBETON]*: Tamam gidelim*
(.....) [BATIBETON]*: Siz konuşun fiyatı*
(.....) [BATIBETON]*: Bana bilgi verin , açalım mahali*
(.....) [ASBETON]*:* [Konum bilgisi paylaşılmıştır.]
(.....) [ASBETON]*: [“Sultanhisar 30 m3 c25 mikserli 2 döküm olacak (.....) (.....)”* mesajı alıntılanmıştır.] *Bugün aradım yer hazırlıyorum haber vereceğim dedi kalıp götüreceğim bugün dedi*
(.....) [ASBETON]*: [“Şefim günaydın iyi haftalar (.....) Hallaçlar (Çine yolu üzeri mahalle. astime 25 km) c25 pompalı 45-50 m3 civarı bir beton sordu beton 3 seferde dökülecek yer hazır döküm hemen yapılacak mal sahibi Mendeş ve Canatan lardan fiyat almış ama kurtuluş ustaya söylememiş ”* mesajı alıntılanmıştır.] *1150 istendi şefim*
(.....) [BATIBETON]*: Abi biz 1200 altına inmeyelim 25 km bize*
(.....) [BATIBETON]*:* [Konum bilgisi paylaşılmıştır.]
(.....) [ASBETON]*: Ok*
(.....) [ASBETON]*: [“Şefim günaydın iyi haftalar (.....) Hallaçlar (Çine yolu üzeri mahalle. astime 25 km) c25 pompalı 45-50 m3 civarı bir beton sordu beton 3 seferde dökülecek yer hazır döküm hemen yapılacak mal sahibi Mendeş ve Canatan lardan fiyat almış ama (.....) ustaya söylememiş ”* mesajı alıntılanmıştır.] *(.....) (.....)*
(.....) [BATIBETON]*:* 👍
(.....) [ASBETON]*:* [İletilen mesaj]
Hamzabali
70 m3
C 25 beton
4 Seferde DOKULECEK
(.....) [ASBETON]*:* [İletilen mesaj] *Fiyat alabilirmiyim*
(.....) [ASBETON]*: Türen ticaret soruyor şefim*
(.....) [BATIBETON]*: Abi uzak Hamzabali boşver*
(.....) [ASBETON]*: Aşağıdaki Türen ((.....))*
(.....) [ASBETON]*: Ok*
(.....) [BATIBETON]*: Bağlantı yaptığı yere sorsun i...*
(.....) [ASBETON]*:* 😬
(.....) [BATIBETON]*: Nerden ucuz ordan bakıyorlar işlerine . Çarşamba toplantı var bizim İzmir de bu Türen işini konuşacağım zaten . Bunlara 1 m3 beton vermek istemiyorum ben bakalım merkez ne diyecek*
(.....) [ASBETON]*: Tamam şefim”*

Bulgu-228

(108) 18.07.2023 tarihinde ASBETON’da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)in mobil cihazında “(.....)” olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 25.04.2023 tarihli Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

25.04.2023
"(.....) [ASBETON]*: DALAMA YENİKÖY C30 POMPALI 120 M3 TEMELDEN İNŞAAT ((.....))*
(.....) [ASBETON]*: ŞEFİM DEPOCU (.....) SORDU*
(.....) [ASBETON]*: KÖŞTEN*
(.....) [BATIBETON]*: Selam , hayırlı işler*
(.....) [BATIBETON]*: 1150 verelim abi*
(.....) [BATIBETON]*: Köşk te ise yer*
(.....) [ASBETON]*: YOK DALAMA YENİKÖY ((.....) GİTTİGİMİZ KÖY)*
(.....) [BATIBETON]*:(.....) a kaçtan vermiştik*
(.....) [BATIBETON]*: 1250 miydi*
(.....) [ASBETON]*: C25 1200*
(.....) [BATIBETON]*: Tamam verelim aynısını*
(.....) [ASBETON]*: BU BETON C30 1200 Mİ DİYEYİM*
(.....) [BATIBETON]*: Ok*
(.....) [ASBETON]: [İçeriğine aşağıda yer verilen
"(.....) [BATIBETON]*: Tamamdır , teşekkürler*
(.....) [ASBETON]*: dsi kapakları tpecik altı c25 pompalı 2-3 döküm 50-60 m3*
(.....) [ASBETON]*: ne fiyat verelim şefim*
(.....) [ASBETON]*: [“dsi kapakları tpecik altı c25 pompalı 2-3 döküm 50-60 m3”* mesajı alıntılanmıştır.] *1050 tl*"
şeklindeki ifadelerin yer aldığı Whatsapp yazışmasının ekran görüntüsü paylaşılmıştır.] *Şefim aynı lokasyona aynı adama (.....) c25 mik 100 m3 beton lazımmış fiyat ne verelim pompalı 1050 demiştik*
(.....) [ASBETON]*: [“Şefim aynı lokasyona aynı adama (.....) c25 mik 100 m3 beton lazımmış fiyat ne verelim pompalı 1050 demiştik ”* mesajı alıntılanmıştır.] *20 martta*
(.....) [BATIBETON]*: Aynı yer ise verelim abi*
(.....) [BATIBETON]*: Değişmedi fiyatlar sonuçta*
(.....) [ASBETON]*:* 👍
(.....) [BATIBETON]*: Usta da bizi seviyor anladığım kadarıyla*
(.....) [ASBETON]*: [“Usta da bizi seviyor anladığım kadarıyla”* mesajı alıntılanmıştır.] *Evet menmun*
(.....) [BATIBETON]*:* 😀
(.....) [BATIBETON]*:* 👍
(.....) [BATIBETON]*: Türen gibilere vereceğimize bu ustaları korumak lazım*
(.....) [ASBETON]*: [“Türen gibilere vereceğimize bu ustaları korumak lazım”* mesajı alıntılanmıştır.] *Aynen şefim çok uzun zamandır çalıştım düzgün adamlardandor (.....) usta*
(.....) [ASBETON]*: mal sahibi oyaktan 1000 tl almış*
(.....) [BATIBETON]*: C25 Mikserli 1000 tl mi*
(.....) [ASBETON]*: evet (.....) şaştım kaldım birşey diyemedim dedi abi+kdv olmasın dedim bilmiyorum onu dedi*
(.....) [ASBETON]*: blöf olabilir*
(.....) [ASBETON]*: şefim*
(.....) [ASBETON]*: bilemedim*
(.....) [BATIBETON]*: Abi dediğim gibi Oyak tan duyduğumuz bişey değil*
(.....) [BATIBETON]*: Biz kalalım 1050 de bakalım görelim abi*
(.....) [ASBETON]*: tamamdır*
(.....) [ASBETON]*: [“Şefim aynı lokasyona aynı adama (.....) c25 mik 100 m3 beton lazımmış fiyat ne verelim pompalı 1050 demiştik ”* mesajı alıntılanmıştır.] *C25 mik 1000 tl 3 döküm*
(.....) [BATIBETON]*:* 👍*”*
(…)

Bulgu-230

(109) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 26.04.2023, 27.04.2023 ve 28.04.2023 tarihli Whatsapp yazışmalarının içeriği aşağıdaki gibidir:

26.04.2023
"(.....) [ASBETON]*: (.....) yenipazar merkez c30 pompalı 130 m^3 müşteriye fiyat verecekmiş 1 ay içinde baslayacakmış*
(.....) [ASBETON]*: hayırlı işler*
(.....) [BATIBETON]*: 1300 veriyoruz abi Yenipazar a*
(.....) [BATIBETON]*: Hayırlı işler size de*
(.....) [ASBETON]*: IŞIKLI MAH. C30 POMPALI 100 M3*
(.....) [ASBETON]*:(.....)*
(.....) [ASBETON]*: PROJE BELEDİYEDE*
(.....) [ASBETON]*: BAĞLANTI YAPMAK İSTERLER*
(.....) [ASBETON]*:(.....) YENİPAZAR MERKEZ C25 POMPALI 750 M3 1-2 AY İÇİNDE BAŞLAYACAK FİYAT İSTERLER NE DİYEYİM"*
27.04.2023
"(.....) [ASBETON]*:* [İletilen mesaj] *(.....)*
(.....) [ASBETON]*:* [Bu mesaj silindi]
(.....) [ASBETON]*:* [*"Şefim aynı lokasyona aynı adama (.....) c25 mik 100 m3 beton lazımmış fiyat ne verelim pompalı 1050 demiştik"* mesajı alıntılanmıştır.] *(.....)*
(.....) [ASBETON]*: Günaydın (.....) ismi şefim*
(.....) [BATIBETON]*: Günaydın*
(.....) [BATIBETON]*:* [*"IŞIKLI MAH. C30 POMPALI 100 M3"* mesajı alıntılanmıştır.] *1050 tl/m3 yapabiliriz bağlantı*
(.....) [BATIBETON]*:* [*"(.....) YENİPAZAR MERKEZ C25 POMPALI 750 M3 1-2 AY İÇİNDE BAŞLAYACAK FİYAT İSTERLER NE DİYEYİM"* mesajı alıntılanmıştır.] *1300*
(.....) [ASBETON]*:* [*"1300"* mesajı alıntılanmıştır.] *Fiyat garantisi veremeyiz değilmi şefim*
(.....) [ASBETON]*: Ben verilmez dedim ama genelde sorayım dedim*
(.....) [BATIBETON]*: Peşin bağlantı yaparsa 3 ay veririz"*
28.04.2023
"(.....) [ASBETON]*: Aydın Umurlu Aile Sağlığı Merkezi ve 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu Yapım işi (.....) 1000 m3 c35 pompalı 200 ton cem2 dökme birazönce aradı fiyat istedi şefim 25.04.2023 ihalesi yapılmış sözleşmeye davet bekliyormuş*
(.....) [ASBETON]*:* [*"Aydın Umurlu Aile Sağlığı Merkezi ve 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu Yapım işi (.....) –(.....) 1000 m3 c35 pompalı 200 ton cem2 dökme birazönce aradı fiyat istedi şefim 25.04.2023 ihalesi yapılmış sözleşmeye davet bekliyormuş"* mesajı alıntılanmıştır.] *1100 FİYAT VERİLDİ*
(.....) [BATIBETON]*: Ok"*

Bulgu-231

(110) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 12.05.2023 tarihli Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

12.05.2023
"(.....) [ASBETON]*: Hamzabali c30 pompalı 200 m3 haziran ayında başlayacak altı dükkan üstü 1 kat daire olacak bağlantı yapmak ister şefim (.....) diye bir abimiz aradı beni*
(.....) [BATIBETON]*: Hamzabali için 1300 verebiliriz*
(.....) [BATIBETON]*: En son 1250 ye kadar inebilirsiniz*
(.....) [ASBETON]*: Tamam şefim"*

Bulgu-232

(111) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 19.05.2023 tarihli Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

19.05.2023
"(.....) [ASBETON]*: şefim merhaba ARMUTLU 25 M3 C25 POMPALI YER BETONU*
(.....) [ASBETON]*: bizim eski pompacımızın işi*
(.....) [ASBETON]*: pazartesi dökermisiniz dedi*
(.....) [ASBETON]*: fiyat ne vereyim porgramı (.....) ile görüşürüm*
(.....) [BATIBETON]*: Abi fiyat 1100 verebiliriz*
(.....) [ASBETON]*: 👍"*

Bulgu-233

(112) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)in mobil cihazında "*(…..)*" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 22.05.2023, 23.05.2023 ve 24.05.2023 tarihli Whatsapp yazışmalarının içeriği aşağıdaki gibidir:

22.05.2023
"(.....) [ASBETON]*: Kıyas koçunun tanıdığı c30 200 m3*
(.....) [ASBETON]*: 1-2 haftaya başlayacakmış*
(.....) [ASBETON]*: Efelerde inşaat*
(.....) [ASBETON]*: Fiyat istiyorlar*
(.....) [ASBETON]*: Şefim kolay gelsin*
(.....) [BATIBETON]*: İsmi ne abi*
(.....) [ASBETON]*: Kıyas koçu aradı beni*
(.....) [ASBETON]*: Arkadaşım diyor ismi vermiyor*
(.....) [BATIBETON]*: 1200 verelim abi*
(.....) [BATIBETON]*: C30 HD*
(.....) [ASBETON]*: 10 dk ya dönüş istiyor birde :)*
(.....) [BATIBETON]*: Tamam abi veri 1200 ü* 😀
(.....) [ASBETON]*: Ok*
(.....) [ASBETON]*: Şefim c30 katkısız köşk merkez 12 m3 (.....)*[56] *köşk"*
23.05.2023
"(.....) [BATIBETON]*: Günaydın*
(.....) [BATIBETON]*: 1200 tl/m3 verebiliriz*
(.....) [ASBETON]*: İmamköy (.....) c25 pompalı 26 m3 1100*
(.....) [ASBETON]*:* [*"İmamköy (.....) c25 pompalı 26 m3 1100"* mesajı alıntılanmıştır.] *Şefim bu işte tamam biraz sonra dökülecek*
(.....) [ASBETON]*: Mahal bilgisi : (.....) köşk sanayi sitesi köşk aydın*
(.....) [BATIBETON]*: Tamamdır abi açıyorum*
(.....) [BATIBETON]*:* [Çine Belediyesinin Encümen Kararının görseli paylaşılmıştır.]
(.....) [BATIBETON]*: Abi böyle bir ceza kesilmiş*
(.....) [BATIBETON]*: Müşteri ile görüşebilir misiniz*
(.....) [ASBETON]*: Hemen abi*
(.....) [ASBETON]*: Şefim İmamköy c25 24+ pompalı eğer yağmur indirmezse akşam 6 gibi dökecek mal ismi (.....) irtibat numarası (.....)*
(.....) [ASBETON]*: (.....) usta*

[56] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" ismiyle anılan kişinin (.....) isimli bir inşaat malzemeleri satıcısı olduğu ifade edilmiştir.

(.....) [ASBETON]: [Beton Deney Raporu paylaşılmıştır.]
(.....) [ASBETON]*: Umurlu. C30 pompalı 65 m3*
(.....) [ASBETON]*: (.....)*
(.....) [ASBETON]*: 1100 tl fiayt verildi"*
24.05.2023
"(.....) [BATIBETON]*:* 👍
(.....) [ASBETON]*: C30 pompalı 9m3 Umurlu (.....)*
(.....) [ASBETON]*: Bugün dökülecek*
(.....) [BATIBETON]*: Fiyat ne abi*
(.....) [ASBETON]: [*"1100 tl fiayt verildi"* mesajı alıntılanmıştır.] .
(.....) [BATIBETON]*: Tamam"*
(…)

Bulgu-234

(113) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 26.05.2023 tarihli Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

26.05.2023
"(.....) [ASBETON]*: şefim günaydın ; zeybek tartı (.....) aradı umurlu osb de c30 mikserli 50 m3 germencik otoban girişi (.....) c30 mik 50 m3 her iki lokasyonda kantar işi varmış (.....) teklif verecekmiş iş bende kalırsa betonlarıda sizden dökelim dedi fiyat ne verelim ?*
(.....) [BATIBETON]*: Günaydın , hayırlı işler*
(.....) [BATIBETON]*: Umurlu 1100 Germencik 1200 verelim*
(.....) [ASBETON]*: ok*
(.....) [ASBETON]: [Rehberde *(.....)* olarak kayıtlı kişi paylaşılmıştır.]
(.....) [ASBETON]*: sizdede bulunsun şefim*
(.....) [ASBETON]*: arayaagım şimdi*
(.....) [BATIBETON]*: Tamamdır şef*
(.....) [ASBETON]*: 100.000 m^3 c35 jet grout işi yok 15-20 gün sonra birşeyler netleşir konuşalım dediler*
(.....) [ASBETON]*: şefim*
(.....) [BATIBETON]*: Offf*
(.....) [BATIBETON]*: 100.000 çok değilmi abi ya*
(.....) [ASBETON]*: ŞEFİM (.....) ÇARŞAMBA 15 OLMUŞ SANIRIM DEĞİLMİ*
(.....) [ASBETON]*: BİLGİNİZ VARMIDIR*
(.....) [ASBETON]*: AMAN DİYİM GEÇ KALMAYALIM(.....) BELEDİYE SORUNU BURDA BİLİYORSUN DEDİ*
(.....) [BATIBETON]*: Çarşamba biliyorum ama neden saat 15:00*
(.....) [BATIBETON]*: Sorayım bi çocuklara*
(.....) [BATIBETON]*: Bizde program çarşamba sabah 08:00 görünüyor*
(…..) [BATIBETON]*: Başka türlü bitiremeyiz zaten*
(.....) [ASBETON]*: çine belediyesi müsade etmiyormuş*
(.....) [ASBETON]*: şefim*
(.....) [ASBETON]*: sabahtan*
(.....) [ASBETON]*: 2-3 gibi başlayın diyorlarmış*
(.....) [ASBETON]*: belediye baskanıyla direk görüşmüş (.....)*
(.....) [ASBETON]*: (.....) 5 m3 c25 mikserli çine böcek mahallesi (savrandereyi geçince) c25 pompalı toplamda 2 döküm 30 m3*
(.....) [ASBETON]*: şefim müsait oldugunuzda arayabilimisiniz*
(.....) [ASBETON]*: armutlu c30 mikserli 12 m3 + yarın sabah*
(.....) [ASBETON]*: döküm yapabilirmiyiz"*

Bulgu-237

(114) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 01.06.2023 tarihli Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

01.06.2023
"(.....) [ASBETON]*: Tepecik mah c25 mik 60-70 m3 10 gün içinde dökülecek şefim*
(.....) [ASBETON]*: Ne yazalım*
(.....) [ASBETON]*: Ben 1150 dedim ama 1050 fiyat var dediler*
(.....) [BATIBETON]*: Ver abi*
(.....) [BATIBETON]*: Mikserli*
(.....) [ASBETON]*: 1050 ?*
(.....) [BATIBETON]*: Aydın merkez demi*
(.....) [BATIBETON]*: Tepecik mah*
(.....) [ASBETON]*: Evet*
(.....) [BATIBETON]*: Ver abi 1050*
(.....) [BATIBETON]*:* [*"Tepecik mah c25 mik 60-70 m3 10 gün içinde dökülecek şefim"* mesajı alıntılanmıştır.] *Abi sonuç ne*
(.....) [ASBETON]*: Hemen arıyorum şefim*
(.....) [ASBETON]*:(.....)*
(.....) [ASBETON]*:* [*"Abi sonuç ne"* mesajı alıntılanmıştır.] *(.....) aradı bu iş için şimdi aradım ulaşamadım*
(.....) [ASBETON]*: dönüş yapar yapmaz bilgi vereceğim size*
(.....) [ASBETON]*:* [*"Abi sonuç ne"* mesajı alıntılanmıştır.] *1030 a mal sahibi Oyak'tan almış şefim*
(.....) [BATIBETON]*:* 😀
(.....) [BATIBETON]*: Tamam* 👍*"*

Bulgu-238

(115) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) tarafından (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....)'ya gönderilen 07.06.2023 ve 08.06.2023 tarihli Whatsapp yazışmalarının içeriği aşağıdaki gibidir:

07.06.2023
"(.....): ağustos sonuna kadar sabit c30p 1100 tl
(.....): yedieylül mahallesi c35 pompalı 650 m^3 yer su an kazılıyor (.....)
(.....): Sultanhisar salavatlı c25 pompalı 200 m^3 bayram sonrası dökülecek (.....) sordu şefim"
08.06.2023
"(.....): [*"Sultanhisar salavatlı c25 pompalı 200 m3 bayram sonrası dökülecek (.....) sordu şefim"* mesajı alıntılanmıştır.] *1300"*

Bulgu-239

(116) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 12.06.2023 ve 13.06.2023 tarihli Whatsapp yazışmalarının içeriği aşağıdaki gibidir:

12.06.2023
"(.....) [BATIBETON]*: Hayırlı işler abi*
(.....) [BATIBETON]*: ["yedieylül mahallesi c35 pompalı 650 m³ yer su an kazılıyor (.....)"* mesajı alıntılanmıştır.] *Bundan dönüş oldu mu , başka yere kaçtı galiba*
(.....) [ASBETON]*: şefim (.....) linyit kömür ocagı c25 pompalı 31 m³ yarın sbah istiyorlar (mevcuta benim döküm yaptıgım şantiye ama yarın acil işleri varmış bizim program uymadı sizden dökebilirmiyiz)*
(.....) [ASBETON]*: fiyat ne olur*
(.....) [BATIBETON]*: Tamam abi*
(.....) [BATIBETON]*: Bizim sabah uygun*
(.....) [BATIBETON]*: Uzak mi bize nerde*
(.....) [BATIBETON]*: Nasıl verelim*
(.....) [ASBETON]*: ["Uzak mi bize nerde"* mesajı alıntılanmıştır.] *15-16 km*
(.....) [ASBETON]*: cok uzak değil esasında*
(.....) [BATIBETON]*: Tamam abi verelim*
(.....) [BATIBETON]*: Fiyatı sen söyle*
(.....) [ASBETON]*: ["Fiyatı sen söyle"* mesajı alıntılanmıştır.] *C25 POMPALI 1100 OLRUMU ŞEFİM AZMI OLUR*
(.....) [BATIBETON]*: Tamam abi*
(.....) [BATIBETON]*: Senin için uygunsa bizim için sorun yok*
(.....) [BATIBETON]*: Ver abi*
(.....) [ASBETON]*: (.....) MERHABA YARIN SABAH AYDIN LİNYİT ŞAHNALI KÖMÜR OCAĞI C25 POMPALI 31 M3 İRTİBAT (.....)*
(.....) BEYE BİLGİ VERDİM
(.....) [ASBETON]*:(.....) YAZDIM ŞEFİM*
(.....) [BATIBETON]*: Tamamdır* 👍*"*
13.06.2023
"(.....) [ASBETON]*: ["(.....) 210 +210 yan yana 2 adet villa kuyulu girişi 1.5 ay sonra başlayacak"* mesajı alıntılanmıştır.] *BAŞKA YERDEN ALMIŞ KESİNLİKLE PAYLAŞMIYOR C30 P 1100 TL AĞUSTOS SONUNA KADAR SABİT FİYAT VERMİŞTİK*
(.....) [BATIBETON]*:* 👍*"*

Bulgu-240

(117) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 20.06.2023 tarihli Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

20.06.2023
"(.....) [ASBETON]*:* [Bir müşterinin beton ürünü için fiyat teklifi istediğine dair e-postanın görseli paylaşılmıştır.]
(.....) [ASBETON]*: yılmazköy pompa kdv hariç fiyat isteniyor*
(.....) [ASBETON]*: en son mendeş ile çalışıyorlardı*
(.....) [ASBETON]*: 1050 POMPALI 1040 MİKSERLİ FİYAT VERİLDİ*
(.....) [BATIBETON]*: Alır bence* 😬*"*

Bulgu-241

(118) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 22.06.2023 tarihli Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

22.06.2023
"(.....) [ASBETON]*: C25 pompalı 200 m3 Umurlu 1-1.5 ayiçinfr çekilecek*
(.....) [ASBETON]*: Perde betonu*
(.....) [ASBETON]*: Bayram dan 10 gün sonra başlayacak*
(.....) [ASBETON]*:(.....)*
(.....) [ASBETON]*: Günaydın şefim*
(.....) [BATIBETON]*: Abi günaydın*
(.....) [ASBETON]*: Hayırlı işler*
(.....) [BATIBETON]*: Sağolun size de*
(.....) [BATIBETON]*: Sabitlik vermiyorlar abi , Temmuz başı zam derler*
(.....) [BATIBETON]*: 1100 ver abi şimdilik"*

Bulgu-244

(119) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen 11.07.2023, 15.07.2023 ve 18.07.2023 tarihli Whatsapp yazışmalarının içeriği aşağıdaki gibidir:

11.07.2023
"(.....) [ASBETON]*: şefim köşk yolu üzeri beyköy c25 pompalı 150 m3 hayvan damı 2 hafta içinde bitecek*
(.....) [ASBETON]*:(.....) müşteri*
(.....) [BATIBETON]*: Abi günaydın*
(.....) [BATIBETON]*: 1100 verelim*
(…)
(.....) [ASBETON]*:* [*"şefim köşk yolu üzeri beyköy c25 pompalı 150 m3 hayvan damı 2 hafta içinde bitecek"* mesajı alıntılanmıştır.] *en uygun fiyatı siz verdiniz ustamla görüşüp size haber verecegim dedi*
(.....) [BATIBETON]*: Zam yaptı diğerleri o zaman*
(.....) [ASBETON]*: olabilir şefim araştıralım*
(.....) [BATIBETON]*: Ben perşembe gelecem abi , senden ricam bi araştırırmısın"*
(…)
15.07.2023
(…)
"(.....) [ASBETON]*: (.....) incirliova proje belediyede c30 pompalı 500 m^3*
(.....) [ASBETON]*: beton fiyatı istiyor*
(.....) [ASBETON]*:* [*"(.....) incirliova proje belediyede c30 pompalı 500 m^3"* mesajı alıntılanmıştır.] *3000*
(.....) [ASBETON]*: 3 aylık çek verecekmiş*
(.....) [BATIBETON]*: Pazartesi konuşalım şef*
(.....) [ASBETON]*: Tamam"*
18.07.2023
"(.....) [ASBETON]*: şefim günaydın (.....) için dün konşlalım demiştiniz*
(.....) [ASBETON]*: diymar (adliye sarayı) bunula ilgili döneim demiştiniz*
(.....) [BATIBETON]*: Günaydın şefim*
(.....) [ASBETON]*: karayolları şube şefliği c25 pompalı 300 m^3 (.....) firmasından (.....) hanım aradı şefim*
(.....) [ASBETON]*:* [Bu mesaj silindi.]
(.....) [ASBETON]*:* [Bu mesaj silindi.]
(.....) [ASBETON]*:* [*"karayolları şube şefliği c25 pompalı 300 m^3 (.....) firmasından (.....) hanım aradı şefim"* mesajı alıntılanmıştır.] *1100 tl satış*
(.....) [ASBETON]*:* [*"(.....) incirliova proje belediyede c30 pompalı 500 m3"* mesajı alıntılanmıştır.] *c30 p satış 1200"*

I.3.2.2. ÇİMBETON Tarafından Yeniden Satış Fiyatının Tespit Edildiği Şüphesini Oluşturan Bulgular

Bulgu-70

(120) 18.07.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 05.05.2017 tarihinde ÇİMBETON Aydın&Nazilli Beton Santral çalışanı (.....) tarafından ŞÖLEN çalışanı (.....)'e gönderilen ve ekinde "*AYDIN 05-05-2017 FİYAT DEĞİŞİKLİĞİ*" isimli dosyanın bulunduğu "*Fiyat Değişikliği*" konulu e-posta gönderilmiştir. Anılan e-posta ekinde yer alan "*AYDIN 05-05-2017 FİYAT DEĞİŞİKLİĞİ*" isimli dosyanın içeriği aşağıdaki gibidir:

05.05.2017,(.....)

05.05.2017 son 31.12.9999

ÜY	Belge	Sprş.ve	Ad 1	Tsl.alan	Ad 1	Malzeme	Tanım	Teyit mkt.	ÖdKş	Müşt Fiya	Yeni Fiyat	Yrt.tarih	Gçrl.sonu	Tanım
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	305704	[redacted]	4050025	C 25/30	1.350	ZA60	75	95	10.02.2017	30.06.2017	
3030	4,1E+08	10028	KILINÇ İNŞ.TARIM HAYVANCILIK.	308394		4050025	C 25/30	3.800	ZA61	103	118	14.08.2015	30.12.2017	
3030	4,1E+08	10028	KILINÇ İNŞ.TARIM HAYVANCILIK.	310384		4050030	C 30/37	10.000	ZA90	0	125	17.02.2016	30.06.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	310672		4050025	C 25/30	5.000	ZA60	80	95	3.01.2017	31.07.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	311483		4050025	C 25/30	1.000	ZA60	90	95	3.01.2017	15.05.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	311511		4050025	C 25/30	900	ZA60	80	95	4.01.2017	31.12.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	311940		4050025	C 25/30	2.300	ZA60	80	95	3.01.2017	31.07.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	312017		4050030	C 30/37	20.000	ZA90	98	119	4.01.2017	31.12.2017	
3030	4,1E+08	16764	ASLANEL BETON GIDA YAPI İNŞAAT MALZ	312017		4050030	C 30/37	20.100	ZA90	98	119	19.08.2016	31.12.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	312846		4050025	C 25/30	600	ZA60	90	118	4.01.2017	31.12.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	313152		4050025	C 25/30	3.500	ZA75	70	95	13.01.2017	31.07.2017	
3030	4,1E+08	10028	KILINÇ İNŞ.TARIM HAYVANCILIK.	313166		4050025	C 25/30	650	ZA61	100	Kapanacak	17.01.2017	30.05.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	313231		4050030	C 30/37	1.600	ZA90	110	125	25.01.2017	31.07.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	313260		4050025	C 25/30	750	ZA75	85	95	27.01.2017	15.06.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	313400		4050030	C 30/37	250	ZA60	97	102	10.02.2017	31.05.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	313716		4050025	C 25/30	900	ZA60	75	95	15.03.2017	31.07.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	313835		4050025	C 25/30	800	ZA60	85	95	24.03.2017	20.07.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	313836		4050025	C 25/30	1.200	ZA60	85	95	24.03.2017	31.07.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	314078		4050025	C 25/30	500	ZA60	90	95	17.04.2017	1.07.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	314079		4050025	C 25/30	400	ZA60	90	95	17.04.2017	15.07.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	314102		4050025	C 25/30	500	ZA60	90	95	19.04.2017	30.05.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	314103		4050025	C 25/30	450	ZA60	90	95	19.04.2017	30.06.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	314104		4050025	C 25/30	1.000	ZA60	90	95	19.04.2017	31.08.2017	
3030	4,1E+08	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞAAT SANAYİ	314202		4050025	C 25/30	400	ZA60	90	95	3.05.2017	15.07.2017	ZFT

Bulgu-71

(121) 18.07.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 15.08.2017 tarihinde Karen Enerji San. ve Tic. AŞ çalışanı (.....) tarafından ŞÖLEN çalışanı (.....)'e gönderilen, bilgi kısmında KİPAŞ Holding çalışanı (.....)'in bulunduğu "*HAZIR BETON FİYAT TEKLİFİ HAKKINDA-NAKLİYE HARİÇ*" konulu e-postada yer alan ifadelere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

15.08.2017,(.....)
"Merhaba sayın yetkili,
Aydın merkez ken kipaş işletmemizde kullanılmak üzere nakliye kendimize olmak kaydıyla bant altı teklifinizi ekte bulunan tabloya göre değerlendirmenizi bekler iyi çalışmalar dilerim."

(122) Yukarıda bahsi geçen e-posta 15.08.2017 tarihinde ŞÖLEN çalışanı (.....) tarafından bilgi kısmında ŞÖLEN Muhasebe çalışanı (.....)'e yer verilmek suretiyle ÇİMBETON çalışanı (.....)'e "*FW: HAZIR BETON FİYAT TEKLİFİ HAKKINDA-NAKLİYE HARİÇ*" konusuyla iletilerek ekinde "*HAZIR BETON, TOZ ÇİMENTO"* dosyasına yer verilmiştir.

(123) Anılan e-posta ekinde yer alan "*HAZIR BETON, TOZ ÇİMENTO*" isimli dosyanın içeriği aşağıdaki gibidir:

15.08.2017,(.....)

KEN
KEN KİPAŞ ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş.

KEN KİPAŞ ELEKRİK ÜRTİM A.Ş

HAZIR BETON, TOZ ÇİMENTO (PORTLAND) VE ÇİMENTO ŞERBETİ (SADECE ÇİMENTO VE SU) MALZEMELERİ FİYATLANDIRMA VE TEKLİF VERME FORMU

1) C 8/10 HAZIR BETON : ..... TL / M³ (MİKSERLİ) + KDV
2) C 12/15 HAZIR BETON : ..... TL / M³ (MİKSERLİ) + KDV
3) C 16/20 HAZIR BETON : ..... TL / M³ (MİKSERLİ) + KDV
4) C 20/25 HAZIR BETON : ..... TL / M³ (MİKSERLİ) + KDV
5) C 25/30 HAZIR BETON : ..... TL / M³ (MİKSERLİ) + KDV
6) C 30/37 HAZIR BETON : ..... TL / M³ (MİKSERLİ) + KDV
7) C 35/45 HAZIR BETON : ..... TL / M³ (MİKSERLİ) + KDV
8) POMPA BEDELİ : ..... TL / M³ + KDV
9) ÇİMENTO ŞERBETİ (YOĞUNLUK 1,8 olacak) : ..... TL / M³ (MİKSERLİ) + KDV
10) ÇİMENTO ŞERBETİ (YOĞUNLUK 1,8 olacak) : ..... TL / M³ (MİKSERSİZ) + KDV
11) PORTLAND ÇİMENTO (TOZ SÜLOBAS İÇİNDE) : ..... TL / TON + KDV

Nakliye hariç fiyatlar.

Yüklenici Firma Adı-Kaşe

Bulgu-72

(124) 18.07.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 01.02.2018 tarihinde ÇİMBETON çalışanı (.....) tarafından ŞÖLEN çalışanı (.....)e "*LİSTE*" konulu e-posta gönderilmiştir. Anılan e-posta 02.02.2018 tarihinde ŞÖLEN çalışanı (.....) tarafından ŞÖLEN çalışanı (.....)'e "FW: LİSTE" konusuyla iletilerek ekinde "*AYDIN 01.02.2018 1*" dosyasına yer verilmiştir.

Yukarıdaki e-posta ekinde yer alan "*AYDIN 01.02.2018 1*" isimli belgenin içeriği aşağıdaki gibidir:

02.02.2018,(.....)

ÜY	Belge	Sprş.ver	Ad 1	Tsl.alan	Ad 1	Malzeme	Tanım	Teyit mkt.	Dökülen M3	Kalan M3	ÖdKş	Müşt Fiyat	Yeni Fiyat	Yrt.tarih	Gçrl.sonu	Tanım
3030	410061236	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	313152	[redacted]	4050025	C 25/30	5.500	4.621	879	ZA75	97	113	13.01.2017	31.03.2018	
3030	410062367	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	314295		4050025	C 25/30	2.400	2.318	82	ZA60	97	113	10.05.2017	31.03.2018	
3030	410062944	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	314922		4050025	C 25/30	1.000	847	153	ZA60	97	113	24.07.2017	31.03.2018	
3030	410062943	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	314923		4050025	C 25/30	600	492	108	ZA60	97	113	24.07.2017	31.03.2018	16-01-2018 DE 200 M3 ARTTIRILDI
3030	410063266	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	315316		4050025	C 25/30	1.000	941	59	ZA60	97	113	25.08.2017	31.03.2018	
3030	410063292	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	315343		4050025	C 25/30	1.500	1.450	50	ZA60	97	113	29.08.2017	31.03.2018	
3030	410063377	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	315430		4050025	C 25/30	2.900	2.444	456	ZA60	97	113	11.09.2017	31.03.2018	500 ARTTIRILDI 29-01-2018 DE
3030	410063486	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	315547		4050025	C 25/30	300	238	62	ZA60	97	113	20.09.2017	31.03.2018	
3030	410063766	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	315835		4050025	C 25/30	800	767	33	ZA60	97	113	13.10.2017	31.03.2018	
3030	410063767	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	315836		4050025	C 25/30	1.000	775	225	ZA60	97	113	13.10.2017	31.03.2018	
3030	410063880	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	315958		4050030	C 30/37	950	790	160	ZA60	104	120	26.10.2017	31.03.2018	20-01-2018 DE 2000 M3 ARTTIRILDI
3030	410063974	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	316052		4050025	C 25/30	400	324	76	ZA60	97	113	7.11.2017	31.03.2018	
3030	410063975	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	316053		4050025	C 25/30	570	524	46	ZA60	97	113	7.11.2017	31.03.2018	
3030	410064035	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	316106		4050025	C 25/30	700	313	387	ZA60	97	113	15.11.2017	31.03.2018	
3030	410064073	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	316168		4050025	C 25/30	800	618	182	ZA60	97	113	22.11.2017	31.03.2018	
3030	410064116	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	316219		4050025	C 25/30	350	258	92	ZA60	97	113	28.11.2017	31.03.2018	
3030	410064126	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	316235		4050025	C 25/30	850	822	28	ZA60	85	113	29.11.2017	31.03.2018	550 M3 KAPASİTE İLK ONAY VERİLDİ
3030	410064145	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	316257		4050025	C 25/30	500	213	287	ZA60	97	113	1.12.2017	30.03.2018	
3030	410064173	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	316284		4050025	C 25/30	400	286	114	ZA60	97	113	6.12.2017	31.03.2018	
3030	410064256	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	316375		4050025	C 25/30	300	79	221	ZA60	97	113	18.12.2017	28.02.2018	
3030	410064294	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	316441		4050025	C 25/30	1.000	496	504	ZA60	93	113	22.12.2017	1.04.2018	
3030	410064315	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	316470		4050025	C 25/30	400	7	393	ZA60	97	113	25.12.2017	1.04.2018	
3030	410064316	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	316471		4050025	C 25/30	300	10	290	ZA60	97	113	25.12.2017	1.04.2018	
3030	410064319	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	316474		4050025	C 25/30	600	13	587	ZA60	97	113	25.12.2017	30.03.2018	
3030	410064504	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	316694		4050025	C 25/30	500	82	418	ZA60	97	113	19.01.2018	1.04.2018	
3030	410064517	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	316706		4050025	C 25/30	300	62	238	ZA60	97	113	23.01.2018	1.04.2018	
								25.920	19.790	6.130						

Bulgu-74

(125) 18.07.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 13.09.2018 tarihinde ÇİMBETON çalışanı (.....) tarafından ÇİMBETON çalışanı (.....)'e "*FİYAT LİSTESİ-HAZIR BETON.xlsx*" konusuyla gönderilen ve sonrasında 17.09.2018

tarihinde de ÇİMBETON çalışanı (.....) tarafından ŞÖLEN çalışanı (.....)'e "*FW: FİYAT LİSTESİ-HAZIR BETON.xlsx*" konusuyla iletilen e-postada yer alan ifadelere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

> 13.09.2018,(.....)
> *"Yeni fiyat listesinden haberin yok mu?"*

(126) Yukarıda yer verilen e-posta 12.03.2019 tarihinde ŞÖLEN çalışanı (.....) tarafından ŞÖLEN çalışanı (.....)e "*FW: FİYAT LİSTESİ-HAZIR BETON.xlsx*" konusuyla iletilerek ekinde "*FİYAT LİSTESİ-HAZIR BETON*" dosyasına yer verilmiştir. Anılan dosyada hazır beton ürünlerinin çeşitleri ve satışa sunulacağı bölgeler sınıflandırılmak suretiyle tespit edilen hazır beton fiyat listesi yer almaktadır:

12.03.2019,(.....)

ÇİMBETON A.Ş.
HAZIRBETON FİYAT LİSTESİ

STANDART BETON SINIFLARI		Işıkkent, Çiğli, Koyundere, Samuç, Manisa			Özbek, Torbalı, Çeşme, Kuşadası, Nazilli, Aydın			Zeytindağ		Akhisar		Ertuğrul		Edirne		Tekirdağ		Uzunköprü		Kırklareli		Hasanağa	
		sınıf farkları		fiyatlar	sınıf farkları		fiyatlar	sınıf farkları	fiyatlar	sınıf farkları	fiyatlar	sınıf farkları	fiyatlar	sınıf farkları	fiyatlar	sınıf farkları	fiyatlar	sınıf farkları	fiyatlar	sınıf farkları	fiyatlar	sınıf farkları	fiyatlar
Malzeme Adı	Malzeme Kodu	10.09.2018			10.09.2018			10.03.2014		10.09.2018		22.01.2018		23.03.2018		3.09.2018		23.03.2018		23.03.2018		23.03.2018	
C 8/10	4050008			169			169		165		168		165		188		238		188		188		188
C 12/15	4050012	1		170	1		170	1	166	1	169	1	166	1	189	1	239	1	189	1	189	1	189
C 16/20	4050016	1		171	1		171	1	167	1	170	1	167	1	190	1	240	1	190	1	190	1	190
C 20/25	4050020	3		174	3		174	3	170	3	173	3	170	2	192	2	242	2	192	2	192	2	192
C 25/30	4050025	3		177	3		177	6	176	3	176	6	176	3	195	3	245	3	195	3	195	3	195
C 30/37	4050030	7		184	7		184	8	184	8	184	8	184	5	200	5	250	5	200	5	200	5	200
C 35/45	4050035	13		197	13		197	10	194	13	197	10	194	9	209	7	257	9	209	9	209	9	209
C 40/50	4050040	15		212	15		212	12	206	15	212	12	206	9	218	9	266	9	218	9	218	9	218
C 45/55	4050045	15		227	15		227	13	219	15	227	14	220	13	231	13	279	13	231	13	231	13	231
C 50/60	4050050	15		242	15		242	14	233	15	242	16	236	14	245	16	295	14	245	14	245	14	245
SAP 200/Tesviye Sa	4055200			171			171		173		170		175		209		259		209		209		209
SAP 250	4055250	6		177	6		177	5	178	6	176	6	180	1	210	1	260	1	210	1	210	1	210
SAP 300	4055300	7		184	7		184	6	184	8	184	4	184	5	215	5	265	5	215	5	215	5	215
SAP 350	4055350	13		197	13		197	9	193	13	197	6	190	9	224	9	274	9	224	9	224	9	224
SAP 400	4055400	15		212	15		212	5	198	15	212	6	196	5	229	5	279	5	229	5	229	5	229
SAP 450	4055450	15		227	15		227	5	203	15	227	6	200	5	234	5	284	5	234	5	234	5	234
SAP 500	4055500	15		242	15		242	5	208	15	242	5	205	5	239	5	289	5	239	5	239	5	239
H.Y.S	4050200			176			176		176		176		173		194		244		194		194		194
K.Y.B - C30	4051030	38		214	38		214	38	214	41	214	41	214	41	230	41	280	41	230	41	230	41	230
K.Y.B - C35	4051035	13		227	13		227	10	224	10	227	10	224	10	237	10	287	10	237	10	237	10	237
K.Y.B - C40	4051040	15		242	15		242	12	236	12	242	12	236	12	246	12	296	12	246	12	246	12	246
		10.09.2018			10.09.2018			10.09.2018		10.09.2018		1.01.2018		12.02.2018		6.12.2017		23.03.2018		23.03.2018		23.03.2018	
Pompa 36	3336			20			20		20		20		18		0		0		0		0		0
Pompa 42	3342			23			23		23		23		20		0		0		0		0		0
Pompa 47	3347			25			25		25		25		22		0		0		0		0		0
Pompa 52	3352			27			27		27		27		27		0		0		0		0		0
Pompa 56	3356			30			30		30		30		27		0		0		0		0		0

NOT: Bölge farkı 5,00 TL/m³ olarak uygulanacaktır.
14.bölge 11.bölge + 50,00 TL/m3 olarak uygulanacaktır.
15.bölge 11.bölge + 80,00 TL/m3 olarak uygulanacaktır (3013 ici yaratıldı)

01.02.2017 ZEYTİNDAĞ VE TOBALI HARİÇ POMPA FİYATLARI 15 TL OLARAK DEĞİŞMİŞTİR.
10.04.2017 ZEYTİNDAĞ POMPA FİYATI 15 TL OLARAK DEĞİŞMİŞ

Bulgu-75

(127) 18.07.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 02.07.2019 tarihinde (info@solencimento.com) mail adresi tarafından ÇİMBETON çalışanı (.....)'ye gönderilen, bilgi kısmında ŞÖLEN çalışanı (.....)'in yer aldığı ve ekinde "*İNTAŞ - İMFALT ADİ ORTAKLIĞI BAĞLANTI FORMU NAZİLLİ DEREAĞZI KOŞUL DEĞİŞİKLİĞİ 02.07.2019*" isimli dosyanın bulunduğu "*İNTAŞ İMFALT ADİ ORTAKLIĞI NAZİLLİ DEREAĞZI ŞANTİYE KOŞUL DEĞİŞİKLİĞİ FİYAT 02.07.2019*" konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

> 02.07.2019, (info@solencimento.com) (.....)
> *"(.....) ABİ İNTAŞ İMFALT NAZİLLİ DEREAĞZI İÇİN FİRMA GERİ DÖNÜŞ YAPTI. 3 TL /M3 FİYAT + KDV İSKONTA YAPILABİLECEĞİNE BELİRTTİK. FİRMA 4TL/M3 + KDV OLMASINI TALEP ETTİ.,VE YARIN İÇİN SİPARİŞ GEÇECEKLERİNİ BELİRTTİLER. SAYGILARIMLA…"*

(128) Yukarıdaki e-posta ekinde yer alan "*İNTAŞ - İMFALT ADİ ORTAKLIĞI BAĞLANTI FORMU NAZİLLİ DEREAĞZI KOŞUL DEĞİŞİKLİĞİ 02.07.2019*" isimli belgenin içeriği aşağıdaki gibidir:

02.07.2019, (info@solencimento.com) > *(…..)*

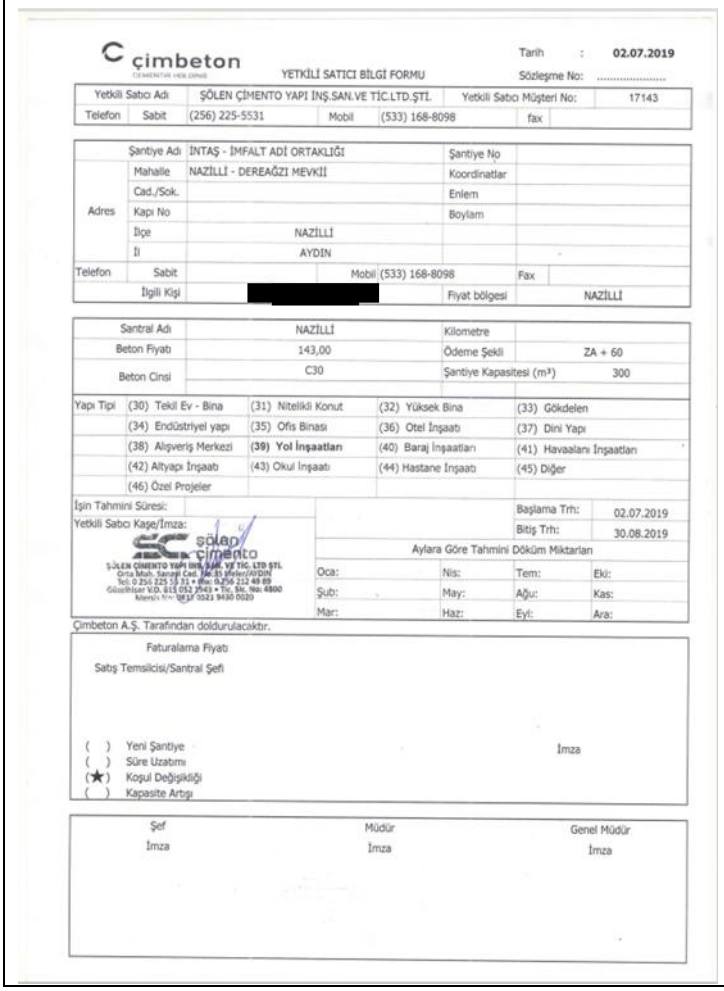

çimbeton

YETKİLİ SATICI BİLGİ FORMU

Tarih : 02.07.2019

Sözleşme No: .....

Yetkili Satıcı Adı	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI İNŞ.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.			Yetkili Satıcı Müşteri No:	17143
Telefon	Sabit	(256) 225-5531	Mobil	(533) 168-8098	fax

Adres	Şantiye Adı	İNTAŞ - İMFALT ADİ ORTAKLIĞI	Şantiye No	
	Mahalle	NAZİLLİ - DEREAĞZI MEVKİİ	Koordinatlar	
	Cad./Sok.		Enlem	
	Kapı No		Boylam	
	İlçe	NAZİLLİ		
	İl	AYDIN		
Telefon	Sabit		Mobil (533) 168-8098	Fax
	İlgili Kişi	[redacted]	Fiyat bölgesi	NAZİLLİ

Santral Adı	NAZİLLİ	Kilometre	
Beton Fiyatı	143,00	Ödeme Şekli	ZA + 60
Beton Cinsi	C30	Şantiye Kapasitesi (m³)	300

Yapı Tipi	(30) Tekil Ev - Bina	(31) Nitelikli Konut	(32) Yüksek Bina	(33) Gökdelen
	(34) Endüstriyel yapı	(35) Ofis Binası	(36) Otel İnşaatı	(37) Dini Yapı
	(38) Alışveriş Merkezi	**(39) Yol İnşaatları**	(40) Baraj İnşaatları	(41) Havaalanı İnşaatları
	(42) Altyapı İnşaatı	(43) Okul İnşaatı	(44) Hastane İnşaatı	(45) Diğer
	(46) Özel Projeler			

İşin Tahmini Süresi:

Başlama Trh: 02.07.2019

Bitiş Trh: 30.08.2019

Yetkili Satıcı Kaşe/İmza: şölen çimento

Aylara Göre Tahmini Döküm Miktarları

Oca:	Nis:	Tem:	Eki:
Şub:	May:	Ağu:	Kas:
Mar:	Haz:	Eyl:	Ara:

Çimbeton A.Ş. Tarafından doldurulacaktır.

Faturalama Fiyatı

Satış Temsilcisi/Santral Şefi

( ) Yeni Şantiye
( ) Süre Uzatımı
(★) Koşul Değişikliği
( ) Kapasite Artışı

İmza

Şef	Müdür	Genel Müdür
İmza	İmza	İmza

Bulgu-77

(129) 18.07.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 28.11.2020 tarihinde ÇİMBETON çalışanı (.....) tarafından ŞÖLEN çalışanı (.....) "*Kuşadası 04.11.2020 Fiyat değişikliği hk*" konulu e-postada yer alan ifadelere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

28.11.2020, (.....)

"Merhabalar,

04.11.2020 tarihinden geçerli olmak üzere yeni fiyat değişiklikleri tablodaki gibidir.

Ödeme	Sipariş	Ad 1	Malı teslim alan	Ad 1	Malzeme	Tanım	ESKİ C30 FİYATI	YENİ C30 FİYATI	GEÇERLİLİK BAŞLANGIÇ TARİHİ
ZA75	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	323528	BOZDAĞLIOĞLI İNŞ VE TOLGA ORHAN ORT	4050030	C 30/37 Beto	172	198	4.11.2020
ZA75	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO	323269	EMAN EGE ENERJİ A.Ş.	4050030	C 30/37 Beto	176	201	4.11.2020

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,"

Bulgu-83

(130) 18.07.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 14.10.2022 tarihinde ŞÖLEN çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "*(.....)*" olarak kayıtlı ÇİMBETON çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

14.10.2022
"(.....): ["receipt.pdf" isimli bir dosya paylaşılmıştır.]
(.....): (.....) abi
(.....):(…..)
(.....): Toki projesi için fiyat teklifi istiyorlar
(.....): Bozdoğan hisar mahallesi
(.....): Abi c25 1600 tl teklif fiyatı verebiliriz"

Bulgu-84

(131) 18.07.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 21.12.2022 tarihinde ÇİMBETON çalışanı (.....) tarafından alıcılarının gönderen dışında tespit edilemeyen "*Çimbeton_Hazır Beton Fiyat Değişikliği hk.*" konulu e-postada yer alan ifadelere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

21.12.2022, (.....)
"Merhabalar,
Ham madde fiyat artışlarından kaynaklı 01.01.2023 tarihinden geçerli olmak üzere hazır beton fiyatlarında değişiklik yapılacaktır.
Aydın Nazilli ve Kuşadası bölgelerindeki şantiye koşullarınıza ilişkin yeni listeler ayrıca gönderilecektir.
Bilgilerinize sunarız.
Saygılarımızla,"

(132) Yukarıda yer verilen e-posta 02.01.2023 tarihinde ÇİMBETON çalışanı (.....) tarafından ŞÖLEN çalışanı (.....)'e "*Kuşadası_Hazır Beton Fiyat Değişikliği hk.*" konusuyla iletilmiştir. Anılan e-postada yer alan ifadeler şu şekildedir:

02.01.2023, (.....)
"Kuşadası Tesisinde 03.01.2023 tarihinden geçerli devam eden şantilere ait yeni fiyat koşullarını içeren tablodaki gibidir.
Müşterinize bilgilendirme yapabilmeniz ricası ile,

Üretim y	SD belgesi	Ödeme k	Sipariş ve	Ad 1	Malı teslim alan	Ad 1	ESKİ C30 FİYATI	eski p kdv dahil fiyat	kdv li fark	yeni p kdv dahil fiyat	YENİ C30 FİYATI	GEÇERLİLİK BAŞLANGIÇ TARİHİ
3032	410073383	ZA45	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI	326397	[redacted]	826,00	979	271	1.250,00	1.055	3.01.2023
3032	410070533	ZA45	17143	ŞÖLEN ÇİMENTO YAPI	323269		800,00	949	226	1.175,00	992	3.01.2023

Bilgilerinize rica ederiz.
Saygılarımla,"

Bulgu-85

(133) 18.07.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 15.02.2023 ve 20.02.2023 tarihlerinde ŞÖLEN çalışanı (.....) tarafından (.....)'in mobil cihazında "*(.....)*"[57] olarak kayıtlı ÇİMBETON çalışanı (.....)'ya gönderilen Whatsapp yazışmalarının içeriği aşağıdaki gibidir:

15.02.2023
"(.....): Hayırlı işler şefim
(.....): Erzene, Ankara Cd. No: 180, 35040 Bornova/İzmir (5M Migros Ege üniversitesi tarafındaki) saha betonuna 5 m3 c25 katkısız mikserli 5 m3
(…..): Beton ihtiyacı varmış
(.....): Fiyat ve mikser nakliye bedeli?
(.....): Ne vereyim"
20.02.2023
"(.....): [Arazi görseli iletilerek paylaşılmıştır.]"

[57] ŞÖLEN'den gelen cevabi yazıda "(.....)" olarak kayıtlı kişinin ÇİMBETON çalışanının (.....) olduğu ifade edilmiştir.

Bulgu-86

(134) 18.07.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 28.02.2023 tarihinde ŞÖLEN çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "*(.....)*" olarak kayıtlı ÇİMBETON çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

28.02.2023
"(.....) [ŞÖLEN]*:* [iletilen mesaj] [Karabağ Sk., 09600 Aydın, İncirliova Türkiye konum bilgisi paylaşılmıştır.]
(.....) [ŞÖLEN]*: (.....) iyi akşamlar bu attığım konumda 80 m2 c25 pompalı beton işi var 4 seferde dökülecek*
(.....) [ÇİMBETON]*: Karabağ da mı ?*
(.....) [ÇİMBETON]*: Dökelim abi*
(.....) [ŞÖLEN]*: Evet*
(.....) [ŞÖLEN]*: Yarın fiyat verelim*
(.....) [ÇİMBETON]*: 1100 verebiliriz yine*
(.....) [ŞÖLEN]*: Tamam yarın görüşeceğim haber veririm*
(.....) [ÇİMBETON]*: Tamamdır"*

Bulgu-87

(135) 18.07.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 02.03.2023 tarihinde ŞÖLEN çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "*(.....)*" olarak kayıtlı ÇİMBETON çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

02.03.2023
"(.....) [ŞÖLEN]*:* [iletilen mesaj] [Konum bilgisi paylaşılmıştır.]
(.....) [ŞÖLEN]*: (.....) abi attığım konumda c30 pompalı 250 m3*
(.....) [ŞÖLEN]*: Beton*
(.....) [ŞÖLEN]*: Hafriyat başlamış*
(.....) [ŞÖLEN]*: Fiyat ?*
(.....) [ÇİMBETON]*: 1150 C30 verelim*
(.....) [ŞÖLEN]*:* [iletilen mesaj] *Almış abi 1050 civarı*
(.....) [ŞÖLEN]*: Fiyat almış*
(.....) [ÇİMBETON]*: O fiyatı veremeyiz abi*
(.....) [ŞÖLEN]*: (.....) abi*
(.....) [ŞÖLEN]*: (.....) seni arayacak"*

I.4. Değerlendirme

I.4.1. Teorik Çerçeve

(136) Yukarıda belirtildiği üzere işbu dosya konusu soruşturma, Aydın ilinde hazır beton üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin bölge/müşteri paylaşımında ve fiyat tespitinde bulunmak ile yeniden satıcılarının yeniden satış fiyatlarını belirlemek belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti ile farklı pazarlarda faaliyet gösteren BATIÇİM'in ve ÇİMENTAŞ'ın Aydın ilinde hazır beton üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren bazı firmalar arasında yapılan fiyat tespiti ve bölge/müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın uygulanmasına aracılık etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti amacıyla yürütülmüştür. Bu kapsamda, söz konusu bulguların değerlendirilmesine geçmeden önce hakkında soruşturma yürütülen teşebbüsler tarafından gerçekleştirildiği düşünülen eylemlerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

I.4.1.1. Teşebbüsler Arası Anlaşma/Uyumlu Eylem ve Bilgi Değişimi ile İhlale İştirak

(137) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, "*belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri*" yasaklanmış ve aynı maddenin ikinci fıkrasında ise tahdidi olmamak üzere yasaklanan hallere ilişkin örneklere yer verilmiştir. Söz konusu fıkranın (a) bendinde, "*mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi*" ve (b) bendinde, *"mal ve hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü"* yasaklanan hallerden sayılmıştır.

(138) Söz konusu hüküm çerçevesinde, teşebbüslerin, rekabete etki eden parametrelerde rakipleriyle ortak hareket etmesi hukuka aykırı olarak nitelendirilmiştir. Bu bakımdan, teşebbüslerin pazardaki rekabete etki eden hususlardaki iktisadi kararlarını bağımsız alması beklenmektedir. Şöyle ki rekabet olgusu, her bir firmanın pazarda bağımsız olarak hareket etmesini ve pazar davranışlarını rakiplerinin pazar davranışlarıyla koordine etmemesini gerektirmektedir[58].

(139) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanması bakımından önem arz eden bir başka husus, anılan madde kapsamına giren uygulamaların amaç veya etki unsurlarından sadece birini barındırmasının Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği sonucuna varılması için yeterli kabul edilmesidir. Dolayısıyla rekabeti kısıtlama amacı taşıyan anlaşmaların varlığı halinde ihlalin gerçekleşmesi için bu anlaşmanın uygulanması veya piyasada rekabeti bozucu etkilerinin görülmesi veya bu etkilerin ispatı aranmamaktadır. Fiyat tespiti, arz kısıtlaması, pazar veya müşteri paylaşımı gibi açık kısıtlamaların ise amacı itibarıyla rekabeti kısıtlayıcı oldukları kabul edilmekte ve söz konusu kısıtlamaları içeren anlaşmaların rekabeti kısıtlamasının kuvvetle muhtemel olduğu kabul edildiği için, bu tür anlaşmalar, pazardaki mevcut veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek görülmeksizin yasaklanmakta ve teşebbüsler arasında ihlal niteliğinde bir irade uyuşmasının mevcut olması rekabet ihlalinin varlığının tespitinde yeterli kabul edilmektedir[59].

(140) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanması bakımından önem arz eden bir başka ilke, teşebbüsler arasında ihlal niteliğinde bir uyuşmanın veya mutabakatın mevcut olup olmadığı yönündeki ilkedir. Bir başka ifadeyle, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlalinden bahsedebilmek için teşebbüslerin rekabeti kısıtlayıcı bir danışıklı ilişki içinde bulunmaları gerekmektedir. Bu danışıklı ilişki anlaşma, uyumlu eylem ya da teşebbüs birliği kararı şeklinde ortaya çıkabilmektedir. Bundan hareketle, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin açık bir şekilde anlaşılması için anlaşma ve uyumlu eylem kavramlarının açıklanmasının gerektiği değerlendirilmektedir.

---

[58] WHISH, R. (2006), *Information Sharing Agreements*, Swedish Competition Authority (der.), The Pros and Cons of Information Sharing içinde, Kalmar, İsveç. s.20.

[59] Kurulun 07.03.2011 tarihli ve 11-13/243-78 sayılı kararı (Banka-1 Maaş Promosyon); 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı kararı (Otomotiv); 08.03.2013 tarihli ve 13-13/198-100 sayılı kararı (Banka-2 Faiz); 18.02.2016 tarihli ve 16-05/117-52 sayılı kararı (Sinop Hazır Beton); 21.11.2016 tarihli ve 16-40/662-296 sayılı kararı (Antalya Tur Operatörleri); Danıştay 13. Dairesi 16.12.2015 tarihli, E.2015/4548, K.2015/4616 sayılı kararı (Banka-2 Faiz); Danıştay 13. Dairesi 06.04.2017 tarihli, E.2011/3814, K.2017/958 sayılı kararı (Otomotiv), 29.03.2018 tarihli ve 18-09/180-85 sayılı kararı (Adıyaman Otogaz).

(141) Sözü edilen kavramlara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'da herhangi bir tanıma yer verilmemekle birlikte, anlaşma ve uyumlu eylem kavramlarının oldukça geniş yorumlandığı anlaşılmaktadır. Nitekim 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin gerekçesinde; *"Bu Kanunun amacı rekabetin korunması olduğuna göre, rekabeti engelleyici, kısıtlayıcı veya bozucu teşebbüsler arası anlaşma ve uygulamaların yasaklanması gerekir. Maddenin amacı bakımından anlaşma, hukuki şekil şartlarına uymasa bile tarafların kendilerini bağlı hissettikleri her türlü uzlaşma ya da uyuşma anlamında kullanılmıştır. Anlaşmanın yazılı veya sözlü olmasının önemi yoktur."* denilmek suretiyle, rekabet hukuku uygulamasında "anlaşma" kavramı geniş olarak yorumlanmakta ve bir anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için anlaşmanın yazılı olması, hukuki bağlayıcılığının bulunması veya bir yaptırım içermesi gerekmemektedir. Aksine, bahsi geçen Kanun'un 4. maddesi, şekline bakılmaksızın, taraflar arasında belirli bir irade uyuşmasını içeren tüm anlaşma ve/veya uyumlu eylemleri kapsamaktadır. Aynı şekilde, anlaşma tarafı herhangi bir teşebbüsün, anlaşmanın oluşumuna sınırlı katkıda bulunması veya anlaşmayı tam olarak uygulamaması, anlaşmanın tarafı olmadığı anlamına gelmemektedir. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında bir anlaşmanın varlığı için teşebbüsler arasında aynı yönde bir irade uyuşmasının ya da mutabakatın bulunması yeterlidir.

(142) Öte yandan kartel kavramının ne şekilde ele alındığı hususunun ilgili Kanun ve yönetmelikler nezdinde incelenmesi yerinde olacaktır. Yukarıda ifade edildiği üzere, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (a) ve (b) bendi, rekabet hukuku ihlallerinde fiyat tespiti ve bölge/müşteri paylaşımı ile ilgilidir. Bu hükümler doğrultusunda en az iki rakip teşebbüsün aralarında anlaşmak suretiyle alış ve satış fiyatını, maliyet ve kar gibi unsurları belirlemesi, 4054 sayılı Kanun kapsamında fiyat tespiti; yine en az iki rakip teşebbüsün aralarında anlaşmak suretiyle faaliyet gösterecekleri bölgeleri ayırmaları ve birbirlerinin bölgelerinde faaliyet göstermemeyi kabul etmeleri, 4054 sayılı Kanun kapsamında pazar paylaşımı olarak değerlendirilmektedir. Söz konusu kavrama Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Aktif İşbirliği Yapılmasına Dair Yönetmelik'te (Pişmanlık Yönetmeliği) yer verilmiş olup anılan Yönetmelik'in 3. maddesinde; *"Fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket konularında, rakipler arasında gerçekleşen, rekabeti sınırlayıcı anlaşma ve uyumlu eylemler"* kartel olarak tanımlanmaktadır. Kartel olarak değerlendirilen anlaşmalar kapsamındaki fiyat tespiti ve bölge/müşteri paylaşımı eylemleri, rekabeti sınırlamakta olup bu ihlallerin ortaya çıkardıkları zararı telafi edici nitelikte herhangi bir somut fayda ortaya çıkarmadığı ve aksine fiyatların rekabetçi seviyenin üzerine çıkmasına neden oldukları kabul edilmektedir.

(143) Bununla birlikte, teşebbüslerin, gerçekleştirdikleri doğrudan veya dolaylı bilgi değişimleri ile pazara yön vermeleri ya da gelecekteki davranışlarına ilişkin rakipleri nezdindeki belirsizlikleri azaltmaları veya ortadan kaldırmaları koordinasyonun varlığını göstermek için yeterlidir[60]. Rakipler arası bilgi değişimleri teşebbüslerin rakiplerinin çeşitli parametrelere (satış fiyatı, üretim miktarı, stok durumu, müşteriler, vs.) ilişkin stratejileri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlayarak rekabeti sınırlayıcı, rakip teşebbüsler arasında koordinasyon doğurucu, hatta kimi zaman uygulanmakta olan bir kartel anlaşmasının takibini kolaylaştırıcı etkilere sahip olabileceği gibi, taraflar arasındaki bilgi asimetrisini ortadan kaldırarak, teşebbüslerin kendilerini rakipleriyle kıyaslamasını sağlayarak ve gerek teşebbüslerin gerekse tüketicilerin araştırma

[60] Case T-25/95, *Cement Cartel* para. 1592.

maliyetlerini azaltarak etkinlik kazanımlarına da yol açabilmektedir. Fiyat veya miktar tespiti ile bölge/müşteri paylaşımı amacını taşıyan bir anlaşma/uyumlu eylem niteliğinde olan ya da üzerinde uzlaşılan kurallara uyulup uyulmadığının takibini sağlayarak kartelin işleyişini kolaylaştıran bilgi değişimleri doğrudan kartel olarak nitelendirilebilmektedir[61].

(144) Öte yandan, paylaşılan bilginin tek taraflı veya çok taraflı yani karşılıklı olarak yapılıp yapılmadığı hususu bilgi değişimi kapsamında ele alınmaktadır. Bu doğrultuda Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz'da (Yatay Kılavuz) bir teşebbüsün posta, e-posta, telefon görüşmeleri, toplantılar gibi vasıtalarla rekabete duyarlı bilgilerini, bunları açıkça veya zımnen kabul eden rakiplerine tek taraflı olarak açıklaması ile çok sayıda teşebbüsün, amaçları ve planları hakkında birbirlerini bilgilendirmesi arasında fark bulunmadığı ifade edilmektedir. Zira rekabet hukukunda teşebbüslerin davranışlarını rakiplerinin stratejilerine göre uyarlayacağı varsayılmaktadır. Nitekim bu tür tek taraflı bir paylaşımın rakip teşebbüsler arasında rekabeti sınırlayıcı bir uzlaşmanın başlatılması ve yönetilmesi sürecinde sinyal görevi görüyor olması da ihtimal dâhilindedir. Bu doğrultuda Yatay Kılavuz'da, bir teşebbüsün fiyatlama politikasının rakiplere açıklandığı bir toplantıya yalnızca katılmış olmasının bile -fiyatları artırmak üzere bir uzlaşmaya varılmamış olsa dahi- Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebileceği ifade edilmektedir. Ek olarak, Yatay Kılavuz'da, bir teşebbüse, rakibi tarafından herhangi bir şekilde rekabete duyarlı bir bilgi gönderildiğinde, ilgili teşebbüs böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net bir karşılık vermiyor ise teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştireceğinin varsayılacağı belirtilmektedir[62].

(145) Avrupa Birliği Genel Mahkemesi (Genel Mahkeme), bir toplantıya katılan teşebbüsler arasından yalnızca birinin gelecek davranışlarına yönelik niyetini ortaya koymasının, toplantıya katılan taraflar arasında bir anlaşma veya uyumlu eylemin varlığına ilişkin tespiti sakatlamayacağını belirtmiştir. Genel Mahkeme'nin *Cimenteries* kararında da bir teşebbüs tarafından tek taraflı gerçekleştirilen stratejik bilgi paylaşımında, bu bilginin bilgiyi alan tarafından talep edilmesinin veya kabul edilmesinin, taraflar arasındaki koordinasyonun ve böylelikle bir uyumlu eylemin varlığının kabulü için yeterli olduğu vurgulanmıştır[63]. Tek taraflı paylaşılan bilginin bilgiyi alan taraf bakımından ne zaman kabul edilmiş varsayılacağı hususu ise Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın (ABAD) *Aaolborg Portland* kararında açıklığa kavuşturulmuştur[64]. Yüksek mahkeme kararında, kendisiyle bilgi paylaşılan tarafın, kamuya açık bir şekilde paylaşılan bu bilgiye karşı çıktığını açıklamaması veya rekabet otoritelerine durumu bildirmemesi halinde rekabeti kısıtlayıcı anlaşmadan sorumlu tutulacağını ifade etmiştir. Bu kapsamda, tek taraflı olarak rekabete hassas bir bilgi paylaşımında ise bilgiye alan tarafın, ihlal isnadından kurtulabilmesi için; kendisine gönderilen bilgiyi en kısa süre içerisinde kamuoyuna açık bir ortamda reddetmesi veya rekabet otoritesini söz konusu bilgi ifşasından haberdar etmesi gerektiği hususu sabittir.

---

[61] Nitekim bilgi değişimlerinin, taraflar arasında hâlihazırda mevcut bir anlaşmanın yürütülmesine ilişkin olabileceği gibi rekabete hassas bilgilerin değişimini içeren teşebbüsler arası irtibatların bizatihi kendilerinin de anlaşma ve/veya uyumlu eylem olarak nitelendirilebileceği Yatay Kılavuz'un 41. paragrafında yer alan *"Bilgi değişimi, bir anlaşmanın temel konusunu oluşturabileceği gibi, başka bir yatay anlaşmanın parçası da olabilir"* ifadesiyle ortaya konmaktadır.

[62] Kurulun 11.04.2007 tarihli ve 07-31/325-120 sayılı, 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı kararları.

[63] Case T-25/95, para. 1849.

[64] C-204/00P, para.84.

(146) Yine 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (b) bendinde belirtilen bir diğer rekabet hukuku ihlali de pazar paylaşımıdır. İlgili bende göre *"Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü"* yasaklanmaktadır. İki rakip teşebbüsün aralarında anlaşmak suretiyle faaliyet gösterecekleri bölgeleri ayırmaları ve birbirlerinin bölgelerinde faaliyet göstermemeyi kabul etmeleri, 4054 sayılı Kanun kapsamında pazar paylaşımı olarak değerlendirilmektedir.

(147) Diğer yandan bir anlaşmanın tarafı olmamakla birlikte söz konusu anlaşmanın uygulanmasının, koordinasyonunun, devamlılığının ve kontrolünün sağlanması eylemini gerçekleştiren teşebbüsler de bizzat söz konusu anlaşmanın tarafı olarak değerlendirilebilmektedir. Nitekim Pişmanlık Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinin (d) bendinde, kartel tarafları ile üretim veya dağıtım zincirinin aynı seviyesinde faaliyet göstermeksizin, bir kartelin kurulmasına ve/veya sürdürülmesine aracılık eden, faaliyetleriyle bir kartelin kurulmasını ve/veya sürdürülmesini kolaylaştıran teşebbüsler ve teşebbüs birlikleri "kartel kolaylaştırıcısı" olarak tanımlanmıştır. Ayrıca 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun (Kabahatler Kanunu) 2. maddesinde kabahat, Kanun'un, karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık olarak tanımlanmakta, aynı Kanun'un 3. maddesinde, söz konusu Kanun'un genel hükümlerinin, idari para cezası gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanacağı hükme bağlanmaktadır. Yine Kabahatler Kanunu'nun "İştirak" başlığını taşıyan 14. maddesi hükmü şu şekildedir:

> *"(1) Kabahatin işlenişine birden fazla kişinin iştirak etmesi halinde bu kişilerin her biri hakkında, fail olarak idarî para cezası verilir.*
>
> *(2) Özel faillik niteliğinin arandığı durumlarda, kabahate iştirak eden ve bu niteliği taşımayan kişi hakkında da fail olarak idarî para cezası verilir.*
>
> *(3) Kabahate iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığı yeterlidir. Kabahatin işlenişine iştirak eden kişi hakkında, diğerlerinin sorumlu olup olmadığı göz önünde bulundurulmaksızın idarî para cezası verilir.*
>
> *(4) Kanunda özel faillik niteliğini taşıyan kişi açısından suç, diğer kişiler açısından kabahat olarak tanımlanan fiilin, bu niteliği taşıyan ve taşımayan kişiler tarafından ortaklaşa işlenmesi halinde suça iştirake ilişkin hükümler uygulanır."*

(148) Kabahat teşkil eden bir fiilin gerçekleştirilmesine birden fazla kişinin katkıda bulunması halinde, sorumluluğun tespiti bakımından özel bir norma ihtiyaç bulunmaktadır. Kabahatler Kanunu'nda da bu husus dikkate alınarak genel hükümler kısmında iştirake ilişkin bir düzenleme yapılmıştır. İştirake ilişkin hükümler, suçu/kabahati genişletici ve tamamlayıcı bir etki gösterdiklerinden, aslında suç/kabahat tanımına girmeyen hareketlerin cezalandırılması söz konusu olmaktadır. Böylelikle, suçun/kabahatin tanımındaki hareketi yapmak dışında, bu hareketin yapılmasına katkıda bulunanların cezalandırılması mümkün olmaktadır[65].

(149) Kabahatler Kanunu'nun 14. maddesinin gerekçesine bakıldığında, kabahatlere iştirak haliyle ilgili olarak tek tip fail sisteminin kabul edildiği ve kabahatin işlenişine iştirak eden kişiler arasında fail ve şerik (azmettiren veya yardım eden) ayırımı gözetilmediği belirtilmektedir. Madde gerekçesinde devamla, kabahate iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığının gerekli ve yeterli olduğu, bunun sonucu olarak, kabahatin işlenişine iştirak eden kişilerden birinin, örneğin kusur yeteneğinin

[65] Kurulun 02.12.2013 tarihli ve 13-67/929-391 sayılı kararı (Duru Bilişim), Kurulun 11.03.2021 tarihli ve 21-13/174-75 sayılı kararı (Taksimetre).

olmamasının, diğer ortakların idari para cezası ile cezalandırılmasını engellemeyeceği ifade edilmektedir. Bu çerçevede Kabahatler Kanunu'nun, iştirak haliyle ilgili olarak tek tip fail sistemini kabul ettiği görülmektedir. Dolayısıyla, kabahate iştirak edenin konumu asıl failin düzeyine çıkartılarak iştirakçi de bir fail olarak nitelendirilmiştir.

(150) Nitekim Kurulun 02.12.2013 tarihli ve 13-67/929-391 sayılı, Çorum'da faaliyet gösteren yapı denetim firmaları ve bu denetim firmalarına hizmet veren Duru Bilişim Teknolojileri Ltd. Şti. (DURU BİLİŞİM) ünvanlı yazılım şirketinin rekabeti bozucu davranışlarda bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik almış olduğu kararda da benzer bir durumun incelendiği görülmektedir. İlgili kararda Kurul tarafından, DURU BİLİŞİM'in bahse konu yapı denetim firmalarının gerçekleştirdikleri ihlale Kabahatler Kanunu'nun 14. maddesi bağlamında iştirak ettiği ve DURU BİLİŞİM açısından 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde idari para cezası uygulanmasına hükmedilmiştir.

(151) Kurulun 11.03.2021 tarihli ve 21-13/174-75 sayılı İstanbul ilinde taksimetre satışı ve değişimi hizmeti pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin fiyatları birlikte belirlediklerinin tespitine yönelik almış olduğu kararda; doğrudan kartelin tarafı olmayan Ata Taksimetre Muayene Servisleri Ltd. Şti. ve Paşa Taksimetre Ltd. Şti.'ye kartelin uygulanmasını, devamını ve kontrolünü kolaylaştırması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi çerçevesinde idari para cezası uygulanmasına hükmedilmiştir.

(152) Avrupa Birliği (AB) rekabet hukuku içtihadına bakıldığında da BATIÇİM ve ÇİMENTAŞ ile benzer konumda bulunan teşebbüslerin bizzat anlaşmanın tarafı olarak değerlendirildiği görülmektedir. Nitekim ABAD'ın *Isı Stabilizörleri*[66] davasında kartele taraf olmaması ve kartelin gerçekleştiği pazarda faaliyet göstermemesine rağmen AC-Treuhand'ın ihlalden sorumlu tutulması yönünde verilen karar, BATIÇİM ile ÇİMENTAŞ'ın bu dosyadaki konumu ile benzerlik göstermektedir. ABAD, bir alt mahkemenin AC-Treuhand'ın ısı dengeleyici pazarındaki birbirinden bağımsız iki farklı kartele doğrudan yardım ettiği gerekçesiyle rekabet hukuku kurallarını ihlal ettiğine yönelik vermiş olduğu kararı onamıştır. Kartel anlaşması tarafı ısı dengeleyici üreticisi şirketler; fiyat belirleme, pazar ve müşteri paylaşımı, müşteri, üretim ve satışlar hakkında ticari açıdan hassas niteliği haiz bilgi değişimi eylemlerinde bulunmaktadır. ABAD, üretici şirketler arasındaki bu kartelleri kendisinin de katıldığı toplantılar ayarlama, şirketlerin satışlarına yönelik verileri toplama ve paylaşma, üreticiler arasında ortaya çıkan anlaşmazlıklarda moderatör gibi davranarak üreticilerin anlaşmaya varmalarını sağlama gibi eylemlerde bulunmasını gerekçe göstererek AC-Treuhand'ın bahse konu kartellerde önemli bir rol oynadığı sonucuna varmış ve teşebbüsün bu ihlalden sorumlu tutulmasına karar vermiştir.

(153) Sonuç olarak, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde sayılan fiyat tespiti ve/veya pazar ve müşteri paylaşımı amacını taşıyan anlaşmalar ile bu anlaşmaların bir unsuru niteliği taşıyan bilgi değişimi eylemleri ile Kabahatler Kanunu'nun 14. maddesi ile Pişmanlık Yönetmeliği'nin 3. maddesinde tanımlandığı üzere bu anlaşmalara aracılık/iştirak eden teşebüslerin eylemleri ilgili kanun hükümleri ve yönetmelik uyarınca ihlal teşkil etmekte olup bu bakımdan hukuka aykırı ve yasak kabul edilmektedir.

I.4.1.2. İspat Standardı ve Delillerin Niteliği

(154) Konuya ispat standardı ve bu bağlamda elde edilen deliller penceresinden bakıldığında ise, rekabet hukuku kapsamında anlaşma olarak nitelendirilebilecek bir

[66] Case AT.38559 *AC-Treuhand v Commission*, C-194/14 P.

ihlalden bahsetmek için teşebbüslerin ortak bir amaç veya sonuca yönelik niyetlerinin örtüştüğünü, bu amaca yönelik bağlılığın bilinçli olduğunu göstermek gerekmektedir.

(155) Öte yandan Kabahatler Kanunu'nun genel hükümler bölümünde yer alan ve iştirak halini düzenleyen 14. maddesinde açıkça, kabahate iştirak için kasıt unsurunun varlığı zorunlu kılındığından, kartel kolaylaştırıcısı teşebbüslerin bu anlamda bir sorumluluğundan bahsedebilmek için kasıtlı olarak hareket edip etmediği irdelenmektedir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun (Türk Ceza Kanunu) 21. maddesinin birinci fıkrasında kast, "*suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi*" olarak tanımlanmıştır. Maddede de açıkça belirtildiği üzere kasıttan amaç, fiilin bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir. Bu çerçevede kastın iki unsuru olup bunlardan birincisi bilme, ikincisi ise isteme unsurudur.

(156) Bu bağlamda, rekabet hukuku kapsamında anlaşma/uyumlu eylemi ortaya çıkarmada kullanılan deliller arasında anlaşma ve uyumlu eylem arasında ispat standardı bakımından da bir farklılık bulunmamaktadır.

(157) Bu deliller, irade uyuşmasının varlığını doğrudan ortaya koyan, anlaşma/uyumlu eylemin tarafları, kapsamı, gerçekleştiği zaman aralığı bakımından somut bir ihlal şablonunu ortaya koymada kullanılabilecek nitelikteki bilgi ve belgeler, iletişim delilleri ile iktisadi delillerden oluşmaktadır. İletişim delilleri, anlaşma taraflarının toplandıklarını veya iletişim kurduklarını gösteren delillerdir. İletişimsel deliller, anlaşma taraflarının toplandıklarını veya iletişim kurduklarını gösteren ancak iletişimin içeriğini ortaya koymada yetersiz kalan delillerdir. Bu deliller arasında; rakipler arası iletişimin var olduğunu gösterir deliller, toplantıya katılım, fiyatlar, talep ve kapasite kullanımının tartışıldığı toplantı notları, rakiplerin gelecekte yapabilecekleri fiyat artışları veya fiyatlama stratejileri hakkında bilgi sahibi olunduğunu gösteren iç yazışma niteliğindeki belgeler yer almaktadır. Kurulun, *Denizli Hazır Beton*[67] ve *Amasya Çimento*[68] kararlarında rekabet ihlali niteliğinde olabilecek eylemlerin değerlendirilmesinde ispat vasıtalarına değinilmiş olup teşebbüslerin iç yazışmaları iletişim delilleri arasında sayılmıştır. Nitekim *12 Banka Kararı*'nda[69] bir dizi iç yazışmaya yer verilmiş, ilaveten iç yazışmalarda yer alan hususların gerçekleşip gerçekleşmediği pazardaki veriler ile ortaya koyulmuştur.

(158) İktisadi deliller ise bir anlaşmaya ulaşıldığını işaret eden firma davranışlarını ve aynı zamanda piyasanın bir bütün olarak davranışını, gizli fiyat tespitinin mümkün olduğunu işaret eden piyasa yapısı elemanlarını ve anlaşmanın sürdürülmesinde kullanılabilecek belirli uygulamaları içermektedir. İktisadi deliller davranışsal ve yapısal deliller olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Davranışsal delillerin ispat gücü, diğer ekonomik delillere oranla daha yüksek görülmektedir. Bu tür delillere örnek olarak paralel fiyatlama yapılması, rakiplerin eşzamanlı veya yakın zamanlı fiyat değişimlerinin aynı veya benzer nitelikte olması, ortak fiyat duyuruları ile aynı veya benzer nitelikli satış ve üretim politikalarının benimsenmesi sayılabilecektir. Piyasanın yapısına ilişkin bazı özellikler de (normalin üstünde kârlar, geçmişte yaşanan rekabet ihlallerinin varlığı) bu deliller arasında sayılabilir. Yapısal deliller arasında ise yüksek yoğunlaşma oranları, homojen ürünlerin varlığı, dikey bütünleşme oranının yüksekliği ve giriş engellerinin yüksekliği sayılabilecektir.

(159) Öte yandan 4054 sayılı Kanun'da, rekabet ihlallerinin ispatı bakımından serbest delil sistemi kabul edilmiştir. Uygulamada her türlü ispat vasıtasının delil olarak

[67] Kurulun 09.07.2015 tarihli ve 15-29/433-116 sayılı kararı.
[68] Kurulun 09.07.2015 tarihli ve 15-29/434-127 sayılı kararı.
[69] Kurulun 08.03.2013 tarihli ve 13-13/198-100 sayılı kararı.

kullanılabileceği öngörülmekle birlikte, söz konusu vasıtaların değerlendirilmesinde delillerin haiz olduğu ispat gücü önem arz etmektedir. Bir delilin belirli bir vakıanın gerçekliğinin ortaya konulmasındaki etki derecesini ifade eden ispat gücü kavramı, delilin türüne, içeriğine, oluşturulma koşullarına ve kim tarafından oluşturulduğuna bağlı olarak değişmektedir[70]. Bu minvalde, işbu dosya bakımından ihlal iddialarına dayanak oluşturan delillerin kim tarafından oluşturulduğu hususu ayrı bir önemi haizdir. Bilginin kaynağı ile karar mercii arasındaki vasıta sayısı arttıkça, delilin ispat gücü azalmaktadır. Bu husus kartel soruşturmaları açısından değerlendirildiğinde, kartel toplantısına veya ihlale ilişkin görüşmeye katılan, diğer bir ifadeyle uzlaşmanın tarafı olan teşebbüslerden elde edilen delillerin ispat gücünün, üçüncü kişilerden elde edilen delillere kıyasla daha yüksek olduğu kabul edilmektedir[71]. Diğer yandan, delillerin miktarı da mevcut delillerin ispat gücü ve niteliğine bağlı olarak değişkenlik arz etmektedir. Bu noktada, kimi hallerde ihlalin somut olarak ortaya konulması için çok sayıda delilin var olması beklenirken kimi hallerde ise tek bir delilin dahi ihlal iddiasının ispatı için yeterli olduğu kabul edilebilmektedir[72].

(160) Bununla birlikte delil içerikleri, tüm delillerin bütüncül bir değerlendirmeye tabi tutulması ile anlam ifade etmektedir. Delillerin bütüncül değerlendirilmesi ilkesi gereği, teşebbüslerin tek bir uzlaşmanın tarafı olduğunun gösterilmesinin ardından delillerin her birinin ihlalin tüm unsurlarını içermesi gerekmediği gibi, teşebbüsler hakkındaki diğer belgelerde her bir teşebbüs hakkında ihlal iradesini gösteren bir bilgi yahut beyanın yer alması da gerekmemektedir. Şöyle ki; aynı toplantı veya görüşmeye ilişkin oluşturulan bir belgede ihlale ilişkin hususlar yer alırken bir başka belgedeki notlarda uzlaşmaya yönelik herhangi bir bilginin bulunmaması, ilk belgenin ispat gücünü olumsuz etkilememektedir[73]. Nitekim Kurulun[74] yerleşik uygulamalarında ortaya konulduğu ve yargı kararları ile de tescil edildiği üzere, yapılan incelemelerde elde edilen ve somut olayda tarafların davranışlarını, eylemlerini ve bunların sahip olduğu amaç ile olayın hangi çerçevede ne şekilde ve hangi bağlamda tezahür ettiğini ortaya koyan delillerin ve kanıtların birbirinden bağımsız değil bir bütün olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Genel Mahkeme'nin *PVC II* kararında da kanıt öğelerinin tek başlarına değil bütünlük içinde ele alınması gerektiği ve tek tek kanıt öğelerinin bağlamlarından koparılamayacağı değerlendirmelerine yer verilmiştir[75]. Bunlara ek olarak, her bir teşebbüsten ihlale ilişkin delil elde edilmesinin zorunlu olmadığı da belirtilmelidir. Uzlaşmaya ilişkin delillerin kartele taraf olan teşebbüslerin her birinde yapılan incelemelerde elde edilmesine gerek olmadığı, rakiplerden birinde bu tür bir belgenin tespit edilmesinin yeterli olduğu değerlendirilmektedir[76]. Zira her bir teşebbüsten ihlale ilişkin delil elde edilmesinin zorunlu olduğu yönündeki bir kabulün delilleri yok etmede en başarılı olan teşebbüslerin ödüllendirilmesine yol açacağı

[70] VENIT, J.S. (2009), "Human All Too Human: The Gathering and Assessment of Evidence and the Appropriate Standard of Proof and Judicial Review in Commission Enforcement Proceedings Applying Articles 81 and 82", 14th Annual EU Competition Law and Policy Workshop, European University Institute, Florence, June 19-20, 2009.

[71] CAN, B. (2012), Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezleri, Rekabet Hukukunda Kartellere İlişkin İspat Standardı, s.62.

[72] Kurulun 24.02.2022 tarihli ve 22-10/152-62 sayılı kararı.

[73] KERSE, C.S. ve N. KHAN (2005), EC Antitrust Procedure, Fifth Edition, Sweet & Maxwell, London

[74] Kurulun 29.01.2007 tarihli ve 07-10/63-19 sayılı ve 28.10.2021 tarihli ve 21-53/747-360 sayılı kararları.

[75] CfI Limburgse Vinyl Maatschappij NV and others v Commission, Para. 529.

[76] Cases T-25/95 etc. Cimenteries CBR v. Commission [2000] E CR II-491, [2000] 5 CMLR 204 ve Kurulun 23.01.2020 tarih, 20-06/61-33 sayılı, 09.07.2020 tarih, 20-33/439-196 sayılı, 11.03.2021 tarih, 21-13/174-75 ve 24.02.2022 tarih, 22-10/152-62 sayılı kararları.

açıktır[77]. Nitekim bu husus Danıştay 13. Dairesi'nin 11.12.2019 tarihli ve E. 2015/3353, K. 2019/4244 sayılı kararında da ele alınmış ve "*uzlaşmaya ilişkin delillerin kartele taraf olan teşebbüslerin her birinde yapılan incelemelerde elde edilmesine gerek olmadığı, rakiplerden birinde bu tür bir belgenin tespit edilmesinin yeterli olduğu değerlendirilmektedir."* değerlendirmesinde bulunulmuştur. Dolayısıyla bir kartel toplantısına katılan teşebbüslerin biri tarafından tutulan/oluşturulan ve toplantının konusunu, diğerlerinin katılımını, davetini yahut görüşünü/iradesini kayda alan notlar, yazışmalar diğer teşebbüsler hakkında da ispat vasıtası olarak kabul edilebilecektir.

(161) Özetle; rekabet hukuku çerçevesinde bir anlaşma/uyumlu eylem, delillerin bir arada ele alınması suretiyle, diğer bir ifadeyle bütünsel bir yaklaşımla değerlendirilmekte ve ihlal bu şekilde ortaya konulmaktadır. Bu bakımdan, dosya kapsamında elde edilen her türlü delilin; bir bütünün parçası, bir başka deyişle, bütünü açıklamada kullanılan birer araç olduğu göz önünde bulundurularak incelenen olaylar hakkında nihai karar takdir edilmektedir.

(162) Rekabet hukukunda yasaklanan rekabeti bozucu ihlal türlerinin başında karteller yer almaktadır. Kurul içtihadında yer alan ve Pişmanlık Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde kartel; fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket konularında, rakipler arasında gerçekleşen, rekabeti sınırlayıcı anlaşma ve/veya uyumlu eylemler olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda, Aydın'da faaliyet gösteren hazır beton teşebbüslerinin bölge/müşteri paylaşımı yapmak ve birlikte fiyat tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmesinin, Kurul içtihadında yer alan ve Pişmanlık Yönetmeliğinin 3. maddesinde tanımlanan kartel tanımının kapsamına girdiği anlaşılmaktadır.

(163) Karteller rekabeti sınırlamakla birlikte telafi niteliğinde herhangi bir somut fayda ortaya çıkarmamaktadırlar. Aksine karteller, fiyatların rekabetçi seviyenin üzerine çıkmasını sağladıklarından, tüketicilere ve topluma zarar vermektedir. Fiyat artışı neticesinde tüketiciler ya hizmeti hiç satın alamamakta ya da aynı mal veya hizmeti daha yüksek bir fiyattan satın almaktadırlar. Bu şekilde tüketici refahında ve dolayısıyla toplumsal refahta bir azalma gerçekleşirken sadece kartel üyelerinin refahında bir artış olmaktadır.

(164) Kartellerin ortaya çıkardığı zararlar yalnızca tüketicilerin refahındaki azalmayla da sınırlı değildir. Karteller üyeleri üzerindeki maliyetleri azaltmak ve yenilikler yapmak yönündeki baskıları azalttığından, başka birtakım iktisadi, sosyal, kültürel ve siyasal problemler de doğurmaktadır. Bu çerçevede; enflasyonun artması, etkinliğin ortadan kalkması, aynı sektörde hukuka uygun biçimde rekabet etmek isteyen ve/veya kartel konusu ara ürün niteliğinde ise bunun alıcısı konumundaki teşebbüslerin zarara uğraması daha kaliteli ürünün, daha az fiyatla, daha çok kişi tarafından satın alınamaması nedeniyle sosyal problemler oluşması, girişimciliğin azalması ve halkın serbest piyasa ekonomisine olan güveninin sarsılması, kartellerin ortaya çıkardığı diğer zararlar olarak sayılabilir.

(165) Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz'un 18. paragrafında, 4. madde kapsamına giren tüm anlaşma türlerinin 5. madde kapsamında muafiyet değerlendirmesine tabi tutulabileceği belirtilmektedir. Yine aynı Kılavuz'un 20. paragrafında şu ifadeler yer almaktadır[78]:

[77] Kurulun 11.03.2021 tarihli ve 21-13/174-75 sayılı, 25.03.2021 tarihli ve 21-17/208-86 sayılı ve 24.02.2022 tarihli ve 22-10/152-62 sayılı kararları.
[78] Vurgular eklenmiştir.

"Kanun belli tip veya türdeki rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaları 5. madde koruması dışında bırakan bir düzenleme ihtiva etmemektedir. Teorik olarak 5. maddede yer alan koşulları sağlayan her türlü rekabeti kısıtlayıcı anlaşma ve hüküm muafiyet korumasından faydalanabilir. Fakat gerek hukuken gerek iktisadi olarak doğası gereği rekabeti aşırı ölçüde sınırladıkları ve rekabet üzerindeki olumsuz etkilerini bertaraf edecek nitelikte ekonomik faydalar yaratabilme ihtimallerin oldukça düşük olduğu varsayılan anlaşmaların muafiyet koşullarını sağlama ihtimalinin görece düşük olduğu kabul edilmektedir. Hangi tür kısıtlamaların bu kapsama girdiği konusunda ise geçmiş Kurul Kararları, grup muafiyet tebliğleri ve kılavuzlar yol gösterici olmaktadır.

Fiyat tespiti, bölge ve müşteri paylaşımı, yeniden satış fiyatının tespiti gibi sınırlamalar bu kısıtlamalardandır. Örneğin fiyatları sabitleyen bir yatay anlaşma çıktı miktarını sınırlamak, kaynakların etkin kullanılmamasına neden olmak ve aynı zamanda ilgili pazarda makul olmayan gerekçelerle fiyatı yükseltmek yoluyla tüketici refahının azalmasına sebep olur."

(166) Bu çerçevede, teorik olarak fiyat tespiti ve müşteri paylaşımı niteliği taşıyan anlaşma ve eylemlere muafiyet tanınmasının çoğu durumda mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

I.4.1.3. Dikey İlişkiler Bağlamında Rekabet Sınırlamaları

(167) 4054 sayılı Kanun'un "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4. maddesi uyarınca *"Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır."* Söz konusu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde dikey veya yatay anlaşmalar konusunda herhangi bir ayrıma gidilmeksizin "mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" yasaklanan haller arasında sayılmıştır. Bu hüküm üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arasındaki ilişkilere de uygulanmaktadır.

(168) 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2002/2 sayılı Tebliğ) "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde dikey anlaşmalar *"Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar"* şeklinde tanımlanmakta olup bu anlaşmaların hangi hallerde grup muafiyetinden yararlanabilecekleri anılan Tebliğ'de açıklanmıştır. Buna göre, 2002/2 sayılı Tebliğ ile sağlanan grup muafiyeti, kural olarak, sağlayıcının dikey anlaşma konusu mal veya hizmetleri sağladığı ilgili pazardaki pazar payının %30'u aşmaması durumunda ve ağır ihlal olarak nitelendirilmeyen dikey rekabet kısıtları bakımından uygulanmaktadır.

(169) Hangi tür dikey sınırlamaların grup muafiyeti rejimine tabi olmadığı ise 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde açıklanmış olup bunların arasında "*Alıcının kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesi"* (Taraflardan herhangi birinin baskısı veya teşvik etmesi sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla, sağlayıcının azami satış fiyatını belirlemesi veya satış fiyatını tavsiye etmesi mümkündür.) sayılmaktadır.

(170) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, alıcı teşebbüsün kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesine ilişkindir. Buna göre, sağlayıcı tarafından alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi yasaktır. Ancak, sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla sağlayıcının, alıcının azami satış fiyatını belirlemesi veya alıcıya satış fiyatını tavsiye etmesi mümkündür. Alıcıya

bildirilen azami veya tavsiye nitelikteki satış fiyatlarının asgari veya sabit fiyata dönüşmemesi için, söz konusu fiyatların azami veya tavsiye niteliğinde olduğunun yayınlanan fiyat listelerinde ya da ürünün üzerinde açıkça belirtilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, yeniden fiyat tespiti uygulamalarının, yeniden satıcılar arasındaki fiyat rekabetini sınırlayan ve amaç bakımından rekabet ihlali teşkil eden ve muafiyetten yararlanamayan eylemlerden olduğu anlaşılmaktadır.

I.4.2. Yerinde İncelemede Elde Edilen Bulguların Değerlendirilmesi

(171) Yukarıda yer verilen bulgularda adı geçen teşebbüslerden;

- Kurulun 04.01.2024 tarihli ve 24-01/17-5 sayılı kararı ile OYAK'ın hazır beton pazarında müşteri paylaşımında bulunmak amacıyla rakipleriyle anlaşma yaptığı;
- Kurulun 28.03.2024 tarihli ve 24-15/328-134 sayılı kararı ile MENDEŞ'in hazır beton pazarında fiyat tespitinde ve müşteri paylaşımında bulunmak amacıyla rakipleriyle anlaşma yaptığı;
- Kurulun 04.04.2024 tarihli ve 24-16/385-145 sayılı kararı ile CANATANLAR'ın hazır beton pazarında fiyat tespitinde ve müşteri paylaşımında bulunmak amacıyla rakipleriyle anlaşma yaptığı;
- Kurulun 04.04.2024 tarihli ve 24-16/388-146 sayılı kararı ile ASBETON'un hazır beton pazarında fiyat tespitinde ve müşteri paylaşımında bulunmak amacıyla rakipleriyle anlaşma yaptığı;
- Kurulun 04.04.2024 tarihli ve 24-16/389-147 sayılı kararı ile BOYLULAR GIDA'nın hazır beton pazarında fiyat tespitinde ve müşteri paylaşımında bulunmak amacıyla rakipleriyle anlaşma yaptığı;
- Kurulun 24.04.2024 tarihli ve 24-20/457-191 sayılı kararı ile TÜREN KİREÇ'in hazır beton pazarında fiyat tespitinde ve müşteri paylaşımında bulunmak amacıyla rakipleriyle anlaşma yaptığı;
- Kurulun 04.06.2024 tarihli ve 24-24/588-245 sayılı kararı ile BİLKENT'in hazır beton pazarında fiyat tespitinde ve müşteri paylaşımında bulunmak amacıyla rakipleriyle anlaşma yaptığı;
- Kurulun 19.09.2024 tarihli ve 24-38/907-388 sayılı kararı ile AYDIN SERAMİK'in hazır beton pazarında fiyat tespitinde ve müşteri paylaşımında bulunmak amacıyla rakipleriyle anlaşma yaptığı;
- Kurulun 21.03.2024 tarihli ve 24-14/277-113 sayılı kararı ile DEĞİŞİM'in, Kurulun 21.03.2024 tarihli ve 24-14/278-114 sayılı kararı ile KÖSEM'in, Kurulun 21.03.2024 tarihli ve 24-14/279-115 sayılı kararı ile UFUK'un Didim ilçesinde hazır beton üretimi ve satışı pazarında rakipler arası fiyat tespiti ve müşteri paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri

gerekçesiyle söz konusu teşebbüslere idari para cezası uygulanmasına ve uzlaşma usulü çerçevesinde soruşturmanın anılan teşebbüsler bakımından sonlandırılmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda yerinde incelemede elde edilen bulgulara ilişkin değerlendirmeler yalnızca BATIBETON, BATIÇİM, BETONTAŞ, ÇİMBETON, ÇİMENTAŞ, KABASAKAL, ÖZTÜRK, SERTTAŞ, ŞÖLEN ve TÜREN YAPI bakımından yapılmıştır.

(172) İşbu başlık altında yerinde incelemede elde edilen bulgulara ilişkin değerlendirmelere yer verilecek olup bulgu değerlendirmelerine ilişkin özet tabloya aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 16: Bulgu Değerlendirme Özet Tablosu

Bulgu Numarası	Elde Edilen Taraf	Yazışma Tarafları	İlişkili Taraflar	İhlal Türü	Uzlaşmayan Taraflar Bakımından İhlal Tespiti
Bulgu-1	ASBETON	ASBETON	ASBETON, BATIBETON, BOYLULAR GIDA, ÇİMBETON, MENDEŞ	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✕
Bulgu-6	ASBETON	ASBETON	ASBETON, AYDIN SERAMİK, BATIBETON	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✓
Bulgu-9	ASBETON	ASBETON	ASBETON, BATIBETON, CANATANLAR	Anlaşma, Fiyat Tespiti	✓
Bulgu-10	ASBETON	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	Anlaşma, Fiyat Tespiti	✓
Bulgu-16	BİLKENT	BİLKENT, ŞÖLEN	BİLKENT, CANATANLAR, MENDEŞ, ŞÖLEN	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✓
Bulgu-24	BİLKENT	BİLKENT, CANATANLAR	BİLKENT, CANATANLAR, TÜREN YAPI	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✕
Bulgu-42	BİLKENT	ASBETON, BİLKENT	ASBETON, BİLKENT, ÇİMBETON, OYAK	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı, Fiyat Tespiti	✕
Bulgu-70	ŞÖLEN	ŞÖLEN, ÇİMBETON	ÇİMBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-71	ŞÖLEN	ŞÖLEN, ÇİMBETON	ÇİMBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-72	ŞÖLEN	ŞÖLEN, ÇİMBETON	ÇİMBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-73	ŞÖLEN	ŞÖLEN	ASBETON, BOYLULAR GIDA, CANATANLAR, MENDEŞ, ŞÖLEN	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✓
Bulgu-74	ŞÖLEN	ŞÖLEN, ÇİMBETON	ÇİMBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-75	ŞÖLEN	ŞÖLEN, ÇİMBETON	ÇİMBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-77	ŞÖLEN	ŞÖLEN, ÇİMBETON	ÇİMBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-80	ŞÖLEN	ASBETON, ŞÖLEN	ASBETON, ŞÖLEN	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✓
Bulgu-81	ŞÖLEN	ASBETON, ŞÖLEN	ASBETON, CANATANLAR, MENDEŞ, ŞÖLEN	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✓

Bulgu Numarası	Elde Edilen Taraf	Yazışma Tarafları	İlişkili Taraflar	İhlal Türü	Uzlaşmayan Taraflar Bakımından İhlal Tespiti
Bulgu-83	ŞÖLEN	ŞÖLEN, ÇİMBETON	ÇİMBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-84	ŞÖLEN	ŞÖLEN, ÇİMBETON	ÇİMBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-85	ŞÖLEN	ŞÖLEN, ÇİMBETON	ÇİMBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-86	ŞÖLEN	ŞÖLEN, ÇİMBETON	ÇİMBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-87	ŞÖLEN	ŞÖLEN, ÇİMBETON	ÇİMBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-88	ŞÖLEN	ŞÖLEN	BATIBETON, ÇİMBETON, MENDEŞ, OYAK, ŞÖLEN	Anlaşma, Fiyat Tespiti	✕,✓
Bulgu-90	ASBETON	ASBETON	ASBETON, BATIBETON, BATIÇİM, BETONTAŞ, BOYLULAR GIDA, ÇİMBETON	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✕,✓
Bulgu-91	ASBETON	ASBETON, ŞÖLEN	ASBETON, MENDEŞ, ŞÖLEN	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✓
Bulgu-92	ASBETON	ASBETON, ŞÖLEN	ASBETON, MENDEŞ, OYAK, SERTTAŞ, ŞÖLEN	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✕,✓
Bulgu-95	ASBETON	ASBETON, ŞÖLEN	ASBETON, ŞÖLEN	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı, Fiyat Tespiti	✓
Bulgu-96	ASBETON	ASBETON, ŞÖLEN	ASBETON, ŞÖLEN	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı, Fiyat Tespiti	✕
Bulgu-97	ASBETON	ASBETON, ŞÖLEN	ASBETON, ŞÖLEN	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı, Fiyat Tespiti	✕
Bulgu-103	ASBETON	ASBETON	ASBETON, BATIBETON CANATANLAR, OYAK	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✓
Bulgu-106	ASBETON	ASBETON, MENDEŞ	ASBETON, AYDIN SERAMİK, BATIBETON, MENDEŞ	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✓
Bulgu-107	ASBETON	ASBETON, MENDEŞ	ASBETON, BATIBETON, MENDEŞ	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✓

Bulgu Numarası	Elde Edilen Taraf	Yazışma Tarafları	İlişkili Taraflar	İhlal Türü	Uzlaşmayan Taraflar Bakımından İhlal Tespiti
Bulgu-114	ASBETON	ASBETON, MENDEŞ	ASBETON, BATIBETON, MENDEŞ, OYAK	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✓
Bulgu-115	ASBETON	ASBETON, MENDEŞ	ASBETON, BATIBETON, MENDEŞ, OYAK	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✓
Bulgu-122	ASBETON	ASBETON, MENDEŞ	ASBETON, BATIBETON, MENDEŞ, OYAK	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı, Fiyat Tespiti	✓
Bulgu-127	ASBETON	ASBETON, MENDEŞ	ASBETON, MENDEŞ, SERTTAŞ, TÜREN YAPI	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✕
Bulgu-151	ASBETON	ASBETON, MENDEŞ	ASBETON, BİLKENT, ÇİMBETON, MENDEŞ	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı, Fiyat Tespiti	✕
Bulgu-202	ASBETON	ASBETON, BİLKENT	ASBETON, BİLKENT, SERTTAŞ	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✕
Bulgu-206	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-217	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-218	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-221	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-223	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	ASBETON, BATIBETON, MENDEŞ	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✕
Bulgu-225	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-227	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-228	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-230	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-231	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-232	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕

Bulgu Numarası	Elde Edilen Taraf	Yazışma Tarafları	İlişkili Taraflar	İhlal Türü	Uzlaşmayan Taraflar Bakımından İhlal Tespiti
Bulgu-233	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-234	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-237	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-238	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-239	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-240	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-241	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-244	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	BATIBETON	Yeniden Satış Fiyatının Tespiti	✕
Bulgu-217 ve 245	ASBETON	ASBETON, BATIBETON	ASBETON, BATIBETON, CANATANLAR	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✓
Bulgu-246	AYDIN SERAMİK	AYDIN SERAMİK	ASBETON, AYDIN SERAMİK, MENDEŞ, ŞÖLEN, OYAK, KABASAKAL	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✕,✓
Bulgu-257	KÖSEM	KÖSEM, ÇİMENTAŞ	ÇİMENTAŞ, DEĞİŞİM, KÖSEM, UFUK	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✓
Bulgu-261	TÜREN KİREÇ	TÜREN KİREÇ, ÖZTÜRK	BİLKENT, ÖZTÜRK, TÜREN KİREÇ, TÜREN YAPI	Anlaşma, Fiyat Tespiti	✕,✓
Bulgu-265	BETONTAŞ	BETONTAŞ	BETONTAŞ, MENDEŞ	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✕
Bulgu-266	BETONTAŞ	BETONTAŞ	BETONTAŞ, BOYLULAR GIDA	Anlaşma, Müşteri Paylaşımı	✕

I.4.2.1. Rakipler Arasında Müşteri Paylaşımı ve Fiyat Tespitine Yönelik Bulgulara İlişkin Değerlendirme

Bulgu 1'e İlişkin Değerlendirmeler

(173) ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 15.05.2017 tarihinde ASBETON çalışanları (.....), (.....) ve (.....) arasında geçen yazışmalarda, ASBETON çalışanı (.....) tarafından *"Denizli destek verdi"* ifadeleri ile kastedilenin OYAK ÇİMENTO'dan tedarik edilen çimento ürününe ilişkin OYAK ÇİMENTO tarafından bir indirim yapıldığı, söz konusu destek ile ASBETON yöneticileri tarafından bir başka

ASBETON çalışanı (.....)'e, rakip teşebbüsler olan ÇİMBETON, BATIBETON, BOYLULAR GIDA ve MENDEŞ'in müşterileri (işleri) de dâhil olmak üzere rekabetçi fiyatlarla bölgedeki tüm işlerin alınması konusunda talimat verildiği görülmektedir.

(174) Buna karşılık ASBETON çalışanı (.....) tarafından kullanılan *"Masayi bozuyormuyuz"* ifadelerinden ise ASBETON ile belgede adı geçen diğer teşebbüsler arasında bölge/müşteri paylaşımı amacına yönelik "masa" şeklinde tabir edilen bir anlaşmanın bulunduğu ve verilecek rekabetçi fiyatlarla ilgili anlaşmaya aykırı hareket edilip edilmeyeceğinin sorgulandığı anlaşılmaktadır. Nitekim ASBETON çalışanı (.....)'ın "*Başka bizde olmayan müşterileri arayın"* ve *"HATTA BANA CAKAN İNŞ (CEZAEVİ İNŞ SÖYLEMİŞTİ) BATIDA DİYE SES CIKARMAMIŞTIK"* ifadelerinin de adı geçen teşebbüsler arasında müşterilerin paylaşılmış olduğu, "Denizli"den alınacak destek/indirim sayesinde ASBETON'un "masa" kapsamında kendisine tahsis edilmemiş diğer müşterilere de satış yapmaya karar verdiği değerlendirilmektedir. İlgili bulgu dosya kapsamında elde edilen diğer bulgularla birlikte düşünüldüğünde, ASBETON, MENDEŞ, BOYLULAR GIDA, ÇİMBETON ve BATIBETON'un da bölge/müşteri paylaşımına ilişkin yapılmış olan bir anlaşmanın tarafı olduğu yönünde şüphe oluşmuştur.

(175) ÇİMBETON tarafından ilgili bulguya ilişkin yapılan savunmada özetle;

- Bulgu-1'de yer alan "*masayı bozuyormuyuz*" ifadesi ile ne kastedildiğinin yazışma içeriğinden anlaşılamadığı, söz konusu masanın müşterilerin beton üreticilerine tahsis edildiği bir uzlaşma masası olduğu hususunun varsayımdan öteye geçemediği, ayrıca bu varsayımın bu tür bir uzlaşmaya "*Çim batı boylu mendeş-Hepsini al*" gibi rekabetçi davranışı gösteren bir ifadenin tersten okunmasıyla ÇİMBETON'un da dâhil olduğunun ileriye sürülmesinin rekabet hukukunda kabul edilen ispat standartlarını karşılamadığı ve hatta bu belgenin soruşturma açılması için yeterli bir şüphe oluşturmaktan uzak olduğu,
- "*Denizli destek verdi*" ifadelerinden, OYAK ÇİMENTO tarafından çimento ürününde ASBETON'a bir indirim yapıldığının ve söz konusu destek sayesinde ASBETON'un rekabetçi fiyatlarla bölgedeki tüm işleri almayı amaçladığı değerlendirmesinin de varsayıma dayalı yapılan bir yorum olduğu, Bulgu-1'de OYAK ÇİMENTO'ya ilişkin bilgi geçmediğinden hangi bilgi/belge doğrultusunda bu çıkarımın yapıldığının anlaşılamadığı ancak yazışma üçüncü bir taraf olarak bu bağlamda değerlendirildiğinde de hazır betonda en büyük maliyet kalemi olan çimento fiyatının düşmesi ile hazır beton ürünlerinde daha düşük fiyat sunma imkânına sahip olacak olan ASBETON'un; aralarında ÇİMBETON'un da bulunduğu şirketlerin müşterilerine yönelmesinin doğal olduğu,
- ÇİMBETON gibi beton üreticilerinin ünvanlarıyla anılması hususunda taraflar arasında bir müşteri paylaşımı anlaşması bulunduğu iddiasında bulunulmasının esasen yukarıda yer verilen 2018 ve 2020 tarihli Kurul kararlarındaki sektörel bulgular doğrultusunda da dayanaktan yoksun olacağı, nitekim Kurulun daha önceki kararlarında da müşterilerin çoğunun kendi tercihleri doğrultusunda uzun süre tedarikçi değiştirmedikleri tespitinde bulunmuş olduğu, sektörde bu yönde bir tedarikçi bağımlılığının bulunmasının müşterilerin çalıştıkları tedarikçi isimleriyle anılmasına neden olabildiği,
- Rekabetçi fiyat sunma imkânı yakalandığı durumda, ASBETON'un ÇİMBETON müşterilerine rekabetçi teklif sunmayı öngörmesinin son derece doğal olduğu gibi müşterilerin hâlihazırda çalıştıkları teşebbüslerin adlarıyla anılmalarının sektörün yapısı gözetildiğinde rakipler arası bir müşteri paylaşımı anlaşması olabileceği

şüphesine neden olmaktan oldukça uzak olduğu, belgenin ikincil delil dahi teşkil etmediği düşünüldüğünde anılan bulgu ışığında ÇİMBETON hakkında müşteri paylaşımı gibi ağır bir ihlal iddiasında bulunulamayacağı, öte yandan aynı yazışmada MENDEŞ'in de ismi sayılmakla birlikte Soruşturma Bildirimi'nde MENDEŞ hakkında bir iddianın dile getirilmediği, dolayısıyla önermenin kendi içinde de bir tutarsızlık arz ettiği,

- Soruşturma Bildirimi'nde yer verilen değerlendirmelere ilişkin, yazışmanın, tarafları ve ilgili piyasa yapısı gözetilerek bir kez daha okunduğunda farklı yorumların yapılabileceği, bu kapsamda yazışmanın devamındaki "*başka bizde olmayan müşterileri arayın*" ifadesinin hâlihazırda ASBETON ile çalışmayan müşteriler ya da sektörel bir bakış açısıyla farklı firmalar ile uzun süredir çalışan, marka sadakati yüksek müşteriler için kullanılmış olmasının muhtemel olduğu,
- ASBETON yetkilisinin kullandığı "*fırsatı değerlendirin*" ifadesi Soruşturma Bildirimindeki bilgilere göre söz konusu fırsat ifadesi ile kastedilmek istenen hususun önemli bir maliyet kaleminin düşük fiyattan temin edilmesi olduğu, bu halde çimento fiyatındaki düşüş nedeniyle teşebbüsün piyasadaki işlere saldırmasının rasyonel bir davranış olduğu, fırsat ifadesinin de bu bağlamda kullanılmış olmasının muhtemel olduğu,
- Bulgu-1'in tarih olarak da dosyadaki diğer belgelerden ayrıştığı, bu kapsamda gerek bu dosyada gerekse 2018 yılına ilişkin Bulgu-1'i destekleyecek herhangi bir bilgi, bulgu ve taraflar arasında bir temasın tespit edilmediği dikkate alındığında ilgili bildirimde öne sürülen hususların dayanaksız olduğu ve ÇİMBETON'un davranışlarının 4054 sayılı Kanun'un ihlali yönünde yorumlanmasının masumiyet karinesine de aykırı olduğu

hususları ifade edilmiştir.

(176) BATIBETON tarafından ise bulgunun başka taraflardan elde edilen bir iç yazışma olması sebebiyle delil niteliği taşımadığı savunması yapılmıştır.

(177) Söz konusu bulguya yönelik olarak ÇİMBETON tarafından ilk olarak bulguda geçen *"masayı bozuyor muyuz"* ifadesiyle bir anlaşma masasının kastedilmesinin varsayımdan ibaret olduğu belirtilmiştir. Öncelikle soruşturma kapsamında elde edilen çok sayıda bulguda Aydın ilinde faaliyet gösteren ve soruşturmaya taraf olan çok sayıda teşebbüsün "çay" ya da "masa" olarak tabir ettikleri toplantılarda bir araya gelerek hangi teşebbüsün hangi bölgelerdeki müşterilere satış yapacağını tespit ettikleri, belirledikleri müşteri isimlerini aralarındaki paylaşım listesine ekledikleri tespit edilmiştir. Dolayısıyla söz konusu "masa" kavramına bir anlaşma manası yüklemenin varsayımdan değil işbu soruşturma kapsamında elde edilen ve içerisinde "masa" ve "çay" şeklinde ifade edilen toplantılarda yapılan müşteri paylaşımı anlaşmalarından kaynaklandığı belirtilmelidir. Bu bulgular nedeniyle işbu bulguda da "masa" kavramının rakip teşebbüsler arasında yapılan bir anlaşmaya işaret ettiği yönünde şüphe oluşturmuştur.

(178) ÇİMBETON'un belirttiği bir diğer husus yazışmada geçen *"denizli destek verdi"* ifadesiyle kastedilenin OYAK ÇİMENTO isimli teşebbüs olduğunun da varsayıma dayandığı savunmasıdır. Bulguda *"denizli destek verdi"* ifadesinde geçen "denizli" ifadesi ile kastedilenin OYAK ÇİMENTO olduğunun öne sürülmesinin sebebi, bulgu tarihinde Denizli'de faaliyet gösteren tek çimento fabrikasının OYAK ÇİMENTO olmasıdır. Nitekim soruşturma döneminde ASBETON'dan elde edilen bilgilerden de ilgili dönemde yazışmanın tarafı olan ASBETON'un çimentonun tamamını OYAK

ÇİMENTO'dan sağladığı tespit edilmiştir. Bulgunun OYAK ÇİMENTO ile ilişkilendirilmesinin bir diğer sebebi ise *"destek verdi"* ifadesi ile kastedilenin çimento ürününde yapılan bir indirim durumu olmasıdır. Çimento pazarı ile hazır beton pazarı dikey ilişki içerisinde olup çimento fiyatında yapılan bir indirim hazır beton fiyatlarını doğrudan etkileyebilmektedir. Bu doğrultuda yazışmada *"denizli destek verdi"* ifadesiyle kastedilenin ASBETON'un OYAK ÇİMENTO'dan çimento ürününe ilişkin bir indirim aldığına yönelik olduğu konusunda bir şüphe bulunmadığı açıkça görülmektedir.

(179) ÇİMBETON'un savunmasında yer verdiği bir diğer husus yazışmada geçen "*Çim batı boylu mendeş-Hepsini al*" gibi rekabetçi davranışı gösteren bir ifadenin tersten okunarak "masa" olarak tabir edilen bir anlaşmaya ÇİMBETON'un da dâhil olduğunun ileriye sürülmesidir. İşbu soruşturma kapsamında zaman zaman anlaşma taraflarının birbirlerine tahsis edilen müşterilere fiyat teklifi verdiklerine veya "patlatmak" tabiriyle birbirlerinin devam eden işlerine beton dökümü yaptıklarına ilişkin rakipler arası yapılan bir müşteri paylaşımı anlaşmasına aykırı davranıldığına yönelik de yazışmalar tespit edilmiştir. Dolayısıyla işbu bulguda da ASBETON'un bulguda adı geçen teşebbüsler arasındaki anlaşmaya aykırı davranarak ÇİMBETON ve diğer hazır beton firmaları arasındaki var olan bir anlaşmaya aykırı davrandığından şüphe duyulmuştur. Nitekim rakipler arası bir anlaşmaya aykırı davranılmasının yapılan bir anlaşmayı ortadan kaldırmayacağı gerçeğinden hareket edilerek işbu bulgu dosya kapsamına alınmıştır.

(180) ÇİMBETON tarafından öne sürülen bir diğer husus ise sektörde bir tedarikçi bağımlılığının bulunması nedeniyle müşterilerin çalıştıkları tedarikçi isimleriyle anılmasına neden olabildiği, rekabetçi fiyat sunma imkânı yakalandığı durumda, ASBETON'un ÇİMBETON müşterilerine rekabetçi teklif sunmayı öngörmesinin son derece doğal olduğu ve müşterilerin hâlihazırda çalıştıkları teşebbüslerin adlarıyla anılmalarının sektörün yapısı gözetildiğinde, rakipler arası bir müşteri paylaşımı anlaşması olabileceği şüphesine neden olmaktan oldukça uzak olduğu savunmasıdır. Konuya ilişkin teşebbüs savunmasında öne sürüldüğü üzere adı geçen teşebbüslerin müşterileriyle birlikte anılması hususu makul karşılanabilecektir. Burada önemli olan husus "masa" ile kastedilen ve ilgili masaya dahil olan teşebbüslerin kimler olduğudur. Yazışmadan ASBETON'un ilgili masaya taraf olduğu ancak bu anlaşmayı bozmak istediği açık olsa da masanın diğer taraflarının kimler olduğu konusunda bir netlik bulunmamaktadır. Yazışmanın devamında yer alan *"çim, batı, boylu mendeş hepsini al"* ile *"çiminbatının işlerini ilgilen"* ifadeleri şüphelerin bu teşebbüsler hakkında yoğunlaşmasına sebebiyet vermiştir.

(181) Kurulun rakip iç yazışmalarını delil olarak ele aldığı *Yem* kararında, tek bir bulguya dayalı ihlal iddiaları incelenirken rakiplerden elde edilen yazışmalarda rakipler arası iletişimin varlığını ortaya koymak bakımından bulgu içeriklerinin de doğruluğu teyit edilmiş; şayet tek bulguda adı geçen teşebbüsün bulguda yer alan rekabete hassas verileri paylaştığının doğrulanamadığı durumlarda ise ihlal tespiti için karşılıklı teması ortaya koyan başka bulguların bulunup bulunmadığı dikkate alınmıştır.

(182) Bu noktada öncelikle söz konusu yazışmada geçen ifadeler ile gerçekte ne söylenmek istendiğinin açığa kavuşturulması için öncelikle pazardaki fiili durumun ilgili mesajda sunulan ifadelerle bağdaşıp bağdaşmadığının ortaya konulması gerekmektedir.

(183) Bu kapsamda öncelikle, ilgili bulguda adı geçen "(.....)" ile "(.....)" isimli müşterilere yazışma öncesinde ÇİMBETON ve BATIBETON tarafından beton sağlanıp sağlanmadığı ortaya konulmalıdır. Şöyle ki yazışma içeriğinden "(.....)" isimli müşterinin Aydın'da yeni başlayacak bir cezaevi inşaatı projesi için Mart ayında ASBETON'dan

düşük fiyat teklifi aldığı ancak Nisan ayında zam yapılması nedeniyle müşterinin kendileriyle çalışmak istemediği belirtilmiştir. Öte yandan yazışmada geçen *"YERLİ FİRMA TERCİH EDECEK ADAM MİLLİYETÇİ BİR ARKADAŞ"* ifadesi ile firmanın henüz kimseyle anlaşmadığı ve halen arayışta olduğu, bu sebeple ASBETON'un bu müşteriyle çalışmak istediği anlaşılmaktadır. Nitekim ASBETON'dan elde edilen verilerden bulgunun geçtiği tarih olan 17.05.2017'den kısa süre sonra bahse konu müşteriye ilgili inşaat projesi için 19.06.2017-28.08.2017 tarihleri arasında beton sağlandığı tespit edilmiştir. Söz konusu müşteriye ait iş/projenin yeni başlayan bir proje olduğu anlaşılmış olsa da şüpheye mahal vermemek adına işbu projeye yazışmada adı geçen ÇİMBETON ve BATIBETON tarafından daha önce döküm yapılıp yapılmadığı sorulmuş ancak taraflardan elde edilen satış verilerinden gerek doğrudan gerekse bayileri üzerinden bu müşterinin herhangi bir işine beton dökümü yapılmadığı tespit edilmiştir. Nihayetinde ilgili müşteriden de konuyla ilgili bilgi istenmiş, müşteri tarafından da yalnızca ASBETON'dan ürün temin edildiği teyit edilmiştir. Bu kapsamda bulguda adı geçen ilk müşteriye ((.....)) ait projeye beton döküm işinin diğer firmalara ait bir iş olmadığı açıkça anlaşılmaktadır.

(184) Bulguda adı geçen bir diğer müşteri olan "(.....)" ise Aydın'da yapımı devam eden cezaevi inşaatına ek bina yapım işini üstlenmiştir. Söz konusu müşterinin adı *"HATTA BANA (.....) (CEZAEVİ İNŞ SÖYLEMİŞTİ) BATIDA DİYE SES CIKARMAMIŞTIK"* ifadesinde geçmekte ve yazışmada yer alan ifadelerden ASBETON çalışanı tarafından bahse konu cezaevi işinin BATIBETON'da olması sebebiyle ilgili projeye daha önce teklif yapılmadığı belirtilmektedir. Bu noktada "(.....)" isimli müşterinin BATIBETON'a tahsis edilen bir müşteri olup olmadığının ortaya konulabilmesi için ilgili müşteriye söz konusu dönemde BATIBETON tarafından satış yapılıp yapılmadığının ortaya konulması gerekmektedir. Teşebbüslerden elde edilen bilgilerden bu dönemlerde "(.....)"a bir inşaat projesi için 25.04.2017-28.08.2017 tarihleri arasında MENDEŞ tarafından beton satışı yapıldığı tespit edilmiştir. İlgili müşteriye BATIBETON tarafından yapılan bir satış olup olmadığı konusunda BATIBETON'dan da 2017 yılında bayileri ve doğrudan kendisi tarafından yapılan satış verileri konusunda bilgi talep edilmiş; 2017 yılı verilerinin incelenmesi sonucunda ilgili yılda bu müşteriye yapılan bir satış tespit edilememiştir. Nitekim ilgili müşteriye yazışma tarihinden önce de (17.05.2017'den önce) başka bir proje kapsamında 2017 Ocak ile Şubat ayları arasında yine MENDEŞ tarafından döküm yapıldığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla söz konusu müşterinin yazışmada belirtildiği şekilde rakipler arası müşteri paylaşımına ilişkin yapılan bir anlaşma ile BATIBETON'a tahsis edilen bir müşteri olduğunun gerçekle örtüşmediği anlaşılmaktadır.

(185) Bununla birlikte yazışma tarihi öncesinde bulguda adı geçen firmalar arasında müşteri paylaşımı yapılmış ise işbu bulgu tarihinden önce ASBETON ile bulguda adı geçen diğer teşebbüslerin ortak müşterilerinin olmaması veyahut oldukça düşük düzeyde olması; işbu bulgu tarihinden sonra ise ASBETON ile bulguda adı geçen diğer teşebbüslerin ortak müşteri sayılarında kayda değer bir artış olması beklenmektedir. Ek olarak anlaşmayı bozan tarafın ASBETON olduğu düşünüldüğünde, ASBETON'un yazışmada adı geçen rakipleriyle ortak müşteri sayısında bulgu tarihinden sonra (17.05.2017 sonrası) kayda değer bir artışın olması gerekmektedir.

(186) Bu doğrultuda, bulguda adı geçen teşebbüslerden ASBETON, BOYLULAR GIDA, MENDEŞ, BATIBETON ve ÇİMBETON'dan 2017 yılında beton sağladıkları müşterilerin tamamı hakkında bilgi istenmiştir. 2017 yılına ilişkin teşebbüslerden elde edilen müşteri bilgileri doğrultusunda, "masa" olarak tabir edilen bir anlaşmanın bozulmasından önceki ve sonrasındaki durumu göstermek amacıyla ilk olarak

ASBETON ile diğer teşebbüslerin 17.05.2017 tarihi öncesi ve sonrası ortak müşteri sayıları kıyaslanacak; bunun akabinde ASBETON'un diğer teşebbüsler ile ortak müşteri sayısında 17.05.2017 tarihi sonrası kayda değer bir artışın olup olmadığı incelenmiştir. Bu kapsamda öncelikle ASBETON ile diğer teşebbüslerin 17.05.2017 tarihi öncesi ve sonrası ortak müşteri sayılarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 17: Soruşturma Tarafı Teşebbüslerin 2017 Yılında Mayıs Ayı Öncesi Ortak Müşteri Sayıları

	ASBETON	BATIBETON	BOYLULAR	ÇİMBETON	MENDEŞ
ASBETON	-	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BATIBETON	(.....)	-	(.....)	(.....)	(.....)
BOYLULAR	(.....)	(.....)	-	(.....)	(.....)
ÇİMBETON	(.....)	(.....)	(.....)	-	(.....)
MENDEŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	-
Kaynak: Soruşturma Tarafı Teşebbüslerin Verileri Kapsamında Yapılan Hesaplamalar					

Tablo 18: Soruşturma Tarafı Teşebbüslerin 2017 Yılı Mayıs Ayı Sonrası Ortak Müşteri Sayıları

	ASBETON	BATIBETON	BOYLULAR	ÇİMBETON	MENDEŞ
ASBETON	-	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BATIBETON	(.....)	-	(.....)	(.....)	(.....)
BOYLULAR	(.....)	(.....)	-	(.....)	(.....)
ÇİMBETON	(.....)	(.....)	(.....)	-	(.....)
MENDEŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	-
Kaynak: Soruşturma Tarafı Teşebbüslerin Verileri Kapsamında Yapılan Hesaplamalar					

(187) Yukarıdaki tabloları özetlemek gerekirse, teşebbüslerin 2017 yılı Mayıs ayı öncesi ve sonrası ortak müşteri sayıları incelendiğinde, her iki dönemde de ortak müşteri sayılarının birbirine oldukça yakın olduğu, 2017 yılı Mayıs ayı sonrasında ise Mayıs ayı öncesine göre kayda değer bir artışın/değişikliğin olmadığı görülmektedir.

(188) Son olarak 15.05.2017 tarihi öncesi ve sonrası ASBETON'un bulguda adı geçen diğer teşebbüslerle ortak müşterilerinin kim olduğuna ve ortak müşteri sayılarına yer verilmektedir:

Tablo 19: ASBETON'un yazışmada adı geçen rakipleriyle 15.05.2017 tarihi öncesi ve sonrası ortak müşterileri

	15.05.2017 Öncesi Ortak Müşterileri	15.05.2017 Sonrası Ortak Müşterileri
BOYLULAR GIDA	(.....)	(.....)
MENDEŞ	(.....)	(.....)
ÇİMBETON	(.....)	(.....)
BATIBETON	(.....)	(.....)
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar		

Tablo 20: ASBETON'un yazışmada adı geçen rakipleriyle 15.05.2017 tarihi öncesi ve sonrası ortak müşteri sayısı

	15.05.2017 Öncesi Ortak Müşteri Sayısı	15.05.2017 Sonrası Ortak Müşteri Sayısı
BOYLULAR GIDA	4	6
MENDEŞ	8	9
ÇİMBETON	0	1
BATIBETON	0	1
Kaynak: Soruşturma Tarafı Teşebbüslerin Verileri Kapsamında Yapılan Hesaplamalar		

(189) Tablolardan görüleceği üzere, ASBETON'un 15.05.2017 öncesi BOYLULAR GIDA ile ortak müşteri sayısı 4 iken bu rakam 17.05.2017 sonrası ise 6'ya yükselmiştir. Benzer şekilde ASBETON'un 15.05.2017 öncesi MENDEŞ ile ortak müşteri sayısı 8 iken bu rakam 17.05.2017 sonrası ise 9'a yükselmiştir. ASBETON'un BATIBETON ve ÇİMBETON ile ortak müşteri sayılarına bakıldığında ise ASBETON'un BATIBETON ve

ÇİMBETON ile gerek 15.05.2017 öncesi ve gerek 15.05.2017 sonrası ortak müşterilerinin bulunmadığı görülmektedir[79]. Bunun en temel sebebi her iki teşebbüsün de 2017 yılında neredeyse tüm satışlarını bayiler aracılığıyla yapmasıdır. 2017 yılında bayiler üzerinden yapılan satışların toplam satışlar içerisindeki oranı BATIBETON bakımından %(.....) iken; ÇİMBETON için bu oran %(.....) seviyesindedir[80]. Bu kapsamda BATIBETON ve ÇİMBETON'un ASBETON ile ortak müşterisinin olmamasının doğrudan satışlarının az olmasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir. Bu sebeple, bulgunun ihlal niteliği taşıyıp taşımadığının ortaya konulması bakımından ortak müşteri analizi yapılmasının ağırlıklı olarak bayiler üzerinden satış yapan teşebbüsler bakımından sağlıklı sonuç vermeyeceği anlaşılmaktadır. Söz konusu tablo diğer teşebbüsler için yorumlandığında ise yazışmanın gerçekleştiği tarihten sonra ortak müşteri sayısında kayda değer bir artış görülmediği, her iki dönemde de ortak müşteri sayılarının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir.

(190) Bu bilgilerden hareketle yukarıda yer verilen tablolarda elde edilen sonuçların bulgu tarihi öncesi "masa" olarak tabir edilen bir anlaşmanın varlığını desteklemediği, ASBETON tarafından bulguda adı geçen rakiplerin müşterileriyle çalışılmak istenmesinin bir anlaşma kapsamında rakiplere tahsis edilen müşteriler olmadığı, rekabetçi bir oyuncu davranışı olarak yorumlanabileceği görülmektedir. Buna ek olarak bulguda adı geçen müşteriler ile BATIBETON ve ÇİMBETON'un herhangi bir ilişkisinin de bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda, bütüncül bir değerlendirmenin de gereği olarak Bulgu-1 kapsamında BATIBETON ve ÇİMBETON'a yönelik bir ihlal isnadında bulunulamayacağı anlaşılmıştır.

Bulgu-90'a İlişkin Değerlendirmeler

(191) ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 24.01.2018 tarihinde ASBETON çalışanları (.....) ve (.....) arasında geçen yazışmalarda, ASBETON çalışanı (.....)'in ASBETON adına katılım sağladığı bir toplantıya ilişkin toplantıda konuşulan konuları bir diğer teşebbüs çalışanı (.....)'a aktardığı görülmektedir. Söz konusu toplantıda ASBETON çalışanı (.....)'in "(.....)" isimli bir müşterinin kendi listesinde yazan bir müşteri olduğunu ancak ÇİMBETON eski çalışanı olduğu anlaşılan (.....)'in anılan müşteriye beton dökümünü kendisinin yapmak istediğini belirttiği, bunun üzerine BATIBETON eski çalışanı olduğu anlaşılan (.....)İ'nin konuyu kendi aralarında çözmelerini söylediği, buna karşılık ASBETON çalışanı (.....)'ın ise BATIBETON çalışanı olduğu anlaşılan (.....)'e (eğer toplantıda bulunuyorsa) konuyu hatırlatmasını istediği görülmektedir.

(192) Daha sonra ASBETON çalışanı (.....) tarafından BATIÇİM çalışanı (.....) olduğu anlaşılan "(.....)" isimli kişinin masadan ayrılma konusunda rest çektiği belirtilerek söz konusu sorunlar nedeniyle masanın dağılabileceği belirtilmektedir. Buna ek olarak şayet masa devam edecekse BETONTAŞ çalışanı (.....)'ın Aydın ilinin Ortaklar ilçesinde yer alan beton santralinin bir yere bağlanmasını istediği ifade edilmektedir. Yazışmanın devamında yer alan ifadelerden ise güvensizlik ortamından duyduğu rahatsızlıktan dolayı BATIBETON'un (veya BATIÇİM'in) masayı bozmak istediği ve masanın devam edip etmeyeceğine 8 Şubat günü yapılması planlanan toplantı sonucu karar verileceği belirtilmektedir. Yazışmanın sonlarında ASBETON çalışanı (.....)

[79] 15.05.2017 sonrası her iki teşebbüsün de ortak tek bir müşterisi bulunduğu görülse de bu müşterilerin de bölgede hazır beton üretim faaliyeti olmayıp bayilik yoluyla satış yapan teşebbüsler olduğu anlaşılmıştır.
[80] BATIBETON ve ÇİMBETON'un grup içi satışları hariç tutulmuştur.

tarafından yapılan toplantının sona erdiği belirtilerek toplantıda konuşulan konular hakkında teşebbüs yetkilisini ayrıca bilgilendireceği ifade edilmektedir.

(193) Bulguda yer alan ifadelerden, hazır beton üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren ASBETON ((.....)), ÇİMBETON ((.....)), BATIBETON ((.....)) ve BETONTAŞ ((.....)) ile çimento üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren BATIÇİM'in ((.....)) de aralarında olduğu toplantılarda bölgedeki müşterilerin (işlerin) paylaşılması amacıyla belirli zamanlarda bir araya geldikleri yönünde şüphe oluşmuştur. Nitekim ASBETON çalışanı (.....) tarafından kullanılan *"Abi sıkıntılar var masa dağılabilir"* ve *"(.....) abi Ortaklar santralimi bir yere bağlayın masa devam edecekse dedi"* ifadelerinden ASBETON ile bulguda adı geçen diğer teşebbüsler arasında bölge/müşteri paylaşımı amacına yönelik "masa" olarak tabir edilen toplantılarda yapılan bir anlaşmanın bulunduğu ve ilgili anlaşmaya devam edilip edilmeyeceğinin sorgulandığı, ayrıca ASBETON çalışanı (.....)'in "*Bizde yazıyor dedim"* ve *"(.....) ben dökeceğim modernden alacağım var diyorum Çimbeton (.....) biz sökeceğiz diyor"* ifadeleri de bu toplantılarda adı geçen teşebbüsler arasında müşteri paylaşımına ilişkin olduğu düşünülen listelerin hazırlandığına işaret etmektedir. Son olarak yazışmada geçen "*(.....) boylu 182 bağlamış Artık bu işten sıkılmaya başladım"* ifadesi, bu firmaların söz konusu toplantılarda müşterilerin paylaşımı dışında satış fiyatlarına ilişkin bilgilerini de birbirleriyle paylaştığına işaret etmektedir.

(194) Söz konusu bulguda geçen *"Kendi aranızda Halledin dedi (.....)"*, "*Abi sıkıntılar var masa dağılabilir (.....) bey rest cekt"* ve *"Güvensizlik ortamı batıyı rahatsız etti"* ifadelerinden BATIBETON'un ((.....)) ve bağlı olduğu çimento firması BATIÇİM'in ((.....)) çalışanları aracılığıyla toplantıya katılım sağladığı ifade edilmektedir. Nitekim yazışmanın devamında yer alan *"8 i son toplantı devam edilip edilmeyeceğine karar verilecek"* ve *"Bitti toplantı çıkıyoruz gelince anlatırım abi"* ifadeleri de söz konusu teşebbüsler arasında toplantı yapıldığını desteklemektedir. Anılan bulguda yer alan ifadelerden bulguda adı geçen bazı hazır beton üreticilerinin zaman zaman ihlal konusunu oluşturan fiyat tespiti/müşteri paylaşımı konularında anlaşmazlığa düştüğü, bu anlaşmazlık durumlarında dikey bütünleşik yapıdaki BATIBETON ve BATIÇİM yetkilileri ile bir araya gelerek çözüm sağlamalarının beklendiği görülmektedir. Bununla birlikte toplantılara devam edilip edilmeyeceğine BATIBETON ve BATIÇİM ekonomik bütünlüğünün karar verdiğine ilişkin ifadeler, anılan toplantıların hazır beton üretiminin yanında çimento üretimi yapan BATIÇİM tarafından organize edildiğine ve bu teşebbüsün sadece hazır beton üretimi olan teşebbüsler arasındaki koordinasyonu kolaylaştırdığına işaret etmektedir. Dolayısıyla anılan bulguda yer alan ifadelerden BATIÇİM aracılığıyla ASBETON, BOYLULAR GIDA, ÇİMBETON, BATIBETON ve BETONTAŞ'ın bölge/müşteri paylaşımı yaptıkları bir anlaşmanın tarafı olduğu yönünde şüphe oluşmuştur.

(195) BATIÇİM tarafından ilgili bulguya ilişkin olarak yapılan savunmada özetle;

- Soruşturma Bildirimi'nde 24.01.2018 tarihinde ASBETON çalışanları arasında geçen tek bir yazışmanın yer aldığı, herhangi bir BATIÇİM çalışanının yazışmaya taraf olmadığı, bu sebeple böyle bir yazışma üzerinden rekabet hukuku ihlalinin tespit edilmesinin mümkün olmadığı, diğer yandan yazışmada BATIÇİM'in isminin de geçmediği, zaten BATIÇİM'in hazır beton piyasasında faaliyet göstermediği, dolayısıyla ilgili yazışmadan BATIÇİM aleyhine bir tespitte bulunmanın da mümkün olmadığı,
- Yazışmada adı geçen kişilerin BATIÇİM ile irtibatını gösteren başka herhangi bir yazışmanın bulunmadığı, bulgu içeriği hangi şekilde değerlendirilirse

değerlendirilsin, toplantıların BATIÇİM tarafından organize edildiği gibi bir sonuca ulaştıracak herhangi bir ifadenin bulunmadığı,

- Komisyon'un kartel kolaylaştırıcılarının rekabet hukuku ihlallerinden sorumluluğuna ilişkin yaklaşımının ipuçlarının çok eskilere dayandığı, bu alanda istikrarlı ve yaygın bir uygulama bulunduğunu söylemenin son derece güç olduğu, 1980 yılındaki *İtalyan Dökme Cam* kararından[81] sonra bu konunun *AC Treuhand I*[82] kararında gündeme geldiği ve kapsamlı bir şekilde değerlendirildiği, bu karar kapsamında üçüncü taraf bir hizmet sağlayıcının kartel ihlali için "ortak fail" olarak sorumlu kabul edilebileceğine ilişkin koşulların netleşmeye başladığı,
- *İtalya Dökme Cam* kararında üç cam üreticisinin üretim kotası uygulama ve üretim ve pazarlama verilerini paylaşma konularında anlaştıklarının tespit edildiği, bu anlaşmanın, cam üreticileri tarafından iletilen bilgileri toplayan ve dağıtan "Fides Milan" adında bir danışman tarafından yönetildiği, diğer yandan kararda "*Fides'in anlaşmaların amacı olan rekabet kısıtlamalarının uygulanmasına olanak sağladığı ve bilinçli olarak yardımcı olduğu ve sonuç olarak ortaya çıkan kısıtlayıcı etkilerden müştereken sorumlu olduğu akılda tutulmalıdır."* şeklinde bir değerlendirmenin yapıldığı, sonuç olarak ilgili kişiye herhangi bir idari para cezasının uygulanmadığı,
- Komisyon'un *Dökme demir ve çelik rulo* kararında[83], *Kâğıt hamuru* kararında[84], *Polipropilen* kararında[85], *LdPE* kararında[86] ve *Karton mukavva* kararında[87] üçüncü taraf veri toplayıcısının kartelin kolaylaştırıcısı olduğunu tespit etmesine rağmen üçüncü taraf teşebbüse herhangi bir şekilde sorumluluk yüklemediği ve idari yaptırım uygulamadığı, üçüncü taraf şirketin sorumluluğuna yönelik bir analize dahi kararlar kapsamında yer verilmediği,
- Bahsi geçen Komisyon kararlarının her birinde danışman şirketin (Fides gibi) tedarikçilerden satış ve üretim verilerini aldığı ve onlara toplu pazar istatistikleri sağladığı ancak tedarikçilerin kartellerinin hedefleriyle ilgili olarak (Fides'in dahil olmadığı) ek ve doğrudan rekabete aykırı bilgi alışverişinde bulunduğu, bununla birlikte, Fides'in çalışma grubunun sekretaryasını yürüttüğü karton karteline daha doğrudan dahil olduğu, toplantılara katılıp tutanak tuttuğu ve veri toplayarak katkı sağladığı,
- Ayrıca Komisyon'un, Fides'in diğer davalarda kullandığı koruma tedbirlerinin karton kartelinde eksik olduğunu, kartelin tarafı olan teşebbüslerin bireysel pazar paylarını daha kolay belirlemelerine ve izlemelerine olanak sağladığını ve böylece üreticilerin ticari davranışlarını rekabete aykırı şekilde koordine etmelerini kolaylaştıran *"kolaylaştırıcı"* bir araç oluşturduğunu tespit ettiği,

---

[81] Komisyon'un 17.12.1980 tarihli V/29.869 sayılı kararı https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31980D1334.

[82] Komisyon'un 08.07.2008 tarihli ve Case T-99/04 sayılı kararı https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=67382&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=6754127

[83] Case IV/30.064, 17.10.1983

[84] Case IV/29.725, 19.12.1986

[85] Case IV/31.149, 23.04.1986

[86] Case IV/31.866, 21.12.1988

[87] Case IV/C/33.833, 13.07.1995

- Bununla birlikte, Komisyon'un ilgili kararında Fides'i herhangi bir ihlalden sorumlu bulmadığı, Komisyon'un bu yaklaşımının kartel kolaylaştırıcısı kavramına dair koşulların ağır bir şekilde belirlenmesi gerektiğine işaret ettiği,
- Komisyon'un 2003 tarihli *Organik Peroksit* kararında organik peroksit üreticilerinden oluşan küçük bir grubun 1971 ve 1999 yılları arasında fiyat artışlarını koordine etmek ve pazar paylarını bölüşmek için bir kartel kurduğu, kartel taraflarına 70 milyon Euro para cezası uygulandığı, AC Treuhand'a ise 1000 Euro ceza uygulandığı, Komisyon'un kartelin başarısını AC Treuhand ve selefi Fides'in kartel kolaylaştırıcı olarak oynadığı role atfettiği,
- AC Treuhand'a yüklenen görevlerinin anlaşmanın işlemesi için temel oluşturduğu, ilgili teşebbüsün kartel üyelerine Zürih'teki tesislerinde ev sahipliği yapmanın yanı sıra kartele konu belgeleri toplayan ve saklayan taraf olarak kartele destek verdiği, Zürih'e kadar uzanan bir somut delil yaratmamak amacıyla söz konusu seyahatleri kendisinin düzenlediği ve katılımcıların masraflarını karşıladığı, AC Treuhand'in sakladığı belgelerin arasında 1971 ve 1975 yılları arasındaki kartel anlaşmalarının bulunduğu, ek olarak üyelerin pazar payını hesapladığı, bu kapsamda üzerinde anlaşmaya varılan pazar payı oranlarından sapmaların bulunup bulunulmadığının tespiti adına satışların denetlendiği, bazı kartel toplantılarına başkanlık ettiği, üyelerin anlaşmazlığa düştüğü durumlarda arabuluculuk rolü üstlendiği hatta yeni bir üreticinin gruplarına katılıp katılmaması konusunda onlara tavsiyelerde bulunduğu, AC Treuhand'in kartel üyeleri üzerinde yetkiye sahip olduğu, tarafların verilerinin anlaşmada belirlenen pazar paylarından sapması halinde, pazar paylarının yeniden tahsis edilmesi konusunda da yetkili olduğu,
- AC Treuhand'ın kartelin işlemesine yardımcı olmakla kalmadığı, aynı zamanda gizlice işlenmesine de yardımcı olduğu, Komisyon'a göre danışma konumundaki bu teşebbüsün bu uygulamanın rekabet hukuku ihlali olduğunun farkında olduğu ve AC Treuhand'ın kartelin organizasyonunda sadece istatistiksel verilerin toplanması ve işlenmesinin ötesine geçen bir rol oynadığı sonucuna vardığı,
- Ayrıca, AC Treuhand'ın organik peroksit piyasasının bozulmasından doğrudan fayda sağlamamış olsa da, Komisyon'un bunun uygulanmasına yardımcı olmak için ücret alarak dolaylı olarak fayda sağladığını ve AC Treuhand'ın *"anlaşmaya taraf olduğunu ve/veya bir teşebbüs ve/veya teşebbüs birliği olarak karar aldığını"* tespit ettiği, diğer yandan *İtalyan Dökme Cam* kararına atıfta bulunarak, kartel kolaylaştırıcısı rolünden dolayı AC Treuhand'a "*yaklaşımının yeniliği*" nedeniyle Komisyon'un sembolik olarak 1.000 euro para cezası verdiği,
- AC Treuhand'e uygulanan idari para cezasının iptali amacıyla açılan davada ilk derece mahkemesinin bir teşebbüsün bir ihlalin ortak faili olarak sorumlu tutulabilmesi için katılımının hangi koşulları karşılaması gerektiğini ele aldığı, Komisyon'un belirttiği yasal testin hem objektif hem de sübjektif bir unsurunun olduğu, bir ortak failin kartele iştirak eden olarak sorumluluğunu tespit etmek için, Komisyon'un, *"ikincil, yardımcı veya pasif bir rolde olsa bile"* ihlalin uygulanmasına objektif olarak katkıda bulunduğunun gösterilmesinin ve iddia edilen ortak failin subjektif olarak böyle bir katkıda bulunmayı amaçladığının ortaya koyulmasının gerektiğini belirttiği,
- Komisyon'un bir başka kararında, Ocak 2009'da küresel ve uzun süredir devam eden bir ihaleye fesat karıştırma komplosunun organize edilmesinde merkezi bir

rol oynadığını tespit etmesine rağmen, PW Consulting'i, Marine Hoses karteli ile ilgili olarak sorumlu tutmadığı,

- Komisyon'un, Şubat 2015'te, broker ICAP'i, yen faiz oranı türevleri ile ilgili olarak 2007 ve 2010 yılları arasında uygulanan altı karteldeki rolü nedeniyle 14,9 milyon euro para cezasına çarptırdığı,
- Yen faiz oranı türevleri kararında Komisyon'un, ICAP'ın kartele katkısının; (i) yen LİBOR oranlarının nerede belirleneceğine dair beklentileri konusunda kartel dışındaki bankalara yanıltıcı bilgi yaymak; (ii) kartel dışı bankalarla olan bağlantılarını kullanarak onların yen LİBOR oranı kıyaslama sunumlarını etkilemek ve (iii) Citigroup ve RBS'deki tüccarlar arasında kendi sunumlarını koordine etmelerini sağlayan bir iletişim kanalı olarak hareket etmek olarak üç adet unsurunun olduğunu tespit ettiği,
- Komisyon tarafından bir kartel kolaylaştırıcısı olarak nitelendirilmesine rağmen, ICAP'ın yen faiz oranı türevlerindeki konumunun, AC Treuhand'ın Organik Peroksitler ve Isı Stabilizatörleri davalarındaki konumundan ayırt edilebildiği, AC Treuhand'ın bu davalardaki diğer taraflarla ilişkisinin yalnızca bir hizmet sağlayıcı/müşteri ilişkisi iken ve kartellerden etkilenenlerle ilgili herhangi bir piyasada aktif değilken, ICAP'ın diğer yen faiz oranı türevlerinin kartel katılımcıları ile ilişkisinin daha doğrudan ve etkilenen piyasa ile bağlantısının çok daha yakın olduğu, ICAP'ın, yen destekli türevlerde işlem yapmamasına rağmen, *dealer*'lar arasında bu tür işlemlere aracılık ettiği ve böylece hem kartel anlaşması olan teşebbüslerle hem de doğrudan etkilenen piyasa ile dikey olarak ilişkili olduğu,
- Dosyanın temyiz edilmesi üzerine Genel Mahkeme'ye göre; kartel kolaylaştırıcının sorumluluğunun ilk koşulunun, kartel kolaylaştırıcısı olduğu iddia olunan teşebbüsün, kendisi dışında kurulan kartelin varlığı konusunda bilgi sahibi olması veya bu kartelin varlığını öngörebilmesi olduğu, ikinci koşulunun, kartel üyeleri tarafından izlenen ortak hedeflere fiilen katkıda bulunması olduğu, üçüncü olarak ise, kartel kolaylaştırıcısının kartelin taraflarınca izlenen ortak hedeflere ulaşılmasına katkıda bulunmayı amaçlaması olduğu, mahkemenin bu koşulların oluşması sebebiyle ICAP'ın kartel kolaylaştırıcısı rolüne yönelik temyiz talebini reddettiği,
- *Isı stabilizatörleri* kararının temyizi üzerine ise Genel Mahkeme'nin, bir danışmanlık teşebbüsünün kendisinin faaliyet gösterdiği pazar dışında bir pazarda faaliyet gösteren üreticiler arasındaki bir kartele aktif ve kasıtlı olarak katkıda bulunduğu takdirde sorumlu olacağından hareketle başvurucunun talebini reddettiği ve Komisyon'un kararını hukuka uygun bulduğu, Genel Mahkeme'nin kararının temyizi üzerine ABAD'ın ilgili kararında, kartel kolaylaştırıcısının sorumluluğu için basit yardımların yeterli olmadığını içtihadıyla açık ve net bir biçimde ortaya koyduğu,
- Kurulun *Duru Bilişim*[88] kararında, havuz sistemi kuran yapı denetim firmalarına bilişim desteği veren Duru Bilişim'in ihlale Kabahatler Kanunu'nun 14. maddesi uyarınca iştirak ettiği sonucuna ulaşıldığı, kararda Duru Bilişim'in yapı denetim firmalarına hazırladığı programın, ilgili firmalar arasındaki işbirliğini kolaylaştıracak bir platform olarak kullanıldığının ve Duru Bilişim'in havuz sisteminde Kabahatler Kanunu'nun iştirake ilişkin hükümler kapsamında sorumlu tutulabilmesi için aranan unsurların mevcut olduğunun değerlendirildiği ve Duru

[88] Kurulun 02.12.2013 tarih ve 13-67/929-391 sayılı Duru Bilişim kararı.

Bilişim'in 4054 sayılı Kanun kapsamında sorumlu tutulduğu, Duru Bilişim'in yaptığı eylemleri bilerek gerçekleştirdiği ve ortaya çıkacak neticeyi de istemiş olduğunun tespit edildiği ve Duru Bilişim'e idari para cezası uygulandığı,

- Kurulun *Taksimetre*[89] kararında taksicilere yönelik verilmiş olan, taksimetrenin de dâhil olduğu çeşitli ürün ve hizmetleri, bu hizmetlerin hangi taksilere verildiğini, ödeme şeklini ve ücret toplamını içeren günlük kasa raporlarının Alberen, Kale Taksi ve Tetaş'a gönderildiği ve kasa raporlarının içeriğinde "işlemlerin niteliği" ve "ücret toplamı" gibi bilgilerin bulunduğunun tespit edildiği, bu çerçevede Kurulun, doğrudan kartelin tarafı olmamakla birlikte anılan teşebbüslerin söz konusu davranışının da kartelin uygulanmasını, devamını ve kontrolünü kolaylaştırıcı nitelik taşıması sebebiyle ilgili davranışı ihlal olarak ele aldığı,
- Kurulun, *Peugeot bayileri* kararında ise incelenen teşebbüs olan Method'un kartele "kasıtlı ve aktif bir şekilde" katılımının tespit edilemediği gerekçesiyle Method hakkında soruşturma açmadığı, anılan teşebbüse 4054 sayılı Kanun'un kapsamını açıklayan ve aynı Kanun'u ihlal eder nitelikteki eylemlere yardımcı olmaması gerektiğini hatırlatan bir yazı gönderilmesine karar verildiği,
- Bu kapsamda kartel kolaylaştırıcısının sorumluluğuna dair maddi koşulların gerçekleşmemiş olması, yazışma içeriğinden hareketle iştirak eyleminin ortaya konulduğunun ve kartel üzerinde etki doğurmasının mümkün olmaması ve kastın bulunmaması sebebiyle BATIÇİM'in kartel kolaylaştırıcı ve kartel anlaşmasına iştirak eden olarak cezalandırılamayacağı,
- Son olarak Bulgu-90'da konu yazışmada bir ASBETON çalışanın diğer bir ASBETON çalışanına "*(.....) bey varsa anımsat*" ifadesini içeren bir mesaj gönderdiği, söz konusu kişinin bahsedilen toplantıda bulunup bulunmadığının tespit edilemediği, bu kapsamda BATIÇİM'e rekabete aykırı bir koordinasyona katkı sağladığına ve/veya kolaylaştırdığına dair bir şüphenin yöneltilmesinin mümkün olmadığı,
- İçeriği ve ispat kabiliyeti olmayan bu belgeden hareketle, üçüncü tarafların yazışmalarından anlaşmazlık durumlarında hazır beton pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin çimento pazarında faaliyet gösteren BATIÇİM ile bir araya gelerek çözüm sağlamasını istedikleri sonucuna ulaşılamayacağı

belirtilerek BATIÇİM hakkında açılan soruşturma neticesinde 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir ihlal tespiti yapılmaması ve açılan soruşturmanın ceza verilmeksizin sona erdirilmesi talep edilmektedir.

(196) BETONTAŞ tarafından ilgili bulguya dair yapılan savunmada özetle;

- Bulgu-90'da yer alan yaklaşık 6 yıl önceye dayanan -eski tarihli 2018 yılına ait- iletişim delillerinin hiçbirisine BETONTAŞ'ın herhangi bir yöneticisi yahut çalışanlarının taraf olmadığı, 2018 yılına ait iletişim delilleri haricinde farklı bir delile ulaşılmamasının BETONTAŞ'ın "masa" olarak ifade edilen anlaşmaya taraf olmadığını ortaya koyduğu,
- BETONTAŞ'ın bilgisi dışında gerçekleştirilen üçüncü kişilerin kendi aralarındaki iletişimler neticesinde BETONTAŞ'ın anlaşma içerisindeymiş gibi değerlendirilmesinin isabetli olmadığı,

[89] Kurulun 11.03.2021 tarih ve 21-13/174-75 sayılı kararı.

- Konuşma incelendiğinde 23 Ocak'tan itibaren BETONTAŞ'a ait Ortaklar santralinden 3200 m^3 beton döküldüğü ve bu miktarın ASBETON yetkililerince etkileyici bulunduğunun görüldüğü,
- ASBETON yetkilileri tarafından paylaşılan verilerin yazışmaların başında görüşüldüğünden bahsedilen çimento firması yetkilisinden alınan yaklaşık bilgileri gösterdiği, Bulgu-90'da yer alan 3200 m^3 miktar bilgisinin BETONTAŞ'ın rakiplerine bilgi aktardığı şeklinde bir izlenim oluşturmakla birlikte bu durumun bilgi paylaşımının sonucu olmayıp aksine ASBETON tarafının bu bilgiyi çimento fabrikasından almasından kaynaklı olduğu, zira çimento fabrikasından ne kadar çimento alındığının bilinebildiği,
- BETONTAŞ'ın rakiplerle veya tedarikçi çimento teşebbüsleriyle bilgi paylaşımı yapılmadığı, savunma dilekçesinin ekinde yer alan 2018 yılı üretim tablosu verileriyle Bulgu-90'da yer alan miktar verisinin örtüşmediğinin görüldüğü, ek olarak sunulan 2018 yılı Üretim Tablosu'ndan görüleceği üzere BETONTAŞ hakkında 2018 yılı Ocak ayında verilen bilginin yanlış olduğunun görüldüğü ve 2018 yılı Ocak ayında BETONTAŞ'ın 5800 m^3 beton döktüğü, diğer bir deyişle bulguda yer alan miktar verisinin yaklaşık iki katı beton döküldüğü,
- Kurulun 24.07.2020 tarih ve 20-35/453-200 karar sayılı kararında, Kuşadası'ndaki hazır beton satıcıları ile ilgili benzer şekilde yaptığı incelemede anlaşmanın tarafı olan teşebbüslerin benzer, en azından birbirine yakın miktarda beton satışı yapmasının beklenmesi gerektiğini belirtmekle birlikte incelenen üç periyot boyunca teşebbüslerin Kuşadası ve Söke ilçelerine yaptığı satışların büyük ölçüde farklılık gösterdiğini tespit ettiği,
- BETONTAŞ'ın maliyetini karşılayabildiği, gidebildiği ve kar edebildiği pazarlara yönelmesinin oldukça doğal olduğu, Söke ve Ortaklar ilçelerinde yer alan santrallerin üretim kapasitelerinin üzerinde satış yaptığı göz önüne alındığında BETONTAŞ'ın tüm gücüyle rekabet içerisinde bulunduğu,
- Ortaklar ilçesinde yer alan santralin 2018 yılı Ocak ayı üretim ve satış miktarları incelendiğinde kapasitenin tamamen dolu olduğunun görülebileceği, söz konusu dönemde anılan santralin rekabete aykırı şekilde müşteri bulma ihtiyacı bulunmadığı gibi ilave bir müşteriyi karşılayabilecek üretim kapasitesinin de bulunmadığı,
- BETONTAŞ'ın Ocak ayı sonu itibariyle dolmuş olan kapasitesine yeni bir müşteri bağlamaya çalışarak hâlihazırda devamlılığı bulunan müşterilerine sağladığı hazır beton tedarikini sekteye uğratmasının hayatın olağan akışına aykırı olduğu,
- Bu sebeple Bulgu-90'daki iletişimde yer alan Ortaklar santralini herhangi bir yere bağlamaya ihtiyacının bulunmadığı, bu sebeple dahi anılan ifadenin yanlış olduğu, dolayısıyla Bulgu-90'da bulunan ve BETONTAŞ'a ait gerçek dışı veriler içeren üçüncü kişilerin konuşmasının BETONTAŞ aleyhine delil olarak kabul edilmesinin mümkün olmadığı,
- BETONTAŞ'ın düşük kar marjı sebebiyle Efeler ilçesindeki pazarda satış yapmayı tercih etmediği, Efeler ilçesinde yer alan rakip teşebbüslerin ise teknik imkânsızlıklar nedeniyle BETONTAŞ'ın aktif olduğu pazarlara ulaşamadığı, dolayısıyla BETONTAŞ'ın Efeler'de veya Nazilli'de "masa" kavramı altında herhangi bir anlaşmaya dâhil olmasının gerçekçi olmadığı,

- Soruşturma Bildirimi'nde Bulgu-90'ın rakip teşebbüsler arasında yapılan fiyat tespitini gösterdiği belirtilmekle birlikte söz konusu bulguda herhangi bir teşebbüsün veya BETONTAŞ'ın satış fiyatına ilişkin bir bilginin bulunmadığı, BETONTAŞ'ın rakip teşebbüsler ile satış fiyatını paylaşmadığı ve fiyat bilgisini de almadığı, mevcut bulgu içerisinde BETONTAŞ'a dair tek bilginin miktar bilgisi olmakla birlikte söz konusu verinin 2018 yılı üretim tablosu verileriyle uyuşmadığının ortaya konulduğu,
- Kurulun 29.03.2018 tarih ve 18-09/170-84 sayılı kararı kapsamında 2018 yılında BETONTAŞ'ın da içerisinde bulunduğu bir grup hazır beton teşebbüsü nezdinde inceleme başlatıldığı, yapılan incelemede hazır beton firmalarının aralarında anlaşarak müşteri paylaşımı yaptığı iddiasının değerlendirildiği, yapılan inceleme neticesinde, teşebbüslerin bölge paylaşımı içerisinde olduklarını gösteren herhangi bir bulguya rastlanmadığı kanaatine varıldığı, bu minvalde Bulgu-90'da yer alan yazışmaların bahsedilen inceleme kapsamında değerlendirildiği ve BETONTAŞ'ın rekabeti ihlal etmediği gerekçesiyle hakkında soruşturma açılmamasına karar verildiği,
- Yer verilen açıklamalar ışığında rakipler arasında bilgi paylaşımının bulunmadığı, BETONTAŞ'ın Bulgu-90'da yer alan masaya dahil olmadığı gibi kendisine ait stratejik verilerini de paylaşmadığı

hususları ifade edilmiştir.

(197) ÇİMBETON tarafından ilgili bulguya dair yapılan savunmada özetle;

- Bulgu–90'ın ASBETON'un iç yazışması niteliğinde olduğu, Soruşturma Bildirimi kapsamında söz konusu yazışmada geçen ifadelerden ASBETON yetkilisi tarafından aralarında hazır beton ve çimento firmalarının da yer aldığı bir toplantıya katılım gösterildiği ve bu toplantıda rakipler arası müşteri paylaşımının yapıldığı iddialarının ileri sürüldüğü fakat yazışmanın tarafları ve ileti saatlerinin tümüyle karartılmış olmasının yazışmanın bağlamı hakkında değerlendirme yapmayı güçleştirdiği,
- Soruşturma Bildirimi'nde, "*(…..) ben dökeceğim modernden alacağım var diyorum Çimbeton (.....)*[90] *biz sökeceğiz diyor*" ifadesi nedeniyle ÇİMBETON hakkında doğrudan bölge ve müşteri anlaşmasına taraf olduğu tespitine yer verildiği, bunun dışında ÇİMBETON tarafından sözü edilen toplantıya katılım sağlanıp sağlanmadığı konusunda herhangi bir bilgi, belge veya bulguya yer verilmediği, yazışmada beton ve çimento üreticileri ile bir toplantı yapıldığı yönünde açık bir ifade yer almamakla birlikte, böyle bir organizasyonun yapıldığı varsayımında dahi ÇİMBETON'un toplantıya katıldığı ve/veya rakipler ile müşteri paylaşımı yapılması yönünde bir uzlaşmaya taraf olduğunun ancak tahmin ve varsayımlar ile ulaşılmasının mümkün olduğu,
- ÇİMBETON'dan kendisinin tarafı olmadığı bir yazışmanın amacını ve arka planını bilmesinin mümkün olmadığı, isnat edildiği iddianın türü ve niteliği ile ihlal şüphesine dayanak teşkil eden belgeye yönelik yalnızca varsayımlara yer verildiği, yazışmada adı geçen ÇİMBETON çalışanı (.....)'in ÇİMBETON nezdindeki görevinin 21.11.2018 tarihinde sonlandırılmış olduğu, ÇİMBETON tarafından 24.01.2018 tarihinde yapıldığı ifade edilen bu toplantıya katılım gösterip göstermediğinin tespit edilemediği, bu doğrultuda (.....)'in sözü edilen

[90] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "Çimbeton (.....)" isimli kişinin ÇİMBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

toplantıya katılıp katılmadığının tespiti adına 24.01.2018 ve 24.02.2018 tarihlerinde ÇİMBETON'a masraf adı altında bir fatura bildirip bildirmediğinin arşivlerden kontrol edildiği ancak herhangi bir kayda ulaşılamadığı, dolayısıyla ASBETON'un iç yazışması niteliğinde olan ve ÇİMBETON'un tarafı olmadığı mevcut belgeye ilişkin ÇİMBETON savunmalarının üçüncü taraf gözüyle ispat hukuku bağlamında yapılması zorunluluğunun doğduğu,

- Üçüncü bir tarafın iç yazışmasında kullandığı ifadelere dayanılarak doğrudan bir ihlal tespiti yapılmasının masumiyet karinesine aykırılık teşkil ettiği, rekabetin ihlal edildiği yönünde bir şüphe oluşması halinde bunun ek bilgi ve belgeler ile desteklenmesinin elzem olduğu, üçüncü bir tarafın ifadelerine bağlı olarak ispat yükünün yer değiştirmediği, ÇİMBETON'un söz konusu toplantıya katılım sağladığı hususunun şüpheye yer bırakmayacak şekilde ortaya konması gerektiği, nitekim somut olaydaki gibi üçüncü bir kişiden elde edilen ve teşebbüsün piyasa verileri/davranışları ile örtüşmeyen ve karşılıklı teması ortaya koyan başka bulgularla da desteklenemeyen tek bir bulguya dayalı ihlal iddialarının ilave deliller bulunmaksızın gerekli ispat standardını karşılamadığını ortaya koyan çok sayıda emsal kararın bulunduğu,
- Kurulun *Gübre* kararında[91] soruşturmaya dayanak yapılan Belge-20'de *"İgsaş gecen hafta Gemlikçilere Salı (yarın için) URE 2200 TL/ton fot yapacağım demiş Gemlik bunun üzerine geçen hafta fiyat arttırmış. Yarın arttırmazsa Üre piyasa da gevşeyebilir dediler."* ifadelerinin yer aldığı, bununla birlikte Kurul tarafından söz konusu belgenin rakiplerin rekabete hassas bilgileri paylaştıklarına ilişkin olarak üçüncü bir tarafın söylemlerini içerdiği ve bu nedenle Bulgu-20'nin tek başına İstanbul Gübre Sanayi AŞ ve Gemlik Gübre Sanayi AŞ açısından doğrudan sorumluluk doğurabilecek ispat standardını karşılayamadığının değerlendirildiği,
- Kurulun *Hazır Beton*[92] kararında da dosya kapsamında elde edilen iç yazışmalarda geçen *"Dün aksam (…..) Bey aradı, 3 çimento üreticisinin anlaştığını bundan sonra çimento üreticisi olan beton firmaların C30u 105TL+Pompa+Kdv satacağını, diğer beton firmalarımda 100 TL+pompa+kdv satacaklarını, buna uymayan firmalara çimento fiyatlarının yükseltileceğini, yine de uymazlarsa çimento satışının kesileceğini anlattı ve bizim de bu sistemine uymamızı istedi.*" ifadelerinin rakip oyuncuların rekabeti kısıtlamak amacıyla bir iletişim içinde olabilecekleri izlenimi yaratmasına karşın tarafların bu yönde bir iletişim veya danışıklık içinde bulunduklarının ve iç yazışmalarda bahsedilen iletişimin gerçekleşip gerçekleşmediğini ortaya koyan başkaca deliller ortaya konamadığından dosya kapsamında soruşturma taraflarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediğine kanaat getirildiği,
- Benzer karar örneklerinin çoğaltılabileceği, yalnızca iç yazışmaların bulunduğu soruşturmalarda birincil nitelikte ve ikincil nitelikte deliller bir arada kullanılarak tabloda eksik kalan noktaların tamamlanması ve bütünsel bir yaklaşımla ihlal şablonunun oluşup oluşmadığının tespit edilmesi gerektiği, yaklaşık 6 yıl önce gerçekleştiği iddia edilen ÇİMBETON'un hiçbir bilgisinin bulunmadığı bir belge hakkında üçüncü kişi ifadelerine dayanılarak herhangi bir ek bilgi ve belgeye yer verilmeksizin ÇİMBETON'un bir müşteri paylaşımı anlaşmasına taraf olduğunun iddia edilmesinin masumiyet karinesine aykırılık arz ettiği,

[91] Kurulun 26.11.2020 tarih ve 20-51/718-317 sayılı kararı.
[92] Kurulun 22.08.2017 tarih ve 17-27/452-194 sayılı kararı.

- Son olarak 2018 yılına ait tek belge olan Bulgu-90'a ilişkin yapılan tespit ve değerlendirmelerde tutarsızlıklar bulunduğu, aynı cümlede "*modernden alacağım var*" şeklinde bir ifade kullanılmasına karşın adı geçen teşebbüs hakkında herhangi bir ihlal şüphesinden bahsedilmediği, ÇİMBETON'un hazır beton pazarında rakibi konumunda bulunmayan çimento üreticileri olan KENTÇİM ve BATIÇİM ile bölge/müşteri paylaşımı yaptığı iddia edilmekle birlikte ÇİMBETON'un söz konusu teşebbüsler ile nasıl müşteri/bölge paylaşımı yapacağının anlaşılamadığı, ayrıca KENTÇİM ile BATIÇİM'in soruşturmaya taraf olarak dahil edilmediği, bu minvalde Bulgu-90'ın ÇİMBETON'un aleyhine oldukça ağır isnatların yegane delili olarak kabul edilmesinin mümkün olmadığı

hususları ifade edilmiştir.

(198) BATIBETON tarafından ilgili bulgulara ilişkin olarak yapılan savunmada;

- Farklı bir teşebbüsün iç yazışmaları üzerinden BATIBETON hakkında herhangi bir ihlal şüphesinin dahi ortaya konulmasının mümkün olmadığı

ifade edilmiştir.

(199) İlgili bulgunun değerlendirmesine geçmeden önce bazı hususlara değinilmesinde fayda bulunmaktadır. Öncelikle söz konusu bulgu önaraştırma döneminde yapılan yerinde incelemelerde elde edilmiş olup ilgili bulguda adı geçen ve hazır beton üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren ASBETON, AYDIN SERAMİK, BATIBETON, BETONTAŞ, BOYLULAR GIDA, OYAK (yazışmada "*modern*" adı ile) ile ÇİMBETON hakkında soruşturma açılmasına karar verilmiştir. Bu teşebbüslerden ASBETON, AYDIN SERAMİK, BOYLULAR GIDA ve OYAK uzlaşma başvurusunda bulunmuş olup bu teşebbüsler hakkındaki soruşturma uzlaşma süreci ile sonlandırılmıştır. Bununla birlikte, ASBETON tarafından gönderilen cevabi yazıda, bulguda adı geçen ve (.....) olduğu anlaşılan "(.....)" isimli kişinin KENTÇİM çalışanı olduğu belirtildiğinden KENTÇİM'in de ilgili toplantıya katıldığı yönünde şüphe oluşmuştur. Soruşturma sürecinde bu konuyu aydınlatmak üzere Kuruldan KENTÇİM'in de dahil olduğu bazı çimento firmalarında inceleme yapmak üzere yetki istenmiş ve bu yetki kapsamında KENTÇİM'de yerinde inceleme yapılmış ancak yapılan inceleme sonrası söz konusu kişinin yazışmanın yapıldığı tarihte BATIBETON Beton Pazarlama Şefi olarak çalıştığı anlaşılmıştır[93]. Nitekim konuya ilişkin BATIBETON'dan bilgi talep edilmiş olup yazışmanın yapıldığı tarihte (.....)'nin BATIBETON çalışanı olduğu teyit edilmiştir. Benzer şekilde bulguda isimleri geçen (.....)'in ise ilgili dönemde BATIÇİM Pazarlama ve Satış Müdürü olduğu; (.....)'ın ise BATIÇİM Genel Müdür Yardımcısı olduğu tespit edilmiştir. Bu bilgiler ışığında bulguya ilişkin değerlendirmelere savunmalarla birlikte aşağıda yer verilmektedir.

(200) Öncelikle söz konusu bulguda görüleceği üzere BATIÇİM ve BATIBETON aynı ekonomik bütünlükte yer alan iki teşebbüs olup her iki firmadan bazı yöneticilerin ve çalışanların toplantıya katılım sağladığına yönelik ifadeler bulunmaktadır. Benzer şekilde ÇİMBETON ve BETONTAŞ yetkililerininde bahse konu toplantıya katıldığı izlenimi veren ifadeler ile bu firmaların yazışmada adı geçen bazı müşterileri aralarında paylaştıkları izlenimi verilmesi nedeniyle soruşturma taraflarının bir müşteri paylaşımı içerisinde olduklarına yönelik şüphe oluştuğundan işbu bulgu dosya kapsamına alınmıştır.

[93] ASBETON'dan gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin halihazırda KENTÇİM çalışanı (.....) olduğu ifade edilse de söz konusu kişinin ilgili bulgu tarihinde BATIBETON çalışanı olduğu tespit edilmiştir.

(201) Özetle, Bulgu-90'da yer alan ifadelerin teşebbüsler arasında müşteri paylaşımı amacıyla düzenlenmiş bir toplantı yapıldığını kanıtlar nitelikte olup olmadığı ve yazışmada geçen ifadelerin teşebbüslerin bir araya gelmesiyle düzenlenen bir toplantı sırasında, müşteri paylaşımı yapmak amacıyla oluşturduğu organizasyonu ortaya koyar nitelikte olup olmadığının tespiti gerekmektedir. Bu doğrultuda Bulgu-90 kapsamında BATIBETON, BETONTAŞ ve ÇİMBETON'un bir müşteri paylaşımı anlaşmasının tarafları olup olmadıkları ile çimento pazarında faaliyet gösteren BATIÇİM'in hazır beton firmaları arasındaki bu karteli organize ederek bu kartele aracılık edip etmediği incelenmiştir.

(202) Teşebbüsler tarafından ortak olarak yapılan yazılı savunmalarda özetle; üçüncü bir tarafın iç yazışmasında kullandığı ifadelere dayanarak doğrudan bir ihlal tespiti yapılmasının masumiyet karinesine aykırılık teşkil ettiği, rekabetin ihlal edildiği yönünde bir şüphe oluşması halinde bunun ek bilgi ve belgeler ile desteklenmesinin elzem olduğu, üçüncü bir tarafın ifadelerine bağlı olarak ispat yükünün yer değiştirmediği, BATIÇİM, BATIBETON, BETONTAŞ ile ÇİMBETON'un söz konusu toplantıya katılım sağladığı hususunun şüpheye yer bırakmayacak şekilde ortaya konması gerektiği, nitekim somut olaydaki gibi üçüncü bir kişiden elde edilen ve teşebbüsün piyasa verileri/davranışları ile örtüşmeyen ve karşılıklı teması ortaya koyan başka bulgularla da desteklenemeyen tek bir bulguya dayalı ihlal iddialarının ilave deliller bulunmaksızın gerekli ispat standardını karşılamayacağı ifade edilmiştir.

(203) Kurulun rakip iç yazışmalarını delil olarak ele aldığı *Yem* kararında, tek bir bulguya dayalı ihlal iddiaları incelenirken rakiplerden elde edilen yazışmalarda rakipler arası iletişimin varlığını ortaya koymak bakımından bulgu içeriklerinin de doğruluğu teyit edilmiş; şayet tek bulguda adı geçen teşebbüsün bulguda yer alan rekabete hassas verileri paylaştığının doğrulanamadığı durumlarda ise ihlal tespiti için karşılıklı teması ortaya koyan başka bulguların bulunup bulunmadığı dikkate alınmıştır.

(204) Bu doğrultuda dosya kapsamında yalnızca tek bir bulguya dayanılarak ya da doğrudan tarafı olmadığı başka teşebbüslerin ifadelerine istinaden değerlendirme yapılacak teşebbüsler bakımından, öncelikle söz konusu bulgu ya da bulgulardan en az birinin içeriğinin fiili durumla örtüşüp örtüşmediğinin ortaya konulması gerekmektedir. Başka teşebbüslerin ifadelerine dayalı olrak yapılan değerlendirmelerde yalnızca bir bulgunun içeriğinin fiili durumla örtüştüğünün ortaya konulması, diğer bulguların fiili durumla örtüşüp örtüşmediğinin ayrıca incelenmesini gerekli kılmamaktadır. Öte yandan, teşebbüsün doğrudan tarafı olduğu bulguların bulunması hâlinde, bu bulguların içeriğinin doğruluğu ayrıca teyit edilmeden, eldeki tüm deliller birlikte değerlendirilerek ihlal kanaatine ulaşılabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Bu bilgilerin akabinde öncelikle ilgili bulguda adı geçen "(.....)", "(.....)", "(.....)" ile "(.....)" isimli müşterilere bulguda adı geçen teşebbüslerce hazır beton satışı gerçekleştirilip gerçekleştirmediği incelenmelidir. Bu kapsamda iddia konusu toplantıda aktarılan yazışmalardan

- *"(.....) boylu* [BOYLULAR GIDA] *182 bağlamış"* ifadesi ile söz konusu müşterinin BOYLULAR GIDA'ya tahsis edilen bir müşteri olduğu, dolayısıyla BOYLULAR GIDA'nın "(.....)" isimli müşteriye satış yapıp yapmadığı,
- *"(.....)*[94] *yi verdin mi"* ve buna karşılık verilen *"Hayır"* ifadesi ile söz konusu müşterinin ASBETON'a tahsis edilen bir müşteri olduğu, dolayısıyla ASBETON'un "(.....)" isimli müşteriye satış yapıp yapmadığı,
- *"(.....)?"* ve buna karşılık verilen *"Bizde yazıyor dedim"* ifadesi ile söz konusu müşterinin ASBETON'a tahsis edilen bir müşteri olduğu, dolayısıyla ASBETON'un "*(.....)*" isimli müşteriye satış yapıp yapmadığı,
- *"(.....) ben dökeceğim modernden [OYAK] alacağım var diyorum Çimbeton (.....)*[95] [ÇİMBETON] *biz sökeceğiz diyor"* ve buna karşılık verilen *"Kendi aranızda Halledin dedi(.....)*[96] [BATIBETON]*"* ifadesi ile söz konusu müşteriye beton satışının ASBETON tarafından yapılmak istendiği ancak ÇİMBETON'un da ilgili müşteriye kendisinin döküm yapmak istediğinin anlaşıldığı, dolayısıyla ASBETON veya ÇİMBETON'un "*(.....)*" isimli müşteriye satış yapıp yapmadığı

hususları her bir müşteri ve teşebbüs özelinde ayrı ayrı incelenmiştir.

(205) Bu kapsamda ilk olarak *"(.....) boylu 182 bağlamış"* ifadesi ile söz konusu müşterinin BOYLULAR GIDA'ya tahsis edilen bir müşteri olup olmadığı, bir başka deyişle BOYLULAR GIDA'nın "(.....)" isimli müşteriye satış yapıp yapmadığı hususu incelenmiştir. Konuya ilişkin yazışmanın elde edildiği taraf olan ASBETON ile yazışmanın bir diğer muhatabı olduğu iddia edilen BOYLULAR GIDA'dan "(.....)" isimli müşteriye ilişkin bilgi istenmiş; ASBETON tarafından bahse konu müşterinin "(.....)" isimli bir avukat olduğu, bu kişinin aynı zamanda müteahhitlik işi de yaptığı belirtilmiştir. İlaveten bu müşteriye belirtilen tarihlerde veya başka herhangi bir zamanda beton dökümü yapılmadığı belirtilmiş, bu husus teşebbüsten elde edilen 2018 yılı verileri ile de teyit edilmiştir. Bahse konu müşteriye beton dökümü yapılıp yapılmadığını ortaya koymak amacıyla BOYLULAR GIDA'dan da bilgi istenmiş olup BOYLULAR GIDA'dan elde edilen verilerde bu isim altında bir müşteriye satış yapılmadığı tespit edilmiştir. Şüpheye mahal vermemek adına BOYLULAR GIDA'nın kendisine de ilgili müşteriye başka bir şirket ünvanı ile satış yapılıp yapılmadığı sorulmuş; ancak bu müşteriye ilgili bulgu tarihinde veya öncesinde "(.....)" veya "(.....)" ismiyle ya da başka bir ünvan adı altında herhangi bir satış yapılmadığı belirtilmiştir. Bunun akabinde ASBETON'dan "(.....)" ile iletişim kurabilmek amacıyla iletişim bilgisi istenmiş; ancak söz konusu kişinin 2023 yılında hayatını kaybettiği ifade edilmiştir. Bu durum internet üzerinden bahse konu kişinin isminin yazılmasıyla yapılan aramalarda çıkan haberlerle de doğrulanmaktadır[97].

(206) İkinci olarak yazışmada geçen *"(.....)*[98] *yi verdin mi"* ve buna karşılık verilen *"Hayır"* ifadesi ile söz konusu müşterinin ASBETON'a tahsis edilen bir müşteri olup olmadığı,

---

[94] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" ifadesinin (.....) olduğu ifade edilmiştir.

[95] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "Çimbeton (.....)" isimli kişinin ÇİMBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

[96] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin halihazırda Kentçim Çimento Sanayi AŞ çalışanı(.....) olduğu ifade edilse de söz konusu kişinin ilgili bulgu tarihinde BATIBETON çalışanı olduğu tespit edilmiştir.

[97] https://www.aydindenge.com.tr/aydin/07/06/2023/avukat-akcoltekin-son-yolculuguna-ugurlandi Erişim Tarihi: 18.10.2024.

[98] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" ifadesinin (.....) olduğu

dolayısıyla ASBETON'un "(.....)" isimli müşteriye satış yapıp yapmadığı hususu incelenmiştir. Konuya ilişkin yazışmanın elde edildiği taraf olan ASBETON'dan "(.....)" isimli müşteriye ilişkin bilgi istenmiş; ASBETON tarafından bahse konu müşterinin bir bankanın şubesi olan "(.....)" olduğu, o dönemde bankanın şube binasını güçlendirme amacıyla bir beton döküm işi olduğu belirtilmiştir. ASBETON tarafından bu müşteriye belirtilen tarihlerde veya başka herhangi bir zamanda beton dökümü yapılmadığı belirtilmiş, bu husus teşebbüsten elde edilen 2018 yılı verileri ile de teyit edilmiştir. Söz konusu bankanın Aydın ilinde altı adet şubesinin bulunduğu, dolayısıyla tüm şubelerine beton dökülmüş olma olasılığından hareketle (.....)'ndan da bilgi istenmiş; ilgili müşterinin bahse konu dönemde bir şubesi için inşaat işinin olması sebebiyle bir müteahhitle anlaşıldığı, dolayısıyla müteahhit üzerinden beton döküm işi yapıldığı ifade edilmiştir. Bunun akabinde YAPI KREDİ'den müteahhidin kim olduğu hakkında bilgi istenmiş; söz konusu müteahhidin "*(.....)*" isimli bir firma olduğu bilgisi edinilmiştir. Bunun üzerine ASBETON tarafından gönderilen verilerden bahse konu firmaya 2018 yılında ASBETON tarafından hazır beton satışı yapılıp yapılmadığı incelenmiş ancak ilgili yılda bu firmaya yapılan bir satışın bulunmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca bulguda adı geçen diğer firmalar tarafından da beton dökümü yapılıp yapılmadığı incelenmiş; "(.....)", "(.....)" veya *(.....)*" adı altında yapılan herhangi bir beton satışına rastlanılmamıştır.

(207) Üçüncü olarak yazışmada geçen *"(.....)?"* ve buna karşılık verilen *"Bizde yazıyor dedim"* ifadesi ile söz konusu müşterinin ASBETON'a tahsis edilen bir müşteri olup olmadığı, dolayısıyla ASBETON'un "(.....)" isimli müşteriye satış yapıp yapmadığı hususu incelenmiştir. Konuya ilişkin yazışmanın elde edildiği taraf olan ASBETON'dan "(.....)" isimli müşteriye ilişkin bilgi istenmiş; ASBETON tarafından bahse konu müşterinin "(.....)" olduğu belirtilmiştir. ASBETON tarafından bu müşteriye belirtilen tarihlerde veya başka herhangi bir zamanda beton dökümü yapılmadığı belirtilmiş, bu husus teşebbüsten elde edilen 2018 yılı verileri ile de teyit edilmiştir. Bunun akabinde ASBETON'dan müşteriyle iletişim kurabilmek amacıyla iletişim bilgisi istenmiş; bu bilginin edinilmesi akabinde "(.....)*"* isimli müşteriden de bilgi istenmiş; ilgili müşterinin konuya ilişkin bahsi geçen dönemde kendilerine ait bir arsa üzerine yapılması planlanan bir bina inşaatı için beton alım işinin gündeme geldiği ancak bahse konu inşaatın yapılacağı arsanın satılması sonucu projenin iptal edildiği, dolayısıyla ilgili dönemde herhangi bir beton firmasından beton alımı yapılmadığı ifade edilmiştir.

(208) Dördüncü olarak yazışmada geçen *"(.....) ben dökeceğim modernden [OYAK] alacağım var diyorum Çimbeton (.....)*[99] [ÇİMBETON] *biz sökeceğiz diyor"* ve buna karşılık verilen *"Kendi aranızda Halledin dedi(.....)*[100] [BATIBETON]*"* ifadesi ile söz konusu müşteriye beton satışının ASBETON tarafından yapılmak istendiği ancak ÇİMBETON'un da ilgili müşteriye kendisinin döküm yapmak istediğine ilişkin ifadelerin yer aldığı, dolayısıyla işbu yazışma özelinde de ASBETON veya ÇİMBETON'un "(.....)" isimli müşteriye satış yapıp yapmadığı hususu incelenmiştir. Söz konusu müşteriye ASBETON'un beton dökümü yapıp yapmadığının tespitinden önce yazışmada geçen *"modernden alacağım var"* ifadesinin ne anlama geldiğinin irdelenmesi gerekmektedir. "Modern Beton" Denizli Çimento AŞ (Denizli Çimento) bünyesindeyken Denizli

---

ifade edilmiştir.

[99] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "Çimbeton (.....)" isimli kişinin ÇİMBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

[100] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin halihazırda Kentçim Çimento Sanayi AŞ çalışanı (.....) olduğu ifade edilse de söz konusu kişinin ilgili bulgu tarihinde BATIBETON çalışanı olduğu tespit edilmiştir.

Çimento ve iştiraklerinin 2014 yılında OYAK tarafından devralınmasıyla OYAK bünyesinde faaliyet göstermeye devam etmiş olup halihazırda tüzel kişiliği bulunmamaktadır. Dolayısıyla "modern" olarak kastedilen teşebbüsün ilgili dönemde OYAK olduğu anlaşılmıştır. Söz konusu bulguda ASBETON'un *"modernden alacağım var"* ifadesiyle ticari olarak OYAK'tan alacağının bulunması sebebiyle bu ifadeyi kullanmış olabileceği belirtilmiştir. OYAK ve ASBETON ile ÇİMBETON'un ilgili bulgunun geçtiği dönemde hazır beton üretim faaliyetleri olan teşebbüsler olduğu düşünüldüğünde, OYAK ile aralarında alım-satım ilişkisinin olmaması gerektiği akıllara gelebilecektir. Öte yandan dosya kapsamında yapılan incelemelerde hazır beton sektöründe üretici firmaların hazır beton santrallerinin arızalandığında, mevcut müşterilerine gerçekleştirmekte olduğu sevkiyatların devamlılığını sağlamak amacıyla birbirlerinin beton santrallerinden beton tedarik edebildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla ilgili bulguda ASBETON'un veya ÇİMBETON'un OYAK üzerinden beton dökümü yapmayı planlamasının olasılık dahilinde olduğu düşünülse de ilgili dönemde OYAK ile ASBETON arasında bir alım-satım ilişkisinin bulunmadığı; OYAK ile ÇİMBETON arasında ise Kuşadası ilçesinde OYAK bünyesinde faaliyet gösteren OYAK BETON ile "modern" adı altında OYAK'a ÇİMBETON tarafından hazır beton satışı yapıldığı görülmüştür. Konuyla ilgili OYAK'tan ÇİMBETON ile aralarındaki ticari ilişkinin nedeni sorulmuş; ilgili dönemde OYAK'ın Kuşadası ilçesinde yer alan beton santralinin taşınması işlemleri nedeniyle üretim gerçekleştirilemediği, OYAK'ın ilgili dönemde piyasada kendisinden hazır beton talebi devam etmekte olan müşterilerine gerçekleştirmekte olduğu sevkiyatların devamlılığını sağlamak amacıyla ÇİMBETON'dan beton tedarik ettiği ifade edilmiştir. Bu doğrultuda bulguda yer alan ifadelerden ÇİMBETON'un OYAK üzerinden beton dökümü yapmış olabileceği düşünülerek OYAK'a ilgili dönemde "(.....)" isimli bir firmaya beton satışı yapıp yapmadığı hususu sorulmuş 2018 yılında "(.....)" veya **"**(.....)**"** isimli bir firmaya OYAK tarafından ÇİMBETON adına hazır beton satışı yapılmadığı belirtilmiştir. Bunun üzerine yine dosya kapsamında elde edilen bilgilere göre, OYAK'ın hazır beton satışlarını ağırlıklı olarak bayiler üzerinden gerçekleştirdiği tespit edildiğinden OYAK'ın bir bayisi üzerinden beton dökümü yapmış olabileceği akıllara gelmiştir.

(209) Hazır beton firmaları bayilerine iki şekilde satış yapmakta olup "şantiye teslim" yapılan satışlarda beton dökümünü bayi adına üretici firmalar beton teslimini kendi araçlarıyla müşteriye gerçekleştirmekte; "santral teslim" satış şeklinde ise bayi kendi beton mikseriyle üretici firmanın santralinden betonu alıp bayinin müşterisine beton teslimi sağlamaktadır. Santral teslim satışa ilişkin fatura örnekleri incelendiğinde, betonu sağlayan üretici firmanın beton dökülen müşteri hakkında bilgi sahibi olmadığı; şantiye teslim satışlarda ise bayilere kesilen alış faturalarında bayilerin beton dökümü yapacağı müşterinin adı ve döküm yapılacak şantiye bilgisine yer verilmektedir.

(210) Bulgu bu bilgiler ışığında yeniden ele alındığında, OYAK'ın "şantiye teslim" olarak, diğer bir ifade ile bayileri üzerinden "(.....)" isimli müşteriye satış yapıp yapmadığı hususu da gündeme gelmiştir. OYAK'tan bayileri üzerinden 2018 yılında "şantiye teslim" yapılan satışlara ilişkin bayi ve bayi adına döküm yapılan müşteri bilgileri talep edilmiştir. Söz konusu verilerden 2018 yılında OYAK'ın bayileri üzerinden de "(.....)" veya başka bir isim/ünvan adı altında ilgili müşteriye beton satışı gerçekleştirmediği tespit edilmiştir.

(211) Konuyla ilgili tüm şüpheleri ortadan kaldırmak adına son olarak "(.....)" isimli müşteriden bilgi talep edilmek istenmiş; söz konusu müşteriye ilişkin gerek beton firmalarından gerekse bayilerden adı geçen müşteriye ilişkin iletişim numarası ve adres bilgisi temin edilmeye çalışılsa da müşteri hakkında bilgi sahibi olunmadığı ifade edilmiştir. Bunun

üzerine firma hakkında internet üzerinden bir bilgiye erişilmeye çalışılmış; 2018 yılının Kasım ayında firmanın konkordato ilan ederek iflas ettiğine ilişkin haberlere rastlanmıştır. Söz konusu husus Ticaret Sicili Gazetesi'nden de teyit edilmiş ilgili firmanın Aydın'da yer alan iki şubesinin de kapatıldığı tespit edilmiştir.

(212) Bu bilgilerin akabinde bulgu BETONTAŞ bakımından değerlendirildiğinde, BETONTAŞ'ın bulguda adının geçtiği kısım "*(.....)*[101] *abi* [BETONTAŞ] *Ortaklar*[102] *santralimi bir yere bağlayın masa devam edecekse dedi"* ve *"3200 m*^{3} *Ortaklar beton dökmüş 23 ocak itibariyle"* ifadelerinden oluşmaktadır. BETONTAŞ savunmasında yer verilen satış miktarının kendisi tarafından paylaşılmadığını, çimento tedarik ettiği BATIÇİM tarafından paylaşılmış olabileceğini ifade etse de yazışmada yer alan "*(.....)*[103] *abi…dedi*" ifadesinden kendisinin de toplantıya katılarak bu rekabete hassas bilgiyi verdiği izlenimi oluşmaktadır. Bulguda yer alan satış miktarı verisinin doğru olup olmadığının ortaya konulması için BETONTAŞ'tan bulguda adı geçen santral olan "Ortaklar" santralinden 2018 yılının Ocak ayında günlük olarak yaptığı hazır beton satış miktarı verileri talep edilmiştir. Söz konusu verilerin incelenmesi sonucu BETONTAŞ'ın yazışmada belirtilen 23 Ocak tarihi itibariyle toplamda 3700 m^3 hazır beton satışı yaptığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda ilgili bulguda BETONTAŞ tarafından verildiği düşünülen 3200 m^3'lük satış miktarı verisinin de gerçekle bağdaşmadığı görülmektedir. Bunun yanında BETONTAŞ hakkında bulguyu destekleyen ve rakipler arası iletişim kurulduğunu gösteren dosya kapsamında elde edilen başka bir bulgu da elde edilememiştir.

(213) Bu doğrultuda işbu bulgu BETONTAŞ ve ÇİMBETON açısından değerlendirildiğinde, yukarıda yer verilen bilgilerden ASBETON'un ve ÇİMBETON'un, bulguda yer alan yazışmalara konu müşteriye satış yapıp yapmadığı ile BETONTAŞ'ın rakipleriyle bir müşteri paylaşımı anlaşması yapıp yapmadığı ve rekabete hassas stratejik veri niteliğinde olan satış miktarı verisini paylaşıp paylaşmadığı incelenmiş; bu bilgilerden hareket edilerek bulguya konu yazışmaların gerçekleşmediği veya pazardaki fiili durumla bağdaştığının ortaya konulamadığı görülmektedir.

(214) Bu kapsamda, bulguda adı geçen müşteriler ile ASBETON, BOYLULAR GIDA ve ÇİMBETON'un herhangi bir ticari ilişkisinin bulunmadığı/ortaya konulamadığı, BETONTAŞ tarafından paylaşıldığı ifade edilen satış miktarı verisinin gerçek rakamlarla örtüşmediği hususları ile soruşturma sürecinde yapılan incelemelerde, ele alınan bulgudaki şüpheyi kanıtlar nitelikte, BETONTAŞ ve ÇİMBETON'un rakipleriyle iletişim halinde olduğunu ortaya koyan ek bir delile rastlanmadığı dikkate alındığında, bütüncül bir değerlendirmenin de gereği olarak Bulgu-90 kapsamında, BETONTAŞ ve ÇİMBETON'a yönelik Aydın ilinde yapılan müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmaya taraf oldukları konusunda ihlal isnadında bulunulamayacağı değerlendirilmektedir.

(215) Bulgu BATIBETON bakımından değerlendirildiğinde, BATIBETON'un adının ilgili bulguda herhangi bir müşteriyle ilişkilendirilmediği, yalnızca toplantıya katılım

---

[101] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BETONTAŞ çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

[102] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "Ortaklar" ifadesinin Aydın İli Germencik ilçesine bağlı Ortaklar mahallesi olduğu ifade edilmiştir. Dolayısıyla söz konusu bulguda geçen "Ortaklar" ifadesi ile kastedilenin hazır beton pazarında faaliyet gösteren bir teşebbüs olduğu izlenimi uyansa da ASBETON'dan gelen cevabi yazıdan anlaşıldığı üzere "Ortaklar"ın Aydın ilinde Germencik ilçesine bağlı bir yer olduğu ve bu ifade ile kastedilenin BETONTAŞ adlı şirketin Ortaklar bölgesinde yer alan tesisinin kastedildiği anlaşılmıştır

[103] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BETONTAŞ çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

gösterdiğine ilişkin ifadelere yer verildiği görüldüğünden BATIBETON hakkında toplantılara katılım sağladığını ve rakipler arası iletişim kurulduğunu gösteren dosya kapsamında elde edilen başka bir bulgu olup olmadığı hususu önem kazanmaktadır.

(216) Soruşturma sürecinde yapılan incelemelerde, dosya kapsamında elde edilen Bulgu-10, 106 ve 115 numaralı bulgularda BATIBETON'un yine Satış ve Pazarlama Sorumlusu aracılığıyla hazır beton firmaları arasında yatay bir anlaşma yapmak üzere gerçekleştirilen toplantılara katılım sağladığı anlaşılmaktadır. Nitekim Bulgu-6, 9, 103 ve 122'de yer alan ifadelerde de rakip teşebbüsler arasında geçen yazışmalarda aynı Satış ve Pazarlama Sorumlusu'nun adının sürekli olarak geçtiği görülmektedir. Ayrıca, Bulgu-245'te yer alan ifadeler, BATIBETON'un müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşma kapsamında rakip firmalardan biriyle doğrudan iletişim kurduğunu ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda BATIBETON'un hazır beton firmaları arasında yapılan toplantılara katılım sağladığı dosya kapsamında elde edilen diğer bulgularla da desteklenmektedir. Dolayısıyla BATIBETON'un bahsi geçen yazışmalara taraf olmamaları sebebiyle anlaşmanın/uyumlu eylemin tarafı olmadığına yönelik olarak savunmalarını dikkate almak mümkün olmamaktadır. Bu doğrultuda, Bulgu-90, BATIBETON hakkında elde edilen diğer bulgular ile birlikte bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde, BATIBETON'un ASBETON ve BOYLULAR GIDA ile birlikte hazır beton firmaları arasında yapılan bir anlaşmaya dahil olduğu ve bu yolla rekabeti sınırladığı sonucuna ulaşılmıştır.

(217) Son olarak ilgili bulgunun BATIÇİM açısından değerlendirilmesi gerekmektedir. BATIÇİM hakkında isnat edilen eylem diğerlerinden farklı olarak bir kartele aracılık ettiği iddiasıdır. BATIÇİM'in kolaylaştırıcı olarak bir kartele dahil olduğunun öne sürülmesinin gerekçesi ise yazışmada yer alan "*(.....)* [ASBETON] *yüzde 1 de önden gideceğiz"*, "*(.....)*[104] *bey* [BATIÇİM] *varsa anımsat"*, "*Abi sıkıntılar var masa dağılabilir(.....) bey* [BATIÇİM] *rest cekt"* ve *"Güvensizlik ortamı batıyı rahatsız etti"* ifadelerinden çimento firması olan BATIÇİM'in ((.....) ve (.....)) çalışanları aracılığıyla iddia konusu toplantıya katılım sağladığına yönelik ifadelerdir. Nitekim yazışmanın devamında yer alan *"8 i son toplantı devam edilip edilmeyeceğine karar verilecek"* ve *"Bitti toplantı çıkıyoruz gelince anlatırım abi"* ifadeleri de söz konusu teşebbüsler arasında toplantı yapıldığını desteklemektedir. Anılan bulguda yer alan ifadelerden bulguda adı geçen bazı hazır beton üreticilerinin zaman zaman ihlal konusunu oluşturan fiyat tespiti/müşteri paylaşımı konularında anlaşmazlığa düştüğü, bu anlaşmazlık durumlarında dikey bütünleşik yapıdaki BATIBETON ve BATIÇİM yetkilileri ile bir araya gelerek çözüm sağlamalarının beklendiğine ilişkin ifadeler yer almaktadır. Bununla birlikte toplantılara devam edilip edilmeyeceğine BATIBETON ve BATIÇİM ekonomik bütünlüğünün karar verdiğine ilişkin ifadeler, anılan toplantıların hazır beton üretiminin yanında çimento üretimi yapan BATIÇİM tarafından organize edildiğine ve bu teşebbüsün sadece hazır beton üretimi olan teşebbüsler arasındaki koordinasyonu kolaylaştırdığına işaret etmektedir. Dolayısıyla anılan bulguda yer alan ifadeler BATIÇİM'in Aydın ilinde bazı hazır beton firmalarının arasında yapılan fiyat tespiti/müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmaya dahil olduğu yönünde şüphe oluşturmuştur.

(218) Pişmanlık Yönetmeliğinin 3. maddesinin (d) bendinde, kartel kolaylaştırıcısı; kartel tarafları ile üretim veya dağıtım zincirinin aynı seviyesinde faaliyet göstermeksizin, bir

[104] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIÇİM çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir. Söz konusu kişinin ilgili bulgu tarihinde BATIÇİM (.....) olduğu tespit edilmiştir.

kartelin kurulmasına ve/veya sürdürülmesine aracılık eden, faaliyetleriyle bir kartelin kurulmasını ve/veya sürdürülmesini kolaylaştıran teşebbüsler ve teşebbüs birlikleri olarak tanımlanmaktadır.

(219) Kabahatler Kanunu'nun 14. maddesinin gerekçesine bakıldığında, kabahatlere iştirak haliyle ilgili olarak tek tip fail sisteminin kabul edildiği ve kabahatin işlenişine iştirak eden kişiler arasında fail ve şerik (azmettiren veya yardım eden) ayrımı gözetilmediği belirtilmektedir. Madde gerekçesinde kabahate iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığının gerekli ve yeterli olduğu, bunun sonucu olarak, kabahatin işlenişine iştirak eden kişilerden birinin, örneğin kusur yeteneğinin olmamasının, diğer ortakların idari para cezası ile cezalandırılmasını engellemeyeceği ifade edilmektedir. Dolayısıyla, kabahate iştirak edenin konumu asıl failin düzeyine çıkartılarak iştirakçi de bir fail olarak nitelendirilmiştir.

(220) Kabahatler Kanunu'nun genel hükümler bölümünde yer alan ve iştirak halini düzenleyen 14. maddesinde açıkça, kabahate iştirak için kasıt unsurunun varlığı zorunlu kılındığından, çimento üreticisi teşebbüslerin bu anlamda bir sorumluluğundan bahsedebilmek için kasıtlı olarak hareket edip etmediğinin irdelenmesi gerekmiştir.

(221) Türk Ceza Kanunu'nun 21. maddesinin birinci fıkrasında kast, *"suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi"* olarak tanımlanmıştır. Maddede de açıkça belirtildiği üzere kasıttan amaç, fiilin bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir. Bu çerçevede kastın iki unsuru olup, bunlardan birincisi bilme, ikincisi ise isteme unsurudur.

(222) Teşebbüs savunmalarında da bahsedildiği üzere Komisyon, Genel Mahkeme ve Kurul içtihadına göre kartel kolaylaştırıcının sorumluluğunun ilk koşulunun, kartel kolaylaştırıcısı olduğu iddia olunan teşebbüsün, kendisi dışında kurulan kartelin varlığı konusunda bilgi sahibi olması veya bu kartelin varlığını öngörebilmesi olduğu, ikinci koşulunun, kartel üyeleri tarafından izlenen ortak hedeflere fiilen katkıda bulunması, üçüncü olarak ise, kartel kolaylaştırıcısının kartelin taraflarınca izlenen ortak hedeflere ulaşılmasına katkıda bulunmayı amaçlaması olduğu, bu koşulların oluşması durumunda bir teşebbüsün eylemlerinin kartel kolaylaştırıcısı olarak nitelendirildiği görülmüştür.

(223) Bu kapsamda, ilk olarak Bulgu-90'a konu yazışmalardan hazır beton pazarında müşteri paylaşımına yönelik bir kartelin var olup olmadığı ortaya konulmalıdır. İkinci olarak BATIÇİM'in bu toplantılara katılım sağlayıp sağlamadığının şüpheden uzak bir şekilde ortaya konulması gerekmektedir. Bu iki koşulun sağlanması akabinde, BATIÇİM'in kartel kolaylaştırıcısı olup olmadığının ortaya konulabilmesi amacıyla Komisyon, Genel Mahkeme ve Kurul içtihadıyla paralel olarak BATIÇİM'in eylemleriyle kartelden fayda sağlayıp sağlamadığı, BATIÇİM'in rolünün bahse konu hazır beton kartelinin devamlılığında önem arz edip etmediği ve söz konusu eylemleri bilerek ve isteyerek gerçekleştirip gerçekleştirmediği hususlarının ortaya konulması gerekmektedir.

(224) Daha önce bahsedildiği üzere, bulguda adı geçen ASBETON ve BOYLULAR GIDA ile çok sayıda teşebbüs hakkında yürütülen işbu soruşturma uzlaşma müessesesi ile sonlandırılmıştır. Aydın ilinde rakipler arasında müşteri paylaşımı yapıldığına ilişkin bir hazır beton kartelinin var olduğu dosya kapsamında elde edilen çok sayıda bulgu ile sabittir. Bu kartele işbu bulguda adı geçen taraflardan ASBETON, BATIBETON, BOYLULAR GIDA'nın dahil olduğu başka bulgular da mevcut olduğundan Aydın ilinde kurulan bir hazır beton kartelinin varlığı konusunda şüphe bulunmamaktadır. Bu kapsamda BATIÇİM hakkında kartel kolaylaştırıcısı isnadında bulunulması için gerekli ilk koşulun sağlandığı görülmektedir.

(225) Değerlendirilmesi gereken ikinci husus bir rakibin iç yazışmasında yer alan ifadelerden yola çıkılarak BATIÇİM'in bir toplantıya katılım sağlayıp sağlamadığıdır. Bulguda yer alan ifadelerden BATIÇİM'in çalışanlarıyla toplantıya katılım sağladığı yönünde şüphe oluşsa da Kurul içtihadında bir teşebbüsün doğrudan tarafı olmadığı tek bir yazışmada adının geçmesi durumunda bir kartele taraf olup olmadığının ek bilgi veya belgelerle ortaya konulması gerekmektedir. Dosya kapsamında elde edilen diğer bulgular incelendiğinde, BATIÇİM'in çalışanları aracılığıyla bir toplantıya katılım sağladığına yönelik veya iletişim kurduğuna yönelik doğrudan tarafı olduğu veya adının geçtiği ek bilgi ve belge bulunmamaktadır. Nitekim söz konusu bulgu içeriğinde yer alan yazışmaların da fiili durumla örtüşmediği görülmektedir. Dolayısıyla Bulgu-90'ın BATIÇİM özelinde tek başına bir ihlali ortaya koymak bakımından yeterli ispat standardını taşımadığı değerlendirilmektedir.

(226) Bu kapsamda BATIÇİM'in kartel kolaylaştırıcısı olarak nitelendirilebilmesi için gereken ilk kriter olan kartelin varlığı koşulu sağlansa da toplantıya katılım sağladığına veya bulguda adı geçen teşebbüslerle iletişim kurduğuna yönelik ek bilgi veya belge elde edilemediğinden bulgunun BATIÇİM hakkında yeterli ispat standardını sağlamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla işbu bulgu özelinde BATIÇİM'in kolaylaştırıcı rolünden de bahsedilemeyeceği anlaşılmaktadır. Şayet ilgili bulguda yer alan yazışma içeriklerinden BATIÇİM'in ilgili toplantıya katıldığı şüpheden uzak bir şekilde ortaya konulabilseydi, üçüncü kriter olan kolaylaştırıcı rolüne sahip olup olmadığı incelenebilecekti. Bu doğrultuda, hazır beton pazarı ile çimento pazarının dikey ilişki içerisinde olması, dolayısıyla çimento ürününün beton üretiminde en önemli girdilerden olması ve çimento sektöründe faaliyet gösteren BATIÇİM'in ilgili kartele taraf olan aynı ekonomik bütünlükte yer alan bir hazır beton firmasına (BATIBETON) sahip olması hususları bir arada değerlendirildiğinde, kurulan kartelden dikey ilişki çerçevesinde dolaylı olarak fayda sağlayacağının tartışmasız olacağı, yazışmada yer alan "*Abi sıkıntılar var masa dağılabilir(.....) bey* [BATIÇİM] *rest cekt"*, *"8 i son toplantı devam edilip edilmeyeceğine karar verilecek"* ve *"Güvensizlik ortamı batıyı rahatsız etti"* ifadelerinden bu kartelin devam etmesinde önemli bir rolünün olduğu ve "*(.....)in* [BATIÇİM] *müsaitliğinden dolayı"* ifadesinden kartele bilerek ve isteyerek katılım sağladığı öne sürülebilecekti.

(227) Sonuç olarak BATIÇİM hakkında işbu bulgu dışında adının geçtiği veya tarafı olduğu başka bir bulgu elde edilememesi nedeniyle, bütüncül bir değerlendirmenin de gereği olarak Bulgu-90 kapsamında BATIÇİM'e yönelik Aydın ilinde yapılan müşteri paylaşımına ilişkin bir kartele aracılık ettiği konusunda ihlal isnadında bulunulamayacağı anlaşılmıştır.

Bulgu-91'e İlişkin Değerlendirmeler

(228) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 24.02.2018 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile ŞÖLEN çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalarda, müşteri olduğu anlaşılan "(.....)" ile müteahhit oldukları anlaşılan "(.....)" ve "(.....)" isimli müşterilere hangi hazır beton firmasının satış yaptığına ilişkin bir sorgulamanın yapıldığı görülmektedir. Yazışmalarda, söz konusu müşterilere o tarihte OYAK bünyesinde faaliyet gösteren "Modern Beton" tarafından döküm yapılmış olabileceği yönünde ifadeler yer almaktadır. Bunun üzerine ASBETON çalışanı listelerde "(.....)" ünvanlı bir müşterinin bulunmadığını ancak "*(…..)*" olarak bahsedilen müşterilerin daha önce paylaşıldığı düşünülen listelerde MENDEŞ'e tahsis edilen müşteri olarak yer aldığını ifade etmektedir.

(229) Söz konusu bulguda geçen *"Ne kadar yazılı bunlarda bu iş"* ve *"(.....) diye bir firma YÖK Listelerde Ama (.....) diye mendeşte"* ifadelerinin ASBETON ile ŞÖLEN'in de dahil olduğu bir anlaşma ile müşterilerin paylaşılmış olduğu yönünde şüphe oluşturmuştur.

(230) ŞÖLEN tarafından ilgili bulguya dair yapılan savunmada özetle;

- Bulgu-91'e ilişkin müteahhitlerin genellikle çalışmalarını sürdürdükleri teşebbüslerle devamlı olarak çalıştığı ve yeni işlerinde aynı teşebbüslerle çalışmalarının işbu sektörün teamülü olduğu,
- Satış pazarlama stratejisi olarak her firmanın yakınında çalışan müteahhide hazır beton satışı gerçekleştirme amacında olduğu, ŞÖLEN'in aracı firma olması sebebiyle ilgili teşebbüse soru sormasının ticari faaliyeti kapsamında değerlendirilebileceği

ifade edilmiştir.

(231) ŞÖLEN'in kendi ticari kararı doğrultusunda yarım işlere girmek istememesi müşteri paylaşımı olarak değerlendirilmemekte, bunun rakiplerle iletişime geçilerek yapılması müşteri paylaşımı olarak değerlendirilmektedir. Bulgu bu bakış açısıyla incelendiğinde, "*(.....) kim döktü"* ve "*Ne kadar yazılı bunlarda bu iş"* ifadeleri, hazır beton firmaları arasında müşterilerin paylaşıldığı bir listenin mevcut olduğu izlenimi uyandırmakta; ŞÖLEN'in işin kimde yazılı olduğunu sorması ise bu listeye dayalı hareket ettiğini göstermektedir. Nitekim yazışmanın devamında ASBETON yetkilisinin "*(.....) diye bir firma YÖK Listelerde Ama (.....) diye mendeşte"* şeklindeki ifadesi böyle bir listenin varlığını açıkça ortaya koymaktadır. ŞÖLEN'in bu listeden haberdar olması hazır beton firmaları arasında yapılan bu anlaşmayı bildiğini ve bu anlaşmaya taraf olduğunu göstermekte; nitekim yazışmada yer alan ifadelerden de ticari kararlarını bu listeye göre aldığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla ŞÖLEN'in yarım işlere girip girmemesine yönelik kararlarını kendi ticari kararı doğrultusunda değil rakipler arası yapılan bir anlaşmaya göre verdiği anlaşılmaktadır. Ayrıca ŞÖLEN'in işin yarım iş olup olmadığını, başka bir deyişle daha önce beton dökülüp dökülmediğini müşteriden kolaylıkla öğrenebileceği, bunun için ASBETON ile iletişim kurmasına gerek olmadığı değerlendirilmektedir. Öte yandan ŞÖLEN'in yarım işlere girmeme yönünde bir politika benimsediği varsayıldığında yarım işe daha önce hangi beton firması tarafından beton döküldüğüne önem vermemesi gerekmektedir. Dolayısıyla ŞÖLEN'in yarım işlere kendi ticari kararları doğrultusunda girmediğine yönelik savunmasının kabul edilebilir olmadığı değerlendirilmektedir.

(232) Bununla birlikte ŞÖLEN ile ASBETON arasında bir bayi-yeniden satıcı ilişkisinin bulunduğunu söylemek de mümkün değildir. ŞÖLEN; ÇİMBETON, OYAK ve BİLKENT gibi firmalardan ürün temin etmekte olup ASBETON'dan 2018 yılında hiç ürün temin etmemiştir. Bununla birlikte ŞÖLEN ile ASBETON arasında müşteri paylaşımı yapıldığına ilişkin doğrudan iletişim içerisinde oldukları başka yazışmalar da elde edilmiştir. ŞÖLEN ile ASBETON yazışmalarına konu bulguların büyük bölümünün bayi-yeniden satıcı ilişkisine dayalı bir iletişim niteliği taşımadığı da tespit edilmiştir.

(233) Bu anlamda Bulgu-91 kapsamındaki tüm hususlar bütüncül olarak değerlendirildiğinde, soruşturma tarafı teşebbüslerden ŞÖLEN'in ve haklarında yürütülen soruşturmanın uzlaşma usulü ile sonlandırılmasına karar verilen ASBETON ve MENDEŞ''in müşteri paylaşımına yönelik yapılan bir anlaşmanın tarafı olarak hazır beton üretimi ve satışı pazarındaki rekabeti kısıtladığı değerlendirilmektedir.

Bulgu-73'e İlişkin Değerlendirmeler

(234) 18.07.2023 tarihinde ŞÖLEN'de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve ŞÖLEN yetkilileri arasında yapılan 12.04.2018 tarihli Whatsapp yazışmasında; (.....) tarafından ASBETON'un çalıştığı müşterilere BOYLULAR GIDA aracılığıyla düşük fiyat verilerek ASBETON'un işlerinin elinden alınmaya çalışıldığı, ayrıca CANATANLAR'ın Köşk ilçesinde beton temini yaptığı bir inşaata BOYLULAR GIDA tarafından 6 ay vadeli çek karşılığında 165 TL'lik fiyat teklifi sunulduğu, yine aynı ilçede CANATANLAR'ın müşterisi olduğu anlaşılan bir kişiye düşük fiyat verilmesi üzerine yazışmada "(.....)" olarak ifade edilen CANATANLAR yetkilisi (.....)'ın ŞÖLEN yetkilisini arayarak hesap sorduğu, buna ŞÖLEN çalışanı (.....)'in *"Bu daha bişe Değil Film yeni başlıyor"* ifadeleriyle karşılık verdiği görülmektedir. Yazışmanın devamında "(.....)" olarak bahsedilen ASBETON çalışanı (.....)'in CANATANLAR'ın Köşk ilçesindeki bir işine düşük fiyat vererek işi aldığının ve ASBETON'un bu süreçte kendi kabuğuna çekileceğininin ifade edildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca MENDEŞ'in Nazilli'de CANATANLAR'ın bazı işlerine düşük fiyat vererek müşterilerini elinden aldığı yönünde ifadeler yer almaktadır. ŞÖLEN çalışanı (.....)'in bu davranışların gerekçesi olarak CANATANLAR'ın kendilerinin faaliyet gösterdiği bölgede bulunan müşterilerle çalışmasını gösterdiği görülmektedir.

(235) Söz konusu yazışmalarda yer alan ifadelerden CANATANLAR, BOYLULAR GIDA, MENDEŞ, ASBETON ve ŞÖLEN arasında olduğu düşünülen bölge/müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın mevcut olduğu ve bu anlaşmanın bozulduğu izlenimi edinilmektedir. Nitekim yazışmada CANATANLAR hakkında geçen "*Cok zıpladı ama onlarda milletin işine"* ifadesinden taraflar arasındaki anlaşmayı CANATANLAR'ın bozduğu, bu sebeple CANATANLAR'ın Nazilli ilçesindeki işlerine MENDEŞ'in, Köşk ilçesindeki işlerine BOYLULAR GIDA aracılığıyla müdahalede bulunulduğu anlaşılmaktadır. ŞÖLEN yetkilisi tarafından gönderilen "*Bu daha bişe Değil Film yeni başlıyor"* ifadesi, tarafların birbirlerinin işlerine rekabet etmek amacıyla değil birbirlerini cezalandırmak amacıyla düşük fiyat verdiğine işaret etmektedir. Bu doğrultuda, her ne kadar taraflar arasındaki anlaşmanın bozulduğu izlenimi verilse de söz konusu eylemlerin esasen anlaşmaya uyulmaması halinde devreye sokulan bir yaptırım aracı olarak kullanıldığı yönünde şüphe oluşmuştur.

(236) ŞÖLEN tarafından yapılan savunmada özetle;

- Bulgu-73'te yapılan görüşmelerin rekabet amacı taşıyan ticari hayatın bir gereği ve zorunluluğu olarak yapılan görüşmeler olduğu,
- ŞÖLEN'in üretici konumunda olmadığı ve düşük fiyat teklifinde bulunma tekeline sahip olmadığı, üreticiden alınan birim fiyat üzerine karını koyarak ticari faaliyetlerini sürdürdüğü, hazır beton üreticisi tarafından belirlenen birim fiyatın altında satış yapmasının mümkün olmadığı, üretici konumunda olan CANATANLAR'ın müşterilerine düşük fiyat teklifi vermesinin mümkün olmadığı

ifade edilmiştir.

(237) Teşebbüs savunmasında söz konusu yazışmada geçen ifadelerden ŞÖLEN'in yazışmaya konu rakip müşterilerine fiyat teklifi vermesinin rekabetçi bir oyuncu davranışı olarak nitelendirilmesi gerektiği ileri sürülmüştür. Burada söz konusu davranışların rekabetçi bir oyuncu davranışından mı yoksa var olan bir anlaşmanın bozulmasından mı kaynaklandığı hususu önem kazanmaktadır. Bu kapsamda yazışmada yer alan ifadelere sırasıyla yer verilmesi gerekmektedir:

- İlk olarak "*Beyza park var ya Mimar sinanda Onun karşısı (.....) O iş Gitti"*, *As betonun İşlerini Girdiriyorum Boylulara Çine de"*, "*(.....) 180 tl Fiyat Verdi Yer yerinden oynadı"* ve "*As betonun işlerine Fiyat verdirdim 160 TL"* ifadeleri incelendiğinde, ŞÖLEN'in BOYLULAR GIDA ile birlikte hareket ettiği ve bu kapsamda ASBETON'un işlerine BOYLULAR GIDA'nın,
- "*CANATANLARIN KÖŞKDEKİ İŞİNE BOYLULARA BUGÜN 165 TL FİYAT VERDİ"* ifadesi incelendiğinde, ŞÖLEN'in BOYLULAR GIDA ile birlikte hareket ettiği ve CANATANLAR'ın işlerine BOYLULAR GIDA'nın,
- *"Bende (.....) İşine fiyat verdim C25 mikserli 600 m3"* ifadesi incelendiğinde, CANATANLAR'ın işine ŞÖLEN'in,
- *"Mendeş nazillide Patlatıyor Bizde burdan"* ifadesi ile Nazilli'de CANATANLAR'ın işlerine MENDEŞ'in,
- *"As betonun işine Boylulara Sokuyorum Çine organizedeki cari çalıştıkları bi trafo inşaatı Var Yarın boylu oraya As betonun verdiği Fiyatın 10 tl altına fiyat Verecek Maksat Fiyatını düşürsün"* ifadesi ile ASBETON'un işine BOYLULAR GIDA'nın

fiyat teklifi verdiği ifade edilmektedir.

(238) Yukarıda görüldüğü üzere bir müşteriye ŞÖLEN'in kendisi; diğer müşterilere ise BOYLULAR GIDA ve MENDEŞ tarafından fiyat teklifi verildiği görülmektedir. Söz konusu yazışmalarda yer alan *"Bugün (.....)* [CANATANLAR] *beni Arıyor abi Sen ne yapıyon diye Bende dedim Bu daha bişe Değil Film yeni başlıyor"* ifadesi ile *"(.....)* [ASBETON] *Canatanların köşkdeki işene 163 tl den peşin Bağladı Bana Artık biz Kabuğumuza çekileceğiz Diyor"* ifadeleri birlikte ele alındığında, ŞÖLEN'in CANATANLAR ve ASBETON ile iletişim kurduğu ve bu iletişim kapsamında taraflar arasında yapılan mevcut bir anlaşmanın bozulduğu izlenimi veren ifadelere yer verildiği görülmektedir. Nitekim bu husus, bu anlaşmanın ihlali sonrasında gösterilen bir tepki olarak ASBETON tarafından kullanıldığı belirtilen "*Artık biz Kabuğumuza çekileceğiz"* ifadesiyle de desteklenmektedir.

(239) Yukarıda yer verilen bilgilerden ŞÖLEN iç yazışmasına konu ifadelerden CANATANLAR, BOYLULAR GIDA, MENDEŞ, ASBETON ve ŞÖLEN arasında bölge ve/veya müşteri paylaşımına dayalı bir anlaşmanın mevcut olduğu ve bu anlaşmanın bozulması üzerine ŞÖLEN'in ve BOYLULAR GIDA'nın CANATANLAR ve ASBETON'un işlerine ortaklaşa hareket ederek düşük fiyat teklifleri verdiği anlaşılmaktadır. Nitekim yazışmada CANATANLAR hakkında geçen "*Cok zıpladı ama onlarda milletin işine"* ifadesi, taraflar arasındaki anlaşmayı CANATANLAR'ın bozduğu yönünde bir algı oluşturmakta; bu sebeple CANATANLAR'ın Nazilli ilçesindeki işlerine MENDEŞ'in, Köşk ilçesindeki işlerine ŞÖLEN ve BOYLULAR GIDA'nın teklifte bulunduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, ASBETON'un işlerine de BOYLULAR GIDA'nın teklif verdiği görülmektedir.

(240) ŞÖLEN yetkilisi tarafından gönderilen "*Bu daha bişe Değil Film yeni başlıyor"* ifadesi, tarafların birbirlerinin işlerine rekabet etmek amacıyla değil, birbirlerini cezalandırmak amacıyla düşük fiyat teklifi verdiklerine işaret etmekte olup bu durum taraflar arasında daha önce yapılmış bir anlaşmanın bozulduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte pazardaki fiili durumun ilgili yazışmada sunulan ifadelerle bağdaşıp bağdaşmadığını ortaya koymak amacıyla, öncelikle ilgili bulguda adı geçen "(.....)", "(.....)" ve "(.....)." isimli müşterilere bulguda adı geçen teşebbüslerce hazır beton satışı gerçekleştirilip gerçekleştirmediği ortaya konulmalıdır.

(241) Bu kapsamda yazışmalarda adı geçen müşterilerden "(.....)" isimli firmanın yazışma öncesinde gerçekten ASBETON müşterisi olup olmadığının ortaya konulması bakılması bakımından ASBETON'dan 2017 ve 2018 yılı satış verileri talep edilmiş; yapılan inceleme sonucunda ilgili müşterinin her iki yılda da ASBETON ile çalıştığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla yazışmada ASBETON'a ait bir müşteri olduğu belirtilen "(.....)" isimli müşteriyle ASBETON'un fiilen çalıştığı doğrulanabilmektedir. Yazışmalarda adı geçen bir diğer müşteri "(.....)" olup söz konusu müşterinin BOYLULAR GIDA ile çalışmaya başladığı, öncesinde ise yazışmada adı geçen teşebbüslerden hiçbiriyle herhangi bir ticari ilişkisinin bulunmadığı anlaşılmıştır. Bu durum taraflar arasında var olan anlaşma kapsamında söz konusu işin ASBETON'a tahsis edilen yeni başlayacak bir iş olduğunu göstermektedir. Nitekim BOYLULAR GIDA'dan talep edilen 2018 yılı verileri incelendiğinde, yazışmada yer verildiği üzere ilgili tarihte söz konusu müşteriye BOYLULAR GIDA tarafından hazır beton satışı yapıldığı doğrulanmıştır.

(242) Yazışmada adı geçen son müşteri olan "(.....)" isimli müşteriye ise ŞÖLEN tarafından fiyat teklifi verildiği ancak hazır beton satışı yapılmadığı; aynı şekilde CANATANLAR'ın da anılan müşteriye beton dökümü yapmadığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, söz konusu müşterinin yazışmada adı geçen teşebbüslerden hiçbirisiyle çalışmadığı, dolayısıyla söz konusu işin, taraflar arasındaki anlaşma kapsamında CANATANLAR'a tahsis edilen yeni başlayacak bir iş niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu müşteriye her iki firmanın da beton satışı yapmadığı görülse de, yazışmada yer alan "*Yarın boylu oraya As betonun verdiği Fiyatın 10 tl altına fiyat Verecek Maksat Fiyatını düşürsün"* ifadesinden görüleceği üzere, ŞÖLEN'in amacının müşteriyle çalışmak değil, ASBETON ve CANATANLAR'ın ilgili işi düşük fiyatla almasını sağlayarak bu firmaların karını düşürmek olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, ŞÖLEN'in BOYLULAR GIDA ile birlikte rakiplerine yönelik gerçekleştirdiği eylemlerin rekabetçi bir oyuncu davranışından ziyade taraflar arasında var olan bir anlaşmanın bozulmasına karşılık uygulanan bir yaptırım niteliğinde olduğunu göstermektedir.

(243) ŞÖLEN'in savunmasında ileri sürdüğü bir diğer husus ise ŞÖLEN'in üretici konumunda olmadığı ve bu nedenle düşük fiyat teklifinde bulunma tekeline sahip olmadığıdır. Savunmada, ŞÖLEN'in üreticiden temin ettiği hazır beton için birim fiyat üzerine kendi karını ekleyerek ticari faaliyetlerini sürdürdüğü, dolayısıyla hazır beton üreticisi tarafından belirlenen birim fiyatın altında satış yapmasının mümkün olmadığından hareketle üretici konumunda olan CANATANLAR'ın müşterilerine düşük fiyat teklifi vermesinin mümkün olmadığı belirtilmiştir. Yukarıda belirtildiği üzere, ŞÖLEN'in amacı rekabetçi bir fiyat teklifi sunarak rakiplere ait müşterileri kazanmak değil, ASBETON ve CANATANLAR'ı müşterileri karşısında zor durumda bırakmaktır. Nitekim yazışmada adı geçen ve ŞÖLEN'in fiyat teklifi verdiği "(.....)" isimli müşteriyle ŞÖLEN'in düşük fiyat teklifi vermesine rağmen çalışılmadığı, ŞÖLEN'in bu düşük fiyat teklifini vermesinin esas amacının CANATANLAR'ın ilgili müşteriyle çalışmasını engellemek olduğu görülmektedir.

(244) Bu doğrultuda ilgili bulguda ŞÖLEN'in iç yazışmasına konu olan müşterilerin ilgili teşebbüslerle olan bağlarının büyük ölçüde örtüştüğü görülmektedir. Bunun yanında ŞÖLEN hakkında söz konusu bulguyu destekleyen ve rakipler arasında yapılan bir anlaşmaya taraf olduğunu gösteren başka bulguların da varlığı göz önüne alındığında, ŞÖLEN'in rakipler arası bir anlaşmanın tarafı olduğu ve ilgili bulgu özelinde bu anlaşmaya aykırı davranışlar sergilediği değerlendirilmektedir. Bir teşebbüsün yapılan bir anlaşmaya zaman zaman aykırı davranması, rakipler arası yapılan bir anlaşmanın var olduğu gerçeğini ortadan kaldırmamaktadır.

(245) Bu bilgiler ışığında Bulgu-73 bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde, ASBETON, BOYLULAR GIDA, CANATANLAR, MENDEŞ ve ŞÖLEN'in müşteri paylaşımını içeren bir anlaşmanın tarafı olmak suretiyle hazır beton üretimi ve satışı pazarındaki rekabeti kısıtlamış oldukları değerlendirilmiştir.

Bulgu-92'ye İlişkin Değerlendirmeler

(246) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 16.01.2019 ile 18.01.2019 tarihlerinde ASBETON çalışanı (.....) ile ŞÖLEN çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalarda, ŞÖLEN yetkilisi tarafından hazır beton pazarında OYAK bayiliği yoluyla satış faaliyeti yürüttüğü anlaşılan SERTTAŞ'ın döküm yaptığı bir müşteri olan "(.....)" ünvanlı bir müşteriye MENDEŞ tarafından beton dökümü gerçekleştirildiği bilgisi, *"Bomba"* ifadesi kullanılarak ASBETON çalışanına iletilmiştir. ASBETON çalışanı ise bu müşteriye satış yapmak istedikleri halde, OYAK çalışanı olduğu anlaşılan (.....)'nin bu müşteriye satış yapılmaması gerektiği yönünde talimat verdiğini, bu nedenle söz konusu müşteriye satış gerçekleştirmediklerini belirtmiştir. Yazışmalarda, ASBETON'un bu müşteriye satış yapmamak konusunda hassasiyet göstermesine rağmen MENDEŞ'in buna uygun davranmadığı, bu durumun da bahsi geçen OYAK çalışanı hakkında sitem içeren ifadelerle dile getirildiği görülmektedir. Yazışmanın devamında ASBETON çalışanının konuyla ilgili OYAK çalışanı (.....)İ'ye bilgi verilmesini istediği, buna karşılık ŞÖLEN yetkilisinin ise OYAK çalışanı (.....)'nin zaten durumdan haberdar olduğunu belirttiği görülmektedir.

(247) Söz konusu bulguda yer alan yazışmalar değerlendirildiğinde, ASBETON yetkilisi ile ŞÖLEN yetkilisi arasında gerçekleşen görüşmede, OYAK bayisi olan SERTTAŞ tarafından halihazırda beton dökümü yapılan bir müşteriye MENDEŞ tarafından beton dökülmesi nedeniyle ŞÖLEN yetkilisi tarafından kullanılan "*Bomba Mendeş (.....) e girdi"* ifadeleri ile ASBETON yetkilisi tarafından kullanılan *"Aferim (.....) Yok girmeyelimmiş yok alacagı varmış Serttaşın"* ve "*Biz sıkı durdukta noldu"* şeklindeki ifadeler ile, SERTTAŞ'a tahsis edildiği anlaşılan bir bölgedeki müşteriye yönelik satış yapılmasının taraflar arasında yapılmış olan bir müşteri paylaşımı anlaşmasına aykırı hareket edildiği izlenimi edinilmekte; dolayısıyla, ASBETON, MENDEŞ, OYAK, ŞÖLEN ve SERTTAŞ'ın müşteri paylaşımına dayalı bir anlaşmanın tarafı oldukları yönünde şüphe oluşmaktadır.

(248) ŞÖLEN tarafından ilgili bulguya dair özetle;

- Bulgu-92'ye ilişkin daha önceki açıklamalarda bahsedildiği üzere hazır beton kaliteleri arasında üreticiden üreticiye farklılık olduğu, bu farklılıkların hukuki ve cezai sorumluluklara yol açabildiği, bu nedenle ŞÖLEN'in dökmüş olduğu hazır betonda uyumsuzluk olabileceği değerlendirmesiyle başka bir beton firmasının dökmüş olduğu hazır beton üzerine hazır beton dökümü yapılmadığı, ilgili yazışmanın ŞÖLEN'in hazır betonu döken teşebbüsün direktifi dâhilinde bu işe girmediğine dair bir beyanının bulunmadığı, bu hususun ŞÖLEN'in satış politikasından kaynaklandığı

ifade edilmiştir.

(249) SERTTAŞ tarafından ilgili bulguya dair özetle;

- Bulgu-92'de ASBETON ile ŞÖLEN arasındaki yazışmalarda bahsi geçen "(.....)" isimli müşterinin Aydın Büyükşehir Belediyesi'nin Aydın Tekstil Restorasyon ihalesini alan *(…..)* iş ortaklığı olduğu,

- SERTTAŞ'ın (.....) şantiyesine ilk kez hazır beton dökümünü 27.11.2018 ve 27.12.2018 tarihleri arasında gerçekleştirdiği, ilgili tarih aralığında müşteriye çok kez hazır beton satışı gerçekleştirildiği ve ilgili satışlara ilişkin 90 gün vade belirlendiği,
- ASBETON ve ŞÖLEN arasındaki yazışmaların 16.01.2019 ve 18.01.2019 tarihlerinde olduğu, SERTTAŞ'ın yazışma tarihlerinde müşterisinden hazır beton satışına ilişkin herhangi bir alacağının bulunmadığı, ilgili tarihlerde alacağın tarihinin henüz gelmediği, "*Aferim (.....) yok girmeyelimmiş yok alacağı varmış Serttaşın*" ibarelerinden neyin kastedildiğinin, SERTTAŞ'ın alacağı olup olmadığı bilgisinin nasıl edinildiğinin anlaşılamadığı ve bu tarihlerde müşterisinden bir alacağının söz konusu olmadığı,
- *(…..)*'in işi kapsamında yalnızca SERTTAŞ ile çalışmadığının bilindiği, aynı müşteriye SERTTAŞ'ın 04.10.2019 ve 20.02.2020 tarihleri arasında tekrar hazır beton satışı yaptığı, aradaki süre zarfında MENDEŞ, ŞÖLEN ve soruşturma dışında kalan Öncü İnş. Ltd. Şti. tarafından da bu şantiyeye hazır beton dökümü yapıldığı duyumunun alındığı, müşterinin hazır beton ihtiyacı olduğu dönemde uygun fiyat veren firma ile çalıştığı ve ciddi bir rekabet olduğu, ŞÖLEN'in de SERTTAŞ gibi OYAK bayiliği yaptığı, "(.....)" isimli OYAK çalışanının diğer firmalara "girmeyin" dediği iddia edilen bir bölgeye rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın olduğu varsayımında OYAK'ın başka bir bayisi ŞÖLEN aracılığıyla hazır beton satışı yapmasının hayatın olağan akışına aykırı olacağı, ilgili müşteri veya bölge SERTTAŞ'a tahsis edilmiş olsaydı OYAK'ın diğer bayisi ŞÖLEN aracılığıyla bu müşteriye hazır beton satışı yapmaması gerektiği ve sonuç olarak rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın yapılmadığı,
- Söz konusu müşterinin (.....) şantiyesine 01.07.2020 ile 09.04.2021 tarihleri arasında ve 11.08.2021 ile 06.09.2021 tarihleri arasında SERTTAŞ tarafından hazır beton dökümü yapıldığı ancak müşteri ile sürekli çalışılmadığı,
- Belirtilen tarihler haricindeki dönemlerde de ilgili şantiyeye Aydın'da faaliyet gösteren AYDIN SERAMİK, BOYLULAR GIDA ve BATIBETON'un da hazır beton satışı yaptığı, aynı müşterinin devam eden ihale işi kapsamında yeni kurulan şirketi *(…..)* ile yeniden çalışmaya başlandığı ve buna istinaden 02.12.2023 tarihinde tekrar *(…..)* şantiye alanına hazır beton dökümü yapıldığı, söz konusu müşteri aldığı ihale kapsamında birden çok hazır beton satışı yapan teşebbüsle anlaştığı, bu hususun teşebbüsler arasında rekabetin en sert şekilde yaşandığını çok net bir şekilde gösterdiği

belirtilmiştir.

(250) ŞÖLEN tarafından bulguya yönelik yapılan savunmada, daha önceki açıklamalarda da bahsedildiği üzere, olarak hazır beton kalitelerinin üreticiden üreticiye farklılık gösterebildiği, bu farklılıkların hukuki ve cezai sorumluluklara yol açabildiği ifade edilmiştir. Bu kapsamda, ŞÖLEN'in döküm yaptığı hazır beton ile başka bir üretici tarafından daha önce dökülmüş beton arasında uyumsuzluk olabileceği değerlendirmesiyle, üzerine beton dökülmüş bir işe dâhil olmama kararı aldığı belirtilmiştir. İlgili yazışmada, ŞÖLEN'in hazır betonu daha önce döken teşebbüsün direktifi dâhilinde hareket ettiğine dair herhangi bir beyanının bulunmadığı, bu hususun ŞÖLEN'in kendi satış politikasından kaynaklandığı ve bir anlaşmanın tarafı olmadığı ifade edilmiştir.

(251) Bulgu bu bakış açısıyla ŞÖLEN bakımından değerlendirildiğinde, daha önce belirtildiği üzere, ŞÖLEN'in kendi ticari kararı doğrultusunda yarım işlere girmek istememesi müşteri paylaşımı olarak değerlendirilmemekte, bu tür kararların rakiplerle kurulan iletişim sonucunda alınması durumunda müşteri paylaşımı niteliği taşıdığı kabul edilmektedir. Bulgu bu bakış açısıyla incelendiğinde, ŞÖLEN yetkilisinin ASBETON çalışanına "*Bomba Mendeş (.....) e girdi…"* şeklindeki ifadesine karşılık ASBETON yetkilisinin "*Aferim (.....)*[105] [OYAK] *Yok girmeyelimmiş yok alacagı varmış Serttaşın Al noldu şimdi Biz sıkı durdukta noldu*" ifadelerini kullanması, OYAK'ın bayisi olan SERTTAŞ'ın devam eden işine girilmemesi yönündeki ricası doğrultusunda ASBETON ile ŞÖLEN'in bu isteğe uygun şekilde hareket ettiklerini, ancak MENDEŞ'in bu isteğe aykırı davranması üzerine OYAK çalışanına yönelik sitemde bulunulduğunu ortaya koymaktadır.

(252) İşbu yazışmada ŞÖLEN'in kendisi gibi OYAK bayisi olan SERTTAŞ'a ait bir müşteriye, başka bir hazır beton firması olan MENDEŞ tarafından beton dökümü yapılmasına tepki göstermesi, teşebbüsün doğrudan kendi ticari işleriyle alakalı bir durum değildir. Bu bağlamda, ŞÖLEN'in ASBETON ile iletişime geçerek başkasına ait yarım bir işe girilmesine yönelik tepki göstermesi, kendi ticari çıkarlarıyla bağdaşmadığı için makul görülmemektedir. Nitekim yazışmanın devamında ASBETON yetkilisinin "*Esas sen (.....)* [OYAK] *haber ber bence"* ifadesine ŞÖLEN yetkilisinin "*Haberi varmış"* ifadesiyle karşılık vererek OYAK ile konuyla ilgili iletişim kurdukları görülmektedir. Burada SERTTAŞ'ın devam eden işine MENDEŞ'in beton dökmesinin SERTTAŞ'ı rahatsız etmesi gerekirken ŞÖLEN ve ASBETON'un rahatsızlık duyması, OYAK, ŞÖLEN ve ASBETON arasında bir anlaşmanın olduğunu göstermektedir. Bu kapsamda, yazışmada yer alan ifadelerden ŞÖLEN'in yarım bir işe kendi ticari kararı doğrultusunda değil OYAK'ın ricası üzerine girmediği ve bu durumu ASBETON ile paylaşmasının bir anlaşma içerisinde olduğuna işaret ettiği değerlendirilmektedir. Dolayısıyla ŞÖLEN'in yarım işlere girip girmemesine yönelik kararlarını kendi ticari kararı doğrultusunda değil rakipler arası bir anlaşma çerçevesinde belirlediği anlaşılmaktadır.

(253) Burada SERTTAŞ'ın OYAK'ın bayisi olması nedeniyle ilgili proje kapsamında OYAK'ın ödeme alma konusunda bayisinin sıkıntı yaşadığını bilerek bu durumu bir diğer bayisi olan ŞÖLEN ile ticari bir uyarı mahiyetinde paylaşmasının olağan bir ticari iletişim olduğu, bu çerçevede ŞÖLEN'in OYAK ile iletişim kurmasının bir müşteri paylaşımını değil, sağlayıcının bayisi ile paylaştığı risk değerlendirmesi kapsamında yürütülen ticari ilişkiye dayandığı söylenebilecekse de ŞÖLEN'in bu durumu ASBETON ile doğrudan paylaşması, iki rakip teşebbüs arasında rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma kapsamında hareket edildiğini göstermektedir.

(254) Bulgu-92 kapsamındaki tüm hususlar ŞÖLEN bakımından bütüncül olarak değerlendirildiğinde, soruşturma tarafı teşebbüslerden ŞÖLEN'in ve haklarında yürütülen soruşturmanın uzlaşma usulü ile sonlandırılmasına karar verilen ASBETON ve OYAK'ın müşteri paylaşımına yönelik yapılan bir anlaşmanın tarafı olarak hazır beton üretimi ve satışı pazarındaki rekabeti kısıtladığı sonucuna ulaşılmıştır.

(255) Bulguda adı geçen bir diğer taraf olan SERTTAŞ, söz konusu bulguya yönelik savunmasında özetle, ASBETON ve ŞÖLEN arasındaki yazışmaların 16.01.2019 ve 18.01.2019 tarihlerinde gerçekleştiğini, SERTTAŞ'ın (.....) şantiyesine ilk kez hazır beton dökümünün 27.11.2018 ve 27.12.2018 tarihleri arasında yapıldığını ve bu tarih

[105] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin OYAK çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

aralığında müşteriye çok kez hazır beton satışı gerçekleştirildiğini belirtmiştir. Ayrıca, ilgili satışlara ilişkin 90 gün vade belirlendiğini, buna rağmen yazışmalarda geçen "*Aferim (.....) yok girmeyelimmiş yok alacağı varmış Serttaşın*" şeklindekiibarelerden tam olarak neyin kastedildiğinin, SERTTAŞ'ın alacağının olup olmadığı bilgisinin nasıl edinildiğinin anlaşılamadığını ve bu tarihlerde müşterisinden bir alacağının da söz konusu olmadığını ifade etmiştir.

(256) Söz konusu yazışmada bahsi geçen projenin detayları incelendiğinde, projeye savunmada belirtildiği üzere SERTTAŞ'ın beton döküm yaptığı tespit edilmiştir. Bahsi geçen proje için ilk olarak;

- OYAK ile OYAK bayisi SERTTAŞ arasında 27.11.2018 tarihinde beton dökümü için sözleşme yapılmıştır. Bu kapsamda, 27.11.2018-28.12.2018 tarihleri arasında SERTTAŞ tarafından söz konusu projeye beton dökülmüştür.
- Akabinde *(…..)* olarak ifade edilen müşteri yazışmada da ifade edildiği gibi MENDEŞ ile çalışmaya başlamış ve MENDEŞ tarafından projeye beton dökülmüştür.
- Daha sonra müşterinin ŞÖLEN ile anlaşması üzerine 09.02.2019 tarihinde beton dökümü için OYAK ile ŞÖLEN arasında bir sözleşme akdedilmiş, 12.02.2019-22.05.2019 tarihleri arasında ŞÖLEN tarafından projeye beton dökülmüştür.
- Eylül 2019 döneminde müşterinin tekrar SERTTAŞ ile anlaşması üzerine 04.10.2019-20.02.2020 ve 01.07.2020-09.04.2021 tarihleri arasında SERTTAŞ tarafından beton dökülmüştür. 09.08.2021 tarihinde SERTTAŞ ile yeni bir sözleşme yapılmıştır ve 11.08.2021-06.09.2021 tarihleri arasında yine SERTTAŞ tarafından beton dökülmüştür.

(257) Bu bilgiler akabinde, bulgu SERTTAŞ bakımından değerlendirildiğinde, öncelikle SERTTAŞ hakkında bir müşteri paylaşımı anlaşmasına taraf olduğu konusunda şüphe uyandıran yazışmaya yer vermek gerekmektedir. Yazışmada yer alan *"Aferim (.....)* [OYAK] *Yok girmeyelimmis yok alacagı varmış Serttaşın"* ifadesinde "(.....)" isimli müşteriden SERTTAŞ'ın alacağı olduğu ve bu nedenle OYAK'ın, ŞÖLEN ve ASBETON'un müşteriye ait işe girmelerini istemediğine yönelik ifadeler yer almaktadır. Burada belirtmek gerekir ki söz konusu müşteriye teklif verilmemesini isteyen kişi OYAK yetkilisi olup SERTTAŞ çalışanı veya yetkilisi ile iletişim kurulduğuna dair herhangi bir ifade bulunmamaktadır. SERTTAŞ ile OYAK arasındaki ticari ilişki incelendiğinde, OYAK tarafından üretilen hazır betonun SERTTAŞ tarafından yeniden satış amacıyla satın alındığı ve bu iki teşebbüs arasında rekabet hukuku kapsamında bir bayilik ilişkisi bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, SERTTAŞ'ın OYAK'tan bağımsız, ayrı bir teşebbüs olduğu dikkate alındığında, OYAK tarafından SERTTAŞ hakkında gerçekleştirilen yazışma nedeniyle SERTTAŞ'ın sorumlu tutulamayacağı değerlendirilmektedir.

(258) Yine de bulguda yer alan yazışma içeriklerinin doğru olup olmadığını ortaya koymak bakımından SERTTAŞ'ın "(.....)" isimli müşteriden alacağı olup olmadığı hususu da incelenmiştir. OYAK ile OYAK bayisi SERTTAŞ arasında yazışma tarihi olan 16.01.2019 tarihinden önceki döneme denk gelen 27.11.2018 tarihinde "(.....)" adı altında "(.....)" şantiyesi için bir beton döküm sözleşmesi imzalandığı tespit edilmiştir. SERTTAŞ'ın "(.....)" isimli müşterisinin "(.....) şantiyesine ilk kez hazır beton dökümünü 27.11.2018 ve 27.12.2018 tarihleri arasında gerçekleştirdiği anlaşılmıştır. Ayrıca, SERTTAŞ'ın 30.11.2018-31.12.2018 tarihlerine ilişkin cari hesap ekstresi

incelendiğinde, ilgili tarih aralığında müşteriye çok sayıda satış yapıldığı ve bu satışlara ilişkin 90 günlük vade belirlendiği görülmektedir. Bu kapsamda müşteriye yapılan ilk satışın 30.11.2018 tarhinde gerçekleştiği ve bu satışa ilişkin vade süresinin 27.02.2019 tarihinde sona ereceği tespit edilmiştir. Dolayısıyla, SERTTAŞ'ın yazışmanın yapıldığı tarihlerde, ilgili müşteriden vadesi geçmiş herhangi bir alacağının bulunmadığı, diğer bir ifadeyle belirtilen tarihlerde alacağın henüz muaccel hâle gelmediği anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, yazışmada yer alan "*Aferim (.....) yok girmeyelimmiş yok alacağı varmış Serttaşın*" şeklindeki ifadelerin de fiili durumu yansıtmadığı anlaşılmaktadır.

(259) Bu anlamda Bulgu-92 bütüncül bir bakış açısıyla ele alındığında, SERTTAŞ hakkında Aydın ilinde yapılan müşteri paylaşımına ilişkin anlaşmaya taraf olduğu konusunda ihlal isnadında bulunulamayacağı sonucuna varılmıştır.

Bulgu-246'ya İlişkin Değerlendirmeler

(260) 18.07.2023 tarihinde AYDIN SERAMİK'te gerçekleştirilen yerinde incelemede alınan ve 04.11.2019 tarihinde AYDIN SERAMİK çalışanı (.....) ile AYDIN SERAMİK çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalarda, AYDIN SERAMİK çalışanının MENDEŞ çalışanı olduğu anlaşılan "*(.....)*"; ASBETON çalışanı olduğu anlaşılan "*(.....)*" ve OYAK çalışanı olduğu anlaşılan "*(.....)*" isimli kişilerle iletişime geçerek bu kişilerin de fiyat teklifinde bulunduğu bir müşteriye ilişkin hangi fiyatı verdiklerini öğrendiği görülmektedir. Yazışmalarda ayrıca, AYDIN SERAMİK çalışanının başka bir müşteriye ilişkin KABASAKAL ile görüştüğünü belirterek bir müşteriye satış yapmadan önce birbirlerinden izin istediğine ilişkin ifadelere yer verilmiştir.

(261) KABASAKAL tarafından ilgili bulguya dair yapılan savunmada özetle;

- Bulgu-246'da yer alan konuşmaların KABASAKAL çalışanlarına ait olmadığı, iki AYDIN SERAMİK çalışanına ait olan yazışmada ASBETON, OYAK, MENDEŞ ve BOYLULAR GIDA'nın vermiş olduğu fiyatları öğrenmeye çalıştığı, konuşmanın sonunda Kabasakal Yapı Proje Nak. Tur. Akar. San. Tic. Ltd. Şti. (KABASAKAL YAPI) müşterisi olan ve 30.04.2019 tarihinden itibaren fabrikasını genişletmek için beton dökümü yapılan *(…..)* için KABASAKAL YAPI'dan onay istendiği, onay istenme sebebinin ise hazır betonun niteliği, doğrudan santralden sevk edilen bir malzeme olmasının ve aracı firma olmanın doğal bir sonucu olduğu,
- KABASAKAL'ın 06.09.2021 tarihinde tüzel kişilik kazandığı, 04.11.2021'de -ilgili bulgu tarihinden iki yıl sonra- faaliyete geçtiği ve 18.02.2022 tarihinde ilk kez hazır beton dökerek faaliyete geçtiği,
- İlgili tarihte KABASAKAL'ın hazır beton santralinin bulunmadığı, ilgili yazışmanın yapıldığı dönemde KABASAKAL YAPI'nın aracı teşebbüs olduğu ve hazır beton üretimi yapan teşebbüslerden fiyat alıp üçüncü kişilere satışını gerçekleştiren bir bayi olduğu,
- Soruşturma Bildirimi'nde yer alan Bulgu-246'nın sekizinci sayfasında kalan bölümün KABASAKAL ile ilgili olmadığı, dokuzuncu sayfada kalan bölümün ise henüz kurulmamış olan KABASAKAL ile ilgili olmayacağı, ancak 04.11.2019 tarihinde aracı firma olarak hazır beton alıp üçüncü kişilere satış faaliyeti gösteren KABASAKAL YAPI ile ilgili olabileceği, bu itibarla AYDIN SERAMİK ile KABASAKAL arasında müşteri/bölge paylaşımı olamayacağı,
- KABASAKAL YAPI'nın hazır beton santrali olmaması sebebiyle hazır beton santrali olan teşebbüslerden hazır beton fiyatı alarak müşterilerine satış

faaliyetlerini sürdürdüğü, 04.11.2019 tarihinde (.....) isimli müşterinin KABASAKAL YAPI'nın müşterisi olduğu ve Aydın ili Germencik ilçesinde yapmış olduğu bir inşaat için inşaat malzemelerinin yanı sıra hazır betonun bağlantısını da KABASAKAL YAPI üzerinden yaptığı,

- *(…..)* adına hazır betonu AYDIN SERAMİK'ten KABASAKAL YAPI'nın temin ettiği, AYDIN SERAMİK'in faturayı KABASAKAL YAPI adına keseceği ve *(…..)*'nın ödemelerindeki riskin KABASAKAL YAPI'ya ait olması sebebiyle AYDIN SERAMİK'in KABASAKAL YAPI'dan ilgili dökümde ve her dökümde onay alması ve sonrasında hazır beton dökümü yapması gerektiği,
- Konuşmanın gerçekleştiği tarihlerde KABASAKAL YAPI tarafından aracı teşebbüs olarak *(…..)*'ya kesilen faturaların iletilmiş olduğu, faturanın konuşmanın gerçekleştiği gün dökülen hazır betonun faturası olduğu ve fatura tarihi ile hazır betonun dökülme tarihinin aynı olduğu, sunulan faturalar içerisinde SARAY TUĞLA'ya faturalandırılmış ortalama bir haftalık işlerin faturalarının da mevcut olduğu, yazışmanın gerçekleştiği gün sadece 10 m^3 değil toplam 32 m^3'lük döküm yapıldığı, kesilen diğer faturalara istinaden *(…..)*'nın aylar süren inşaatında KABASAKAL YAPI'nın müşterisi olduğunun anlaşılabileceği, işin mahiyeti gereği hazır betonun dökülmeden önce hazır beton üreticisinin aracı olan KABASAKAL YAPI'yı araması gerektiği, müşteri tarafından hazır beton ücretinin ödenmediği durumda aracı ile üreticinin hukuki problemler yaşadığı,
- Yazışmanın *(…..)* inşaat ustasının AYDIN SERAMİK'i arayarak ilaveten 10 m^3 daha hazır beton talep etmesi üzerine AYDIN SERAMİK'in KABASAKAL YAPI'yı arayarak döküm için onaylarının olup olmadığını sorması şeklinde gerçekleşmiş olabileceği, düzenlenen irsaliye ve faturalardan ilgili 10 m^3 hazır betonun ilgili inşaata döküldüğünün anlaşılabileceği, AYDIN SERAMİK'in aracı teşebbüs olan KABASAKAL'a kesmiş olduğu fatura ve irsaliyelerden de 10 m^3 hazır betonun döküldüğünün anlaşılabileceği,
- KABASAKAL YAPI ile *(…..)*'nın arasında ödeme hususuna ilişkin bir problem yaşanmaması amacıyla hazır betonun AYDIN SERAMİK'ten *(…..)*'ya dökülmesine KABASAKAL YAPI tarafından onay verildiği, ödemeye ilişkin herhangi bir problem olup olmadığını teyit etmek üzere AYDIN SERAMİK'in KABASAKAL YAPI'yı aradığı, hazır betonun doğası gereği döküldükten sonra geri alınmasının mümkün olmaması nedeniyle, sevkiyat öncesinde aracı teşebbüs ve nihai müşteriyle yapılan görüşmeler sonucunda alınacak onaylar doğrultusunda döküm işleminin gerçekleştirildiği, bu süreçte doğabilecek risklerin sevkiyata onay veren aracı teşebbüs olan KABASAKAL YAPI'nın sorumluluğunda olduğu

ifade edilmiştir.

(262) Anılan bulgu ŞÖLEN bakımından değerlendirildiğinde, AYDIN SERAMİK yetkilisi tarafından gönderilen "*pompali 225 lira mikserli 210 lira arabalar 7.5 m3 gidiyor jandarma bolgesi bu fiyatlar asbeton oyak modern betondan aldigim fiyatlar (.....) Bey*" ve "*bassoforlerini biliyorum ama samimi değilim mendes te (.....)*[106] *asbetonda (.....)*[107]

[106] AYDIN SERAMİK'ten gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin MENDEŞ çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.
[107] AYDIN SERAMİK'ten gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin ASBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

abi oyakta (.....)[108] *bey var"* şeklindeki ifadeler, AYDIN SERAMİK'in rakip firmalar ile iletişime geçerek bulguda adı geçen müşteriye verilen fiyat teklifleri hakkında bilgi edindiğini göstermektedir. Dolayısıyla yazışmalarda adı geçen ASBETON, MENDEŞ, ŞÖLEN ve OYAK bünyesinde faaliyet gösteren -eski adıyla "modern beton" olarak bahsedilen- teşebbüsler arasında güncel fiyat bilgilerinin paylaşıldığı anlaşılmaktadır.

(263) Öte yandan yazışmada yer alan "*bu fiyatlar asbeton oyak modern betondan aldigim fiyatlar (.....) Bey"* ifadesinde geçen"modern beton" ile kastedilenin OYAK olduğu, bu bağlamda söz konusu bilgi değişiminde ŞÖLEN'in taraf olmadığı yalnızca OYAK'ın taraf olduğu söylenebilecekse de yazışmanın devamında yer alan "*bassoforlerini biliyorum ama samimi değilim mendes te (.....)*[109] *asbetonda (.....)*[110] *abi oyakta (.....)*[111] *bey var"* ifadesi OYAK adına bilgi sağlayan kişinin ŞÖLEN yetkilisi (.....) olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla söz konusu fiyat bilgisinin OYAK kanalıyla değil, ŞÖLEN personeli aracılığıyla edinildiği dikkate alındığında, ŞÖLEN'in de söz konusu bilgi değişimine taraf olduğu değerlendirilmektedir.

(264) Yukarıda yer verilen yazışmalardan, AYDIN SERAMİK'in rakiplerine ait güncel fiyat bilgilerini edinmesinin akabinde söz konusu müşteriye rakiplerinden daha yüksek bir fiyat teklifi verdiği görülmektedir. Dolayısıyla anılan bulgu diğer bulgularla birlikte ele alındığında, ASBETON, AYDIN SERAMİK, MENDEŞ, ŞÖLEN ve OYAK arasında güncel fiyat bilgilerinin paylaşılmasının taraflar arasında müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmaya aracılık etmek amacıyla yapıldığı sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda söz konusu bulgu ŞÖLEN hakkında elde edilen diğer bulgularla birlikte ele alındığında, ŞÖLEN'in de bu rekabeti kısıtlayıcı anlaşmanın tarafı olduğu değerlendirilmektedir.

(265) Bulgu KABASAKAL bakımından değerlendirildiğinde, Bulgu-246'da yer alan konuşmaların iki AYDIN SERAMİK çalışanı arasında gerçekleştiği, bulguda yer alan *"(.....) 10 m3 pompalı istiyor kabasakal ile görüştüm dökebilirsin dediler"* ifadesinden AYDIN SERAMİK ile KABASAKAL arasında müşterilerin hazır beton talebine ilişkin karşılıklı bir izin/onay mekanizmasının işletildiğine ve bu durumun tarafların bölge/müşteri paylaşımına yönelik bir uzlaşmanın tarafı olduklarına yönelik şüphe oluşturmuştur. KABASAKAL tarafından yapılan savunmada özetle, iki AYDIN SERAMİK çalışanına ait olan yazışmada, "(.....)" isimli müşterinin KABASAKAL YAPI müşterisi olduğu ve 30.04.2019 tarihinden itibaren fabrikasını genişletmek amacıyla inşaat faaliyetleri kapsamında beton dökümü yapıldığı belirtilmiştir. Hazır betonun doğrudan santralden sevk edilen, geri dönüşümü mümkün olmayan bir ürün olması nedeniyle, sevkiyattan önce aracı firma olarak KABASAKAL YAPI'dan onay istenmesinin doğal bir ticari süreç olduğu belirtilmiştir. Ayrıca KABASAKAL'ın 06.09.2021 tarihinde tüzel kişilik kazandığı, 18.02.2022 tarihinde ilk kez hazır beton dökümü yaparak fiilen faaliyete geçtiği, ilgili yazışmanın yapıldığı dönemde ise KABASAKAL'ın hazır beton santralinin bulunmadığı, KABASAKAL YAPI'nın aracı teşebbüs olduğu ve hazır beton üretimi yapan teşebbüslerden fiyat alarak üçüncü kişilere satış gerçekleştiren bir bayi konumunda olduğu ifade edilmiştir.

---

[108] AYDIN SERAMİK'ten gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin ŞÖLEN çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.
[109] AYDIN SERAMİK'ten gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin MENDEŞ çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.
[110] AYDIN SERAMİK'ten gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin ASBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.
[111] AYDIN SERAMİK'ten gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin ŞÖLEN çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

(266) KABASAKAL'ın savunmasında da ifade edildiği üzere, KABASAKAL'ın 06.09.2021 tarihinde Söke Ticaret Sicili'ne tescil edilerek kuruluş işlemlerinin tamamlandığı, dolayısıyla yazışma tarihinde KABASAKAL isimli faal bir teşebbüsün bulunmadığı, bu kapsamda ilgili dönemde KABASAKAL YAPI ile hazır beton sektöründe bayilik yoluyla faaliyet gösterildiği anlaşılmaktadır.

(267) Bulgu bu bilgiler ışığında yeniden ele alındığında, KABASAKAL YAPI'dan temin edilen fatura örneklerinden, bulguda adı geçen "(.....)" isimli firmaya ilgili tarihlerde KABASAKAL YAPI tarafından aracı firma sıfatıyla hazır beton satışı yapıldığı, yine AYDIN SERAMİK ile KABASAKAL YAPI arasındaki faturaların incelenmesi sonucunda, "(.....)" isimli firmaya dökümü yapılan betonun AYDIN SERAMİK'ten temin edildiği anlaşılmaktadır. Hazır betonun doğası gereği geri döndürülemez bir ürün olması, AYDIN SERAMİK'in faturayı KABASAKAL YAPI adına kesmesi ve KABASAKAL YAPI'nın müşteriye iişkin ödeme riskini üstlenmesi sebebiyle, AYDIN SERAMİK'in ilgili her döküm öncesinde KABASAKAL YAPI'dan onay alarak döküm işini gerçekleştirdiği ifade edilmiştir. AYDIN SERAMİK ile KABASAKAL YAPI arasında hazır beton tedarikine ilişkin herhangi bir sözleşme ilişkisi veya bunun yerine geçebilecek bir belgenin bulunmadığı; yalnızca ürün tedarikine ilişkin fatura örneklerinin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda, AYDIN SERAMİK tarafından KABASAKAL YAPI'ya ürün tedarik edildiğini gösteren mevcut fatura örnekleri incelenmiş, söz konusu faturalar ile tarafların rekabet hukuku bağlamında dikey ilişki içinde oldukları anlaşılmıştır.

(268) Yazışmanın "(.....)" isimli müşterinin AYDIN SERAMİK'i arayarak ilave 10 m^3 hazır beton talebinde bulunması üzerine, AYDIN SERAMİK'in KABASAKAL YAPI'yı arayarak döküm için onaylarının olup olmadığını sorması şeklinde gerçekleştiği görülmekte olup düzenlenen irsaliye ve faturalardan ilgili 10 m^3 hazır betonun dökümünün fiilen gerçekleştirildiği ve aynı tarihte AYDIN SERAMİK tarafından aracı teşebbüs konumundaki KABASAKAL YAPI'ya da 10 m^3 hazır beton satışına ilişkin fatura ve irsaliyelerin düzenlendiği doğrulanmıştır.

(269) Teşebbüs tarafından yapılan savunmada, KABASAKAL YAPI ile "(.....)" isimli müşteri arasında ödeme kaynaklı herhangi bir sorun yaşanmaması amacıyla KABASAKAL YAPI tarafından hazır betonun AYDIN SERAMİK'ten ilgili müşteriye dökülmesine onay verildiği ifade edilmiştir. Hazır betonun sevkiyat öncesinde müşteriyle ve aracı teşebbüsle yapılan görüşmeler sonucu alınan onaylara dayanarak döküldüğü, zira hazır betonun doğası gereği döküldükten sonra geri dönüşü olmayan bir ürün olduğu belirtilmiştir. Bu çerçevede, herhangi bir aksilik durumunda doğabilecek ticari riskin, sevkiyata onay veren aracı teşebbüs olarak KABASAKAL YAPI'nın üzerinde olduğu ifade edilmiştir.

(270) Bu noktada belirtmek gerekir ki, hazır beton sektöründeki sağlayıcı-bayi ilişkisinde, bayinin üreticiler üzerinden gerçekleştirdiği dökümlerde, işin doğası gereği üretici firmanın betonun dökületeceği yerin uygunluğu, ustaların hazır bulunup bulunmadığı ve müşterilerle ödeme konusunda bir sorun olup olmadığı gibi hususları önceden teyit etmesi gerekmektedir. Hazır beton, döküldükten sonra geri alınması mümkün olmayan bir ürün olduğu için, müşterilerden ödeme alınamaması gibi durumlarda ortaya çıkacak ticari risk aracı teşebbüs olan bayi üzerinde kalmaktadır. Bu çerçevede, AYDIN SERAMİK'in KABASAKAL YAPI'yı arayarak döküm için onaylarının olup olmadığını sormasının bayisinin ilgili proje kapsamında ödeme alma konusunda bir sıkıntı yaşayıp yaşamadığını öğrenmeye yönelik olabileceği, dolayısıyla bu tür bir bilgilendirmenin dikey ilişki içerisinde olan iki teşebbüs arasında olağan bir ticari bir uyarı mahiyetinde olduğu değerlendirilmektedir. Bu itibarla, söz konusu bulguya konu yazışmaların

rakipler arası bir müşteri paylaşımını değil, ticari ilişki dahilinde sağlayıcının bayisi ile paylaştığı risk değerlendirmesini gösterdiği anlaşılmaktadır.

(271) Bu anlamda, Bulgu-246'da yer alan ifadelerden gerek KABASAKAL'ın gerekse aynı ekonomik bütünlükte olduğu KABASAKAL YAPI'nın rakipler arası yapılan bir müşteri paylaşımı anlaşmasının tarafı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bulgu-95, 96 ve 97'ye İlişkin Değerlendirmeler

(272) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve ASBETON çalışanı (.....) ile ŞÖLEN çalışanı (.....) arasında 08.02.2020, 12.02.2020, 13.02.2020, 04.03.2020, 09.03.2020 ve 13.03.2020 tarihlerinde gerçekleşen yazışmalar kapsamında, Bulgu-95'te yer alan 08.02.2020 tarihli yazışmalarda, ŞÖLEN yetkilisinin müşteri olduğu anlaşılan "(.....)" isimli kişinin beton döküm işi için ASBETON'u araması halinde 165 TL'lik fiyat teklifinde bulunulmasını ASBETON çalışanı (.....)'den rica ettiği, buna karşılık ASBETON çalışanının bu teklifi *"Ok"* şeklinde yanıtlayarak kabul ettiği görülmektedir.

(273) 13.02.2020 tarihinde gerçekleşen Bulgu-96'da yer alan yazışmalarda, ŞÖLEN yetkilisi (.....)'in ASBETON çalışanı (.....)'e kim olduğu anlaşılamayan bir müşteriye ait beton döküm işi için verilecek fiyat teklifinin ne olması gerektiğini sorduğu, buna karşılık ASBETON yetkilisinin ise 175 TL fiyat teklifinde bulunulmasını istediği görülmektedir.

(274) 13.03.2020 tarihinde gerçekleşen Bulgu-97'de yer alan ŞÖLEN yetkilisi (.....) ile ASBETON çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalarda ise ASBETON çalışanı (.....)'in daha önce beton dökümü yapılan bir müşteriye verilen fiyatın 185 TL'ye yükseltilmesi konusunda ŞÖLEN'in onayının olup olmadığını sorduğu, buna karşılık ŞÖLEN çalışanının bu fiyatın uygun olduğunu belirten ifadeler kullandığı görülmektedir.

(275) Bu çerçevede yukarıda yer alan yazışmalarda ŞÖLEN'in ASBETON ile birlikte fiyat tespit ettiği ve birbirlerinin müşterilerine yüksek fiyat teklifi vermek yoluyla müşteri paylaşımı yaptıkları yönünde şüphe oluşmuştur.

(276) ŞÖLEN tarafından ilgili bulgulara dair yapılan savunmalarda özetle;

- Bulgu-95, 96 ve 97'de ASBETON çalışanı *(…..)* ile yapılan görüşmelere ilişkin ŞÖLEN'in ASBETON'dan hazır beton alımına ilişkin ticari ilişkilerinin olduğu,
- ŞÖLEN'in üretici teşebbüs olmamasından dolayı fiyat tespitinde söz sahibi olmadığı, ilgili yazışmaların kar etme amacı güden ŞÖLEN'in ürün tedariki öncesi alış fiyatlarına ilişkin piyasadaki fiyatları takip etmesi üzerine gerçekleştiği,
- Aracı konumdaki teşebbüs ile üretici konumdaki teşebbüs arasında fiyat belirleme veya müşteri paylaşımı yapma noktasında irade uyuşmasından bahsedilemeyeceği,
- ŞÖLEN'in ASBETON'dan hazır beton tedarik ederek kendi müşterilerine satış yaptığı, ilgili yazışmaların buna ilişkin olduğu ve fiyat yükseltmeye ilişkin olmadığı,
- Bu kapsamda ŞÖLEN hakkında makul bir şüphenin bulunmadığı ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğinden söz edilemeyeceği

ifade edilmiştir.

(277) Söz konusu savunmalardan hareketle, öncelikle ASBETON çalışanı (.....) ile ŞÖLEN yetkilisi (.....) arasında 08.02.2020-13.03.2020 tarihleri arasında gerçekleştiği anlaşılan ve Bulgu-95, 96 ve 97'de yer alan yazışmaların her biri ayrı ayrı incelenerek ilgili

tarihlerde ŞÖLEN ile ASBETON arasında yazışmalarda adı geçen müşterilere ilişkin herhangi bir dikey ilişki bulunup bulunmadığının ortaya konulması gerekmektedir.

(278) Bu kapsamda ilk olarak Bulgu-95'teki yazışmaya konu "(.....)" isimli müşteri konusunda bir bayi-sağlayıcı ilişkisi bulunup bulunmadığı incelenmiştir. İlgili yazışma incelendiğinde ŞÖLEN yetkilisinin müşteri olduğu anlaşılan "(.....)" isimli kişinin beton döküm işi için ASBETON'u araması halinde 165 TL'lik fiyat teklifinde bulunulmasını ASBETON çalışanı (.....)'den rica ettiği, buna karşılık ASBETON çalışanı (.....)'in de söz konusu teklifi *"Ok"* şeklinde yanıtlayarak kabul ettiği görülmektedir. Bu çerçevede, yazışmada adı geçen müşteriye ŞÖLEN tarafından hazır beton satışı yapılıp yapılmadığının tespiti amacıyla ŞÖLEN'den 2020 yılında satış yaptığı müşterilerin bilgileri, satış tarihleri, satış yapılan beton miktarları, fiyatları ile satış yapılan il, ilçe ve mahalle bilgileri talep edilmiştir. Yapılan inceleme sonucunda, ŞÖLEN'in ilgili müşteriye 29.01.2020 ve 26.11.2020 tarihleri arasında "(.....)" firma ünvanıyla beton dökümü yaptığı tespit edilmiştir.

(279) ŞÖLEN tarafından ilgili müşteriye ilişkin fiyat bilgisinin ASBETON ile yazışmaya konu olmasının sebebi olarak bahse konu müşteriye satışı yapılan betonun ASBETON'dan tedarik edilmesi gösterilmiştir. Bu çerçevede, yazışmanın ASBETON ile mevcut bir bayilik ilişkisi kapsamında yapıldığı öne sürülmüştür. Bu kapsamda söz konusu müşteriye beton tedarikinin gerçekten ASBETON üzerinden yapılıp yapılmadığı incelenmiş ve ilgili müşteriye söz konusu tarihlerde OYAK üzerinden hazır beton satışı yapıldığı OYAK'tan elde edilen bilgilerle ortaya konulmuştur. Şöyle ki ŞÖLEN'in OYAK ile ÇİMBETON bayiliği konusunda aralarında sözleşmeye dayalı bi ilişki bulunduğundan ilk olarak OYAK ve ÇİMBETON'dan 2020 yılında bayiler üzerinden yaptıkları satışların hangi müşterilere gerçekleştirildiği bilgisi talep edilmiştir. Yapılan inceleme sonucunda, OYAK'ın söz konusu müşteriye ŞÖLEN aracılığıyla 29.01.2020 ve 26.11.2020 tarihleri arasında birçok kez satış yaptığı ve bu satışlara ilişkin verilerin (tarih, satış miktarı gibi) ŞÖLEN'in bildirdiği satış verileriyle birebir örtüştüğü tespit edilmiştir. Öte yandan ASBETON tarafından ilgili tarihlerde ŞÖLEN'e beton satışı yapılıp yapılmadığı da incelenmiş ancak ASBETON'un söz konusu yazışma tarihinde ŞÖLEN'e hazır beton tedarikinin bulunmadığı anlaşılmıştır. Kaldı ki *"Beton fiyatı sorarsa 165 Tl de"* şeklindeki ifade, ASBETON tarafından değil, ŞÖLEN tarafından kullanılmış olup anılan teşebbüsler arasında tedarik ilişkisi olsa dahi, fiyat tavsiyesinde bulunması beklenen taraf ASBETON olacaktır. Dolayısıyla, söz konusu talebin ŞÖLEN'den gittiği dikkate alındığında, bahse konu ifadenin tedarik ilişkisi kapsamında kullanıldığını söyleme imkanı bulunmamaktadır. Bu itibarla, Bulgu-95 kapsamında ŞÖLEN ile ASBETON arasında herhangi bir dikey ilişkinin bulunmadığı, yazışmada adı geçen müşteriye halihazırda hizmet sunan tarafın ŞÖLEN olması nedeniyle, ASBETON tarafından yüksek fiyat teklifi verilmesinin talep edildiği anlaşılmaktadır. Nitekim ASBETON tarafından verilen fiyat teklifinin 165 TL olduğu; ŞÖLEN'in ise ilgili tarihlerde müşteriye satış fiyatının bu fiyatın oldukça altında olduğu (KDV hariç 119 TL; KDV dahil 130 TL) tespit edilmiştir.

(280) Bu doğrultuda Bulgu-95 özelinde ŞÖLEN ile ASBETON'un söz konusu yazışmada birbirinden bağımzsız iki rakip olarak hareket ettikleri ve birbirlerinin müşterilerine yüksek fiyat teklifi vermek suretiyle müşteri paylaşımı yaparak rekabeti sınırladıkları değerlendirilmektedir.

(281) İkinci olarak Bulgu-96 özelindeki yazışma incelendiğinde, ASBETON yetkilisi tarafından ŞÖLEN'e *"NE YAZALIM KARDEŞİM BUNA"* şeklinde kim olduğu anlaşılamayan bir müşteriye ne kadarlık fiyat verilmesi gerektiği sorulmakta ve ŞÖLEN tarafından bu soruya "175" şeklinde karşılık verildiği görülmektedir. Teşebbüs

savunmasında da belirtildiği üzere, bu yazışma ASBETON ile ŞÖLEN arasında mevcut bir alım-satım ilişkisi olduğuna işaret etmektedir. Bunu ortaya koyabilmek amacıyla yazışmanın gerçekleştiği tarihlerde ŞÖLEN tarafından satış yapılan müşteriler ve uygulanan fiyat bilgileri ile ASBETON tarafından ilgili tarihte ŞÖLEN'e hazır beton satışı yapılıp yapılmadığı incelenmiştir. Yapılan incelemede, 12.02.2020 tarihinde ŞÖLEN tarafından iki farklı müşteriye satış yapıldığı, ASBETON tarafından ise ilgili tarihte ŞÖLEN'e bir kez satış yapıldığı tespit edilmiştir. ASBETON tarafından ŞÖLEN'e satışı yapılan hazır betonun türünün C30/37 olduğu, hazır beton satış miktarının ise 9 m^3 olduğu; ŞÖLEN'in satış yaptığı iki müşteriden "(.....)" isimli müşteriye de aynı tarihte aynı miktarda ve türde beton satışı yapıldığı anlaşılmıştır. Bu kapsamda "(.....)" isimli müşteriye ASBETON tarafından ŞÖLEN aracılığıyla beton dökümü yapıldığı doğrulandığından söz konusu yazışma özelinde ASBETON ve ŞÖLEN arasında bir alım-satım ilişkisinin olduğu doğrulanmıştır. Ayrıca ASBETON tarafından "*NE YAZALIM KARDEŞİM BUNA*" şeklindeki soruya karşılık verilen "*175*" yanıtının ŞÖLEN'in ASBETON'dan alış fiyatını yansıttığı da teyit edilmiştir. Nitekim ŞÖLEN tarafından ilgili müşteriye 185 TL satış fiyatı uygulandığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla ilgili bulgunun ASBETON ile ŞÖLEN arasında var olan dikey ilişkiye dayandığı ve buna bağlı olarak ASBETON tarafından ŞÖLEN ile paylaşılan fiyat bilgisinin bir alış fiyatı niteliği taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır.

(282) Bu doğrultuda Bulgu-96 özelinde ŞÖLEN ile ASBETON arasındaki ilişkinin iki bağımsız rakip olarak değerlendirilmemesi gerektiği, söz konusu bulguya konu yazışmaların bir müşteri paylaşımını değil mevcut ticari ilişki dahilinde sağlayıcının bayisi ile alış fiyatlarına ilişkin yaptığı bilgi alışverişi olarak değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

(283) Son olarak Bulgu-97'deki yazışma incelendiğinde, öncelikle yazışmaya konu "(.....)" isimli müşteri konusunda bir bayi-sağlayıcı ilişkisi kurulup kurulmadığının ortaya konulması gerekmektedir. Yazışma incelendiğinde ASBETON çalışanı (.....)'in daha önce beton dökümü yapılan "(.....)" isimli bir müşteriye verilen fiyatın 185 TL'ye yükseltilmesi konusunda ŞÖLEN'in onayının olup olmadığını sorduğu, buna karşılık ŞÖLEN çalışanının ise "*Aynen doğrudur Ben de notumu öyle almıştım*" şeklinde karşılık vererek bu fiyat artışını onayladığını belirten ifadeler kullandığı görülmektedir.

(284) ŞÖLEN tarafından yapılan savunmada, yazışmaya konu olan müşteriye ilişkin fiyat bilgisinin ASBETON ile paylaşılmasının sebebi olarak bahse konu müşteriye satışı yapılan betonun ASBETON'dan tedarik edilmesi gösterilmiştir. Dolayısıyla yazışmanın ASBETON ile ŞÖLEN arasında mevcut olan bayilik ilişkisi çerçevesinde gerçekleştirildiği öne sürülmüştür.

(285) Söz konusu yazışma teşebbüs savunmasında da belirtildiği üzere, ASBETON ile ŞÖLEN arasında bir alım-satım ilişkisinin bulunduğuna işaret etmektedir. Bu ilişkiyi ortaya koyabilmek amacıyla yazışmanın gerçekleştiği 13.03.2020 tarihinde ŞÖLEN tarafından satış yapılan müşteriler, uygulanan fiyat bilgileri ile ASBETON tarafından ilgili tarihte ŞÖLEN'e hazır beton satışı yapılıp yapılmadığı incelenmiştir. Bu kapsamda ŞÖLEN'in 07.01.2020 ve 09.03.2020 tarihleri arasında "(.....)" ismiyle ilgili müşteriye beton satışı yaptığı tespit edilmiştir. ASBETON tarafından ise ilgili tarihte ŞÖLEN'e her iki tarihte de satış yapıldığı tespit edilmiştir. 07.01.2020 tarihinde ASBETON tarafından ŞÖLEN'e satışı yapılan hazır betonun türünün C25/30 ve miktarının ise 18 m^3 olduğu; 09.03.2020 tarihinde ise ASBETON tarafından ŞÖLEN'e satışı yapılan hazır betonun türünün C35/45 ve satış miktarının ise 24 m^3 olduğu anlaşılmıştır. Aynı tarihlerde ŞÖLEN'in de "(.....)" isimli müşteriye aynı satış miktarları ve beton türlerine ilişkin satış yaptığı görülmüştür. Bu doğrultuda, belirtilen iki tarihte de "(.....)" isimli müşteriye

ASBETON tarafından ŞÖLEN aracılığıyla beton dökümü yapıldığı doğrulandığından söz konusu yazışma özelinde ASBETON ve ŞÖLEN arasında dikey nitelikte bir alım-satım ilişkisinin bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca ASBETON tarafından "*C35 DÖKÜLMÜŞ PAZARTESİ +8+12 YAPTIM 185 UYGUNMDUR*" ifadesinde geçen 185 TL'lik fiyatın ŞÖLEN'in ASBETON'dan alış fiyatı olduğu da teyit edilmiştir. Nitekim ŞÖLEN tarafından ilgili müşteriye yapılan satışın 199 TL olarak gerçekleştiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla ilgili bulguda yer alan yazışmaların, ASBETON ile ŞÖLEN arasında olan dikey ilişkiye dayandığı ve buna bağlı olarak ASBETON tarafından ŞÖLEN'e verilen alış fiyatı bilgisinin paylaşımına yönelik olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

(286) Bu doğrultuda Bulgu-97 özelinde ŞÖLEN ile ASBETON arasındaki ilişkinin iki bağımsız rakip olarak değerlendirilmemesi gerektiği, söz konusu bulguya konu yazışmaların bir müşteri paylaşımını değil, mevcut ticari ilişki dahilinde sağlayıcının bayisi ile alış fiyatlarına ilişkin yaptığı bilgi alışverişi olarak değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bulgu-103'e İlişkin Değerlendirmeler

(287) ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 04.09.2020 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile ASBETON çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalarda, ASBETON yetkilisinin Aydın ili Nazilli ilçesi Salavatlı mahallesinde yer alan bir işin CANATANLAR'a tahsis edilen bir müşteriye ait olmasına rağmen, OYAK'ın bu müşteriye beton satışı yapmasının uygun olmadığını ima eden ifadeler kullandığı görülmektedir. Bu tespit üzerine, söz konusu durumun "masa" olarak tabir edilen toplantılarda gündeme getirileceği ve *"(.....)"* şeklinde ifade edilen BATIBETON çalışanı olduğu anlaşılan (.....) ile bazı BATIBETON yetkililerine şikayette bulunulacağı ifade edilmiştir. Ayrıca döküm yapılan müşterinin OYAK'ın müşterisi olmadığının tespiti üzerine ASBETON çalışanı tarafından OYAK'a ceza verilmesi gerektiği yönünde ifadelere yer verildiği görülmektedir.

(288) Söz konusu yazışmalarda ASBETON çalışanları tarafından kullanılan "*Oyak döküyor*", *"Dün tespit ettik bu hafta masaya gidecek iş 800 m3"*, *"Tabi iş canatanlarda nazillide Yazıyormuş"* , *"Ama ceza yazılması gerekiyor"* ve *"Onu (.....)*[112] *beylere söyleyeceğiz"* şeklindeki ifadeler, dosya kapsamında yer alan diğer bulgularda geçen ifadeler ile birlikte değerlendirildiğinde, BATIBETON'un da dâhil olduğu bir grup teşebbüsün müşteri paylaşımına ilişkin anlaşma içinde oldukları ve bu anlaşmanın tarafı olup da anlaşmaya uymayan teşebbüslere yaptırım uygulayacakları yönünde şüphe oluşturmuştur.

(289) Teşebbüs savunmasında, ilgili yazışmaya BATIBETON'un doğrudan taraf olmadığı ve yazışmada kullanılan ifadelerin ASBETON'un iç yazışmalarından ibaret olduğu, dolayısıyla ilgili yazışmaya BATIBETON'un herhangi bir dahlinin bulunmadığı, yalnızca adının geçtiği, bu durumun ise salt ASBETON iç yazışmasından yola çıkılarak BATIBETON'un müşteri paylaşımına ilişkin bir uzlaşmaya taraf olduğunu ispatlamaya yeterli olmadığı, bu doğrultuda ilgili yazışmadan hareketle bir ihlal iddiası ileri sürülemeyeceği ifade edilmiştir.

[112] BATIBETON çalışanının ismi yer almaktadır.

(290) Kurulun *İç Anadolu-Akdeniz-Marmara Çimento*[113]*, Gübre*[114]*, Gaziantep Beton*[115] *ve Diyaliz III*[116] kararlarında ve Danıştay 13. Dairesi'nin 11.12.2019 tarihli ve E. 2015/3353, K. 2019/4244 sayılı kararında; uzlaşmaya ilişkin delillerin kartele taraf olan teşebbüslerin her birinde yapılan incelemelerde elde edilmesine gerek olmadığı, rakiplerden birinde bu tür bir belgenin tespit edilmesinin yeterli olduğu, diğer teşebbüsler bakımından da ispat vasıtası olarak kabul edilebileceği değerlendirmesi yapılmıştır. Diğer bir deyişle, bir kartel toplantısına katılan beş teşebbüsten biri tarafından tutulan ve diğerlerinin katılımına dair bilgi içeren notlar, diğer dört teşebbüs hakkında da ispat vasıtası olarak kabul edilebilecektir[117]. Bununla birlikte, yine yukarıda belirtildiği üzere, Aydın ilinde faaliyet gösteren hazır beton üreticileri tarafından gerçekleştirilen toplantıların yatay bir anlaşma yapmak üzere tertip edildiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla BATIBETON'un bahsi geçen yazışmalara doğrudan taraf olmaması, ilgili anlaşmanın/uyumlu eylemin tarafı olmadığı yönündeki savunmalarını geçersiz kılmaktadır.

(291) Bahse konu yazışmada yer alan "*Şu anda yanından geçtim yol kenarında sıfır beton dökülüyor oyak döküm*" ve "*(.....) evet 2 gün önce oyak bağlamış*" ve "*Dün tespit ettik bu hafta masaya gidecek iş 800 m3"* ifadelerinden, söz konusu müşterinin "masa" adı verilen toplantılarda CANATANLAR'a tahsis edilen bir müşteri olduğu, bu sebeple OYAK'ın ilgili müşteriye satış yapmasının uygun olmadığı ifade edilmiştir. Yazışmanın devamında ASBETON çalışanı döküm yapılan müşterinin OYAK müşterisi olmadığını tespit ettiğini ve bu nedenle OYAK'a anlaşmaya uymadığı gerekçesiyle ceza verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bunun akabinde *"Onu (.....) beylere*[118] *[BATIBETON] söyleyeceğiz"* ifadesi ile BATIBETON çalışanı (.....)'ün konuyla ilgili bilgilendirileceğinin belirtilmesi, BATIBETON çalışanı (.....)'ün de "masa" olarak ifade edilen anlaşmadan haberdar olduğu ve parçası olduğu yönünde şüphe oluşturmuştur. Yazışmalarda geçen "masa" ve "ceza" ifadeleri bir bütün olarak ele alındığında, BATIBETON'un OYAK, ASBETON ve CANATANLAR'ın da dahil olduğu bir bölge/müşteri paylaşımı anlaşmasına dahil olduğu yönünde şüphe oluşmuştur.

(292) İlgili bulgunun anlaşılabilmesi amacıyla, yazışmanın gerçekleştiği 04.09.2022 tarihinde yazışmada adı geçen "(.....)" isimli müşteriye OYAK tarafından hazır beton satışı yapılıp yapılmadığına ilişkin OYAK'tan bilgi talep edilmiştir. OYAK'tan elde edilen bilgilere göre, OYAK'ın bölgede satışların ağırlıklı olarak bayiler üzerinden "şantiye teslim" ve "santral teslim" olmak üzere iki şekilde gerçekleştirdiği belirtilmiştir. Dosya kapsamında elde edilen bilgiler doğrultusunda, "şantiye teslim" satışlarda, ilgili beton döküm işinin üretici firma tarafından bayi adına doğrudan şantiyede yapıldığı; "santral teslim" satışlarda ise bayilerin kendilerine ait beton mikserleriyle üreticinin santralinden betonu teslim alarak müşterinin projesine/işine döküm gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir.

(293) Bu bilgiler çerçevesinde söz konusu yazışma incelendiğinde, OYAK tarafından gönderilen bilgi ve belgelerden söz konusu beton döküm işinin OYAK bayisi olan ŞÖLEN tarafından yürütüldüğü tespit edilmiştir. Şöyle ki hem OYAK hem de

---

[113] Kurulun 01.02.2002 tarih, 02-06/51-24 sayılı kararı.
[114] Kurulun 08.02.2002 tarih, 02-07/57-26 sayılı kararı.
[115] Kurulun 30.05.2006 tarih, 06-37/477-129 sayılı kararı.
[116] Kurulun 23.12.2010 tarih, 10-80/1687-640 sayılı kararı.
[117] KERSE, C.S. ve N. KHAN, EC Antitrust Procedure, Fifth Edition, Sweet & Maxwell, London, 2005, sf. 480.
[118] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

ŞÖLEN'den gönderilen verilere göre, ilgili tarihlerde OYAK tarafından ŞÖLEN adına beton dökümü gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Nitekim, ŞÖLEN ile müşteri "(.....)" arasında hazır beton tedarikine yönelik bir anlaşma yapılmış; bu anlaşmaya istinaden OYAK ile bayisi ŞÖLEN arasında da 01.09.2023 tarihinde şantiye teslim olacak şekilde bir hazır beton tedarik sözleşmesi imzalanmıştır. İlgili sözleşme uyarınca OYAK; ŞÖLEN adına hazır beton üretimi gerçekleştirmiş ve ilgili proje alanına döküm gerçekleştirmiştir. Dolayısıyla, ilgili tarihlerde söz konusu projeye OYAK tarafından bayisi aracılığıyla döküm yapıldığı sunulan fatura örnekleriyle teyit edilmiş olup yazışmada bahsedilen hususların fiili durumla da örtüştüğü görülmektedir.

(294) Bulgu bu bilgiler dahilinde BATIBETON bakımından değerlendirildiğinde, yukarıda bahsedilen beton döküm işine ilişkin bulguda adı geçen BATIBETON çalışanının bilgilendirileceği ve bu husus ile bağlantılı olarak yazışma dahilinde "masa" olarak tabir edilen bir anlaşmaya aykırı davranıldığından bahisle bir yaptırım uygulanacağı belirtilmiştir. Burada önemle belirtilmelidir ki dosya kapsamında elde edilen çok sayıda bulguda da teyit edildiği üzere, "masa" tabiri teşebbüsler arasında yapılan bir fiyat tespiti ya da müşteri paylaşımı anlaşmasını ifade etmektedir. Bulguya konu yazışmada adı geçen BATIBETON'un anlaşma/uyumlu eylem taraflarıyla bir araya gelerek alınan kararlardan haberdar olduğu, alınan kararlar konusunda bilgi aldığı, bu suretle fiilen bu anlaşmanın bir tarafı olduğu anlaşılmaktadır. BATIBETON'un yazışmanın tarafı olmadığı gerekçesiyle bir "masa"ya dahil olmadığı veya böyle bir "masa"dan haberi bulunmadığı öne sürülebilecekse de dosya kapsamında elde edilen ve 04.09.2020-26.07.2021 tarihleri arasına konu olan birçok bulguda da (Bulgu-6, 106, 107, 114, 115, 122) BATIBETON çalışanı (.....)'ün sürekli olarak adının geçtiği görülmektedir. Bu kapsamda, Bulgu-103'te yer alan rekabet ihlali şüphesi uyandıran ifadeler dosya kapsamında incelenen diğer bulgularla birlikte, bir anlaşmanın varlığını ve BATIBETON'un bahse konu anlaşmanın/uyumlu eylemin tarafı olduğunu ortaya koymaktadır. Şöyle ki Bulgu-103'te yer alan *"Yok yazdırmandan döktüğü için Onu (.....) beylere*[119] *[BATIBETON] söyleyeceğiz"* ifadelerinde ASBETON çalışanının BATIBETON çalışanının ismini zikrederek bu kişiyi bilgilendirmek istemesinin bahsi geçen BATIBETON çalışanı (.....)'ün bir anlaşmaya dahil olmaması halinde kullanılmasının hayatın olağan akışına aykırı olacağı değerlendirilmektedir. Nitekim dosya kapsamında elde edilen bir dizi bulgudan belirli aralıklarla rakipler arası toplantılar yapıldığı da ortaya konulmuştur.

(295) Sonuç olarak, Bulgu-103 kapsamındaki hususlar bütüncül olarak değerlendirildiğinde, ASBETON, BATIBETON, CANATANLAR ve OYAK'ın müşteri paylaşımını içeren bir anlaşmanın tarafı olmak suretiyle hazır beton üretimi ve satışı pazarındaki rekabeti kısıtlamış oldukları kanaatine ulaşılmıştır.

Bulgu-261'e İlişkin Değerlendirmeler

(296) 18.07.2023 tarihinde TÜREN KİREÇ'te yapılan yerinde incelemede alınan ve 04.07.2020 ve 05.07.2020 tarihlerinde TÜREN KİREÇ ile ÖZTÜRK yetkilileri arasında geçen yazışmalarda, 04.07.2020 tarihli yazışmada ÖZTÜRK çalışanının Aydın ilinin Karpuzlu ilçesine bağlı Ulukonak bölgesi için TÜREN KİREÇ'in müşterilere 190 TL'ye; BİLKENT'in ise 180 TL'ye beton fiyatı teklifi verdiği bilgisini TÜREN KİREÇ çalışanı ile paylaştığı ve bölgede fiyat karmaşası yaşanmaması adına birlikte fiyat belirlemeleri gerektiğini ifade ettiği görülmektedir. Söz konusu talebe karşılık TÜREN KİREÇ yetkilisi diğer beton firmalarının ilgili bölgede 230-240 TL seviyesinde beton satışı

[119] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

yaptığını belirtmiş; bu çerçevede kendi firmalarının da bu fiyat seviyelerinde satış yapmaları gerektiğini ve bu doğrultuda satış fiyatları konusunda BİLKENT yetkilisi ve TÜREN YAPI çalışanını uyardığını ifade etmiştir.

(297) 04.07.2020 tarihli yazışmada geçen *"Kanka hayırlı işler sabah (.....) geldi Ulukonak a 190 beton vermişiniz geçen haftada Bilkent kendisi Gölcük e 180 den dökmüş duymuş bunu bence buyara fiyat belirliyelim böyle oldunu karışıyor ortalık"* ve "*Yani kanka ağız birliği yapalım sen ayrı ben ayrı (.....) ayrı Bilkent ayrı Ozmn müşteri as a gider"* ve *"Söyledim (.....) ye Düşük vermeyecek"* şeklindeki ifadeler ile ÖZTÜRK, TÜREN KİREÇ ile BİLKENT'in fiyat tespitine ilişkin bir anlaşma içerisinde olduğu; yazışmada geçen "(.....)" isimli kişinin ise TÜREN YAPI çalışanı (.....) olduğu belirtildiğinden TÜREN YAPI'nın da bu anlaşmanın tarafı olduğu, dolayısıyla söz konusu yazışmalardan TÜREN KİREÇ ve ÖZTÜRK ile yazışma içerisinde isimleri zikredilen BİLKENT ve TÜREN YAPI'nın bölgede uygulanacak fiyatların tespitine ilişkin bir koordinasyon içerisinde olduğu yönünde şüphe oluşmuştur. Ayrıca bu durumun 05.07.2020 tarihli yazışmada geçen *"Kanka iyi akşamlar mikser li 190 veriyor duk demi beton"* ve *"Aynen kanka 200 de verebilirsin"* ifadeleriyle de desteklendiği, söz konusu bulguda yer alan her iki tarihli yazışmadan, BİLKENT, TÜREN KİREÇ, TÜREN YAPI ve ÖZTÜRK'ün fiyat tespitine yönelik bir anlaşmanın tarafı oldukları yönünde şüphe oluşmuştur.

(298) TÜREN YAPI tarafından ilgili bulguya dair özetle;

- Bulgu-261'de TÜREN KİREÇ ile ÖZTÜRK çalışanı arasında geçen görüşmelerde, TÜREN YAPI çalışanı olduğu belirtilen (.....)'nın 04.07.2020 tarihli konuşmanın gerçekleştiği dönemde TÜREN YAPI çalışanı olmadığı, (.....) isimli kişinin o tarihlerde TÜREN KİREÇ çalışanı olduğu, bu sebeple ilgili yazışmaların TÜREN YAPI çalışanı tarafından yapılmaması sebebiyle yazışmaların TÜREN YAPI tarafından kabul edilemeyeceği, ilgili yazışmalar değerlendirildiğinde piyasada geçerli fiyat seviyesinin 220 TL olduğu, ancak 190 TL gibi daha düşük bir fiyattan satış yapıldığında tarafların birlikte hareket edemeyeceği, taraflar arasındaki konuşmalarda piyasa şartlarından düşük fiyata ürün satışı yapıldığı, anılan bölgede hazır beton fiyatlarının 230-240 TL bandında olduğu ve bu sebeple teşebbüsün zarar ettiği, ilgili yazışmalarda teşebbüsün basiretli tacir gibi davranarak teşebbüsünü zarara uğratmaktan kaçındığı, sonuç olarak TÜREN YAPI çalışanı olmayan (.....)'nın yazışmalarının TÜREN YAPI'ya yüklenemeyeceği,
- Bir anlaşmanın olması durumunda ilgili dönemde TÜREN YAPI'nın anlaşmayla belirlenmiş fiyatlardan satış yapıp yapmadığının Raportör Heyeti tarafından tespit edilmesinin gerektiği,
- Taraflar arasında gerçekleşen konuşmalarda düşük fiyat seviyeleri nedeniyle zarar edildiği, bu şartlarda piyasada faaliyet göstermenin mümkün olmadığı, söz konusu ifadelerin bölgede etkin faaliyet gösteren bir teşebbüsün satış fiyatını 240 TL olarak belirlemiş olması nedeniyle fiyatların bu seviyeye uygun olması gerektiği yönünde sadece görüş beyanları olduğu,
- Her teşebbüsün kendi fiyat politikasını belirlediği ve bunun tespitinin teşebbüslerin satış kayıtlarının incelenmesiyle mümkün olduğu

ifade edilmiştir.

(299) ÖZTÜRK tarafından ilgili bulguya dair özetle;

- 04.07.2020 ile 05.07.2020 tarihleri arasında TÜREN KİREÇ yetkilisi ile hazır beton fiyatlarına ilişkin bir konuşma gerçekleştirildiği, inşaat malzemesi satışı yaptığı bazı müşterilerinin hazır beton taleplerinin olduğu, hazır beton faaliyeti göstermeyen ÖZTÜRK'ün sadece müşterilerine yardımcı olmak adına ürün tedarik ettiği teşebbüslerle müşteriler arasında iletişimi sağlayarak müşterilerine yardımcı olduğu,
- İlgili tarihlerde ÖZTÜRK'ün iş ilişkisi dışında arkadaşlık ilişkisinin bulunduğu TÜREN KİREÇ yetkilisi ile yapmış olduğu görüşmelerin hazır beton satışında ÖZTÜRK'e verilen fiyat ile farklı teşebbüslere verilen fiyatın farklı olması üzerine olduğu, yapılan konuşmaların rekabet ihlali meydana getirme saikiyle olmadığı,
- İlgili konuşmaların rekabeti engelleyici nitelikte olduğunun bilinmediği, ÖZTÜRK'ün faaliyetlerine 5 yıl önce başladığı, pandemi döneminde faaliyete başlamasının etkisiyle tecrübe edinme noktasında zorlandığı, ilgili konuşmalarda rekabet piyasasının sağlamış olduğu refahın bozulmasının amaçlanmadığı

hususları belirtilmiştir.

(300) Bulgu TÜREN YAPI bakımından değerlendirildiğinde, TÜREN YAPI'nın yazışma tarafı olmayıp bir çalışanının adının yazışmada geçmesi ve bu kişiyle iletişim kurulduğuna dair ifadelerin yer alması, bulgunun TÜREN YAPI açısından incelemeye alınmasına neden olmuştur. TÜREN YAPI tarafından yapılan savunmada, TÜREN KİREÇ ile ÖZTÜRK çalışanı arasında geçen görüşmelerde, TÜREN YAPI çalışanı olduğu belirtilen (.....)'nın yazışma tarihine tekabül eden 04.07.2020 tarihinde, TÜREN YAPI çalışanı olmadığı, bu kişinin o tarihlerde TÜREN KİREÇ çalışanı olduğu, bu sebeple ilgili yazışmaların TÜREN YAPI'ya atfedilemeyeceği ifade edilmiştir. Bu kapsamda yazışmada adı geçen (.....)'nın ilgili dönemde TÜREN KİREÇ çalışanı olup olmadığı TÜREN KİREÇ'e sorulmuş; TÜREN KİREÇ tarafından ilgili kişinin işe başlama tarihi ile işten ayrılma tarihine ilişkin e-devletten alınan dökümanlar Kuruma sunulmuştur. İlgili belgelerin incelenemesi neticesinde, (.....)'nın gerçekten de ilgili dönemde TÜREN KİREÇ çalışanı olduğu anlaşılmıştır.

(301) Bununla birlikte, yazışmalarda yer alan *"Yani kanka ağız birliği yapalım sen ayrı ben ayrı (.....)*[120] *ayrı Bilkent ayrı Ozmn müşteri as a gider"* ve *"Söyledim (.....)*[121] *abi ye"* şeklindeki ifadelerde geçen "(.....)" isimli kişinin TÜREN YAPI Sahibi (.....) olabileceği akıllara gelebilecekse de, TÜREN YAPI'nın kuruluş tarihinin 01.04.2021 olması ve yazışmanın gerçekleştiği tarihin 04.07.2020 olması dikkate alındığında, söz konusu kişinin TÜREN YAPI çalışanı (.....) olmasının mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

(302) Bu bilgiler ışığında yazışmada adı geçen "(.....)" isimli kişinin hangi teşebbüsü temsil ettiği açık bir şekilde belirlenemediğinden, Bulgu-261 özelinde TÜREN YAPI hakkında ihlal isnadında bulunulamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

(303) Söz konusu bulgu ÖZTÜRK bakımından değerlendirildiğinde, ÖZTÜRK ile TÜREN KİREÇ'in müşterilere verilecek fiyat tekliflerine yönelik karşılıklı olarak iletişim halinde olduğu görülmektedir. Bulguya ilişkin ÖZTÜRK tarafından yapılan savunmada, söz konusu iletişimin rekabeti kısıtlama amacı taşımadığı ve bu söylemlerin rekabeti engelleyici nitelikte olduğunun bilinmediği ifade edilse de rekabet hukukunun ihlali bakımından kastın aranmadığı ve rekabet kurallarının ihlali ortadan kaldırmayacağı dikkate alındığında, bu savunmanın geçerli bir mazeret olarak kabul edilemeyeceği değerlendirilmektedir.

---

[120] TÜREN YAPI çalışanının ismi yer almaktadır.
[121] TÜREN YAPI çalışanının ismi yer almaktadır.

(304) Söz konusu bulgu incelendiğinde, Bulgu-261'in rakipler arasında gerçekleşen bir iletişim delili olduğu görülmektedir. Nitekim, ÖZTÜRK yetkilisinin *"Yani kanka ağız birliği yapalım sen ayrı ben ayrı (.....)*[122] *ayrı Bilkent ayrı Ozmn müşteri as a gider"* ifadesi ile TÜREN KİREÇ'in *"Söyledim (.....)*[123] *abi ye Düşük vermeyecek"* ifadesi taraflar arasındaki fiyat rekabetini ortadan kaldırmaya yönelik bir irade uyuşmasını göstermektedir. Bu anlamda söz konusu yazışmanın ÖZTÜRK ile TÜREN KİREÇ arasındaki fiyat tespitine ilişkin bir anlaşma içerisinde olduklarını ortaya koyduğu değerlendirilmektedir.

(305) Bu anlamda, Bulgu-261 özelinde ÖZTÜRK'ün TÜREN KİREÇ ile fiyat tespitine yönelik bir anlaşmaya taraf olduğu ve bu yolla hazır beton satışı pazarındaki rekabeti sınırladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bulgu-265'e İlişkin Değerlendirmeler

(306) 18.09.2023 tarihinde BETONTAŞ'ta gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 03.02.2021 tarihinde "BETONTAŞ PAZARLAMA-SATIŞ" isimli Whatsapp grubunda BETONTAŞ çalışanları arasında geçen yazışmalarda, MENDEŞ'in BETONTAŞ tarafından daha önce beton dökümü yapılan bir bölgede faaliyette bulunduğuna dair ifadelerin kullanıldığı görülmektedir. Bulguda geçen *"Mendes 'te bu arada bizim beton döktüğümüz yere girmiş"* ifadesi ile MENDEŞ'in BETONTAŞ'ın döküm yaptığı bir bölgedeki müşterisine hazır beton satışı gerçekleştirmesi müşteri paylaşımı yapılan bir anlaşmanın buluduğu ve bu anlaşmaya aykırı hareket edildiği yönünde şüphe oluşturmuştur.

(307) BETONTAŞ tarafından ilgili bulguya dair özetle;

- Bulgu-265'te MENDEŞ'in BETONTAŞ'ın hazır beton döktüğü yere girdiğinin ifade edildiği, bu ifadeye yönelik iletişimin öncesinde veya sonrasında bu durum karşısında bir aksiyon alınması yahut MENDEŞ ile iletişime geçilmesine yönelik bir ifadenin kullanılmadığı ve mevcut bulguda yer alan ifadenin pazarda çıplak gözle bile gözlemlenebilen hareketliliğe ilişkin bir tespit olarak değerlendirilmesi gerektiği,
- Bulgu-265'te yer alan mesajı gönderen "(.....)" isimli yetkilinin İzmir bölgesinde görevli bir satış personeli olduğu ve İzmir'in soruşturma kapsamı içerisinde yer almadığı,
- Hazır beton teşebbüslerinin, başka bir teşebbüs tarafından yeterli kaliteye sahip olmayan beton kullanılması halinde, olası bir deprem vb afetlerde yaşanacak hasarlardan doğabilecek hukuki ve teknik sorumluluğun kendilerine yüklenmesinden kaçınmak istemeleri nedeniyle, somut olayda BETONTAŞ'ın beton döktüğü bir yere MENDEŞ tarafından beton dökülmesinin haber niteliği taşıyan istisnai bir uygulama olduğu,
- Öte yandan MENDEŞ'in BETONTAŞ'ın yoğun olarak faaliyet gösterdiği pazara giriş yapabilmiş olması, BETONTAŞ ile MENDEŞ'in pazar paylaşımına yönelik bir anlaşma içerisinde bulunmadığını gösterdiği

hususları ifade edilmiştir.

(308) Yazışmada yer alan ifadeler doğrultusunda, BETONTAŞ aleyhine bir ihlal iddiasında bulunulabilmesi için BETONTAŞ ile MENDEŞ arasında bir anlaşma olduğunu ortaya

[122] TÜREN YAPI çalışanının ismi yer almaktadır.
[123] TÜREN YAPI çalışanının ismi yer almaktadır.

koyan iletişim delilinin bulunması gerekmektedir. Ancak, söz konusu bulguya konu yazışma, bir BETONTAŞ çalışanı tarafından bir başka BETONTAŞ çalışanına iletilen tekil bir yazışmadan ibaret olup şirket içinde yapılan bir durum tespitini içermektedir. Yazışma içeriğinde MENDEŞ ile iletişim kurulduğuna veya kurulacağına yönelik herhangi bir ifadenin yer almadığı, ayrıca dosya kapsamında bu bulguyu destekleyecek başka bir iletişim delilinin de bulunmadığı hususları bir arada değerlendirildiğinde, ilgili bulgunun BETONTAŞ ile MENDEŞ arasında bölge/müşteri paylaşımı konusunda bir anlaşma yapıldığını ortaya koymaya yeterli ve elverişli olmadığı, bu nedenle söz konusu bulguya dayanarak BETONTAŞ hakkında ihlal isnadında bulunulamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Bulgu-6, 106, 107, 114, 115 ve 122'ye İlişkin Değerlendirmeler

(309) *"Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Belgeler"* başlığı altında sunulan Bulgu-6, 106, 107, 114, 115 ve 122'de yer alan ve ASBETON çalışanı (.....) ile MENDEŞ çalışanı (.....) ve Bulgu-6'da yer alan ve ASBETON çalışanı (.....) ile ASBETON çalışanı (.....) arasında gerçekleşen yazışmalarda Aydın ilinde hazır beton pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin 02.02.2021 **(**Bulgu-106), 04.02.2021 (Bulgu-107), 11.03.2021 (Bulgu-114), 12.03.2021 (Bulgu-115), 19.05.2021 ve 25.05.2021 (Bulgu-122) ve 26.07.2021 (Bulgu-6) tarihlerinde bir araya geldiklerine yönelik ifadeler yer almaktadır. Bu sebeple ilgili bulgulara konu yazışmalardan ASBETON, BATIBETON ve MENDEŞ'in hazır beton pazarında müşteri paylaşımı yapmak amacıyla bir araya gelmiş olabileceği şüphesi hasıl olmuştur.

(310) BATIBETON tarafından söz konusu bulgulara yönelik yapılan savunmalarda özetle, farklı bir teşebbüsün iç yazışmaları temel alınarak BATIBETON hakkında herhangi bir ihlal şüphesinin ileri sürülmesinin hukuken mümkün olmadığı, söz konusu bulgularda yalnızca BATIBETON çalışanı (.....) isminin geçtiği, ancak (.....)'ün bu konuşmalara taraf dahi olmadığı ve belirtilen tarihlerde BATIBETON'un Aydın tesisinde üretim ve satış yapmadığı ifade edilmiştir.

(311) Söz konusu bulgular detaylı incelendiğinde, bulgu içeriğindeki toplantıların rakip hazır beton üreticileri arasında organize edildiği, dolayısıyla elde edilen tüm bulguların rakiplerden elde edildiği anlaşılmaktadır. Nitekim; ASBETON ve MENDEŞ ile ASBETON çalışanları arasında geçen yazışmaları içeren,

- 02.02.2021 tarihinde ASBETON ile MENDEŞ arasında geçen yazışmalarda "*Günaydın perşmebe günü aynı yer aynı saat"* ve *"(.....) bey*[124] *[BATIBETON] gelecekmiş perşembe"* ifadeleri ile bir toplantı yapılacağı ve bu toplantının da daha önce yapılan toplantılarla aynı yer ve saate yapılacağı bilgisinin yer aldığı,
- Yine 02.02.2021 tarihli yazışmanın devamı niteliğinde olan 04.02.2021 tarihinde ASBETON ile MENDEŞ arasında geçen yazışmalarda *"Yarın sabah 9 da aynı yerde"* ifadesiyle bir önceki yazışmada bahsedilen toplantının yapılacağı yer ve saat bilgisinin verildiği,
- 12.03.2021 tarihinde ASBETON ile MENDEŞ arasında geçen yazışmalarda *"Dün kuşadası vardı. (.....)*[125] *[BATIBETON] dedim oyak patlatmış sizin izmirde 20.000 m3"* ve *"Evet (.....) bey [BATIBETON] bugün benide aradı anlattı"* ifadelerinden Kuşadası ilçesinde yapılan bir toplantı esnasında (.....) isimli

[124] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.
[125] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

BATIBETON çalışanıyla iletişim kurulduğu ve yazışmanın devamında MENDEŞ'in de konuyla ilgili aynı BATIBETON çalışanı (.....) tarafından arandığı bilgisini verdiği,

- Son olarak 19.05.2021 ve 25.05.2021 tarihlerinde ASBETON ile MENDEŞ arasında geçen yazışmalarda *"(.....) beyler*[126] *[BATIBETON] geliyor mu" ve "Yok"* yanıtı ile *"GEÇEN HAFTA TOPLANTIDA KONUŞULMUŞTU"* ifadelerinden yine ASBETON ve MENDEŞ'in katılım sağladığı anlaşılan bir toplantıya BATIBETON çalışanı (.....)'ün katılım sağlayıp sağlamayacağının sorgulandığı ve nihayetinde söz konusu çalışanın toplantıya katılım sağlamayacağı bilgisinin paylaşıldığı,
- 26.07.2021 tarihinde ASBETON çalışanları arasında geçen yazışmalarda "*Bu iş bizde yazıyor inerler mi rakipler" sorusuna karşılık "(.....)*[127] *beyi [BATIBETON] arayıp sor devam ediyor muyuZ?", "(.....) beye [BATIBETON] sor istersen"* ve *"normal şartlarda yarın çay içme var"* ifadeleri ile bir anlaşmanın varlığından bahsedilerek bu anlaşmaya devam edilip edilmeyeceğinin BATIBETON çalışanına sorulmak istendiği, ayrıca "çay içme" tabiriyle ertesi gün gerçekleştirilmesi planlanan bir toplantı yapılacağı bilgisinin yer aldığı

ifadeler, bahse konu toplantıların rakipler arasında gerçekleştirildiğini, bu toplantılara yazışmalarda adı geçen tarafların yanı sıra diğer birtakım hazır beton üreticilerinin de katılım sağladığını ve toplantıların hazır beton pazarında müşteri paylaşımı yapmak üzere düzenlendiğini göstermektedir. Nitekim *"normal şartlarda yarın **çay içme** var"* ifadesi, bir grup hazır beton teşebbüsünün belirli zamanlarda toplanarak bölgedeki işleri ve toplantıda alınan kararların uygulanmaya devam edilip edilmeyeceği hususlarını müzakere ettiklerini de ortaya koymaktadır. Bu kapsamda, *"(.....) bey [BATIBETON] gelecekmiş perşembe"*, *"Dün kuşadası vardı. (.....) [BATIBETON] dedim oyak patlatmış sizin izmirde 20.000 m3"*, *"Evet (.....) bey [BATIBETON] bugün benide aradı anlattı"*, "*(.....) beyi [BATIBETON] arayıp sor devam ediyor muyuZ?"*, *"(.....) beye [BATIBETON] sor istersen"* ile *"(.....) beyler [BATIBETON] geliyor mu"* sorusuna karşılık verilen *"Yok"* yanıtı şeklindeki ifadeler, rakip teşebbüsler tarafından BATIBETON ile sık sık iletişim kurulduğunu göstermektedir.

(312) Bununla birlikte toplantıların düzenlenmesine ilişkin yazışmalar büyük çoğunlukla ASBETON ve MENDEŞ arasında gerçekleştirilmiş olsa da, diğer bazı teşebbüslerin de söz konusu toplantılara katılım sağladığına dair ifadeler tespit edilmiştir. Nitekim;

- ✓ 02.02.2021tarihli Bulgu-106'da yer alan, "*Aydın* [AYDIN SERAMİK] *yine yok yani",*
- ✓ 26.07.2021 tarihli Bulgu-6'da yer alan *"Aydın beton* [AYDIN SERAMİK] *sorun çıkarmasın",*

şeklindeki ifadeler, toplantılara yazışmaları gerçekleştiren teşebbüslerin dışında başka hazır beton üreticilerinin de zaman zaman katıldığını göstermektedir. Ayrıca, dosya kapsamında soruşturma sürecini uzlaşma ile sonlandıran teşebbüslerin de bu toplantılara katılım sağladığını ortaya koyan çok sayıda yazışma mevcuttur.

(313) BATIBETON tarafından yapılan savunmada, kendisine yöneltilen ihlal iddiasının dayanağını oluşturan bulguların üçüncü taraflara ait yazışmalardan ibaret olduğu, bu

---

[126] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

[127] ASBETON'dan gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIBETON yetkilisi "(.....)" olduğu belirtilmiştir.

nedenle söz konusu yazışmalara dayanılarak ihlal iddiasında bulunulamayacağı ifade edilmiştir. Rekabet hukuku uygulamasında tek taraflı kaleme alınan iç yazışmaların ispat vasıtası olarak kullanılması hukuken mümkün olup iç yazışmaların ispat gücü en yüksek delillerin iletişim delilleri olduğu kabul edilmektedir. Nitekim söz konusu bulgularda geçen ifadelerden rakiplerin doğrudan iletişim içerisinde oldukları anlaşılmakta olup bu ifadeleri içeren iç yazışmaların ispat gücüne Kurulun yakın tarihli 25.04.2022 tarih ve 22-19/310-135 sayılı kararında da vurgu yapılmıştır. Kurulun *Yem Kararında*[128] da tek taraflı kaleme alınan teşebbüs iç yazışmalarının ispat vasıtası olarak kullanılabilirliğine ilişkin şu değerlendirmeye yer verilmiştir: "*Savunmada sözü edilen 26.11.2020 tarih ve 20-51/718-317 sayılı kararda incelenen belgenin niteliği ise mevcut soruşturma kapsamında elde edilen belgeden farklılaşmaktadır. Bahsi geçen dosyada değerlendirilen belge üçüncü taraftan elde edilen ve rakiplere ilişkin bir rivayetin aktarılmasından ibaret bir belge olup bu tür delillere literatürde "duyuma dayalı delil" (hearsay evidence) denilmektedir. Bahsi geçen kararda ilgili belgenin iletişimin taraflarından değil üçüncü taraflardan elde edilmiş olması nedeniyle, içerikte yer alan fiyat bilgilerinden ve fiyatın yayınlanma tarihinden yola çıkılarak ispat standardının karşılanmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır. Savunmada sözü edilen karardaki belge içeriğinde yer alan bilgilerin doğrulanamaması nedeniyle de teşebbüsler hakkında ihlal isnadında bulunulmadığı görülmektedir. Buna karşın mevcut soruşturma bakımından; Belge-15'te "…görüştüm, …diyorlar, …yapacak, …diyor"; Belge18/3-8'de "…söylediler" Belge-16'da "…görüştüm, …dedi" ifadelerinden rakiplerin doğrudan iletişim içerisinde oldukları anlaşılmaktadır. Dolayısıyla 26.11.2020 tarih ve 20-51/718-317 sayılı kararda değerlendirilen belge ile mevcut dosyada değerlendirilen belgelerin niteliğinin farklı olduğu bu nedenle ilgili kararın bu dosya bakımından emsal teşkil edemeyeceği kanaatine ulaşılmıştır*" denilmektedir. Bu bağlamda Bulgu-6'daki *"Bu iş bizde yazıyor inerler mi rakipler (.....) beyi [BATIBETON] arayıp sor devam ediyor muyuZ?"*, Bulgu-115'teki *"Dün kuşadası vardı. (.....) [BATIBETON] dedim oyak patlatmış sizin izmirde 20.000 m3"* ve *"Evet (.....) bey [BATIBETON] bugün benide aradı anlattı"*, Bulgu-122'deki *"(.....) [BATIBETON] geliyor mu"* ve Bulgu-106'daki *"Günaydın perşmebe günü aynı yer aynı saat"* ve *"(.....)* [BATIBETON] *gelecekmiş perşembe"* ifadelerinden rakiplerin doğrudan iletişim içerisinde oldukları anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, bu bulguların tamamı duyuma dayalı delil olmayıp doğrudan BATIBETON ile iletişim kurulduğuna ilişkin delillerdir. Bu kapsamda söz konusu bulgular BATIBETON bakımından ihlal isnadında kullanılan Bulgu-9, 10, 90, 217 ve 245 ile birlikte değerlendirildiğinde, BATIBETON'un müşteri paylaşmına yönelik bir anlaşmanın tarafı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu nedenle, BATIBETON tarafından ispat standardının karşılanmadığına ilişkin yapılan savunmalara iştirak edilemeyeceği değerlendirilmektedir.

(314) Teşebbüsün savunmasında öne sürdüğü bir diğer husus ise belirtilen tarihlerde BATIBETON'un Aydın tesisinin üretim ve satış faaliyetinde bulunmadığına ilişkindir. Daha önce yer verilen bilgilerden görüleceği üzere, soruşturma konusunu Aydın ilinde faaliyet gösteren hazır beton firmalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti oluşturmaktadır. Bu kapsamda "İlgili Coğrafi Pazar" başlıklı bölümde de değinildiği üzere, Aydın ili bakımından coğrafi pazarlar "Aydın Merkez-Nazilli", "Aydın Merkez-Söke" ve "Söke-Didim" bölgesi şeklinde üç ayrı bölgeye ayrılmıştır. BATIBETON'un Aydın ilinde Merkez/Efeler ilçesinde yer alan "Aydın hazır beton tesisi" ile Söke ilçesinde yer alan "Söke hazır beton tesisi" bulunmaktadır. Her iki tesisin ortak olarak Aydın Merkez-Söke olarak tanımlanan coğrafi bölge içerisinde

[128] Kurulun 25.04.2022 tarih ve 22-19/310-135 sayılı kararı.

yer aldığı dikkate alındığında, bu bölgede faaliyet gösteren teşebbüslerin birbirlerine rakip olarak değerlendirilebileceği, dolayısıyla teşebbüs tarafından yapılan açıklamaların yalnızca Aydın ili Merkez/Efeler ilçesinde yer alan hazır beton tesisi özelinde yapılmasının eksik bir değerlendirmeye sebep olacağı görülmektedir. Nitekim, Aydın ili Merkez/Efeler ilçesinde yer alan "Aydın hazır beton tesisi"nin bulguların geçtiği bazı yıllarda (2019-2022 yılları arası) faal olmaması veya sınırlı düzeyde faal olması, Söke tesisinin aynı dönemlerde aktif bir şekilde çalıştığı gerçeğini ortadan kaldırmamaktadır. Şöyle ki bu tesisin bulguların geçtiği dönemler olan 2017-2023 yılları arasında faal olduğunun önaraştırma döneminde BATIBETON tarafından sunulan satış verilerinden anlaşıldığı, bu sebeple BATIBETON tarafından yalnızca Aydın Merkez/Efeler ilçesindeki tesisin durumu esas alınarak ihlale konu olan 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarında gerçekleştirilen yazışmaların ihlale dayanak oluşturmayacağına yönelik savunmanın, tüm coğrafi pazar kapsamı dikkate alındığında, geçerli ve kabul edilebilir olmadığı değerlendirilmektedir.

(315) Yukarıda yer verilen bulgular, bir anlaşmanın organize edildiği toplantıların tarihini ve kesinliğini ortaya koymaları bakımından önem arz etmekte olup bir bütün halinde değerlendirilmiştir. Bu bağlamda 02.02.2021 ve 26.07.2021 tarihleri arasındaki döneme ilişkin olan Bulgu-6, 106, 107, 114, 115 ve 122'de yer alan yazışmalar bir bütün halinde ele alındığında, ASBETON, AYDIN SERAMİK, MENDEŞ ve BATIBETON'un müşteri paylaşımı yapmak üzere çeşitli tarihlerde toplantılar düzenledikleri ve bu yolla rekabeti kısıtladıkları kanaatine ulaşılmıştır.

Bulgu-16'ya İlişkin Değerlendirmeler

(316) BİLKENT'te gerçekleştirilen yerinde incelemede alınan ve BİLKENT çalışanı (.....) ve ŞÖLEN çalışanı (.....) arasında geçen 31.03.2021 tarihli yazışmalarda, (.....) isimli müşterinin hangi teşebbüsün müşterisi olduğu hususunda bilgi alışverişinde bulunulduğu görülmektedir. Yazışmalarda BİLKENT çalışanı söz konusu müşterinin kime ait olduğunu sorarken, ŞÖLEN yetkilisi ise beton dökülecek bölgeye/lokasyona göre müşterinin MENDEŞ, CANATANLAR veya ŞÖLEN'e ait olabileceğini belirtmektedir.

(317) Söz konusu yazışmada geçen "*(.....) kimin müşterisi*", *"Onda mı yazıyor"*, *"Neresi için sordukları önemli"* ve "*Sıkıntı yaşarmıyız bu aralar sağa sola çok salça olduk"* şeklindeki ifadeler, ŞÖLEN'in de taraf olduğu bir grup hazır beton teşebbüsünün müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın içinde olduğu yönünde şüphe oluşturmuştur.

(318) ŞÖLEN tarafından yapılan savunmada özetle;

- İlgili yazışmada "(.....)" olarak adı geçen teşebbüsün yenilenebilir enerji sektöründe faaliyet gösterdiği, ilgili firmanın Aydın ili sınırları içerisindeki çeşitli hazır beton üreticisi ve tedarikçilerinden tesis kurulumu için hazır beton temin ettiği, bu doğrultuda ŞÖLEN ile ticari ilişkide bulunduğu ancak sadece ŞÖLEN ile çalışmadığı ve kurulum yapılan tesise yakın hazır beton üreticilerini tercih ettiği,
- ŞÖLEN yetkilisinin yazışma kapsamında sarf ettiği *"neresi için sordukları önemli"* ifadesinin, teşebbüsün kurmayı planladığı tesise coğrafi olarak yakın bir konumda faaliyet gösteren hazır beton üreticileriyle çalışılabileceğine ilişkin bir olasılığın dile getirilmesi amacıyla kullanıldığı, ilgili beyanın müşteri paylaşımı olarak yorumlanamayacağı,
- İlgili yazışmalarda BİLKENT çalışanının *"sıkıntı yaşar mıyız bu aralar sağa sola çok salça olduk"* şeklindeki ifadesi üzerine ŞÖLEN yetkilisinin verdiği *"ya bir şey*

> *olmaz"* yanıtı dikkate alındığında, müşterinin kiminle çalışacağına yönelik ortak bir iradenin bulunmadığı, bu kapsamda BİLKENT ile ŞÖLEN'in iradelerinin uyuşmadığı, anılan bulguda yer alan *"o zaman ver"* ifadesinden de ŞÖLEN'in rekabeti engelleyecek davranışta bulunmadığı ve böyle bir beyanda bulunmadığı, bu yönüyle ŞÖLEN'in müşteri paylaşımı ve rekabeti kısıtlayıcı bir uzlaşı içerisinde olduğuna ilişkin değerlendirmenin yanlış olacağı

ifade edilmiştir.

(319) Bu kapsamda teşebbüs savunmasında özetle, yazışmada adı geçen müşterinin beton dökümü yapılacak işe/projeye yakın bir konumda faaliyet gösteren hazır beton üreticilerini tercih etme eğiliminde olduğu, bu doğrultuda teşebbüs yetkilisi tarafından söz konusu müşterinin coğrafi yakınlık esasına göre farklı üreticilerle çalışabileceği ihtimaline işaret edildiği ifade edilmiştir. Ayrıca, yazışma içeriğinde müşterinin hangi teşebbüsle çalışacağına ilişkin BİLKENT ile ŞÖLEN arasında bir irade uyuşmasının bulunmadığı belirtilmiştir.

(320) Yazışma taraflarının statüsü hakkında kısaca bilgi vermek gerekirse, BİLKENT bölgede hazır beton üretimi ve satış faaliyeti yürüten bir teşebbüs iken ŞÖLEN ise yalnızca bayilik yoluyla hazır beton satış faaliyetinde bulunan bir teşebbüstür. Bu çerçevede, üretici konumundaki BİLKENT'in kendisinden beton talebinde bulunan bir müşterinin hangi hazır beton firmasıyla çalıştığını bayi konumunda olan ŞÖLEN'e danışması ticari teamüller açısından makul olmayacaktır. Şöyle ki yazışmada müşterinin hangi bölgedeki işine/projesine beton talep ettiğinin belli olmadığı belirtilse de, BİLKENT'in bu bilgiyi doğrudan müşteriye sorarak rahatlıkla öğrenebileceği ve kendi ticari takdiri doğrultusunda müşteriyle çalışıp çalışmama kararını verebileceği, bunun için görece kendisinden düşük bir satış ve müşteri tabanına sahip bir bayiyle iletişim kurmasının beklenmeyeceği ve makul bir tercih olmayacağı değerlendirilmektedir.

(321) Bununla birlikte, ŞÖLEN tarafından ilgili müşteriye kendisi dahil beton dökümünün yapılacağı lokasyona göre farklı hazır beton firmalarının da satış yaptığı belirtilmiştir. İlgili yazışmada "(.....)" olarak adı geçen teşebbüsün yenilenebilir enerji sektöründe faaliyet gösterdiği, ilgili firmanın Aydın ili sınırları içerisinde tesis kurulumlarında kullanılmak üzere çeşitli hazır beton üreticilerinden hazır beton temin ettiği, bu doğrultuda söz konusu teşebbüsün yalnızca ŞÖLEN ile çalışmadığı, kurulum yapılan tesise yakın hazır beton üreticilerini de tercih ettiği ifade edilmiştir. Bu noktada, BİLKENT'in bu müşterinin ŞÖLEN'e ait bir müşteri olması sebebiyle ŞÖLEN ile iletişime geçmek istediği sorusu akıllara gelmektedir. Nitekim dosya kapsamında elde edilen birçok bulguda, rakip firmaların birbirlerinin yarım işlerine teklif vermekten kaçındıkları ya da daha yüksek fiyat teklifi verdiklerine ilişkin tespitler yer almaktadır. Ayrıca, belirli aralıklarla yapılan toplantılarda hazır beton firmalarının bir araya gelerek bölgedeki işleri/müşterileri paylaştıkları ve bu doğrultuda bir paylaşım listesi oluşturduklarına dair deliller de elde edilmiştir.

(322) Söz konusu bulguda, BİLKENT çalışanı tarafından ŞÖLEN'e yöneltilen *"(.....) kimin müşterisi"* sorusu üzerine ŞÖLEN tarafından verilen "MENDEŞ" cevabına karşılık BİLKENT'in "*Onda mı yazıyor*" şeklindeki yanıtı, rakipler arasında müşteri paylaşımı yapıldığını gösteren bir listenin varlığını desteklemektedir. Bunun akabinde gelen *"CANATAN ŞÖLEN Neresi için sordukları önemli"* ifadesi döküm yapılacak yerin müşterinin hangi teşebbüse ait olacağını belirlemede esas alındığını göstermektedir. Her ne kadar ŞÖLEN tarafından bu ifadenin, müşterinin döküm yaptıracağı tesise yakın bir üreticiyi tercih edebileceği varsayımıyla kullanıldığı ileri sürülmüşse de,

bölgede faaliyet gösteren teşebbüslerin (MENDEŞ ve CANATANLAR'ın) genel konumları BİLKENT tarafından bilinebilecek nitelikte olup bu durumun ŞÖLEN'e danışılmasını gereksiz kıldığı, bu rakiplerin bölgede bilinen teşebbüsler olduğu ve rakip bir firma tarafından tahmin edilememesinin rasyonel olmadığı değerlendirilmektedir. Nitekim hangi hazır beton firmasının hangi ilçelerde tesislerinin bulunduğu bilgisi hem kamuya açık kaynaklardan hem de saha araştırması yapılarak kolaylıkla öğrenilebilmektedir.

(323) ŞÖLEN tarafından öne sürülen bir diğer savunma, ŞÖLEN yetkilisinin *"ya bir şey olmaz"* cevabı neticesinde müşterinin kiminle çalışacağına yönelik ŞÖLEN'in BİLKENT ile bir irade uyuşmasının bulunmadığıdır. Yazışmanın devamında geçen *"neresi için sordukları önemli"* ve *"neresi için soruluyor"* sorularına karşılık verilen *"Belli değil diyor*" yanıtı üzerine ŞÖLEN'in *"O zaman ver"* şeklindeki cevabı, döküm yapılacak yerin belli olması halinde bu müşterinin hangi teşebbüse ait olduğunun da belli olacağı anlamına geleceği, bunun da rakipler arası müşteri paylaşımına ilişkin önceden oluşturulmuş bir liste üzerinden hareket edildiği izlenimini güçlendirdiği anlaşılmaktadır. Nitekim BİLKENT'in *"sıkıntı yaşar mıyız bu aralar sağa sola çok salça olduk"* şeklindeki beyanı da, dosya kapsamında yer alan ve BİLKENT, MENDEŞ ve ŞÖLEN'in dahil olduğu müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın bulunduğu diğer bulgularla birlikte ele alındığında, tarafların birbirlerinin müşterilerine fiyat teklifi vermeme yönünde bir hassasiyet içerisinde olduklarını göstermektedir.

(324) Buna ek olarak, söz konusu müşterinin ilgili tarihlerde ŞÖLEN, BİLKENT, MENDEŞ ve CANATANLAR'dan hazır beton alımı yapıp yapmadığı da incelenmiştir. Bu çerçevede, ilgili tarihte söz konusu müşteriye MENDEŞ tarafından beton sağlanıp sağlanmadığı MENDEŞ'e sorulmuş ve ilgili tarihte "(.....)" isimli müşteriye MENDEŞ tarafından "(.....)" isimli bayi aracılığıyla beton dökümü yapıldığı belirtilmiştir. Öte yandan yazışmada adı geçen BİLKENT ve CANATANLAR'dan elde edilen verilerden, CANATANLAR ile BİLKENT'in ilgili müşteriye 2021 yılında hazır beton satışı yapmadığı tespit edilmiştir.

(325) Diğer yandan, söz konusu "(.....)" isimli müşterinin adının, soruşturma kapsamında elde edilen ve müşteri paylaşımına konu Bulgu-126'da da geçtiği tespit edilmiştir. Bu bulgu, ASBETON ve MENDEŞ arasındaki yazışmalara konu olup bulguya taraf olan ve adı geçen tüm hazır beton firmalarının uzlaşma usulü ile soruşturma süreçlerinin sonlandırılması nedeniyle işbu soruşturma raporunda söz konusu bulguya yer verilmemiştir. Bu kapsamda Bulgu-16 ile doğrudan ilişkili olması sebebiyle ilgili bulguya da yer verilmesinde fayda bulunmaktadır.

Bulgu-126

(326) 12.08.2021 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı MENDEŞ çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

12.08.2021
"(.....) [MENDEŞ]*: Merhaba*
(.....) [MENDEŞ]*:* Boğazlarım şiş arıyamadım.
(.....) [MENDEŞ]*: (.....) üniversite tarafına 50-60m3 beton istiyor. Fiyatları deklere fiyatları attık. Herkeze fiyat soracak. Sana zahmet bi uyarırmısın.*
(.....) [ASBETON]*: Günaydın geçmiş olsun*
(.....) [ASBETON]*: ["(.....) üniversite tarafına 50-60m3 beton istiyor. Fiyatları deklere fiyatları attık. Herkeze fiyat soracak. Sana zahmet bi uyarırmısın."* mesajı alıntılanmıştır.] *(.....)*
(.....) [MENDEŞ]*: Uzun zamandır dökmüyodu. Fiyatları güncelledik sıkıntı yaratıyor*

(.....) [MENDEŞ]: [*"(.....)"* mesajı alıntılanmıştır.] *Evet*
(.....) [ASBETON]: *Ok*
(.....) [MENDEŞ]: *Arada bir beton döküyor 50-60 m3*
(.....) [MENDEŞ]: *Revize fiyatları attım yok flaan diyor. Sana zahmet diğerlerini uyarırmısın. Yarım iş dersin. Sıkıntı olmasın*
(.....) [MENDEŞ]: *370 tl de abi*
(.....) [MENDEŞ]: *pompa kdv dahil*
(.....) [MENDEŞ]: *Diğerlernede söylerken sana zahmet yarım iş olarak söylermisin. Sıkıntı çıkarmasınlar*
(.....) [ASBETON]: *Üniversiteden aşağıya doğrı incez 700 m3 dedi 370 dedim*
(.....) [ASBETON]: *C25 pompalı*
(.....) [MENDEŞ]: [*"Üniversiteden aşağıya doğrı incez 700 m3 dedi 370 dedim"* mesajı alıntılanmıştır.] 😂 *4 senedir şu 500-700 m3 dökemedik*
(.....) [ASBETON]: *Aahahah*
(.....) [ASBETON]: 😂
(.....) [MENDEŞ]: *Bizde yazılan 300 bile dökemedik. Keşke 10.000 m3 dökse.*
(.....) [MENDEŞ]: *Abi diğerlerini sana zahmet uyar. Yarım iş olarak söyle de. Biri gidip salça olur. Adamlarla nazillide de çalışıyoruz*
(.....) [ASBETON]: *Ok*
(.....) [MENDEŞ]: *Ayıp olmasın.*
(.....) [ASBETON]: *Söylüyorum*
(.....) [MENDEŞ]: *Teşekkürler*
(.....) [ASBETON]: 👍
(.....) [ASBETON]: *(.....) bey* [CANATANLAR] *(.....) bey* [BİLKENT] *(.....) beye* [OYAK] *ilettim*
(.....) [ASBETON]: *(.....) beyede* [BOYLULAR GIDA]*"*

(327) Bulgu 126'da yer alan 12.08.2021 tarihli yazışmalarda, MENDEŞ yetkilisinin, ASBETON yetkilisine Üniversite bölgesinde yer alan "(.....)" isimli bir müşteriye "(.....)" isimli bayi üzerinden gerçekleştirilecek beton döküm işinin kendilerine ait olduğunu belirttiği, anılan müşterinin fiyat revizyonu talebi sebebiyle diğer beton firmalarıyla da iletişime geçeceğini ifade ettiği ve bu bağlamda müşterinin ASBETON ile iletişim kurması halinde müşteriye yüksek fiyat teklifi verilmesini talep ettiği ve diğer beton firmalarını da söz konusu işin MENDEŞ'in "yarım işi" olduğuna dikkat çekerek uyarmasını istediği görülmektedir. Bunun akabinde ASBETON yetkilisinin bu talebi yerine getirerek anılan müşteriye 270 TL fiyat teklifi verdiğini belirttiği, bunun yanı sıra yazışmanın devamında geçen *"…(.....) bey (.....) bey (.....) beye ilettim (.....) beyede"* ifadeleriyle sırasıyla CANATANLAR, BİLKENT, OYAK ve BOYLULAR GIDA çalışanları oldukları anlaşılan kişilerin de söz konusu müşteriye fiyat teklifi verilmemesi veya yüksek fiyat teklifi verilmesi gerektiği konusunda ASBETON çalışanı tarafından uyarıldığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, söz konusu bulguda yer alan yazışmalar, MENDEŞ, ASBETON, CANATANLAR, BİLKENT, OYAK ve BOYLULAR GIDA'nın birbirlerinin müşterilerine yüksek fiyat teklifi vermek veya fiyat teklifi vermemek yoluyla müşteri paylaşımına yönelik bir anlaşmaya taraf oldukları açıkça görülmektedir.

(328) Yukarıdaki yazışmalarda görüleceği üzere, Bulgu-16'da ŞÖLEN ile BİLKENT arasındaki yazışmalara konu olan "(.....)" isimli müşterinin yine 2021 yılında soruşturma kapsamında elde edilen başka bir bulguda (Bulgu-126) da adının geçtiği görülmektedir. Bu bulguda BİLKENT'in ilgili müşteriye MENDEŞ'in müşterisi olması nedeniyle fiyat teklifi vermediği tespit edilmiştir. İşbu dosya kapsamında uzlaşan taraflardan ASBETON ve MENDEŞ arasında geçen söz konusu yazışmalar, hazır beton piyasasında bu iki teşebbüsten başka teşebbüslerin (CANATANLAR, BİLKENT, OYAK ve BOYLULAR GIDA) de dâhil olduğu bir anlaşmanın varlığını ortaya koymaktadır.

(329) Özetlemek gerekirse, BİLKENT'in ilgili müşteriye ilişkin bilgiyi piyasadan kendi çabalarıyla öğrenmek yerine, doğrudan bir rakip teşebbüs olan ŞÖLEN'den edinmeye çalışması, bir müşteri paylaşımı anlaşmasına uyum sağlama amacına işaret etmektedir. Nitekim dosya kapsamında elde edilen çok sayıda bulguda, tarafların müşteri paylaşımı içerisinde oluğunu gösteren ve rakiplerin belli aralıklarla yaptıkları toplantılarda hangi bölgede ve hangi müşteriye kimin satış yapacağına dair listeler düzenlediğine yönelik yazışmalar elde edilmiştir. Yukarıda yer verilen Bulgu-126'da söz konusu müşterinin 2021 yılında rakipler arası müşteri paylaşımına ilişkin yapılan bir anlaşma ile MENDEŞ'e tahsis edilen bir müşteri olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim Bulgu-16'da da BİLKENT çalışanı tarafından kullanılan *"Onda mı yazıyor"* ifadesi, taraflar arasında bir müşteri listesinin oluşturulduğunu ve bu müşterinin MENDEŞ'e tahsis edildiğini desteklemektedir.

(330) Bu çerçevede, rakip teşebbüslerin birbirleriyle iletişim kurarak birbirlerinin müşterilerine fiyat teklifi vermemesi veya çalışmaması hususu rakipler arası yapılan müşteri paylaşımına ilişkin anlaşmanın bir parçası olup ŞÖLEN'in de söz konusu anlaşma/uyumlu eyleme taraf olduğu anlaşılmaktadır.

(331) Sonuç olarak, Bulgu-16 kapsamındaki hususlar bütüncül olarak değerlendirildiğinde, BİLKENT, CANATANLAR, MENDEŞ ve ŞÖLEN'in müşteri paylaşımını içeren bir anlaşmanın tarafı olmak suretiyle hazır beton üretimi ve satışı pazarındaki rekabeti kısıtlamış oldukları değerlendirilmektedir.

Bulgu-127'ye İlişkin Değerlendirmeler

(332) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 13.08.2021 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile MENDEŞ çalışanı (.....) arasında geçen 13.08.2021 tarihli yazışmalarda, ASBETON çalışanının "(.....)" isimli bir müşteriye ilişkin beton döküm işiyle ilgili fiyat teklifini 220 TL'ye çıkardığı bilgisini MENDEŞ yetkilisi ile paylaştığı, MENDEŞ yetkilisinin anılan müşterinin fiyat teklifi almak için kendilerini aradığını ancak verdikleri fiyat teklifini yüksek bulduğunu belirttiği ifade edilmiştir. Yazışmalarda ayrıca, TÜREN YAPI'nın müşterinin kafasını karıştırdığını ima eden ifadeler kullandığı, ASBETON çalışanının ise konuyla ilgili MENDEŞ çalışanı olduğu anlaşılan "(.....)" isimli kişiden gelen telefonla birlikte TÜREN YAPI'ya müdahalede bulunduklarını belirttiği görülmektedir.

(333) Yazışmanın devamında ise MENDEŞ yetkilisi tarafından "(.....)" isimli bir müşterinin 1000 m^3'lük beton döküm işinin OYAK bayisi olduğu anlaşılan SERTTAŞ tarafından gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin ASBETON çalışanına sorulduğu, buna karşılık ASBETON çalışanı tarafından daha önce taraflar arasında oluşturulduğu anlaşılan müşteri paylaşım listelerinde bahse konu müşterinin adının geçtiği ve yapılan kontrol işlemi sonrası 700 m^3'lük bir beton döküm işinin SERTTAŞ'a yazıldığının belirtildiği görülmektedir. Bunun üzerine MENDEŞ'in anılan müşteriye 360 TL'lik fiyat teklifinde bulunduğu ancak BİLKENT'in 320-330 TL'den fiyat teklifi vererek işi aldığını belirten ifadeler kullanılmıştır. Söz konusu bulguda yer alan yazışmalarda, tarafların müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmaya uyulmadığından rahatsızlık duyulduğuna yönelik ifadeler kullanılması ASBETON, OYAK, MENDEŞ, SERTTAŞ ve TÜREN YAPI'nın müşteri paylaşımına yönelik bir anlaşmaya taraf oldukları yönünde şüphe oluşturmuştur.

(334) TÜREN YAPI tarafından ilgili bulguya dair yapılan savunmada özetle;

- Bulgu-127'nin ASBETON çalışanı ile MENDEŞ çalışanı arasında gerçekleşen yazışmalar olduğu, "*Fiyatla ilgili aramış. Türen mi karıştırıypr bilmiyorum artık*"

ifadelerinden TÜREN YAPI'nın bilgisi dışında gerçekleşen bir konuşma olduğunun anlaşıldığı, anılan yazışmada teşebbüsün sadece isminin geçmesine rağmen 4054 sayılı Kanun'un belirlediği şekilde bir fiyat tespiti ve müşteri paylaşımının bulunmadığı,

- Değerlendirmeye yönelik olarak ise 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinden bahsedilmiş olup Bulgu-127 için kullanılan *"müşteri paylaşımına ilişkin taraf oldukları yönünde şüphe doğuran"* ifadelerin kabul edilmediği, müşteri paylaşımı olması halinde yazışmalarda *"Türen mi karıştırıyor artık bilmiyorum*" ifadelerinin kullanılamayacağı, TÜREN YAPI'nın hiçbir zaman sözlü veya yazılı bir anlaşmanın tarafı olmadığı, TÜREN YAPI'nın yapı market olması sebebiyle müşteri portföyünün sadece hazır betonla sınırlı olmadığı ve müşteri kaygısı içerisinde olmadığı, *"ortayı karıştırıyor mu"* sorusuna muhatap olan TÜREN YAPI'nın müşteri paylaşımına taraf olmasının hayatın olağan akışına ters olacağı ve bu sebeple böyle bir şüphenin kabul edilmeyeceği

ifade edilmiştir.

(335) SERTTAŞ tarafından ilgili bulguya dair yapılan savunmada özetle;

- Bulgu-127'de ASBETON çalışanı ile MENDEŞ çalışanı arasında "(.....)" ve "(.....)" isimli müşterilere ilişkin yapılan bir yazışmadan bahsedildiği, SERTTAŞ'ın "(.....)" isminde bir müşterisi olmadığı, bu sebeple yapılan yazışmanın içeriği hakkında herhangi bir bilgilerinin olmadığı,
- Bu müşteriye ilişkin olarak SERTTAŞ'a ne tür bir isnatta bulunulduğunun anlaşılamadığı, "(.....)" isimli müşterinin ise uzun yıllardır SERTTAŞ ile çalıştığı,
- 2014 yılından itibaren işbu müşteri ile çalışıldığına ilişkin faturaların sunulduğu,
- 2014 yılından önce de söz konusu müşterinin babası ile çalışıldığı ve uzun yıllardır devam eden güvene dayalı bir ticari ilişkinin var olduğu,
- İlgili yazışmada *"1000 m^3 olarak bahsi geçen beton döküm işi"* ile "*700 m^3 beton işinin SERTTAŞ'a yazıldığı"* ifadelerinin ne olduğu, neye istinaden yapıldığının SERTTAŞ tarafından bilinmediği,
- Yazışma tarihlerine en yakın tarih olarak işbu müşteri ile yapılan ticaretin 17.08.2021'de gerçekleştirildiği,
- OYAK tarafından bu tarihte söz konusu müşteri için 285 TL + 10 TL (pompa ücreti) + KDV (%18) olmak üzere m^3 bazında toplam 348,10 TL fiyat verildiği,
- SERTTAŞ tarafından ise kar oranı eklenerek birim fiyatı 355 TL olmak üzere 913 m^3'lük bir anlaşma yapıldığı, toplamda 324.000 TL tutarındaki bu satışa ilişkin ödeme aynı gün müşteri tarafından ödendiği ve satışa ilişkin parça parça döküm yapılması sebebiyle birden fazla sayıda fatura kesildiği, yazışmada belirtilen 1000 m^3 beton işinin aksine SERTTAŞ'ın o tarihte yaptığı anlaşmanın miktarının 913 m^3 olduğu,
- Yazışma içeriğinde MENDEŞ'in müşteriye 360 TL'lik fiyat teklifinde bulunduğu ancak BİLKENT'in 320-330 TL'den fiyat teklifi yaparak işi aldığını belirten ifadelere yer verildiği, bu ifadelerin SERTTAŞ açısından ne tür bir ihlale sebebiyet verdiğinin anlaşılamadığı,
- BİLKENT'in aldığı iş ile SERTTAŞ'ın nasıl bir ilgisi olduğunun açıklanmadığı, bahsi geçen bu ifadeler "(.....)" isimli müşteriye ilişkin ise söz konusu işi yazışmada geçen ifadelerin aksine BİLKENT değil SERTTAŞ'ın aldığı ve hatta

SERTTAŞ'ın 355 TL fiyat verdiği, bunun da BİLKENT'in verdiği fiyattan yüksek olduğunun görülebileceği, bu durumda BİLKENT'in daha düşük fiyat verdiği halde müşterinin SERTTAŞ'ı tercih ettiğinin anlaşılacağı,

- Teşebbüsler arasında böyle bir anlaşma olsaydı ve söz konusu müşteri iddia edildiği gibi SERTTAŞ'a yazılsaydı BİLKENT'in SERTTAŞ'tan daha düşük fiyat vermemesinin gerekeceği, dolayısıyla SERTTAŞ'ın herhangi bir anlaşma içinde olmadığı, SERTTAŞ'ın 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiasını destekler nitelikte hiçbir somut bilgi veya belge sunulamadığı ancak tahminde bulunarak savunma yapılabilen bu hususla yazışma içeriğindeki tutarlar ve işi kimin aldığıyla ilgili yazışma bilgisinin gerçekle örtüşmediği

hususları dile getirilmiştir.

(336) Bulguya ilişkin TÜREN YAPI tarafından oluşan şüphelerin bağlamını ASBETON çalışanı ile MENDEŞ çalışanı arasında gerçekleşen yazışmalarda "*Fiyatla ilgili aramış. Türen mi karıştırıypr bilmiyorum artık*" ve "*Yüksek falan dedi. (.....)*[129] *beye bildirin bakalım ne diyecek dedim. Sonrasında bilgim yok. Gidemedim hiç yapı markete*" ifadelerinden TÜREN YAPI'nın bir anlaşmaya taraf olduğu ancak uyum sağlamadığı hususu oluşturmuştur. Salt bu bulgu özelinde yapılan yazışmaların TÜREN YAPI'nın bilgisi dışında gerçekleşen bir konuşma olduğunun anlaşıldığı, anılan yazışmada teşebbüsün bu süreçte rakiplerle doğrudan bir iletişim içinde olmadığı görülse de, taraf hakkında elde edilen diğer bulgular (Bulgu-24 ve 261) nedeniyle bir müşteri paylaşımı anlaşmasına taraf olduğu yönünde şüphe oluşmuş, bulgu bu doğrultuda soruşturma kapsamına alınmıştır.

(337) Söz konusu yazışmaya konu "(.....)" isimli müşteriye hangi beton firması tarafından satış yapıldığını tespit edebilmek amacıyla ASBETON, MENDEŞ ve TÜREN YAPI'dan 2021 yılına ilişkin müşteri verileri talep edilmiştir. Söz konusu veriler incelendiğinde, "(.....)" isimli müşteriye 02.01.2021 ve 31.12.2021 tarihleri arasında yazışma tarihini de kapsayacak şekilde düzenli olarak MENDEŞ tarafından beton dökümü yapıldığı, ASBETON ve TÜREN YAPI tarafından ise ilgili yılda yapılan herhangi bir satışın bulunmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla ASBETON ile MENDEŞ arasındaki yazışmaya konu müşterinin esasında MENDEŞ'e ait bir müşteri olduğu, MENDEŞ yetkilisinin *"(.....) fiyatını 220 yaptık dün haberin vardır Fiyatla ilgili aramış. Türen mi karıştırıypr bilmiyorum artık"* ifadesiyle müşterinin MENDEŞ'in zam yapması nedeniyle verdiği fiyatı yüksek bulduğu bilgisini ASBETON çalışanına verdiği, ASBETON çalışanının ise *"(.....)*[130] *hanım aradı hemen müdahele ettik"* ifadesiyle bir başka MENDEŞ çalışanı tarafından konuyla ilgili bilgi aldığını ve gerekeni yapacağını ifade ettiği görülmektedir. Dolayısıyla bulguya konu müşterinin ASBETON ile MENDEŞ arasındaki bir anlaşma kapsamında MENDEŞ'e tahsis edildiği ve bu doğrultuda MENDEŞ'in devem eden işine ASBETON veya bir başka hazır beton firması tarafından beton dökümü yapılmasının istenmediği anlaşılmaktadır.

(338) Bulgu TÜREN YAPI bakımından değerlendirildiğinde, *"Yüksek falan dedi. (.....)*[131] *beye [ASBETON] bildirin bakalım ne diyecek dedim. Sonrasında bilgim yok. Gidemedim hiç yapı markete"* ifadesinden TÜREN YAPI ile bir iletişim kurulmadığı, yalnızca TÜREN YAPI'nın MENDEŞ'e kıyasla daha düşük bir fiyat teklifinde bulunmuş olabileceğine ilişkin bir tahmin yürütüldüğü ve söz konusu durumun TÜREN YAPI ile paylaşılmadığı görülmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda, bulguda TÜREN YAPI'nın rakipleriyle fiyat

[129] ASBETON çalışanının ismi yer almaktadır.
[130] ASBETON'dan gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin MENDEŞ çalışanı olduğu ifade edilmiştir.
[131] ASBETON çalışanının ismi yer almaktadır.

bilgisi veya müşteri paylaşımı yaptığına yönelik herhangi bir iletişimin kurulmadığı ve TÜREN YAPI hakkında elde edilen diğer bulgularda da herhangi bir iletişim deliline rastlanmadığından Bulgu-127 kapsamında TÜREN YAPI'nın fiyat tespiti veya müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın tarafı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

(339) Söz konusu bulgu SERTTAŞ bakımından değerlendirildiğinde, öncelikle SERTTAŞ hakkında bir müşteri paylaşımı anlaşmasına taraf olduğu konusunda şüphe uyandıran yazışmaya yer vermek gerekmektedir. Yazışmada yer alan *"*[İletilen mesaj] *(.....) 1000 m3 zeybek mahallesi serttas oyak"* ifadesinde adı geçen "(.....)" isimli müşterinin OYAK bayisi SERTTAŞ'a tahsis edilen bir müşteri olduğu izlenimi oluşmuş; bu nedenle SERTTAŞ'ın da bir müşteri paylaşımı anlaşmasına taraf olduğu yönünde şüphe oluşmuştur. Yazışmanın devamında ise söz konusu müşteriye BİLKENT tarafından beton dökümü yapıldığına yönelik duyumlara yer verilmiştir. İlgili yazışmada SERTTAŞ'ın yalnızca ismi geçmekte olup "(.....)" isimli müşterinin SERTTAŞ'a tahsis edilen bir müşteri olduğu yönünde şüphe doğmuştur.

(340) Bulguda yer alan yazışma içeriklerinin doğru olup olmadığını ortaya koymak bakımından SERTTAŞ'ın "(.....)" isimli müşteriye satış yapıp yapmadığı hususu incelenmiştir. SERTTAŞ'tan elde edilen bilgilere göre, yazışma tarihlerine en yakın tarih olarak işbu müşteriye beton dökümünün 17.08.2021'de gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Söz konusu müşteriye dökülen beton OYAK'tan temin edilmiş olup OYAK tarafından bu tarihte müşteri için 285 TL + 10 TL (pompa ücreti) + KDV (%18) olmak üzere m^3 bazında toplam 348,10 TL tutarında fiyat uygulandığı anlaşılmıştır. SERTTAŞ tarafından ise bu fiyat üzerine kar oranı eklenerek birim fiyatı 355 TL'den 913 m^3'lük bir anlaşma yapıldığı, toplamda 324.000 TL tutarındaki bu satışa ilişkin ödemenin aynı gün müşteri tarafından ödendiği anlaşılmıştır. Ayrıca satışa ilişkin dökümler farklı tarihlerde parça parça gerçekleştiğinden birden fazla fatura düzenlenmiştir. Bu bağlamda, SERTTAŞ'ın o tarihte yaptığı anlaşmanın miktarının 913 m^3 olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla yazışmada belirtilen 700 m^3'lük beton işinin aksine SERTTAŞ'ın o tarihte yaptığı anlaşmanın miktarının 913 m^3 olduğu tespit edilmiştir.

(341) Yazışmanın devamında, MENDEŞ'in müşteriye 360 TL'lik fiyat teklifinde bulunduğu ancak BİLKENT'in 320-330 TL düzeyinde bir fiyat teklifi yaparak işi aldığını belirten ifadelere yer verildiği görülmektedir. BİLKENT ve SERTTAŞ'tan elde edilen 2021 yılı verilerine göre, BİLKENT'in "(.....)" isimli bir müşteriye herhangi bir satışının bulunmadığı, ilgili dönemde söz konusu müşteriye yalnızca SERTTAŞ tarafından birçok kez beton sağlandığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla "(.....)" isimli müşteriye yalnızca SERTTAŞ tarafından beton dökülmesi müşterinin SERTTAŞ'a tahsis edildiği yönünde şüphe oluştursa da, söz konusu bulgu tek başına SERTTAŞ'ın bir müşteri paylaşımı anlaşmasına taraf olduğunu ortaya koymamaktadır.

(342) Bu kapsamda SERTTAŞ'ın bir müşteri paylaşımı anlaşmasına taraf olduğunu ortaya koyan veya destekleyen başkaca delilin bulunup bulunmadığı incelenmiştir. SERTTAŞ hakkında soruşturma döneminde Bulgu-127 dışında iki adet bulgu elde edilmiş olup bu bulgulara yönelik yapılan değerlendirmeler sonucunda, söz konusu bulguların SERTTAŞ'ın bir anlaşmaya taraf olduğunu ispat etmeye elverişli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla, SERTTAŞ'ın bir müşteri paylaşımı anlaşmasına taraf olduğunu ortaya koyan başka bir iletişim delilinin bulunmaması ve Bulgu-127'nin tek başına SERTTAŞ'ın bir anlaşmaya taraf olduğunu ortaya koymak bakımından yeterli ispat standardını taşımaması nedeniyle, Bulgu-127 bütüncül bir bakış açısıyla ele alındığında, SERTTAŞ hakkında ihlal isnadında bulunulamayacağı sonucuna varılmaktadır.

(343) Yukarıda TÜREN YAPI ve SERTTAŞ hakkında yapılan değerlendirmeleri özetlemek gerekirse, Bulgu-127 özelinde gerek TÜREN YAPI gerekse SERTTAŞ özelinde ihlal isnadında bulunulamayacağı anlaşılmıştır.

Bulgu-24'e İlişkin Değerlendirmeler

(344) 18.05.2023 tarihinde BİLKENT'te gerçekleştirilen yerinde incelemede alınan ve 28.06.2022 tarihinde BİLKENT çalışanı (.....) ile CANATANLAR çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalarda, CANATANLAR yetkilisinin bir müşterinin hazır beton talebine ilişkin anılan müşteriye daha önce hangi teşebbüs tarafından beton dökümü yapıldığını tespit etmeye çalıştığı, bu doğrultuda ilgili müşteriye beton dökümü yapan teşebbüsün BİLKENT olup olmadığını sorduğu görülmektedir. BİLKENT yetkilisi tarafından ise ilgili müşteriye beton dökümünün kendi firmalarınca gerçekleştirilmediği belirtilmekle birlikte, bahse konu müşterinin TÜREN YAPI'nın müşterisi olduğu bilgisi paylaşılmıştır. Anılan cevap üzerine CANATANLAR yetkilisi müşteriden gelen talebi karşılamayacaklarını ifade etmiştir. Buna karşılık olarak BİLKENT yetkilisinin müşterinin BİLKENT'e ait olması halinde CANATANLAR'ın satış yapmasının sorun teşkil etmeyeceği, ancak müşterinin TÜREN YAPI'ya ait olması sebebiyle sorun olacağını ima eden ifadeler kullandığı görülmektedir.

(345) Söz konusu yazışmada geçen ifadelerden CANATANLAR'ın müşteriden gelen talebi yanıtlamadan önce bu müşterinin daha önce hangi hazır beton firmasıyla çalıştığını belirlemeye çalıştığı, bu bilgiye göre satış yapıp yapmama kararı aldığı anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda CANATANLAR yetkilisinin BİLKENT yetkilisinden müşteriye beton döken teşebbüsün TÜREN YAPI olduğunu öğrenmesinin akabinde *"Tamam o zaman biz dökmüyoruz"* şeklinde beyanda bulunması, bahse konu tarafların birbirlerinin müşterilerine satış yapmama konusunda bir anlaşma içerisinde olduğu yönünde şüphe oluşturmuştur. Ayrıca BİLKENT yetkilisinin *"Benim müşterim olsa mesele değil dök derdim aramızda sorun olmaz öyle şeyin"* şeklinde ifadesi, bu teşebbüsler arasında müşterilerin hangi firmaya ait olduğuna göre belirlenen bir iş bölümünün bulunduğu ve bu kapsamda müşterilere yönelik ticari faaliyetlerin koordinasyon içinde yürütüldüğü yönündeki kanaati güçlendirmektedir. Bu çerçevede, söz konusu yazışmalar TÜREN YAPI'nın BİLKENT ve CANATANLAR ile birlikte birbirlerinin müşterilerinden gelen alım taleplerini reddetmek yoluyla müşteri paylaşımı niteliğinde bir anlaşma/uyumlu eyleme taraf olduğu yönünde şüphe oluşmuştur.

(346) TÜREN YAPI tarafından yapılan savunmada özetle;

- Bulgu-24'ün BİLKENT çalışanı ile CANATANLAR çalışanı arasında gerçekleşen bir yazışma olduğu, (.....) isimli müşterinin hazır beton dökümüne ilişkin bir görüşmeye dair olduğu, ilgili kişinin TÜREN YAPI'nın müşterisi olduğu, bahsedilen yere gidip bakıldığında ise betonun dökülmüş olduğu konuşmalarına yer verildiği,
- TÜREN YAPI'nın bilgisi dışında farklı firma çalışanları arasındaki konuşmada TÜREN YAPI'ya izafe edilebilecek hiçbir suç ve kabahatin bulunmadığı,
- Yazışmaya konu müşterinin hazır beton dökümünden sonra piyasa araştırması yaptığı, zira yazışmadan bir hafta öncesinde söz konusu adrese hazır betonun döküldüğünün aşikar olduğu,
- Müşterinin yazışmalarda *"Türen'in müşterisi"* olarak anılmasının, anılan tarihten önce ilgili yere beton dökümünü TÜREN YAPI'nın gerçekleştirmesinden kaynaklanmış olabileceği, müşterilerin kendi menfaatleri doğrultusunda diledikleri teşebbüsü seçebildiği ve ilgili yazışmanın tamamında müşterinin hem fiyat hem

de zaman bakımından avantajlı koşulları sağlayan teşebbüslerle çalışmayı tercih edebildiği, hazır beton sektöründe firmaların iş yoğunluğu, ürün tedariki, şantiye mesafesi ve fiyat politikalarına göre hareket ettiği, teşebbüsler arasında ürün fiyatı belirleme, müşteri seçimi veya paylaşımı gibi ortak bir hareketin bulunmadığı

belirtilmiştir.

(347) Öncelikle bulgunun daha iyi anlaşılabilmesi adına yazışmada adı geçen TÜREN YAPI hakkında ön bilgi verilmesi faydalı olacaktır. TÜREN YAPI, 2022 yılında hazır beton ile inşaat malzemelerinin satışı alanında bayilik yoluyla faaliyet gösteren bir teşebbüs olup yazışma taraflarından BİLKENT'in bayisi konumundadır. Bu bilginin akabinde bulguya tekrar dönmek gerekirse bulguya konu yazışmada adı geçen "(.....)" isimli müşterinin tespitine yönelik olarak CANATANLAR, BİLKENT ve TÜREN YAPI'dan iletişim bilgisi talep edilmiş ancak bahse konu müşteriye ilişkin herhangi bir iletişim bilgisine sahip olmadıkları belirtilmiştir. Müşteriyle ilgili internet üzerinden yapılan aramalarla da bilgi sahibi olunmaya çalışılmış ancak herhangi bir adres ve iletişim bilgisi bulunamamıştır.

(348) Bu sebeple taraflardan 2022 yılında satış yaptıkları müşterilere ilişkin bilgi istenmiş ve yapılan incelemelerde, TÜREN YAPI ve CANATANLAR'ın söz konusu müşteriye 2022 yılında satış yapmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca TÜREN YAPI'ya "(.....)" isimli kişiye beton sağlayıp sağlamadığı tekrar sorulmuş; teşebbüs tarafından böyle bir müşteriye ilişkin herhangi bir fatura ya da teslimat kaydının bulunmadığı belirtilmiştir. Buna ek olarak BİLKENT'ten 2022 yılı Haziran ayı itibarıyla TÜREN YAPI aracılığıyla yapılan satışlara ilişkin müşteri listesi istenmiş ve yazışma tarihinde, öncesinde ve sonrasında TÜREN YAPI tarafından beton sağlanan çok sayıda müşteri olmasına rağmen bu müşteriler içerisinde "(.....)" isimli bir müşterinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda teşebbüs savunmasında "(.....)" isimli bir müşteriye satış yapıldığına yönelik bir izlenim oluşmuşsa da teşebbüslerden elde edilen verilerden bu husus ortaya konulamamaktadır. Öte yandan "(.....)"ın kendisi yerine ona ait bir firma üzerinden fatura kesilmiş olma olasılığı da bulunmaktadır. Öte yandan, müşterinin kendisi yerine adına kayıtlı bir firma aracılığıyla alım gerçekleştirmiş olma ihtimali de değerlendirilmiş; ancak herhangi bir adres veya fatura bilgisi temin edilemediğinden bu olasılık da teyit edilememiştir.

(349) Yazışmada adı geçen müşteriye hangi beton firmasının satış yaptığı net olarak anlaşılamasa da, bulgunun TÜREN YAPI bakımından değerlendirilmesinde esas alınması gereken husus, bu teşebbüsün yazışmada adı geçen diğer firmalarla doğrudan bir iletişim içinde olup olmadığıdır. Nitekim yazışmada BİLKENT yetkilisinin "*Türen dökmüş mü bi ariyim"* ve devamında *"Türen aradım dönüş yapacak bana"* şeklindeki ifadelerinden sonra *"Türen yapı market*[132] *in Müşterisi"* şeklinde CANATANLAR'a dönüş yapması BİLKENT'in TÜREN YAPI ile iletişim kurduğunu göstermektedir. Bunun akabinde ise CANATANLAR yetkilisinin *"Tamam o zaman biz dökmüyoruz"* şeklinde karşılık verdiği görülmektedir. Bu yazışmalardan BİLKENT ve CANATANLAR'ın birbirlerinin müşterilerine satış yapmama konusunda bir anlaşma içerisinde olduğu açık olsa da TÜREN YAPI ile kurulan iletişimin sonucunda, anılan müşterinin TÜREN YAPI'ya ait olduğu gerekçesiyle başka teşebbüsler tarafından beton dökümü yapılmaması yönünde TÜREN YAPI tarafından bir uyarı veya talepte bulunulduğuna ilişkin herhangi bir ifade yazışma içeriğinde yer almamaktadır. Nitekim yazışmanın sonlarında BİLKENT yetkilisinin "*Benim müşterim olsa mesele değil dök*

[132] Söz konusu ifadede kastedilen teşebbüsün TÜREN YAPI olduğu değerlendirilmektedir.

derdim aramızda sorun olmaz öyle şeyin Ama müşteri türbenin[133] Müşterisi" şeklindeki ifadesi ile müşteriye beton sağlanmasını istemeyen tarafın BİLKENT olduğu, TÜREN YAPI tarafından böyle bir istekte bulunulduğunun yazışma içeriğinden açıkça anlaşılamadığı görülmektedir. Bu çerçevede "(.....)" isimli müşteriye TÜREN YAPI tarafından beton satışı yapıldığı yazışma içerisinde yer alan ifadelerde görülse de bu bilgi elde edilen müşteri verileriyle doğrulanamamıştır. Ayrıca müşteriye ve ilgili müşterinin sahip olduğu bir firma üzerinden alım yapıp yapmadığına ilişkin de araştırmalar yapılmış ancak bulgudaki ifadeleri destekleyecek ek bilgi ve/veya belgeye ulaşılamamıştır. Bu bilgilere ek olarak TÜREN YAPI'nın rakip teşebbüslerle iletişim kurduğunu gösteren başka herhangi bir bulguya da soruşturma kapsamında rastlanmamıştır.

(350) Bulgu-24 özelinde yapılan açıklamalar bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde, ilgili bulgunun TÜREN YAPI hakkında ihlal isnadında bulunmaya yeterli olmadığı değerlendirilmektedir.

Bulgu-80 ve 81'e İlişkin Değerlendirmeler

(351) 18.07.2023 tarihinde ŞÖLEN'de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve ŞÖLEN yetkilisi (.....) ile ASBETON çalışanı (.....) arasında 20.07.2022 tarihinde gerçekleşen yazışmalardan Bulgu-80'de yer alan yazışmalarda, ŞÖLEN yetkilisinin ASBETON çalışanı (.....)'e müşteri olduğu anlaşılan "(.....)" isimli kişinin beton döküm işi için fiyat istendiği bilgisini verdiği, buna karşılık ASBETON çalışanının C16, C25 ve C30 ürünlerinde uygulanacak fiyatları ŞÖLEN yetkilisine ilettiği, ŞÖLEN yetkilisinin ise döküm yapılacak yerin uzak olduğunu belirterek ASBETON'un dökmesinde sorun olmadığını belirttiği görülmektedir.

(352) Aynı tarihte gerçekleşen Bulgu-81'de yer alan yazışmalarda ise ŞÖLEN yetkilisi (.....)'in ASBETON çalışanı (.....) ile içerisinde ne olduğu anlaşılamayan bir ekran görüntüsünü paylaşarak "(.....)" isimli müşterinin BİLKENT firmasıyla çalışıp çalışmadığını sorduğu görülmektedir. ASBETON çalışanı (.....) ise söz konusu işin aslında CANATANLAR firmasının yarım bıraktığı bir iş olduğunu, bu nedenle kendilerinin sürece dahil olmadığını, BİLKENT'in henüz döküm yapmamış olmakla birlikte yakın zamanda gerçekleştirebileceğini düşündüğünü ifade etmiştir. ŞÖLEN yetkilisi (.....)'in ise bu duruma endişe ile karşılık verdiği görülmektedir. Yazışmanın devamında ŞÖLEN yetkilisi (.....)'in Yenipazar ilçesinde gerçekleştirilecek 900 m^3'lük bir beton döküm işi için "(.....)" isimli müşterinin ASBETON çalışanı (.....)'i arayıp aramadığını sorduğu, ASBETON çalışanı (.....)'in ise müşteriyle 825 TL üzerinden anlaştıklarını ve bu fiyatın patronu tarafından önerildiğini ifade ettiği görülmektedir. Ayrıca şehir içi teslimatlar için fiyatın 950 TL; uzak mesafedeki teslimatlar için ise 850 TL olarak belirlendiği bilgisi paylaşılmıştır. Bunun üzerine ŞÖLEN yetkilisi (.....) söz konusu fiyat teklifinin CANATANLAR tarafından verilmiş olabileceğini düşündüğünü belirtmiş ve piyasada başka düşük fiyatların bulunup bulunmadığını sormuştur. Buna karşılık ASBETON çalışanı (.....), yazışmada "(.....)" olarak geçen MENDEŞ yetkilisi (.....)'in 800 m^3'lük bir beton döküm işi için 800 TL teklif verdiği; başka bir firmanın ise aynı iş için 750 TL teklif sunduğu bilgisini iletmiştir.

(353) Söz konusu belgelerde yer verilen yazışmalar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, rakip teşebbüslerin birbirinin yarım bıraktığı beton döküm işlerine müdahil olmaktan kaçındıkları, yeni bir hazır beton işi ortaya çıktığında ise, verilen düşük fiyatların hangi teşebbüs tarafından teklif edildiğini belirlemek amacıyla aralarında güncel ya da

[133] Söz konusu ifadede kastedilen teşebbüsün TÜREN YAPI olduğu değerlendirilmektedir.

geleceğe dönük fiyat bilgisi paylaştıkları anlaşılmaktadır. Bu kapsamda Bulgu-81'de geçen *"Bunu biliyorum canatanın yarım işi diye ben girmedim bunlar gitti döktü"* ifadesi ile ASBETON, CANATANLAR ve ŞÖLEN'in birbirlerinin yarım işlerine girmemek suretiyle müşteri paylaşımına yönelik bir anlaşma içinde olduklarına işaret etmektedir. Ayrıca ŞÖLEN ile rakip teşebbüsler arasında güncel fiyat bilgilerinin paylaşılmasının da bölgedeki fiyatların belirlenmesinde koordinasyon riski oluşturabileceği yönünde şüphe yaratmaktadır.

(354) ŞÖLEN tarafından Bulgu-80'e yönelik olarak yapılan savunmada özetle;

- Bulgu-80'de ismi geçen (.....)'nin ((.....)) madencilik alanında faaliyet gösterdiği, söz konusu beton döküm işinin Ali paşa ocağı olarak adlandırılan maden ocağında gerçekleştirileceği, bu kapsamda taşeron firma olarak (.....) ile çalışıldığı,
- SİBELCO'nun yönlendirmesine rağmen (.....)'in sahibi (.....)'nin fiyat araştırması yaptığı, (.....) yetkilisinin bu sebeple ŞÖLEN ile iletişime geçtiği,
- ŞÖLEN'in doğrudan beton tedariki yapmayan, aracı niteliğinde bir teşebbüs olması nedeniyle, kendisine fiyat sorulduğunda ASBETON yetkilisiyle irtibata geçerek kar/zarar ve maliyet hesabı konusunda bilgi aldığı,
- ŞÖLEN yetkilisinin beton dökümünün yapılacağı alanın uzaklığı ve mevsim koşulları sebebiyle şartların uygun görülmemesi nedeniyle işi üstlenmediği,
- ASBETON ile yapılan yazışmaların ticari hayatın olağan akışı çerçevesinde gerçekleştiği, yazışmalarda herhangi bir fiyat belirleme veya uzlaşmaya varma amacı taşınmadığı, dolayısıyla teşebbüsler arasında irade uyuşması ve koordinasyonun söz konusu olmadığı, ayrıca bu yazışmaların ardından gerçekleşmiş bir satışın da bulunmadığı

ifade edilmiştir.

(355) ŞÖLEN tarafından Bulgu-81'e yönelik yapılan savunmada özetle;

- ŞÖLEN'in hazır beton kalitelerinin üreticiden üreticiye değişmesi sebebiyle farklı bir firma tarafından dökülen hazır beton üzerine dökeceği hazır beton arasında uyumsuzluk olabileceği gerekçesiyle ve bu durumun neden olacağı ticari, hukuki ve cezai riski üstlenmek istemediği, ticari hayatın içerisinde olan bu durumun müşteri paylaşımı olarak yorumlanamayacağı, bu sebeple ŞÖLEN'in yarım kalan işe girmemesi ve işi başka bir teşebbüsün alacağını düşünmesinin rekabet hukukunun en ağır ihlallerinden biri olarak yorumlanamayacağı,
- Yazışmaların devamında yer alan fiyat bilgisinin, teşebbüsün piyasa dinamiklerini anlama ve buna göre kendi ticari hedeflerini şekillendirme amacını taşıdığı, ŞÖLEN'in bayilik sistemi çerçevesinde kar marjı gözeterek fiyat araştırması yaptığı, bu tür faaliyetlerin ticari hayatın olağan akışı içinde bulunduğu,
- CANATANLAR tarafından verilen düşük fiyatın muhtemelen iş yerine olan yakınlıktan kaynaklandığı, ŞÖLEN yetkilisinin "*750 TL yi (.....) söyledi bana verdiler diye*" ifadesinin ise ŞÖLEN'in aracı teşebbüs sıfatıyla, müteahhit firmalardan daha düşük fiyat alma yönünde çaba sarf ettiğini ve bu doğrultuda kendi kârını maksimize etmeye yönelik hareket ettiğini gösterdiği,
- Dolayısıyla ilgili yazışmalarda diğer teşebbüsleri ilgilendiren ve rekabeti olumsuz etkileyecek nitelikte bir davranışı ortaya koyacak bir delilin mevcut olmadığı

ifade edilmiştir.

(356) 20.07.2022 tarihinde ASBETON ile ŞÖLEN arasında geçen yazışmalardan ilki olan Bulgu-80 incelendiğinde, ŞÖLEN'in bayi olarak kendisine yöneltilen beton döküm talebine istinaden, tedarikçi konumundaki ASBETON ile iletişime geçtiği, söz konusu işin mesafe ve mevsim şartları nedeniyle maliyetli olduğunu belirterek işi üstlenmek istemediği anlaşılmaktadır. ŞÖLEN tarafından yapılan savunmada, bu yazışmaların ticari hayatın olağan akışı çerçevesinde gerçekleştiği ve yalnızca maliyet/fiyat hesabı yapılmasına yönelik olduğu ifade edilmiştir.

(357) Bu bağlamda öncelikle ŞÖLEN'in bayi konumunun gereklerine uygun biçimde hareket ettiğinin ortaya konulması önem arz etmektedir. Zira bayi sıfatıyla faaliyet gösteren teşebbüslerin, kendilerine yöneltilen hazır beton taleplerini karşılamak üzere üretici firmalarla iletişime geçerek döküm yapılacak lokasyon, miktar ve sefer sayısı gibi teknik detayları paylaşmaları, bu bilgiler doğrultusunda alış fiyatlarını öğrenerek kendi satış maliyetlerini belirlemeleri ticari faaliyetlerinin doğası gereğidir. Nitekim Bulgu-80 kapsamında yer alan yazışmada da ŞÖLEN'in, ASBETON'dan beton tedariki halinde ortaya çıkacak maliyeti öğrenmeye çalışması, buna göre fiyatlandırma yapma iradesinde olması ve işin uzaklığı ile çevresel koşullar nedeniyle işi üstlenmek istememesi olağan karşılanabilecek bir durumdur. Dolayısıyla bayi-üretici ilişkisi kapsamında gerçekleşen bu bilgi alışverişinin, rekabeti kısıtlayıcı bir unsur teşkil etmediği değerlendirilmektedir.

(358) Bu kapsamda ilgili yazışma içeriklerinin bir bayi-sağlayıcı ilişkisi çerçevesinde maliyet hesaplamasına ilişkin olup olmadığının ortaya konulması gerekmektedir. Bulguda ŞÖLEN yetkilisinin *"(.....) için 400 m3 c30 pompalı beton soruyorlar"* ifadesi ile kendisine gelen bir beton talebini ASBETON ile paylaştığı ve "*Hayırdır ne var burda sen dökmüyormusun burayı"* ifadesiyle işin ASBETON'a ait bir iş olup olmadığını sorduğu görülmektedir. Nitekim yazışmanın devamında ASBETON yetkilisi bu işin kendileriyle bağlantılı olmadığını belirterek müşterinin fiyat araştırması yaptığını ve *"C16 pompalı :1190 C25 pompalı 1200 C30 pompalı 1230 Verdiğim fiyatlar"* ifadesi ile C16, C25, C30 sınıfı ürünler için verdiği fiyat tekliflerini ŞÖLEN yetkilisi ile paylaşmaktadır. Bunun akabinde ŞÖLEN yetkilisi ise işin kendileri için uzak olduğunu ve bu nedenle ASBETON'un işi üstlenmesinde bir sakınca görmediğini belirtmektedir.

(359) Yazışma içeriği bir bütün olarak değerlendirildiğinde, ŞÖLEN'in somut olayda kendisine iletilen müşteri talebini ASBETON ile paylaştığı, ancak bu paylaşımın ASBETON'dan beton tedarik edilmesi durumunda oluşacak alış fiyatı, sevkiyat planı veya maliyet kalemleri gibi unsurları içermediği görülmektedir. ASBETON'un ilettiği fiyat bilgileri, ŞÖLEN'e sunulmuş potansiyel alış fiyatı olmayıp doğrudan aynı müşteri için ASBETON'un hazırladığı satış teklifidir. Dolayısıyla ŞÖLEN'in bu fiyatları ASBETON'dan yapacağı alıma yönelik bir maliyet hesabı amacıyla talep ettiği sonucuna ulaşılamamaktadır. Yazışmada ŞÖLEN tarafından herhangi bir kar/zarar hesabı veya alış fiyatı değerlendirmesi yapılmadığı da açıktır. Dolayısıyla bulguda yer alan yazışmaların ASBETON ve ŞÖLEN'in bir bayi-sağlayıcı ilişki çerçevesinde yaptığı yazışmalar olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, tam aksine iki bağımsız ve aynı pazarda faaliyet gösteren iki rakip firma arasında yapılan bir yazışma olarak değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. Bu doğrultuda ŞÖLEN'in ASBETON sorumlusu ile kar/zarar ve maliyet hesabı hususunda görüştüğü savunması kabul edilememektedir.

(360) İlgili yazışma içeriği değerlendirildiğinde, ŞÖLEN'in kendisine iletilen müşterinin halihazırda ASBETON'un çalıştığı bir müşteri olup olmadığını öğrenmeye çalıştığı anlaşılmaktadır. Bu kapsamda, ŞÖLEN'in müşteriyle çalışıp çalışmama yönündeki kararını, işin ASBETON'a ait olup olmadığına göre şekillendirdiği görülmektedir.

Yazışmada ASBETON'un, müşterinin kendisinden fiyat teklifi talep ettiğini belirtmesi ve vermiş olduğu fiyat bilgilerini ŞÖLEN ile paylaşarak ŞÖLEN'in daha yüksek fiyat teklifi vermesini istediği, aksi halde C16, C25 ve C30 kalite sınıflarına ilişkin güncel fiyat tekliflerini ŞÖLEN ile paylaşmaması gerektiği, zira ASBETON tarafından paylaşılan bu bilgiler, rekabet hukuku bakımından hassas nitelikteki güncel fiyat verileri olup bu bilgileri ŞÖLEN ile paylaşmaması gerektiği değerlendirilmektedir. Öte yandan yazışmanın devamında yer alan ifadelerden ŞÖLEN'in bu işin ASBETON tarafından üstlenilmekte olduğunu öğrenmesinin ardından işi ASBETON'a bırakma yönünde bir irade sergilediği yazışma içeriğinden açıkça anlaşılmaktadır.

(361) Nitekim ilgili yazışma tarihinde taşeron firma olan (.....)'e ASBETON ve ŞÖLEN tarafından beton satışı yapılıp yapılmadığı incelenmiş; yazışma tarihinden kısa süre sonra 13.08.2022-20.10.2022 tarihleri arasında ilgili müşteriye ASBETON tarafından beton satışı yapıldığı tespit edilmiştir. Buna karşılık, ŞÖLEN tarafından ilgili yılda söz konusu müşteriye yapılan bir satış bulunmamaktadır. Dolayısıyla, yazışma içeriğinde ortaya konan ifadelerin, sonrasında gerçekleşen fiili satış davranışlarıyla da örtüştüğü ve ŞÖLEN'in söz konusu işi ASBETON'a bıraktığı yönündeki yorumun somut verilerle desteklendiği değerlendirilmektedir.

(362) Bulgu-81 ise Bulgu-80 ile aynı tarihli olup aynı taraflar arasında gerçekleşen başka bir yazışmayı konu almaktadır. Bulgu-81'e yönelik ŞÖLEN savunmasında, hazır beton kalitelerinin üreticiden üreticiye değişiklik gösterdiğini, bu nedenle farklı bir teşebbüs tarafından dökülen beton üzerine yeni döküm yapılmasının uyumsuzluk riski taşıyabileceğini, bunun ise ticari, hukuki ve cezai sorumluluklara yol açabileceğini belirtmiştir. Bu gerekçeyle söz konusu işi üstlenmediğini ve bu tür bir kararın ticari hayatın olağan akışı içinde değerlendirilmesi gerektiğini, dolayısıyla müşteri paylaşımı olarak yorumlanamayacağını ifade etmiştir.

(363) ŞÖLEN'in kendi ticari kararı doğrultusunda yarım işlere girmemek istememesi müşteri paylaşımı olarak değerlendirilmemekte, bunun rakiplerle iletişime geçilerek yapılması müşteri paylaşımı olarak değerlendirilmektedir. Bulgu bu bakış açısıyla incelendiğinde, "*Bu (.....) bilkentle mi çalışmaya başladı"* ifadesi ile "(.....)" isimli müşterinin başka bir rakip olan BİLKENT ile çalışıp çalışmadığını ASBETON yetkilisine sorduğu, ASBETON ise buna karşılık olarak *"Bunu biliyorum canatanın yarım işi diye ben girmedim bunlar gitti döktü"* ifadesiyle söz konusu işin CANATANLAR tarafından başlanmış ancak tamamlanmamış olduğunu ve ASBETON'un, bu işi CANATANLAR'ın yarım işi olması sebebiyle kendi iradesiyle üstlenmediğini belirtmiştir. ŞÖLEN'in bu bilgiye karşılık olarak "eyvah" şeklinde tepki verdiği görülmektedir.

(364) ŞÖLEN'in CANATANLAR'a ait bir işe BİLKENT'in beton dökeceğini öğrenmesine verdiği tepkiyi yorumlamak gerekirse, ŞÖLEN'in yarım işe kendi ticari kararı doğrultusunda değil rakibi ASBETON ile iletişim kurarak karar verdiği anlaşılmaktadır. Nitekim ŞÖLEN'in işin yarım iş olup olmadığını, başka bir deyişle daha önce beton dökülüp dökülmediğini müşteriden kolaylıkla öğrenebileceği, bunun için ASBETON ile iletişim kurmasına gerek olmadığı değerlendirilmektedir. Ayrıca ŞÖLEN'in yarım işlere girmeme yönünde bir politika benimsediği varsayıldığında yarım işe daha önce hangi beton firması tarafından beton döküldüğüne önem vermemesi gerektiği değerlendirilmektedir. Şöyle ki ŞÖLEN'in savunmasında öne sürdüğü gibi yarım işlere girmeme yönünde kurumsal bir politika benimsediği kabul edilse dahi, bu tür bir politika teknik risklere veya maliyet hesaplarına dayanıyor ise, dökümü daha önce hangi firma gerçekleştirmiş olursa olsun aynı risk varsayılmalıdır. Oysa burada, dökümün CANATANLAR tarafından başlatıldığı bilgisi ŞÖLEN'in kararında belirleyici olmuş ve bu karar doğrudan rakipten alınan bilgiyle şekillenmiştir.

(365) Bununla birlikte ŞÖLEN ile ASBETON arasında bayi-yeniden satıcı ilişkisinin de bulunduğunu söylemek mümkün değildir. ŞÖLEN; esas olarak ÇİMBETON, OYAK ve BİLKENT gibi firmalardan ürün temin etmekte olup ASBETON'dan 2022 yılında yalnızca bir defa ürün temin etmiştir. Ayrıca ŞÖLEN ile ASBETON arasında müşteri paylaşımı yapıldığına ilişkin doğrudan iletişim içerisinde oldukları başka yazışmalar da elde edilmiştir. ŞÖLEN ile ASBETON yazışmalarına konu elde edilen bulguların büyük bir bölümünde bayi-yeniden satıcı ilişkisinden kaynaklanan bir yazışmaya da rastlanmamıştır.

(366) Bu bilgiler ışığında Bulgu-81'de yer alan ifadeler yeniden ele alındığında, bir müşteriden gelen beton talebi karşısında ŞÖLEN'in ASBETON ile iletişime geçerek müşterinin kimle çalıştığını sorması ve ASBETON'un da bu müşterinin CANATANLAR'ın müşterisi olduğunu belirterek ilgili işe girmek istemediğini ifade etmesi, iki teşebbüs arasında müşteri paylaşımına yönelik bir anlayışın varlığına işaret etmektedir. ŞÖLEN'in, müşterinin başka bir teşebbüse ait olduğunu öğrenmesinin akabinde bu müşteriye satış yapmak istememesi, müşteri paylaşımı niteliğindeki bu davranışın şirketin kendi ticari kararıyla değil, rakip teşebbüsle kurduğu iletişim sonucu alındığını göstermektedir. Bu bağlamda, ŞÖLEN'in yarım işlere kendi kararıyla girmediği yönündeki savunmasının kabul edilebilir olmadığı değerlendirilmektedir.

(367) Bu çerçevede Bulgu-80 ve 81'de yer verilen yazışmalar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, rakip teşebbüslerin birbirinin yarım bıraktığı beton döküm işlerine girmekten imtina ettiği, yeni bir hazır beton işi ortaya çıktığında verilen düşük fiyatların hangi teşebbüs tarafından verildiğini tespit etmek amacıyla birbirleriyle kendilerine ait güncel veya geleceğe dönük fiyat bilgilerini paylaştıkları anlaşılmaktadır. Bununla birlikte soruşturma kapsamında elde edilen çok sayıda belgede ASBETON, CANATANLAR ve ŞÖLEN'in birbirlerinin müşterilerine teklif vermedikleri veya yüksek fiyat teklifinde bulunduklarına ilişkin yazışmalar elde edilmiştir. Bu kapsamda Bulgu-81'de geçen *"Bunu biliyorum canatanın yarım işi diye ben girmedim bunlar gitti döktü"* ifadesi ile ASBETON, CANATANLAR ve ŞÖLEN'in birbirlerinin yarım işlerine girmemek suretiyle müşteri paylaşımına yönelik bir anlaşma içinde oldukları anlaşılmaktadır.

(368) Bulgu-81'e konu olan bir diğer yazışmada, ASBETON'un bir müşteriye vermiş olduğu güncel fiyat bilgilerinin ŞÖLEN ile paylaşıldığı görülmektedir. Yazışma içeriğinde, ŞÖLEN yetkilisinin *"Yenipazar girişte 900 m3 saha beton işi var Arayan oldu seni"* şeklindeki ifadesiyle ilgili beton talebiyle bağlantılı olarak ASBETON çalışanı (.....)'e müşteriyle iletişim kurup kurmadığını sorduğu ve 850 TL'lik fiyat teklifi verip vermediğini sorduğu, ASBETON yetkilisinin ise müşteriyle 825 TL'den anlaştığını belirten ifadeler ile karşılık verdiği görülmektedir. Yazışmanın devamında ASBETON yetkilisinin "*Şehir içine 950 diyoz oraya 850 a.."* ifadesiyle güncel ve geleceğe dönük fiyat bilgilerini ŞÖLEN ile paylaştığı anlaşılmaktadır. Ayrıca ŞÖLEN yetkilisinin *"Ben Allah var Canatan ların fiyatı dır Diyordum… Var mı düşük fiyatlar Piyasada"* ifadesiyle şeklindeki ifadesiyle piyasada düşük fiyat veren başka teşebbüslerin varlığını sorguladığı görülmektedir. Söz konusu yazışmada görüldüğü üzere, rakip oldukları anlaşılan ASBETON ve ŞÖLEN arasında rekabete hassas veri niteliğinde olan güncel ve geleceğe dönük fiyat bilgilerinin de paylaşıldığı görülmektedir. Bulguda ayrıca, MENDEŞ yetkilisi olduğu anlaşılan (.....)'in *"Bugün (.....) söyledi 800 m3 işe biri 750 vermiş Bunlar 800 e kadar düşmüşler"* ifadeleriyle ASBETON ile iletişime geçerek başka bir müşteriyle ilgili fiyat bilgisini paylaştığı tespit edilmiştir.

(369) Bu çerçevede 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eder nitelikteki anlaşma/uyumlu eylemin taraflarından olan ASBETON ile ŞÖLEN arasında gerçekleşen bir yazışma

olan Bulgu-81'de yukarıda bahsi geçen rakipler arası anlaşmanın/uyumlu eylemin uzantısı niteliğinde stratejik ve rekabete hassas bilgi değişiminin de gerçekleştirildiği ve MENDEŞ'in de buna taraf olduğu anlaşılmaktadır.

(370) Bu anlamda Bulgu-80 ve 81 kapsamındaki tüm hususlar bütüncül olarak değerlendirildiğinde, soruşturma tarafı teşebbüslerden ŞÖLEN'in ve haklarında yürütülen soruşturmanın uzlaşma usulü ile sonlandırılmasına karar verilen ASBETON, CANATANLAR ve MENDEŞ'in müşteri paylaşımına yönelik yapılan bir anlaşmanın tarafı olduğu ve bu suretle hazır beton üretimi ve satışı pazarındaki rekabeti kısıtladığı değerlendirilmektedir.

Bulgu-9 ve 10'a İlişkin Değerlendirmeler

(371) ASBETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 11.08.2022 tarihinde ASBETON çalışanları (.....) ile (.....) arasında geçen Bulgu-9'a konu yazışmalarda, OYAK ÇİMENTO çalışanı olduğu anlaşılan "(.....)" isimli kişinin, BATIBETON'un Aydın ilindeki hazır beton fiyatlarının ASBETON tarafından bozulduğunu ifade ettiği görülmektedir. Yazışmanın devamında ise aynı kişi tarafından Denizli ilinde C30 kalitesindeki hazır beton için uygulanan satış fiyatlarının KDV dahil 1350 TL ve pompa bedelinin ise 10 TL olduğuna dair fiyat bilgilerinin paylaşıldığı anlaşılmaktadır.

(372) Bulgu-9 ile oldukça yakın tarihli olan Bulgu-10'da ise 24.08.2022 tarihinde ASBETON çalışanları (.....) ile (.....) arasında geçen yazışmalarda, BATIBETON çalışanı olduğu anlaşılan (.....) tarafından bölge fiyatları hakkında bir toplantı yapılacağına ve bu toplantıya ASBETON ile birlikte CANATANLAR'ın da katılım sağlayacağına dair ifadeler yer almaktadır.

(373) Bulgu-9'da yer alan yazışmalarda geçen "*aydında betonu (.....) bozuyor diyormuş batı*" ifadesinden, BATIBETON'un da aralarında bulunduğu bazı hazır beton üreticilerinin Aydın ilindeki fiyatları birlikte belirlemeye yönelik bir anlaşmanın tarafı oldukları; Bulgu-10'da yer alan yazışmalarda geçen *"(.....) aradı batıbeton Cuma bölge fiyatlarını görüşmek için toplantı yapacaklarmış"* ifadelerinden ise Aydın ilinde BATIBETON'un da dahil olduğu toplantıların düzenlendiği ve bu toplantılarda bölge fiyatlarının tespit edildiğine ilişkin kararlar alındığı yönünde şüphe oluşmuştur.

(374) BATIBETON tarafından söz konusu bulgulara yönelik yapılan savunmalarda özetle, farklı bir teşebbüsün iç yazışmaları üzerinden BATIBETON hakkında herhangi bir ihlal şüphesinin dahi ortaya konulması mümkün olmadığı, Bulgu-9'da yer alan yazışmalarda (.....) isminin geçmesine rağmen kendisinin bu konuşmalara taraf dahi olmadığı ifade edilmiştir.

(375) Bulgu-9'da yer alan yazışmalarda, ASBETON'un Aydın ilinde fiyatları düşürdüğüne ilişkin ifadeler yer almakta, bu sebeple BATIBETON ile bir grup teşebbüsün dahil olduğu bir fiyat anlaşmasına ASBETON'un uymadığına ilişkin bir duyuma verilen tepki dile getirilmektedir. Bununla birlikte Bulgu-10'da ise BATIBETON ile doğrudan iletişime geçildiği ve bölge fiyatlarının görüşülmesi amacıyla bir toplantı düzenleneceği belirtilmektedir. Yukarıda ayrıntılı olarak ifade edildiği üzere tek taraflı olarak kaleme alınmış teşebbüs içi yazışmaların da belirli koşullar altında delil niteliği taşıyabileceği ve ispat vasıtası olarak kullanılmasının hukuken mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

(376) Soruşturma kapsamında yapılan incelemeler neticesinde rakipler arasında hazır beton ürününün satış koşullarını belirlemek üzere yapılan bir anlaşmanın/uyumlu eylemin varlığı ve bu kapsamda rakiplerin çeşitli tarihlere toplantılar yaptıkları tespit edilmiş olup BATIBETON'un da Bulgu-9 ve 10'da yer alan ifadelerden söz konusu

anlaşmanın/uyumlu eylemin tarafı olduğu ve bu anlaşma/uyumlu eylem çerçevesinde rakipleri ile bir araya geldiği anlaşılmaktadır. Şöyle ki Bulgu-10'da yer alan "*(.....) aradı batıbeton Cuma bölge fiyatlarını görüşmek için toplantı yapacaklarmış (.....)*[134]*beyi gönderir misiniz ded"* ifadelerinin bahsi geçen BATIBETON çalışanı (.....)'ün aramaması halinde kullanılmasının hayatın olağan akışına aykırı olacağı görülmektedir. Ayrıca, yukarıda da belirtildiği üzere, soruşturma kapsamında elde edilen Bulgu-6, 103, 106, 107, 114, 115, 122 numaralı bulgular, Aydın ilinde faaliyet gösteren hazır beton üreticisi/dağıtıcısı teşebbüslerin rakipleriyle bir araya gelerek toplantı yapmalarının yaygın bir uygulama olduğunu ve BATIBETON'un da sözü edilen anlaşmanın/uyumlu eylemin tarafı olduğunu göstermektedir. Anlaşma/uyumlu eylemin diğer taraflarınca yapılan yazışmalarda geçen söz konusu ifadelerden rakiplerin doğrudan iletişim içerisinde oldukları anlaşılmaktadır.

(377) Bu bağlamda Bulgu-9 ve 10'da yer alan yazışmalardaki ifadeler bir bütün halinde ele alındığında, ASBETON, CANATANLAR ve BATIBETON'un bölge fiyatlarını tespit etmek üzere bir araya geldikleri ve bu yolla rekabeti kısıtladıkları kanaatine ulaşılmıştır.

Bulgu-151'e İlişkin Değerlendirmeler

(378) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 30.09.2022 ve 03.10.2022 tarihlerinde ASBETON çalışanı (.....) ile MENDEŞ yetkilisi (.....) arasında 30.09.2022 tarihinde gerçekleşen yazışmalarda, ASBETON yetkilisinin Sultanhisar ilçesinde yer alan bir beton döküm işiyle ilgili BİLKENT'in ÇİMBETON'u aradığını MENDEŞ yetkilisine ileterek söz konusu durumdan haberleri olup olmadığını sorduğu, buna karşılık MENDEŞ yetkilisinin ise ÇİMBETON'un kendisine tahsis edilmeyen bahse konu işi aldığı bilgisini verdiği, MENDEŞ'in anılan ilçede daha önce belirlendiği düşünülen Nazilli fiyatlarından fiyat teklifi verdiği görülmektedir. Bununla birlikte yazışmanın devamında MENDEŞ yetkilisinin kendisi tarafından daha önce beton dökümü gerçekleştirilen "(.....)" isimli bir müşteriye ASBETON tarafından 1200 TL'lik düşük fiyat teklifi verildiğinin doğru olup olmadığını teyit etmeye çalıştığı, ASBETON yetkilisinin ise böyle bir fiyat vermediklerini belirterek karşılık verdiği görülmektedir.

(379) Bu kapsamda Bulgu-151'de yer alan yazışmalarda geçen *"Dün Bilkent çimi aramış. Sultanhisardaki işle ilgili. Senin bilgin varmı bu durumdan."* ve *"Evet konuştuk çimbeton girdi diye söyledim ben mevcut fiyatlardan devam ediyordum (nazilli fiyatları) dedim çim patlattı dedim"* ifadesinden ÇİMBETON'un bölge fiyatlarının tespitine ve müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmaya taraf olduğu yönünde şüphe oluşmuştur.

(380) ÇİMBETON tarafından ilgili bulguya ilişkin olarak;

- ASBETON ile MENDEŞ arasındaki yazışmada müşterilere verilen teklifler ile ilgili görüşüldüğü, söz konusu yazışmanın ÇİMBETON hakkındaki iddialara dayanak gösterilmesinin nedeninin MENDEŞ tarafından BİLKENT'in Sultanhisar'daki bir iş hakkında ÇİMBETON'u aradığı bilgisini paylaştığı yönündeki açıklama ve bunun takibinde ASBETON tarafından ise "*Evet konuştuk Çimbeton girdi diye söyledim … çim patlattı dedim*" ifadelerine yer verilmesi olduğunun anlaşıldığı,
- Yazışmada herhangi bir müşterinin ÇİMBETON'a ya da farklı bir üreticiye tahsis edildiğine işaret eden bir ifadeye yer verilmediği, Soruşturma Bildiriminde yapılan değerlendirmenin yazışmada yer almayan varsayımlara dayalı olduğu, yazışma esas olarak üçüncü taraf olarak okunduğunda ÇİMBETON'un rekabeti kısıtlayıcı

[134] ASBETON çalışanının ismi yer almaktadır.

bir danışıklılığa taraf olmaktan ziyade rekabetçi uygulamalarını ortaya koyduğu, yazışma taraflarının söz konusu rekabetçi uygulamalardan memnuniyetsizliklerini dile getirmelerinin ÇİMBETON'un söz konusu taraflar ile arasında bir uzlaşma olduğu şeklinde yorumlanamayacağı, bu kapsamda yazışmanın ÇİMBETON'un anılan teşebbüsler ile arasında danışıklı bir ilişkinin bulunduğunu ortaya koyacak veya bu yönde izlenim uyandıracak hiçbir hususu ihtiva etmediği ve ÇİMBETON aleyhine herhangi bir bilgi içermediği, aksine ÇİMBETON'un rekabetçi fiyatlarla çalıştığını ortaya koyan dolayısıyla lehe değerlendirilebilecek ifadeler içerdiği dikkate alındığında bölge fiyatlarının tespiti ve/veya müşteri paylaşımı iddialarına dayanak teşkil edemeyeceği, ek olarak Soruşturma Bildiriminde yer alan alıntılar ve değerlendirmelerden ÇİMBETON hakkında kullanılan ifadelerin ASBETON tarafından mı, yoksa MENDEŞ tarafından mı dile getirildiğinin anlaşılamadığı, maddi bir hatadan kaynaklandığı düşünülmekte olan bu çelişkinin ÇİMBETON hakkında öne sürülen iddiaların türü ve niteliği konusunda tereddütler yaşanmasına neden olduğu,

- Bulgu-151'deki yazışma içeriğinin/taraflarının gerçeği hakkında dahi şüphelerin bulunması belgelerin orijinallerinin paylaşılmaması nedeniyle savunma hakkının etkin şekilde kullanılamamasına neden olduğu, somut olayın esasına yönelik varsayımlara dayalı tespitler içeren ÇİMBETON'un hangi davranışlarının hangi sebeplere dayanılarak ihlal şüphesi teşkil ettiğine dair yeterli açıklama içermeyen Soruşturma Bildirimi ile ÇİMBETON'un kendisine tanınan savunma hakkının kullanımı için ihtiyaç duyduğu en temel unsurlardan yoksun bırakıldığı,
- Her halükarda ÇİMBETON hakkında kullanılan ifadelerin ÇİMBETON'un rekabete aykırı herhangi bir davranışına işaret etmediği, ÇİMBETON hakkında üçüncü kişilerin arasındaki bir yazışmada kullanılan *"Çimbeton girdi*" ve "*çim patlattı*" ifadelerinin başkaca bir bilgi, belge ya da sair bulgu olmaksızın ÇİMBETON'un rekabete aykırı bir anlaşmayı bozduğu ve/veya anlaşmadan saptığı şeklinde Kurumun ihlalleri ispat yükümlülüğünün ortadan kalkması ve teşebbüslerin şahsi yazışmaları dâhil olmak üzere piyasalarla veya sektör oyuncuları ile verdiği her türlü beyanın, varsayımlara dayandırılarak ihlal şüphesi uyandırabileceğinin kabulü anlamına geldiği, bu doğrultuda söz konusu yazışmanın ÇİMBETON açısından ikincil delil olarak dahi nitelendirilemeyeceği ve aleyhine bir dayanak teşkil etmeyeceği

hususları ifade edilmiştir.

(381) ASBETON ile MENDEŞ arasındaki yazışmanın ÇİMBETON hakkındaki iddialara dayanak gösterilmesinin nedeni MENDEŞ tarafından BİLKENT'in Sultanhisar'daki bir iş hakkında ÇİMBETON'u aradığı bilgisini paylaştığı yönündeki açıklama ve bunun takibinde ASBETON tarafından ise "*Evet konuştuk Çimbeton girdi diye söyledim … çim patlattı dedim*" ifadelerine yer verilmesidir. Yazışmada, ASBETON yetkilisi tarafından ÇİMBETON'un kendisine "tahsis edilmediği" anlaşılan söz konusu işi aldığı, MENDEŞ'in ise anılan ilçede daha önce belirlenmiş olduğu düşünülen Nazilli fiyatları üzerinden fiyat teklifi verdiği yönünde açıklamalar yapılmıştır. Söz konusu yazışmanın içeriği, taraflar arasında fiyat tespiti ve müşteri paylaşımı yapıldığına yönelik şüphe uyandırdığından, ilgili bulgu soruşturma kapsamına dahil edilmiştir.

(382) Daha önce bahsedildiği üzere soruşturma kapsamında zaman zaman teşebbüsler arasında yapılan müşteri paylaşımı anlaşmalarına aykırı davranıldığına ilişkin yazışmalar tespit edilmiştir. Bu çerçevede, "patlatmak" ifadesiyle rakiplerin birbirlerinin devam eden işlerine müdahil oldukları ve bu eylemlerin anlaşmaya aykırı davranışlar

olarak değerlendirildiği anlaşılmaktadır. Bu kapsamda, işbu bulguda da ÇİMBETON'un adı geçen diğer teşebbüsler arasında var olduğu değerlendirilen anlaşmaya aykırı davranarak söz konusu işe müdahil olduğuna dair bir izlenim oluşmuştur. Nitekim rakipler arası bir anlaşmaya aykırı davranılmasının yapılan bir anlaşmayı ortadan kaldırmayacağı gerçeğinden hareket edilerek işbu bulgu dosya kapsamına alınmıştır.

(383) Bir teşebbüsün rakipler arasında var olduğu değerlendirilen bir anlaşmaya aykırı davrandığının ileri sürülebilmesi için öncelikle söz konusu teşebbüsün bu anlaşmaya taraf olduğunun ortaya konulması gerekmektedir. ÇİMBETON hakkında elde edilen diğer bulgular incelendiğinde, ÇİMBETON'un Aydın ilinde bir anlaşmanın tarafı olduğu konusunda rakipleriyle iletişim içerisinde olduğuna işaret eden tek bulgu Bulgu-90 olup işbu bulgu özelinde de ÇİMBETON'un bir anlaşmaya taraf olduğu ortaya konulamamıştır. ÇİMBETON'un bir anlaşmanın tarafı olduğunun ortaya konulamadığı bir senaryoda Bulgu-151 özelinde bir anlaşmaya aykırı davrandığından da söz edilemeyeceği anlaşılmaktadır. Nitekim yazışmada herhangi bir müşterinin ÇİMBETON'a ya da farklı bir rakip firmaya tahsis edildiğine işaret eden bir ifadeye de yer verilmediği dikkate alındığında, ÇİMBETON'un ASBETON'un devam eden işine beton dökümü yapmasının rekabetçi bir oyuncu davranışı olarak yorumlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

(384) Söz konusu yazışmada bahse konu müşterinin kim olduğunun tespit edilebilmesi adına ASBETON'dan ve ÇİMBETON'dan 2022 yılında satış yapılan müşteri bilgileri ile bu müşterilerin satış verilerine ek olarak ÇİMBETON'un ağırlıklı olarak bayiler üzerinden satış yapması nedeniyle bayileri üzerinden satış yaptığı müşteri bilgileri de talep edilmiştir. Bu veriler incelendiğinde, ASBETON'un Sultanhisar ilçesinde Haziran, Ağustos ve Eylül aylarında yalnızca üç farklı müşteriye satışının olduğu görülmüştür. Yazışmada yer alan "*Evet konuştuk çimbeton girdi diye söyledim ben mevcut fiyatlardan devam ediyordum (nazilli fiyatları) dedim çim patlattı dedim"* ifadesinden söz konusu işe ASBETON tarafından yazışmanın gerçekleştiği 30.09.2022 tarihinden önce birden fazla kez beton dökümü gerçekleştirildiği, bu kapsamda birden fazla satış yapılan tek müşterinin "(.....)." isimli firma olduğu tespit edilmiştir. ÇİMBETON'un ise bayisi aracılığıyla "(.....)." isimli firmaya ASBETON'un satış yaptığı tarihlerden sonra beş kez beton dökümü yaptığı, ASBETON'un satış yaptığı diğer iki müşteriye ise satış yapmadığı anlaşılmıştır. Bu bilgiler ışığında, yazışmaya konu edilen müşterinin "(.....)." isimli firma olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim, soruşturma kapsamında yer alan ve süreci uzlaşma ile sonuçlandığı için burada yer verilmeyen Bulgu-140'ta da bahse konu müşterinin "(.....)." olduğuna işaret eden ifadeler kullanılmıştır:

Bulgu-140

(385) 17.08.2022 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile (.....)'in mobil cihazında "(.....)" olarak kayıtlı MENDEŞ yetkilisi (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

17.08.2022
(…)
"(.....): [İletilen mesaj] *S.hisar (.....) beton dökülmüş*
(.....): [İletilen mesaj] *Asbeton dökmüş*
(.....): Reis bimiz işi mi patlattın
(.....): EYVAH 😱 😨
(.....): (.....) DİYE BİR FİRMA DİMİ BU
(.....): TÜREN YAPI DÖKTÜRDÜ
(.....): AMA SÖZLEŞME ANLAŞMA FALAN YOK
(.....): SPOT DÖKTÜK
(.....): Adam biraz sıkıntılı ödeme olmadan dökmedik
(.....): Gitmiş türene demek ki"

(386) 17.08.2022 tarihinde gerçekleşen Bulgu-140'a konu yazışmalarda, MENDEŞ yetkilisinin, Sultanhisar ilçesinde kendilerine ait müşteri olduğu anlaşılan "(.....)" isimli müşteriye ASBETON tarafından beton dökümü yapılıp yapılmadığını sorduğu görülmektedir. Buna karşılık olarak ASBETON yetkilisi, "*(.....) DİYE BİR FİRMA DİMİ BU*" ifadesiyle müşterinin kim olduğunu öğrenmiş ve ardından beton dökümünün TÜREN YAPI isimli bir teşebbüs tarafından istendiğini belirtmiştir. Dolayısıyla gerek ASBETON ve ÇİMBETON'dan elde edilen veriler gerekse Bulgu-140'ta yer alan ifadeler ASBETON'un anılan müşteriye bu yazışmadan kısa süre önce (13.08.2022) beton dökmesi ile birlikte ele alınarak incelendiğinde, söz konusu müşterinin "(.....)." olduğu açıkça anlaşılmıştır.

(387) Bu tespitin ardından ilgili müşteriye satış yapılan tarihler ile verilen fiyatlar incelenmiş; ASBETON tarafından 13.08.2022 ve 05.09.2022 tarihinde beton dökümü gerçekleştirilmiş olup ÇİMBETON tarafından ise 15.09.2022-25.11.2022 tarihleri arasında beş kez bayi aracılığıyla beton dökümü yapıldığı tespit edilmiştir. ASBETON ile ÇİMBETON'un ilgili dönemde söz konusu müşteriye uyguladığı fiyatlara ise aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 21: ASBETON ile ÇİMBETON'un 2022 Yılında Söz Konusu Müşteriye Uyguladıkları Hazır Beton Satış Fiyatları (TL, 2022)

Tarih	Beton Türü	ASBETON	ÇİMBETON
13.08.2022	C16/20	734	-
05.09.2022	C25/30	1101	-
15.09.2022	C25/30	-	981
22.09.2022	C25/30	-	981
27.09.2022	C25/30	-	981
13.10.2022	C25/30	-	981
25.11.2022	C25/30	-	981
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar			

(388) Tablodan görüleceği ÇİMBETON tarafından söz konusu müşteriye C25/30 ürününe ilişkin olarak uygulanan fiyatın, ASBETON tarafından daha önce uygulanan fiyata kıyasla daha düşük seviyede olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, ilgili müşterinin beton temini için ASBETON yerine ÇİMBETON'u tercih etmesinin temel gerekçesi olarak değerlendirilebilecektir.

(389) Bununla birlikte yazışmada yer alan *"ben mevcut fiyatlardan devam ediyordum (nazilli fiyatları)"* ifadesinden tarafların bölge fiyatlarına ilişkin de fiyat tespiti içinde oldukları yönünde şüphe oluşmuş söz konusu şüphenin giderilebilmesi adına ASBETON, MENDEŞ ve ÇİMBETON'un 2022 yılında bulguya konu Sultanhisar-Nazilli ilçesinde ağırlıklı ortalama satış fiyatlarına aşağıdaki grafikte yer verilmektedir:

Grafik 1: ASBETON, MENDEŞ ve ÇİMBETON'un Sultanhisar-Nazilli ilçesinde Uyguladıkları Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (TL, 2022)

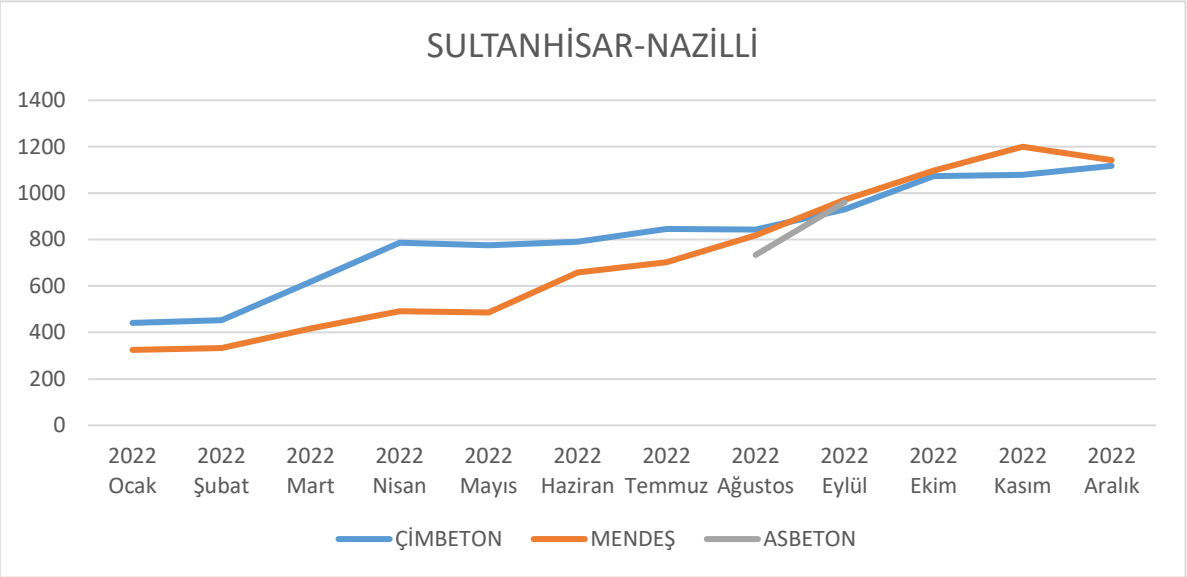

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar

(390) Yukarıda yer verilen grafik incelendiğinde, ASBETON'un ilgili bölgeye oldukça sınırlı sayıda satışının bulunduğu, buna karşılık bölgede bulguda adı geçen ÇİMBETON ve MENDEŞ'in düzenli olarak satış yaptığı görülmektedir. Bu doğrultuda MENDEŞ ile ÇİMBETON'un satış fiyatları karşılaştırıldığında, Ağustos ayına kadar MENDEŞ'in fiyatlarının ÇİMBETON'un altında seyrettiği ve her iki teşebbüsün fiyatlarının belirgin şekilde birbirinden farklılaştığı, Ağustos-Eylül-Ekim aylarında ise fiyatların birbirine yakınsadığı ve artış eğilim gösterdiği, Kasım-Aralık ayında ise fiyatların tekrar birbirinden ayrıştığı görülmektedir.

(391) Bulgunun geçtiği tarihlerde ÇİMBETON ile MENDEŞ arasında Sultanhisar-Nazilli bölgesinde bir fiyat paralelliği söz konusu olsa da ÇİMBETON'un dosya kapsamında bir fiyat tespiti anlaşmasına dahil olduğunu gösteren herhangi bir iletişim delili bulunmadığından tek başına bu benzerliğin bir ihlali ortaya koymak bakımından yeterli olmadığı değerlendirilmektedir. Nitekim bulguya konu olan müşteriye C25-30 ürünü için ÇİMBETON tarafından verilen fiyatın ASBETON'un verdiği fiyatın altında olması ÇİMBETON'un rekabetçi fiyatlarla çalıştığını da ortaya koyduğu değerlendirilmektedir.

(392) Bu anlamda Bulgu-151 bütüncül bir bakış açısıyla ele alındığında, söz konusu bulgunun bölge fiyatlarının tespiti ve/veya müşteri paylaşımı iddialarına yeterli dayanak teşkil edemeyeceği, dolayısıyla ÇİMBETON hakkında ihlal isnadında bulunulamayacağı sonucuna varılmaktadır.

Bulgu-257'ye İlişkin Değerlendirmeler

(393) 19.07.2023 tarihinde KÖSEM'de yapılan yerinde incelemede alınan ve 12.01.2023, 16.01.2023 ve 25.02.2023 tarihlerinde KÖSEM yetkilisi (.....) ile ÇİMENTAŞ çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalarda rekabetin ihlal edildiğine yönelik süphe oluşturan çeşitli ifadelere rastlanmıştır.

(394) Bu çerçevede, ilk olarak 12.01.2023 tarihli yazışmada, KÖSEM yetkilisinin OYAK ÇİMENTO çalışanı olduğu anlaşılan "(.....)" isimli kişinin bir otel işiyle sorun çıkarması halinde en az betonu KÖSEM'in döktüğünü belirterek bu konuda taviz verilmemesini istediği, söz konusu talebe cevaben ÇİMENTAŞ çalışanı (.....)'ın ise bu işe dahil

olunmaması gerektiği konusunda OYAK ÇİMENTO çalışanını uyardığını belirttiği görülmektedir.

(395) Yazışmanın devamı niteliğinde olan 16.01.2023 tarihli yazışmada ise KÖSEM yetkilisi (.....)'in ÇİMENTAŞ çalışanı (.....)'dan Didim bölgesinde faaliyet gösteren diğer hazır beton firmaları olan EFE BETON ve UFUK ile de görüşerek bu firmaları da otel işine girmemeleri konusunda uyarmasını istediği, bölgedeki bir diğer rakip firma olan DEĞİŞİM ile birlikte otel işiyle ilgili görüşecekleri bilgisini verdiği, ÇİMENTAŞ yetkilisinin de bu talebe *"Ok gelmeden konuşuruz zaten"* şeklinde karşılık vererek KÖSEM'in isteğini kabul ettiği görülmektedir. Dolayısıyla KÖSEM'in, rakibi konumundaki UFUK ve EFE BETON'un bahse konu otel projesine düşük bir fiyat teklifi vermesini önlemek ve projeye hazır beton tedariki işinin DEĞİŞİM ile birlikte KÖSEM'de kalmasını sağlamak amacıyla UFUK ve EFE BETON'un projeye teklif vermemesi konusunda ÇİMENTAŞ çalışanı (.....)'dan destek talep ettiği anlaşılmaktadır.

(396) 25.02.2023 tarihli yazışmada ise KÖSEM yetkilisinin çimento tedarik ettiği ÇİMENTAŞ yetkilisine Aydın ili ve çevresinde çimento sektöründe faaliyet gösteren firmaların hazır betonun ham maddesi olan çimentoyu diğer rakip beton firmaları olan EFE BETON ve UFUK'a düşük fiyattan; KÖSEM ve DEĞİŞİM'e ise yüksek fiyattan sattığı konusunda rahatsızlık duyduğuna yönelik ifadelere yer verilmektedir. Yine aynı tarihli yazışmada yer alan "*(.....)*[135] *bana direk dediği (.....)*[136] *masayı kuramayınca zammı geri çekti"* ve *"Sen Ufuk u niye baz alıyorsun ki (.....)*[137] *yol yürümüyor musun"* ifadeleri ise KÖSEM, DEĞİŞİM ile UFUK'un bir anlaşma içerisinde olduğuna işaret etmektedir.

(397) Söz konusu bulgu dosya kapsamındaki diğer bulgularla birlikte ele alındığında, Didim ilçesinde faaliyet gösteren KÖSEM, UFUK ve DEĞİŞİM'in birbirlerinin müşterilerine fiyat teklifi vermemek suretiyle bölge/müşteri paylaşımına yönelik bir anlaşmanın tarafı olduğu ve çimento pazarında faaliyet gösteren ÇİMENTAŞ'ın ise bahse konu hazır beton firmaları arasında müşteri paylaşımına ilişkin bu anlaşmanın uygulanmasına aracılık ettiği yönünde şüphe oluşturmuştur.

(398) ÇİMENTAŞ tarafından ilgili bulguya dair yapılan savunmada özetle;

- AB rekabet hukuku uygulamasında bir kartelin uygulamasını kolaylaştırdığı gerekçesiyle para cezası verilen istisnai nitelikte kararların bulunduğu[138], rekabetin kısıtlandığı pazarda faaliyet göstermeyen ve müşterek fail iddiasıyla soruşturmaya taraf edilen teşebbüslerin ihlale katılımlarının ortaya konulabilmesi için (i) teşebbüsün kendi davranışları ile kartel üyelerinin belirlemiş olduğu ortak hedefe normal ticari faaliyetlerinin ötesine geçecek seviyede aktif bir şekilde katkıda bulunduğunun, (ii) bu hedefler doğrultusunda diğer teşebbüsler tarafından planlanan veya uygulanan davranıştan haberdar olduğunun veya bu davranışı makul bir şekilde öngörebileceğinin ve (iii) buna bağlı riski kabul etmeye hazır olduğunun açık bir şekilde ispatlanmasının arandığı,
- Komisyon'un konuyla ilişkin kararlarında; kartel kolaylaştırıcısının katkı sağladığı iddia edilen danışıklı ilişkinin bir kartel olduğunun tüm unsurları ve delilleri ile birlikte ortaya konulduğu ve kartel kolaylaştırıcısının ilgili kartelin kuruluşuna,

---

[135] UFUK çalışanının adı yer almaktadır.
[136] ÇİMENTAŞ çalışanının adı yer almaktadır.
[137] DEĞİŞİM çalışanı *(.....)*.
[138] Case COMP/38589 Heat Stabilisers, 11.11.2009, Case C-194/14 P AC-Treuhand AG v European Commission, 22.10.2015 ve Case AT.39861, Yen Interest Rate Derivatives, 04.02.2015.

sürdürülebilirliğine ve denetimine etkili şekilde hizmet etmesi gerektiği, nitekim ceza verilen kararların tamamının ortak yönünün kolaylaştırıcının rekabete duyarlı bilgi değişimine aracılık etmiş olması olduğu, bu itibarla Kurulun, kartel kolaylaştırıcısının esaslı şekildeki katma değerini aradığı (*Çorum Yapı Denetim Şirketleri* kararı[139], *Taksimetre* kararı[140], *Özel Hastaneler* kararı[141], *AC Treuhand* kararı[142] ve *Yen Interest Rate Derivatives* kararı[143]),

- Kurulun, rutin ticari faaliyetlerini ifa etmek suretiyle dikey ilişki içerisinde denetim ve/veya cezalandırma mekanizmasını tetikleyebilen ya da toplantı tertiplemek, ev sahipliği yapmak veya toplantı notlarını düzenlemek suretiyle olağan akışta iletişimin sürdürülebilirliğine hizmet eden teşebbüsleri ihlale taraf olarak görmediği (*Bayi Konseyi* kararları[144], *Maya Üreticileri* kararı[145], *Seyahat Acenteleri* kararı[146], *Sunny* kararı[147], *AC Treuhand* kararı),
- Kolaylaştırıcının, hizmet ettiği ilgili danışıklı ilişkinin bir rekabet ihlali olduğunun ve bunu kolaylaştırıcı bir rol üstlendiğinin bilincinde olması gerektiği, diğer yandan katılımcılar nezdindeki tereddütleri gidermek için dahi çaba sarf etmesi gerektiği, dolayısıyla en az kartel tarafları kadar bilinçli ve kararlı olduğu ve kartel kolaylaştırıcısının sunduğu hizmetler sonucunda bir ekonomik fayda/kazanç elde etmesi gerektiği (*Çorum Yapı Denetim Şirketleri* kararı, *Taksimetre* kararı, *Özel Hastaneler* kararı ve *AC Treuhand* kararı),
- Kurulun, kartel kolaylaştırıcısına sorumluluk atfederken; kasıtlı olarak hareket ettiğini, dolayısıyla fiilini bilerek ve isteyerek gerçekleştirdiğini, ortaya çıkacak neticeyi istediğini yerinde incelemelerde elde ettiği deliller ile tek tek ortaya koyduğu (*Çorum Yapı Denetim Şirketleri* kararı, *Taksimetre* kararı ve *Özel Hastaneler* kararı),
- Kolaylaştırıcının, kartelin doğrudan tarafı ve tarafları ile rakip olmaması sebebiyle sorumluluğunun tespit edilmesi noktasında görece yüksek ispat standardının arandığı (*Çorum Yapı Denetim Şirketleri* kararı, *Seyahat Acenteleri* kararı, *Özel Hastaneler* kararı, *Sunny* kararı ve *AC Treuhand* kararları),
- Somut olayda ÇİMENTAŞ'ın sorumlu tutulmasına neden olan Bulgu-257'nin içeriğinde yer alan ilgili otel projesinin KÖSEM, UFUK ve DEĞİŞİM arasındaki müşteri paylaşımı anlaşmasına konu edildiğini ve bu paylaşımın ÇİMENTAŞ'ın bilgisi ve etkin katkısı dâhilinde gerçekleştiğini ortaya koyan hiçbir ifadenin yer almadığı, dosya kapsamında KÖSEM, UFUK ve DEĞİŞİM arasında, otel hakkındaki müşteri paylaşım diyaloğunu ortaya koyabilecek tek bir iletişim delilinin dahi bulunmadığı,
- Otel projesinin KÖSEM, UFUK ve DEĞİŞİM arasında paylaşıldığını ortaya koyan bir takım iletişim delilleri mevcut olması durumunda dahi, Bulgu-257'de yer alan bu yazışmaların ÇİMENTAŞ'ın bilgisi dâhilinde gerçekleştiğini veya

---

[139] Kurulun 02.12.2013 tarih ve 13-67/929-391 sayılı Kararı
[140] Kurulun 11.03.2021 tarih ve 21-13/174-75 sayılı Kararı.
[141] Kurulun 24.02.2022 tarih ve 22-10/152-62 sayılı Kararı
[142] Case COMP/E-2/37.857– Organic Peroxides
[143] Case AT.39861, Yen Interest Rate Derivatives
[144] Kurulun 23.09.2010 tarih ve 10-60/1274-480 sayılı, 20.11.2012 tarih ve 12-58/1556-558 sayılı ve 16.12.2013 tarih ve 13-70/952-403 sayılı kararları
[145] Kurulun 22.10.2014 tarih ve 14-42/783-346 sayılı Kararı.
[146] Kurulun 26.04.2021 tarih ve 21-23/274-120 sayılı Kararı.
[147] Kurulun 05.01.2023 tarih ve 23-01/12-7 sayılı Kararı

ÇİMENTAŞ'ın da paylaşımdan haberdar olduğunu gösteren herhangi bir ibarenin bulunmadığı,

- ÇİMENTAŞ'ın, varlığı iddia edilen müşteri paylaşımı anlaşmasına ne şekilde hizmet ettiğinin bulgu içeriğinden anlaşılamadığı, emsal kararlarda kolaylaştırıcı olmak için aranan "etkin rol oynama" unsurunun nasıl ispatlandığının bilinmediği, ÇİMENTAŞ'ın otel projesinin KÖSEM, UFUK ve DEĞİŞİM arasında paylaşımı için tarafları bir araya getiren bir toplantı tertip ettiğinin ya da paylaşım konusundaki haberleşmeyi sağlamak için taraflar arasında bir platform vazifesi gördüğünün, otelin paylaşımına dair birisinden aldığı bir stratejik bilgiyi diğerine aktardığının yahut paylaşım görüşmelerini gizleme görevi üstlendiğinin veya tarafların paylaşım konusundaki tereddütlerini giderdiğinin ortaya koyulamadığı,
- Bulguya konu yazışmanın başından sonuna kadar KÖSEM'in bu otel projesini alabilmek amacıyla ÇİMENTAŞ ile yürüttüğü pazarlığını konu aldığı, KÖSEM'in indirim/destek alabilmek için; çimento temin fiyatları ve maliyet yönünden rakipleri karşısındaki dezavantajlı konumu hakkında ÇİMENTAŞ ile iletişime geçmesinin ticaret hayatının olağan akışına uygun olduğu,
- Ek olarak yazışmadaki iletişimin tek yönlü olduğu, ÇİMENTAŞ'ın otel projesinin paylaşımı için UFUK, EFE BETON veya DEĞİŞİM ile diyalog kurduğunu gösteren veya bu diyaloğun içeriğini ortaya koyan bir iletişim delilinin dosyada bulunmadığı,
- ÇİMENTAŞ çalışanı (.....) ile (.....) arasındaki yazışmaların tamamının ÇİMENTAŞ ve KÖSEM arasındaki rutin ticari faaliyet olan çimento satışı ve alımı ile ilgili olduğu, emsal kararlarda olduğu üzere tarafların birbirlerine yanlış, mübalağalı veya manipülatif söylemlerde bulunmuş olmasının tek başına bir rekabet ihlalinin delili olarak değerlendirilemeyeceği,
- Dosya içeriğinde, ÇİMENTAŞ'ın pazardaki belirsizliği azaltmak ve rekabeti kısıtlayıcı iş birliklerini kolaylaştırmak amacıyla yahut bu etkiyi doğurur şekilde hazır beton şirketleri arasındaki rekabete duyarlı bilgi değişimi açısından rol oynadığını gösteren hiçbir bulgunun bulunmadığı, bu kapsamda ÇİMENTAŞ'ın otel projesi ile ilgili UFUK ve/veya DEĞİŞİM'den elde ettiği stratejik bilgileri KÖSEM'e aktardığının yahut KÖSEM'den elde ettiği bilgileri UFUK ve/veya DEĞİŞİM'e taşıdığını; dolayısıyla UFUK, KÖSEM ve DEĞİŞİM arasındaki müşteri paylaşımına rekabete hassas bilgi değişimine aracılık suretiyle katkı sağladığını gösterir herhangi bir bulgunun mevcut olmadığı,
- KÖSEM tarafından ÇİMENTAŞ ile pazarlık esnasında paylaşılan, diğer çimento şirketlerine ait satış fiyatı bilgilerinin güncel ya da geleceğe yönelik olmadığı, KÖSEM ve ÇİMENTAŞ dahil, piyasanın farklı kademelerinde faaliyet gösteren teşebbüslerin müşteriler ya da bayiler vasıtasıyla veya kamuya açık kaynaklar üzerinden geçmiş dönem fiyatlama bilgilerine erişebileceği,
- KÖSEM'in ilgili fiyatlama bilgilerini, rakipleri ile kendisini kıyaslamak ve ÇİMENTAŞ'tan daha avantajlı maliyetler alabilmek amacıyla kullandığı,
- ÇİMENTAŞ'ın, müşteri paylaşımı ihlaline taraf olduğu iddia edilen hazır beton şirketlerinin sadece bir tanesinin (KÖSEM) çimento sağlayıcısı olduğu, diğer hazır beton şirketleri ile hiçbir sözleşmesel ya da ticari bağlantısının bulunmadığı, bu itibarla ilgili şirketler üzerinde dikey yönlü bir ekonomik, fiili veya hukuki bir tesirinin bulunmasının mümkün olmadığı, dolayısıyla KÖSEM'in sözde

çağrısına/talebine cevap vererek diğer hazır beton şirketlerinin "otel işine girmemelerini" sağlamasının imkan dahilinde olmadığı,

- ÇİMENTAŞ'ın ilgili coğrafi pazardaki (Söke-Didim) pazar payının son derece düşük olduğu ve başta KÖSEM olmak üzere UFUK ve DEĞİŞİM'in çimento temini anlamında önemli alternatiflerinin mevcut olduğu, ÇİMENTAŞ'ın söz konusu hazır beton şirketlerini otel özelinde müşteri paylaşımını konu alan bir anlaşmaya teşvik etmesi ya da zorlamasının mümkün olamayacağı,
- Kolaylaştırıcının kartelden sağladığı ekonomik faydaya istinaden, kartelin kurulmasında teşvik edici rol üstlenmesi gerektiği, oysa ÇİMENTAŞ açısından bu şekilde bir ekonomik faydadan söz edilemeyeceği, ÇİMENTAŞ'ın kolaylaştırıcı rolü sonucunda ilgili otel işinin paylaşıma konu olması dâhilinde KÖSEM'e uyguladığı satış fiyatlarında zaten indirim yapmasının gerekmeyeceği, ÇİMENTAŞ'ın karlılığını arttırmak bir yana, otel projesi ile ilgili baskıları sonucunda KÖSEM'e indirim/destek vermek durumunda kaldığı,
- Hazır beton şirketleri arasındaki olası bir kartelin tedarikçi konumundaki ÇİMENTAŞ'ın aleyhine olacağı, bir çimento sağlayıcı olarak ÇİMENTAŞ'ın, alt pazarda faaliyet gösteren hazır beton şirketleri arasındaki etkin rekabetten istifade edebileceği,
- ÇİMENTAŞ tarafından soruşturma taraflarından sadece KÖSEM'e çimento satışı yapılmakta olup ÇİMENTAŞ ile DEĞİŞİM, UFUK ve EFE BETON arasında herhangi bir hukuki, ticari ya da sözleşmesel ilişkinin bulunmadığı, dahası ÇİMENTAŞ'ın soruşturma taraflarının faaliyette bulunduğu Söke-Didim pazarına olan satışları ve pazar payının da son derece düşük olduğu,
- ÇİMENTAŞ'ın 2022 ve 2023 yılında Didim ve Söke ilçelerine yaptığı gri çimento satışlarının toplam satışları içerisindeki payının ihmal edilebilecek miktarlarda kaldığı (%(.....)), bu durumun soruşturma konusu coğrafi pazarın ÇİMENTAŞ'ın ticari gündeminde olmadığını ortaya koyduğu, ilgili coğrafi pazarda faaliyet gösteren hazır beton şirketleri üzerinde bir baskı ya da teşvik rolü üstlenemeyeceğini de açıkça gösterdiği,
- ÇİMENTAŞ'ın 2022 ve 2023 yıllarındaki Söke ve Didim ilçelerindeki pazar payının Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği verileri dikkate alındığında (miktar esasına göre) %(.....) civarında tahmin edildiği, aynı coğrafi pazara 2023 yılında satış yapan diğer çimento üreticilerinin; OYAK ÇİMENTO, BATISÖKE, SOMÇİM, ASÇİM ve KENTÇİM olduğu, dolayısıyla bölgedeki hazır beton şirketlerinin önemli alternatiflerinin mevcut olduğu,
- ÇİMENTAŞ'ın çimento/gri çimento satışları bakımından faaliyet gösterdiği coğrafi pazar içerisinde; soruşturma konusu Söke-Didim coğrafi pazarının bulunduğundan dahi söz etmenin mümkün olamayacağı,
- Bu hususların yanı sıra ÇİMENTAŞ'ın soruşturma taraflarından sadece KÖSEM'e satışı bulunmakta olup DEĞİŞİM, UFUK ve EFE BETON'a 2022 ya da 2023 yıllarında herhangi bir satışının olmadığı, dolayısıyla ÇİMENTAŞ ile DEĞİŞİM, UFUK ve EFE BETON arasında alım-satım dahil herhangi bir ticari ya da sözleşmesel ilişkinin bulunmadığı, bu itibarla ÇİMENTAŞ'ın ilgili teşebbüslerin iktisadi/ticari kararlarını teşvik yahut zorlama ile yönlendirme veya bu teşebbüsler üzerinde bir tesir yaratma imkanı veya motivasyonunun söz konusu olamayacağı,

- Görüldüğü üzere ÇİMENTAŞ'ın ilgili coğrafi piyasadaki faaliyetleri, sahip olduğu pazar payı ve soruşturma konusu teşebbüslerle olan ticari ilişkilerinin ÇİMENTAŞ'ın kartel kolaylaştırıcısı olduğu durumda beklenebilecek sonucu desteklemediği,
- ÇİMENTAŞ hakkında bir kartel anlaşmasını kolaylaştırdığı iddiasının öne sürülebilmesi için her şeyden önce kartelin varlığının ispatlanması gerektiği, bu kartel anlaşmasının uygulanmış ve rekabeti kısıtlamış olmasının gerektiği, henüz uygulanmaya konulmamış kartel anlaşmasında bir kartel kolaylaştırıcısından bahsedilemeyeceği,
- ÇİMENTAŞ'ın soruşturma taraflarından sadece KÖSEM'e satışı bulunmakta olup bu satışların hem doğrudan ÇİMENTAŞ tarafından hem de ÇİMENTAŞ bayisi (.....) tarafından yapıldığı, 2023 yılında KÖSEM'e yapılan satışların, ÇİMENTAŞ'ın toplam satışları içerisindeki payının ise ihmal edilebilecek kadar düşük olduğu,
- 12.01.2023 tarihli yazışmaya bakıldığında da KÖSEM tarafından dile getirilen *"(.....) en çok döküyor, onunda hakkı yok, Ufuk ta piyasaya döküyor zaten"* şeklindeki ifadeler pazardaki müşterilerin paylaşıldığını ortaya koymadığı gibi, Didim hazır beton sektöründeki ticari hayatın olağan akışını özetlediği, kaldı ki yazışmadaki *"Adamlardan fiyat farkı alacak alamıyoruz"* ifadesinden dahi diğer hazır beton üreticilerinin müşteriye teklif verdiği, müşterinin de aldığı bu teklifleri öne sürerek, KÖSEM'in yapacağı fiyat artışını kabul etmediğini açıkça ortaya koyduğu, bu hususun bir kartel anlaşmasında sapma olduğunu değil, tam tersine müşteriyi alabilmek için düşük fiyattan teklif verildiğini ortaya koyduğu,
- Otel projesi ile ilgili diyalogların başlamasının ise ÇİMENTAŞ tarafından 1 Ocak 2023 itibarıyla çimento fiyatlarında yapılan artış/zam ile olduğu, ÇİMENTAŞ tarafından yapılan fiyat geçişi sonucunda maliyetlerinde artış yaşanan KÖSEM'in de, hazır beton tedarik ettiği (.....)'e bu fiyat artışını yansıttığı, anılan fiyat geçişi üzerine (.....)'in, bölgedeki diğer hazır beton şirketlerinden fiyat almaya başladığı ve görece düşük fiyatlar alması sebebiyle de yazışmada ifade edilen şekilde KÖSEM'e fiyat farkı ödemediği (yani zammı reddettği), (.....) ile ilgili yazışmaların yapılma sebebinin KÖSEM'in rakipleri kadar rekabetçi fiyatlar verememesi sebebiyle, uygulanan zammın geri çekilmesi için yürütülen pazarlıklara ilişkin olduğu,
- Diğer taraftan (.....)'in rakipleri tarafından (.....)'e teklif verildiğinin farkında olup (.....)'a bu rekabeti; piyasa dedikoduları eşliğinde aktardığı ve anılan durumdan rahatsız olduğunu bir serzeniş ile dile getirdiği,
- Bulguya konu yazışmada, pazarlığı sona erdirmek ve (.....)'i geçiştirmek isteyen (.....)ın yanlış ve yanıltıcı bir diyalog kurduğu, gerçekte ise bu şekilde bir diyalogun hiçbir zaman gerçekleşmediği, nitekim dosya kapsamında (.....) ile OYAK ÇİMENTO satış temsilcisi "(.....)" arasında bu şekilde bir iletişim kurulduğunun veya iletişimin içeriğini gösteren hiçbir emarenin mevcut olmadığı, yazışma içerisinde ilgili otelin herhangi bir zaman diliminde müşteri paylaşımına konu olduğunun ve bu paylaşım sonucunda da hazır beton şirketlerinden herhangi birisine bırakıldığının ya da ayrıldığının ve fakat sonradan bu paylaşıma uyulmadığını gösteren tek bir ifadenin dahi bulunmadığı, pazarlık esnasında bu tür manipülatif, yanlış, yanıltıcı söylemlerin ortaya saçılmasının ticaret hayatında -zaman zaman- söz konusu olabildiği, alt-üst pazar ilişkisi olan kurgularda

tarafların kendilerine pazarlıkta güç sağlayabilmek ya da pazarlığı kendi lehlerine sonlandırabilmek amaçlı bu tür manipülasyona yönelik cümleler kurabildiği,

- Yazışmanın sonunda yer alan *"Bugün konuşulursa tavrını koy patron"* cümlesinin kurulmasının sebebinin, satış temsilcisi konumundaki (.....)'ın yetkisi dahilinde olmadığını ifade ettiği bir maliyet desteğinin/indirimin ÇİMENTAŞ ticari direktörü tarafından tanımlattırılması için (.....) tarafından ÇİMENTAŞ'a baskı yapılması talebi olduğu, zira (.....)'ın, (.....)'e ilgili zammın geri çekilmesi konusunda yapabileceği bir şeyin olmadığını, zammın bir şirket kararı olduğunu belirttiği,
- 16.01.2023 tarihli yazışmanın bağlamının ise tümüyle hatalı yorumlandığı, (.....)'in ısrarları sonucunda (.....)'ın diğer hazır beton şirketlerinin (EFE BETON, DEĞİŞİM ve UFUK'un) daha düşük fiyatlarla çimento alımı yapıp yapmadıklarını (dolayısıyla pazarda rakipleri tarafından da fiyat geçişleri yapılıp yapılmadığını) anlamak amacıyla ziyaretler planladığı, (.....) tarafından yapılan bu ziyaretlerin amacının piyasadaki fiyatların araştırılması, eş deyişle KÖSEM'in bu pazarlıkta sürdüğü fiyatların kontrol edilmesi olduğu,
- Çimento üreticisi olan ÇİMENTAŞ'ın bölgedeki hazır beton şirketlerini -yani potansiyel müşterileri- ziyaret etmesinin ve piyasada geçerli olan çimento tedarik fiyatları hakkında bilgi edinmeye çalışmasının olağan olduğu,
- 25.02.2023 tarihli yazışmada ise yazışmanın gelişinden ve gidiş hattından anlaşılabileceği üzere bunun bir pazarlık diyaloğu olduğu, (.....)'ın her fırsatta, ÇİMENTAŞ'ın fiyatlama politikasının rakiplerinden bağımsız şekilde yüksek ve Didim'deki piyasa gerçeklerinden kopuk olduğunu vurgulamakta iken, *"Patron kırk kere dedik ki pahalıya alıyorum."* cümlesi ile yukarıda belirtilen şekilde haftalardır devam eden bu otel projesi pazarlığı ısrarındaki haklılığını ortaya koymaya çalıştığı,
- Söz konusu yazışmanın piyasadaki diğer hazır beton teşebbüsleri ile -maliyet yönünden- kendini kıyaslamak ve ÇİMENTAŞ tarafından piyasanın (yani aynı hinterlanda satış yapan diğer çimento üreticilerinin) üzerinde verilen fiyatlardan kaynaklı maliyet dezavantajını ortaya koymaya yönelik olduğu, (.....)'in bu konuda örnekler de vererek, (.....)'ın pazarlık argümanlarını çürütmeye çalıştığı, dolayısıyla (.....)'in, diğer çimento üreticilerinin farklı bölgelerde uyguladığı fiyatlarını karşılaştırarak, (.....)'ı daha da sıkıştırmaya çalıştığı ve hatta (.....)'ın geçmişte kendisini zammın piyasa şartlarında olduğuna ikna etmek için söylediği *"Patron bana daha düşük fiyat varsa iade edecem dedin"* cümlesini de hatırlattığı,
- Bu yazışmalarda KÖSEM'in daha pahalıya almasının, UFUK'a hiç dokunulmamış olmasının, yine UFUK'un 2 aydır zam yememiş olmasının, EFE BETON'un sözde fiyatının, diğer bir çimento üreticisinin fabrikasından zam yapmamasının ve tüm pazarlıklar sonucunda KÖSEM'e uygulanan fiyatların düşürülmesinin rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmadan kaynaklandığına işaret eden hiçbir emarenin bulunmadığı, aksine bu diyaloğun rekabetin varlığını gözler önüne serdiği,
- Öte yandan bir müşteri paylaşımını konu alan bir kartel bulunsa idi, KÖSEM, DEĞİŞİM ve UFUK'un ÇİMENTAŞ ile birlikte görüşmesi gerektiği, ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM, DEĞİŞİM ve UFUK ile birlikte görüştüğünü veya taraflar arasında rekabete hassas bilgi değişimine aracılık ettiğine dair tek bir ifadenin yer almadığı, yalnızca KÖSEM'in pazarlık esnasında dile getirdiği ifadelerden yola çıkılarak bir kartel anlaşması olduğunun söylenemeyeceği,

- KÖSEM tarafından dile getirdiği *"piyasadaki düşük rekabetçi fiyatların"* varlığı karşısında, ÇİMENTAŞ'ın bu tür bir anlaşmanın varlığını öngörebilmesinin de mümkün olmadığı, son olarak taraflar arasında sağlayıcı-müşteri ilişkisinin doğal bir sonucu olarak çıkar çatışması olduğu, ortak bir hedef doğrultusunda ÇİMENTAŞ'ın hazır beton firmaları arasındaki anlaşmaya katkıda bulunduğundan bahsedilemeyeceği,
- Yukarıda ilgili yazışmanın unsurları detaylı şekilde açıklanmış olup KÖSEM'in amacının -tekrara düşmek pahasına- otel projesi açısından piyasadaki diğer hazır beton teşebbüsleri ile -maliyet yönünden- kendini kıyaslamak ve ÇİMENTAŞ tarafından piyasanın (yani aynı hinterlanda satış yapan diğer çimento üreticilerinin) üzerinde verilen fiyatlardan kaynaklı maliyet dezavantajını ortaya koymak olduğu, nitekim ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e CEM II ürününde uygulanan aylık satış fiyatı ortalamalarına ve yine ÇİMENTAŞ tarafından Aydın ilinde CEM II ürünü için uygulanan aylık satış fiyatı ortalamalarına yer verildiği,
- Aralık 2022 tarihinde ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e CEM II ürünü için uygulanan fiyatın ortalama (.....) TL/Ton iken, Ocak 2023'de yapılan zam ile fiyat ortalama (.....) TL/Ton seviyelerine çıktığı, fiyat geçişine istinaden maliyetleri yükselen KÖSEM'in de otel projesinde uyguladığı fiyatlarda artış yaptığı ve fakat yukarıda ifade edilen rekabetçi piyasa yapısı sebebiyle fiyat farkı alamadığı; dolayısıyla zam talebinin otel tarafından reddedildiği; dahası diğer hazır beton şirketlerinden teklif/ler alınmaya başlandığı, yine KÖSEM tarafından ısrarla yürütülen pazarlıklar sonucunda, ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e uygulanan fiyatların düşürüldüğü,
- ÇİMENTAŞ tarafından Ocak 2023 tarihinde sadece KÖSEM özelinde değil, genel olan CEM II ürününde fiyat artışı yapılmış olmakla birlikte, takip edilen aylarda yapılan indirimlerin KÖSEM özelinde daha yüksek seyrettiği, anılan durumun KÖSEM'in yürüttüğü pazarlıklar sonucunda gündeme geldiği, nitekim aşağıdaki tablodan bu husus ve fiyat farklarının + ve – yönlü şekilde takip edilebileceği,

CEM II (TL/ton)	2022/12	2023/01	Fark	2023/02	Fark	2023/3	Fark	2023/4	Fark
AYDIN İLİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KÖSEM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- Hazır beton müşterilerinin, bölgelerindeki projeler için rekabetçi teklifler sunabilmek amacıyla, zaman zaman çimento üreticisi teşebbüslerce uygulanan çimento fiyatlarından indirim yapılmasını/destek verilmesini talep etmelerinin söz konusu olabildiği, somut olayda da KÖSEM tarafından, rakiplerinin rekabetçi baskısına istinaden ÇİMENTAŞ'tan otel projesi özelinde destek talep edildiği ve ilgili proje özelinde KÖSEM'e indirim verildiği, nitekim otel projesinin başında Aydın ili genelinde uygulanan çimento fiyatları artış göstermiş olmasına rağmen, proje sürecinde KÖSEM'e ÇİMENTAŞ tarafından -görece yüksek oranlarda- indirim verilmek suretiyle KÖSEM'in desteklendiği; bu durumun bant fiyatları ve verilen indirim oranları arasındaki farklardan takip edilebildiği,
- Buna göre ÇİMENTAŞ'ın iddia edildiği gibi; hem EFE BETON ve UFUK'u otel projesine girmemesi hem de OYAK ÇİMENTO'yu bu ikisine düşük fiyattan çimento satışı yapmaması konusunda uyarsa idi; KÖSEM'e destek vermek zorunda kalmaması -yani yüksek fiyatlarla satış yapmasının- beklenmesi gerektiği, tüm bu sürecin ÇİMENTAŞ'ın kartel kolaylaştırıcısı olduğu durumda beklenebilecek sonucu desteklemediği,

- Sonuç olarak ÇİMENTAŞ hakkında soruşturma açılmasına esas teşkil eden Bulgu-257'ye ilişkin Soruşturma Bildirimi'nde yer alan değerlendirmeler ile ilgili belgede yer alan ifadelerin bağlamı arasında hiçbir tutarlılık veya isabetin bulunmadığı, dolayısıyla Bulgu-257'nin, somut olayda ihlal şüphesi doğurmaktan uzak olduğu; ciddi, yeterli ve ispat standartlarını karşılayabilecek nitelikte olmadığı

hususları belirtilmiştir.

(399) ÇİMENTAŞ tarafından yapılan savunmada ilk olarak bulguya konu yazışmaların başından sonuna kadar KÖSEM'in bu otel projesini alabilmek amacıyla ÇİMENTAŞ ile çimento alımı ve satışı konusunda yürüttüğü pazarlığı konu aldığı, KÖSEM'in indirim/destek alabilmek için çimento temin fiyatları ve maliyet yönünden rakipleri karşısındaki dezavantajlı konumu hakkında ÇİMENTAŞ ile iletişime geçmesinin ticaret hayatının olağan akışına uygun olduğu ifade edilmiştir.

(400) Bu kapsamda öncelikle KÖSEM ile ÇİMENTAŞ arasındaki ticari ilişkiye değinmekte fayda bulunmaktadır. KÖSEM hazır beton üretimi amacıyla çimento tedarikinin tamamını ÇİMENTAŞ'tan sağlamaktadır. Dolayısıyla bu ticari ilişki sebebiyle ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM ile görüşmesinin, faaliyetleriyle ilgili bilgi vermesinin ve bilgi almak istemesinin ticari hayatın olağan akışı içinde olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan söz konusu yazışmaların tamamında KÖSEM'in çimento tedarik fiyatına ilişkin serzenişte bulunduğu ifade edilse de bu serzenişin yalnızca 25.02.2023 tarihli yazışmada yer aldığı, 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihli yazışmalarda ise çimento tedarik fiyatı veya satışı ile ilgili herhangi bir ifadenin bulunmadığı görülmektedir.

(401) Bununla birlikte yazışmada otel işine girilmesi istenmeyen UFUK'un çimento alımlarının tamamını OYAK ÇİMENTO'dan; EFE BETON'un ise BATISÖKE'den sağladığı, KÖSEM ile birlikte hareket ettiği belirtilen DEĞİŞİM'in ise SOMA ÇİMENTO'dan çimento alımı yaptığı tespit edilmiştir. Bu bilgilerin ardından bulgu özelindeki değerlendirmelere aşağıda detaylı şekilde yer verilmiştir.

(402) ÇİMENTAŞ hakkında isnat edilen eylem Didim'de faaliyet gösteren hazır beton firmaları arasında yapılan bir anlaşmaya aracılık ettiği iddiasıdır. ÇİMENTAŞ'ın kolaylaştırıcı olarak bir kartele dahil olduğunun öne sürülmesinin gerekçesi ise 12.01.2023 tarihinde KÖSEM yetkilisinin *"Otel ile ilgili (.....)*[148] *[OYAK ÇİMENTO] laf ederse Taviz verme En az betonu kösem döküyor"* ifadesine karşılık ÇİMENTAŞ çalışanı tarafından verilen *"Konuştum zaten salça olmayın dedim"* ifadeleri ile yine KÖSEM yetkilisinin *"Yarım işe salça olmasın kimse"* ifadesi ve 16.01.2023 tarihinde KÖSEM yetkilisinin *"Patron yarın önce efe ile ufuka uğra Değişim ile beraber görüşecez Ufuka bir şey deme"* ve *"İkisininde tek derdi benim otele beton dökmem"* ifadelerine karşılık ÇİMENTAŞ çalışanı tarafından verilen *"Ok gelmeden konuşuruz zaten"* ifadeleridir. Anılan bulguda yer alan ifadelerden bulguda adı geçen bazı hazır beton firmalarının otel projesine ilişkin müşteri paylaşımında bulunup bulunmadığı ile ÇİMENTAŞ'ın bu anlaşmaya aracılık edip etmediği hususları incelenmiştir.

[148] KÖSEM'den gelen 15.08.2023 tarih ve 41607 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin hazır beton sektöründe faaliyet gösteren OYAK'ta çalıştığı ifade edilse de söz konusu kişinin çimento pazarında faaliyet gösteren OYAK'ın bağlı olduğu OYAK ÇİMENTO çalışanı olduğu tespit edilmiştir. OYAK hakkında yürütülen uzlaşma süreci kapsamında söz konusu bulguya ilişkin OYAK tarafından yapılan açıklamalar ve sunulan belgeler ışığında OYAK ÇİMENTO'nun söz konusu anlaşmaya davet edilse de iştirak etmediği ve ilgili bulgunun OYAK ve OYAK ÇİMENTO bakımından ihlal teşkil etmediği sonucuna ulaşılmıştır.

(403) Pişmanlık Yönetmeliği'nin 3. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, kartel tarafları ile üretim veya dağıtım zincirinin aynı seviyesinde faaliyet göstermeksizin, bir kartelin kurulmasına ve/veya sürdürülmesine aracılık eden, faaliyetleriyle bir kartelin kurulmasını ve/veya sürdürülmesini kolaylaştıran teşebbüsler ve teşebbüs birlikleri "kartel kolaylaştırıcısı" olarak tanımlanmaktadır.

(404) Kabahatler Kanunu'nun 14. maddesinin gerekçesine bakıldığında, kabahatlere iştirak haliyle ilgili olarak tek tip fail sisteminin kabul edildiği ve kabahatin işlenişine iştirak eden kişiler arasında fail ve şerik (azmettiren veya yardım eden) ayırımı gözetilmediği belirtilmektedir. Madde gerekçesinde kabahate iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığının gerekli ve yeterli olduğu, bunun sonucu olarak, kabahatin işlenişine iştirak eden kişilerden birinin, örneğin kusur yeteneğinin olmamasının, diğer ortakların idari para cezası ile cezalandırılmasını engellemeyeceği ifade edilmektedir. Dolayısıyla, kabahate iştirak edenin konumu asıl failin düzeyine çıkartılarak iştirakçi de bir fail olarak nitelendirilmiştir.

(405) Kabahatler Kanunu'nun genel hükümler bölümünde yer alan ve iştirak halini düzenleyen 14. maddesinde açıkça, kabahate iştirak için kasıt unsurunun varlığı zorunlu kılındığından, çimento üreticisi teşebbüslerin bu anlamda bir sorumluluğundan bahsedebilmek için kasıtlı olarak hareket edip etmediğinin irdelenmesi gerekmiştir.

(406) Türk Ceza Kanunu'nun 21. maddesinin birinci fıkrasında kast, "suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi" olarak tanımlanmıştır. Maddede de açıkça belirtildiği üzere kasıttan amaç, fiilin bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir. Bu çerçevede kastın iki unsuru olup bunlardan birincisi bilme, ikincisi ise isteme unsurudur.

(407) Teşebbüs savunmalarında da bahsedildiği üzere Komisyon, Genel Mahkeme ve Kurul içtihadıyla paralel olarak, kartel kolaylaştırıcının sorumluluğunun ilk koşulunun, kartel kolaylaştırıcısı olduğu iddia olunan teşebbüsün, kendisi dışında kurulan kartelin varlığı konusunda bilgi sahibi olması veya bu kartelin varlığını öngörebilmesi olduğu, ikinci koşulunun, kartel üyeleri tarafından izlenen ortak hedeflere fiilen katkıda bulunması, üçüncü olarak ise, kartel kolaylaştırıcısının kartelin taraflarınca izlenen ortak hedeflere ulaşılmasına katkıda bulunmayı amaçlaması olduğu, bu koşulların oluşması durumunda bir teşebbüsün eylemlerinin kartel kolaylaştırıcısı olarak nitelendirildiği görülmüştür.

(408) Bu kapsamda, ilk olarak Bulgu-257'ye konu yazışmalarda Didim'de faaliyet gösteren hazır beton firmaları arasında müşteri paylaşımına yönelik bir kartelin var olup olmadığı ortaya konulmalıdır. İkinci olarak ÇİMENTAŞ'ın hazır beton firmalarıyla doğrudan veya dolaylı şekilde iletişim içerisinde olup olmadığı ile bu iletişim sonucunda bir anlaşmanın/irade uyuşmasının söz konusu olup olmadığının ortaya konulması gerekmektedir. Bu iki koşulun sağlanması akabinde, ÇİMENTAŞ'ın kartel kolaylaştırıcısı olup olmadığının ortaya konulabilmesi amacıyla Komisyon, Genel Mahkeme ve Kurul içtihadıyla paralel olarak ÇİMENTAŞ'ın eylemleriyle kartelden fayda sağlayıp sağlamadığı, ÇİMENTAŞ'ın rolünün bahse konu hazır beton kartelinin devamlılığında önem arz edip etmediği ve söz konusu eylemleri bilerek ve isteyerek gerçekleştirip gerçekleştirmediği hususlarının ortaya konulması gerekmektedir.

(409) Daha önce bahsedildiği üzere, bulguda adı geçen DEĞİŞİM, KÖSEM ve UFUK hakkında fiyat tespiti ve müşteri paylaşımı yaptıkları iddiasına ilişkin yürütülen işbu soruşturma uzlaşma müessesesi ile sonlandırılmıştır. Bu kapsamda Aydın ilinin Didim ilçesinde rakipler arasında müşteri paylaşımı yapıldığına ilişkin bir hazır beton kartelinin var olduğu sabittir. Bununla birlikte uzlaşmaya konu olan bulgularda

ÇİMENTAŞ'ın herhangi bir dahli bulunmadığı tespit edilmiştir. Salt bu tespitten hareketle işbu bulgu özelinde de bir kartelin varlığından bahsedilemeyeceği, ÇİMENTAŞ'ın dahil olduğu Bulgu-257'ye konu otel projesi özelinde de bir müşteri paylaşımı anlaşmasının varlığının ortaya konulması gerektiği sonucuna varılmaktadır.

(410) Bu doğrultuda öncelikle 12.01.2023 tarihli yazışma incelendiğinde, ÇİMENTAŞ aleyhine sürülen söz konusu iddianın kaynağını, ÇİMENTAŞ çalışanının bulguya konu otel projesine dair OYAK ÇİMENTO çalışanını arayıp uyarıda bulunduğuna yönelik ifadelerin oluşturduğu görülmektedir. Yazışmada yer alan ifadeler doğrultusunda ÇİMENTAŞ ve OYAK ÇİMENTO aleyhine bir ihlal iddiasında bulunulabilmesi için öncelikle; böyle bir iletişimin/uyarının gerçekleşip gerçekleşmediğinin ve gerçekleşmiş olması halinde OYAK ÇİMENTO tarafından olumlu bir yanıt sağlanıp sağlanmadığının, bir başka deyişle OYAK ÇİMENTO nezdinde bir irade uyuşmasına/uygulamaya yol açıp açmadığının ortaya konulması gerekmektedir.

(411) Yukarıda yer verilen 12.01.2023 tarihli yazışmada, KÖSEM yetkilisinin *"(.....) [OYAK ÇİMENTO] laf ederse Taviz verme En az betonu kösem döküyor"* ifadelerine karşılık ÇİMENTAŞ çalışanının *"Konuştum zaten salça olmayın dedim"* şeklindeki yanıtı ile OYAK ÇİMENTO çalışanı ile bahse konu otel projesine girilmemesi yönünde doğrudan iletişim kurduğunu ima eden bir söylemde bulunduğu görülmektedir. ÇİMENTAŞ yetkilisinin OYAK ÇİMENTO ile iletişim kurmasının sebebinin ise yukarıda belirtildiği üzere, UFUK'un çimento alımlarının tamamını OYAK ÇİMENTO'dan sağlaması olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim OYAK ÇİMENTO tarafından ilgili bölgede yalnızca UFUK'a çimento satışı yapıldığı tespit edilmiştir.

(412) Bu kapsamda yazışmada yer alan ifadelerden taraflar arasında bir irade uyuşmasının varlığından söz edilebilmesi için OYAK ÇİMENTO'nun UFUK'a yüksek fiyattan çimento satışı yapmak suretiyle hazır betonun girdi fiyatlarını yükselterek UFUK'un projeye girmesini engellemiş olması veya OYAK ÇİMENTO'nun UFUK ile iletişime geçerek projeye teklif vermemesini talep etmiş olması ihtimallerinden birinin gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Bu doğrultuda söz konusu otel projesine ilişkin OYAK ÇİMENTO tarafından UFUK'a çimento satışı yapılıp yapılmadığı sorulmuş; ilgili dönemde UFUK'a çimento satışının yapıldığı ancak UFUK tarafından gerçekleştirilen alımların hangilerinin otel projesinde kullanıldığının OYAK ÇİMENTO bünyesinde bilinmediği ifade edilmiştir. Konuyla ilgili UFUK'tan da bilgi istenmiş olup söz konusu otel projesi için UFUK tarafından herhangi bir beton dökümü/satışı yapılmadığı, bu sebeple bu projeye yönelik bir çimento alımı gerçekleştirilmediği ifade edilmiştir.

(413) Konuyla ilgili öncelikle OYAK ÇİMENTO'nun ilgili dönemlerde UFUK'a satışını yaptığı çimento ürününün fiyatında bir artış yapıp yapmadığı incelenmiştir. Bu kapsamda OYAK ÇİMENTO'dan elde edilen verilere göre, yazışma tarihine yakın olan Kasım ve Aralık ayları ile yazışmanın geçtiği dönemi de kapsayacak şekilde 2023 yılının Nisan ayına kadar UFUK'a yapılan dökme çimento satış fiyatlarına aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 22: OYAK ÇİMENTO Tarafından UFUK'a Uygulanan Dökme Çimento Fiyatları (TL, 2022 Kasım-2023 Nisan)

Tarih	UFUK
2022 Kasım	(.....)
2022 Aralık	(.....)
01.01.2023-20.01.2023	(.....)
21.01.2023-29.04.2023	(.....)
Kaynak: OYAK ÇİMENTO'dan Gelen Cevabi Yazı	

(414) Tablodan görüleceği üzere, OYAK ÇİMENTO'nun projenin yürütüldüğü tarihlerde UFUK'a yönelik herhangi bir fiyat artışında bulunmadığı, aksine UFUK tarafından

gerçekleştirilen tüm alımlara indirim uyguladığı görülmektedir. Bu kapsamda her ne kadar bulguda OYAK ÇİMENTO çalışanına otel işine karışmaması yönünde telkinde bulunulduğu görülse de, OYAK ÇİMENTO tarafından sunulan verilerden bulgunun geçtiği tarihlerde çimento ürününün alımında UFUK'a indirim yapıldığını gösteren onay ve sistem ekran kaydı ile birlikte ilgili dönemde UFUK'a gerçekleştirilen çimento satışlarını ve UFUK tarafından OYAK ÇİMENTO'dan alım yapıldığını gösteren faturalar dikkate alındığında söz konusu talebe riayet edilmediği görülmektedir[149].

(415) Bu bilgiler ışığında, bulgu OYAK ÇİMENTO bakımından değerlendirildiğinde, ÇİMENTAŞ çalışanının OYAK ÇİMENTO çalışanı ile iletişime geçtiği anlaşılmakla birlikte, OYAK ÇİMENTO'nun UFUK'un bu projeye girmesini çimento fiyatlarını yükselterek engellemeye çalıştığının söylenemeyeceği, OYAK ÇİMENTO'nun bu projeye UFUK'un girmesini istemediği konusunda UFUK ile iletişim kurduğuna ilişkin herhangi bir ifadenin de bulunmadığı, buna ilişkin dosya kapsamında elde edilen ek bilgi ve belge de bulunmadığından ÇİMENTAŞ yetkilisinin OYAK ÇİMENTO ile iletişime geçtiği açık olmakla birlikte OYAK ÇİMENTO ile bir irade uyuşmasının varlığı ortaya konulamamaktadır.

(416) Yazışmanın devamı niteliğinde olan 16.01.2023 tarihli yazışmada ise *"Patron yarın önce efe ile ufuka uğra Değişim ile beraber görüşecez Ufuka bir şey deme"* ve *"İkisininde tek derdi benim otele beton dökmem"* ifadeleri ile, KÖSEM yetkilisinin ÇİMENTAŞ'tan UFUK ve EFE BETON'u otel projesine girmemeleri konusunda uyarmasını istediği, buna karşılık ÇİMENTAŞ çalışanının *"Ok gelmeden konuşuruz zaten"* yanıtı ile bu isteği yerine getireceğini belirttiği görülmektedir. Burada ÇİMENTAŞ'ın UFUK ve EFE BETON'a otel projesine girmemeleri yönünde telkinde bulunup bulunmadığının ortaya konulabilmesi amacıyla otel projesine ilgili tarihlerde UFUK ve EFE BETON tarafından fiyat teklifi verilip verilmediği ile UFUK ve EFE BETON tarafından beton sağlanıp sağlanmadığı incelenmiştir.

(417) Konuya ilişkin UFUK ve EFE BETON'dan elde edilen bilgilere göre, UFUK'un söz konusu otel projesine hazır beton dökümü için ilgili tarihlerde fiyat teklifinde bulunmadığı ve beton dökümü/satışı yapmadığı belirtilmiştir. Benzer şekilde EFE BETON'un yalnızca 09.09.2022 tarihinde fiyat teklifi verdiği, bunun dışında anılan proje kapsamında herhangi bir fiyat teklifinin bulunmadığı, dolayısıyla söz konusu otel projesine beton dökümü/satışı yapılmadığı ifade edilmiştir. Öte yandan KÖSEM ve DEĞİŞİM'den elde edilen bilgilerden ise KÖSEM'in ilgili projeye doğrudan beton sağlamayıp DEĞİŞİM aracılığıyla beton dökümü yaptığı, dolayısıyla her iki teşebbüsün otel projesine birlikte beton dökümü yaptığı anlaşılmaktadır. Nitekim bu husus yazışmada geçen "*Değişim kösem otelde"* ve *"Değişim ile beraber görüşecez"* ifadeleriyle de desteklenmektedir. Bu bilgilerden söz konusu otele yalnızca KÖSEM ve DEĞİŞİM tarafından beton döküldüğü sonucuna ulaşılmaktadır.

(418) Bu bilgiler ışığında bulgu yeniden ele alındığında, 12.01.2023 tarihli yazışmada geçen *"Yarım işe salça olmasın kimse*" ifadesiyle KÖSEM ile DEĞİŞİM'in devam eden otel projesine diğer hazır beton firmalarının girmesini istemediği, nitekim söz konusu projeye UFUK ile EFE BETON tarafından da herhangi bir satış yapılmadığı, UFUK'un söz konusu projeye fiyat teklifinde dahi bulunmadığı görülmektedir. Bu noktada UFUK ve EFE BETON'un rakipleriyle veya ÇİMENTAŞ ile iletişim içerisinde olduklarını ortaya koyabilecek ve bu bulguyu destekleyecek başka bulguların var olup olmadığı hususu önem kazanmaktadır.

[149] Söz konusu indirimin gerçekleştirildiğini gösteren onay ve sistem ekran kaydı ile birlikte ilgili dönemde UFUK'a gerçekleştirilen çimento satışlarını gösteren faturalar da ek olarak sunulmuştur.

(419) Dosya kapsamında DEĞİŞİM, KÖSEM ve UFUK'un kendi aralarında fiyat tespitine ve müşteri paylaşımına yönelik bir anlaşmaya taraf olduklarına ilişkin başka bulgular da elde edilmiş olup EFE BETON'un ise bu teşebbüslerden herhangi biriyle rekabete aykırı bir anlaşmaya taraf olduğunu gösteren bir bulguya ulaşılamamıştır. İşbu bulguda da EFE BETON'un da bir anlaşmaya taraf olduğu yönünde şüphe oluşsa da rakipleriyle iletişim kurduğuna dair ek bir iletişim delili bulunmadığından bir anlaşmaya taraf olduğu hususu şüpheden uzak bir şekilde ortaya konulamamaktadır. Buna karşılık DEĞİŞİM, KÖSEM ve UFUK'un Bulgu-257 dışında müşteri paylaşımında bulunduklarını ortaya koyan başka bulgular da bulunduğundan bu teşebbüsler arasında bir anlaşmanın mevcut olduğu, UFUK'un da bu sebeple söz konusu projeye teklif vermediği değerlendirilmektedir. Nitekim 12.01.2023 tarihinde UFUK'un çimento alımı yaptığı OYAK ÇİMENTO ile ÇİMENTAŞ yetkilisinin doğrudan iletişime geçtiğini gösteren ifadeler, söz konusu yazışmanın esas olarak UFUK'un otel projesine girmesinin engellenmesi amacına yönelik olarak kurgulandığını ortaya koymaktadır. Öte yandan 25.02.2023 tarihli yazışmada yer alan "*(.....)*[150] [UFUK] *bana direk dediği (.....)*[151] *masayı kuramayınca zammı geri çekti"* ve *"Sen Ufuk u niye baz alıyorsun ki (.....)*[152] [DEĞİŞİM] *yol yürümüyor musun"* ifadeleri de KÖSEM, DEĞİŞİM ile UFUK'un iletişim halinde olduklarına işaret etmektedir.

(420) Bu bilgilerden yazışmada geçen *"Patron yarın önce efe ile ufuka uğra Değişim ile beraber görüşecez Ufuka bir şey deme"* ifadesi ile ÇİMENTAŞ'ın otel projesine girmemesi yönünde UFUK'a telkinde bulunduğu ve UFUK'un da ilgili projeye teklif dahi vermeyerek bu isteği kabul ettiği, nitekim ziyaretin gerçekleştiği tarihte KÖSEM tarafından otele uygulanan hazır beton fiyatlarında artış yaşandığı, dolayısıyla söz konusu yazışmanın fiili durumla da örtüştüğü görülmektedir. UFUK'un DEĞİŞİM ve KÖSEM ile bir anlaşma içerisinde olduğu hususu dosya kapsamında elde edilen başka bulgularla da desteklendiğinden taraflar arasında bir irade uyuşmasının bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamda Aydın ilinin Didim ilçesinde rakipler arasında müşteri paylaşımı yapıldığına ilişkin bir hazır beton kartelinin var olduğu, Bulgu-257'nin de ÇİMENTAŞ aracılığıyla hazır beton firmaları arasında yapılan bir anlaşmanın varlığını ortaya koyduğu anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, ÇİMENTAŞ hakkında kartel kolaylaştırıcısı isnadında bulunulması için gerekli kartelin varlığı ile kartel tarafı hazır beton firmalarıyla irade uyuşmasının sağlanmasına ilişkin ilk iki koşulun gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

(421) Son olarak ilgili bulguda yer alan yazışma içeriklerinden ÇİMENTAŞ'ın üçüncü kriter olan kolaylaştırıcı rolüne sahip olup olmadığı incelenmiştir. ÇİMENTAŞ tarafından kolaylaştırıcının kartelden sağladığı ekonomik faydaya istinaden, kartelin kurulmasında teşvik edici rol üstlenmesi gerektiği, oysa ÇİMENTAŞ açısından bu şekilde bir ekonomik faydadan söz edilemeyeceği, ÇİMENTAŞ'ın kolaylaştırıcı rolü sonucunda ilgili otel işinin paylaşıma konu olması dâhilinde KÖSEM'e uyguladığı satış fiyatlarında zaten indirim yapmasının gerekmeyeceği, ÇİMENTAŞ'ın karlılığını arttırmak bir yana, otel projesi ile ilgili baskıları sonucunda KÖSEM'e indirim/destek vermek durumunda kaldığı ifade edilmiştir. Bu kapsamda üç farklı tarihe ilişkin yazışmaların konusunun otel projesine indirim alınmasına yönelik pazarlık sürecine ilişkin olduğu, nihayetinde KÖSEM'e indirim uygulandığı belirtilmiştir.

---

[150] UFUK çalışanının adı yer almaktadır.
[151] ÇİMENTAŞ çalışanının adı yer almaktadır.
[152] DEĞİŞİM çalışanı (.....).

(422) Burada öncelikle açığa kavuşturulması gereken husus bahse konu tüm yazışmaların otel projesine inidirim almak amacıyla yapılıp yapılmadığıdır. Yukarıda da belirtildiği üzere, KÖSEM'in 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihli yazışmalarında çimento tedarik fiyatı veya satışı ile ilgili herhangi bir indirim talebi veya serzenişine yönelik bir ifadenin bulunmadığı, yalnızca 25.02.2023 tarihli yazışma içeriğinin çimento fiyatlarına ilişkin indirim ile ilgili olduğu açıktır.

(423) Aşağıda yer alan tabloda 01.01.2023 tarihinde ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e uygulanan çimento fiyatlarında artış yapıldığı görülmektedir. Dolayısıyla yazışmanın gerçekleştiği dönemlerde KÖSEM'in bu artışı fiyatlarına yansıtmak istediği ifade edilse de KÖSEM'in söz konusu otele DEĞİŞİM aracılığıyla beton dökümü yaptığı hususu dikkate alındığında, ilgili dönemlerde KÖSEM'in DEĞİŞİM'e uyguladığı hazır beton satış fiyatlarında 2022 Kasım ayından 2023 Mart ayı sonuna kadar herhangi bir artışın/azalışın olmadığı görülmektedir. Dolayısıyla KÖSEM'in DEĞİŞİM'e uyguladığı beton fiyatlarında herhangi bir artışa gitmediği düşünüldüğünde, KÖSEM ve DEĞİŞİM tarafından otele yapılacak fiyat artışının ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e uygulanan çimento girdisindeki fiyat artışından kaynaklanmadığı açıkça anlaşılmaktadır. Ayrıca söz konusu yazışmanın başlangıç tarihi (12.01.2023) ile indirimin yapıldığı tarih (22.02.2023) arasında yaklaşık 40 günlük bir zaman diliminin bulunması da 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihlerinde gerçekleşen yazışmaların amacının otel projesine indirim yapılması ile ilgili olmadığı yönündeki değerlendirmeyi desteklemektedir.

(424) Öte yandan 25.02.2023 tarihli yazışma içeriğine göre, ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e uygulanan indirim sonrası KÖSEM'in ve dolayısıyla DEĞİŞİM'in otel projesine verdiği fiyatlarda da bir düşüş meydana gelmiş olması gerekmektedir. Bu kapsamda ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e yapılan dökme çimento ürünü satışında indirim uygulanmadan önceki (22.02.2023 öncesi) ve indirim sonrasında uygulanan çimento satış fiyatları ile KÖSEM'in DEĞİŞİM'e ve DEĞİŞİM'in de ilgili projeye uyguladığı hazır beton satış fiyatlarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 23: ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM'e Uguladığı Çimento Satış Fiyatları ile İlgili Otel Projesi İçin KÖSEM'in DEĞİŞİM'e ve DEĞİŞİM'in de Bahse Konu Otele Uyguladığı Hazır Beton Satış Fiyatları (TL, 2022 Kasım-Aralık, 2023 Ocak- Mart)

	ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM'e Uyguladığı Çimento Satış Fiyatları (CEM II)	KÖSEM'in Otel Projesi İçin DEĞİŞİM'e Uyguladığı Hazır Beton Satış Fiyatları (C25)	DEĞİŞİM'in Otel Projesi İçin Otele Uyguladığı Hazır Beton Satış Fiyatları (C25, TL)
25.11.2022-31.12.2022	(…..)[153]	(.....)	(.....)
01.01.2023-07.01.2023	(.....)	(.....)	(.....)
07.01.2023-16.01.2023	(.....)	(.....)	(.....)
16.01.2023 (2. Yazışma tarihi)	(.....)	(.....)	(.....)
16.01.2023-21.02.2023	(.....)	(.....)	(.....)
22.02.2023	(.....)	(.....)	(.....)
22.02.2023-31.03.2023	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: ÇİMENTAŞ, KÖSEM ve DEĞİŞİM'den Gelen Cevabi Yazılar			

(425) Yukarıda yer verilen tablodan görüleceği üzere, 16.01.2021 tarihli yazışmanın yapıldığı gün DEĞİŞİM tarafından ilgili otel projesine uygulanan fiyatlarda 12.01.2023 tarihli yazışmada geçen "*Adamlardan fiyat farkı alacaz alamıyoruz"* ifadesinde belirtildiği gibi bir fiyat artışına gidildiği görülmektedir. Bununla birlikte ÇİMENTAŞ'tan elde edilen

[153] İlgili tarihlerde KÖSEM tarafından ÇİMENTAŞ bayisi üzerinden çimento alımı yapıldığından söz konusu bayi tarafından KÖSEM'e uygulanan çimento fiyatları esas alınmıştır.

verilerden KÖSEM'e çimento alımlarında 22.02.2023 tarihinde indirim yapıldığı, yapılan bu indirim sonrası gerek KÖSEM'in DEĞİŞİM'e uyguladığı fiyatlarda gerekse DEĞİŞİM'in otel projesine verdiği fiyatlarda herhangi bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Bu kapsamda 25.02.2023 tarihinde gerçekleşen yazışmaların 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihli yazışmaların konusundan tamamen farklı olduğu, söz konusu yazışmalardan yalnızca 25.02.2023 tarihli yazışmanın indirim konusuna ilişkin olduğu ancak yapılan indirimin otel projesiyle ilgili olmadığının otele uygulanan hazır beton satış fiyatlarında herhangi bir indirim gerçekleştirilmemesinden anlaşılabileceği değerlendirilmektedir. Dolayısıyla 25.02.2023 tarihli yazışmanın 22.02.2023 tarihinde yapılan indirime rağmen genel olarak ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e uygulanan çimento fiyatlarının bölgede faaliyet gösteren diğer hazır beton firmalarının fiyatlarından daha yüksek olduğuna ilişkin bir serzenişi yansıttığı anlaşılmaktadır. Sonuç olarak ÇİMENTAŞ tarafından öne sürülen üç farklı tarihe ilişkin yazışmaların tamamının KÖSEM'in otel projesine yönelik indirim talebiyle ilgili olduğu savunmasının kabul edilebilir olmadığı sonucuna varılmaktadır.

(426) Bu doğrultuda ÇİMENTAŞ'ın üçüncü kriter olan kolaylaştırıcı rolüne sahip olup olmadığı konusunda ÇİMENTAŞ'ın eylemleriyle kartelden fayda sağlayıp sağlamadığı, ÇİMENTAŞ'ın rolünün bahse konu hazır beton kartelinin devamlılığında önem arz edip etmediği ve söz konusu eylemleri bilerek ve isteyerek gerçekleştirip gerçekleştirmediği hususları incelenmiştir. Hazır beton pazarı ile çimento pazarının dikey ilişki içerisinde olması, dolayısıyla çimento ürününün beton üretiminde en önemli girdilerden olması ve çimento sektöründe faaliyet gösteren ÇİMENTAŞ'ın Didim ilçesindeki tüm satışlarını ilgili kartele taraf olan KÖSEM'e gerçekleştirmesi hususları bir arada değerlendirildiğinde, kurulan kartelden KÖSEM ile dikey ilişki içerisinde olması sebebiyle dolaylı olarak fayda sağlayacağının tartışmasız olduğu değerlendirilmektedir. Şöyle ki söz konusu projeye KÖSEM tarafından beton sağlanması durumunda ÇİMENTAŞ'ın da çimento sağlamaya devam edeceği, projeye UFUK tarafından beton dökülmesi halinde ise ÇİMENTAŞ'ın UFUK ile herhangi bir ticari ilişkisi olmaması nedeniyle KÖSEM üzerinden elde edeceği gelirden mahrum kalacağı değerlendirilmektedir. Dolayısıyla ÇİMENTAŞ'ın bölgede çimento satışı yaptığı tek teşebbüsün KÖSEM olduğu dikkate alındığında, KÖSEM'in ilgili otel projesine gerçekleştirdiği her beton dökümü için ÇİMENTAŞ'tan çimento alımı yapacağı, bunun da ÇİMENTAŞ açısından ilave çimento satışı anlamına geldiği ve kartelden ekonomik bir fayda sağlayacağını ortaya koyduğu anlaşılmaktadır.

(427) Son olarak yazışmada yer alan "*(.....)*[154] [OYAK ÇİMENTO] *laf ederse Taviz verme", "Bugün koşulursa tavrını koy patron"* ve *"Patron yarın önce efe ile ufuka uğra"* ifadeleri ÇİMENTAŞ'ın söz konusu müşteri paylaşımı düzeninin sürdürülmesinde aktif ve yönlendirici bir rol üstlendiğini ortaya koymaktadır. Buna karşılık ÇİMENTAŞ çalışanı tarafından kullanılan "K*onuştum zaten salça olmayın dedim"* ve *"Ok gelmeden konuşuruz zaten*" şeklindeki ifadeler ise ÇİMENTAŞ'ın rakip hazır beton firmalarının projeye dahil olmamasını teminen gerekli temasları bilerek ve isteyerek gerçekleştirdiğini göstermektedir. Bu ifadeler bir arada değerlendirildiğinde, ÇİMENTAŞ'ın bahse konu müşteri paylaşımı anlaşmasının uygulanmasına bilinçli

[154] KÖSEM'den gelen 15.08.2023 tarih ve 41607 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin hazır beton sektöründe faaliyet gösteren OYAK'ta çalıştığı ifade edilse de söz konusu kişinin çimento pazarında faaliyet gösteren OYAK'ın bağlı olduğu OYAK ÇİMENTO çalışanı olduğu tespit edilmiştir. OYAK hakkında yürütülen uzlaşma süreci kapsamında söz konusu bulguya ilişkin OYAK tarafından yapılan açıklamalar ve sunulan belgeler ışığında OYAK ÇİMENTO'nun söz konusu anlaşmaya davet edilse de iştirak etmediği ve ilgili bulgunun OYAK ve OYAK ÇİMENTO bakımından ihlal teşkil etmediği sonucuna ulaşılmıştır.

şekilde katkı sağladığı, dolayısıyla kartelin devamlılığında kolaylaştırıcı rol üstlenerek kartele bilerek ve isteyerek katılım sağladığı sonucuna ulaşılmaktadır.

(428) ÇİMENTAŞ tarafından öne sürülen bir diğer husus ÇİMENTAŞ'ın ilgili coğrafi pazardaki (Söke-Didim) pazar payının son derece düşük olduğu ve başta KÖSEM olmak üzere UFUK ve DEĞİŞİM'in çimento temini anlamında önemli alternatiflerinin mevcut olduğu, ÇİMENTAŞ'ın söz konusu hazır beton şirketlerini otel özelinde müşteri paylaşımını konu alan bir anlaşmaya teşvik etmesi ya da zorlamasının mümkün olamayacağı savunmasıdır.

(429) Bölgede faaliyet gösteren çimento firmalarının pazar payını hesaplamak için Ege Bölgesi'nde dökme çimento satış faaliyetleri olan BATIÇİM-BATISÖKE, GÖLTAŞ, KENTÇİM, ASÇİM, SOMÇİM, OYAK ÇİMENTO ve ÇİMENTAŞ'tan 2022-2023 yıllarına ilişkin Aydın ilinin Söke ve Didim ilçelerine gerçekleştirdikleri dökme çimento (CEM II 42,5) satışlarına ilişkin bilgi istenmiş; elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki tablolar oluşturulmuştur.

Tablo 24: Aydın İlinin Söke-Didim Coğrafi Bölgesinde Hazır Beton Firmalarına Dökme Çimento Satış Gerçekleştiren Çimento Firmalarının Satış Miktarı Cinsinden Pazar Payları (%, 2022-2023)

Teşebbüs	Söke-Didim	
	2022	2023
GÖLTAŞ	*(…..)*	*(…..)*
KENTÇİM	*(…..)*	*(…..)*
ASÇİM	*(…..)*	*(…..)*
BATIÇİM-BATISÖKE	*(…..)*	*(…..)*
SOMÇİM	*(…..)*	*(…..)*
OYAK ÇİMENTO	*(…..)*	*(…..)*
ÇİMENTAŞ	*(…..)*	*(…..)*
TOPLAM	100	100
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar		

Tablo 25: Aydın İlinin Söke ve Didim İlçelerinde Hazır Beton Firmalarına Dökme Çimento Satışı Gerçekleştiren Çimento Firmalarının Satış Miktarı Cinsinden Pazar Payları (%, 2022-2023)

Teşebbüs	Söke		Didim	
	2022	2023	2022	2023
GÖLTAŞ	-	-	-	-
KENTÇİM	-	-	-	-
ASÇİM	-	-	-	-
SOMÇİM	-	-	(.....)	(.....)
BATIÇİM-BATISÖKE	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
OYAK ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÇİMENTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	100	100	100	100
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar				

(430) Yukarıda yer verilen tablolardan ilki Söke-Didim pazarına ilişkindir. Buna göre, 2022 ve 2023 yıllarında ÇİMENTAŞ'ın ilgili coğrafi pazardaki pazar paylarının sırasıyla %*(…..)* ve %*(…..)* olduğu görülmektedir. Anılan pazarda GÖLTAŞ, ASÇİM ve KENTÇİM'in söz konusu yıllarda faal olmadığı, ilgili yıllarda BATIÇİM-BATISÖKE'nin %*(…..)* ve %*(…..)*; OYAK ÇİMENTO'nun %*(…..)* ve %*(…..)* ve SOMÇİM'in ise %*(…..)* ve %*(…..)* oranında pazar paylarına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu çerçevede anılan pazarda BATIÇİM-BATISÖKE'nin lider konumda olduğu, bunu OYAK ÇİMENTO, SOMÇİM ve ÇİMENTAŞ'ın takip ettiği görülmektedir.

(431) Söz konusu bulgunun Didim ilçesindeki hazır beton firmalarını ilgilendirmesi sebebiyle yalnızca Didim ilçesine ilişkin pazar payları incelendiğinde ise ÇİMENTAŞ'ın pazar payının 2022 ve 2023 yıllarında sırasıyla %*(…..)* ve %*(…..)* olduğu görülmektedir. İlgili

yıllarda BATIÇİM-BATISÖKE'nin %(…..) ve %(…..); OYAK ÇİMENTO'nun %(…..) ve %(…..); SOMÇİM'in ise %(…..) ve %(…..) oranlarında pazar paylarına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu çerçevede anılan pazarda BATIÇİM-BATISÖKE'nin lider konumda olduğu, bunu SOMÇİM, ÇİMENTAŞ ve OYAK ÇİMENTO'nun takip ettiği görülmektedir.

(432) Bu bilgiler ışığında, ÇİMENTAŞ'ın hazır beton karteline konu Didim ilçesindeki pazar payının çok düşük olarak nitelendirilemeyeceği, ihlale taraf hazır beton firmalarının Didim ilçesinde faaliyet gösterdiği düşünüldüğünde, ÇİMENTAŞ'ın bu ilçe özelinde kayda değer bir pazar payına sahip olduğu anlaşılmaktadır.

(433) Öte yandan bir teşebbüsün ilgili coğrafi pazardaki pazar payının düşük olması ile ihlal konusu pazardaki faaliyetlerinin çok sınırlı olması ilgili teşebbüsün rekabet hukuku tahtındaki sorumluluklarını ortadan kaldırmamaktadır. Diğer bir ifadeyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde teşebbüslerin sahip oldukları pazar gücünün sınırlı olması veya ihlale konu pazarların toplam ciro içerisindeki payının düşük olmasının ihlal tespitine bir etkisinin bulunmadığı belirtilmelidir.

(434) Sonuç olarak Bulgu-257'de yer alan yazışmalar bütüncül bir bakış açısıyla ele alındığında, Didim ilçesinde faaliyet gösteren KÖSEM, UFUK ve DEĞİŞİM'in birbirlerinin müşterilerine fiyat teklifi vermemek suretiyle bölge/müşteri paylaşımına yönelik bir anlaşmaya taraf olduğu ve çimento üretimi ve satışı pazarında faaliyet gösteren ÇİMENTAŞ'ın ise bahse konu hazır beton firmaları arasında müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın uygulanmasına aracılık ettiği değerlendirilmektedir.

Bulgu-42'ye İlişkin Değerlendirmeler

(435) 18.05.2023 tarihinde BİLKENT'te yapılan yerinde incelemede alınan ve 02.02.2023 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile BİLKENT çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalarda, ASBETON yetkilisinin Mesutlu bölgesinde yer alan bir müşterinin 60 m^3'lük C25 türü hazır beton ürününe ilişkin fiyat teklifinin ne olacağı hakkında BİLKENT yetkilisine soru sorduğu, BİLKENT yetkilisinin de söz konusu müşteriye 1150 TL fiyat teklifinde bulunduklarını belirterek ASBETON'un da aynı müşteriye 1150 veya 1140 TL fiyat teklifi vermesini ve işi almasını istediği görülmektedir. Bunun üzerine müşterinin ASTİM Organize Sanayi Bölgesi (ASTİM) bölgesinde faaliyet gösteren OYAK veya ÇİMBETON'dan 1100 TL'lik fiyat teklifi aldığı bilgisini BİLKENT'e ilettiği görülmektedir. Bu bilgiyi edinmesi akabinde BİLKENT çalışanı (.....)'ün daha önce Mesutlu bölgesinde başka müşterilere beton vermeleri nedeniyle 1100 TL'lik fiyat teklifinin altında bir fiyat teklif etmeleri halinde sorun yaşayacaklarını düşündüğü, bu nedenle 1125 TL'lik bir fiyat teklifi verilmesi konusunda talimat verdiği ve ASBETON çalışanı (.....)'in de bu talimata uyarak 1125 TL'lik fiyat teklifi verdiği görülmektedir.

(436) Söz konusu belgede yer alan yazışmalarda, BİLKENT ile ASBETON'un bir müşterinin beton talebine ilişkin fiyat teklifi hakkında görüştükleri, müşterinin ÇİMBETON veya OYAK olduğu tahmin edilen bir başka rakip hazır beton teşebbüsünden daha düşük bir fiyat teklifi aldığını belirterek pazarlık yapmaya çalıştığı anlaşılmaktadır. Bunun akabinde BİLKENT yetkilisi tarafından gönderilen *"Abi sen en kötü 1125 TL ver çünkü o fiyatın altına gidersek orada başka birilerine de beton vermişiz problem yaşayabiliriz"* ifadesinden söz konusu müşterinin yer aldığı bölgede daha önce başka müşterilerle de çalışılması nedeniyle sorun olacağının belirtilmesinin ÇİMBETON ve OYAK ile bir bölge/müşteri paylaşımı yapıldığına işaret ettiği, dolayısıyla ASBETON, BİLKENT, ÇİMBETON ve OYAK'ın da dahil olduğu bir grup hazır beton üreticisi tarafından bölge/müşteri paylaşımı yapıldığına, ayrıca aynı bölgede başka müşterilere verilen fiyatların çok altında bir fiyat verilmesi halinde diğer teşebbüsler ile fiyatlar konusunda

problem yaşanılabileceği hususu da bölge fiyatlarının tespit edildiğine ilişkin şüphe oluşturmuştur.

(437) ÇİMBETON tarafından ilgili bulguya ilişkin olarak yapılan savunmalarda özetle;

- ÇİMBETON'un tarafı olmadığı bir yazışmanın ÇİMBETON aleyhine dayanak olarak gösterilmesinin nedeninin ASBETON ve BİLKENT yetkililerinin bir müşteriye verilen 1100 TL fiyat teklifinin kimin tarafından verilmiş olabileceğine ilişkin tahminlerini paylaşırken teklifin ÇİMBETON veya OYAK'tan alınmış olabileceği yönünde açıklamalara yer verilmesi olduğu, bu kapsamda Bulgu-151'de olduğu gibi esas olarak ÇİMBETON'un diğer piyasa oyuncuları tarafından rekabetçi davranış sergileyen bir oyuncu olarak görüldüğünü ortaya koyduğu fakat müşteri tarafından pazarlık sürecinde belirtilen rekabetçi fiyatın ÇİMBETON ya da OYAK tarafından verilmiş olabileceğine ilişkin tahminlerden sonra BİLKENT yetkilisi tarafından *"o fiyatın altına gidersek orada başka birilerine de beton vermişiz problem yaşayabiliriz"* ifadelerinin kullanılmış olmasından ötürü söz konusu belgenin ÇİMBETON aleyhine bölge/müşteri paylaşımı iddialarına dayanak gösterildiği,
- Soruşturma Bildiriminde bölgeye beton verilmesi halinde problem yaşanabileceğine ilişkin ifadeler lafzından farklı olarak "*daha önce ASTİM bölgesinde başka müşterilere beton vermeleri nedeniyle …*" şeklinde yorumlanan "*1100 astimden fiyat almıl*" ifadesi ile birlikte değerlendirilerek yazışma taraflarının daha önce ASTİM bölgesinde başka müşterilere beton vermeleri nedeniyle teklifi yüksek tutmak istedikleri ve bu hususun aralarında ÇİMBETON'un da bulunduğu taraflar arasında müşteri paylaşımı yapıldığı sonucuna ulaşıldığı ancak yazışmanın içeriğinde ÇİMBETON ile yazışma tarafları arasında müşteri paylaşımı olduğu yönünde hiçbir ifadenin yer almadığı, aksine söz konusu taraflarca da ÇİMBETON'un rekabetçi teklif veren bir teşebbüs olarak nitelendirildiği,
- Soruşturma Bildiriminde belgeye ilişkin değerlendirmelerin dayanağını oluşturan "*1100 astimden fiyat almıl*" ifadesinin lafzına göre bir yorum yapılması halinde müşterinin ASTİM bölgesi için fiyat talep etmediği, aksine ASTİM bölgesinde yer alan hazır beton üreticilerinden fiyat aldığı yorumunun daha kuvvetli bir çıkarım olacağı,
- ASTİM bölgesinde yer alan hazır beton üreticilerinin konum bilgilerinin sunularak müşterinin ASTİM bölgesinde fiyat alabileceği birçok teşebbüsün bulunduğu, müşterinin bu teşebbüslerin hangisinden teklif aldığı, BİLKENT ve ASBETON'un bir bölgeye beton dökmeme konusunda kendi aralarında ya da başkalarıyla bir uzlaşma içerisinde olup olmadıkları bilinmemekle birlikte, bu soruların muhatabının salt üçüncü kişiler arasındaki yazışmanın bir noktasında adının geçmesi nedeniyle ÇİMBETON olamayacağı, ÇİMBETON dışındaki teşebbüsler arasında rekabeti kısıtlayıcı bir uygulamanın varlığı halinde ispat yükünün Kurum üzerinde olduğu,
- Bulgu-42'de ÇİMBETON'un rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmaya taraf olmadığını açıkça ortaya koyan iki husus bulunduğu, birinci hususun rekabetçi fiyat vermiş olabileceği yönünde tahmin yapılan şirketler arasında ÇİMBETON'un bulunmasının esas olarak ÇİMBETON'un rekabetçi bir teşebbüs olduğunu gösterdiği, ikinci hususun ise bir bölge/müşteri paylaşımının varlığı halinde teşebbüslerin tekel karı alması bekleneceğinden yazışma taraflarınca

ÇİMBETON'un rekabetçi bir fiyat verildiği varsayımında bulunmalarının beklenemeyeceği olduğu,

- Bu kapsamda ÇİMBETON hakkında ikincil delil niteliği dahi teşkil etmediği anlaşılmakta olan bu yazışmaya dayalı olarak ÇİMBETON'un müşteri paylaşımı anlaşmasına taraf olduğu gibi ağır bir isnatta bulunulmasının rekabet hukukunda kabul edilen delil ve ispat standartları bakımından uygun olmadığı

hususları ifade edilmiştir.

(438) ÇİMBETON tarafından özetle, anılan bulguya ilişkin olarak yazışmada geçen *"büyük ihtimal…"* ifadesinin ilgili yazışmanın bir tahminden ibaret olduğunu gösterdiği ve böylesi bir tahminin ÇİMBETON'un müşteri paylaşımı içerisinde olduğunu ispat edecek nitelikte olmadığı, kaldı ki iletişimin konusunun bir projeye teklif verilmesine ilişkin olduğu ve yine sadece bu ifadeden hareket edildiğinde ÇİMBETON'un rekabetçi davrandığının anlaşıldığı, dolayısıyla ilgili bulgudan yola çıkarak bir ihlal ispatının mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

(439) Söz konusu bulguya ilişkin olarak öncelikle ASTİM Organize Sanayi Bölgesinde yer alan hazır beton üreticilerinin konum bilgilerine yer verilmesinde fayda bulunmaktadır:

Görsel 3: ASTİM Bölgesi Hazır Beton Üreticileri

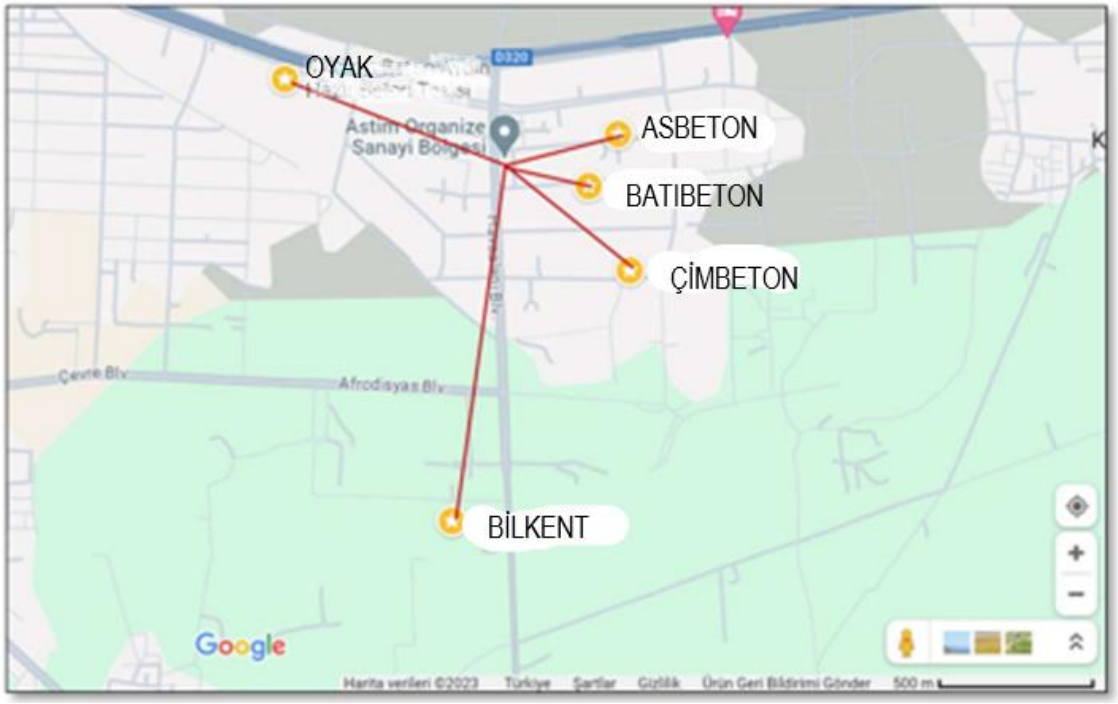

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar

(440) Görüldüğü üzere müşterinin ASTİM Bölgesinde fiyat alabileceği beş teşebbüs bulunmaktadır. Yazışmada müşterinin bu teşebbüslerin hangisinden teklif aldığının öğrenilmeye çalışıldığı ancak müşteri tarafından bu bilginin verilmediği görülmektedir. Söz konusu bulguda yer alan ifadelerde de görüldüğü üzere iki rakip çalışan tarafından Mesutlu bölgesinde yer alan "(.....)" isimli müşteriye kimin fiyat teklifi vermiş olabileceği tahmin yöntemiyle tespit edilmeye çalışılmış olup ilgili bulgu Mesutlu bölgesinin OYAK ve ÇİMBETON'a tahsis edildiği yönünde şüphe uyandırmıştır.

(441) Öncelikle anılan bölgede ye alan müşterilerin paylaşılıp paylaşılmadığı veya fiyat tespiti yapılıp yapılmadığının ortaya konulması için ASTİM bölgesinde yer alan ASBETON, BATIBETON, BİLKENT, ÇİMBETON ve OYAK'tan Mesutlu bölgesinde

2022 ve 2023 yılının Ocak ve Şubat aylarında satış yaptıkları müşteri bilgileri ile satış yapılan müşteri sayıları hakkında bilgi talep edilmiştir. Bu bilginin edinilmesinin akabinde, söz konusu beş teşebbüsün 2022 ve 2023'ün ilk iki ayında Mesutlu bölgesinde satış gerçekleştirdikleri müşteri sayılarını içeren tabloya aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 26: Mesutlu Bölgesinde Satış Yapılan Toplam Müşteri Sayısı

Teşebbüs Adı	Müşteri Sayısı (Adet)		
	2022	2023 Ocak	2023 Şubat
ASBETON	2	-	-
BATIBETON	-	-	-
BİLKENT	-	-	1
ÇİMBETON	1	-	1
OYAK	-	-	-
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar			

(442) Tabloda yer alan bilgilerden Mesutlu bölgesinde ASBETON tarafından yalnızca 2022 yılında iki, BİLKENT tarafından 2023 yılının Şubat ayında yalnızca bir, ÇİMBETON tarafından 2022 yılında ve 2023 yılının Şubat ayında birer müşteriye satış yapıldığı görülmektedir. OYAK tarafından ise 2022 ve 2023 yılının Ocak ve Şubat aylarında bölgede herhangi bir müşteriye satış yapılmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla Mesutlu bölgesinde faaliyet gösterebilecek teşebbüsler tarafından neredeyse hiç satış yapılmadığı, yazışmanın yapıldığı Şubat ayında ise yalnızca BİLKENT ve ÇİMBETON tarafından satış yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede söz konusu tabloda yer alan bilgiler dikkate alındığında, bölgede yazışma taraflarından yalnızca ASBETON'un satış yaptığı, OYAK'ın ise bölgeye 2022 yılında ve 2023'ün yılının Ocak ve Şubat aylarında (bulgunun geçtiği tarihte ve öncesinde) hiç satış yapmadığı, dolayısıyla anılan bölgedeki müşterilerin ÇİMBETON ve OYAK'a tahsis edilmesi gibi bir durumun söz konusu olmadığı anlaşılmaktadır.

(443) Bu bilgilere ek olarak, BİLKENT tarafından söz konusu yazışma tarihinden sonra 20.02.2023 tarihinde Mesutlu bölgesinde TÜREN YAPI üzerinden bir müşteriye 1070 TL'lik bir satış yapıldığı belirtilmiştir. Bu kapsamda söz konusu bulguda iddia edildiği üzere Mesutlu bölgesinde bölge fiyatlarının tespit edildiğine yönelik iddiaların gerçek olmadığı, anılan bölgede yazışma tarihinden kısa bir süre sonra 1100 TL'lik fiyatın altında satış yapılabildiği somut bir şekilde ortaya konulabilmektedir. Dolayısıyla bahse konu bölgeye verilen 1100 TL'lik fiyatın altında teklif verilmemesi hususunun rakip teşebbüslerle problem yaşanacağına ilişkin olduğu düşünülse de bölgede OYAK tarafından hiç satış yapılmadığı ve BİLKENT tarafından ise bulgu tarihine (02.02.2023) yakın bir tarihte (20.02.2023) daha düşük fiyatlarla da satış gerçekleştirdiği görülmektedir. Dolayısıyla yazışmada yer alan bu ifadeler ile kastedilmek istenenin aynı bölgede başka müşterilere verilen fiyatların çok altında bir fiyat verilmesi halinde diğer müşteriler ile fiyatlar konusunda problem yaşanabileceğine yönelik olabileceği değerlendirilmektedir.

(444) Bu bilgiler ve açıklamalar dahilinde Bulgu-42'nin ÇİMBETON tarafından fiyat tespiti veya bölge/müşteri paylaşımı yapıldığını ortaya koymaya elverişli olmadığı sonucuna varılmaktadır.

Bulgu-202'ye İlişkin Değerlendirmeler

(445) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 14.02.2023 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile BİLKENT çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalarda, ASBETON yetkilisinin daha önce beton dökümü yapılan bir müşterinin yeni beton talebini BİLKENT yetkilisine ilettiği ve söz konusu müşteri ile iletişime geçtiği

ancak müşterinin OYAK bayisi olduğu anlaşılan SERTTAŞ ile anlaştığı, SERTTAŞ'tan sonra BOYLULAR GIDA'nın ikinci sırada olduğu, üçüncü sırada ise ASBETON'un olduğu bilgisini BİLKENT yetkilisi ile paylaştığı, BİLKENT yetkilisine anılan müşterinin kendilerinin müşterisi olduğu konusunda diğer beton firmalarını uyarıp uyarmadığının sorulduğu görülmektedir. Nitekim söz konusu yazışmada geçen *"SEN BU ZİBİDİLERİ UYARMAMIŞMIYDIN YARIM İŞİMİZ DİYE"* ifadesi, SERTTAŞ'ın da dahil olduğu bir grup hazır beton firmasının birbirlerinin müşterilerine fiyat teklifi vermemek veya yüksek fiyat vermek yoluyla bölge/müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmaya taraf oldukları yönünde şüphe oluşturmuştur.

(446) SERTTAŞ tarafından yapılan savunmada özetle;

- Bulgu-202'de ASBETON çalışanı ile BİLKENT çalışanı arasında geçen yazışmalara istinaden 14.02.2023 tarihinde ve yakın tarihlerinde Koçarlı Bağcılar'da SERTTAŞ'ın herhangi bir hazır beton müşterisi, anlaşması ya da dökümünün olmadığı,
- Yazışma içeriğindeki belgenin net bir şekilde okunamadığı ancak yazışmanın tarihi göz önüne alınarak paylaşılan belgenin Aydın Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Daire Başkanlığı'nın ihale alım sonuç evrakı olduğu kanaatine varıldığı,
- İdarenin doğrudan temin yoluyla çıkmış olduğu ihaleye SERTTAŞ'ın teklif sunduğu ve ihalenin SERTTAŞ lehine sonuçlandığı,
- İhale edilen iş sonrası SERTTAŞ'ın Aydın Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Daire Başkanlığı'na birim fiyatı 906 TL olmak üzere 250 m^3'lük hazır beton satışı yaptığı,
- 14.02.2023 tarihli yazışma tarafları arasında paylaşılan belge ile Koçarlı ilçesine ilişkin hazır beton talebinin birbirinden bağımsız konular olduğu, yazışmada yer alan "*serttaşta kalmış iş yani oyak, 2. Sırada Boylular, 3. Sırada biz varmışız*" ifadelerinin ihaleye ilişkin olduğu ve rekabeti kısıtlayıcı herhangi bir anlaşmaya ilişkin olmadığı,
- "*sen bu z**** *uyarmamış mıydın yarım işimiz diye*" ifadelerinin SERTTAŞ için bir anlam ifade etmediği,
- ASBETON veya BİLKENT tarafından SERTTAŞ'ın böyle bir uyarıya veyahut görüşmeye maruz kalmadığı ve burada uyarılan olarak kimin kastedildiğinin anlaşılamadığı,
- Söz konusu ifadeler SERTTAŞ'a yönelik ifadeler ise bile, SERTTAŞ açısından hiçbir bağlayıcılığının olmadığı, SERTTAŞ'ın bağımsız şekilde karar aldığının ortada olduğu,
- Bulgu-202'nin SERTTAŞ aleyhine herhangi bir ispat sunamadığı, SERTTAŞ'ın böyle bir anlaşmaya taraf olmadığının ve rakipleri ile rekabet halinde olduğunun açık bir göstergesi olduğu

belirtilmiştir.

(447) Öncelikle, Soruşturma Bildirimi'nde söz konusu yazışmaya ilişkin gerçekleştirilen değerlendirmelerde maddi bir hata olduğu, yazışmanın iki kısımdan oluştuğu ve bu iki kısmın birbirinden tamamen bağımsız olduğu anlaşılmıştır. İlk kısımda yer alan ve Aydın ilinin Koçarlı ilçesindeki proje ile yazışmanın ikinci kısmında yer alan ve ihale sıralamasına ilişkin fotoğrafı paylaşılan projenin birbirinden tamamen farklı projeler

olduğu dikkate alındığında, iletişim dahilinde konuşulan hususların da iki farklı projeye ait olduğunun ve birbirinden ayrı değerlendirilmesi gerektiğinin altı çizilmelidir.

(448) Yukarıda yer verilen bilgilerden Aydın ilinin Koçarlı ilçesindeki projeye ilişkin olarak SERTTAŞ ile ilişkilendirilebilecek herhangi bir ifadeye yer verilmediği, dolayısıyla söz konusu proje bakımından SERTTAŞ hakkında herhangi bir ihlal değerlendirmesinde de bulunulamayacağı sonucuna varılmaktadır.

(449) Yazışmanın devamında yer alan *"SEN BU ZİBİDİLERİ UYARMAMIŞMIYDIN YARIM İŞİMİZ DİYE"* ifadelerinin kullanıldığı kısım ise Afyonkarahisar Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen ve OYAK bayisi SERTTAŞ tarafından kazanılan bir ihaleye ilişkindir. Söz konusu projeye ilişkin *"SERTTAŞTA KALMIŞ İŞ YA Nİ OYAK"* ifadelerinden de anlaşılacağı üzere ihaleye giren ve projeyi kazanan teşebbüsün OYAK bayisi SERTTAŞ olduğu görülmektedir.

(450) Bu noktada, SERTTAŞ aleyhine öne sürülen iddianın temelini, ASBETON'un bulguya konu projenin ihalesine dair SERTTAŞ'ı arayıp uyarıda bulunduğuna yönelik ifadeler oluşturmaktadır. Yazışmada yer alan ifadeler doğrultusunda SERTTAŞ aleyhine bir ihlal iddiasında bulunulabilmesi için öncelikle; böyle bir iletişimin/uyarının gerçekleşip gerçekleşmediğinin ve iletişim gerçekleştiyse SERTTAŞ tarafından olumlu bir yanıt verildiğinin hiçbir şüpheye mahal bırakmayacak şekilde ortaya konulması gerekmektedir.

(451) Her ne kadar yazışmada geçen *"SEN BU ZİBİDİLERİ UYARMAMIŞMIYDIN YARIM İŞİMİZ DİYE"* ifadesi ile bir uyarının yapıldığı ifade edilse de uyarı yapıldığına yönelik BİLKENT yetkilisi tarafından herhangi bir olumlu yanıt verilmemesi SERTTAŞ ile iletişime geçildiğini açıkça ortaya koymamaktadır. Kaldı ki iletişimin gerçekleştiği varsayımında dahi, ihalede ilk iki sırayı SERTTAŞ ve BOYLULAR GIDA'nın almış olması, varsayılan bu uyarının dikkate alınmadığını da ortaya koymaktadır.

(452) Bu anlamda, Bulgu-202 özelinde SERTTAŞ hakkında ihlal isnadında bulunulamayacağı anlaşılmaktadır.

Bulgu-88'e İlişkin Değerlendirmeler

(453) 18.07.2023 tarihinde ŞÖLEN'de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 08.03.2023 tarihinde ŞÖLEN yetkilileri arasında gerçekleşen yazışmalarda, ŞÖLEN çalışanı (.....)'in MENDEŞ çalışanı (.....)'in kendisini aradığını gösteren bir ekran görüntüsünü, bir diğer ŞÖLEN çalışanı (.....) ile paylaşarak işlerin yetişmemesinden yakınarak baş şoför aradığını ifade ettiği, (.....)'in ise hepsinin elemansız kalacağını belirttiği görülmektedir. Ayrıca söz konusu telefon görüşmesinde MENDEŞ çalışanı (.....)'in 950 TL'ye beton satışı yapılmasından sitem ettiği, buna karşılık ŞÖLEN çalışanı (.....)'in ise MENDEŞ'in sonunda dedikleri yere geldiğini ifade ederek hem çimento hem de hazır beton üretimi olan teşebbüsler için kullandıkları ve "kurumsallar" olarak nitelendirdikleri teşebbüslerin maliyetin altında satış yapan MENDEŞ'i kendi tabirleriyle terbiye etmeye başladıklarını, yazışmada geçen "*masaya hazırlıklı ol*" ifadesi ile de OYAK, BATIBETON ile ÇİMBETON olduğu düşünülen "kurumsallar"ın MENDEŞ ve ŞÖLEN'in de katılım sağlayacağı bir toplantıda bir araya gelerek bu konunun ayrıntılı bir şekilde ele alınacağını ifade ettikleri görülmektedir. Bunun akabinde ŞÖLEN çalışanı (.....)'in hazır beton teşebbüslerinin toplantılar yaparak bir araya geldiklerini ima eden ifadeler kullandığı ve "kurumsallar" olarak ifade ettikleri teşebbüslerin çimento fiyatlarını artırıp düşük fiyata hazır beton satışı yaparak masadaki diğer teşebbüsleri istedikleri şekilde davranmaya zorlayacakları ifade edilmektedir.

(454) Söz konusu yazışmada yer alan ifadelerden "kurumsallar" olarak kastedilen teşebbüslerin hazır beton üretiminin yanında çimento üretimi yapan BATIBETON, ÇİMBETON ve OYAK adlı teşebbüsler olduğu ve yazışmada geçen "*Masaya hazırlıklı ol"* ve *"Dediğimiz yere geliyolar işte masayla akıllanmadılar"* ifadeleri, MENDEŞ ve ŞÖLEN'in de dahil olduğu bazı toplantılarda bir araya gelinerek bölge satış fiyatlarına ilişkin kararlar alındığına işaret ettiğinden anılan bulgu BATIBETON, ÇİMBETON, MENDEŞ, OYAK ve ŞÖLEN arasında fiyat tespitine ilişkin bir anlaşma yapıldığı yönünde şüphe uyandırmıştır.

(455) ŞÖLEN tarafından ilgili bulguya yönelik yapılan savunmada özetle;

- Bulgu-88'de değerlendirilen toplantların yapıldığını kabul anlamına gelmemekle birlikte ŞÖLEN'in bu toplantılara katıldığına dair bir emarenin olmadığı,
- Üretici teşebbüs olmayan ŞÖLEN'in hazır beton satış fiyatı belirlenmesi sürecine dahil olduğu değerlendirmesinin kabul edilemeyeceği,
- MENDEŞ çalışanı (.....) 950 TL'ye yapılan hazır beton satışıyla ilgili ifadesinde ŞÖLEN hakkında herhangi bir ifadenin geçmediği, bulguda yer alan "masa" ifadesinin toplantı olarak yorumlanamayacağı, hazır beton sektöründeki elemanların maaşlarını birbirleriyle paylaşmaları neticesinde işçi ve işveren arasında ücret konusunda kıyaslama ve ücret yetersizliği tartışmalarının yaşandığı,
- Kurumsal teşebbüslerin işçilerine daha iyi özlük hakları sunması nedeniyle yerel teşebbüslerin işçi yetersizliği yaşadığı, ilgili konuşmada MENDEŞ'in baş şoför arayışında olduğu, *"masaya hazırlıklı ol"* ifadesinin fiyatlandırmaya ilişkin olmayıp kalifiye elemanların kurumsal firmalar tarafından değerlendirildiği anlamına geldiği,
- Bu görüşmelerin yerel firmaların kalifiye elemanlarına kendi bünyelerinde kalmaları için daha iyi teklifler sunması üzerine yapılan görüşmelere ilişkin olduğu,
- İlgili yazışmaların üçüncü kişiler arasındaki ilişki hakkında olduğu ve ŞÖLEN'in faaliyetleriyle bağlantısının bulunmadığı, toplantılarda fiyat tespitinde bulunduğu şeklindeki değerlendirmenin kabul edilemeyeceği

hususları ifade edilmiştir.

(456) BATIBETON tarafından ilgili bulguya yönelik yapılan savunmada özetle, Bulgu-88'in BATIBETON ile nasıl ilişkilendirildiğinin anlaşılamadığı belirtilmiştir.

(457) ÇİMBETON tarafından ilgili bulguya yönelik yapılan savunmada özetle;

- ŞÖLEN iç yazışmasını konu alan yazışmada geçen ifadelerin Soruşturma Bildirimi'ndeki değerlendirmeler ile birlikte ele alındığında, söz konusu değerlendirmelerin varsayım ve tahminlere dayalı olduğu, tespitler ile yazışma metnindeki ifadeler arasında uyumsuzluklar bulunduğu, söz konusu yazışmanın hiçbir noktasında ÇİMBETON hakkında tek bir ifade, beyan veya bilgi bulunmadığı,
- OYAK, BATIBETON, ÇİMBETON olduğu düşünülen "kurumsallar"ın MENDEŞ ile ŞÖLEN'in de katılım sağlayacağı bir toplantıda bir araya gelerek bu konunun ayrıntılı bir şekilde ele alınacağını ifade ettikleri şeklinde tamamen varsayıma dayalı bir çıkarımda bulunulduğu, ancak yazışmada "kurumsallar" olarak ifade edilen teşebbüsler arasında ÇİMBETON'u adresleyen tek bir husus bulunmadığı,

ek bir bilgi ve beyan bulunmaması halinde bu ifadelerin ÇİMBETON hakkında farazi bir iddia ortaya atıldığı şeklinde yorumlanması gerektiği ve bulunması halinde ise ÇİMBETON'un bu hususta bilgilendirilmediği ve her iki durumda da ÇİMBETON'un savunma hakkını gereği gibi kullanamadığı, yazışmada bahsi geçen teşebbüslerin toplantı yapacağına dair bir hususun da bulunmadığı,

- Söz konusu sonuca farklı dönemlere ait belgeler kapsamında yer verilen "masa" tabirine varsayımsal nitelendirilmeler doğrultusunda ulaşıldığı, söz konusu belgenin hangi bilgi ve belgeye dayanılarak bu tür bir şüpheye neden olduğunun açıklanmadığı, sebep-sonuç ilişkisi kurulmaksızın ÇİMBETON'un tarafı olmadığı ve adının dahi geçmediği bir yazışmada fiyat tespiti amacıyla yapıldığı iddia edilen toplantılara katıldığı iddiasının haksız bir itham olduğu,
- Kurulun 28.11.2017 tarih ve 17-39/636-276 sayılı kararında "*Kurul'un yürüttüğü soruşturmalarda re'sen araştırma ve serbest delil ilkeleri geçerli olup, rekabeti sınırlayıcı bir anlaşmanın/uyumlu eylemin varlığı her türlü delille ispat edilebilmektedir. Ancak bu durum elbette delillerin keyfi bir biçimde değerlendirilip temelden yoksun iddialarla soruşturma taraflarına ithamlarda bulunmak anlamına gelmemektedir."* değerlendirmelerinde bulunduğu, bu doğrultuda delil standardını sağlamayan ve rekabeti kısıtlayıcı herhangi bir uygulamanın varlığını ortaya koyamayan bilgi ve belgelerin ÇİMBETON bakımından tek başına ihlal iddialarına dayanak olarak kullanılmasının masumiyet karinesine aykırılık arz ettiği

hususları ifade edilmiştir.

(458) Söz konusu bulguya yönelik olarak ÇİMBETON tarafından ilk olarak yazışmada geçen *"Masaya hazırlıklı ol"* ve "*masayla akıllanmadılar"* ifadeleriyle bir anlaşma masasının kastedildiği yönündeki değerlendirmenin varsayıma dayandığı ileri sürülmüştür. Öncelikle işbu soruşturma kapsamında elde edilen çok sayıda bulguda Aydın ilinde faaliyet gösteren ve soruşturmaya taraf olan çok sayıda teşebbüsün "çay" ya da "masa" olarak tabir ettikleri toplantılarda bir araya gelerek hangi teşebbüsün hangi bölgelerdeki müşterilere satış yapacağını tespit ettiklerine, belirledikleri müşteri isimlerini aralarındaki paylaşım listesine eklediklerine yönelik yazışmalar tespit edilmiştir. Dolayısıyla söz konusu yazışmalarda geçen "masa" kavramının rakip teşebbüsler arasında yapılan bir tür anlaşmaya işaret ettiği yönündeki değerlendirmenin salt varsayıma dayanmadığı; aksine soruşturma kapsamında elde edilen diğer bulgularla desteklendiği belirtilmelidir. Bu bulgular işbu bulguda da "masa" kavramının rakip teşebbüsler arasında yapılan bir anlaşmaya işaret edildiği yönünde şüphe oluşturmuştur. Nitekim bu bulguların tarafı olan teşebbüslerden birçoğu hakkında yürütülen soruşturma uzlaşma süreci ile sonlandırılmıştır.

(459) ÇİMBETON tarafından öne sürülen bir diğer husus ise söz konusu yazışmada yer alan ifadelerden "kurumsallar" olarak anılan teşebbüslerin hazır beton üretiminin yanında çimento üretimi yapan BATIBETON, ÇİMBETON ve OYAK ünvanlı teşebbüsler olduğunun varsayıma dayandığı ve yazışmada "kurumsallar" olarak ifade edilen teşebbüsler arasında ÇİMBETON'u adresleyen tek bir hususun bulunmadığı yönündedir. Ancak, bulgunun esasına bakıldığında, "masa" kapsamında bir anlaşmaya taraf olan hazır beton firmalarının, düşük fiyattan satış yapmaları hâlinde çimento üreticisi firmalarca çimento fiyatlarının artırılmasıyla tehdit edildiği yönündeki bir durumu konu edindiği görülmektedir. Bulgu bu bakış açısıyla değerlendirildiğinde, "kurumsallar" ifadesiyle kastedilen teşebbüslerin hem çimento üretimi yapan hem de hazır beton faaliyeti yürüten dikey bütünleşik yapılar olduğu anlaşılmaktadır. Zira çimento ve hazır beton ürünleri arasında doğrudan bir maliyet ilişkisi bulunmakta;

çimento fiyatlarındaki artış veya azalış, hazır beton fiyatlarını belirleyen en önemli unsurlardan biri olarak sektörde genel kabul görmektedir.

(460) Yazışmada geçen ifadeye bakıldığında *"Dediğimiz yere geliyolar işte masayla akıllanmadılar kurumsallar cimento fiyatlarını zıplatcak kendileri ucuza satcak bunları akıllandırcaklar"* ifadeleri de bu kapsamda değerlendirilmelidir. Bu ifadelerden, düşük fiyatla satış yapan yerel teşebbüslerin, dikey bütünleşik yapıya sahip "kurumsal" firmalar tarafından çimento fiyatlarının artırılması yoluyla rekabet dışına itilmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır. Söz konusu yazışmalarda OYAK, ÇİMBETON ve BATIBETON'un adlarının açıkça zikredilmediği görülse de, o dönemde Aydın iline hem çimento satışı yapan hem de hazır beton üretim ve satış faaliyetleri yürüten firmaların BATIÇİM/BATISÖKE-BATIBETON ekonomik bütünlüğü, OYAK ve OYAK ÇİMENTO ekonomik bütünlüğü ile ÇİMBETON-ÇİMENTAŞ ekonomik bütünlüğü olan teşebbüslere karşılık geldiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla ilgili bulguya yönelik bu üç firma sorumlu tutulmuş ve ilgili bulgu bu kapsamda incelemeye alınmıştır. Öte yandan, OYAK hakkında yürütülen soruşturma uzlaşma ile sonuçlandığından bu bulgu kapsamında OYAK'a ilişkin ayrıca bir değerlendirmeye yer verilmemiştir.

(461) Bu kapsamda öncelikle bulguda yer alan *"Dediğimiz yere geliyolar işte masayla akıllanmadılar kurumsallar cimento fiyatlarını zıplatcak kendileri ucuza satcak bunları akıllandırcaklar 1 sene önce dedik"* ifadesinde yer alan hususlar incelenerek ilgili dönemde BATIBETON ve ÇİMBETON tarafından taraf olunan bir fiyat tespiti anlaşmasının var olup olmadığının iktisadi verilerle ortaya konulması gerekmektedir. Bu kapsamda incelenecek dönem aralığı tespit edilirken yazışmada geçen "*1 sene önce dedik*" ifadesi esas alınmış; bu doğrultuda 2022 ve 2023 yıllarının Ocak-Mart dönemleri dikkate alınmıştır. Bu çerçevede yapılan analizde, bulgu tarihini de içine alan bu dönemde BATIÇİM-BATISÖKE ve ÇİMENTAŞ'ın bölgedeki hazır beton firmalarına uygulağı çimento fiyatlarında bir artış olup olmadığı ile BATIBETON ve ÇİMBETON'un hazır beton fiyatlarının başta MENDEŞ olmak üzere diğer hazır beton firmalarına kıyasla önemli ölçüde düşük olup olmadığı ele alınmıştır.

(462) Teşebbüslerden elde edilen bilgiler doğrultusunda, BATIÇİM'in 2022 yılı ile 2023 yılının Nisan ayı arasındaki dönemde Aydın ili sınırlarında yer alan hazır beton müşterilerine satış yapmadığı, bu dönemde Aydın iline yapılan çimento satışlarının BATIÇİM ile aynı ekonomik bütünlük içinde yer alan BATISÖKE tarafından gerçekleştirildiği, bu satışların ise Efeler, Germencik, İncirliova ve Söke ilçelerine yönelik olduğu tespit edilmiştir. BATISÖKE'nin ilgili dönemlerde soruşturma tarafları özelinde Efeler ilçesinde ASBETON'a; Germencik ilçesinde AYDIN SERAMİK'e ve BETONTAŞ'a; İncirliova ilçesinde BOYLULAR GIDA'ya; Söke ilçesinde ise BETONTAŞ'a satış yaptığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla aşağıda yer alan tablo ve grafiklerde öncelikle BATISÖKE'nin ASBETON, AYDIN SERAMİK, BETONTAŞ ve BOYLULAR GIDA'ya gerçekleştirdiği dökme çimento satış fiyatlarına; bunun akabinde BATIBETON, ASBETON, AYDIN SERAMİK, BETONTAŞ ve BOYLULAR GIDA'nın faaliyet gösterdiği ilçelerdeki hazır beton satış fiyatlarına yer verilmiştir:

Tablo 2: BATISÖKE'nin CEM II B-M (L-W) 42,5 R Dökme Çimento Ürününe İlişkin Aydın İlinde Hazır Beton Firmalarına Uyguladığı Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (Ton/TL, 2022-2023 Ocak- Nisan)

	ASBETON	AYDIN SERAMİK	BETONTAŞ	BOYLULAR GIDA
2022 Ocak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Şubat	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mart	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Nisan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mayıs	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Haziran	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Temmuz	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ağustos	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Eylül	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Kasım	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Aralık	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Ocak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Şubat	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Mart	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Nisan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: Teşebbüsten gelen cevabi yazılar				

Grafik 2: BATISÖKE'nin CEM II B-M (L-W) 42,5 R Dökme Çimento Ürününe İlişkin Aydın İlinde Hazır Beton Firmalarına Uyguladığı Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (Ton/TL, 2022-2023 Ocak- Nisan)

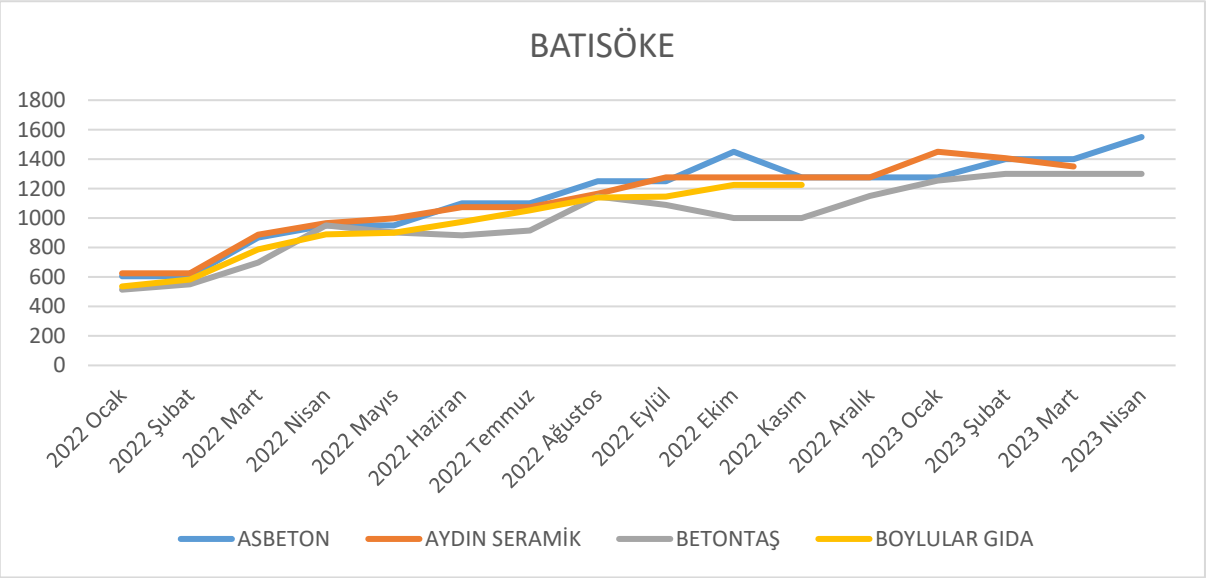

Kaynak: Teşebbüsten Gelen Cevabi Yazılar

(463) Yukarıdaki tablodan ve grafikten görüleceği üzere, 2022-2023 yılları arasında çimento fiyatlarının genel olarak artış eğiliminde olduğu, BETONTAŞ'a uygulanan fiyatların ise belli dönemlerde diğer teşebbüslere göre daha düşük seyrettiği görülmektedir.

(464) Dosya kapsamında değerlendirilmesi gereken ikinci husus ise Aydın ilinde uygulanan hazır beton satış fiyatlarıdır. BATIBETON'un Efeler, Kuşadası ve Söke ilçelerinde faaliyet göstermesi nedeniyle analiz bu bölgeler özelinde yapılmıştır. Aşağıda yer alan tablo ve grafiklerde Efeler, Kuşadası ve Söke ilçelerine satış yapan hazır beton firmalarının satış fiyatlarına yer verilmektedir:

Tablo 28: Söke İlçesinde BATIBETON'un ve Diğer Hazır Beton Teşebbüslerinin C25 Hazır Beton Ürününe İlişkin Uyguladıkları Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (m^3/TL, 2022-2023 Ocak-Mart)

	AS BETON	AYDIN SERAMİK	BİLKENT	BOYLULAR GIDA	CANATANLAR	MENDEŞ	ŞÖLEN	BATI BETON[155]
2022 Ocak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Şubat	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mart	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Nisan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mayıs	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Haziran	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Temmuz	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ağustos	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Eylül	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Kasım	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Aralık	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Ocak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Şubat	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Mart	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Nisan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar								

Grafik 3: BATIBETON'un ve Diğer Hazır Beton Teşebbüslerinin C25 Hazır Beton Ürününe İlişkin Aydın İlinin Efeler/Merkez İlçesinde Uyguladıkları Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (m^3/TL, 2022-2023 Ocak-Nisan)

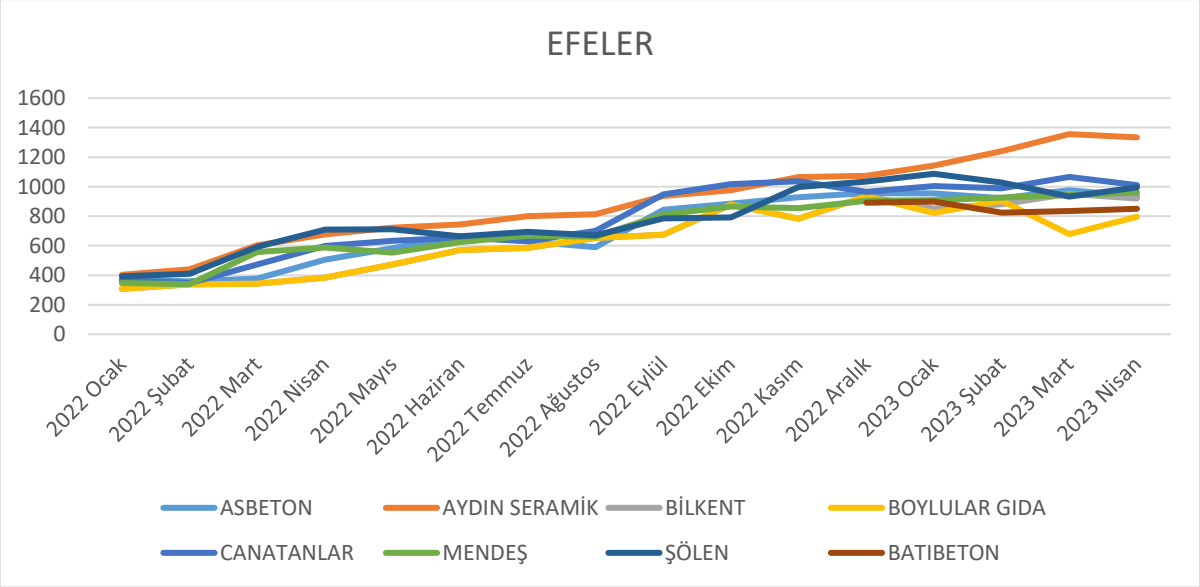

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar

[155] BATIBETON'un Efeler ilçesinde yer alan Aydın hazır beton tesisi 2022 yılı Aralık ayında faaliyete geçmiştir.

Tablo 29: Söke İlçesinde BATIBETON'un ve Diğer Hazır Beton Teşebbüslerinin C25 Hazır Beton Ürününe İlişkin Uyguladıkları Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (m^3/TL, 2022-2023 Ocak-Mart)

	AYDIN SERAMİK	BATIBETON	BİLKENT	BOYLULAR GIDA	CANATANLAR
2022 Ocak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Şubat	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mart	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Nisan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mayıs	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Haziran	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Temmuz	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ağustos	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Eylül	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Kasım	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Aralık	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Ocak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Şubat	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Mart	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar					

Grafik 4: BATIBETON'un ve Diğer Hazır Beton Teşebbüslerinin C25 Hazır Beton Ürününe İlişkin Aydın İlinin Söke İlçesinde Uyguladıkları Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (m^3/TL, 2022-2023 Ocak- Nisan)

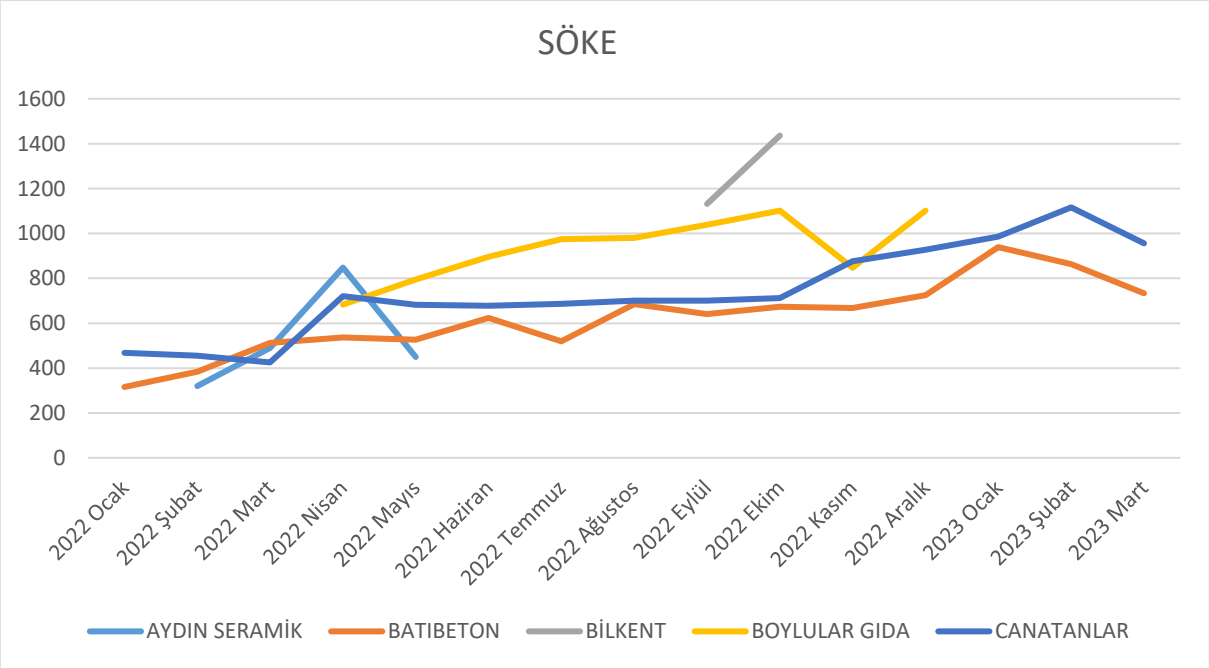

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar

Tablo 30: Kuşadası İlçesinde BATIBETON'un ve Diğer Hazır Beton Teşebbüslerinin C25 Hazır Beton Ürününe İlişkin Uyguladıkları Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (m^3/TL, 2022-2023 Ocak-Nisan)

	AYDIN SERAMİK	BATIBETON	BİLKENT	BOYLULAR GIDA	CANATANLAR	MENDEŞ
2022 Ocak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Şubat	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mart	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Nisan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mayıs	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Haziran	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Temmuz	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ağustos	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Eylül	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Kasım	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Aralık	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Ocak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Şubat	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2024 Mart	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar						

Grafik 5: BATIBETON'un ve Diğer Hazır Beton Teşebbüslerinin C25 Hazır Beton Ürününe İlişkin Aydın İlinin Kuşadası İlçesinde Uyguladıkları Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (m^3/TL, 2022-2023 Ocak-Nisan)

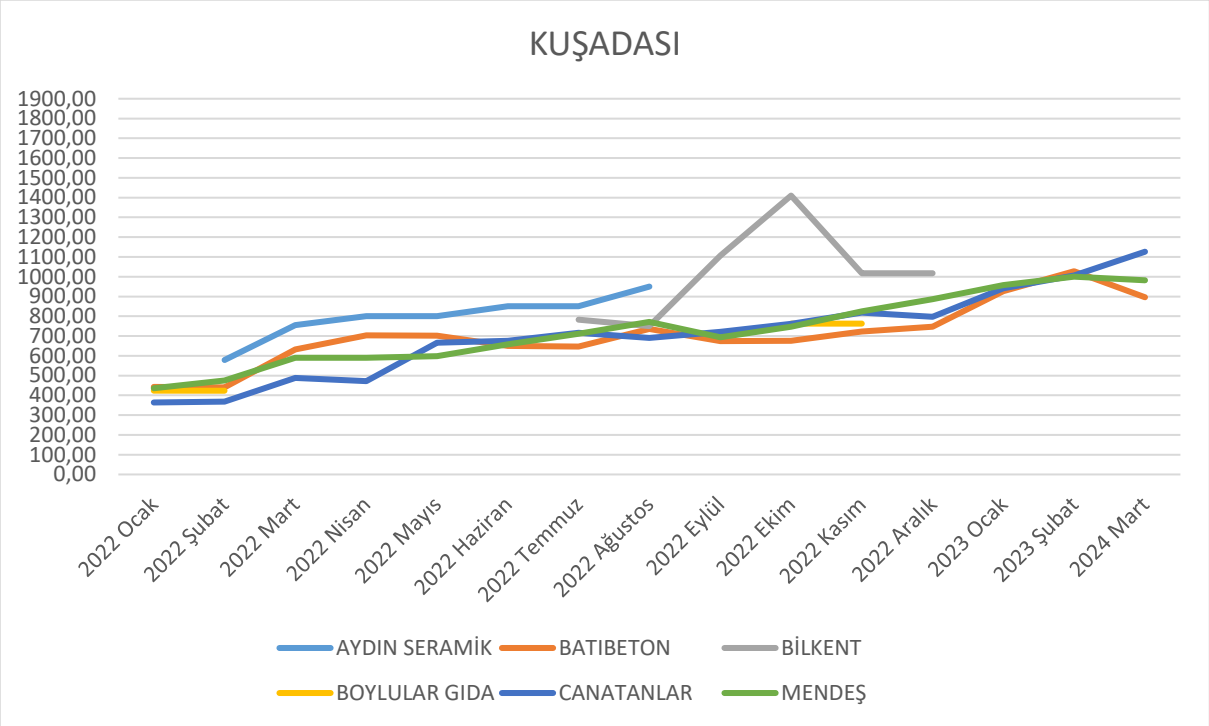

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar

(465) Yukarıda yer alan tablo ve grafikler incelendiğinde, hazır beton pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin hazır beton satış fiyatlarının;

- *Efeler* ilçesi özelinde genel olarak artış eğiliminde ve fiyatların birbirine yakın seviyede olduğu; BATIBETON'un ise Efeler ilçesinde 2022'nin Aralık ayından itibaren faaliyet göstermeye başladığı, bu tarihten sonraki dönemlerde ise

fiyatlarının diğer hazır beton firmalarının fiyatlarına kıyasla düşük seyrettiği görülmektedir.

- *Kuşadası* ilçesi özelinde fiyatların genel olarak artış eğiliminde ve birbirine yakın seviyede olduğu; ancak BATIBETON'un Kuşadası ilçesinde 2022 yılının Eylül ayından itibaren fiyatlarının diğer hazır beton firmalarının fiyatlarına kıyasla genel olarak düşük seyrettiği görülmektedir.
- *Söke* ilçesinde özelinde fiyatların genel olarak artış eğiliminde ve birbirinden oldukça farklılaştığı; BATIBETON'un ise Söke ilçesinde incelenen tüm dönemler için fiyatlarının diğer hazır beton firmalarının fiyatlarına kıyasla düşük seyrettiği görülmektedir.

(466) Yukarıda yer alan bilgilerden BATIBETON'un faaliyet gösterdiği üç ilçede de fiyatlarının genel olarak diğer teşebbüslerden düşük seyrettiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte BATIBETON'un fiyatlarının diğer teşebbüslerden neden düşük seyrettiğine ilişkin gerekçelere de yer vermek gerekmektedir. BATIBETON Aydın ilindeki satışlarının büyük çoğunluğunu (2022 yılında %(.....); 2023 yılında %(.....)) bayiler üzerinden gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla BATIBETON'un bildirdiği fiyatlar doğrudan bayilere uyguladığı toptan satış fiyatlarını yansıtmakta olup bayiler bu fiyatlara genellikle belli bir kar marjı ekleyerek nihai satış fiyatını oluşturmaktadır. BATIBETON'dan elde edilen bazı fatura örnekleri incelendiğinde, bayilerin genellikle BATIBETON tarafından verilen fiyatlara %10 ila %20'lik bir kar marjı ekleyerek satış yaptığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla bayiler üzerinden yapılan satışlarda fiyatların %10-%20 daha da yüksek olacağı düşünüldüğünde, diğer teşebbüslerin fiyatlarıyla yakınsayacağı değerlendirilmektedir.

(467) Öte yandan BATIBETON'un düşük fiyat politikasıyla rakip teşebbüsleri maliyetin altında satışa zorlayarak zarara uğratma ve piyasadan dışlama gibi bir strateji izlemiş olması halinde, yazışmada geçen "*950 tl ye beton mu satılır dedi 1.500 TL ÇİMENTO MALİYET 1.125 Miş"* ifadesine göre, diğer teşebbüslerin hazır beton satış fiyatlarının 1125 TL'den daha yüksek olması gerekeceği değerlendirilmektedir. Ancak yukarıda yer alan tablolar incelendiğinde, incelenen teşebbüslerin tamamının satış fiyatlarının tüm ilçeler özelinde büyük ölçüde 1000 TL'nin altında kaldığı görülmektedir. Dolayısıyla teşebbüslerin zararına satış yapmasına yönelik bir politika izlenmesi durumunda yazışmanın aksine fiyatlarda bir yükselme olması gerekirken fiyatlarda kayda değer bir artışın söz konusu olmadığı görülmektedir. Nitekim MENDEŞ'in söz konusu yazışmalarda, çimento maliyetlerinin yüksekliğinden ve buna karşın piyasadaki hazır beton fiyatlarının düşüklüğünden duyduğu memnuniyetsizlik de bu durumu desteklemektedir.

(468) Bulgu ÇİMENTAŞ ve ÇİMBETON bakımından değerlendirildiğinde, teşebbüslerden elde edilen bilgiler doğrultusunda, ÇİMENTAŞ'ın 2022 yılı ile 2023 yılının Nisan ayları arasında Aydın ilinin İncirliova, Kuşadası ve Nazilli ilçelerine soruşturma taraflarından yalnızca MENDEŞ'e çimento satışı yaptığı tespit edilmiştir. Didim ilçesinde ise doğrudan ve bayisi aracılığıyla bölgedeki hazır beton firmalarına satış yaptığı tespit edilmiştir. İlgili dönemlerde ÇİMENTAŞ'ın geriye kalan satışlarının ise aynı ekonomik bütünlükte yer alan ÇİMBETON'a yapıldığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla aşağıda yer alan tablo ve grafiklerde öncelikle ÇİMENTAŞ'ın MENDEŞ'e gerçekleştirdiği dökme çimento ürününe ilişkin satış fiyatlarına; bunun akabinde ÇİMBETON, ASBETON, AYDIN SERAMİK, BETONTAŞ ve BOYLULAR GIDA'nın hazır beton satış fiyatlarına yer verilmiştir:

Tablo 31: ÇİMENTAŞ'ın CEM II B-M (L-W) 42,5 R Dökme Çimento Ürününe İlişkin Aydın İlinde MENDEŞ'e Uyguladığı Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (Ton/TL, 2022-2023 Ocak- Nisan)

Tarih	MENDEŞ
2022 Ocak	(.....)
2022 Şubat	(.....)
2022 Mart	(.....)
2022 Nisan	(.....)
2022 Mayıs	(.....)
2022 Haziran	(.....)
2022 Temmuz	(.....)
2022 Ağustos	(.....)
2022 Eylül	(.....)
2022 Ekim	(.....)
2022 Kasım	(.....)
2022 Aralık	(.....)
2023 Ocak	(.....)
2023 Şubat	(.....)
2023 Mart	(.....)
2023 Nisan	(.....)
Kaynak: Teşebbüsten Gelen Cevabi Yazılar	

Grafik 6: ÇİMENTAŞ'ın CEM II B-M (L-W) 42,5 R Dökme Çimento Ürününe İlişkin Aydın İlinde MENDEŞ'e Uyguladığı Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (Ton/TL, 2022-2023 Ocak- Nisan)

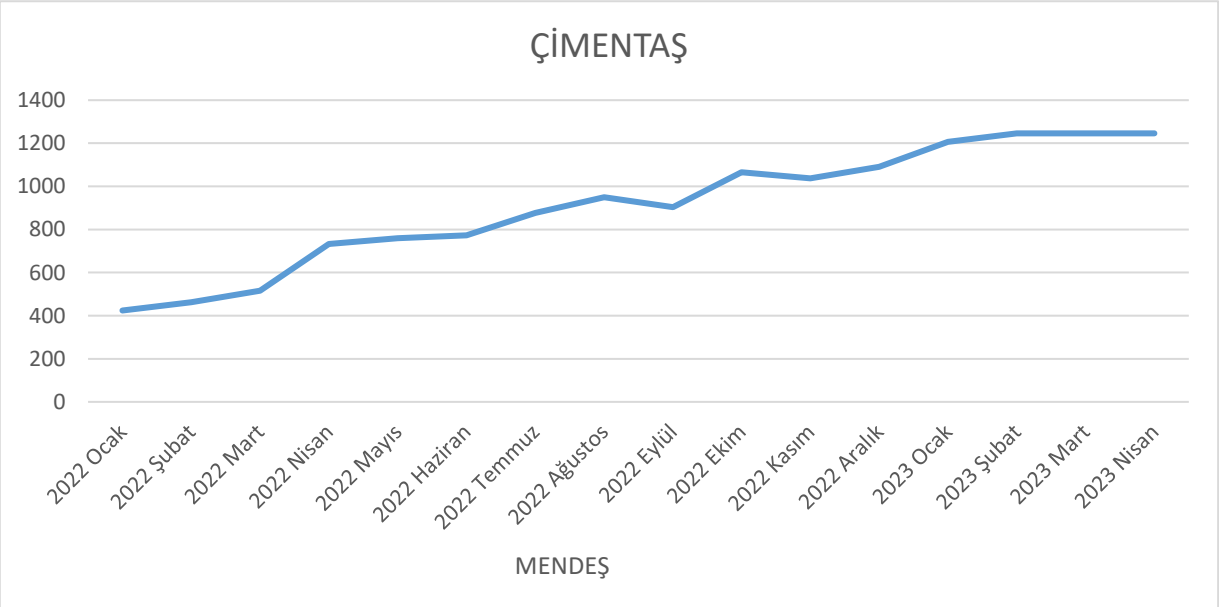

Kaynak: Teşebbüsten Gelen Cevabi Yazılar

(469) Yukarıdaki tablodan ve grafikten görüleceği üzere MENDEŞ'e uygulanan çimento fiyatlarının 2022 yılı ve 2023 yılının Ocak ayında genel olarak artış eğiliminde olduğu; 2023 yılının Şubat, Mart ve Nisan aylarında ise durağan bir seyir izlediği görülmektedir.

(470) Dosya kapsamında değerlendirilmesi gereken ikinci husus Aydın ilinde uygulanan hazır beton satış fiyatlarıdır. ÇİMBETON'un Efeler, Kuşadası ve Söke ilçelerinde faaliyet göstermesi nedeniyle analiz bu bölgeler özelinde yapılmıştır. Aşağıda yer alan tablo ve grafiklerde Efeler, Kuşadası ve Söke ilçelerine satış yapan hazır beton firmalarının satış fiyatlarına yer verilmektedir:

Tablo 32: Efeler İlçesinde Uygulanan C25 Ürünü İçin Ağırlıklı Ortalama Hazır Beton Satış Fiyatları (m^3/TL, 2022-2023 Ocak- Nisan)

Tarih	ASBETON	BİLKENT	CANATANLAR	ÇİMBETON	MENDEŞ	OYAK	ŞÖLEN
2022 Ocak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Şubat	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mart	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Nisan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mayıs	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)
2022 Haziran	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Temmuz	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ağustos	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Eylül	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Kasım	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Aralık	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Ocak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Şubat	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Mart	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Nisan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar							

Grafik 7: ÇİMBETON'un ve Diğer Hazır Beton Teşebbüslerinin C25 Hazır Beton Ürününe İlişkin Aydın İlinin Efeler/Merkez İlçesinde Uyguladıkları Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (m^3/TL, 2022-2023 Ocak-Nisan)

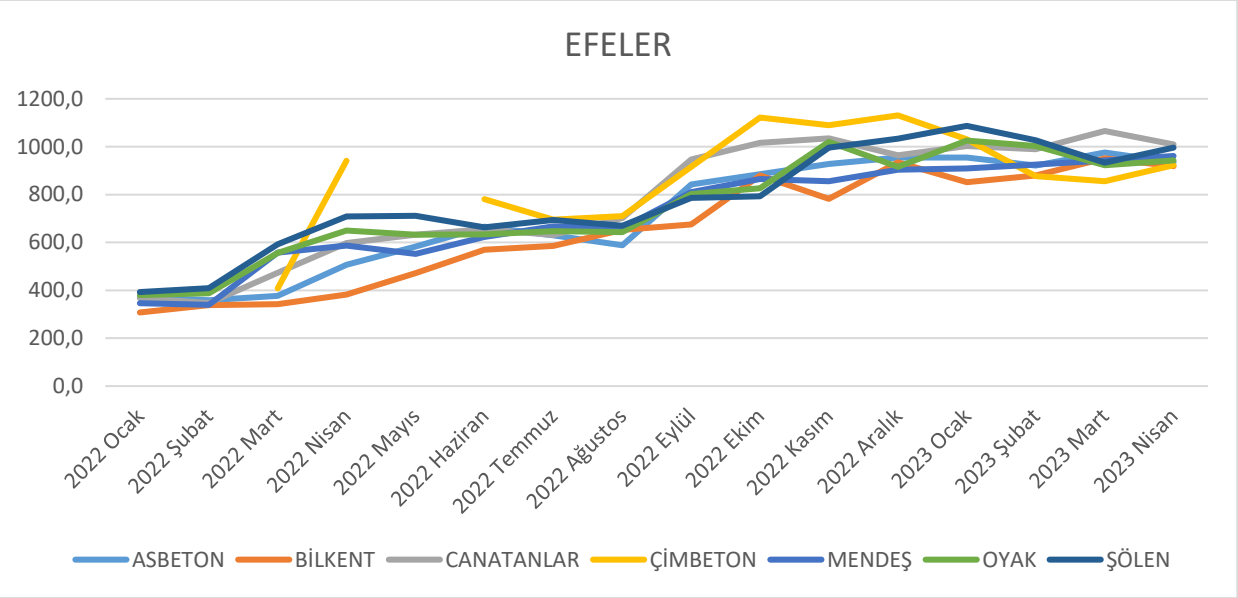

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar

Tablo 33: Kuşadası İlçesinde Uygulanan C25 Ürünü İçin Ağırlıklı Ortalama Hazır Beton Satış Fiyatları (m^3/TL, 2022-2023 Ocak- Mart)

	AYDIN SERAMİK	BİLKENT	BOYLULAR GIDA	CANATANLAR	MENDEŞ	ÇİMBETON
2022 Ocak			(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Şubat	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mart	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
2022 Nisan	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mayıs	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
2022 Haziran	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
2022 Temmuz	(.....)	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ağustos	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Eylül		(.....)		(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Kasım		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Aralık		(.....)		(.....)	(.....)	(.....)
2023 Ocak	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)
2023 Şubat				(.....)	(.....)	(.....)
2024 Mart	(.....)	(.....)		(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar						

Grafik 8: ÇİMBETON'un ve Diğer Hazır Beton Teşebbüslerinin C25 Hazır Beton Ürününe İlişkin Kuşadası İlçesinde Uyguladıkları Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (m^3/TL, 2022-2023 Ocak- Mart)

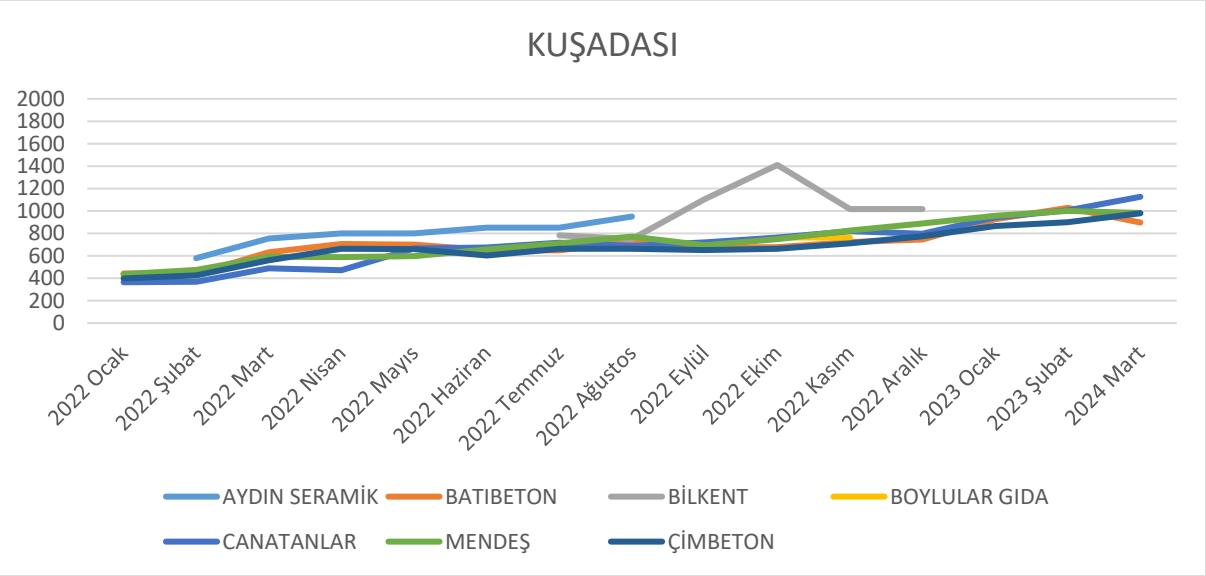

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar

Tablo 34: Nazilli İlçesinde Uygulanan C25 Ürünü İçin Ağırlıklı Ortalama Hazır Beton Satış Fiyatları (m^3/TL, 2022-2023 Ocak- Nisan)

Tarih	CANATANLAR	ÇİMBETON	ŞÖLEN	MENDEŞ
2022 Ocak	(.....)	(.....)		(.....)
2022 Şubat	(.....)	(.....)		(.....)
2022 Mart	(.....)	(.....)		(.....)
2022 Nisan	(.....)	(.....)		(.....)
2022 Mayıs	(.....)	(.....)		(.....)
2022 Haziran	(.....)	(.....)		(.....)
2022 Temmuz	(.....)	(.....)		(.....)
2022 Ağustos	(.....)	(.....)		(.....)
2022 Eylül	(.....)	(.....)		(.....)
2022 Ekim	(.....)	(.....)		(.....)
2022 Kasım	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Aralık	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Ocak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Şubat	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Mart	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Nisan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar				

Grafik 9: ÇİMBETON'un ve Diğer Hazır Beton Teşebbüslerinin C25 Hazır Beton Ürününe İlişkin Nazilli İlçesinde Uyguladıkları Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (m^3/TL, 2022-2023 Ocak- Nisan)

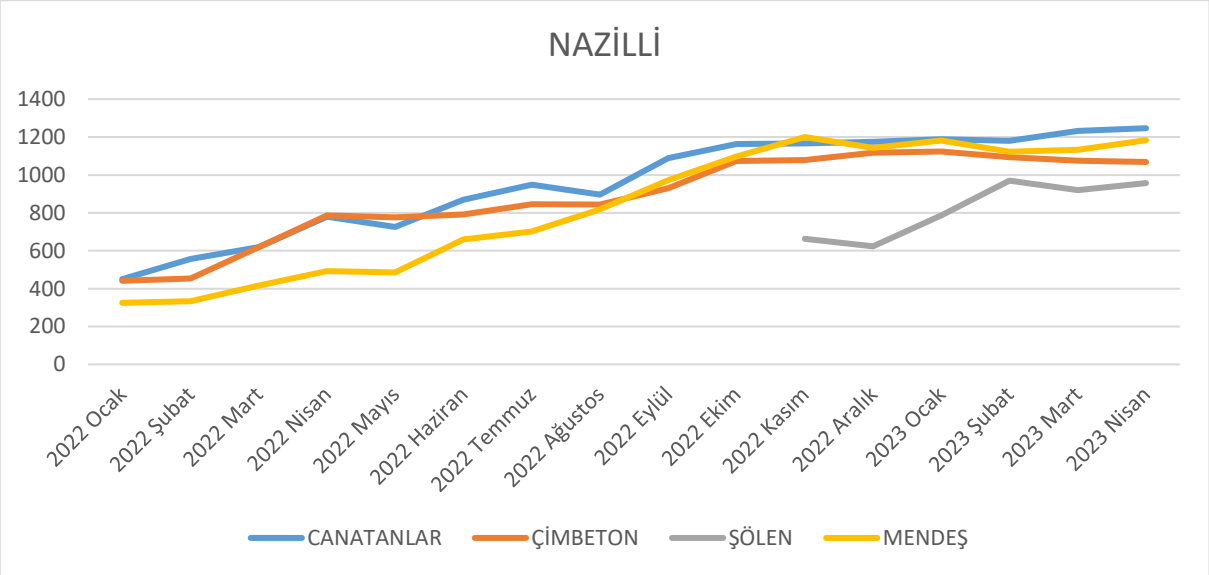

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar

(471) Yukarıda yer alan tablo ve grafikler incelendiğinde, hazır beton pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin hazır beton satış fiyatlarının;

- *Efeler* ilçesi özelinde fiyatların 2022 yılının Ağustos ayından itibaren genel olarak artış eğiliminde ve birbirine yakın seviyede olduğu; ÇİMBETON'un ise 2023 yılının Şubat, Mart ve Nisan aylarında fiyatlarının diğer hazır beton firmalarının fiyatlarına kıyasla düşük seyrettiği, bundan önceki dönemlerde ise genel olarak daha yüksek seyrettiği görülmektedir.
- *Kuşadası* ilçesi özelinde 2022 yılının Eylül ayına kadar fiyatların birbirine yakın ve durağan bir seyir izlediği, 2022 yılının Eylül ayından itibaren fiyatların genel olarak artış eğiliminde olduğu ve fiyatların birbirine yakın seviyede olduğu; ÇİMBETON'un ise 2022 yılının Eylül ayından itibaren fiyatlarının diğer hazır beton firmalarının fiyatlarına kıyasla genel olarak düşük seyrettiği görülmektedir.

- *Nazilli* ilçesinde özelinde genel olarak fiyatların 2022 yılının Ekim ayına kadar artış eğiliminde olduğu ve 2022 yılının Ekim ayından itibaren ise ŞÖLEN hariç rakiplerin fiyatlarının birbirine yakın seyrettiği; ŞÖLEN'in 2022 yılının Kasım ayından itibaren faaliyet gösterdiği ve fiyatlarının diğer teşebbüslere kıyasla düşük olduğu; ÇİMBETON'un ise Nazilli ilçesinde fiyatlarının 2022 yılının Ekim ayından itibaren diğer hazır beton firmalarının fiyatlarına kıyasla düşük seyrettiği görülmektedir.

(472) Yukarıda yer alan bilgiler doğrultusunda, ÇİMBETON'un faaliyet gösterdiği üç ilçede de fiyatlarının genel olarak diğer teşebbüslere göre düşük seyrettiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte ÇİMBETON'un fiyatlarının diğer teşebbüslerden neden düşük seyrettiğine ilişkin gerekçelere de yer vermek gerekmektedir. ÇİMBETON Aydın ilinde satışlarının büyük çoğunluğunu (2022 yılında %(.....); 2023 yılında %(.....)) bayiler üzerinden gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla, ÇİMBETON tarafından sunulan fiyat verileri bayilere yapılan satışlara ilişkin olup bayiler söz konusu fiyatlara belirli bir kâr marjı ekleyerek nihai satış fiyatını oluşturmaktadır. ÇİMBETON'dan elde edilen bazı fatura örnekleri incelendiğinde, bayilerin genellikle ÇİMBETON tarafından verilen fiyatlara %10 ila %20'lik bir kar marjı ekleyerek satış yaptığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla bayiler üzerinden yapılan satışlarda fiyatların %10 ila %20'lik daha da yüksek olacağı düşünüldüğünde, ÇİMBETON'un fiyatlarının diğer teşebbüslerin fiyatlarıyla yakınsayacağı değerlendirilmektedir.

(473) Öte yandan ÇİMBETON'un diğer teşebbüslere kıyasla düşük fiyat uygulayarak bu firmaları maliyetin altında satışa zorlamak ve bu yolla zarar ettirerek "terbiye etmek" gibi bir amacı bulunsaydı, hazır beton fiyatlarının söz konusu yazışmada geçen "*950 tl ye beton mu satılır dedi 1.500 TL ÇİMENTO MALİYET 1.125 Miş"* ifadesine göre 1125 TL'den daha yüksek olması gerekmektedir. Ancak, yukarıda yer alan tablolar incelendiğinde, incelenen teşebbüslerin tamamının satış fiyatlarının Efeler ve Kuşadası ilçeleri özelinde büyük ölçüde 1000 TL'nin altında kaldığı; Nazilli ilçesinde ise 2022 yılı Eylül ayına kadar 1000 TL'nin altında kaldığı, 2022 yılı Eylül ayı ile 2023 yılı Nisan ayına kadar ise 1000-1200 TL arasında seyrettiği görülmektedir. Dolayısıyla teşebbüslerin zararına satış yapmasına yönelik bir politika izlenmesi durumunda yazışmanın aksine satış fiyatlarında bir yükselme olması gerekirken kayda değer bir artışın söz konusu olmadığı görülmektedir. Nitekim söz konusu yazışmada yer alan ifadelerden MENDEŞ'in, yüksek çimento maliyetlerine karşın piyasadaki hazır beton fiyatlarının düşük seviyede kalmasından şikayetçi olması da bu tespiti desteklemektedir.

(474) Tüm bu hususlar bir arada değerlendirildiğinde, "kurumsallar" olarak nitelendirilen BATIBETON ve ÇİMBETON'un dikey bütünleşik yapıda oldukları çimento firmaları aracılığıyla çimento fiyatlarında artış yaparak fiyatları disipline etmeye çalıştığı iddiasının somut pazar verileriyle desteklenmediği, dolayısıyla anılan bulgu kapsamında BATIBETON ve ÇİMBETON hakkında ihlal isnadında bulunulamayacağı değerlendirilmektedir.

(475) Son olarak bulgu ŞÖLEN açısından değerlendirildiğinde, ŞÖLEN çalışanları arasında geçen yazışmada, MENDEŞ yetkilisi (.....)'e ait aramaya ilişkin bir ekran görüntüsü gönderilerek "*Bak kim aradı (.....)"* ifadesiyle MENDEŞ yetkilisiyle iletişim kurulduğu ve bu iletişim sonucunda *"Var mı adamlarından baş şoför lazım bize Diyor… Hepsi adamsız kalcak bak görceksin… beter olun a.. deseydin😂 demekki kurumsallar güzel terbiye etmeye baslamış bunları Masaya hazırlıklı ol…"* ifadelerinin kullanıldığı görülmektedir. ŞÖLEN tarafından yapılan yazılı savunmada, bulguda yer alan "masa"

ifadesinin toplantı olarak yorumlanamayacağı, hazır beton sektöründeki elemanların maaşlarını birbirleriyle paylaşmaları neticesinde işçi ve işveren arasında ücret konusunda kıyaslama ve ücret yetersizliği tartışmalarının yaşandığı, kurumsal teşebbüslerin işçilerine daha iyi özlük hakları sunması sonucunda yerel teşebbüslerin işçi yetersizliği yaşadığı, bu nedenle MENDEŞ'in baş şoför arayışında olduğu, *"masaya hazırlıklı ol"* ifadesinin fiyatlandırmaya ilişkin olmayıp kalifiye elemanların kurumsal firmalar tarafından değerlendirildiği, yerel firmaların kalifiye elemanlarına kendi bünyelerinde kalmaları için daha iyi teklifler sunması üzerine yapılan görüşmelere ilişkin olduğu ifade edilmiştir.

(476) Yazışmanın belli bir kısmında geçen bölümünün işçi yetersizliğiyle ilgili olabileceği yazışmada kullanılan ifadelerle desteklense de yazışmanın devamında yer alan *"950 tl ye beton mu satılır dedi 1.500 TL ÇİMENTO MALİYET 1.125 Miş"* ifadeleriyle MENDEŞ ile beton fiyatları ve çimento maliyetiyle ilgili konuşulduğu anlaşılmaktadır. Bu ifadeleri takiben "*Dediğimiz yere geliyolar işte masayla akıllanmadılar kurumsallar cimento fiyatlarını zıplatcak kendileri ucuza satcak bunları akıllandırcaklar"* şeklindeki ifadelerin yer alması, yazışmadaki "masa" tabirinin hazır beton firmalarının bir araya gelerek fiyat tespiti yönünde anlaşmaya vardıkları toplantılara işaret ettiğini göstermektedir. Nitekim dosya kapsamında elde edilen birçok bulguda da benzer yazışmalar tespit edilmiş; bu yazışmalarda teşebbüslerin belli aralıklarla "masa" ve "çay" adını verdikleri toplantılarda bir araya gelerek fiyat tespiti ve müşteri paylaşımına ilişkin anlaşmalar yaptıklarına yönelik emareler tespit edilmiştir. Dolayısıyla *"masaya hazırlıklı ol"* ve *"masayla akıllanmadılar"* ifadelerinin fiyat dışı konulara, örneğin kalifiye elemanların kurumsal firmalar tarafından değerlendirildiğine ilişkin olduğu savunmasına iştirak etmek mümkün değildir.

(477) Bu bilgiler ışığında yazışmada geçen *"masaya hazırlıklı ol"* ifadesinden söz konusu toplantılara ŞÖLEN'in ve iletişim içerinde olduğu MENDEŞ'in de katılım sağladığı açıkça anlaşılmaktadır. Nitekim ŞÖLEN'n işbu dosya kapsamında yer verilen Bulgu-16, 73, 91, 92 ve 95 numaralı bulgularda da bir anlaşmaya taraf olduğu açıkça görülmektedir. Yine soruşturma süreci uzlaşma ile tamamlanan MENDEŞ'in de "masa" adı altında düzenlenen ve rekabete hassas bilgilerin paylaşıldığı toplantılara katıldığına dair çok sayıda yazışma mevcuttur.

(478) Öte yandan ŞÖLEN tarafından sunulan savunmada ŞÖLEN'in üretici olmaması, yalnızca hazır beton satış faaliyeti bulunması sebebiyle hazır beton satış fiyatı belirlenmesi sürecine dahil olamayacağı ifade edilmiştir. Dosya kapsamında tespit edilen eylemin amacı itibarıyla rekabet ihlali olduğu göz önüne alındığında, bayilerin fiyatlar üzerinde belirleyici rolleri olmadığı kabul edilse dahi hazır beton sektöründe bayi olarak faaliyet gösteren teşebbüslerin fiyatlama davranışlarında bağımsız olduğu, bayilerin bağımsız bir şekilde fiyat belirlemek yerine yapılan toplantılarla alınan kararlar ile bu fiyatlara uyum sağlamaya yönelik iletişimlerde bulunmaları tek başına ihlalin varlığı için yeterli sayılmaktadır. Bu nedenle ilgili savunma kabul edilememektedir.

(479) Bu anlamda Bulgu-88 kapsamındaki tüm hususlar bütüncül olarak değerlendirildiğinde, soruşturma tarafı teşebbüslerden ŞÖLEN'in ve hakkında yürütülen soruşturmanın uzlaşma usulü ile sonlandırılmasına karar verilen MENDEŞ'in fiyat tespitine yönelik yapılan bir anlaşmanın tarafı olarak hazır beton üretimi ve satışı pazarındaki rekabeti kısıtladığı değerlendirilmektedir. Bununla birlikte aynı bulgu kapsamında, BATIBETON ve ÇİMBETON'a yönelik ihlal isnadında bulunulamayacağı sonucuna varılmaktadır.

Bulgu-217 ve 245'e İlişkin Değerlendirmeler

(480) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 22.03.2023 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalardan Bulgu-245'te, ASBETON çalışanının "(.....)" isimli bir müşteriden gelen beton talebi olduğunu ancak anılan müşterinin CANATANLAR'ın müşterisi olduğunu BATIBETON çalışanı ile paylaştığı, BATIBETON çalışanının ise CANATANLAR'ın yarım işi olması sebebiyle söz konusu işe girmeyeceklerini belirttiği görülmektedir.

(481) Söz konusu yazışmanın devamı niteliğinde olan ve bir önceki yazışma tarihinden iki gün sonra olan 24.03.2023 tarihli Bulgu-217'de ise yine ASBETON çalışanı (.....) ile BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalarda, "(.....)" isimli bir müşterinin beton talebinin karşılanmasına ilişkin herhangi bir gelişme olup olmadığının sorulduğu, BATIBETON çalışanının ise CANATANLAR çalışanı (.....) olduğu anlaşılan kişinin kendisini araması nedeniyle söz konusu işe girmeyeceklerini belirttiği görülmektedir. Dolayısıyla yazışmada geçen *"(.....) aradı sizden sonra dün Girmicez"* ifadesinden ASBETON, BATIBETON ve CANATANLAR'ın da dahil olduğu bir grup hazır beton firmasının bölge/müşteri paylaşımı yaptıkları bir anlaşmaya taraf oldukları yönünde şüphe oluşmuştur.

(482) BATIBETON tarafından ilgili bulgulara dair yapılan savunmalarda özetle;

- Bulgu-217'de konuşulan iki temel hususun bulunduğu, bunlardan ilkinin bayi tarafından BATIBETON'a teklif edilen bir fiyat revizyonu olduğu ve bunun BATIBETON tarafından reddedildiği, nitekim konuşmada bu fiyatın alış fiyatı olduğunun da açıkça beyan edildiği,
- İkinci hususun ise Uluova'da yürütülen bir projeye teklif verme konusunda BATIBETON yetkilisine yöneltilen bir soru olduğu ve yetkilinin de bu işe teklif vermeyeceğini belirttiği, bunun da aslında yine Bulgu 245'te geçen "(.....)"ın yarım işiyle ilintili olduğu, nitekim Bulgu-245'te yer alan yazışma 22 Mart 2023 tarihliyken, bu tarihten iki gün sonra gerçekleşen yazışmaların olduğu Bulgu 217'de bu konuda bir gelişme olup olmadığının takip edildiği, anılan projenin, endüstri jargonuyla "*yarım iş*" olması sebebiyle, tamamen bağımsız ticari bir karar olarak projeye teklif verilmemesi yoluna gidildiği,
- Hazır beton piyasasında, klasik bir ürünün alışverişinin söz konusu olmadığı, bu ürünün taşıma maliyetleri, taşıma süresi, taşıma zamanı (saati) gibi parametrelerin fiyatı kadar önemli olduğu, fiyat dışındaki unsurlarda bir uyuşma sağlanamazsa, ticaretin varlığından söz edilemediği, BATIBETON yetkilisinin de gerekçesini açıklamadan teklif vermeyeceğini belirttiği, gerekçesinin ise daha önceki yazışmadan görüldüğü üzere ilgili işin yarım iş olması olduğu fakat pekâlâ bu gerekçenin teslim yerinin uzak olması, zamanlamasının uymaması vb. farklı sebeplere dayanabileceği, dolayısıyla salt bu yazışma içeriğinden hareketle BATIBETON'un rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaya taraf olduğu sonucuna ulaşılamayacağı,
- Bulgu-245'in de bir önceki yazışmayla konusu aynı olmakla birlikte, BATIBETON'un rakip hazır beton üreticisinin yarım kalan işini devralmaya yönelik olarak, hazır beton piyasasında "yarım iş" yapmanın katlanılması gereken maliyetler ile üstlenilecek hukuki riskleri rasyonel biçimde değerlendirdiği; bu değerlendirme sonucunda ilgili işi almanın ekonomik açıdan kendisi bakımından uygun olmadığı kanaatine vardığı ve tamamen kendi ticari kararı doğrultusunda söz konusu işi almak istemediğini beyan ettiği,

- Yarım işe beton teslim etmek yerine farklı bir yere aynı kaynakla daha büyük bir ölçekte satış yapabileceği ve tek taraflı bu yönde bir irade ortaya konulmasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil etmeyeceği,
- Yazışmada geçen '*bulaşmayalım hiç*' şeklindeki ifade ise burada rakip teşebbüsler arasında kolektif bir iradenin ya da irade uyuşmasının ortaya konulduğunu değil, BATIBETON'un kendi ad ve hesabına bu işe olumlu yaklaşmadığını gösterdiği,
- Belirli ifadelere bahse konu ifadeyi kullanan kişi/ler açısından dahi bu yönde bir anlam ve amaç yüklenmemişken bu amacı aşan özel sonuçlar yüklenmesinin hatalı sonuçlara ulaştıracağı,
- Bulguların fiyat tespiti ile ilişkilendirilmekle birlikte yazışmaya konu müşteriye herhangi bir satışın yapılmadığı,
- Kurul tarafından Soruşturma Bildirimi'nde rekabet hukukuna aykırı bir koordinasyon iddiasıyla ilişkilendirilen bulgulara hatalı olarak taraflar arasındaki uzlaşmayı gösteren delil niteliği yüklendiği,
- Hazır beton piyasasında özellikle satış alanında çalışan kişilerin çeşitli sosyo-kültürel yapılara, eğitim ve birikim seviyesine sahip oldukları, bu çalışanların iş ile ilgili yazışmalarda fevri ve kurumsal kültüre uygun olmayan ifadeler kullanabildiği, bu tür yazışmalara özel anlam yüklenmesinin piyasanın ticari gerçekleriyle bağdaşmayacağı,
- Bu sebeple kişilerden Kurulun *Türk Traktör*[156] kararında da belirtildiği üzere her yazışmada rekabet hukuku bilinci ile yazışma yapmalarını beklemenin kabulü mümkün olmayan bir yaklaşımın ürünü olduğu,
- Yazışmaların çoğunluğunun müşterilere yönelik maliyet hesap pazarlıklarına ilişkin olduğu, bu tür yazışmalar ve müzakerelerin hazır beton piyasası gibi her müşteri için özel fiyat hazırlanması gereken ticaretin doğal sonucu olduğu, bu sebeplerle rekabeti kısıtlayıcı anlaşma iddiasından hareketle BATIBETON hakkında hukuka aykırılık tespitinde bulunulamayacağı

hususları ifade edilmiştir.

(483) İşbu bulgunun doğru bir şekilde anlaşılabilmesi için öncelikle BATIBETON ile ASBETON arasındaki ticari ilişkiye değinmek faydalı olacaktır. ASBETON ile BATIBETON hazır betonun satışı alanında rakip olarak faaliyet gösterse de işbu bulgularda ASBETON'un, BATIBETON'dan ürün tedarik ederek müşterilere satış yaptığı anlaşılmaktadır. Nitekim Bulgu-245'te yer alan "*Bunu alış 1080 c30 mik + 80+kdv katkısız farkı olarak görebilirmiyiz şefim"* ifadesi incelendiğinde, ASBETON tarafından belirtilen müşteriye BATIBETON'dan beton temin edilmek suretiyle şantiye teslim satış yapıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca ASBETON son üç yıldır hazır beton üretim faaliyetlerini giderek azaltmış, beton araçlarını satmış ve yalnızca yeniden satıcı olarak faaliyet göstermeye başlamıştır. 23.09.2023 tarihinde ise ASBETON üretim faaliyetlerini tamamen sonlandırmıştır. Dolayısıyla ilgili bulgulara konu yazışmalarda

[156] Kurulun 05.08.2010 tarihli ve 10-52/1051-389 sayılı *Türk Traktör* kararında "*Traktör satışı yapan bayilerin birbirinden farklı ve sosyo-kültürel yapılara, eğitim ve birikim seviyelerine sahip oldukları gerçeği çerçevesinde, şikayet konusu uygulamaların bayilerin aktif satış ile pasif satış arasındaki farkı anlamamalarından kaynaklandığı ve/veya kendi bölgelerine satış yapan komşu bayileri bundan vazgeçirmek amacıyla ve kendi inisiyatifleriyle pasif satışı engellemeye çalışmaları niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.*" değerlendirmesine yer verilmiştir.

da ASBETON tarafından belirtilen müşterilere BATIBETON'dan beton temin edilmek suretiyle şantiye teslim olarak satış yapıldığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla işbu bulgular özelinde ASBETON ile BATIBETON arasında dikey nitelikte bir ticari ilişki bulunduğu anlaşılmaktadır.

(484) Bulgular bu bakış açısıyla ele alındığında, Bulgu-245'te yer alan "*böyle bir mail geldi bana (.....) canatan betonun döktügü/çalıştıgı şantiye"* ifadesine BATIBETON yetkilisi tarafından "*Yarım iş mi abi… Bulaşmayalım hiç"* şeklinde karşılık verilerek BATIBETON çalışanı tarafından işin yarım iş olması nedeniyle girilmek istenmediği ifade edilmektedir. Bu kapsamda öncelikle hazır beton sektöründe sıklıkla karşılaşılan "yarım iş" kavramına değinmek gerekmektedir. Hazır beton piyasasında yarım iş yapmak, yapılan navlun masrafı ve kaynak tahsisi (personel, transmikser vb.) karşısında katlanılan maliyetler ve üstlenilecek hukuki risk ile mukayese edilerek, ekonomik açıdan rasyonel olmayabilmektedir. Diğer bir ifadeyle, başka bir teşebbüsün yarım kalan işine devam edilmesi hâlinde, söz konusu işin teknik ve hukuki risklerinin de devralınması söz konusu olmakta; bu durum, katlanılan maliyetler de göz önünde bulundurulduğunda, ticari açıdan cazip görülmeyebilmektedir. Bu çerçevede, anılan durumun teşebbüslerin kendi ticari politikaları kapsamında makul karşılanabilir nitelikte olduğu değerlendirilmektedir.

(485) Bu açıklamaların akabinde işbu bulgularda yer alan yarım işe girilmemesine ilişkin yazışmaların temelinde yukarıda bahsedilen ticari kaygıların olup olmadığının açığa kavuşturulması gerekmektedir. Bu doğrultuda öncelikle Bulgu-245'te ASBETON çalışanı tarafından kullanılan *"geçen yarım tam farketmez dediniz diye haber vereyim dedim:)"* ifadesine karşılık BATIBETON yetkilisinin *"Daha vur çıkmadı Bir de Canatan değil , Bilkent ve Mendeş e gideceğiz Onları. Yarımı gelirse konuşalım"* şeklindeki ifadesiyle, CANATANLAR hariç MENDEŞ ve BİLKENT'in yarım işlerine girilebileceğini belirttiği görülmektedir. BATIBETON'un yarım işlere girip girmeyeceğine karar verirken işin hangi hazır beton firmasının yarım işi olduğuna önem vermesi ve ona göre karar alması yarım işlere girmemesinin temelinde yukarıda bahsedilen endişelerin olmadığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte dosya kapsamında elde edilen çok sayıda bulguda yarım işlere girilmemesinin temelinde sadece yukarıda bahsedilen endişelerin olmadığı, teşebbüslerin birbirlerinin yarım işlerine teklif vermemesinin sektörde teamül haline geldiği, dolayısıyla yarım iş kavramının teşebbüsler tarafından müşteri paylaşımına yönelik bir anlaşmanın uygulanması amacına hizmet eden bir savunma mekanizması olarak da kullanıldığı değerlendirilmektedir. Bu kapsamda tarafın yarım iş savunmasının Bulgu-217 ve 245'e konu yazışmalar özelinde kabul edilebilir olmadığı değerlendirilmektedir.

(486) Öte yandan BATIBETON'un kendi ticari kararı doğrultusunda yarım işlere girmeyi tercih etmemesi müşteri paylaşımı olarak değerlendirilmemekte, bu tercihin rakiplerle iletişime geçilerek hayata geçirilmesi müşteri paylaşımı olarak değerlendirilmektedir. İşbu bulguların esasını da BATIBETON'un rakibi CANATANLAR ile iletişim kurup kurmadığı hususu oluşturmaktadır. Şöyle ki Bulgu-245'te CANATANLAR yazışmanın tarafı olmayıp *"böyle bir mail geldi bana (.....) canatan betonun döktügü/çalıştıgı şantiye"* ifadesinde adının geçtiği görülmektedir. Bunun akabinde yazışmanın devamı niteliğinde olan Bulgu-217'de ise ASBETON tarafından "*ULUOVA İLE İLİGLİ BİR GELİŞME VARMI ÖZGÜR BEY"* şeklindeki ifade ile Bulgu-245'te bahsedilen "(.....)" isimli müşteriye beton sağlanıp sağlanmayacağına yönelik bir gelişme olup olmadığı sorulmakta; buna karşılık BATIBETON çalışanının *"(.....)*[157] *aradı sizden sonra dün*

[157] ASBETON'dan gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin CANATANLAR çalışanı (.....) olduğu ifade

Girmicez" şeklindeki beyanıyla, CANATANLAR çalışanı (.....) ile iletişim kurularak yarım işe girmeme yönünde karar alındığı görülmektedir. Bu çerçevede, yazışmada yer alan ifadelerden BATIBETON'un yarım bir işe kendi ticari kararı doğrultusunda değil CANATANLAR'ın ricası üzerine girmediği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla BATIBETON'un yarım işlere girip girmemesine yönelik kararlarını kendi ticari kararı doğrultusunda değil rakipler arası bir anlaşma çerçevesinde belirlediği anlaşılmaktadır. Nitekim yazışmada adı geçen "(.....)" isimli müşteriye yazışma tarihinden sonra CANATANLAR tarafından 14.04.2023 ve 21.04.2023 tarihlerinde beton satışı yapıldığı, BATIBETON tarafından ise ASBETON aracılığıyla yapılan herhangi bir satışın bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu anlamda söz konusu yazışmanın BATIBETON ile CANATANLAR arasındaki müşteri paylaşımına ilişkin irade uyuşmasını ortaya koyduğu değerlendirilmektedir.

(487) Bulgu-217 ve 245 kapsamındaki tüm hususlar bütüncül olarak değerlendirildiğinde, ilgili bulguların BATIBETON ile CANATANLAR arasındaki müşteri paylaşımına ilişkin irade uyuşmasını ortaya koyduğu, bu kapsamda BATIBETON ile CANATANLAR'ın müşteri paylaşımına yönelik yapılan bir anlaşmanın tarafı olarak hazır beton üretimi ve satışı pazarındaki rekabeti kısıtladıkları değerlendirilmektedir.

Bulgu-223'e İlişkin Değerlendirmeler

(488) 18.07.2023 tarihinde ASBETON'da yapılan yerinde incelemede alınan ve 30.03.2023 tarihinde ASBETON çalışanı (.....) ile BATIBETON çalışanı (.....) arasında geçen yazışmalarda, ASBETON çalışanının Aydın ilinin Mimarsinan bölgesinde yer alan ve daha önce MENDEŞ'in döküm yaptığı bir müşterinin MENDEŞ'in zam yapması nedeniyle kendilerinden fiyat talep ettiğini ancak anılan müşterinin MENDEŞ'in müşterisi olması nedeniyle fiyat teklifi verilmesinin etik olmayacağını düşündüğünü BATIBETON yetkilisi ile paylaştığı, BATIBETON çalışanının ise söz konusu işe girilmemesi yönünde talimat aldığını belirttiği görülmektedir. Dolayısıyla yazışmada geçen *"…Sorayım bi… Girme dediler"* şeklindeki ifadelerden, BATIBETON'un MENDEŞ ile iletişime geçerek müşteri paylaşımına yönelik bir anlaşmanın tarafı olduğu yönünde şüphe oluşmuştur.

(489) BATIBETON tarafından ilgili bulguya dair yapılan savunmada özetle;

- Bulgu 223'te yer alan yazışmanın Bulgu 245'teki yazışma ile aynı doğrultuda olduğu,
- BATIBETON çalışanına, bayisi ASBETON'un çalışanı tarafından yarım iş teklifi geldiği belirtildiği,
- BATIBETON çalışanının *"Sorayım bi"* ifadesinden anlaşılacağı üzere teşebbüs içerisinde bu teklifi değerlendirmek üzere bir görüşme gerçekleştirildiği,
- Hazır beton piyasasında yarım iş yapmanın, başka bir teşebbüsün yarım kalan işine devam edecek şirket açısından bir başkasının yaptığı işin teknik ve hukuki risklerini de üstlenmeyi gerektirdiği; katlanılan maliyetler de dikkate alındığında bu tür işlerin ticari açıdan cazip bulunmadığı değerlendirilerek "yarım iş" olarak nitelendirilen beton satışlarına olumlu yaklaşılmadığı,
- BATIBETON'un satış stratejisinin, satışa konu betonun mahiyeti gereği teslim yeri, türü ve miktarı gibi unsurlar dikkate alınarak belirlendiği ve ilgili bayinin BATIBETON'dan, müşteriye iletmek üzere satış fiyatı talep ettiği,

---

edilmiştir.

- ASBETON ile BATIBETON arasındaki ilişkinin dikey nitelikte olmasının bulgu kapsamında bunu doğruladığı ve rakip teşebbüsler arasında bir koordinasyonun söz konusu olamayacağı,
- BATIBETON bünyesinde yapılan görüşmenin ardından, yine tamamen BATIBETON'un kendi ticari kararı doğrultusunda yarım iş almama yönünde karar verildiği,
- ASBETON çalışanının *"COK ESKİ BAGLANTIDA OLABİLR"* ifadesinden, yarım işlerin ancak eskiden beri süregelen bir ticari ilişki bulunan alıcılar bakımından yapılabildiğini gösterdiği,
- Bulgu-223 ve 245'teki yazışmaların aynı doğrultuda ve biribiriyle örtüşür nitelikte olmasından hareketle BATIBETON'un yarım işlere teklif vermeme yönünde genel bir uygulamasının bulunduğunun görülebileceği,
- Bulgulardaki yazışmaların genel bağlamından oldukça farklı bir şekilde değerlendirilerek rekabet hukukuna aykırı bir koordinasyon iddiasına dayanak olarak gösterildiği,
- Bahsi geçen yazışmanın BATIBETON'un rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın tarafı olduğunu göstermediği ve fiyat tespiti ile ilişkilendirilmekle birlikte yazışmaya konu olan müşteriye herhangi bir satış yapılmadığı

ifade edilmiştir.

(490) Burada öncelikle BATIBETON ile ASBETON arasındaki ticari ilişkiye değinmek faydalı olacaktır. ASBETON ile BATIBETON hazır beton üretimi ve satışı alanında rakip olarak faaliyet gösterse de işbu bulgu kapsmında ASBETON'un, BATIBETON'dan ürün tedarik ederek müşterilere satış yaptığı anlaşılmaktadır. Nitekim söz konusu bulguda yer alan "[İletilen mesaj] *(.....)*[158] *batının bizim girdiği şantiye santral altı beton devamı gelmedi*" ifadesi incelendiğinde, ASBETON tarafından belirtilen müşterilere BATIBETON'dan beton temin edilmek suretiyle şantiye teslim satış yapıldığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla işbu bulgu özelinde ASBETON ile BATIBETON arasında dikey nitelikte bir ticari ilişki olduğu anlaşılmaktadır.

(491) Bulgu bu bilgiler ışığında ele alındığında, bulguda yer alan "*MİMARSİNANDA MENDEŞİN TEMELİ Nİ DÖKTÜGÜ YARIM BİR İŞ GELDİ"* ifadesi ile BATIBETON çalışanına, bayisi konumunda bulunan ASBETON çalışanı tarafından yarım iş teklifi geldiği ancak bu işe girmenin etik olmayacağı belirtilmektedir. Yukarıda da belirtildiği üzere, BATIBETON'un kendi ticari kararı doğrultusunda yarım işlere girmemek istememesi müşteri paylaşımı olarak değerlendirilmemekte, bunun rakiplerle iletişime geçilerek gerçekleştirilmesi müşteri paylaşımı olarak değerlendirilmektedir. İşbu bulgunun esasını da BATIBETON'un rakibi MENDEŞ ile iletişim kurup kurmadığı hususu oluşturmaktadır.

(492) Şöyle ki MENDEŞ'in yazışmanın tarafı olmayıp yalnızca "*MİMARSİNANDA MENDEŞİN TEMELİ Nİ DÖKTÜGÜ YARIM BİR İŞ GELDİ*" ifadesinde adının geçtiği görülmektedir. Söz konusu yazışmada BATIBETON çalışanı tarafından kullanılan *"Sorayım bi"* ve *"Girme dediler😔"* ifadesinden MENDEŞ ile iletişim kurulduğu düşünülebilecekse de söz konusu iletişimin şirket (BATIBETON) içerisinde bu teklifin değerlendirilmesine yönelik yapılan bir görüşme olduğu ifade edilmiştir. Nitekim BATIBETON'un şirket merkezi ve üst düzey yetkililerinin İzmir'de bulunması ve

[158] ASBETON çalışanının ismi yer almaktadır.

BATIBETON çalışanının şirket merkezindeki yetkililerden onay alma ihtiyacı duyması ticari hayatın doğası gereği olağan bir durumdur. Nitekim 22.03.2023 tarihli Bulgu-245'te yer alan *"Bir de Canatan değil , Bilkent ve Mendeş e gideceğiz"* ifadesi ile MENDEŞ'in yarım işlerine girme yönünde bir politika benimsenip 30.03.2023 tarihli Bulgu-223'te bunun aksine hareket edilmesinin birbiriyle çelişen davranışlar olacağı değerlendirilmektedir. Ayrıca yazışmada MENDEŞ ile iletişim kurulduğuna dair açık bir ifadeye rastlanmadığı da görüldüğünden bulgunun BATIBETON ile MENDEŞ arasında müşteri paylaşımına ilişkin irade uyuşmasını ortaya koymaya elverişli olmadığı, bu sebeple teşebbüs savunmasının kabul edilebilir olduğu anlaşılmaktadır.

(493) İşbu bulgu bu bakış açısıyla değerlendirildiğinde, BATIBETON tarafından MENDEŞ ile iletişime geçildiğinin veya BATIBETON ile MENDEŞ arasında müşteri paylaşımı anlaşması yapıldığının her türlü şüpheden uzak, açık bir şekilde ortaya konulamadığı, dolayısıyla ilgili bulgunun BATIBETON aleyhinde kullanılamayacağı sonucuna varılmaktadır.

Bulgu-266'ya İlişkin Değerlendirmeler

(494) 18.09.2023 tarihinde BETONTAŞ'ta gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 30.05.2023 tarihinde "BETONTAŞ PAZARLAMA-SATIŞ" isimli Whatsapp grubunda BETONTAŞ çalışanları arasında geçen yazışmada BOYLULAR GIDA tarafından BETONTAŞ'a tahsis edilen bölgeye girilmesine ve bu bölgedeki müşterilere beton satışı yapılmasına izin verilmeyeceğine yönelik ifadelerin kullanıldığı görülmektedir. Yazışmada yer alan *"Öyleyse sıkıntı yok ancak bizim bölgemizde beton dökmelerine tahammülüm yok kesinlikle izin verecek bir rehavette olmayalım"* şeklindeki ifadeden BETONTAŞ'ın bölge/müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın tarafı olduğu yönünde şüphe oluşmuştur.

(495) BETONTAŞ tarafından ilgili bulguya dair yapılan savunmada özetle;

- Bulgu-266'da yer alan ifadelerin pazar paylaşımına değil, aksine bölgede rekabetin sürdürülmesine yönelik bir saikle dile getirildiği,
- BETONTAŞ'ın daha verimli faaliyet gösterebildiği bölgede rekabet gücünü koruyabilmek amacıyla her türlü tedbiri alacağını ortaya koyduğu ve pazarlama dâhil tüm çalışanların bu konuda titizlikle hareket etmesini istediği,
- BETONTAŞ'ın BOYLULAR GIDA'ya kıyasla Selçuk ve Kuşadası'na daha yakın bir konumda bulunması nedeniyle daha düşük yol maliyetlerine sahip olduğu; bu durumun, BOYLULAR GIDA'ya göre daha düşük fiyatlarla hazır beton sunabilmesine imkân tanıdığı ve dolayısıyla anılan bölgede BETONTAŞ'ın fiyat düşürme ve rekabet edebilme gücünün bulunduğu; bu kapsamda, bulguda yer alan ifadelerin rekabet gücüne sahip bir BETONTAŞ yöneticisinin tüm satış ekibinden rekabetçi bir yaklaşımla aktif biçimde rekabet etmelerini talep etmesi şeklinde anlaşılması gerektiği,,
- Sonuç olarak, mevcut bulguda BETONTAŞ tarafından 4054 sayılı Kanun'un öngördüğü şekilde rekabet içerisinde faaliyetlerin sürdürülmesi, bu suretle pazar payının korunması ve satışların artırılabilmesi için yoğun bir çaba gösterilmesi gerektiğinin vurgulandığı,
- BETONTAŞ'ın hiçbir rakibiyle bilgi paylaşımında bulunmadığı, nitekim Kurulun 24.07.2020 tarih ve 20-335/453-200 sayılı kararında da Kuşadası bölgesinde BETONTAŞ'ın fiyatlandırmasının serbest piyasa koşullarında belirlendiğinin ve rakip teşebbüslerin fiyatlandırmasının farklılık gösterdiğinin tespit edildiği

hususları dile getirilmiştir.

(496) Yazışmada yer alan ifadeler doğrultusunda BETONTAŞ aleyhine bir ihlal tespitinde bulunulabilmesi için, MENDEŞ ile aralarında bir anlaşma bulunduğunu ortaya koyan iletişim delillerinin mevcut olması gerekmektedir. Söz konusu bulguya konu yazışmanın, bir BETONTAŞ çalışanı tarafından bir başka BETONTAŞ çalışanına iletilen mesajlardan ibaret olduğu ve şirket içinde yapılan bir durum tespitini içerdiği; yazışma içeriğinde MENDEŞ ile iletişim kurulduğuna veya kurulacağına ilişkin herhangi bir ifadenin yer almadığı; ayrıca dosya kapsamında bu bulguyu destekleyen başka bir iletişim delilinin de bulunmadığı hususları birlikte değerlendirildiğinde, ilgili bulgunun BETONTAŞ ile MENDEŞ arasında bölge ve/veya müşteri paylaşımına yönelik bir anlaşma yapıldığını ortaya koymaya yeterli ve elverişli olmadığı, bu nedenle söz konusu bulguya dayanılarak BETONTAŞ hakkında bir ihlal isnadında bulunulamayacağı değerlendirilmektedir..

(497) Yapılan bu değerlendirmeler ışığında, soruşturmaya konu rekabet ihlaline ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında resen muafiyet değerlendirmesi yapılması durumunda, söz konusu davranışların "*mal veya hizmetlerin üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması"* gibi bir sonuç doğurmadığı gibi soruşturmaya konu eylemler sonucu ortaya çıkan faydanın tamamen kartel üyeleri lehine etki doğurması sebebiyle ve daha da önemlisi başta soruşturmaya taraf teşebbüslerin müşterileri olmak üzere, toplumun bu uygulamalardan büyük oranda zarar görmesi nedenleriyle söz konusu anlaşmaya muafiyet tanınmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

I.4.2.2. Yeniden Satış Fiyatının Belirlendiği Şüphesi Doğuran Bulgulara İlişkin Değerlendirme

a. ÇİMBETON ile ŞÖLEN Arasındaki Ticari İlişkinin Niteliği

(498) 18.05.2023 tarihinde ŞÖLEN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede, ŞÖLEN yetkilisi tarafından üretim faaliyetinin bulunmadığı, ÇİMBETON, OYAK ve BİLKENT tarafından kendisine hazır beton tedariki yapıldığı ve bayilik yoluyla bölgede faaliyet gösterdiği belirtilmiştir. Diğer bir deyişle ŞÖLEN, bu üç teşebbüsten temin ettiği hazır betonun yeniden satışını yaptığını ifade etmiştir. ŞÖLEN'in soruşturma tarafı ÇİMBETON ile arasındaki ticari ilişkisinin ortaya konulabilmesi amacıyla ŞÖLEN'den ÇİMBETON ile imzaladığı sözleşmeler talep edilmiş olup ŞÖLEN tarafından ÇİMBETON ile süreli bir sözleşme ilişkisi kurulmadığı, yalnızca her ürün alımında "Yetkili Satıcı Bilgi Formu" isimli bir formun doldurularak taraflar arasında imzalandığı ifade edilmiştir. Bunun üzerine taraf ile yapılan görüşmeler neticesinde ÇİMBETON tarafından ŞÖLEN'e hazır beton tedarik edilmesi konulu Yetkili Satıcı Bilgi Formu'nun imzalı bir nüshası 09.06.2023 tarihli ve 39520 sayılı, 12.06.2023 tarihli ve 39565 sayılı yazılar ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(499) ÇİMBETON ile ŞÖLEN arasında imzalanan Yetkili Satıcı Bilgi Formu, taraflar arasında hazır beton tedarikinin hangi şartlarda yapılacağını düzenlemektedir. Buna göre, ilgili formda döküm yapılacak santralin adı, betonun alım fiyatı, ödeme şekli, döküm yapılacak betonun cinsi, işin başlama ve bitiş tarihi ile döküm yapılacak şantiyenin adına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Bu bilgilerden anlaşıldığı üzere, ÇİMBETON ve ŞÖLEN arasında akdedilen Yetkili Satıcı Bilgi Formu'nun ŞÖLEN'in alış ve yeniden satış koşullarına ilişkin hükümler içerdiği görülmektedir. Dolayısıyla anılan Form'da yer alan hükümlerden hareketle ÇİMBETON ile ŞÖLEN arasında sağlayıcı-yeniden satıcı niteliğinde bir ticari ilişkinin bulunduğu değerlendirilmektedir.

b. BATIBETON ile ASBETON Arasındaki Ticari İlişkinin Niteliği

(500) 18-20.07.2023 ve 18-19.09.2023 tarihlerinde gerçekleştirilen yerinde incelemelerde elde edilen bazı belgelerde, BATIBETON yetkilisi tarafından ASBETON'a hazır beton satışı yapıldığına ilişkin ifadelere rastlanmıştır. Bu doğrultuda ASBETON ve BATIBETON arasındaki ticari ilişkinin ortaya konulabilmesi amacıyla, yazışma taraflarının faaliyetleri hakkında kısaca bilgi vermek faydalı olacaktır. Çeşitli illerde tesisleri bulunan BATIBETON, 2015 yılından beri Aydın ilinde hazır beton üretim ve satışı alanında faaliyet göstermektedir. ASBETON ise Aydın ilinde hazır beton üretim ve satışı faaliyetlerinin yanı sıra inşaat malzemelerinin de üretim ve satışını yapmakta olup son üç yıldır üretim faaliyetlerini giderek azaltmış, beton araçlarını satmış ve yalnızca yeniden satıcı olarak faaliyet göstermeye başlamıştır. 23.09.2023 tarihi itibarıyla ise ASBETON üretim faaliyetlerini tamamen sonlandırmıştır. ASBETON'un dosya kapsamında elde edilen birçok bulguda da tespit edildiği üzere BATIBETON haricinde BİLKENT ve CANATANLAR gibi farklı tedarikçilerden tedarik ettiği betonu diğer inşaat malzemeleriyle birlikte müşterilerine sattığı anlaşılmaktadır.

(501) Tedarikçi konumunda olan BATIBETON tarafından ASBETON'a beton satılması durumunda fatura ASBETON'a kesilmekte, ASBETON ise bu ürünleri müşterilerine fatura etmektedir. ASBETON ile BATIBETON arasında hazır beton tedarikine ilişkin herhangi bir sözleşme ilişkisi veya bunun yerine geçebilecek nitelikte bir belgenin bulunmadığı; yalnızca ürün tedarikine ilişkin fatura örneklerinin bulunduğu ifade edilmiştir. BATIBETON tarafından ASBETON'a ürün tedarik edildiğini gösteren fatura örnekleri 09.06.2023 tarihli ve 39528 sayılı, 13.06.2023 tarihli ve 39610 sayılı, 08.09.2023 tarihli ve 42270, 42271, 42272, 42290 sayılı yazılar ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(502) BATIBETON tarafından ASBETON'a ürün tedarik edildiğini gösteren fatura örnekleri incelendiğinde, söz konusu faturalar ile tarafların rekabet hukuku bağlamında dikey ilişki içinde de oldukları anlaşılmıştır. Buna göre, söz konusu fatura örneklerinde alımı yapılan betonun satış fiyatı, nakliye bedeli ve varsa pompa bedeli, KDV tutarı, döküm yapılacak betonun cinsi ile teslim şekline (pompalı/mikserli) ilişkin bilgiler yer almaktadır.

c. Yeniden Satış Fiyatının Tespiti Şüphesi Oluşturan Bulguların Değerlendirilmesi

Bulgu-70, 71, 72, 74, 75, 77, 83, 84, 85, 86 ve 87'ye İlişkin Değerlendirmeler

(503) 18.05.2023 tarihinde ŞÖLEN'de yapılan yerinde incelemede alınan ve 08.04.2016 ile 02.03.2023 tarihleri arasında ÇİMBETON'un Aydın bölgesinden sorumlu yetkilileri ile ŞÖLEN yetkilileri arasında gerçekleşen e-posta ve Whatsapp yazışmalarından oluşmaktadır. Yukarıda da değinildiği üzere ÇİMBETON ile ŞÖLEN arasında yeniden satıcılık ilişkisinin bulunduğu, başka bir deyişle ŞÖLEN'in ÇİMBETON'dan hazır beton ürünü tedarik ederek nihai kullanıcılara satış yaptığı anlaşılmaktadır. Bu kapsamda elde edilen bulgulardan ÇİMBETON'un ŞÖLEN'in her bir müşterisine ayrı ayrı olmak üzere gerçekleştireceği satışlarda uygulayacak fiyatları ve kar marjını belirlediği, ŞÖLEN'in bir müşteriyle satış anlaşması yapmadan önce fiyat konusunda ÇİMBETON yetkilisinden onay aldığı (Bulgu-71), ŞÖLEN'in bir müşteriden gelen iskonto talebini ÇİMBETON yetkilisine ileterek ÇİMBETON'dan onay almadan iskonto yapmadığı (Bulgu-75), ŞÖLEN'in satış yaptığı müşterilerinin satış fiyatlarını belli zaman aralıklarında güncellediği (Bulgu-70, 72, 74, 77, 84) ve ŞÖLEN yetkilisinin müşterilerine ait bir projelere/işlere verilecek fiyatların ÇİMBETON tarafından belirlendiği (Bulgu-83, 86, 87), ŞÖLEN yetkilisinin bir müşteriye verilecek fiyat teklifinin

ne olması gerektiğini ÇİMBETON'a sorduğu (Bulgu-85) görülmektedir. Anılan bulgular neticesinde ÇİMBETON'un; ŞÖLEN'in bağımsız olarak belirlemesi gereken hazır beton satış fiyatlarına müdahalede bulunarak yeniden satış fiyatını belirlediği şüphesi oluşmuştur.

(504) ÇİMBETON tarafından yeniden satış fiyatının tespitine yönelik olarak sunulan savunmalarda özetle;

- Bulgu-70'te ÇİMBETON yetkilisi tarafından devam eden şantiyelere yönelik ÇİMBETON'un kendi satış fiyatlarını yansıtan bir fiyat listesi ilettiği, fiyat listesinde yetkili satıcı ismi, betonun döküm yeri, toplam taahhüt edilen alım miktarı, siparişin başlangıç ve bitiş tarihine yer verilmesinin ÇİMBETON'un kendi satış fiyatını piyasa koşulları doğrultusunda belirleme çabası olduğu, müşteri fiyatı olarak sarı ile işaretlenen kısmın ise ÇİMBETON'un o şantiyeye özel olarak belirlediği fiyatı ifade ettiği, ilgili tabloda "Yeni Fiyat" olarak sarı ile işaretlenen fiyatlar üzerinden %(.....) iskonto uygulanarak nihai fatura tutarının hesaplandığı, öte yandan yeniden satıcı ile müşteri arasında ödeme vadesi gibi hususların da gözetilerek farklı bir fiyat belirlenmesinin mümkün olduğu,
- Bulgu-70'te yer alan fiyat listesinde (.....) adlı müşteriye ilişkin fiyatın 95 TL olarak belirlendiği ancak ŞÖLEN'in ilgili müşteriye olan satış fiyatlarının faturalardan görülebileceği üzere 85 TL olduğu, fiyat listesinde (.....) adlı müşteriye ilişkin fiyatın 95 TL olarak belirlendiği ancak ŞÖLEN'in (.....) adlı müşteriye olan satış fiyatlarının faturalardan görülebileceği üzere 99 TL olduğu, (.....) adlı müşteriye ilişkin fiyatın 95 TL olarak belirlendiği ancak ŞÖLEN'in (.....) adlı müşteriye olan satış fiyatlarının faturalardan görülebileceği üzere 86 TL olduğu, (.....) adlı müşteriye ilişkin fiyatın 95 TL olarak belirlendiği ancak ŞÖLEN'in (.....) adlı müşteriye olan satış fiyatlarının faturalardan görülebileceği üzere 119,74 TL olduğu, (.....) adlı müşteriye ilişkin fiyatın 95 TL olarak belirlendiği ancak ŞÖLEN'in (.....) adlı müşteriye olan satış fiyatlarının yazışma öncesi dönem olan 27.04.2017'den itibaren faturalardan görülebileceği üzere 76 TL olduğu, (.....) adlı müşteriye ilişkin fiyatın 95 TL olarak belirlendiği ancak ŞÖLEN'in (.....) adlı müşteriye olan satış fiyatlarının faturalardan görülebileceği üzere 103,64 TL olduğu, ŞÖLEN'in 2017 Mayıs ayına ait satış faturalarına ise savunma ekinde yer verildiği ve faturalardan açıkça görülebileceği üzere ÇİMBETON tarafından ŞÖLEN'in yeniden satış fiyatlarına bir müdahale gerçekleştirilmediği, ŞÖLEN'in serbest bir şekilde kendi satış fiyatını belirlediği,
- Bulgu-71'de (.....) tarafından ŞÖLEN'den fiyat teklifi talep edildiği, ŞÖLEN'in ise söz konusu e-postayı doğrudan ÇİMBETON yetkilisine ilettiği, e-postanın ekinde yer alan teklif formunun fiyat kısımlarının boş bırakıldığı, ŞÖLEN tarafından forma işlenen herhangi bir fiyat bulunmaması karşısında ÇİMBETON'un kar marjı belirlediği çıkarımının nasıl yapıldığının anlaşılamadığı, bu durumun müşteriye sunulacak teklif öncesi ŞÖLEN'in fiyat konusunda herhangi bir onay almadığını tek başına ortaya koyduğu, nitekim ÇİMBETON'un da müşteriye verilecek teklife dair bir herhangi bir kısıtlama, yönlendirme veya açıklama yapmadığı,
- Müşteriden gelen fiyat teklifinin doğrudan ÇİMBETON'a iletilmesinin işi kazanabilmek için teklife konu talep koşulları doğrultusunda en uygun alım koşulunun temininin sağlanarak elde edilme çabası olduğu, fiyat tekliflerinin doğrudan sağlayıcı ile paylaşılmasının bayinin daha düşük fiyattan satış yapabilme imkanını sınırlamadığı sürece hukuka uygun kabul edildiği, *Betek Boya* kararında çok sayıda bayiden ihale için fiyat teklifi konulu e-posta geldiği ve

ihale sorumluları tarafından fiyat tekliflerine cevap verildiği ve hatta 02.04.2020 tarihli "*Adana İhalesi Maliyet Onayı Hk.*" konulu e-postada bayi karı dâhil ihale fiyatı verildiğinin tespit edildiği, bununla birlikte Kurul tarafından söz konusu e-postanın bayiye indirimli mal vermek ve ihaleyi kazanmak için uygun teklif verebilmesini sağlamak amacıyla iletildiğinin değerlendirildiği, bu itibarla Bulgu-71'in de benzer şekilde müşteriyi kazanabilmek için ŞÖLEN'in uygun bir fiyat teklifi alma çabası olduğu şeklinde değerlendirilmesinin uygun olacağı,

- Bulgu-72'te ÇİMBETON yetkilisi tarafından Bulgu-70'te olduğu gibi devam eden şantiyelere yönelik ÇİMBETON'un kendi satış fiyatlarını yansıtan bir fiyat listesi iletildiği, tablodaki fiyatlar üzerinden %(.....) iskonto uygulanarak bayinin nihai alış fatura tutarının hesaplandığı, belgede yer verilen şantiyelerde taahhüt edilen alım miktarının büyük bir kısmının dökümü yapıldığından geri kalan alım miktarları açısından ÇİMBETON bayi alış fiyatındaki değişikliğin müşterilerin projelerine etki edeceği, ŞÖLEN'in bu müşterilere olan faturalarından satış fiyatlarının ŞÖLEN'e iletilen fiyatlardan farklılaştığı, bu durumun ÇİMBETON tarafından ŞÖLEN'in yeniden satış fiyatlarına herhangi bir müdahalede bulunulmadığını ortaya koyduğu,
- Bulgu-74'te ÇİMBETON yetkililerinin kendi aralarında ÇİMBETON İzmir, Aydın, Edirne, Tekirdağ, Kırklareli gibi illerde bulunan hazır beton santralinde kendi müşterilerine uyguladığı fiyat listesini paylaştıkları, 17.09.2018 tarihinde ÇİMBETON tarafından hazır beton fiyat listesinin ŞÖLEN'e iletildiği, ŞÖLEN yetkilisinim ise fiyat listesinin iletilmesinin ardından yaklaşık 6 ay sonra 12.03.2019 tarihinde fiyat listesini şirket yetkilisi ile paylaştığı, ÇİMBETON tarafından ŞÖLEN'e iletilen e-postada herhangi bir yeniden satış fiyatı konusunda bir yönlendirme bulunmadığı, ŞÖLEN gibi yeniden satıcıların ÇİMBETON'un başlıca müşterileri arasında olması nedeniyle fiyat listesini paylaşmasının son derece doğal olduğu,
- Bulgu-75'te müşteri tarafından ŞÖLEN e-posta adresine iletilen teklif talebinin ŞÖLEN tarafından ÇİMBETON'a iletildiği, ŞÖLEN yetkilisi tarafından dile getirilen *"3 TL/M3 FİYAT + KDV İSKONTA YAPILABİLECEĞİNE BELİRTTİK. FİRMA 4TL/M3 + KDV OLMASINI TALEP ETTİ"* ifadesi ile ŞÖLEN'in müşteriye olan satış fiyatı üzerinde değil kendisinin alım fiyatı konusunda pazarlık yaptığı, e-postanın ekinde yer alan "Yetkili Satıcı Bilgi Formu"nda ŞÖLEN tarafından doldurulan döküm yapılacak şantiye adı, adresi, kapasitesi, yapı tipi, hazır beton ürününün cinsi, ödeme şekli gibi bilgiler doğrultusunda ÇİMBETON'un kendi satış fiyatını oluşturduğu, öte yandan ŞÖLEN ile müşteri arasında farklı ticari koşullar belirlenmesinin her zaman mümkün olduğu,
- ÇİMBETON ile yeniden satıcıları arasında akdedilen "Yetkili Satıcılık Sözleşmesi"nin 4.7. maddesinde *"İşbu sözleşme çerçeve niteliğinde olup; YETKİLİ SATICI tarafından verilen her sipariş ayrı bir satış sözleşmesi hükmünde olup, (…)"* hükmüne yer verildiği, Bulgu-75'in ekinde yer alan "Yetkili Satıcı Bilgi Formu"nun ÇİMBETON'un ŞÖLEN'e yaptığı hazır beton satışına ilişkin satış sözleşmesi olarak değerlendirilebileceği, bir şantiyenin başta belirlenen süresi bittiğinde ve uzatılmak istendiğinde aynı formun koşul değişikliği kısmı işaretlenerek değişiklik yapılması için doldurulduğu, döküm yapılacak şantiye bilgilerine yer verilmesinin nedeninin yeniden satış fiyatının tespiti değil, ürün ve tedarik süreci koşulları doğrultusunda maliyet/zaman hesaplaması doğrultusunda talebe uygun şekilde rekabetçi bir fiyat sunulabilmesi olduğu, kaldı ki doğrudan müşteriler tarafından doldurulan Bilgi Forumu'nda da döküm yapılacak şantiyenin

özellikleri dikkate alınarak ÇİMBETON kendi satış fiyatını belirlediği, bu durumun ŞÖLEN'in (…..)'na yaptığı satışa ilişkin 16.07.2019 tarihli faturadan görülebildiği, Soruşturma Bildiriminde yer alan Yetkili Satıcı Bilgi Forumu'ndaki fiyat 143 TL iken ŞÖLEN'in müşteriye olan satış fiyatının 162 TL olduğu,

- Bu çerçevede söz konusu belgenin, ŞÖLEN'in kendi alım fiyatı konusunda pazarlık yaptığı ve müşteriye rekabetçi bir teklif sunabilmek adına müşteri bazında ÇİMBETON'dan ek iskonto talep ettiği şeklinde yorumlanması gerektiği,
- Bulgu-77'de ÇİMBETON tarafından ŞÖLEN'e "Kuşadası 04.11.2020 Fiyat Değişikliği hk" konulu e-posta ile ÇİMBETON'un kendi satış fiyatlarını ilettiği, tabloda yer alan fiyatlar üzerinden %(.....) iskonto uygulanarak bayi alış fiyatının hesaplandığı, fiyat listesinde (…..) için yeni C30 fiyatı 198 TL olarak belirlenmişken, ŞÖLEN'in (…..) adlı müşteriye olan satış fiyatının 172,50 TL olduğu,
- Bulgu-83'te ŞÖLEN yetkilisi tarafından "*receipt.pdf*" adlı dosyada müşteri tarafından iletilen hususlara ilişkin bilgi sahibi olunmaksızın ÇİMBETON tarafından döküm yapılacak şantiyenin konumu ve büyüklüğü dikkate alınarak kendi satış fiyatı teklifinin sunulduğu,
- Bulgu-84'te ÇİMBETON tarafından iletilen fiyat listesinde müşteri isimlerine yer verilmesi aynı nedenler ile ÇİMBETON'un fiyatı değişikliğini bildirme çabası olduğu,
- Bulgu-86'da ŞÖLEN yetkilisi tarafından döküm yapılacak lokasyon bilgisi ile diğer alım şartlarının iletilerek fiyat teklifinin talep edildiği, ÇİMBETON tarafından iletilen fiyat teklifinin ise ŞÖLEN'in alım fiyatını oluşturduğu, nitekim yazışmada ÇİMBETON tarafından 1100 TL fiyat teklif edilirken ŞÖLEN'in (.....) adlı müşteriye olan satış fiyatının 885,50 TL olduğu,
- Bulgu-87'de yine benzer şekilde ŞÖLEN yetkilisi tarafından lokasyon bilgisi ve döküm miktarının paylaşılarak fiyat bilgisi talep edildiği, ÇİMBETON tarafından kendi satış fiyatının ve ŞÖLEN'in alış fiyatının paylaşılması üzerine ŞÖLEN müşterinin daha düşük bir teklif aldığı bilgisini ilettiği ancak ŞÖLEN'in müşteriye yapacağı yeniden satıştaki fiyatı düşürmek için onay almadığı ve aksine kendi alım fiyatını düşürmek için pazarlık ettiği, ŞÖLEN tarafından fiyat istenen belgeler incelendiğinde müşteri talebi doğrultusunda müşteriyi kazanabilmek amacıyla ÇİMBETON'dan iskonto talep edilen yazışmalar olduğu, bu kapsamda ÇİMBETON'un yeniden satış fiyatlarını tespit etmeye yönelik herhangi bir eyleminin bulunmadığı,
- Bulgu-85'te ŞÖLEN yetkilisi tarafından İzmir'de bulunan bir şantiye için adres bilgisi, alım miktarı gibi bilgilerin yanı sıra arazi görseli iletilerek fiyat talep edildiği, hazır beton ürününün işin hacmi, yapı türü, işin süresi, tesise olan mesafe, yol özellikleri, şantiye sahasının durumu gibi birçok değişkene bağlı olarak fiyatlandırıldığı dikkate alındığında ŞÖLEN'in bu tür teknik bir değerlendirme yapma imkanı bulunmadığı, müşterisine rekabetçi bir teklif sunmak adına ÇİMBETON ile kendi alış fiyatının pazarlığını yaptığı, öte yandan ÇİMBETON yetkilisinin herhangi bir dönüş yapmadığı,
- Yukarıdaki tüm belgeler birlikte değerlendirildiğinde, ÇİMBETON'un kendi satış fiyatını belirlemeyi amaçladığı, ŞÖLEN'in ise daha uygun fiyatlı ürün temin edebilmek adına pazarlık yapma gayretinde bulunduğu, ÇİMBETON'un ŞÖLEN ya da bir başka bayisinin yeniden satış fiyatını belirlediğine, bu amaçla ŞÖLEN'e

baskı yaptığına, zorlama ya da teşvikte bulunduğuna, yaptırım uyguladığına ya da bir kontrol mekanizması oluşturduğuna yönelik herhangi bir bilgi veya belge bulunmadığı, yazışmalarda müşteri ismine yer verilme nedeninin döküm yapılacak şantiyenin belirlenmesi olduğu, zira ÇİMBETON'un şantiyenin konumunu, yapısal özelliklerini, alım yapılan miktarı da belirleyerek kendi satış fiyatını oluşturduğu, öte yandan yazışma tarihlerindeki bulgularda adı geçen müşterilere ait ŞÖLEN'in nihai faturalarından da ÇİMBETON tarafından ŞÖLEN'in yeniden satış fiyatlarına bir müdahale gerçekleştirilmediğinin görüldüğü, ŞÖLEN'in serbest bir şekilde kendi satış fiyatını belirlediği ve

- Sonuç olarak ÇİMBETON'un soruşturma konusu eylemlerinin 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmediğinin tespit edilmesi ve herhangi bir cezai müeyyide öngörülmeksizin soruşturmanın sona erdirilmesinin talep edildiği

hususları ifade edilmiştir.

(505) Yukarıda bazı örneklerine yer verilen bulgulara konu yazışmalardan Bulgu-83, 85, 86, 87 ve 89'da ŞÖLEN'in ÇİMBETON'a müşterilere verilecek fiyat bilgisinin ne olması gerektiğini sorduğu ve ÇİMBETON tarafından ŞÖLEN'in müşterilerine verebileceği satış fiyatlarının bildirildiği görülmektedir. Bulgu-74'te yer alan yazışmalarda ise ÇİMBETON yetkililerinin kendi aralarında ÇİMBETON'un İzmir, Aydın, Edirne, Tekirdağ, Kırklareli gibi illerde bulunan hazır beton santralinde kendi müşterilerine uyguladığı fiyat listesini paylaştıkları, daha sonra 17.09.2018 tarihinde ÇİMBETON tarafından hazır beton fiyat listesinin ŞÖLEN'e iletildiği, ŞÖLEN yetkilisinin ise fiyat listesinin iletilmesinden yaklaşık 6 ay sonra 12.03.2019 tarihinde söz konusu fiyat listesini şirket yetkilisi ile paylaştığı görülmektedir.

(506) Bu noktada öncelikle "Dikey İlişkiler Bağlamında Rekabet Sınırlamaları" bölümünde yer verilen mevzuat hükümlerine değinmek gerekmektedir. Anılan bölümde, yeniden satış fiyatına müdahale eyleminin doğrudan ve dolaylı yollarla ortaya çıkabileceği belirtilmektedir. Öte yandan anılan Tebliğ'de *"Tarafların herhangi birisinin baskısı veya teşvik etmesi sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla, sağlayıcının azami satış fiyatını belirlemesi veya tavsiye etmesi mümkündür."* düzenlemesine de yer verilmiştir. Dolayısıyla 2002/2 sayılı Tebliğ uyarınca, tavsiye niteliğindeki perakende satış fiyatlarının sağlayıcının baskı ve teşviki sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi gerekmektedir. Bu bakımdan ilgili bulgulara konu yazışmaların, yeniden satış fiyatlarının tavsiyesi niteliğinde olup olmadığı, ŞÖLEN'in müşteriye yapacağı satış fiyatına yönelik baskı ve teşvik unsuru içerip içermediği hususu ile birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

(507) Söz konusu bulgular yukarıda verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirildiğinde, Bulgu-83, 85, 86, 87 ve 89 numaralı bulgularda yer alan ifadelerin ilk bakışta ŞÖLEN'in yeniden satış fiyatının belirlendiği izlenimini oluşturmakla birlikte, yazışma içerikleri incelendiğinde ŞÖLEN'in ÇİMBETON'a müşterilerine uygulayacağı fiyatların ne olması gerektiğine ilişkin soru yönelttiği, ÇİMBETON'un ise bu sorulara karşılık bir fiyat önerisinde bulunduğu görülmektedir. Benzer şekilde Bulgu-74'te ÇİMBETON tarafından ŞÖLEN'e iletilen e-postada belirli bölgelerde ÇİMBETON'un uyguladığı satış fiyatlarının paylaşıldığı görülmektedir.

(508) Burada ŞÖLEN'in ÇİMBETON'a fiyat bilgisi sormasının nedeni sorgulandığında, dosya kapsamında elde edilen bilgilerden, hazır beton ürününün maliyetinin her müşteri bakımından, özellikle taşıma maliyetleri, işin büyüklüğü ve ödeme koşulları gibi unsurlara bağlı olarak değişiklik gösterdiği hususu ön plana çıkmaktadır. ŞÖLEN'in yalnızca yeniden satıcı olarak faaliyet gösterdiği düşünüldüğünde, elirli bir bölgede

beton talebi ortaya çıktığında, bu bölgede geçerli ortalama beton fiyatını betonu tedarik ettiği üreticisine sorduğu anlaşılmaktadır. Nitekim bu durum Bulgu-83'te yer alan ve ŞÖLEN tarafından gönderilen *"(.....) Barsoy inşaat Toki projesi için fiyat teklifi istiyorlar Bozdoğan hisar mahallesi"* ile Bulgu-85'te yer alan ve yine ŞÖLEN tarafından gönderilen *"Erzene, Ankara Cd. No: 180, 35040 Bornova/İzmir (5M Migros Ege üniversitesi tarafındaki) saha betonuna 5 m3 c25 katkısız mikserli 5 m3… Fiyat ve mikser nakliye bedeli Ne vereyim"* şeklindeki ifadelerle de desteklenmektedir. Bu çerçevede ŞÖLEN'in, müşterilerden gelen beton taleplerine karşılık işin konumunu ve talep edilen beton miktarını belirterek tedarikçiden (ÇİMBETON'dan) tavsiye niteliğinde fiyat bilgisi talep ettiği anlaşılmaktadır. Benzer şekilde, ŞÖLEN'in ÇİMBETON'un bayisi olması nedeniyle fiyat listesinin bayiyle paylaşılmasının da dikey ilişki çerçevesinde makul olduğu değerlendirilmektedir.

(509) Anılan yazışmalarda ÇİMBETON'un ŞÖLEN'e fiyat önerisinde bulunduktan sonra bu fiyatların uygulanıp uygulanmadığını denetleyen bir tutum sergilemediği, ŞÖLEN'i uyguladığı/uygulayacağı fiyatların düşük olduğuna ilişkin uyarmadığı veya fiyatların yükseltilmesi amacıyla herhangi bir iletişim kurmadığı görülmektedir. Dolayısıyla ilgili yazışmalarda ÇİMBETON'un fiyatlara doğrudan veya dolaylı bir müdahalesinin bulunmadığı, bu kapsamda söz konusu ifadelerde geçen satış fiyatlarının tavsiye niteliğinde olduğu değerlendirilmektedir. Nitekim konuya ilişkin Kurulun *Gül Ecza*[159] kararında da bayiden gelen taleplere karşılık verilen alış ve satış fiyatlarını içeren ve yaptırım veya baskı unsuru içermeyen yazışmaların talimat değil tavsiye niteliğinde olduğu yönünde değerlendirme yapılmıştır.

(510) Bu kapsamda müdahalenin varlığının açıkça ortaya konulamadığı bir durumda tavsiye fiyatın asgari/sabit fiyat haline gelmesine ilişkin tali unsurların bulunup bulunmadığının araştırılması gerekmektedir. 2002/2 sayılı Tebliğ'e göre, tavsiye niteliğindeki perakende satış fiyatlarının sağlayıcının baskısı veya teşviki sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi gerekmektedir. Bu çerçevede yer verilen bulguların tamamında ÇİMBETON'un tavsiye ettiği fiyata uyum göstermesi için ŞÖLEN'e baskı ve teşvikte bulunduğuna ilişkin herhangi bir ifadeye rastlanmadığı görülmektedir. Bu sebeple ilgili bulgular yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında, söz konusu bulguların yeniden satış fiyatının tespit edildiğine dair bir değerlendirmeye dayanak oluşturmayacağı sonucuna varılmaktadır.

(511) Bununla birlikte Bulgu-70, 71, 72, 75, 77 ve 84'te yer alan yazışmalara ilişkin ÇİMBETON tarafından yapılan savunmalarda, söz konusu bulgularda yer alan fiyat bilgilerinin ÇİMBETON'un bayilerine gerçekleştirdiği satışlar bakımından uygulanan satış fiyatları olduğu, bir başka deyişle yazışmada yer alan fiyatların bayilerinin alış fiyatları olduğu ifade edilmiştir.

(512) Bu kapsamda, ÇİMBETON tarafından uygulanan satış türlerine ilişkin açıklama yapılmasında fayda bulunmaktadır. Hazır beton sektöründe pompalı ve mikserli olmak üzere iki farklı satış yöntemiyle hazır beton satışı gerçekleştirilmektedir. ÇİMBETON, hazır beton ürününü bayiler aracılığıyla alıcılara ulaştırdığı gibi herhangi bir bayi aracılığı olmaksızın doğrudan alıcıya da satış yapabilmektedir. Bu çerçevede satışlar santral teslim satış ve şantiye teslim satış olarak ikiye ayrılmaktadır. Bu satış türleri bakımından; santral teslim satışta ÇİMBETON, ürünlerini kendi üretim tesisinde alıcıya/bayiye teslim etmektedir ve bu satış tipinde ÇİMBETON'un üstlendiği herhangi bir nakliye bedeli bulunmamaktadır. Şantiye teslim satışta ise ÇİMBETON; satışa konu ürünleri kullanım sahası olan şantiyeye doğrudan ulaştırmaktadır. Bu durumda

[159] 01.07.2021 tarih ve 21-33/446-222 sayılı Kurul kararı.

ÇİMBETON; ürünün satış bedelinin yanında nakliye bedelini de satış fiyatının içerisine eklemekte ve bu fiyatı alıcıya/bayiye iletmektedir.

(513) Bulgu-70, 71, 72, 75, 77 ve 84'te geçen yazışmalar incelendiğinde, yazışma içeriklerinde ve eklerinde yer alan ifadelerden ŞÖLEN tarafından belirtilen müşterilere yapılacak satışların tamamının şantiye teslim satışlar olduğu anlaşılmaktadır. Yukarıda belirtildiği üzere, şantiye teslim satışlarda hazır betonun doğrudan şantiyeye götürülerek dökümü gerçekleştirilmektedir. Bu durumda üretici firma nakliyeyi de üstlendiğinden nakliye bedelini de bayiye yansıtmaktadır. Nakliye bedelinin, sağlayıcının üretim tesisinden hazır betonun dökümünün gerçekleştirileceği şantiye sahasının uzaklığına göre değişkenlik gösterebildiği ve fiyatı oluşturan en önemli parametrelerden biri olduğu söylenebilecektir. Nitekim nakliye bedellerinin ŞÖLEN tarafından müşterilere yansıtıldığı sunulan fatura bilgileri üzerinden de açıkça görülmektedir.

(514) ÇİMBETON tarafından devam eden şantiyelere yönelik olarak, ÇİMBETON'un kendi satış fiyatlarını yansıtan bir fiyat listesinin iletildiği; söz konusu fiyat listesinde yetkili satıcı ismi, betonun döküm yeri, toplam taahhüt edilen alım miktarı ile siparişin başlangıç ve bitiş tarihine yer verilmesinin, ÇİMBETON'un kendi satış fiyatını piyasa koşulları doğrultusunda belirleme çabasını ortaya koyduğu anlaşılmaktadır. Fiyat listesinde müşteri fiyatı olarak sarı renkle işaretlenen kısmın, ÇİMBETON'un ilgili şantiye için özel olarak belirlediği fiyatı ifade ettiği; belgelerde yer alan şantiyelerde taahhüt edilen alım miktarının büyük bir kısmının dökümünün gerçekleştirilmiş olması nedeniyle, geri kalan alım miktarları bakımından ÇİMBETON'un bayi alış fiyatında meydana gelecek bir değişikliğin müşterilerin projelerine etki edebileceği değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, döküm yapılacak şantiye bilgilerine yer verilmesinin amacının yeniden satış fiyatının tespiti olmadığı; aksine, ürün ve tedarik süreci koşulları çerçevesinde maliyet ve zaman hesaplamaları yapılarak talebe uygun ve rekabetçi bir fiyat sunulabilmesine yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Kaldı ki, doğrudan müşteriler tarafından doldurulan Bilgi Formu'nda da döküm yapılacak şantiyenin özellikleri dikkate alınarak ÇİMBETON'un kendi satış fiyatını belirlediği; nitekim soruşturma bildiriminde yer verilen bu bulgularda da bu durumun mevcut olduğu ve fiyatların değiştiği dönemlerde ÇİMBETON çalışanları tarafından ilgili bayiye şantiye bazında değişen fiyatların bildirildiği ifade edilmiştir.

(515) Bu durumun doğruluğunu ortaya koyabilmek adına bazı e-posta yazışmalarında yer alan ve bu durumu ortaya koyan ifadelere yer vermek faydalı olacaktır. Bu e-postalardan Bulgu-77'de yer alan *"04.11.2020 tarihinden geçerli olmak üzere yeni fiyat değişiklikleri tablodaki gibidir"* ve Bulgu-84'te yer alan *"Ham madde fiyat artışlarından kaynaklı 01.01.2023 tarihinden geçerli olmak üzere hazır beton fiyatlarında değişiklik yapılacaktır. Aydın Nazilli ve Kuşadası bölgelerindeki şantiye koşullarınıza ilişkin yeni listeler ayrıca gönderilecektir."* şeklindeki ifadelerden belge eklerinde yer alan şantiyelere yapılacak satışlarda, ŞÖLEN'in şantiye teslim satışları için ÇİMBETON tarafından uygulanacak fiyatların bayiye bildirildiği anlaşılmaktadır.

(516) Nitekim Bulgu-70, 71, 72, 75, 77 ve 84 numaralı belgelerde "müşteri fiyatları" şeklinde belirtilen fiyatların alış fiyatları mı yoksa satış fiyatları mı olduğunun tam olarak ortaya konulabilmesi amacıyla ÇİMBETON'dan ve ŞÖLEN'den ilgili bulgularda yer alan ve "şantiye adı" sütunu altında yer verilen müşteriler içerisinden seçilen müşterilere ilişkin, belgelerde yer verilen tarihlerdeki alış ve satış faturaları talep edilmiştir. ŞÖLEN tarafından bulgu içerisinde yer alan tarihler dikkate alınarak aşağıda yer verilen müşterilere hazır beton satışı yapıldığını gösteren satış faturaları incelenmiştir. Söz

konusu bulgularda yer alan fiyatlar ile bu faturalarda yer alan satış fiyatları karşılaştırılmış olup ulaşılan sonuçlara aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 35: Bulgularda Yer Alan Bazı Müşterilere İlişkin ÇİMBETON Tarafından ŞÖLEN'e Verilen Fiyatlar ile ŞÖLEN ile Müşteri Arasındaki Satış Faturalarında Yer Alan Fiyatların Karşılaştırması

	Müşteri/Şantiye Adı	Ana Beton Sınıfı	Bulguda Yer Alan Müşteri Fiyatı/Yeni Fiyat	ŞÖLEN'in İlgili Müşteriye Satış Fiyatı
Bulgu-70	(.....)	C25	(.....)	(.....)
	(.....)	C25	(.....)	(.....)
	(.....)	C25	(.....)	(.....)
	(.....)	C25	(.....)	(.....)
	(.....)	C25	(.....)	(.....)
	(.....)	C25	(.....)	(.....)
Bulgu-72	(.....)	C25	(.....)	(.....)
Bulgu-75	(.....)	C30	(.....)	(.....)
Bulgu-77	(.....)	C30	(.....)	(.....)
Kaynak: Cevabi Yazılar				

(517) Yukarıda yer verilen tablodan da görüleceği üzere, bulgularda adı geçen bazı müşteriler bakımından ÇİMBETON'un ŞÖLEN'e ilettiği fiyat bilgileri ile ŞÖLEN'in aynı müşterilere ilişkin olarak ilgili tarihlere yakın zamanlarda uyguladığı satış fiyatlarının birbirinden tamamen farklı olduğu ve ŞÖLEN tarafından uygulanan satış fiyatlarının, ÇİMBETON tarafından bildirilen fiyatların üzerinde olduğu anlaşılmaktadır. Bu itibarla, anılan bulgularda yer alan yazışmalarda belirtilen fiyatların alış fiyatları olduğu; bayinin ise bu alış fiyatlarına belirli bir kâr marjı ekleyerek satış fiyatlarını oluşturduğu anlaşılmaktadır.

(518) Ayrıca Bulgu-84 kapsamında ŞÖLEN'e gönderilen e-postada yer alan ve matbu nitelikte olan *"Ham madde fiyat artışlarından kaynaklı 01.01.2023 tarihinden geçerli olmak üzere hazır beton fiyatlarında değişiklik yapılacaktır. Aydın Nazilli ve Kuşadası bölgelerindeki şantiye koşullarınıza ilişkin yeni listeler ayrıca gönderilecektir."* şeklindeki ifadelerin de, söz konusu fiyatların bayiye uygulanan satış fiyatlarını ortaya koyduğu; buna ek olarak Bulgu-70, 71, 72, 75, 77 ve 84 kapsamında yer alan tabloların da, bayilerin üstlendikleri projeler çerçevesinde ÇİMBETON'un şantiye teslim bayiye satış fiyatlarını yansıttığı değerlendirilmektedir.

(519) Tüm bu açıklamalardan hareketle, söz konusu bulguların herhangi bir şekilde ÇİMBETON'un yeniden satış fiyatlarına müdahale ettiği yönündeki iddiayı desteklemediği ve ilgili fiyatların ŞÖLEN'in ÇİMBETON'dan ürün alımına ilişkin fiyatlar ile ŞÖLEN'e verilen tavsiye fiyatlardan ibaret olduğu, bulgularda yer alan yazışmaların ÇİMBETON'un bayisinin yeniden satış fiyatına müdahale ettiğini gösterir nitelikte olmadığı değerlendirilmektedir. Bu yönüyle Bulgu-70, 71, 72, 74, 75, 77, 83, 84, 85, 86 ve 87 numaralı bulguların ihlal niteliği taşımadığı değerlendirilmektedir.

Bulgu-206, 217, 218, 221, 225, 227, 228, 230, 231, 232, 233, 234, 237, 238, 239, 240, 241 ve 244'e İlişkin Değerlendirmeler

(520) 18/19/20.07.2023 ve 18/19.09.2023 tarihlerinde gerçekleştirilen yerinde incelemelerde elde edilen ve 21.02.2023-18.07.2023 tarihleri arasında BATIBETON ile ASBETON arasında geçen yazışmaların (Bulgu-206, 217, 218, 221, 225, 227, 228, 230, 231, 232, 233, 234, 237, 238, 239, 240, 241, 244) incelenmesi neticesinde, BATIBETON'un ASBETON'a hazır beton satışı yapması nedeniyle anılan teşebbüsler arasında yeniden satıcılık ilişkisinin bulunduğu dikkate alındığında, ilgili bulgularda yeniden satıcı konumunda olduğu anlaşılan ASBETON'un müşterilere verdiği/vereceği satış fiyatlarının BATIBETON tarafından belirlendiği yönünde bir şüphe oluşmuştur.

(521) BATIBETON tarafından gönderilen savunmalarda özetle;

- Soruşturma konusu olayda rekabet karşıtı anlaşma bağlamında kullanılan 18 bulgunun yeniden satış fiyatının belirlenmesi isnadını desteklemek için de kullanıldığı,
- Soruşturma Bildirimi'nde hangi bulgunun hangi davranış bakımından ne tür şüpheyi doğurduğu noktasında net bir tasnif bulunmaması farklı bir davranışlar şeklinde lanse edilen uygulamaların aslında tek bir eylem olduğunu ve hatta bu eylemin bir ihlal olduğu noktasında kesin delillerin olmadığını ortaya koyduğu,
- Soruşturma konusu olay bakımından BATIBETON'un yeniden satış fiyatının belirlenmesi şeklinde bir davranışı bulunmadığı, pazar dinamikleri çerçevesinde fiyat tekliflerinin iletildiği ve bayinin dilediği fiyattan satış yapma konusunda serbest olduğu,
- BATIBETON'un tavsiye ya da azami fiyat dışında bir müdahalesinin bulunmadığı ve bulguların da ihlale işaret etmediği, pazarın niteliğinin de buna imkân tanımadığı, BATIBETON'un yazılı savunmasında kullanılabilmesi için adı geçen müşterilerle ASBETON arasında bir ticaret olup olmadığını ve varsa aradaki faturaları ASBETON'dan talep ettiği,
- ASBETON'dan talep edilen faturalar kapsamında;
    - Bulgu-206, 218, 225, 228, 230, 231, 232, 234, 237, 238, 240, 241 ve 244'te adı geçen müşterilere herhangi bir satışın yapılmadığı,
    - Bulgu-217'de iki temel husus bulunduğu, ilkinin bayi tarafından BATIBETON'a teklif edilen bir fiyat revizyonu olduğu, BATIBETON tarafından bu durumun reddedildiği ve ayrıca konuşmada geçen fiyatın alış fiyatı olduğunun da açıkça beyan edildiği, ikincisinin ise (.....) bir projeye teklif verme konusunda BATIBETON yetkilisine soru sorulması olduğu ve teklif verilmeyeceğinin belirtildiği, bu durumun da Bulgu 245'te geçen (.....)'ın yarım işiyle ilintili olduğu,
    - Bulgu-217'nin tarihinin Bulgu-245'in tarihinden iki gün sonra olduğu ve içeriğinin bu konuda bir gelişme olup olmadığına ilişkin olduğu,
    - Anılan projenin "yarım iş" olması sebebiyle bağımsız ticari bir karar olarak projeye teklif verilmemesi yoluna gidildiği, BATIBETON yetkilisinin de gerekçesini açıklamadan teklif vermeyeceğini belirttiği, gerekçesi daha önceki yazışmadan görüldüğü üzere ilgili işin yarım iş olmasından kaynaklandığı fakat pekâlâ gerekçenin; teslim yerinin uzak olması, zamanlamasının uymaması, vb. farklı sebeplere dayanabileceği, dolayısıyla salt söz konusu yazışma içeriğinden hareketle BATIBETON'un rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaya taraf olduğu sonucuna ulaşılamayacağı,
    - Bulgu-221'de ekte sunulan faturaya bakıldığında (.....) TL üzerinden ASBETON'a satış yapıldığı ve ASBETON ise (.....) TL'den satış yaptığı, BATIBETON 2 ay vadeli satış gerçekleştirirken ASBETON'un ise peşin satış gerçekleştirdiği,
    - Bulgu-227'de (.....) ve (.....) isimli iki müşterinin adının geçtiği, bu isimlerden (.....)'e herhangi bir ürün satılmadığı, (.....)'ya yapılan satışta ise ASBETON'un ürünü BATIBETON'dan iki ay vadeli aldığı ve peşin bir

şekilde satarak vadeden kâr elde etme yoluna giderek gerçekleştirdiği, BATIBETON'un ASBETON'a satış rakamı (.....) TL iken ASBETON'un müşteriye satış fiyatının (.....) TL seviyesinde olduğu,

- Bulgu-233'te Efeler ilçesine bağlı bir mahalle olan İmamköy'de bulunan (.....) için betonun metreküp fiyatının (.....) TL olarak konuşulduğu, mesajdaki gülücük ikonundan bunun pahalı olduğunun taraflarca da bilindiğinin anlaşıldığı ve akabinde (.....) TL şeklinde bir fiyatın müzakere edildiği, konuşmanın 22-23.05.2023 tarihlerinde yapıldığı, BATIBETON'un ASBETON'a, ASBETON'un da alıcısına düzenlediği faturaya bakıldığında 28 Mayıs 2023 tarihli iki farklı fatura bulunduğu, ilkinde, 26 metreküp beton (.....) TL ile ASBETON tarafından (.....) fatura düzenlendiği, anılan faturada vade aynı gün ödeme şeklindeyken ASBETON'un ürünleri BATIBETON'dan iki ay vadeli satın aldığı, buna karşılık ASBETON ise ürünleri BATIBETON'dan iki ay vadeli olarak (.....) TL'den satın aldığı ve satış yaparken hem vadeden hem de fiyat farkından avantaj sağladığı, ASBETON'un yaklaşık (.....) TL'ye aldığı ürünü çok daha yüksek bir fiyata sattığı, yine aynı bulguda geçen (.....)'e ise ASBETON'un (.....) TL birim fiyattan hazır beton satışı gerçekleştirdiği, bu ürünü BATIBETON'un ASBETON'a (.....) TL'den sattığı, bunun da aynı gün vadeli olarak müşteriden tahsil edildiği, her iki müşterinin de yazışmalarda konuşulan fiyatlardan farklı ve daha düşük fiyatlarla ürün temin ettiği, diğer bir ifadeyle konuşulan fiyat bilgilerinin ASBETON'un satış fiyatları olmadığı, bu bağlamda BATIBETON'un herhangi bir müdahalesinin bulunmadığının açık olduğu, yazışmada ismi geçen (.....)'na ise herhangi bir satış yapılmadığı,
- Bulgu-239'da (.....) ve (.....) adlı müşterilerin isimlerinin bulunduğu, (.....)'a herhangi bir ürün satışı yapılmadığı, (.....) için konuşulan fiyatın ise (.....) TL iken ASBETON'un satış fiyatının (.....) TL olarak gerçekleştiği ve BATIBETON'un ASBETON'a satış fiyatının (.....) TL olduğu dikkate alındığında yeniden satış fiyatının belirlenmesi gibi bir durumun söz konusu olmadığı, her müşterinin maliyetinin farklı olması nedeniyle bu tür konuşmaların ilgili müşteri için en etkin fiyatın tespiti adına yapıldığı, BATIBETON'un bu fiyatı tespit ettikten sonra ASBETON'un müşteriye hangi fiyattan sattığıyla ilgilenmediği ve bu fiyatları hiçbir şekilde takip dahi etmediği,
- Yer verilen bulgularda adı geçen müşterilerden çoğunluğuna ürün satışı dahi yapılmadığı, bu iletişimlerin ticaretin olağan akışında bir pazarlıktan ibaret olduğunu açık ve net bir şekilde ortaya koyduğu,
- BATIBETON ile bayisinin, bayinin bulduğu müşteriye BATIBETON'un hangi fiyattan ürün tedarik edebileceği konusunda değerlendirme yaptığı, bunun her müşterinin maliyetinin farklı olması olgusunun bir yansıması olduğu ve basit bir maliyet hesabından ibaret bulunduğu; bu değerlendirme sonrasında ASBETON'un dilediği marjı ekleyerek müşteriyle anlaşmaya çalıştığı ve satış fiyatı ile koşullarını belirleme konusunda tamamen serbest olduğu,
- BATIBETON'un bayi seviyesindeki marka içi rekabeti sınırlandırma motivasyonu ve yeteneğinin bulunmadığı, nitekim bayi seviyesindeki pazarda marka içi rekabetin de bulunmadığı,

- BATIBETON tarafından dolaylı olarak dahi olsa ASBETON'un fiyatına müdahale teşkil eden tek bir davranış ve buna dair delilin bulunmadığı,
- BATIBETON'un dolaylı olarak yeniden satış fiyatının belirlenmesi şeklinde bir iradesi olması halinde ilettiği fiyata uyulmaması halinde buna dair bir yaptırım uygulaması ya da doğrudan fiyatlara uyulmasını sağlamaya matuf bir teşvik enstrümanı kullanmasının gerekeceği, ancak buna dair herhangi bir bulgu bulunmadığı, bu durumun da BATIBETON'un bayisinin fiyatına müdahale iradesi bulunmadığını, yapılanın yalnızca ürünün ve piyasanın niteliğinden kaynaklandığını ortaya koyduğu,
- BATIBETON'un faaliyet gösterdiği pazarın rekabetçi yapısı ve pazarda bulunan güçlü rakiplerin varlığı kümülatif olarak dikkate alındığında pazar payı düşük seviyelerde olan BATIBETON'un davranışlarının rekabeti kısıtlayıcı etki doğurabilme ihtimalinin bulunmadığı, özellikle yeniden satış fiyatının belirlenmesi açısından bu yönde bir etkinin gündeme gelebileceğine dair bir karine de bulunmadığı,
- İlaveten Kurulun içtihadı[160] da göz önüne alındığında, BATIBETON'un davranışlarının ilgili pazarlarda, teşebbüs ve tüketiciler üzerinde kayda değer bir etki doğurmasının mümkün olmadığı

hususları ifade edilmiştir.

(522) BATIBETON hakkında söz konusu bulgulara yönelik şüphelerin bağlamını;

- Bulgu-206'da yer alan *"C25 POMPALI 150 M3 ÇİNE MERKEZ VİLLA İNŞAATI (.....) 10 GÜNE İNŞAAT BAŞLAYACAK"*, *"Ne verelim"*,
- Bulgu-217'de yer alan *"Bunu alış 1080 c30 mik + 80+kdv katkısız farkı olarak görebilirmiyiz şefim"*,
- Bulgu-218'de yer alan *"1100 verelim abi C25 için"*, *"1200 ver abi"*,
- Bulgu-221'de yer alan *"C 30 katkısız 15 m3 mikserli 2 sanayi 1100 e dökemeyiz dimi"*, *"(.....) 1 sanayi c30 mikserli katkısız Perşembe dökülecek 1100 tl/m3"*,
- Bulgu-225'te yer alan *"Bilkent Çine c25 1150-1200 arası"*, *"Biz 1300 verebiliriz"*, *"C30 pompalı 1300 olarak mı göreyim (.....)"*,
- Bulgu-227'de yer alan *"Buraya gidermiyiz gidersek fiyat ne olur"*, *"1200-1300 arası verelim"*, *"Abi biz 1200 altına inmeyelim 25 km bize"*,
- Bulgu-228'de yer alan *"1150 verelim abi"*, *"Şefim aynı lokasyona aynı adama (.....) c25 mik 100 m3 beton lazımmış fiyat ne verelim pompalı 1050 demiştik"*,
- Bulgu-230'da yer alan *"1300 veriyoruz abi Yenipazar a"*, *"1050 tl/m3 yapabiliriz bağlantı"*,
- Bulgu-231'de yer alan *"Hamzabali için 1300 verebiliriz"*, *"En son 1250 ye kadar inebilirsiniz"*,

[160] Kurulun 24.08.2006 tarih ve 06-59/773-226 sayılı *Kütaş Teekanne*, 15.11.2006 tarih ve 06-84/1059-306 sayılı *Akaryakıt,* 27.05.2008 tarih ve 08-35/462-162 sayılı *Kuruçayır*, 23.09.2010 tarih ve 10-60/1251-469 sayılı *Yatsan,* 13.03.2013 tarih ve 13-14/204-105 sayılı *Aygaz,* 22.10.2014 tarih ve 14-42/764-340 sayılı *Dogati*

- Bulgu-232'de yer alan *"fiyat ne vereyim porgramı abdi ile görüşürüm"*, *"Abi fiyat 1100 verebiliriz"*,
- Bulgu-233'te yer alan *"1200 verelim abi"*, *"1200 tl/m3 verebiliriz"*,
- Bulgu-234'te yer alan *"(…) fiyat ne verelim ?"*, *"Umurlu 1100 Germencik 1200 verelim"*,
- Bulgu-237'de yer alan *"Ne yazalım"*, *"Ben 1150 dedim ama 1050 fiyat var dediler"*,
- Bulgu-239'da yer alan *"C25 POMPALI 1100 OLRUMU ŞEFİM AZMI OLUR"*, *"Senin için uygunsa bizim için sorun yok"*,
- Bulgu-244'te yer alan *"şefim köşk yolu üzeri beyköy c25 pompalı 150 m3 hayvan damı 2 hafta içinde bitecek"*, *"1100 tl satış"*, *"c30 p satış 1200"*

şeklindeki ifadeler oluşturmaktadır[161].

(523) Yukarıda bazı örneklerine yer verilen bulgulara konu yazışmaların tamamında BATIBETON'un ASBETON'a satışını yaptığı hazır beton ürünlerinin (bazı bulgularda alış fiyatlarıyla birlikte) ASBETON'un müşterilerine vereceği satış fiyatlarını da içerdiği görülmektedir. Bu noktada öncelikle "Dikey İlişkiler Bağlamında Rekabet Sınırlamaları" bölümünde yer verilen mevzuat hükümlerine değinmek gerekmektedir. Anılan bölümde, yeniden satış fiyatına müdahale eyleminin doğrudan ve dolaylı yolla ortaya çıkabileceği ifade edilmektedir. Öte yandan anılan Tebliğ'de *"Tarafların herhangi birisinin baskısı veya teşvik etmesi sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla, sağlayıcının azami satış fiyatını belirlemesi veya tavsiye etmesi mümkündür."* düzenlemesine de yer verilmiştir. Dolayısıyla 2002/2 sayılı Tebliğ uyarınca, tavsiye niteliğindeki perakende satış fiyatlarının sağlayıcının baskı ve teşviki sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi gerekmektedir. Bu bakımdan ilgili bulgulara konu yazışmaların, yeniden satış fiyatlarının tavsiyesi niteliğinde olup olmadığı, ASBETON'un müşteriye yapacağı satış fiyatına yönelik baskı ve teşvik unsurunu taşıyıp taşımadığı hususu ile hususu ile birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

(524) Söz konusu bulgular, yukarıda verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirildiğinde, bulguda yer alan ifadelerin ilk bakışta ASBETON'un yeniden satış fiyatının belirlendiği izlenimi oluştursa da yazışma içerikleri incelendiğinde ASBETON'un BATIBETON'a müşterilerine vereceği fiyatların ne olması gerektiğine ilişkin soru yönelttiği, BATIBETON'un ise bu sorulara karşılık bir fiyat önerisinde bulunduğu görülmektedir. Burada ASBETON'un BATIBETON'a fiyat bilgisi sormasının nedeni sorgulandığında, dosya kapsamında elde edilen bilgilere göre, hazır beton ürününün maliyetinin her müşteriye göre (özellikle taşıma maliyetleri, işin büyüklüğü ve ödeme koşulları) değişmesi hususu ön plana çıkmaktadır. ASBETON'un 2021-2023 yılları arasında üretim faaliyetlerini giderek azalttığı, beton araçlarını sattığı ve yalnızca yeniden satıcı olarak faaliyet göstermeye başladığı, nitekim 23.09.2023 tarihi itibarıyla hazır beton üretim faaliyetlerini tamamen sonlandırmasıyla yalnızca yeniden satıcı olarak hazır beton satışı alanında faaliyet gösterdiği düşünüldüğünde bir bölgeden beton talebi olduğu zaman bu bölgede ortalama beton fiyatının ne olduğunu betonu tedarik ettiği üreticisine sorduğu anlaşılmaktadır. Nitekim bu durum Bulgu-227'de de yer alan ve ASBETON tarafından gönderilen *"Buraya gidermiyiz gidersek fiyat ne olur",*

[161] Dosya kapsamında elde edilen 18 bulgunun tamamı benzer içeriğe sahip olduğundan bu bulgular içerisinden seçilen birkaç ifadeye yer verilmiştir.

ile Bulgu 206'da yer alan ve yine ASBETON tarafından gönderilen *"C25 POMPALI 150 M3 ÇİNE MERKEZ VİLLA İNŞAATI (.....) 10 GÜNE İNŞAAT BAŞLAYACAK (…) Ne verelim"* şeklindeki ifadelerle de desteklenmektedir. Bu çerçevede ASBETON'un, müşterilerden gelen beton taleplerine karşılık işin konumunu ve talep edilen beton miktarını belirterek tedarikçiden (BATIBETON'dan) tavsiye niteliğinde fiyat bilgisi talep ettiği anlaşılmaktadır.

(525) Anılan yazışmalarda BATIBETON'un ASBETON'a fiyat önerisinde bulunduktan sonra bu fiyatları uygulayıp uygulamadıklarını kontrol eden bir tutum sergilemediği, ASBETON'a uyguladığı/uygulayacağı fiyatların düşük olduğuna ilişkin uyarıda bulunmadığı veya fiyatların yükseltilmesi amacıyla iletişime geçmediği görülmektedir. Dolayısıyla ilgili yazışmalarda BATIBETON'un fiyata doğrudan veya dolaylı bir müdahalesinin bulunmadığı; bu kapsamda, söz konusu ifadelerde geçen satış fiyatlarının tavsiye niteliğinde olduğu değerlendirilmektedir. Nitekim yazışmaların tamamında BATIBETON tarafından iletilen fiyatların ASBETON'a verilen satış fiyatlarının yanında alış fiyatlarını da içermesi verilen fiyatların tavsiye niteliğinde olduğunu destekler niteliktedir. Konuya ilişkin Kurulun *Gül Ecza*[162] kararında da bayiden gelen taleplere karşılık verilen alış ve satış fiyatlarını içeren ve yaptırım veya baskı unsuru içermeyen yazışmaların talimat değil tavsiye niteliğinde olduğu yönünde değerlendirme yapılmıştır.

(526) Bu kapsamda müdahalenin varlığının açıkça ortaya konulamadığı bir durumda tavsiye fiyatın asgari/sabit fiyat haline gelmesine ilişkin tali unsurların bulunup bulunmadığının araştırılması gerekmektedir. 2002/2 sayılı Tebliğ'e göre, tavsiye niteliğindeki perakende satış fiyatlarının sağlayıcının baskısı veya teşviki sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi gerekmektedir. Bu çerçevede yer verilen bulguların tamamında BATIBETON'un tavsiye ettiği fiyata uyum göstermesi için ASBETON'a baskı ve teşvikte bulunduğuna ilişkin herhangi bir ifadeye rastlanmadığı görülmektedir. Bu sebeple ilgili bulgular yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında, söz konusu bulguların yeniden satış fiyatının tespitine dayanak oluşturmayacağı değerlendirilmektedir.

I.4.3. Soruşturma Tarafı Teşebbüsler Tarafından Sunulan Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirilmesi

I.4.3.1. Taraflarca Müşteri Paylaşımı ve Fiyat Tespitine İlişkin Yapılan Ortak Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirilmesi

a. Taraflarca Yapılan Usule Yönelik Ortak Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirilmesi

(527) BATIBETON ve BATIÇİM tarafından gönderilen yazılı savunmalarda özetle;

- Anayasa Mahkemesi'nin (AYM) 23.03.2023 tarihli kararında usulüne uygun şekilde verilen bir mahkeme kararı olmaksızın teşebbüsün yönetim işlerinin yürütüldüğü kısımlar ile çalışma odaları gibi herkesin serbestçe giremediği alanlarda yerinde inceleme yapılmasının, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın (Anayasa) 21. maddesinde düzenlenen konut dokunulmazlığı hakkına müdahale etmek anlamına geldiğine hükmettiği, AYM'nin bu kararının idare makamlarını da bağladığı ve bu kararın sübjektif (tarafları ile sınırlı) değil, objektif (herkes açısından sonuç doğuran) etkiyi haiz bir karar niteliğinde olduğu,

[162] 01.07.2021 tarih ve 21-33/446-222 sayılı Kurul kararı.

- Bu kapsamda Danıştay 13. Dairesi'nin de 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinde öngörülen yerinde inceleme yetkisinin, Kurum tarafından kullanımı bakımından; gerek yerinde incelemenin Kurul kararıyla yapılabilmesinin gecikmesinde sakınca bulunan hallerle sınırlı tutulmaması gerekse bu kararın yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulmasının zorunlu tutulmaması dolayısıyla Anayasa'nın 21. maddesinde düzenlenen güvenceleri sağlamadığından hareketle ilgili hükmün öngörülen kapsamda iptali için AYM'ye başvurduğu, dolayısıyla AYM'nin bireysel başvuru sonucunda vermiş olduğu karar üzerine, Danıştayın da anılan kapsamda ilgili hükmün Anayasa'ya aykırı olduğu görüşüne sahip olduğu,
- İşbu soruşturma kapsamında yapılan yerinde incelemenin AYM'nin ilgili kararından sonra icra edildiği, diğer yandan Kurulun da çeşitli kararlarında hukuki belirlilik sağlanıncaya kadar incelemelerin mahkeme kararı olmaksızın yapılmasına dair karşı oy yazılarına yer verildiği,
- Yerinde inceleme sonrasında elde edilen delillerin konut dokunulmazlığı hakkını ihlal etmesi, bahsi geçen delillerin hukuka aykırı şekilde elde edildiği sonucunu da doğurduğu, bu nedenle hukuka aykırı şekilde elde edilen delillere dayanılarak hukuka aykırılık tespitinde bulunulamayacağı, bulunulması ihtimalinde ise verilen kararın hukuken sakat nitelikte olacağı

hususları belirtilmiştir.

<u>Değerlendirme</u>

(528) 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesi;

> "*Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin:*
>
> *a) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,*
>
> *b) Belirli konularda yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir,*
>
> *c) Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir.*
>
> *İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idarî para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundururlar. İlgililer istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlüdür. Yerinde incelemenin engellenmesi veya engellenme olasılığının bulunması durumunda sulh ceza hâkimi kararı ile yerinde inceleme yapılır."*

hükmünü haizdir.

(529) Dosya kapsamında yapılan yerinde incelemelerde de anılan Kanun'un amir hükmü çerçevesinde görevli meslek personeli tarafından usulüne uygun olarak düzenlenmiş yetki belgeleri ile Kurum kimlik kartları teşebbüse ibraz edilmiş ve dosya konusu ile gerçekleştirilecek incelemeye ilişkin bilgilendirilme sağlanmıştır. Akabinde teşebbüs çalışanlarının fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan verileri ve belgeleri, teşebbüsün ilgili çalışanlarının refakatleri eşliğinde incelenmiştir. Nihayetinde dosya konusu ihlal iddialarıyla ilgili olabileceği değerlendirilen belgelerin birer kopyası, dosya kapsamında daha detaylı bir şekilde incelenmek üzere alınmıştır. Alınan belgelerin bir örneği de teşebbüste bırakılmıştır. Yerinde inceleme sürecini özetleyen ve iki nüsha şeklinde düzenlenen yerinde inceleme tutanağı taraflarca okunup kabul

edildikten sonra imzalanmış ve bir nüshası kopyaları alınan belgelerin bir suretiyle birlikte teşebbüste bırakılmıştır. Dolayısıyla yerinde incelemeler 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesi ile Kurula verilen yetki çerçevesinde ve anılan Kanun'a uygun biçimde gerçekleştirilmiştir.

(530) Diğer taraftan, AYM Genel Kurulu'nun, 20.06.2023 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 23.03.2023 tarihli Ford Otomotiv Sanayi AŞ'nin 2019/40991 sayılı bireysel başvurusuna yönelik verdiği kararda (Ford Kararı), yerinde inceleme ile konut dokunulmazlığının ihlal edildiğine ilişkin karar verilmekle birlikte inceleme sonunda elde edilen belgelere ilişkin herhangi bir değerlendirmeye yer verilmediği görülmektedir. Öte yandan kararda, yerinde incelemelerde elde edilen delil ışığında ulaşılan ihlal sonucunda verilen idari para cezasına ilişkin olarak mülkiyet hakkının ihlal edilmediği sonucuna da ulaşılmıştır. Nihayetinde yapısal sorunun çözümü için keyfiyetin Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirilmesine karar verilmiştir.

(531) 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un (6216 sayılı Kanun) "Bireysel Başvuru" başlıklı 45. maddesinin üçüncü fıkrası; *"Yasama işlemleri ile düzenleyici idari işlemler aleyhine doğrudan bireysel başvuru yapılamayacağı gibi Anayasa Mahkemesi kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler de bireysel başvurunun konusu olamaz."* hükmünü amirdir. Bu itibarla AYM'ye anılan Kanun'un 45. maddesi uyarınca yapılan bireysel bir başvuru neticesinde, Anayasa'ya aykırı olduğu iddiasıyla bir kanun hükmünün iptal edilmesi mümkün olmadığı gibi Ford Kararının da var olan bir kanun hükmünün yürürlüğünü ortadan kaldırması mümkün değildir. Dolayısıyla Ford Kararı ile 4054 sayılı Kanun'un ilgili hükmünün zımnen ilga edildiğinin iddia edilmesi, ilgili mevzuat ve Ford Kararının gerekçesinden de açıkça görüldüğü üzere, hukuki dayanaktan yoksundur.

(532) Bir diğer ifadeyle; Ford Kararı bireysel başvuru üzerine verilmiş bir karar olup 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinde düzenlenen yerinde inceleme yetkisinin iptali söz konusu değildir. Bu itibarla 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesi halen yürürlükte olup ilgili kişiler ve idare, söz konusu hükme uymakla yükümlüdür. Öte yandan AYM'nin söz konusu kararında vurgulandığı üzere; Kurumun var olan Kanun maddesini Anayasa'ya aykırı biçimde yorumlamasından kaynaklanan bir hukuka aykırılık da bulunmamaktadır. Ford Kararında, kararın bilgi ve takdiri için Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilmesi ve ilgili Kanun hükmünün gözden geçirilmesi gerektiğinin belirtilmesinin ötesinde bir tespite yer verilmemiştir.

(533) Bununla birlikte 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin dördüncü fıkrası; *"(4) Mahkeme, bir kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez."* hükmünü haizdir. Bu itibarla AYM; bir kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün tamamını veya bir hükmünü iptal ederken dahi yerine yeni bir uygulama getirecek şekilde hüküm tesis edemezken idarenin halen var olan ve uymakla yükümlü olduğu bir kanun hükmünün aksine hareket etmesi ya da yorum yolu ile yasanın öngördüğünden farklı bir uygulama benimsemesi hukuken mümkün değildir.

(534) Sonuç olarak işbu dosya kapsamında 4054 sayılı Kanun'un yürürlükteki ilgili hükümlerine uygun bir şekilde yapılan yerinde incelemede elde edilen delillerin hukuka aykırı olduğu savunmasının kabul edilebilir olmadığı değerlendirilmektedir.

(535) ÇİMBETON ve ÇİMENTAŞ tarafından gönderilen yazılı savunmalarda özetle;

- Soruşturma Bildirimi'nde yer alan bulgulara ilişkin yapılan değerlendirmelerin Önaraştırma Raporu'nda/Bilgi Notu'nda yer alan açıklamalardan kaynaklanıyor olabileceği, dolayısıyla ilgili Bilgi Notu'nun taraflarla paylaşılmamasının tarafların savunma hakkını kısıtladığı, kartel iddiasına dayanak yapılan belgelerin paylaşılmamasının ise 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesi kapsamında başta savunma hakkı olmak üzere tarafların diğer kanuni haklarını da kısıtladığı,
- ABAD tarafından rekabet hukukunda *ne bis in idem* ilkesinin Aalborg Portland[163] kararında uygulama alanı bulması için gerekli görülen temel şartların (i) olayların aynılığı, (ii) kişinin aynılığı ve (iii) korunan hukuki menfaatin aynılığı olarak belirlendiği, bu bakımdan ÇİMENTAŞ ve ÇİMBETON'un aynı soruşturmada aynı ilgili ürün ve coğrafi pazarda hem kartel hem de kartel kolaylaştırıcılığı iddiasıyla karşı karşıya kalmasının *ne bis in idem* ilkesinin uygulanması bakımından fiilin ve kişinin aynılığı şartlarını sağladığı ve dolayısıyla soruşturmaya ÇİMBETON ve ÇİMENTAŞ'ın birlikte dâhil edilmesinin sonuçları itibarıyla *ne bis in idem* ilkesi ile çatışabileceği

hususları ifade edilmiştir. ÇİMBETON tarafından ayrıca; savunma hakkının bir uzantısı olan silahların eşitliği ilkesi uyarınca, Kurumun sahip olduğu geniş yetkiler kapsamında elde edilen ve ÇİMBETON'un rekabetçi davranışlarını destekleyen bulguların varlığı halinde söz konusu bulguların da ÇİMBETON ile paylaşılması gerektiği, mevcut dosyada ihlal iddiasına dayanak oluşturan belgelerin orijinal hallerinin gönderilmemiş olmasının anılan ilkeye de aykırılık oluşturduğu hususlarına yer verilmiştir.

Değerlendirme

(536) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası *"Kurul, başlattığı soruşturmaları soruşturmaya başlanması kararının verildiği tarihten itibaren 15 gün içinde ilgili taraflara bildirir. Kurul, bu bildirim yazısı ile birlikte, iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgiyi ilgili taraflara gönderir."* hükmünü amirdir. Ek olarak, 4054 sayılı Kanun'un 44. maddesine göre Kurulun tarafları bilgilendirmediği ve savunma hakkı tanımadığı konuları vereceği kararlara dayanak yapmasının mümkün olmadığı bilinmektedir. Bu kapsamda, Kurulun 26.10.2023 tarihli ve 23-50/955-M sayılı ve 29.02.2024 tarihli ve 24-11/180-M sayılı kararları ile yürütülen soruşturma uyarınca, soruşturma tarafı teşebbüslere, 10.11.2023 ve 13.03.2024 tarihlerinde gönderilen soruşturma bildirimleri aracılığıyla; isnat olunan iddialar ile söz konusu iddialara dayanak oluşturan belge ve değerlendirmeler ticari sırlardan arındırılarak gönderilmiştir.

(537) Öte yandan soruşturma tarafı teşebbüs sayısının birden fazla olması, ihlal şüphesine dayanak oluşturan belgelerin ihlal şüphesi bulunan teşebbüs dışındaki çeşitli teşebbüsler bakımından da kişisel ve/veya ticari sır niteliğini haiz bilgiler içermesi ve teşebbüslerin kendileri bakımından ihlal şüphesine dayanak teşkil etmeyen tespit/değerlendirmeler içermesi nedenleriyle, Kurul içtihadına uygun olarak, ilgili belge ve değerlendirmelerde ticari sır işaretlemesi yapılarak her bir teşebbüs özelinde oluşturulan bildirimler taraflara iletilmiştir. Bu kapsamda anılan hususlar da dikkate alınmak suretiyle, teşebbüslerin savunma haklarını kısıtlamamak adına kendileri ile alakalı olan ve savunma sürecinde göz önünde bulundurulması gereken kısımlarda karartma yapılmamıştır.

[163] Aalborg Portland and Others v. Commission, Joined Cases C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P, C-219/00 P (07.01.2004).

(538) Önaraştırma raporu ve eklerinin taraflara gönderilmesinin gerekip gerekmediğine yönelik hususlar 2010/3 sayılı Dosyaya Giriş Hakkının Düzenlenmesine ve Ticari Sırların Korunmasına İlişkin Tebliğ (2010/3 sayılı Tebliğ) kapsamında ele alınmıştır. Anılan Tebliğ'e göre bu tür bir talebin karşılanıp karşılanamayacağına yönelik yapılacak değerlendirmede, öncelikli olarak talep edilen belgenin Kurum içi yazışma niteliğinde olup olmadığının ve daha sonra eğer bu niteliği haiz ise teşebbüsü aklayıcı ya da suçlayıcı delil niteliğinin bulunup bulunmadığının tespit edilmesi gerekmektedir.

(539) Danıştay 13. Dairesi, 16.03.2007 tarihli ve E:2005/6715 ve K:2007/1416 sayılı kararında, Kurul tarafından önaraştırma sonucunda alınan soruşturma açılması kararının iptali istemini değerlendirmiştir. Daire, kararında,

> "*İdari işlemlerin yukarıda belirtilen niteliği ve dava konusu işlemin içeriği birlikte değerlendirildiğinde; dava konusu Kurul kararının, kesin ve yürütülebilir bir işlem olmadığı, buna karşılık nihai kararın tesisine yönelik hazırlayıcı işlem olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu duruma göre 2577 sayılı Kanunda yer alan yasal düzenleme karşısında, idari davaya konu edilebilecek nitelikleri taşımayan, soruşturma açılmasına yönelik dava konusu Rekabet Kurulu kararının iptali isteminin esasının incelenmesi olanağı bulunmamaktadır."*

ifadeleri ile soruşturma açılması kararının nihai kararın tesisine yönelik hazırlayıcı bir işlem olduğu tespitini yapmıştır. Bu çerçevede, hazırlayıcı işlem niteliğindeki soruşturma açılması kararına kadarki dönemde Kurum bünyesinde hazırlanan önaraştırma raporunun hazırlayıcı işlem niteliğinde birimler arası birer yazışma olduğuna şüphe bulunmamaktadır.

(540) Ulaşılan noktada değerlendirilmesi gereken bir diğer durum söz konusu raporun 2010/3 sayılı Tebliğ'in 10. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında "aklayıcı ya da suçlayıcı delil niteliğine yönelik kısımlarının" bulunup bulunmadığıdır. Kurulun soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için gerçekleştirdiği, bilgi ve belge toplamaya ilişkin 30 günlük sürecin sonunda hazırlanan Önaraştırma Raporu, tarafların 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiklerine veya etmediklerine ilişkin herhangi bir yargı içermemektedir. Nitekim önaraştırma raporu, önaraştırma sürecinde elde edilen bilgi ve belgeler ile raportörlerin soruşturma açılmasına gerek olup olmadığına ilişkin görüşünün Kurulun bilgisine sunulmasından ibarettir.

(541) Öte yandan önaraştırma raporunda teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına dayanak oluşturan tüm deliller (varsa diğer taraflara ait ticari sırlar arındırılarak) soruşturma bildiriminde teşebbüslere sunulmaktadır. Bu çerçevede soruşturma bildirimleri ile teşebbüslere 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesi çerçevesinde iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgi iletilmiş olup bu çerçevede teşebbüslerin haklarında ihlal şüphesi oluşturan bulgulara ilişkin kendilerini savunabilecek düzeyde bilgi sahibi olduğu açıktır.

(542) Bu kapsamda hazırlayıcı kurum içi yazışma olan ve niteliği gereği taraf hakkında nihai anlamda aklayıcı ya da suçlayıcı özellik taşımayan önaraştırma raporunun, 2010/3 sayılı Tebliğ'in 10. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında teşebbüslere gönderilmesi bir zorunluluk arz etmemekte olup, teşebbüslerin savunma haklarının kısıtlandığı yönündeki savunmalarının kabul edilebilir nitelikte olmadığı değerlendirilmektedir.

(543) Taraflarca öne sürülen bir diğer husus ÇİMENTAŞ ve ÇİMBETON'un aynı soruşturmada aynı ilgili ürün ve coğrafi pazarda hem kartel hem de kartel kolaylaştırıcılığı iddiasıyla karşı karşıya kalmasının *ne bis in idem* ilkesinin uygulanması bakımından fiilin ve kişinin aynılığı şartını sağladığı ve dolayısıyla soruşturmaya ÇİMBETON ve ÇİMENTAŞ'ın birlikte dâhil edilmesinin sonuçları

itibarıyla *ne bis in idem* ilkesi ile çatışabileceği yönündedir. Ne bis in idem ilkesi, aynı eylem ve konudan ötürü mükerrer yargılama yapılmasına ve ceza uygulanmasına izin verilmemesini ifade eden bir ceza hukuku prensibidir[12]. Anılan ilke idari yaptırımlar bakımından dayanağını Kabahatler Kanunu'ndan almaktadır. Anılan Kanun'un İçtima başlıklı 15. maddesinde;

> *"(1) Bir fiil ile birden fazla kabahatin işlenmesi halinde bu kabahatlere ilişkin tanımlarda sadece idarî para cezası öngörülmüşse, en ağır idarî para cezası verilir. Bu kabahatlerle ilgili olarak kanunda idarî para cezasından başka idarî yaptırımlar da öngörülmüş ise, bu yaptırımların her birinin uygulanmasına karar verilir. (2) Aynı kabahatin birden fazla işlenmesi halinde her bir kabahatle ilgili olarak ayrı ayrı idarî para cezası verilir. Kesintisiz fiille işlenebilen kabahatlerde, bu nedenle idarî yaptırım kararı verilinceye kadar fiil tek sayılır. (3) Bir fiil hem kabahat hem de suç olarak tanımlanmış ise, sadece suçtan dolayı yaptırım uygulanabilir. Ancak, suçtan dolayı yaptırım uygulanamayan hallerde kabahat dolayısıyla yaptırım uygulanır."*

hükmüne yer verilmiş olup bu doğrultuda anılan ilkenin kabahatler bakımından da benimsendiği anlaşılmaktadır. 4054 sayılı Kanun kapsamında yasaklanan davranışların kabahat niteliği taşıdığı göz önünde bulundurulduğunda, Kabahatler Kanunu'nda yer alan ne bis in idem ilkesinin bu Kanun bakımından da uygulanabilir olduğunu söylemek mümkündür[164].

(544) Ne bis in idem ilkesinin fiilin, kişilerin ve korunan hukuki menfaatin aynılığı olmak üzere üç unsuru bulunmaktadır. ÇİMBETON, Aydın ilinin Kuşadası, Efeler ve Nazilli bölgesine yönelik eylemleri; ÇİMENTAŞ ise Didim ilçesine yönelik eylemleri nedeniyle soruşturmaya dahil edilmiştir. Burada belirtmek gerekir ki Didim ilçesinde faaliyet gösteren hazır beton firmaları ile Aydın ilinin diğer ilçelerinde faaliyet gösteren hazır beton firmaları birbirinden tamamıyla farklılaşmaktadır. Ayrıca ÇİMBETON'un hazır beton firmaları arasında gerçekleştirildiği iddia edilen bir anlaşmanın tarafı olduğu, ÇİMENTAŞ'ın ise Didim ilçesinde faaliyet gösteren hazır beton firmaları arasında kurulduğu iddia edilen bir kartelin uygulanmasını kolaylaştırdığı yönündeki iddialar incelenmektedir. Bu kapsamda gerek coğrafi pazarların gerekse isnat edilen eylemlerin birbirinden tamamen farklı olduğu görülmektedir.

(545) Bu hususa ek olarak mülga Ceza Yönetmeliği'nin 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde "*Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi çerçevesinde temel para cezası hesaplanır. Temel para cezası, Kanunun 4 üncü veya 6 ncı maddelerinde yasaklanmış, piyasa, nitelik ve kronolojik süreç olarak birden fazla bağımsız davranışın saptanması halinde, her bir davranış için ayrı ayrı hesaplanır.*" ifadesi yer almaktadır[165]. Anılan hükümden hareketle ÇİMBETON ve ÇİMENTAŞ bakımından tek bir ceza uygulanmasının söz konusu olmadığı, tarafların her biri için bakımından ihlalin gerçekleştiği ilgili coğrafi pazarların farklı olduğu anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, mülga Ceza Yönetmeliğinde yer verilen "*piyasa, nitelik ve kronolojik süreç"* unsurları bakımından da birden fazla bağımsız davranış tespit edildiğinden ÇİMBETON ve ÇİMENTAŞ hakkında yapılacak ceza değerlendirmelerinin ayrı bir şekilde yapılması gerekmektedir. Her halükarda işbu

---

[164] Kurulun 26.08.2021 tarih ve 21-40/595-290 sayılı ve 15.12.2022 tarih ve 22-55/863-357 sayılı kararları.

[165] Soruşturma Raporu'nun teşebbüslere tebliğ edildiği tarihte yürürlükte bulunan mülha Ceza Yönetmeliği'nde, birden fazla bağımsız davranışın varlığı hâlinde her bir davranış için ayrı ayrı temel para cezası hesaplanacağı açıkça düzenlenmiş olmakla birlikte, ek görüş aşamasında yeni Ceza Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir. Yeni Ceza Yönetmeliği'nde anılan hükme birebir karşılık gelen bir düzenleme yer almamakla birlikte, Kurulun yerleşik içtihadında, farklı teşebbüsler bakımından farklı pazarlar, farklı davranışlar veya farklı hukuki isnatlar söz konusu olduğunda, ceza değerlendirmelerinin ayrı ayrı yapılması gerektiği kabul edilmektedir. Bu yaklaşım, ne bis in idem ilkesinin kapsamına ilişkin olarak rekabet hukukunda benimsenen genel ilke ve uygulamalarla da uyumludur. Bu itibarla, mülga Ceza Yönetmeliği'ne yapılan atıf, somut olayda ulaşılan değerlendirme ve sonuçları değiştirmemektedir.

soruşturmada ÇİMBETON hakkında soruşturma konusu iddialara yönelik ihlal isnadında bulunulmadığı da belirtilmelidir. Dolayısıyla ÇİMBETON ve ÇİMENTAŞ'ın birlikte soruşturmaya dâhil edilmesinin sonuçları itibarıyla *ne bis in idem* ilkesi ile çatışabileceği yönündeki savunmanın kabul edilebilir olmadığı değerlendirilmektedir.

(546) SERTTAŞ ve ŞÖLEN tarafından sunulan savunmalarda ise özetle; SERTTAŞ ve ŞÖLEN hakkında ciddi ve yeterli bir şüphe bulunmadığı halde soruşturma açılmasının hukuka aykırı olduğu belirtilmiştir.

Değerlendirme

(547) 4054 sayılı Kanun'un 42. maddesinde de ifade edildiği üzere, Kurul ihbar veya şikayet başvurularında ileri sürülen iddiaları ciddi ve yeterli bulması durumunda soruşturma açma kararı almasını takiben ihbar veya şikayet edenlere ileri sürülen iddiaların ciddi bulunduğunu ve araştırmaya başlandığını bildirmektedir. Bir araştırma aşaması olması nedeniyle soruşturma kararının alınması noktasında Kurulun ve soruşturma heyetinin elinde ciddi ve yeterli şüphe dışında, hangi teşebbüslerin rekabeti kısıtlayıcı işbirliği içerisinde oldukları hususunda ve suçlamaların temelini oluşturan işlemler hakkında kesin bir yargısı bulunmamaktadır. Buradaki önemli nokta önaraştırma itibarıyla oluşan şüphelerin tam olarak aydınlatılmamış olması, bir başka deyişle şüphenin devam ediyor oluşudur. Nitekim Danıştay'ın da şüphelerin tam olarak giderilmediği durumlarda soruşturma açılmasının esas olduğunu net bir şekilde ortaya koyan kararları bulunmaktadır[166]. Örneğin Danıştay 13. Dairesinin 30.11.2011 tarihli ve E. 2008/3117 K. 2011/5424 sayılı kararında şu değerlendirmede bulunulmuştur:

> *"Bu bağlamda, ön araştırma sonucunda rekabet kurallarını ihlal eden eylem, karar ve anlaşmaların söz konusu olmadığının hiç bir kuşkuya yer bırakmayacak şekilde ortaya çıkması halinde Kurulca soruşturma açılmamasına karar verileceği, ancak ön araştırma sonucu elde edilen bilgi ve delillerin bu sonuca ulaşmaya elverişli olmaması veya yetersizliği halinde ise soruşturma açılmasına karar verilmesi gerektiği konusunda duraksamaya yer yoktur.*
>
> *Başka bir anlatımla, ihbar ve şikayet başvurularında ileri sürülen iddia ve deliller ile re'sen araştırma sonucunda elde edilen bilgi ve bulguların noksan olduğu ve dolayısıyla ön araştırmaya konu edilen olayın soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı yönünde kesin bir kanaate ulaşmaya yetecek ölçüde aydınlatılmadığı hallerde Kurulca soruşturma açılmasına karar verilerek 4054 sayılı Yasanın 43. ve devamı maddelerinde düzenlenen idari usulün uygulanması sonucunda yapılacak değerlendirmenin 48. maddede öngörülen nihai kararla sonuçlandırılması gerekir.*
>
> *Aksi takdirde rekabet kurallarının ihlal edildiğine ilişkin iddialar açıklığa kavuşmadan soruşturma açılmaması yönünde alınan kararın rekabetin korunması amacına hizmet etmeyeceği kuşkusuzdur."*

(548) Yukarıda yer verilen hususlar dikkate alındığında, SERTTAŞ ve ŞÖLEN tarafından ileri sürülen, yeterli şüphe bulunmamasına rağmen soruşturma açılması kararının hukuka aykırı olduğu yönündeki savunmaların kabul edilemeyeceği değerlendirilmektedir.

(549) KABASAKAL, TÜREN YAPI, ÖZTÜRK ve BETONTAŞ tarafından ise Kurum kayıtlarına 11.12.2023 tarih ve 45851 sayı, 18.12.2023 tarih ve 46163 sayı, 29.11.2023 tarih ve 45499 sayı, 18.12.2023 tarih ve 46156 sayı ile intikal eden birinci yazılı savunmalarda usule ilişkin herhangi bir hususa yer verilmemiştir.

[166] Danıştay 13. Dairesinin 2015/4129 E., 2015/4686 K. sayılı; 2008/3117 E. 2011/5424 K. sayılı kararı.

b. Taraflarca Yapılan Esasa Yönelik Ortak Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirilmesi

(550) ÇİMBETON, SERTTAŞ ve ŞÖLEN tarafından sunulan yazılı savunmalarda özetle;

- Soruşturma Bildirimi'nde yer alan iddia ve isnatlarla bu iddialara dayanak olarak ileri sürülen belge ve ifadeler arasında uygun bir illiyet bağının bulunmadığı, ilgili belgelerin ne şekilde rekabet ihlali iddiasına konu olduğuna ilişkin herhangi bir tespitte bulunulmadığı, belirsizlik yaratan bu durum nedeniyle savunma hakkını etkili bir şekilde kullanmanın mümkün olmadığı, bulgulara ilişkin yapılan değerlendirmelerin varsayımlardan ibaret olduğu ve hatalı olduğu,
- ÇİMBETON, SERTTAŞ ve ŞÖLEN'in müşteri/bölge paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlal edecek nitelikte bir anlaşmaya yol açabilecek ne bir irade uyuşmasının ne de bu yönde bir belgenin varlığının söz konusu olduğu, anılan teşebbüslerin bir anlaşma ya da uyumlu eylem birlikteliği içinde olmadığı,
- Fiyatlama politikalarının kendi bağımsız iktisadi kararları sonucunda belirlendiği, piyasa davranışlarının kendi ticari kararları çerçevesinde oluştuğu ve esasen rekabetçi bir stratejiye sahip olunduğu

dile getirilmiştir.

Değerlendirme

(551) ÇİMBETON, SERTTAŞ ve ŞÖLEN tarafından, dosya kapsamında yer alan ihlal isnatları ile bu isnatlara dayanak olarak gösterilen belgelerde yer alan ifadeler arasında bir illiyet bağının bulunmadığı ve ilgili belgelerin ne şekilde rekabet ihlali iddiasına konu edildiğine ilişkin herhangi bir tespitte bulunulmaması nedeniyle savunma hakkının etkili bir şekilde kullanımının mümkün olmadığı ileri sürülmektedir.

(552) Önaraştırma ve ek çalışma kapsamında elde edilen deliller ile yapılan değerlendirmeler ışığında, ÇİMBETON tarafından rakip teşebbüsler ile birlikte fiyat tespiti (Bulgu-88, 151) ve bölge/müşteri paylaşımında (Bulgu-1, 42, 90, 151) bulunmak, SERTTAŞ tarafından rakip teşebbüsler ile birlikte bölge/müşteri paylaşımında (Bulgu-92, 127, 202) bulunmak ve ŞÖLEN tarafından pazarda faaliyet gösteren rakip teşebbüsler ile birlikte fiyat tespiti (Bulgu-88) ile bölge/müşteri paylaşımında (Bulgu-16, 73, 80, 81, 91, 92, 95, 96, 97) bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilmiş olabileceği ilgili teşebbüslere Soruşturma Bildirimleri çerçevesinde tebliğ edilmiştir.

(553) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası,

> "*Kurul, başlattığı soruşturmaları, soruşturmaya başlanması kararının verildiği tarihten itibaren 15 gün içinde ilgili taraflara bildirir ve tarafların ilk yazılı savunmalarını 30 gün içinde göndermelerini ister. Taraflara tanınan ilk yazılı cevap süresinin başlayabilmesi için Kurul'un bu bildirim yazısı ile birlikte, iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgiyi ilgili taraflara göndermesi gerekir*."

hükmünü amirdir. Bu çerçevede "yeterli bilginin" kapsamının ne olduğu sorusu öne çıkmaktadır. Kanun'un lafzında da belirtildiği üzere burada ölçüt olarak "iddiaların türü ve niteliğine" işaret edilmektedir. İşbu dosyaya ilişkin soruşturma bildiriminde taraflar gerek rekabetin kısıtlandığı şüphesi oluşturan belge/bulgular, gerekse bu bulguların rekabet hukuku bakımından işaret ettiği alanlar hakkında bilgilendirilmiş durumdadır. Bu çerçevede taraflara iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilginin sağlandığı değerlendirilmektedir.

(554) Diğer yandan yapılan bildirimlerde teşebbüsler arası koordinasyon şüphesinin ortaya konulması durumunda, incelemenin devam ettiği bir süreç olan soruşturma sürecinde işbirliğinin türüne ilişkin kesin bir sınıflandırma yapılması bir gereklilik değildir. Netice itibarıyla önaraştırma süreci teşebbüslerin rekabeti kısıtlayıcı davranışlarda ulunup bulunmadıklarına ilişkin ilk değerlendirmelerin yapıldığı bir geçiş süreci olup bu süreçte elde edilen rekabet ihlali şüphesi oluşturan bulgulara yönelik doğrudan bir sınıflandırma yapılması, incelemenin ilerleyen safhalarında bu bulgulara yönelik ek değerlendirme veya isnatlarda bulunulmasının önünde bir engel oluşturabilecektir. Örneğin bölge paylaşımı şüphesi oluşturan bir bulgu aynı zamanda bünyesinde rekabete duyarlı bilgi değişimini içeriyor da olabilmektedir. Belirtilen nedenlerle soruşturma bildiriminde yer verilen bulgular ve bu bulguların şüphe doğurduğu alanların genel çerçevesiyle soruşturma taraflarına sunulması suretiyle taraflara yeterli bilginin iletildiği değerlendirilmektedir.

(555) Bu doğrultuda ilgili teşebbüslerin ihlali türü ve niteliği bakımından Kurul tarafından yeterince bilgilendirilmedikleri ve bu nedenle savunma haklarını kullanamadıkları yönündeki savunmalarının kabul edilemeyeceği sonucuna varılmıştır.

(556) Bununla birlikte ÇİMBETON ve SERTTAŞ tarafından soruşturma konusu iddialara ilişkin ileri sürülen diğer savunmalar bakımından, dosya kapsamında yapılan incelemelerde anılan teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiklerine ilişkin yeterli bilgi ve belgeye ulaşılamamış olması ve bu teşebbüsler baımından herhangi bir ihlal tespitinde bulunulmamış olması nedeniyle ayrıca bir değerlendirme yapılmasına gerek görülmemiştir.

(557) ŞÖLEN bakımından ise soruşturma kapsamında yapılan incelemeler neticesinde, raporda incelenen tüm ilgili bulgular birlikte ele alındığında, söz konusu bulguların rakipler arası fiyat tespiti ve müşteri paylaşımı amacıyla yapılan bir anlaşmanın/uyumlu eylemin varlığını ortaya koyduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla ilgili bulguların ŞÖLEN'in diğer anlaşma/uyumlu eylem taraflarıyla sergilediği rekabet karşıtı davranışları koordine etme amacını ortaya koymak bakımından yeterli olduğu, ayrıca söz konusu anlaşmanın/uyumlu eylemin pazardaki etkilerinin ayrıca ortaya konulmasına gerek olmadığı değerlendirilmekte olup söz konusu bulgular ve değerlendirmeler neticesinde ŞÖLEN tarafından yapılan savunmaların kabul edilemeyeceği sonucuna ulaşılmaktadır.

(558) SERTTAŞ ve ŞÖLEN tarafından sunulan yazılı savunmalarda ayrıca özetle;

- Soruşturma tarafı teşebbüslerin neredeyse tamamının hazır beton üreticisi olduğu,
- SERTTAŞ ve ŞÖLEN'in hazır beton üreticisi olmadığı ve hazır beton üretim tesisinin bulunmadığı ancak hazır beton üreticilerinden temin ettikleri hazır betonu satarak aracı teşebbüs olarak faaliyet gösterdikleri, bu sebeple SERTTAŞ ve ŞÖLEN'in fiyatlandırma ve maliyet belirleme konusunda bir tekelinin bulunmadığı, Soruşturma Bildirimi'nde yer verilen *"Nazilli ilçesinde faaliyet gösteren hazır beton üreticilerinin ilçe sınırları dışındaki hazır beton üreticisi teşebbüslerin hazır beton satışı gerçekleştirmesine izin verilmediği"* yönündeki ifadelerin kendileriyle bağdaştırılamayacağı

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(559) ŞÖLEN ve SERTTAŞ tarafından hazır beton üreticilerinden hazır beton temin ederek ilgili ürünlerin satışını gerçekleştiren aracı teşebbüs konumunda faaliyet gösterdikleri, hazır beton üreticisi olmadıkları ve hazır beton üretim tesislerinin bulunmadığı belirtilmektedir. Kurulun anılan teşebbüslere yönelik 26.10.2023 tarih ve 23-50/955-M sayılı soruşturma açılmasına ilişkin kararında belirtildiği üzere, soruşturma konusunu Aydın ilinde hazır beton üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin birlikte fiyat belirlemek, bölge/müşteri paylaşımı yapmak ve yeniden satıcılarının satış fiyatını belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiaları oluşturmaktadır. Dolayısıyla mevcut soruşturma yalnızca hazır beton üretim tesisine sahip olan üretici teşebbüslerle sınırlı olmayıp aynı zamanda hazır beton üretim tesisi bulunmaksızın hazır beton satışı gerçekleştiren teşebbüsleri de kapsamaktadır.

(560) Öte yandan dosya kapsamında tespit edilen eylemlerin amacı itibarıyla rekabet ihlali niteliği taşıdığı göz önüne alındığında, bayilerin fiyatlar üzerinde belirleyici bir role sahip olmadıkları kabul edilse dahi hazır beton sektöründe bayi olarak faaliyet gösteren teşebbüslerin fiyatlama davranışlarında bağımsız olduğu, bu çerçevede bayilerin bağımsız bir şekilde fiyat belirlemek yerine yapılan toplantılarda alınan kararlar doğrultusunda belirlenen fiyatlara uyum sağlamaya yönelik iletişimlerde bulunmaları, tek başına ihlalin varlığı için yeterli sayılmaktadır. Dolayısıyla ŞÖLEN ve SERTTAŞ tarafından hazır beton üretim tesislerinin bulunmaması ve/veya üretici konumunda bulunmamaları nedeniyle bir anlaşmanın tarafı olamayacakları yönündeki savunmalarının kabul edilemeyeceği değerlendirilmektedir.

(561) ÇİMBETON ve ŞÖLEN tarafından sunulan yazılı savunmalarda özetle;

- Soruşturma Bildirimi'nde ifade edilen uyumlu eylem karinesinin ön koşulu olan irade uyuşmasının rekabeti kısıtlayıcı şekilde fiyat belirlenmesine dair bir anlaşmanın tarafı olunduğunu ortaya koymadığı, hatta buna ilişkin bir anlaşmanın varlığına dair unsurların da ortaya konulmadığı,
- ÇİMBETON ile ŞÖLEN'in pazardaki rekabet parametrelerinin rekabeti engellediği, bozduğu veya kısıtladığına ve bu parametrelerin piyasalardaki diğer teşebbüslerin davranışlarıyla benzerlik göstermesi koşulunun yerine getirilip getirilmediğine ilişkin bir araştırma veya değerlendirmenin bulunmadığı,
- Herhangi bir pazar verisine, fiyat analizine ya da ekonomik verilere yer verilmediği, bu sebeple 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eder nitelikte bir uyumlu eylemin tarafı olunduğu yönündeki çıkarımının dayanaktan yoksun olduğu

belirtilmiştir.

Değerlendirme

(562) ÇİMBETON ve ŞÖLEN tarafından uyumlu eylem karinesinin ön koşulu olan irade uyuşmasının ve rekabeti kısıtlayıcı şekilde fiyat belirlenmesine dair bir anlaşmanın tarafı olunduğunun ortaya konulmadığı ve anlaşmanın varlığına dair unsurların ortaya konulmadığı, ayrıca anlaşmanın varlığına ilişkin unsurların bulunmadığı ve herhangi bir pazar verisine, fiyat analizine ya da ekonomik veriye yer verilmediği ileri sürülmektedir.

(563) Yatay Kılavuz'un 18. paragrafında rekabeti kısıtlama amacı bulunan bir anlaşmanın doğası gereği 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal teşkil etmesi sebebiyle söz konusu anlaşmanın pazardaki fiili veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek bulunmadığı ifade edilmiştir. Daha açık bir ifade ile, rekabet

hukukunda amaç bakımından ihlal niteliği taşıyan davranışlarda, ihlalin varlığının tespiti yeterli olup ihlal konusu eylemlerin piyasada etki doğurduğunun ayrıca analiz edilmesine gerek bulunmamaktadır. Öte yandan yürütülen soruşturma süreci neticesinde bir anlaşmanın varlığının açıkça ortaya konulamadığı bulgular özelinde ileri sürülen iddialar pazar verisi ve ekonomik veriler ile açığa kavuşturulmuştur. Yapılan incelemeler sonucunda, ŞÖLEN hakkında elde edilen bulguların teşebbüslerin rekabetçi davranışlarını koordine etmeye yönelik bir anlaşma/uyumlu eylemin varlığını ortaya koymak bakımından yeterli olduğu; buna karşılık ÇİMBETON hakkında elde edilen bulguların ise tek başına bir anlaşmanın varlığını ortaya koymak bakımından yeterli olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

(564) Bu kapsamda ÇİMBETON ve ŞÖLEN tarafından ileri sürülen bu savunmanın kabul edilemeyeceği değerlendirilmektedir.

(565) BATIBETON, BETONTAŞ, ÇİMBETON, TÜREN YAPI ve SERTTAŞ tarafından sunulan yazılı savunmalarda özetle;

- Soruşturma Bildirimi'nde yer alan şüphelere yönelik üçüncü taraflardan elde edilen bulguların münferiden ya da kümülatif olarak değerlendirilmesi sonucunda herhangi bir ihlal şüphesi dahi teşkil edebilecek delil seviyesine erişmediği,
- BATIBETON, BETONTAŞ, ÇİMBETON, TÜREN YAPI ve SERTTAŞ hakkında soruşturma açılmasına esas teşkil eden delillerin tamamının teşebbüslerin yetkilileri ve çalışanlarına ait olmayıp üçüncü taraf kişilerin beyanına dayandığı, bu tür delillere hukuken değer atfedilmesinin ancak bu delilleri destekleyen ve teyit eden başka delillerin bulunmasına bağlı olduğu, aksi halde rakip bir teşebbüsün kendi personeline ait iç yazışmalarının tek başına aleyhe delil olarak kullanılamayacağı,
- Birden çok teşebbüsü ve hatta pazardaki tüm teşebbüsleri içeren geniş kapsamlı soruşturmalarda elde edilen verilerin/delillerin, her bir teşebbüs bakımından ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiği, topyekûn bir değerlendirmenin teşebbüsler özelinde hatalı sonuçlara varılmasına yol açabileceği,
- Farklı yargı mercilerindeki rekabet hukuku uygulamalarında da rekabet hukukuna aykırı bir koordinasyon iddiasının ispatında öncelikle birincil delillere dayanıldığı, daha sonra varsa ikincil delillerden yararlanılmasının kabul edildiği,
- Soruşturma Bildirimi'nde herhangi bir iktisadi analize yer verilmeksizin yalnızca üçüncü taraf teşebbüslerin iç yazışmalarına yer verilmek suretiyle BATIBETON, BETONTAŞ, ÇİMBETON, TÜREN YAPI ve SERTTAŞ'ın rekabeti ihlal ettiğine dair şüphe oluştuğu sonucuna ulaşıldığı,
- Soruşturma Bildirimi'nde bu nitelikte bir ikincil delile de yer verilmediği, düşük ispat gücüne sahip ikincil delillerin, masumiyet karinesinin bertaraf edilmemesi adına birincil deliller ile desteklenmesi ve güvenilirliklerinin detaylı bir incelemeye tabi tutulması gerektiği,
- Tarafların dâhil olmadığı yazışmaların, iddia edildiği gibi rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın tarafı olunduğunu göstermediği ve delillerin buna işaret etmemesi nedeniyle ispat ölçüsü bakımından tartışmaya girmenin de rasyonel olmadığı, Kurulun[167] da bu yönde değerlendirme yaptığı,

[167] Kurulun 13.06.2019 tarih ve 19-21/306-132 sayılı *Mardin Tavuk Yumurtası Üreticileri* kararında "*"…Teşebbüsler, toplantıda herhangi bir uzlaşıya varılamadığı gibi ele alınan hususların da hayata geçirilemediğini ifade etmişlerdir. Her ne kadar FIRAT YUMURTA'nın toplantıya rekabeti kısıtlama*

- BATIBETON, BETONTAŞ, ÇİMBETON, TÜREN YAPI ve SERTTAŞ'ın tarafı yahut dahli bulunmayan bu teşebbüslerin bilgisi dışında üçüncü kişiler arasında gerçekleşen iletişimler nedeniyle rekabete aykırı bir anlaşma içerisindeymiş gibi değerlendirilmelerinin isabetli olmadığı

hususları belirtilmiştir.

Değerlendirme

(566) 4054 sayılı Kanun'un 40. ve 44. maddeleri uyarınca rekabet hukukunda re'sen araştırma ve re'sen harekete geçme ilkeleri geçerlidir. Söz konusu ilkelere ek olarak, Kurul adına hareket eden yetkili raportörlerin 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinde öngörülen yetkileri kullanmak suretiyle her türlü evrak ve bilgiyi talep edebileceği, benzer şekilde ihlal iddiasına muhatap olan teşebbüslerin de "kararı etkileyebilecek her türlü bilgi ve delili" Kurula sunma imkânına sahip olduğu öngörülmüştür. Bu çerçevede Kurum uygulamasında usul bakımından serbest delil sisteminin geçerli olduğu görülmektedir.

(567) Serbest delil sisteminin geçerli olduğu hukuk alanlarında delillerin ispat gücünün ölçülmesinde esas alınan temel kriter "delilin güvenilirliği"dir. Bu çerçevede delilin kaynağı, diğer bir ifadeyle nereden yahut kimden elde edildiği hususu, sözü edilen kriterin değerlendirilmesi bakımından dikkate alınacak unsurlardan birisini oluşturmaktadır. Nitekim bilginin kaynağı ile karar mercii arasındaki vasıta sayısı arttıkça, delilin ispat gücü azalmaktadır. Dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca yasaklanan rekabet ihlalleri bakımından, anlaşmanın/uyumlu eylemin tarafı olan teşebbüslerden elde edilen delillerin ispat gücünün, birinci elden elde edilmiş deliller olmaları sebebiyle daha yüksek olduğu kabul edilmektedir.

(568) İhlale taraf olan teşebbüslerde yapılan incelemelerde yahut sözü edilen teşebbüsler adına beyanda bulunan kişilerin ifadeleri vasıtasıyla elde edilen delillerin ispat gücünün yüksek olduğu belirtilmekle birlikte, ihlale taraf olan teşebbüslerin tamamından delil elde edilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. Özellikle eş zamanlı olarak, diğer bir ifadeyle ihlale taraf olan teşebbüslerden biri tarafından oluşturulan bir belgenin, kim tarafından düzenlendiğine bakılmaksızın delil olarak kullanılabileceğinin vurgulanması gerekmektedir. Nitekim delilin ispat gücü bakımından belirleyici olan husus, belgenin kime ait olduğu ya da hangi teşebbüste yapılan yerinde incelemede elde edildiği değil, içerik itibarıyla neyi ifade ettiğidir.

(569) Sözü edilen hususa ek olarak; her bir teşebbüsten ihlale ilişkin delil elde edilmesinin zorunlu olduğu yönünde bir kabulün, Kurulun 01.02.2002 tarih ve 02-06/51-24 sayılı kararında da ifade edildiği üzere, delilleri yok etmede daha başarılı olan teşebbüslerin ödüllendirilmesine yol açacağı açıktır. Bu nedenle rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma/uyumlu eyleme dâhil olan teşebbüslerden biri tarafından oluşturulan ve diğer teşebbüslerin de ihlale iştirak ettiğini kayda alan belgeler, bahse konu teşebbüslerin tamamı bakımından ispat vasıtası olarak kabul edilmektedir. Bu çerçevede BETONTAŞ, ÇİMBETON, TÜREN YAPI ve SERTTAŞ hakkında soruşturma açılmasına esas teşkil eden delillerin tamamının teşebbüslerin yetkilileri ve çalışanlarına ait olmayıp üçüncü taraf kişilerin beyanlarına dayandığı yönündeki

---

niyetiyle katıldığı anlaşılsa da, diğer katılımcı teşebbüslerde bu niyetle örtüşen bir irade bulunmadığı görülmektedir. Nitekim teşebbüslerin sonraki dönemlerdeki davranışları da bu irade yokluğunu destekler niteliktedir. Bu nedenle FIRAT YUMURTA'nın tek taraflı rekabeti kısıtlama niyetinin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde aranan karşılıklı irade uyuşması koşulunun gerçekleşmesi için yeterli olmadığı sonucuna varılmıştır…" değerlendirmesine atıf yapılmıştır.

savunmaların kabul edilemeyeceği değerlendirilmektedir. Öte yandan, soruşturma sonucunda BETONTAŞ, ÇİMBETON, TÜREN YAPI ve SERTTAŞ hakkında herhangi bir ihlal isnadında bulunulmadığı da belirtilmelidir.

(570) Diğer taraftan, pazardaki tüm teşebbüsleri içeren geniş kapsamlı soruşturmalarda elde edilen verilerin/delillerin, her bir teşebbüs bakımından ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Dosya kapsamında yapılan tüm incelemeler her bir teşebbüs için tarafı olduğu bulgularla sınırlı tutulmuş, dolayısıyla her teşebbüsün eylemleri ayrı ayrı ele alınmıştır.

I.4.3.2. Taraflarca Rakipler Arasında Müşteri Paylaşımı ve Fiyat Tespitine İlişkin Yapılan Ayrıksı Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirmesi

a. BATIBETON Tarafından Yapılan Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirmesi

İspat Standardına İlişkin Yapılan Savunmalar ve İlgili Savunmaların Değerlendirilmesi

(571) BATIBETON tarafından gönderilen yazılı savunmalarda özetle;

- Hazır beton piyasasının az sayıda oyuncunun faaliyet gösterdiği, coğrafi sınırları dar olan ve oligopol bir piyasa özelliği gösterdiği, bu tür piyasalarda teşebbüslerin fiyatlama stratejilerinin birbirine bağımlı olduğu, bu noktada salt fiyat paralellikleri üzerinden ihlal sonucuna ulaşılamayacağı, nitekim Kurulun da birçok kararında oligopolistik bağımlılık savunmasını istikrarlı bir şekilde kabul ettiği[168],
- İdari yargı içtihadında; Ankara 7. İdare Mahkemesi'nin *Opet*[169], Danıştay 13. Dairesi'nin *Henkel*[170], Ankara 6. İdare Mahkemesi'nin *Sahibinden*[171] ve Danıştay 13. Dairesi'nin *12 Banka*[172] kararlarında, 4054 sayılı Kanun'un 4 ve 6. maddeleri bağlamında gündeme gelen tüm ihlaller açısından Kurumun ihlali şüpheden uzak, açık ve kesin delillerle ispat etmesinin gerektiği yönünde bir ilkenin benimsendiği,
- Mevcut soruşturmanın yatay ve dikey kısıtlamalara dayandığı ve özellikle dikey kısıtlamalarda taraflar arasında bir sözleşme ilişkisi ve çok fazla iletişim bulunacağı gerçeği karşısında bahsi geçen ispat standardının daha ağır bir eşikten takdir edilmesi ve esneklik sağlanmaması gerektiği,
- Kurulun *Beton*[173] kararında da değinildiği üzere, hazır beton pazarında rakip teşebbüsler tarafından birlikte fiyat belirlenmesi halinde fiyatların ilgili pazarda benzeşmesinin beklendiği, ancak bu benzeşmenin de pazar verileri ile ortaya konulması ve benzer hareketlerin başta maliyet ve talep değişkenlerinde

[168] Kurulun 01.10.2014 tarih ve 14-37/713-318 sayılı *Pamukkale/Kamil Koç*; 16.01.2014 tarih ve 14-02/40-18 sayılı *Gür-Sel*; 20.02.2013 tarih ve 13-11/165-87 sayılı *Lider/Yeni Adana*; 29.12.2011 tarih ve 11-64/1666-596 sayılı *Silopi Otobüs Firmaları*; 24.11.2011 tarih ve 11-59/1521-546 sayılı *İzmir- Konya Otobüs Firmaları*; 17.11.2011 tarih ve 11-57/1461-519 sayılı *Konya-Akşehir Otobüs Firmaları*; 04.11.2010 tarih ve 10-69/1466-564 sayılı *Anamur-Ankara Otobüs Firmaları*; 17.07.2008 tarih ve 08-45/626-238 sayılı *Kütahya Astur* kararları.
[169] Ankara 7. İdare Mahkemesi'nin 30.06.2021 tarih ve 60/1364 sayılı *Opet* kararı
[170] Danıştay 13. Dairesi'nin 06.07.2021 tarih ve 969/2654 sayılı *Henkel* kararı.
[171] Ankara 6. İdare Mahkemesi'nin 18.12.2019 tarih ve 946/2625 sayılı *Sahibinden* kararı.
[172] Danıştay 13. Dairesi'nin 21.05.2019 tarih ve 2016-4058/1782 sayılı *12 Banka* kararı.
[173] Kurul'un 24.07.2020 tarih ve 20-35/453-200 sayılı *Beton* kararı.

ortaya çıkan değişiklikler olmak üzere pazarın kendi yapısı ve özelliklerinden kaynaklanmadığının da ayrıca ortaya konulması gerektiği,

- Yer verilen emsal nitelikteki kararlarda ihlalin şüpheden uzak, açık ve kesin delillerle ispatı gerektiğinin açık bir şekilde en önemli husus olduğu, somut uyuşmazlıkta niceliği itibarıyla fazla sayıda delile dayanılmasına rağmen bu delillerin niteliği bütüncül bakış açısıyla değerlendirildiğinde rekabet hukukuna aykırı bir koordinasyon veya yeniden satış fiyatının belirlenmesinin varlığını ayrı ayrı ve her türlü şüpheden uzak bir şekilde ispat kabiliyetine sahip olmadığı,
- Yeterli ispat ölçüsünün sağlanmaması gerekçesiyle hukuka aykırılık tespitinde bulunulamayacağı ve buna bağlı olarak idari para cezası tesis edilemeyeceği

dile getirilmiştir.

(572) Teşebbüs tarafından ayrıca;

- Bir anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiğini ispat yükünün Kurumun üzerinde olduğu ve Kurumun ilgili anlaşmanın varlığını tüm unsurlarıyla beraber ortaya koyma yükümlülüğü olduğu, nihai olarak Kurum bir anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğini ortaya koymadan soruşturma altındaki teşebbüsün herhangi bir ispat faaliyetine girişmesine gerek bulunmadığı, uyumlu eylem karinesinin işletilmesi durumunda ispat yükünün teşebbüslere geçmesinin de bu hususu tasdikleyeceği, teşebbüsün yükümlülüğünün Kurumun doğru karar vermesi için ihtiyaç duyduğu gerekli bilgiyi sağlamayla sınırlı olduğu, bu sınırlı yükümlülüğün Kurum ile teşebbüs arasındaki bilgi asimetrisinin giderilmesi açısından anlamlı olduğu, bu yaklaşımın bir davranışı rekabeti kısıtlayıcı olarak nihai olarak yasaklamadan önce Kurumun sadece rekabeti kısıtlayıcı etkisini veya sadece bazı avantajlarını değil tüm yönlerini (bireysel muafiyet koşulları da bu kapsamda olmak üzere) dikkate almasını sağlayarak aşırı uygulama riskini de azalttığı, son olarak bu yaklaşımla her durumda şüphenin soruşturulan teşebbüs lehine kullanıldığından emin olunabileceği,
- Delil değerlendirmesinin özünde delilin bir ihlal isnadını ispat etmek için yeterli olup olmadığının tespitine dayandığı, ispat yükünde olduğu gibi ispat standardının da soruşturmanın sonucuna doğrudan etki ettiği, fakat ispat standardına ilişkin mevzuat kapsamında doğrudan bir yanıt verilmediği, ispat standardının idari bir kurumun iddialarını kanıtlayabilmesi için delillerin hem niteliği hem de niceliği açısından aşması gereken asgari eşiği belirleyeceği, ABAD Hukuk Sözcüsü'nün *T-Mobile*[174] dosyasındaki görüşünün konunun çerçevesini çizdiği, bu çerçevede ispat standardının masumiyet karinesi ile makul şüphenin ötesinde ispat standardıyla ihlalin ortaya konulması olmak üzere iki temel sacayağı üzerine kurulduğu,
- Avrupa Birliği'nin İşleyişine Dair Antlaşma'nın (ABİDA) 101. ve 102. maddelerinin uygulanmasına ilişkin uyuşmazlıklarda Komisyon'un tâbi olması gereken ispat standardına yönelik tartışmaların birçok kez gündeme geldiği, bu hususun temel nedeninin rekabet hukuku uygulamalarının ceza yargılaması benzeri özellikleri nedeniyle adil yargılanma hakkının geçerli olması gerekliliği

[174] Case C-8/08, *T-Mobile Netherlands*, ECLI:EU:C:2009:110 davasında Hukuk Sözcüsünün (Advocate General) Görüşü, dipnot 60. Erişim Linki: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:62008CC0008 Erişim Tarihi: 12.12.2024.

olarak ifade edilebileceği, rekabet hukuku ihlali sonunda uygulanan idari yaptırımların "cezai suçlama" niteliğinde olduğu, doğası gereği kabahat teşkil eden bu davranışlar hakkında ceza hukukunun genel ilkelerinin uygulanma alanı bulacağı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) *Menarini*[175] kararında İtalya rekabet otoritesi tarafından verilen idari para cezasının cezai nitelikte olduğu ve bu nedenle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 6/1. maddesinin uygulama alanı bulacağı[176],

- Bu yaklaşımın idari soruşturma muhataplarının yalnızca adil yargılanma hakkından değil evrensel ceza hukuku prensiplerinin sanıklar için öngördüğü diğer güvencelerden de niteliğine uygun düştüğü ölçüde istifade edebileceğine işaret ettiği, AİHS'nin *Engel*[177] ve *Öztürk*[178] kararlarında idari yaptırımların sözleşme kapsamında bir "ceza" olarak nitelendirildiği ve AİHS'nin 6. maddesinde yer alan güvencelerin uygulanabilir olduğunun ifade edildiği,
- ABAD'ın konuya yaklaşımının da AİHM içtihatlarıyla örtüştüğü, ABAD'ın *Aalborg Portland*[179] kararında masumiyet karinesinin ihlal edidliği sonucuna ulaşıldığı, benzer şekilde *Rhone Poulenc*[180] kararında rekabet otoritelerinin teknik anlamda mahkeme olmamasının temel haklar ile ilgili bir takım usuli güvencelerden muaf oldukları şeklinde yorumlanamayacağının ifade edildiği, *JFE Engineering*[181] kararında kartel katılımcılarından birisinin karteli ikrar etmesinin diğer katılımcıların kartelin varlığını reddetmesi halinde rekabet otoritelerinin kartelin varlığını itirafı destekleyecek diğer delillerle ortaya koyma yükümlülüğü olduğunun ifade edildiği, ikrar ya da uzlaşmada ortaya koyulan iradenin yalnızca ilgili teşebbüs açısından sonuç doğuran irade beyanı olduğu, ikrarın tek başına ceza hukukundaki delil niteliği ve maddi gerçeği ortaya koyma iktidarının tartışmalı olduğu, ikrar ya da uzlaşma iradesinin BATIBETON'un kartelin tarafı olduğunu ispatlamadığı, bu konudaki ispat yükünün ispat ölçüsüne dair esaslar çerçevesinde Kuruma ait olduğu,

---

[175] A. Menarini Diagnotics S.R.L. v. Italy, 43509/08, para. 44. Erişim Linki: https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-106438%22, Erişim Tarihi: 12.12.2024.

[176] A. Menarini Diagnotics S.R.L. v. Italy, 43509/08, para. 59. ABAD da AİHM'nin Meraniri kararına atıfla aynı hususları tekrarlamıştır. Bkz. Case C-501/11 P, *Schindler Holding Ltd and Others v European Commission*, ECLI:EU:C:2013:522, para. 35, Erişim Linki: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:62011CJ0501, Erişim Tarihi: 12.12.2024.

[177] Başvuru no: 8544/79, Öztürk v. Almanya, K.T: 21/02/1984, para. 50-51, şurada tartışılmıştır: Ahmet Yalçın, AB ve Türk Rekabet Hukukunda Hukuka Aykırı Delillerin Kabul Edilebilirliği, Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezi, Ankara 2022, s. 12.

[178] Başvuru no: 5100/71, Engel and Others v. Netherlands, K.T: 08/06/1976, para. 82, şurada tartışılmıştır: Yalçın, AB ve Türk Rekabet Hukukunda Hukuka Aykırı Delillerin Kabul Edilebilirliği, Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezi,, Ankara 2022, s. 12.

[179] Joined Cases C-204/00P, C-205/00P, C-211/00P, C-213/00P, C-217/00P ve C-219/00P, *Aalborg Portland and Others v Commission*, ECLI:EU:C:2004:6, para. 216, Erişim Linki: https://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=48825&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=13466998, Erişim Tarihi: 10.12.2024.

[180] Case T-1/89, Rhone Poulenc v. Commission Opinion of Mr. Vesterdorf Acting As Advocate General, 10 July 1991, II-885 Erişim Linki: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:61989TC0001 Erişim Tarihi: 12.12.2024.

[181] Joined Cases T-67/00, T-68/00, T-71/00 and T-78/00, *JFE Engineering and Others v. Commission,* Judgment of the Court of First Instance (Second Chamber),ECLI:EU:T:2004:221, para. 219, Erişim Linki: https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=49365&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1291776 Erişim Tarihi: 12.12.2024.

- Genel Mahkeme'nin *Siemens AG*[182], *Heineken Nedarland BV*[183], *Fapricela-Indústria de Trefilaria, SA*[184], *Dresdner Bank*[185], *Toshiba*[186], *Saint-Gobain Glass France*[187] ve ABAD'ın *Coats Holdings*[188] kararlarında, ihlalin her türlü makul şüphenin ötesinde kesin ve tutarlı delillerle ortaya konulması gerektiğinin istikrarlı biçimde vurgulandığı, aksi hâlde şüphenin teşebbüs lehine yorumlanması gerektiğinin kabul edildiği,
- Türk hukukunda da gerek Anayasa'nın 90. maddesi gerek AYM ve Danıştay içtihadı çerçevesinde masumiyet karinesinin ve "şüpheden sanık yararlanır" ilkesinin idari yaptırımlar bakımından da geçerli olduğu, rekabet ihlallerinin kabahat niteliği taşıdığı ve Kurumun maddi gerçeği şüpheden uzak biçimde ispatla yükümlü olduğu,
- BATIBETON'un doğrudan dâhil olduğu bir yazışmanın bulunmadığı, delillerin bütüncül değerlendirilmesi sonucunda "varsayıma ve hissiyata dayalı" bir ihlal sonucuna ulaşıldığı, Soruşturma Raporu'nda "hayatın olağan akışı" gibi ispat hukukunda yeri dahi bulunmayan argümanlara dayanılmasının makul şüphenin ötesinde ispat standardının sağlanmadığının göstergesi olduğu, hayatın olağan akışının Türk hukukunda ispatın tam olarak sağlanamadığı olasılıklarda kullanılan ve hâkime takdir yetkisi tanıyan bir argüman olduğu, rekabet hukukunda ihlalin karine veya varsayıma dayalı olarak tespit edilemeyeceği, mevcut delillerin rekabet hukukuna aykırı bir koordinasyonun özellikle kartel seviyesinde kartel düzeyinde bir koordinasyonun varlığını her türlü şüpheden uzak bir şekilde ispat kabiliyetinin bulunmadığı, bu bakımdan yargı tatbikatı ile açıkça öngörülen ve yerleşik olarak kabul edilen ispat ölçüsünün sağlanmaması gerekçesiyle "hukuka aykırılık tespitinde" bulunulamayacağı ve buna dayalı ceza tesis edilemeyeceği

hususları ifade edilmiştir.

---

[182] Case T-110/07, *Siemens AG v. European Commission,* Judgment of the General Court (Second Chamber), ECLI:EU:T:2011:68, para. 43-45, Erişim Linki: https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=80216&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=388894, Erişim Tarihi: 12.12.2024.

[183] Case T-240/07, *Heineken Nederland BV and Heineken NV v European Commission*, Judgment of The General Court (Sixth Chamber, Extended Composition), ECLI:EU:T:2011:284 para. 54, Erişim Linki: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:62007TJ0240, Erişim Tarihi: 12.12.2024.

[184] Case T-398/10 *Fapricela - Indústria de Trefilaria, SA v European Commission,* Judgment Of The General Court (Sixth Chamber), ECLI:EU:T:2015:498 para. 92 Erişim Linki: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:62010TJ0398, Erişim Tarihi: 12.12.2024.

[185] Joined Cases T-44/02 OP, T-54/02 OP, T-56/02 OP, T-60/02 OP and T-61/02 OP, *Dresdner Bank and Others v Commission*, ECLI:EU:T:2006:271, para. 59–60.

[186] Case T-519/09, *Toshiba v Commission*, Judgment of the General Court (Third Chamber) ECLI:EU:T:2014:263, para:36, Erişim Linki: https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=152604&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2054558, Erişim Tarihi: 12.12.2024.

[187] Cases T-56/09 and T-73/09, *Saint-Gobain Glass France SA and Others v European Commission* Judgment of the General Court (Second Chamber) ECLI:EU:T:2014:160 para: 100, Erişim Linki: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62009TJ0056, Erişim Tarihi: 12.12.2024.

[188] Case T-36/05, *Coats Holdings and Coats v Commission,* Judgment of the Court of First Instance (Second Chamber) ECLI:EU:T:2007:268, para. 91, Erişim Linki: https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=62781&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2054828, Erişim Tarihi: 12.12.2024.

Değerlendirme

(573) 4054 sayılı Kanun'da, rekabet ihlallerinin ispatı bakımından serbest delil sistemi kabul edilmiştir. Bu sistemde, delilin ispat gücü bakımından dikkate alınacak husus belgenin kime ait olduğu ya da nerede elde edildiği değil, içerik itibarıyla neyi ifade ettiğidir. Bu kapsamda delil içerikleri ancak ve ancak tüm delillerin bütüncül bir değerlendirmeye tabi tutulması ile anlam ifade edebilmektedir. Delillerin bütüncül değerlendirilmesi ilkesi gereği, teşebbüslerin tek bir uzlaşmanın tarafı olduğunun gösterilmesinin ardından soruşturmaya esas teşkil eden delillerin her birinin ihlalin tüm unsurlarını içermesi gerekmediği gibi, teşebbüsler hakkındaki diğer belgelerde her bir teşebbüs bakımından ihlal iradesini gösteren bir bilgi yahut beyanın yer alması da gerekmemektedir.

(574) İlave olarak sözü edilen ilke, her bir teşebbüsten ihlale ilişkin delil elde edilmesinin zorunlu olmadığını da ifade etmektedir. Zira her bir teşebbüsten ihlale ilişkin delil elde edilmesinin zorunlu olduğu yönündeki bir kabulün, Kurulun 01.02.2002 tarih ve 02-06/51-24 sayılı kararında da ifade edildiği üzere, delilleri yok etmede en başarılı olan teşebbüslerin ödüllendirilmesine yol açacağı açıktır. Dolayısıyla rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma/uyumlu eyleme dâhil olan teşebbüslerden biri tarafından oluşturulan ve diğer teşebbüslerin de ihlale iştirak ettiğini kayda alan belgeler, bahse konu teşebbüslerin tamamı bakımından ispat vasıtası olarak kabul edilmektedir.

(575) Bir kartele ilişkin sunulan delillerin her birinin diğerlerinden izole bir şekilde ispat standardını sağlaması aranmamakta; delillerin bir bütün olarak değerlendirildiğinde "açık, inandırıcı ve tutarlı" olması gerekmektedir. Bu nedenle elde edilen delillerin ispat gücü ve niteliğinin kartel süresi boyunca aynı düzeyde olması gerekmemektedir[189].

(576) Bunun yanında teşebbüslerin ihlalin mevcut olmadığını ispat edebilmeleri için delil seti içinde yer alan muhtelif tekil delillere yönelik makul açıklama getirmeleri yeterli olmamakta, delillerin bütünü üzerinden ulaşılan sonucun aksinin ortaya konulması gerekmektedir. Örneğin, özellikle karmaşık kartellerde ihlalin başlangıcı ile sona erdiği tarih arasındaki dönemin tamamına ilişkin birincil delillerin tespit edilmesi güç olabildiğinden, hakkında delil bulunamayan dönemlerde de ihlalin devam ettiğini kabul etmeye yetecek objektif ve tutarlı delillerin varlığı durumunda kartelin kesintisiz olarak devam ettiği varsayılmaktadır. Dolayısıyla elde edilen delillerin ispat gücü ve niteliğinin kartel süresi boyunca aynı düzeyde olması gerekmemektedir[190]. Öte yandan tek taraflı kaleme alınan teşebbüs iç yazışmalarının ispat vasıtası olarak kullanılması hukuken mümkündür. Bunun yanı sıra 4054 sayılı Kanun çerçevesinde birincil veya ikincil delil ayrımı bulunmadığı da ifade edilmelidir. Nitekim söz konusu bulgularda geçen ifadelerden rakiplerin doğrudan iletişim içerisinde oldukları anlaşılmakta olup bu ifadeleri içeren iç yazışmaların ispat gücüne Kurulun yakın tarihli 25.04.2022 tarih ve 22-19/310-135 sayılı kararında da vurgu yapılmıştır. Öte yandan BATIBETON bakımından esas alınan yazışmaların bir kısmı da diğer anlaşma/uyumlu eylem tarafları arasında yapılmaktadır. Bu çerçevede dosya kapsamındaki delillerde makul şüphenin ötesinde bir kesinlikle ihlali gösterir nitelikte ve açıklıkta yazışmalara yer verilmiş olması sebebiyle söz konusu savunmaya iştirak edilememektedir.

(577) Bununla birlikte soruşturma kapsamında yapılan incelemeler neticesinde incelenen ilgili tüm bulgular birlikte ele alındığında, rakipler arasında hazır beton ürününün satış koşullarını belirlemek ve müşteri paylaşımında bulunmak üzere yapılan bir

[189] OECD 2006, Prosecuting Cartels without Direct Evidence, s. 117.
[190] OECD 2006, Prosecuting Cartels without Direct Evidence, s. 117.

anlaşmanın/uyumlu eylemin varlığını gösterdiği ve Bulgu-6, 9, 10, 90, 103, 106, 115 ve 122'de yer alan ifadelerden BATIBETON'un da söz konusu anlaşmanın/uyumlu eylemin tarafı olduğu ve bu anlaşma/uyumlu eylem çerçevesinde rakipleri ile bir araya geldiği anlaşılmaktadır. Şöyle ki söz konusu bulgularda yer alan ifadelerde bahsi geçen BATIBETON çalışanı (.....)'ün adının, bir anlaşmanın tarafı olunmaması halinde sürekli olarak kullanılmasının hayatın olağan akışına aykırı olacağı değerlendirilmektedir. Bununla birlikte BATIBETON hakkında ihlal tespitine esas alınan diğer belgelerden Bulgu-245'te yer alan *"canatan betonun döktügü/çalıştıgı şantiye"* ve *"Bir de Canatan değil , Bilkent ve Mendeş e gideceğiz Onları. Yarımı gelirse konuşalım"* ifadeleri ile Bulgu-217'de yer alan *"(.....)*[191] *aradı sizden sonra dün Girmicez"* ifadesi de BATIBETON'un rakibi CANATANLAR ile doğrudan bahse konu anlaşmanın/uyumlu eylemin tarafı olduğunu desteklemektedir. Dolayısıyla ilgili bulguların BATIBETON'un diğer anlaşma/uyumlu eylem taraflarıyla sergilediği rekabet karşıtı davranışlarını koordine etme amacını ortaya koymak bakımından yeterli olduğu; ayrıca anlaşmanın/uyumlu eylemin pazardaki etkilerinin ortaya konulmasına gerek bulunmadığı değerlendirilmekte olup söz konusu bulgular ve değerlendirmeler neticesinde BATIBETON tarafından yapılan savunmaların kabul edilemeyeceği sonucuna ulaşılmaktadır.

Soruşturmanın Tarafı Olan Teşebbüslerin Dağıtım Zincirinin Üç Farklı Seviyesinde, Farklı Coğrafi Pazarlarda ve Farklı Ticari Stratejiyle Faaliyet Gösterdiği Savunması ve Değerlendirmesi

(578) BATIBETON tarafından gönderilen yazılı savunmalarda özetle;

- Soruşturma tarafı teşebbüslerin esas itibarıyla ilgili pazarın çok farklı seviyelerinde, farklı coğrafi pazarlarda ve hatta farklı ticari tercihlerle (bazılarının doğrudan müşteriye satış yapması, bazılarının ise büyük ölçüde bayiler üzerinden satış yapması suretiyle) faaliyet gösterdiği, ihlale taraf olduğu iddia edilen teşebbüsler arasında, isnat edilen zaman diliminde çoğunlukla inaktif olanların dahi bulunduğu, bu kapsamda soruşturma tarafı teşebbüslerin ilgili pazarın hangi seviyesinde faaliyet gösterdiklerinin açıklanmasının fayda sağlayacağı, BATIÇİM ve ÇİMENTAŞ'ın çimento üreticisi olduğu, BATIBETON, OYAK, ÇİMBETON, CANATANLAR, BETONTAŞ, BİLKENT, BOYLULAR GIDA, AYDIN SERAMİK, DEĞİŞİM, KÖSEM, UFUK ve MENDEŞ'in hazır beton üreticisi olduğu, ASBETON ve KABASAKAL'ın ise üretici bayi konumunda iken ÖZTÜRK, SERTTAŞ, ŞÖLEN, TÜREN KİREÇ ve TÜREN YAPI'nın ise hazır beton satış bayisi olduğu, işbu teşebbüslere ilişkin piyasanın farklı seviyesinde faaliyet göstermenin dışında bu teşebbüslerin faaliyet gösterdiği bölgesel sınırlarına ve satış yöntemlerine göre de sınıflandırma yapılabileceği, yukarıda ifade edilen teşebbüslerden bazılarının doğrudan bayilere satış yaparken bazılarının ise doğrudan nihai müşterilere satış yaptığı,
- DEĞİŞİM, KÖSEM ve UFUK'un Didim bölgesinde faaliyet gösterdiği, Didim bölgesinde BATIBETON'un faaliyetlerinin yok denecek kadar az olduğu, yapılan çok az sayıdaki satışın istisnai nitelikte olduğu ve Didim'in hiçbir şekilde BATIBETON'un faaliyet gösterdiği bir bölge olmadığı, bu açıdan DEĞİŞİM, KÖSEM ve UFUK ile BATIBETON arasında herhangi bir rekabet ilişkisinin söz konusu olmadığı, diğer hazır beton üreticilerinin de genel olarak Aydın merkez

[191] ASBETON'dan gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin CANATANLAR yetkilisi (.....) olduğu ifade edilmiştir.

ve merkeze yakın ilçeleri (Efeler, Germencik, İncirliova gibi) odaklı faaliyet gösterdiği,

- BATIBETON'un toplam cirosu içerisinde Aydın merkez ve merkeze yakın ilçelere (Efeler, Germencik, İncirliova gibi) yapılan satışların 2018 yılından 2023 yılına değin altı yıllık süre için %(.....)'yi dahi bulmadığı, BATIBETON'un çok büyük ölçüde bayilere satış yaptığı ve bu suretle BATIBETON'un müşterilerinin bayiler olduğu, nihai müşteriye ancak istisnai durumda satış yapıldığı, buna karşılık diğer hazır beton üreticilerinin BATIBETON'dan farklı olarak çoğunlukla nihai müşteriye satış yaptığı, sektörde çimento fabrikası bulunan hazır beton üreticilerinin genellikle bayi üzerinden satışı tercih ettiği, bu çerçevede bulgularda yer alan hazır beton üreticileriyle BATIBETON arasında nihai müşteriye satış bakımından doğrudan bir rekabetin bulunmadığı ve bu sebeple rekabeti sınırlandıracak bir motivasyonunun bulunmadığı,
- Sektörde çimento üretimi, hazır beton üretimi, hazır beton bayiliği ve hatta üretici bayilerin yaptığı gibi hem üretim hem de diğer teşebbüslerin bayiliği olmak üzere toplamda dört farklı seviyenin söz konusu olduğu, bir kartel isnadının varlığından söz edilebilmesi için tedarik zincirinin aynı halkasında faaliyette bulunan teşebbüsler arasında rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın var olması gerektiği ancak soruşturma tarafı teşebbüslerden BATIÇİM ve ÇİMENTAŞ'ın çimento üreticisi olduğu, bazılarının üretim seviyesinde faaliyet göstermesine rağmen bunlardan bir kısmının BATIBETON ile aynı coğrafi pazarda dahi faaliyet göstermediği, BATIBETON ile ilgili delillerin ağırlıklı olarak elde edildiği ASBETON'un üretici bayi olarak faaliyet gösterdiği, hazır beton bayisi olarak faaliyet gösteren teşebbüslerin üretim piyasasında BATIBETON'un rakibi konumunda olmadığı ve bu bayilerin müşterilerinin hazır beton tüketicileri olduğu, BATIBETON'un müşterilerinin ise bayilerden oluştuğu, hazır beton üreticisi bazı teşebbüslerin de doğrudan hazır beton müşterisine (nihai müşteriye) satış yaptığı ancak BATIBETON'un büyük çoğunlukla doğrudan bayiye satış yaptığı, dolayısıyla BATIBETON'un toptan seviyede faaliyet gösterirken diğer teşebbüslerin perakende seviyesinde faaliyet gösterdiği, bu açıdan farklı ticari stratejiler gereği bu teşebbüslerin müşteri kitlelerinin örtüşmediği, müşterisi aynı olmayan teşebbüsler bakımından rekabetin bulunmadığı,
- Müşteri kitlesi aynı olmayan iki teşebbüs arasında bir fiyat tespiti ve fiyat karteli anlaşmasının iktisadi gerçekliğe aykırı olacağı, müşterinin farklı olmasının piyasanın farklı seviyesinde faaliyet yürütülmesi, farklı coğrafi pazarlarda faaliyet yürütülmesi veya toptancı veya perakendeci gibi farklı ticari stratejiler izlenmesi gibi muhtelif sebepleri olabileceği, fiyat karteli anlaşmasının temelinde teşebbüslerin tek başına fiyat artırmaları halinde talebin (müşterinin) diğer tedarik kaynaklarına yani rakiplere yönelmesi riskinin ortadan kaldırılmasının yer aldığı, tedarik zincirinin farklı seviyesinde yer alan teşebbüslerin birbirleri için talebin kayacağı bir tehdit oluşturmadığı ve bu tarafların birbirleri için bir rekabetçi risk teşkil etmeyeceği gibi aralarında fiilen de bir kartel anlaşması kurulamayacağı,
- Doğrudan nihai müşteriye ürün satan hazır beton bayilerinin rakiplerinin yine aynı bölgede faaliyet gösteren ve nihai müşteriye ürün satan hazır beton bayileri olabileceği, nihai müşteriye ürün satan teşebbüslerin "bayi" niteliğinde olmasının zorunlu olmadığı ve bu teşebbüslerin üretici de olabileceği; üretici ve bayilerin rakip sayılabilmesi için belirleyici ölçütün nihai müşteriye ürün satışı

yapıp yapmadıkları olduğu, Soruşturma Raporu'nda ileri sürülen tedarik zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren üretici ve bayilerin bir fiyat karteli kurduğu iddiasının geçerli olabilmesi için bu teşebbüslerin nihai müşterilere satış yapması gerektiği, aksi halde bir kartel anlaşmasının vücut bulması için gerekli ilk şart olan "rakipler arasında yapılma" şartının sağlanmamış olacağı, bu kapsamda BATIBETON'un Aydın ilinde (grup içi satışlar hariç) bayiler üzerinden yapılan satışların toplam satışlar içindeki payının 2017 yılında %(.....)'nın üzerinde, 2018 yılında yaklaşık %(.....), 2019 yılında %(.....), 2020 yılında yaklaşık %(.....), 2021 yılında %(.....) ve 2022 yılında ise yaklaşık %(.....) olarak gerçekleştiği ve her halükârda satışların %(.....)'inden fazlasının bayilere yapıldığı,

- BATIBETON'un satışlarının prensip olarak bayilere yönelik olduğu ve müşterisinin bayi olduğu düşünüldüğünde bayileriyle bir fiyat tespiti veya müşteri paylaşımı anlaşması yapmasının iktisaden anlamsız olduğu ve BATIBETON'un çalışma sistemine uymadığı, teşebbüslerin müşterilerine tekel fiyatından satış yapmak isteyeceği, rekabet hukuku kapsamında bir ihlal olmadan bunu yapmanın tek yolunun tekel olmaktan geçtiği, tekel olamayan teşebbüslerin bir araya gelerek tekel gibi hareket edebileceği

hususları ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(579) Yukarıda yer verilen savunmalarda ilk olarak BATIBETON'un soruşturmanın tarafı olan diğer teşebbüslerle rakip olmadığı, bu teşebbüslerin dağıtım zincirinin üç farklı seviyesinde, farklı coğrafi pazarlarda ve farklı ticari stratejiyle faaliyet gösterdikleri, tedarik zincirinin farklı seviyesinde faaliyet gösteren BATIBETON ile bayileri arasındaki ilişkinin bir fiyat ve bölge-müşteri paylaşımı karteli teşkil etmeyeceği, dolayısıyla ürünün niteliği gereği bayi ile kurulan yakın ilişkinin BATIBETON ile bayilerini rakip konumuna getirmeyeceği ifade edilmiştir.

(580) Öncelikle BATIBETON hakkında ihlal isnadında bulunulan belgelere değinilmesinde fayda bulunmaktadır. BATIBETON'un ASBETON, AYDIN SERAMİK, BOYLULAR GIDA, CANATANLAR, MENDEŞ ve OYAK ile bir anlaşma içerisinde olduğu tespit edilmiştir. Bu taraflardan AYDIN SERAMİK, BOYLULAR GIDA, CANATANLAR, MENDEŞ ve OYAK ilgili yıllarda hem hazır beton üretimi hem de satışı alanlarında faaliyet göstermektedir. Benzer şekilde ASBETON'un da 2023 yılı hariç 2018-2022 yılları arasında hem üretim hem de satış faaliyetlerinde bulunduğu, 2023 yılında üretim faaliyetlerini giderek azalttığı ve 2023 yılının Eylül ayı itibarıyla beton üretim santrallerini kapatarak yalnızca bayilik yoluyla satış faaliyetinde bulunduğu tespit edilmiştir. BATIBETON'un da bu teşebbüsler gibi ilgili yıllarda hem üretim hem satış faaliyetinde bulunduğu göz önüne alındığında BATIBETON'un söz konusu teşebbüslerle aynı ilgili ürün pazarında faaliyet gösterdiği görülmektedir.

(581) İkinci olarak söz konusu teşebbüslerin aynı coğrafi pazarda faal olup olmadıklarının tespiti gerekmektedir. Dosya kapsamında "İlgili Coğrafi Pazar" başlıklı bölümde de belirtildiği üzere, şikâyet başvurusunda ve yapılan yerinde incelemelerde elde edilen belgelerde adı geçen teşebbüslerin ihlal iddiasına konu eylemlerinin ve tesislerinin konumlarının Aydın Merkez/Efeler, Söke, Nazilli ve Didim ilçesinde yoğunlaşması sebebiyle bu ilçeler merkez alınarak 50-55 km'lik daireler çizilmiş; bu bölgelerde satış yapan teşebbüslerin tesislerinin konumlarına yer verilmiştir. Bu kapsamda 50-55 km uzaklık dikkate alınarak teşebbüslerin tesislerinin bulunduğu,

- Aydın Merkez/Efeler ilçesinden hazır beton satışı yapılabilecek ilçelerin; Çine, Germencik, İncirliova, Koçarlı, Köşk, Kuyucak, Nazilli, Söke, Sultanhisar ve Yenipazar ilçeleri;
- Nazilli ilçesinden hazır beton satışı yapılabilecek ilçelerin; Aydın Merkez/Efeler, Bozdoğan, Buharkent, Karacasu, Köşk, Kuyucak, Sultanhisar ve Yenipazar ilçeleri;
- Söke ilçesinden hazır beton satışı yapılabilecek ilçelerin; Aydın Merkez/Efeler, Didim, Germencik, İncirliova, Koçarlı, Kuşadası ilçeleri;
- Didim ilçesinden hazır beton satışı yapılabilecek tek ilçenin ise Söke ilçesi

olduğu tespit edilmiştir. Bu çerçevede, merkez alınan ilçelerden hazır beton satışı yapılabilen ilçelerde faaliyet gösteren teşebbüslerin birbirleriyle rakip olarak değerlendirilebileceği sonucuna ulaşılmış; dolayısıyla Aydın ili bakımından "Aydın Merkez-Nazilli", "Aydın Merkez-Söke" ve "Söke-Didim" bölgesi şeklinde toplam üç coğrafi pazarın tanımlanabileceği belirtilmiştir. Bu bilgilerin hatırlanmasının ardından BATIBETON ile bir anlaşmanın tarafı oldukları değerlendirilen ASBETON, AYDIN SERAMİK, BOYLULAR GIDA, CANATANLAR, MENDEŞ ve OYAK ile soruşturmanın diğer taraflarının Aydın ilinde yer alan hazır beton tesislerine yer verilmesi gerekmektedir.

Tablo 36: Aydın İlinde Hazır Beton Üretim Tesisine Sahip Olan Teşebbüslerin Tesislerinin Bulunduğu İlçeler

Üretim Tesisi Bulunan Teşebbüsün Adı	Tesisin Bulunduğu İlçe/İlçeler
ASBETON	Efeler
AYDIN SERAMİK	Germencik
BATIBETON	Efeler, Söke
BETONTAŞ	Ortaklar Mahallesi (Germencik), Söke
BİLKENT	Efeler
BOYLULAR GIDA	İncirliova
CANATANLAR	Efeler, Söke, Sultanhisar
ÇİMBETON	Efeler, Kuşadası, Nazilli
DEĞİŞİM	Didim
KABASAKAL	Söke
KÖSEM	Didim
MENDEŞ	İncirliova
OYAK	Efeler
UFUK	Didim
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar	

(582) Tablodan görüleceği üzere BATIBETON'un Efeler ve Söke ilçelerinde; ASBETON'un Efeler ilçesinde; AYDIN SERAMİK'in Germencik ilçesinde; BOYLULAR GIDA'nın İncirliova ilçesinde; CANATANLAR'ın Efeler, Söke ve Sultanhisar ilçelerinde; MENDEŞ'in İncirliova ilçesinde ve OYAK'ın Efeler ilçesinde hazır beton üretim tesislerinin bulunduğu görülmektedir. Bu çerçevede Aydın Merkez/Efeler ilçesinden hazır beton satışı yapılabilecek ilçelerin; Çine, Germencik, İncirliova, Koçarlı, Köşk, Kuyucak, Nazilli, Söke, Sultanhisar ve Yenipazar ilçeleri olduğu hususu ile Söke ilçesinden hazır beton satışı yapılabilecek ilçelerin; Aydın Merkez/Efeler, Didim, Germencik, İncirliova, Koçarlı, Kuşadası ilçeleri olduğu hususu bir arada değerlendirildiğinde BATIBETON'un ihlalin tarafı olan diğer teşebbüslerle "Aydın Merkez/Efeler-Söke" coğrafi pazarında rakip oldukları, dolayısıyla bu teşebbüslerle aynı coğrafi pazarda faaliyetlerinin bulunduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

(583) Teşebbüs tarafından dile getirilen bir diğer husus BATIBETON ile ihlalin tarafı olan diğer teşebbüslerin aynı dağıtım zincirinde faaliyet göstermediği yönündedir. Bu kapsamda yapılan savunmada, BATIBETON'un ağırlıklı olarak bayiler üzerinden nihai müşteriye satış yaptığı gerekçesiyle müşterisinin bayi olduğu, diğer teşebbüslerin müşterisinin ise doğrudan nihai tüketici olduğu belirtilerek farklı müşteri gruplarına hitap eden teşebbüslerin birbirine rakip olamayacağı öne sürülmüştür. Teşebbüs savunmasında ve dosya kapsamında tespit edildiği üzere BATIBETON'un satışlarının büyük çoğunluğu bayiler üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte soruşturmanın diğer tarafı olan bazı teşebbüslerin de benzer stratejileri (ÇİMBETON ve OYAK da BATIBETON gibi satışlarının büyük çoğunluğunu bayiler üzerinden gerçekleştirmektedir.) söz konusu olup hazır beton piyasasında farklı satış stratejilerine sahip olunması teşebbüslerin birbirine rakip olmadığı şeklinde yorumlanamayacaktır. Şöyle ki aynı ilgili ürün ve coğrafi pazarda faaliyette bulundukları tespit edilen bu firmaların doğrudan veya bayi aracılığıyla satış yapması bir kartel anlaşmasının varlığını ortadan kaldırmayacaktır. Nitekim BATIBETON hakkında elde edilen bazı bulgular (Bulgu-217, 223 ve 245) incelendiğinde, BATIBETON ile bayilik ilişkisi içerisinde olduğu ASBETON ile olan yazışmalar dikey ilişki çerçevesinde ele alınmış; bu yazışmalar kapsamında BATIBETON aleyhine bir değerlendirmede bulunulmamıştır. ASBETON İle BATIBETON arasında geçen yazışmalara konu Bulgu-217 ve 245'te, BATIBETON'un yazışma içerisinde adı geçen CANATANLAR ile bir anlaşma içerisinde olduğu değerlendirilmiş; Bulgu-223 kapsamında ise MENDEŞ ile bir anlaşma içerisinde olduğunun ortaya konulamadığı değerlendirmesinde bulunulmuştur. Son olarak ASBETON ile toplantılara katılım sağladığına yönelik elde edilen Bulgu-106, 107,114, 115 ve 122 ile fiyat tespiti içerisinde olduğu öne sürülen Bulgu-9, 10 ve 103 kapsamında yapılan değerlendirmelerde ise ASBETON'un ilgili bulguların geçtiği yıllarda BATIBETON ile arasında bayilik ilişkisinin bulunmadığı ve üretici konumunda olduğu, dolayısıyla BATIBETON ile arasında dikey bir ilişki bulunmadığından ASBETON ile rakip olduğu ve bir anlaşma içerisinde olduğu değerlendirilmiştir.

(584) BATIBETON hakkında elde edilen diğer bulgularda da söz konusu teşebbüslerle arasında herhangi bir bayilik ilişkisinin bulunmadığı soruşturma kapsamında elde edilen bilgi ve belgelerden tespit edilmiş; BATIBETON'un ihlalin tarafları olan AYDIN SERAMİK, BOYLULAR GIDA, OYAK ve CANATANLAR ile aynı ilgili ürün ve coğrafi pazarda hem üretici hem de satıcı olarak rakip konumda bulunduğu, dolayısıyla BATIBETON'un farklı satış stratejileriyle faaliyet göstermesinin teşebbüsün kendi ticari politikası olduğu, her teşebbüsün rakipleriyle aynı ya da benzer satış politikasını benimsemesinin beklenmeyeceği, nitekim ticari hayatın olağan akışı içerisinde farklı satış politikaları benimsenmesinin sıklıkla karşılan bir durum olduğu söylenmelidir. Nitekim Kurulun *Taksimetre*[192] kararında da herhangi bir ürünün satışının bayiler aracılığıyla gerçekleştirilmesinin üreticiler arasında fiyatların anlaşma yoluyla belirlenmesine veya müşteri paylaşımı yapılmasına engel teşkil etmediği belirtilmiştir.

(585) Özetlemek gerekirse BATIBETON ile bir anlaşmanın tarafı oldukları değerlendirilen tüm firmaların ilgili yıllarda BATIBETON ile aynı ilgili ürün ve coğrafi pazarda faal oldukları; 2023 yılında elde edilen bulgularda ise ASBETON ile olan ticari ilişkisinden kaynaklanan bir durum tespiti yapılarak CANATANLAR ile bir anlaşma içerisinde olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca BATIBETON ile aynı soruşturmaya taraf olan ve bayi konumunda olan teşebbüslerin dikey ilişki dışında, hazır beton satışı pazarında rakip oldukları da dosya kapsamında elde edilen çok sayıda yazışmada tespit edilmiştir. Söz

[192] Kurulun 11.03.2021 tarih ve 21-13/174-75 sayılı kararı.

konusu yazışma içeriklerine göre, dikey ilişki içerdiği anlaşılan bulgular yeniden satış fiyatının tespiti çerçevesinde; herhangi bir alım-satım veya sözleşmesel bir ticari ilişkinin bulunmadığı tespit edilen yazışmalar ise rakipler arası fiyat tespiti ve bölge/müşteri paylaşımı kapsamında ele alınmıştır. Dolayısıyla bayi ile sağlayıcıların satış pazarında rakip olup olmadıkları her bir bulgu özelinde ayrı ayrı incelenmiş; dikey ilişkinin bulunmadığının tespiti sonrasında aynı anlaşmanın tarafı oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

(586) Bu itibarla BATIBETON'un soruşturma tarafı olan diğer teşebbüslerle aynı tedarik zincirinde faaliyet göstermediği yönündeki savunmasına iştirak edilememektedir.

Fiyat Karteli Kuran Teşebbüslerin Aynı Zamanda Piyasa Paylaşımına Yönelik Bir Kartel Kuramayacağı, Benzer Şekilde Piyasa Paylaşımına Yönelik Kartel Kuran Teşebbüslerin Ayrıca Bir Fiyat Karteli Kuramayacağı Savunması ve Değerlendirmesi

(587) BATIBETON tarafından ileri sürülen savunmada özetle;

- BATIBETON'un satışlarının prensip olarak bayilere yapıldığı ve müşterisinin bayi olduğu düşünüldüğünde bayileriyle bir fiyat tespiti veya müşteri paylaşımı anlaşması yapmasının iktisaden anlamsız olduğu ve bu hususun BATIBETON'un çalışma sistemine uymadığı, teşebbüslerin müşterilerine tekel fiyatından satış yapmak isteyeceği, rekabet hukuku kapsamında bir ihlal olmaksızın bunu yapmanın tek yolunun tekel olmaktan geçtiği, tekel olamayan teşebbüslerin ise bir araya gelerek tekel gibi hareket edebileceği, bunun en klasik örneğinin fiyat karteli olduğu, teşebbüslerin birlikte hareket ederek adeta tekel gibi tekel fiyatına ürün satmak isteyeceği, tek başına fiyat artışı yapılması halinde talebin rakip teşebbüslere kayacak olması nedeniyle fiyat artışının rakiplerin de fiyatlarını artıracağından emin olunmadıkça rasyonel olmayacağı ve bunun da ancak bir fiyat karteliyle mümkün olacağı,
- Alternatif olarak teşebbüslerin fiyatını artırdığında müşteri talebinin rakibe kaymasını engellemek için müşteri paylaşımına dayalı bir tekel yapısı oluşturarak bir müşteri paylaşımı kartelini kurabilecekleri, bu kurguda her müşteri paylaşıldığı için aslında teşebbüsün kendine tahsis edilen müşteriye tekel fiyatından satış yapabileceği, nihai olarak teşebbüslerin temelde yukarıda açıklanan iki yöntemle müşterisine karşı tekel gibi davranabileceği, bu yöntemlerin birbirine ikame yöntemler olduğu, fiyat karteli kuran bir teşebbüsün müşteri paylaşımı yapmasına veya müşteri paylaşımı yapan teşebbüslerin fiyat karteli kurmasına gerek olmadığı, teşebbüsler müşterileri kendi aralarında paylaştıktan sonra kimin müşteriye ne fiyattan satış yaptığıyla diğer teşebbüslerin ilgilenmeyeceği ve ilgilenmesini gerektirecek bir durumun olmadığı

hususları ifade edilmiştir.

<u>Değerlendirme</u>

(588) Yukarıda dile getirilen bir diğer savunma, fiyat karteli kurmak amacıyla bir araya gelen teşebbüslerin aynı zamanda piyasa paylaşımına yönelik bir kartel kuramayacağı, tersi şekilde piyasa paylaşımına yönelik kartel kuran teşebbüslerin ayıca bir fiyat karteli kuramayacağı yönündedir. Kurulun yerleşik içtihadında, teşebbüslerin aynı anda hem fiyat tespiti hem de bölge/müşteri paylaşımına taraf oldukları çok sayıda karar

bulunmaktadır[193]. Nitekim hazır beton sektörüne ilişkin olarak yürütülen önaraştıma ve soruşturmaların çoğunlukla her iki ihlal türünü birden içerdiği de görülmektedir[194]. Bu çerçevede esasında her iki davranışın birlikte uygulanmasının oldukça sık karşılaşılan bir durum olduğu söylenmelidir.

(589) Öte yandan teorik olarak da teşebbüsler arasında her iki kartelin birlikte var olmasında bir çelişki bulunmamaktadır. Şöyle ki gerek fiyat tespiti gerekse müşteri paylaşımına ilişkin iki ihlal türü de müşterilerin alternatif tedarikçilerle çalışmasının önüne geçilmesi amacına hizmet etmekle beraber bu davranışların birlikte uygulanması söz konusu anlaşmanın daha sağlam bir zemine oturtulmasına imkan vermektedir. Bu kapsamda her iki ihlal türünün birbirini tamamlayabildiği, dolayısıyla her iki ihlal türünün birbirine ikame olduğu yönündeki savunmanın gerek teorik olarak gerekse fiili olarak kabul edilebilir olmadığı, iki ihlal türünün de ayrı ayrı veya birlikte uygulanmasının mümkün olduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca rekabete aykırı bir davranışın teşebbüsler bakımından ikitasaden rasyonel olmadığı yönündeki varsayım, söz konusu davranışların teşebbüslerce gerçekleştirilmeyeceği sonucunu doğurmadığından bu yöndeki savunmaya iştirak edilememektedir.

Farklı Teşebbüslerin Uzlaşmasının Delil Değerinin Bulunmadığına İlişkin Savunmalar ve Savunmalara Yönelik Değerlendirmeler

(590) Teşebbüs tarafından yapılan savunmada;

- Soruşturma Raporu'nda bazı teşebbüslerin uzlaşmış olmasının hazır beton piyasasında bir kartelin var olduğu iddiasını desteklemek amacıyla kullanıldığı, bazı teşebbüslerin uzlaştığı olgusunun "masa" ve "çay" ifadelerinin teşebbüsler arasında yapılan bir anlaşmayı gösterdiği iddiasını desteklemek için dayanak yapıldığı, oysa rekabet hukukunda uzlaşmanın yalnızca uzlaşan tarafları bağlayan bir müessese olduğu, aynı şekilde uzlaşan bir teşebbüsün uzlaşma ara kararında belirtilen nitelikleri haiz ihlali kabul etmesinin de yalnızca o tarafı bağlayacağı, Kurulun bu beyan ve kabulleri uzlaşmayan taraflar açısından herhangi bir iddiasını güçlendirmek veya ispat etmek için kullanamayacağı,
- Uzlaşma Yönetmeliği'nin 11/1. maddesine göre sürecin uzlaşma ile sonuçlanmaması halinde sunulan bilgi ve belgelerin ilgili taraf hakkında verilen karara dahi dayanak yapılamayacağı, uzlaşan tarafların uzlaşma sürecindeki beyan ve kabullerinin uzlaşmayan taraflar açısından etkisinin bulunmadığı, uzlaşmayan tarafların ihlalin bulunmadığını veya ihlalden sorumlu olmadıklarını ortaya koymak için soruşturma sürecine devam ettiği, uzlaşma olgusunun kendisinin veya uzlaşma sürecinde uzlaşan taraflarca yapılan beyan ve kabullerin herhangi bir iddianın güçlendirilmesi veya ispatı için kullanılamayacağı, bu nedenle Kurulun ihlali ortaya koyma yükümlülüğünün de ortadan kalkmayacağı, aksi bir kabulün ise tek bir teşebbüsün dahi uzlaşması durumunda diğer teşebbüsler bakımından uzlaşmama imkânının fiilen ortadan kalkması sonucunu doğuracağı

hususları ifade edilmiştir.

[193] Kurulun 13.10.2016 tarih ve 16-33/ 579-255 sayılı; 08.11.2018 tarih ve 18-42/664-325 sayılı; 27.12.2018 tarih ve 18-49/764-369 sayılı; 04.03.2021 tarih ve 21-11/155-64 sayılı kararları.
[194] Kurulun 09.07.2015 tarih ve 15-29/433-116 sayılı; 19.03.2020 tarih ve 20-15/215-107 sayılı; 24.07.2020 tarih ve 20-35/453-200 sayılı kararları.

Değerlendirme

(591) Teşebbüsün savunmasında dile getirdiği son husus farklı teşebbüslerin uzlaşmasının delil niteliği taşımadığına yöneliktir. Bu kapsamda teşebbüs Soruşturma Raporu'nun 215. paragrafında bazı teşebbüslerin uzlaşmış olmasının hazır beton piyasasında bir kartelin var olduğu iddiasını desteklemek amacıyla kullanıldığını; 262. paragrafta ise bazı teşebbüslerin uzlaştığı olgusunun "masa" ve "çay" ifadelerinin teşebbüsler arasında yapılan bir anlaşmayı gösterdiği yönündeki iddiayı desteklemek için kullanıldığını ileri sürmüştür.

(592) Dosya kapsamında yapılan ve teşebbüs tarafından atıf yapılan değerlendirme BATIÇİM'in kartel kolaylaştırıcı olarak bir kartele taraf olup olmadığını ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiş olup kartelin bazı taraflarının uzlaşmış olması nedeniyle BATIBETON'un da bir anlaşmaya dahil olduğu yönünde bir değerlendirmede bulunulmamış, aksine elde edilen bulgular kapsamında bir değerlendirme yapılarak ihlal tespitinde bulunulmuştur. Nitekim "*Aydın ilinde rakipler arasında bir müşteri paylaşımı yapıldığına ilişkin bir hazır beton kartelinin var olduğu dosya kapsamında elde edilen çok sayıda bulgu ile sabittir."* ifadesi, teşebbüslerin uzlaşmış olmasından ziyade elde edilen delillerin kartelin varlığını açıkça ortaya koyduğunu desteklemek amacıyla kullanılmış olup BATIBETON'un bu belgeler nedeniyle bir anlaşmaya taraf olduğu yönünde bir çıkarım yapılmadığı açıkça görülmektedir. Kaldı ki söz konusu paragrafta yer verilen değerlendirmelerden önce BATIBETON hakkında ihlal tespiti yapılmış; bu ihlal tespiti yapılırken uzlaşan taraflardan herhangi birinin kabul veya beyanı BATIBETON aleyhinde hiçbir şekilde kullanılmamıştır.

(593) BATIBETON hakkında ihlal tespiti yapıldıktan sonra söz konusu değerlendirmeye yer verilmiş; uzlaşan tarafların zaten uzlaşmış olmaları gerekçesiyle bu ihlalin tarafı olduğu; BATIBETON'un da bir önceki paragrafta yapılan değerlendirme sonucunda bu ihlalin tarafı olduğu ve bu kapsamda Aydın ilinde bir hazır beton kartelinin var olduğunun açık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla söz konusu paragrafta yer alan ifadeler BATIBETON veya soruşturma tarafı olan diğer teşebbüsler bakımından bir anlaşmanın varlığını desteklemek amacıyla kullanılmamış; Aydın ilinde başka teşebbüsler arasında bir anlaşmanın var olduğunu desteklemek amacıyla kullanılmıştır. Sonuç olarak soruşturma tarafı teşebbüsler bakımından söz konusu bulguya konu yazışmalar uzlaşan tarafların kabul ve beyanlarından bağımsız şekilde elde edilen bilgi ve belgeler doğrultusunda ele alınmış; BATIÇİM ve diğer soruşturma tarafları BETONTAŞ ve ÇİMBETON hakkında ilgili bulgu kapsamında bir ihlal isnadında bulunulmamıştır.

(594) İlaveten, teşebbüs savunmasında, bazı teşebbüslerin uzlaştığı olgusunun "masa" ve "çay" ifadelerinin teşebbüsler arasında yapılan bir anlaşmayı gösterdiği yönündeki iddiayı desteklemek için kullanıldığı ifade edilmiştir. Ancak ilgili paragrafta geçen *"…Bu bulgular işbu bulguda da "masa" kavramının rakip teşebbüsler arasında yapılan bir anlaşmaya işaret ettiği yönünde şüphe oluşturmuştur."* ifadesinden bazı teşebbüslerin uzlaşmış olmasından ziyade bu teşebbüsler hakkında elde edilen deliller nedeniyle bu bulgunun BATIBETON ve ÇİMBETON'un bir anlaşmaya taraf olduğu yönünde yalnızca şüphe oluşmasına sebebiyet verdiği görülmektedir. Bu nedenle ÇİMBETON ve BATIBETON'a gönderilen soruşturma bildiriminde söz konusu bulguya da yer verilmiştir. Görüldüğü üzere söz konusu paragrafta geçen ifadeler BATIBETON veya soruşturma tarafı diğer teşebbüsler hakkında bir anlaşmanın varlığını desteklemek amacıyla kullanılmamış; söz konusu paragrafa konu Bulgu-1 kapsamında yapılan değerlendirmeler uzlaşan taraflardan bağımsız şekilde ele alınmış ve nihai olarak

yapılan değerlendirme sonucunda işbu bulguya yönelik gerek BATIBETON gerekse ÇİMBETON hakkında ihlal isnadında bulunulamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

(595) Özetle, uzlaşma taraflar bakımından sorumluluk atfedilen bulgular, BATIBETON ve diğer soruşturma tarafları açısından ayrı ayrı değerlendirilmiş; bu bulgular özelinde bazı teşebbüsler hakkında ihlal tespiti yapılırken bazıları hakkında ise ihlal tespiti yapılmamıştır. Bu kapsamda uzlaşan tarafların kabul ve beyanları ile herhangi bir iddianın güçlendirildiği veya bu beyanların herhangi bir iddianın ispatı amacıyla kullanıldığı yönündeki savunmaya iştirak edilemeyeceği değerlendirilmektedir.

Bulgu-6, 90, 103, 106, 107, 114, 115 ve 122'ye İlişkin Savunmalar ve Savunmalara Yönelik Değerlendirmeler

(596) BATIBETON tarafından;

- Bulgu-6, 90, 103, 106, 107, 114, 115 ve 122'nin Soruşturma Raporu'nda tek başına herhangi bir ihlal isnadı için kullanılamadığı ve bu bulguların bir bütün olarak ele alınmak suretiyle ASBETON, AYDIN SERAMİK, MENDEŞ ve BATIBETON'un müşteri paylaşımı yapmak üzere çeşitli tarihlerde toplantılar düzenledikleri ve bu yolla rekabeti kısıtladığı sonucuna ulaşıldığı,
- Bahsi geçen bulguların tamamının Aydın merkez ve merkeze yakın ilçeleri (Efeler, Germencik, İncirliova gibi) ilgilendirdiği, ilgili dönemde BATIBETON'un Aydın merkez ve merkeze yakın ilçelerinde (Efeler, Germencik, İncirliova gibi) herhangi bir hazır beton tesisinin aktif olmadığı, ulaşılan sonucun tam aksine anılan bölgeye satışı dahi bulunmayan BATIBETON'un bir kartel anlaşmasına taraf olmasının hayatın olağan akışına aykırı olduğu,
- ASBETON, AYDIN SERAMİK ve MENDEŞ'in Aydın merkez ve merkeze yakın ilçelerinde (Efeler, Germencik, İncirliova gibi) faaliyet gösterdiği, BATIBETON'un ise bu bölgede tesisi olmadığı ve buraya teorik olarak satış yapabileceği tek tesisi olan Söke tesisinin de satış faaliyetlerinin Söke ilçesine yakın alanlarla sınırlı olduğu,
- Bulguya konu 2021 yılında BATIBETON'un Söke tesisinden Aydın merkez ve merkeze yakın ilçelerinde (Efeler, Germencik, İncirliova gibi) herhangi bir satış faaliyetinin bulunmadığı,
- BATIBETON'un Söke tesisi ile Aydın merkez arasındaki mesafenin yaklaşık 50 km olduğu ve bu kadar uzun mesafede hazır beton satışının kârlı olamayacağı gibi BATIBETON'un rekabetçi olmakta da zorlanacağı,
- BATIBETON'un 2021 yılında Söke tesisinden sadece Germencik ilçesinde bulunan Güriş Jeotermal Enerji Santralı inşaatına yaklaşık (.....) m^3 hazır beton temin edildiği, bu satışın toplam satışlar içerisinde %(.....) dahi olmadığı, yani teorik olarak satışının bulunmadığı, 2021 yılında Söke'den Aydın ili merkezi ve yakın ilçelerine başka bir satış bulunmadığı, nihai olarak BATIBETON'un faaliyet göstermediği bir bölgeye ilişkin bir yazışmaların söz konusu olduğu,
- BATIBETON'un bu bölgede rakip olarak nitelendirilen teşebbüslerle rekabet ilişkisi içerisinde olmadığı, aynı coğrafi pazarda faaliyet göstermediği ve bu bölgeye satışı bulunmamaktayken anılan bölge özelinde bir kartel anlaşmasının tarafı olacağının söylenebilmesinin mümkün olmadığı,
- Söz konusu yazışmaların BATIBETON'un tarafı olmadığı ve bayilerin adeta kendi aralarında dedikodu yaptığı bir yazışma olduğu,

- ASBETON ile yapılan yazışmaların ancak BATIBETON'un bayileriyle görüştüğüne ilişkin zayıf bir bulgu olarak kullanılabileceği, ticaret hayatının doğası gereği bir üreticinin bayileriyle görüşmesinin ve bayileriyle piyasaya dair değerlendirme yapmasının, bayilerinden adeta piyasaya dair istihbarat toplamasının son derece doğal ve hukuka uygun/meşru bir durum olduğu, esasen somut uyuşmazlıkta BATIBETON'un bayisi ASBETON ile görüşüp görüşmediğinin de ortaya konulamadığı, bu yönüyle BATIBETON'un herhangi bir ihlal iradesinin bulunmadığı,
- Soruşturma Raporu'nda yer alan tüm tespitlerin doğru olduğu varsayımı altında bu yazışmalardan tarafları belirli, içeriği ve koşulları net bir fiyat tespiti veya bölge/müşteri paylaşımı karteli kurulduğunun ortaya konulamayacağı, bu kapsamda tüm bulgularda "birlikte değerlendirerme" ve "hayatın olağan akışına aykırı" gibi ifadelerle ihlal sonucuna ulaşılmaya çalışıldığı, bu delillerden hiçbirinin birincil iletişim delili hüviyetinde olmadığı ve iktisadi analiz yapılması gerekeceği, Soruşturma Raporu'nda yapılan iktisadi analizlerin ise bir kartel anlaşması yapıldığını kesinlikle ortaya koymadığı, bu yönüyle bahsi geçen bulgulardan hareketle BATIBETON'un müşteri paylaşımını konu alan bir kartel anlaşmasına taraf olduğunun söylenemeyeceği

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(597) BATIBETON'un anılan bölgede rakip olarak nitelendirilen teşebbüslerle rekabet ilişkisi içerisinde olmadığı, aynı coğrafi pazarda faaliyette bulunmadığı ve bu bölgeye satışı bulunmamaktayken anılan bölge özelinde bir kartel anlaşmasının tarafı olamayacağı yönündeki savunmalarına ilişkin değerlendirmelere yukarıda ilgili bölümlerde yer verilmiş olup söz konusu değerlendirmelere burada tekrar yer verilmesine gerek görülmemiştir.

(598) Dosya kapsamında elde edilen deliller incelendiğinde, özellikle Bulgu-90'ın ilgili toplantılara kimlerce katılım sağlandığını, toplantının tarihini, toplantının konusunu, toplantıda görüşülen hususları ve toplantıda alınan kararları açık bir şekilde ortaya koyduğu görülmektedir. Söz konusu bulguyu destekleyen benzer çok sayıda toplantı yazışmaları da bulunduğundan BATIBETON'un bu toplantılara katılım sağladığının açık olduğu anlaşılmaktadır.

(599) Öte yandan delillerin bütüncül değerlendirilmesi ilkesi gereği, teşebbüslerin tek bir uzlaşmanın tarafı olduğunun ortaya konulmasının ardından her bir delilin ihlalin tüm unsurlarını içermesi gerekmediği gibi, teşebbüsler hakkındaki diğer belgelerde her bir teşebbüs hakkında ihlal iradesini gösteren bir bilgi yahut beyanın yer alması da gerekmemektedir. Şöyle ki; aynı toplantı veya görüşmeye ilişkin oluşturulan bir belgede ihlale ilişkin hususlar yer alırken bir başka belgedeki notlarda uzlaşmaya yönelik herhangi bir bilginin bulunmaması, ilk belgenin ispat gücünü olumsuz etkilememektedir[195]. Ayrıca kartellerin doğası gereği gizli şekilde yürütülmesi sebebiyle, her durumda tek bir belge üzerinden anlaşmanın tüm unsurlarının eksiksiz biçimde tespit edilmesi beklenemeyecektir. Dosya kapsamında elde edilen bulgulardan Bulgu-217 ve 245'te BATIBETON'un rakipleriyle bir müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşma içerisinde olduğu tüm unsurlarıyla ortaya konulduğundan delillerin bütüncül değerlendirilmesi ilkesi gereği diğer delillerde ayrı ayrı ihlal iradesinin ortaya konulmasına gerek bulunmamaktadır.

[195] KERSE, C.S. ve N. KHAN (2005), EC Antitrust Procedure, Fifth Edition, Sweet & Maxwell, London.

(600) Bu itibarla yukarıda yer verilen bulgular ile bu bulgulara ilişkin tespitler bir bütün olarak incelendiğinde, BATIBETON'un müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın/uyumlu eylemin tarafı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Söz konusu anlaşma/uyumlu eylem kapsamında taraflar arasında çeşitli iletişimler gerçekleştirilmesinin yanı sıra anlaşma/uyumlu eylemin koşullarının belirli zamanlarda rakiplerin bir araya geldiği toplantılarda da görüşüldüğü ve bu toplantılarda hazır beton pazarının işleyişine dair ortak kararlar alındığı anlaşılmaktadır. Nitekim bulgularda yer alan yazışmalarda geçen ifadeler, rakipler arası bir anlaşmanın/uyumlu eylemin organize edilmesi amacıyla bir araya gelindiğini ve alınan kararların denetlendiğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla ilgili bulguların BATIBETON'un diğer anlaşma/uyumlu eylem taraflarıyla sergilediği rekabet karşıtı davranışlarını koordine ettiğini göstermeye yeterli olduğu ve ayrıca anlaşmanın/uyumlu eylemin pazardaki etkilerinin ortaya konulmasına gerek olmadığı değerlendirilmektedir.

Bulgu-9 ve 10'a İlişkin Savunmalar ve Savunmalara Yönelik Değerlendirmeler

(601) BATIBETON tarafından;

- Bulgu-9 ve 10'da ASBETON çalışanlarının kendi aralarında yazıştığı, söz konusu bulguların hukuki niteliği itibarıyla bir iç yazışma olduğu, BATIBETON'un yazışma içeriğinin hiçbir yerinde bulunmadığı, tek başına anılan yazışma içeriğinden hareketle BATIBETON aleyhine bir sonuca ulaşılamayacağı,
- Soruşturma Raporu'nda iki bulgunun bir bütün olarak ele alınmak suretiyle ASBETON, CANATANLAR ve BATIBETON'un bölge fiyatlarını tespit etmek üzere bir araya geldiği ve bu yolla rekabeti kısıtladığının iddia edildiği,
- Bulgunun Aydın merkez ve merkeze yakın ilçelerini ilgilendirdiği, bu dönemde BATIBETON'un Aydın merkez ve merkeze yakın ilçelerinde herhangi bir hazır beton tesisisin aktif olmadığı, ASBETON'un Aydın merkez ve merkeze yakın ilçelerinde faaliyet gösterdiği, BATIBETON'un bu bölgeye teorik olarak satış yapabileceği tek tesisi olan BATIBETON Söke tesisinin ise 2022 yılında Aydın merkez ve merkeze yakın ilçelerine yaklaşık 2.500 m^3 satışının olduğu yani teorik olarak satışının bulunmadığı,
- Yazışmalarda ifade edilen hususun BATIBETON'un fiyat araştırması yaptığını ortaya koyabileceği ve bunun da oligopol piyasalarda işin doğasında bulunan bir davranış olduğu, bu duruma bir ihlal sonucu bağlamanın iktisaden ve hukuken mümkün olmadığı, nitekim Kurulun oligopol piyasalarda teşebbüslerin piyasa fiyatlarını takip etmesini piyasanın bir gereği olarak gördüğü kararların[196] olduğu, netice itibarıyla BATIBETON'un faaliyette bulunduğu ve oligopol piyasaların tüm özelliklerini bir arada barındıran hazır beton piyasasında fiyat araştırmasında bulunmasının hukuka aykırı hiçbir yönünün bulunmadığı

ifade edilmiştir.

<u>Değerlendirme</u>

(602) Soruşturma kapsamında yapılan incelemeler neticesinde rakipler arasında hazır beton ürününün satış koşullarını belirlemek üzere yapılan bir anlaşmanın/uyumlu eylemin varlığı ve bu kapsamda rakiplerin çeşitli tarihlere toplantılar yaptıkları tespit edilmiştir. Bu çerçevede BATIBETON'un da Bulgu-9 ve 10'da yer alan *(…..)[197] aradı batıbeton*

[196] 04.07.2012 tarih ve 12-36/1040-328 sayılı ve 24.12.2002 tarih ve 02-80/937-385 sayılı Kurul kararı.
[197] BATIBETON çalışanının ismi yer almaktadır.

Cuma bölge fiyatlarını görüşmek için toplantı yapacaklarmış (…..)[198] beyi gönderir misiniz ded" şeklindeki ifadelerden ASBETON ile BATIBETON arasında bölge fiyatlarının tespiti yönünde iletişim kurulduğu anlaşılmaktadır. Nitekim Bulgu-103'te de ASBETON yetkilisinin Aydın ilinin Nazilli ilçesinde yer alan ve CANATANLAR'a tahsis edildiği anlaşılan bir müşteriye OYAK tarafından 800 m^3 hazır beton satışı yapıldığını tespit ettikten sonra söz konusu konuyu "masa" olarak tabir edilen toplantıda gündeme getireceğini belirtmesi ve bu hususta BATIBETON çalışanına şikâyette bulunacağına ilişkin ifadeler kullanması BATIBETON'un "masa" olarak tabir edilen bir anlaşmaya taraf olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Teşebbüs tarafından söz konusu yazışmaların hayatın olağan akışına uygun olmadığı değerlendirmesinin ispat hukukuna aykırı olduğu belirtilse de anlaşmaya taraf olmayan bir rakibin uyarılmasının veya iletişim kurulmasının rasyonel olmadığı ve buna uyum sağlanmasının da beklenmesinin veya denetlenmesinin makul olmadığı değerlendirilmektedir. Ayrıca ASBETON, BATIBETON, MENDEŞ, CANATANLAR ve OYAK'ın dahil olduğu fiyat tespiti veya müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın varlığını gösteren başkaca deliller olduğu düşünüldüğünde, BATIBETON'un söz konusu anlaşmanın tarafı olduğu ve bu anlaşma çerçevesinde rakipleri ile bir araya geldiği anlaşılmaktadır.

(603) Buna ek olarak, Kurulun *Yem*[199] kararında da belirtildiği gibi tek taraflı kaleme alınan teşebbüs iç yazışmalarının ispat vasıtası olarak kullanılması hukuken mümkündür. İlgili kararda "*Savunmada sözü edilen 26.11.2020 tarih ve 20-51/718-317 sayılı kararda incelenen belgenin niteliği ise mevcut soruşturma kapsamında elde edilen belgeden farklılaşmaktadır. Bahsi geçen dosyada değerlendirilen belge üçüncü taraftan elde edilen ve rakiplere ilişkin bir rivayetin aktarılmasından ibaret bir belge olup bu tür delillere literatürde "duyuma dayalı delil" (hearsay evidence) denilmektedir. Bahsi geçen kararda ilgili belgenin iletişimin taraflarından değil üçüncü taraflardan elde edilmiş olması nedeniyle, içerikte yer alan fiyat bilgilerinden ve fiyatın yayınlanma tarihinden yola çıkılarak ispat standardının karşılanmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır. Savunmada sözü edilen karardaki belge içeriğinde yer alan bilgilerin doğrulanamaması nedeniyle de teşebbüsler hakkında ihlal isnadında bulunulmadığı görülmektedir. Buna karşın mevcut soruşturma bakımından; Belge-15'te "…görüştüm, …diyorlar, …yapacak, …diyor"; Belge18/3-8'de "…söylediler" Belge-16'da "…görüştüm, …dedi" ifadelerinden rakiplerin doğrudan iletişim içerisinde oldukları anlaşılmaktadır. Dolayısıyla 26.11.2020 tarih ve 20-51/718-317 sayılı kararda değerlendirilen belge ile mevcut dosyada değerlendirilen belgelerin niteliğinin farklı olduğu bu nedenle ilgili kararın bu dosya bakımından emsal teşkil edemeyeceği kanaatine ulaşılmıştır*" denilmektedir. Anılan kararda, üçüncü kişilerden elde edilen ve rakiplere ilişkin rivayet aktarımından ibaret belgelerin "duyuma dayalı delil" *(hearsay evidence)* niteliğinde olduğu ve bu tür belgelerin ispat gücünün sınırlı olduğu vurgulanmıştır. Bu kapsamda Bulgu-90'daki *"(.....) bey [BATIBETON] kendi aranızda halledin dedi"*, Bulgu-6'daki *"Bu iş bizde yazıyor inerler mi rakipler (…..)[200] beyi [BATIBETON] arayıp sor devam ediyor muyuZ?"*, Bulgu-115'teki *"Dün kuşadası vardı. (…..)[201] [BATIBETON] dedim oyak patlatmış sizin izmirde 20.000 m3"* ve *"Evet (.....) bey [BATIBETON] bugün benide aradı anlattı"*, Bulgu-122'deki *"(.....) beyler [BATIBETON] geliyor mu"* ve Bulgu-106'daki *"Günaydın perşmebe günü aynı yer aynı*

[198] ASBETON çalışanının ismi yer almaktadır.
[199] Kurulun 25.04.2022 tarih ve 22-19/310-135 sayılı kararı.
[200] ASBETON'dan gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIBETON yetkilisi "(.....)" olduğu belirtilmiştir.
[201] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin BATIBETON çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

saat" ve *"(.....) bey* [BATIBETON] *gelecekmiş perşembe"* ifadeleri rakipler arasında doğrudan ve süreklilik arz eden bir iletişimin varlığını açıkça ortaya koymaktadır.

(604) Bununla birlikte BATIBETON tarafından Bulgu-88'e yönelik yapılan fiyat analizlerinin rakipler arasında bir kartel anlaşmasının varlığını ortaya koymadığı ileri sürülmüştür. Söz konusu bulguda BATIBETON ve incelenen diğer soruşturma taraflarının isimleri açıkça zikredilmediğinden, bulgu içeriğinde yer alan yazışmalara istinaden bir analiz yapılmış; bu kapsamda fiyatlar arasındaki paralellikten ziyade BATIBETON ve ÇİMBETON'un diğer hazır beton teşebbüslerine kıyasla daha düşük fiyatlarla satış yapıp yapmadığı incelenmiştir. Yapılan değerlendirmede BATIBETON'un fiyatlarının genel olarak düşük seyrettiği ancak bayiler üzerinden ağırlıklı olarak satış yapılması nedeniyle bayi karlarının klenmesi halinde fiyatların diğer teşebbüslerle birbirine yakınsayacağı değerlendirmesinde bulunulmuştur.

(605) Benzer bir analizin fiyat tespitine ilişkin yazışmaları içeren Bulgu-9 ve 10 özelinde de yapılması mümkündür. Nitekim Bulgu-9'da ASBETON'un Aydın ilindeki fiyatları bozduğu yönünde duyumlara yer verilmekte; Bulgu-10'da ise Aydın ilinde her bölgedeki/ilçedeki fiyatlara ilişkin ASBETON ve BATIBETON'un da katılım sağlayacağı bir toplantı yapılacağının ifade edildiği görülmektedir. Bu kapsamda bulgu tarafları olan ASBETON ve BATIBETON'un Efeler-Söke coğrafi pazarında en çok satış gerçekleştirdikleri ilçeler dikkate alınarak analiz yapılması yeterli görülmüştür. Dolayısıyla aşağıda yer alan tablo ve grafiklerde ASBETON'un en çok satış yaptığı ilçe olan Efeler ilçesi ile BATIBETON'un en çok satış yaptığı ilçe olan Söke ilçesinde satış faaliyeti olan teşebbüslerin ağırlıklı ortalama satış fiyatlarına yer verilmiştir.

(606) Bu kapsamda öncelikle ilgili dönemde Efeler ilçesine ağırlıklı olarak satış yapan soruşturma tarafı olan ve soruşturma tarafı olup uzlaşan teşebbüslerden ASBETON, CANATANLAR, ÇİMBETON, MENDEŞ ve OYAK'ın ağırlıklı ortalama satış fiyatlarına yer verilmektedir[202]:

Tablo 37: Efeler İlçesinde Hazır Beton Teşebbüslerinin C25 Hazır Beton Ürününe İlişkin Uyguladıkları Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (m^3/TL, 2022 Ocak-Aralık)

	ASBETON	CANATANLAR	ÇİMBETON	MENDEŞ	OYAK
2022 Ocak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Şubat	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mart	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Nisan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mayıs	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Haziran	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Temmuz	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ağustos	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Eylül	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Kasım	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Aralık	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar					

Grafik 10: Efeler İlçesinde Hazır Beton Teşebbüslerinin C25 Hazır Beton Ürününe İlişkin Uyguladıkları Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (m^3/TL, 2022 Ocak-Aralık)

[202] BATIBETON'un Efeler ilçesinde yer alan Aydın hazır beton tesisi 2022 yılı Aralık ayında faaliyete geçmiştir.

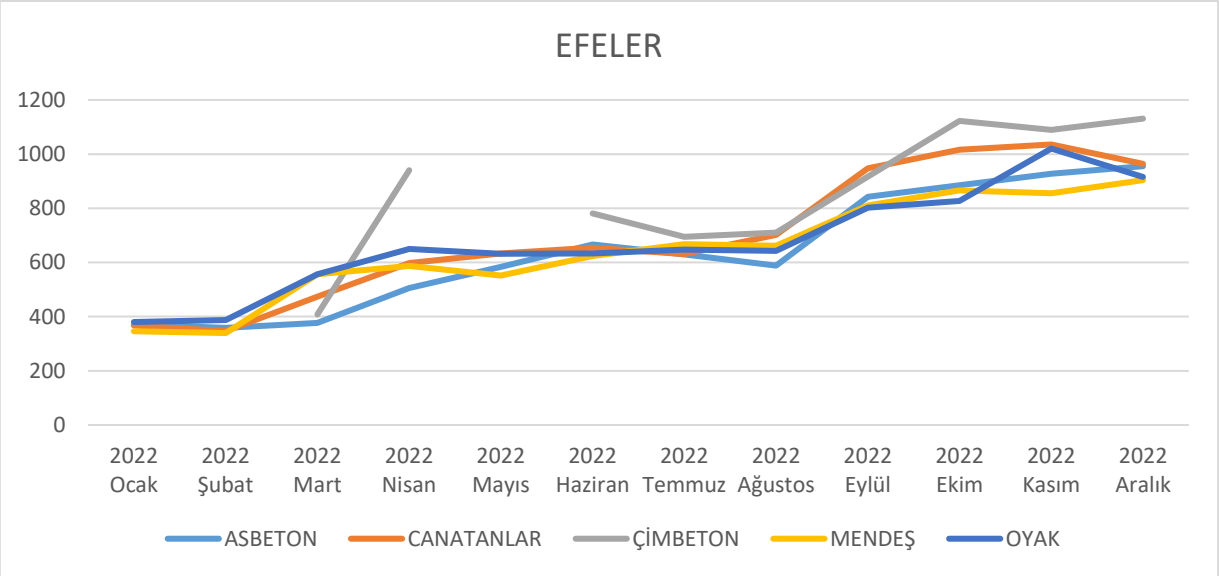

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar

(607) Yukarıdaki tablo ve grafik incelendiğinde, Efeler ilçesinde bulguya ilişkin toplantının yapıldığı Ağustos ayında fiyatlarda bir paralellik veya eş zamanlı fiyat artışları olup olmadığı incelenmiş; Ağustos ayından itibaren tüm teşebbüslerin fiyat artışına gittiği görülmektedir. Toplantı sonrasındaki ilk ay olan Eylül ayı incelendiğinde de ÇİMBETON ve CANATANLAR hariç ASBETON, MENDEŞ ve OYAK'ın fiyat artışlarındaki ve fiyatlarındaki paralelliğin devam ettiği görülmektedir. CANATANLAR ve ÇİMBETON'un fiyatlarının ise birbirlerine yakın olmakla birlikte diğer teşebbüslerden oldukça farklılaştığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla söz konusu veriler Bulgu-10'da yapılacağı anlaşılan toplantıda Efeler ilçesinde fiyatlara ilişkin kararlar alındığını ve bu kararların uygulandığını destekler niteliktedir. Her ne kadar söz konusu fiyat benzerliğinin ve fiyat artışlarının maliyetlerden veya talep artışından kaynaklı olabileceği düşünülse de iletişim delilinin varlığı durumunda bu artışın neyden kaynaklandığının ortaya konulmasına gerek bulunmamaktadır. Nitekim bu husus yalnızca taraflar arasında rekabete ilişkin unsurların birlikte belirlenmesine ilişkin herhangi ek bir delil bulunamadığı durumlarda dikkate alınabilecek bir husus olup dosya içeriğinde rekabete ilişkin unsurların birlikte belirlenmesine yönelik iradeyi ortaya koyan deliller bulunması nedeniyle bu sebeplere değinilmesine gerek bulunmamaktadır.

(608) Yapılacak ikinci analiz ise BATIBETON'un da ağırlıklı olarak satışını gerçekleştirdiği Söke ilçesi bakımından yapılmıştır. Ek yazılı görüş aşamasında benzer bir analiz Bulgu-88 kapsamında da yapılmış; ancak Soruşturma Raporu'nda yer verilen BATIBETON'un ağırlıklı ortalama satış fiyatlarının hesaplanmasında sehven hata yapıldığı anlaşılmıştır. Şöyle ki BATIBETON'un Söke ilçesinden elde ettiği toplam gelirlerin BATIBETON'un Söke tesisinden Söke ilçesine yapılan toplam satış miktarına bölünmesi gerekirken sehven Söke ilçesinden tüm ilçelere yapılan toplam satış miktarına bölündüğü, bu nedenle fiyatların olması gerekenden daha düşük hesaplandığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla ilgili hata düzeltilerek işbu bulguda BATIBETON'a ilişkin ağırlıklı ortalama satış fiyatlarının yeniden hesaplanmıştır[203]. Bu çerçevede, Söke ilçesinde satış yapan BATIBETON, CANATANLAR ve MENDEŞ'in

[203] Söz konusu hata Bulgu-88 kapsamında yapılan değerlendirmenin sonucunu değiştirmediğinden Bulgu-88'in yeniden değerlendirilmesine gerek duyulmamıştır.

ağırlıklı ortalama satış fiyatlarına aşağıda yer alan tablo ve grafiklerde yer verilmektedir[204]:

Tablo 38: Söke İlçesinde BATIBETON'un ve Diğer Hazır Beton Teşebbüslerinin C25 Hazır Beton Ürününe İlişkin Uyguladıkları Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (m^3/TL, 2022-2023 Ocak-Mart)

	BATIBETON	CANATANLAR	MENDEŞ
2022 Ocak	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Şubat	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mart	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Nisan	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Mayıs	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Haziran	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Temmuz	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ağustos	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Eylül	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Ekim	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Kasım	(.....)	(.....)	(.....)
2022 Aralık	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Ocak	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Şubat	(.....)	(.....)	(.....)
2023 Mart	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar			

Grafik 11: BATIBETON'un ve Diğer Hazır Beton Teşebbüslerinin C25 Hazır Beton Ürününe İlişkin Aydın İlinin Söke İlçesinde Uyguladıkları Ağırlıklı Ortalama Satış Fiyatları (m3/TL, 2022-2023 Ocak- Nisan)

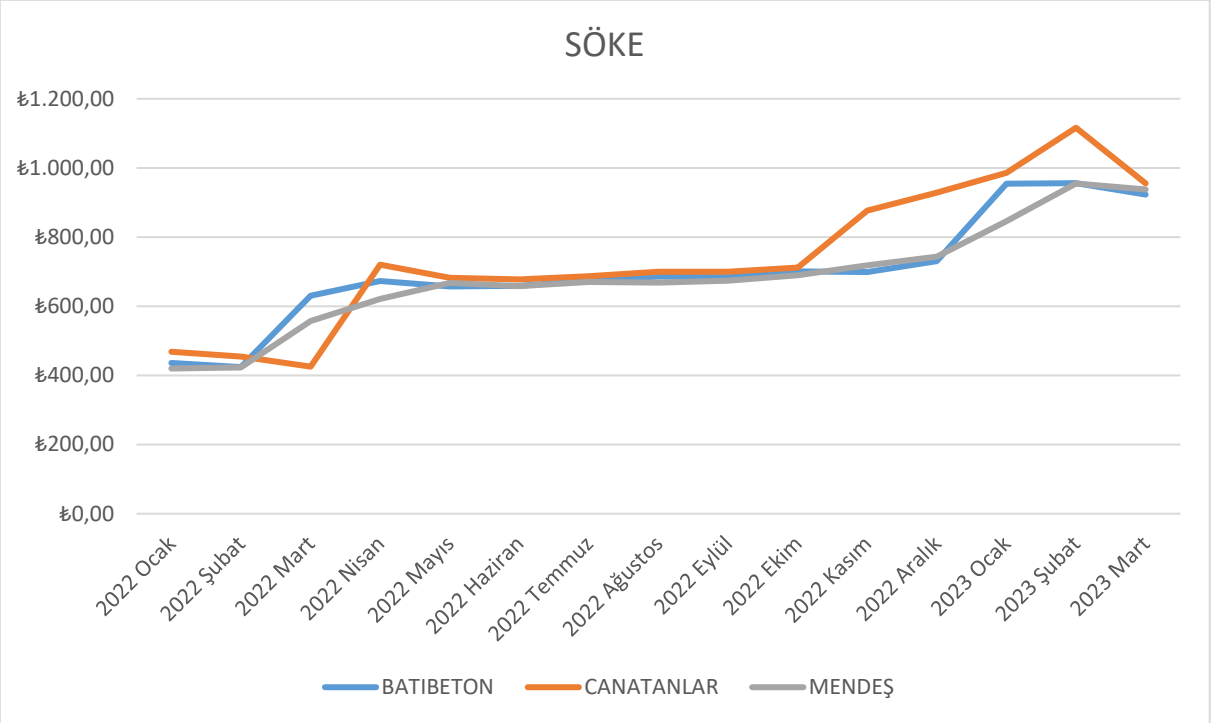

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevabi Yazılar

(609) Söz konusu tablo ve grafikten görüleceği üzere, Söke ilçesi özelinde fiyatların Mayıs-Ekim ayları arasında birbiriyle oldukça yakın bir seyir izlediği görülmektedir. Bulguya konu toplantının yapıldığı Ağustos ayından sonra fiyatlarda veya fiyat artışlarında bir paralellik olup olmadığı incelenmiş; Eylül ve Ekim aylarında CANATANLAR, BATIBETON ve MENDEŞ'in fiyatlarının oldukça benzeştiği; Kasım ve Aralık aylarında

[204] ÇİMBETON ve OYAK'ın Söke ilçesinde satışının bulunmadığı tespit edildiğinden analize dahil edilmemiştir.

ise söz konusu paralellik devam etmekle birlikte diğer aylara göre CANATANLAR'ın fiyatlarının oldukça farklılaştığı görülmektedir. Dolayısıyla söz konusu veriler, Bulgu-9 ve 10'da yer alan yazışmalarda fiyatlara ilişkin kararlar alındığını ve uygulandığını destekler niteliktedir. Her ne kadar söz konusu fiyat paralelliklerinin maliyetlerden veya talep artışından kaynaklı olabileceği düşünülse de iletişim delilinin varlığı durumunda bu artışın neyden kaynaklandığının ortaya konmasına gerek bulunmamaktadır.

(610) Son olarak, BATIBETON tarafından yazışmalarda ifade edilen hususun BATIBETON'un fiyat araştırması yaptığını ortaya koyabileceği ve bunun da oligopol piyasalarda işin doğasında bulunduğu ileri sürülmüştür. Rekabet hukukunda oligopolistik bağımlılık olarak özetlenen savunma ile ilgili vurgulanması gereken söz konusu savunmanın, taraflar arasında rekabete ilişkin unsurların birlikte belirlenmesine ilişkin herhangi ek bir delil bulunamadığı durumlarda dikkate alınabilecek bir savunma olduğu ve dosya içeriğinde rekabete ilişkin unsurların birlikte belirlenmesine yönelik iradeyi ortaya koyan deliller bulunması durumunda geçerliliğini yitirdiğidir. İşbu dosya içeriğinde de bu tür deliller bulunduğundan (Bulgu-6, 90, 103, 106, 107, 114, 115, 122, 217 ve 245 içerikleri, Bulgu 9 ve 10'un içeriği ve tarihleriyle paralel fiyatlamalar) bu savunmaya itibar edilmesi mümkün gözükmemektedir.

Bulgu-217 ve 245'e İlişkin Savunmalar ve Savunmalara Yönelik Değerlendirmeler

(611) Teşebbüs tarafından yapılan yazılı savunmada özetle;

- Bahsi geçen Uluova'daki inşaatın ticari jargonda "yarım iş" olduğu ve bu hususun Bulgu-245'te yer aldığı, BATIBETON'un söz konusu işe kendi ticari kararı doğrultusunda teklif vermediği, bilindiği üzere hazır beton sektöründe yarım işlerin teknik ve ticari riskler barındırdığı, nitekim ileriki dönemlerde inşaat veya doğal afetler sebebiyle hazır beton şirketlerinin sorumlu olabildiği, haliyle bu tarz işlerde karar verilirken ticari ve teknik risklerin birlikte göz önünde bulundurulduğu,
- Öte yandan hazır beton piyasasının kendine has özelliklerinden dolayı, ürünün fiyatı kadar taşıma maliyetleri, taşıma süresi ve taşıma zamanının da önem arz ettiği, şayet bu unsurlarda taraflar mutabakata varamazsa doğası gereği ticaretin yapılamayacağı,
- BATIBETON yetkilisinin gerekçeyi belirtmese de önceki tarihli yazışmadan (Bulgu-217) gerekçenin yarım iş olduğunun açıkça anlaşılacağı, üstelik gerekçenin teslim yerinin uzaklığı, zamanlama, maliyet ve iş yoğunluğu gibi sebepler de olabileceği, salt bu yazışma ve diyaloga dayanılarak BATIBETON'un rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaya taraf olduğu sonucuna varılabilmesinin mümkün olmadığı,
- BATIBETON'un tarafı olduğu yazışmaların hatalı olarak rekabete aykırı bir anlaşma şeklinde yorumlanmış olabileceği, hazır beton piyasasında çalışan kişilerin farklı eğitim ve kültür seviyelerinden geldiği göz önünde bulundurulduğunda konuşmalarda geçen fevri ve kurumsal kültüre uymayan ifadelere rekabet hukuku ihlali sonucunun bağlanmaması gerektiği, işbu ifadelere özel bir anlam yüklenmesinin piyasa gerçekleriyle bağdaşmayacağı, kimi hukukçuların dahi rekabet hukuku bilincine sahip değilken hazır beton piyasası çalışanlarının rekabet hukuku kural ve ilkelerine uygun hareket etmesini beklemenin gerçekçi olmayacağı, çimento piyasasındaki genel teamül,

kültür ve eğitim düzeyinin de bu durumu destekler nitelikte olduğu ve bu hususun Kurulun *Türk Traktör*[205] kararında da ifade edildiği,

- BATIBETON'a ait olmayan teşebbüs iç yazışmaları ile BATIBETON'un tarafı olmadığı teşebbüsler arası yazışmaların birincil delil niteliğinde sayılamayacağı, bunlara dayalı olarak bir ihlal isnadında bulunulabilmesinin mümkün olmadığı, kartellerde ispat standardına ilişkin ortak yaklaşımın öncelikle birincil delillere dayanılarak ispat, daha sonra ise ikincil delillerden yararlanılması şeklinde olduğu, BATIBETON'un tarafı olduğu yazışmaların da rekabete aykırı bir koordinasyonun varlığına işaret etmediği,
- Yazışmaların genellikle müşterilere yönelik maliyet hesap pazarlıklarına ilişkin olduğu, bu tür yazışma ve müzakerelerin hazır beton piyasasında olduğu gibi her müşteriye özel fiyat hazırlanmasını gerektiren bir ticaretin doğal sonucu olduğu, BATIBETON'un bayisiyle bu kapsamda görüşmeler yapmasının doğal olduğu ve bu durumun BATIBETON aleyhine yorumlanamayacağı, netice olarak rekabeti kısıtlayıcı anlaşma iddiasından hareketle BATIBETON hakkında hukuka aykırılık tespitinde bulunulamayacağı,
- Bulgu-245'in 22.03.2023 tarihli olduğu, bulguda BATIBETON ve ASBETON çalışanlarının kendi aralarında yazıştığı, bu tarihte ASBETON'un üretici olmadığı ve BATIBETON bayisi olarak faaliyet gösterdiği, bu açıdan tamamen dikey bir yazışma olduğu, soruşturma kapsamında işbu bulgunun Bulgu-217 ile bir bütün olarak ele alınmak suretiyle CANATANLAR ve BATIBETON'un müşteri paylaşımına yönelik yapılan bir anlaşmanın tarafı olarak hazır beton üretimi ve satışı pazarındaki rekabeti kısıtladıklarının iddia edildiği,
- Bu tür yazışmalara dayanarak BATIBETON'un rekabete aykırı bir bölge/müşteri paylaşımı anlaşmasının tarafı olduğu yönünde bir çıkarım yapılamayacağı, ilgili yazışmalarda BATIBETON'un başka bir rakip teşebbüs tarafından yarım bırakılan işi almak istememesinin tamamen kendi bağımsız ticari kararı olup kendi içinde tutarlı olduğu, hazır beton piyasasında yarım işleri almanın yapılan navlun masrafı ve kaynak tahsisi (personel, transmikser vb.) karşısında katlanılan maliyetler ve üstlenilecek hukuki risk ile mukayese edildiğinde ekonomik açıdan rasyonel olmadığı,
- Başka bir teşebbüsün başlayarak yarım bıraktığı ve bu işe devam edecek şirket açısından bir başkasının yaptığı işin hukuki riskini de almanın söz konusu olduğu, katlanılan maliyetler de dikkate alındığında ticari açıdan cazip olmadığı ve bu sebeple yarım işlerin olumlu bir karşılık görmediği ve hazır beton üreticilerinin yarım işlere ayırmaları gereken kaynakları kendilerine daha olumlu geri dönüşü olacak işlere yatırmayı tercih ettiği, yazışmada geçen *"bulaşmayalım hiç"* ifadesinin BATIBETON'un işi almak istemediğinin göstergesi olduğu,
- BATIBETON'un karşılıklı bir rekabete aykırı anlaşmanın/uzlaşmanın tarafı olduğunu veya bu yönde olumlu bir irade beyanında bulunduğunu varsaymanın mümkün olmayacağı, ortada bir irade uzlaşması olmadığı ve bu sebeple anlaşma veya uyumlu eylemden söz edilemeyeceği,
- Soruşturma kapsamında Bulgu-217 ile Bulgu-245'in birlikte değerlendirilerek yapılan çıkarımın bütün soruşturma kapsamında iddia edilen hukuka aykırılık

[205] 05.08.2010 tarihli ve 10-52/1051-389 sayılı Kurul kararı.

iddiasıyla çeliştiği, Soruşturma Raporu'nda nihai olarak aralarında MENDEŞ'in de bulunduğu 22 teşebbüsün Aydın ilinde hazır beton satışı pazarında fiyat tespiti ve müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmaya taraf olduğunun ileri sürüldüğü, diğer taraftan Bulgu-217 ve Bulgu-245 kapsamında geçen ifadelerin BATIBETON ile CANATANLAR arasındaki müşteri paylaşımına ilişkin irade uyuşmasını ortaya koyduğunun değerlendirildiği,

- Şayet ilgili yazışmalara BATIBETON ile CANATANLAR arasında bir müşteri paylaşımı yapıldığı sonucu yüklenirse bu durumda MENDEŞ'in bu kartelin tarafı olmaması gerektiği, çünkü alıntılanan konuşmada MENDEŞ'in müşterilerine teklifte bulunulabileceğinin konuşulduğu, Bulgu-6, 106, 107, 114, 115, 122 için BATIBETON'un MENDEŞ ile birlikte bir ihlale taraf olduğunun değerlendirildiği,
- Soruşturma kapsamında işbu somut uyuşmazlıkta bir rekabet hukuku ihlali olduğu yönünde bir "hissiyat" oluştuğu, BATIBETON'un hazır beton piyasasında faaliyet göstermesi ve bu piyasanın olumsuz bir rekabet siciline sahip olması varsayım üzerine varsayım yapılmasına zemin hazırladığı,
- BATIBETON'un tarafı dahi olmadığı bir yazışmadan hareketle BATIBETON çalışanının e-postalarda adının zikredilmesi sebebiyle *"Batıbeton bu işin içinde vardır"* şeklindeki fiilî karine üzerinden kartel iddiasının makul şüphenin ötesinde ortaya konulduğunun söylenemeyeceği, soruşturma kapsamında elde edilen bulguların bu hissiyatı doğrulayacak şekilde yorumlandığı ve
- Soruşturma Raporu'nda bu yönteme "birlikte değerlendirme" adı verildiği, ilaveten değerlendirmeler yapılırken ispat hukukunda hiçbir şekilde yeri bulunmayan ve makul şüphenin ötesinde ispatın yanına yaklaşamayacak olan "hayatın olağan akışı" gibi hukuken kabul edilmesi mümkün olmayan değerlendirmelerin yapıldığı

ifade edilmektedir.

Değerlendirme

(612) Bulgu-217 ve 245'e ilişkin sunulan savunmalarda, Uluova'daki inşaatın ticari jargonda "yarım iş" olarak nitelendiridiği ve bu nedenle BATIBETON'un söz konusu işe kendi ticari kararı doğrultusunda teklif vermediği ifade edilmiştir. Daha önce de belirtildiği üzere, BATIBETON'un yarım işlere girmemeyi tercih etmesi tek başına müşteri paylaşımı olarak değerlendirilmemiş, bunun rakip teşebbüslerle iletişime geçilerek yapılması müşteri paylaşımı olarak değerlendirilmiştir. Bu kapsamda söz konusu bulgulara ilişkin değerlendirmenin esasını BATIBETON'un rakibi CANATANLAR ile iletişim kurup kurmadığı hususu oluşturmuştur. Şöyle ki Bulgu-245'te CANATANLAR'ın yazışmanın tarafı olmayıp *"böyle bir mail geldi bana uluova inşaat canatan betonun döktügü/çalıştıgı şantiye"* ifadesinde adının geçtiği görülmüştür. Yazışmanın devamı niteliğinde olan Bulgu-217'de ise ASBETON tarafından "*ULUOVA İLE İLİGLİ BİR GELİŞME VARMI (.....)*[206]*"* ifadesi ile Bulgu-245'te bahsedilen "uluova inşaat" isimli müşteriye beton sağlanıp sağlanmayacağı hususunda bir gelişme olup olmadığı sorulmuş; buna karşılık BATIBETON çalışanının *"(.....)*[207] *aradı sizden sonra dün Girmicez"* ifadesiyle CANATANLAR çalışanı (.....) ile iletişim kurarak yarım işe girmeme yönünde karar aldığını bildirdiği görülmüştür. Bu kapsamda, yazışmada yer alan ifadelerden BATIBETON'un yarım bir işe kendi ticari kararı doğrultusunda değil

[206] BATIBETON çalışanının ismi yer almaktadır.
[207] ASBETON'dan gelen cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin CANATANLAR çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

CANATANLAR'ın ricası üzerine girmediği, dolayısıyla BATIBETON'un yarım işlere girip girmemesine yönelik kararlarını kendi ticari kararı doğrultusunda değil rakipler arası bir anlaşmaya göre belirlediği sonucuna ulaşılmıştır. Nitekim yazışmada adı geçen "uluova inşaat" isimli müşteriye yazışma tarihinden sonra CANATANLAR tarafından 14.04.2023 ve 21.04.2023 tarihlerinde beton satışı yapıldığı, BATIBETON tarafından ise ilgili yılda bayisi olan ASBETON aracılığıyla yapılan herhangi bir satışın bulunmadığı tespit edilmiştir.

(613) Bulguya ilişkin savunmalarda, hazır beton piyasasında özellikle satış alanında çalışan kişilerin farklı sosyo-kültürel yapılara, eğitim ve birikim seviyesine sahip oldukları, bu çalışanların iş ile ilgili yazışmalarda fevri ve kurumsal kültüre uygun olmayan ifadeler kullanabildiği, dolayısıyla bu çalışanların her yazışmada rekabet hukuku bilinci ile yazışma yapmalarının beklenemeyeceği ifade edilmiştir. BATIBETON'un geçmiş yılarda çok sayıda rekabet hukuku incelemesi geçirdiği ve bu incelemelerden üç tanesinin Aydın iline yönelik olduğu dikkate alındığında[208], şirket çalışanlarının rekabet kurallarından haberdar olmadığının ileri sürülemeyeceği, nitekim yerinde incelemelerde BATIBETON çalışanlarından herhangi bir belge elde edilmemesi de bu çalışanların rekabet hukuku konusunda bilinçli olduklarına işaret etmektedir.

(614) Teşebbüs savunmasında ileri sürülen bir diğer husus, MENDEŞ'in bazı bulgularda ihlalin tarafı olarak değerlendirilmesine karşın bazı bulgularda anlaşmanın tarafı olmadığının kabul edilmesinin çelişki yarattığı ve bu somut uyuşmazlıkta bir rekabet hukuku ihlali olduğu yönünde bir "hissiyat" ile sonuca ulaşıldığı iddiasıdır. MENDEŞ ve diğer teşebbüsler hakkında soruşturma kapsamında elde edilen bazı bulgularda MENDEŞ'in zaman zaman bir anlaşmanın tarafı olmakla birlikte bu anlaşmaya aykırı davrandığını gösteren yazışmalar da tespit edilmiştir.

(615) Örneğin ŞÖLEN çalışanları arasında geçen Bulgu-73'te CANATANLAR, BOYLULAR GIDA, MENDEŞ, ASBETON ve ŞÖLEN arasında olduğu düşünülen bölge/müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın bozulduğu, nitekim yazışmada geçen "*Cok zıpladı ama onlarda milletin işine"* ifadesinden taraflar arasındaki anlaşmayı CANATANLAR'ın bozduğu, bu sebeple CANATANLAR'ın Nazilli ilçesindeki işlerine "*Mendeş nazillide Patlatıyor*" ifadeleri ile MENDEŞ'in, Köşk ilçesindeki işlerine BOYLULAR GIDA'nın teklif verdiği; ŞÖLEN yetkilisi tarafından gönderilen "*Bu daha bişe Değil Film yeni başlıyor"* ifadelerinden tarafların birbirlerinin işlerine rekabet etmek amacıyla değil birbirlerini cezalandırmak amacıyla düşük fiyat verdiği, dolayısıyla ilgili bulguda her ne kadar taraflar arasındaki anlaşmanın bozulduğu izlenimi verilse de esasında tarafların anılan eylemleri anlaşmaya uyulmaması halinde bir yaptırım aracı olarak kullandığı; yine yazışmada geçen "*Mendeş nazillide Patlatıyor*" ifadeleri MENDEŞ'in zaman zaman bu anlaşmaya aykırı hareket ettiğini göstermektedir.

(616) Yine Bulgu-114 ve 115'teki 11.03.2021 ve 12.03.2021 tarihli bulgularda yer alan yazışmalardan OYAK'ın bölgesinde yer almayan veya kendisine tahsis edilmeyen müşterilere daha düşük fiyat teklifinde bulunarak BATIBETON ve diğer hazır beton firmalarının devam eden işlerine girdiği anlaşılmaktadır. Nitekim MENDEŞ yetkilisi tarafından 11.03.2021 tarihinde gönderilen "*Dikkat et oyak bu aralar çok sıkıntılı. Dün izmirde 150++ fiyat verilmiş Tokiye gibi bir duyum geldi."* ve *"Batınında 20-30.000 patlatmışlar. İzmirde."* ifadeleri ile 12.03.2021 tarihinde gönderilen "*Dün kuşadası vardı. Erdemlere*[209] *dedim oyak patlatmış sizin izmirde 20.000 m3"* ve *"Yok dedi.*

[208] 14.06.2024 tarih ve 14-15/268-112 sayılı; 29.03.2018 tarih ve 18-09/170-84 sayılı; 24.07.2020 tarih ve 20-35/453-400 sayılı Kurul kararları.

[209] ASBETON'dan gelen 16.08.2023 tarih ve 41634 sayılı cevabi yazıda "*(.....)*" isimli kişinin BATIBETON

Pazartesi anlaştık dedi. 10 dk tel geldi. Patlatmışlar dedi. Şok oldular valla" şeklindeki ifadeler diğer bulgularla birlikte değerlendirildiğinde ASBETON, MENDEŞ, OYAK ve BATIBETON arasında bölge/müşteri paylaşımı yapıldığı ancak OYAK tarafından bu anlaşmaya aykırı hareket edildiği tespit edilmiştir. Yine Bulgu-88'de MENDEŞ'in "*masa*" adı verilen toplantıya katıldığını gösteren açık bir ifadenin bulunmadığı görülse de ŞÖLEN'in iç yazışmasındaki söylemlerden hareketle "*masayla akıllanmadılar*" ifadesi ile MENDEŞ'in bir anlaşmaya taraf olduğu yönünde çıkarım yapılabileceği ancak MENDEŞ'in "*masa*" adı verilen toplantıya katılım sağlasa da işbu yazışma özelinde fiyat tespitine ilişkin anlaşmaya uyum sağlamadığından bahsedildiği, dolayısıyla MENDEŞ'in fiyat tespiti amacıyla yapılan toplantılara katılım sağladığı kabul edilse bile işbu bulgudaki ifadelerden hareketle söz konusu anlaşmaya aykırı davrandığı görülmektedir.

(617) Yukarıda yer verilen bulgulara konu yazışmalar, anlaşma taraflarının zaman zaman anlaşmaya aykırı davranabildiklerini göstermektedir. Dolayısıyla bir teşebbüsün zaman zaman anlaşmaya aykırı davranmasının bir anlaşmaya taraf olduğu gerçeğini değiştirmeyeceğinden hareketle benzer durumun BATIBETON ile MENDEŞ bakımından da geçerli olduğu, bu kapsamda işbu dosya kapsamında bazı bulgularda MENDEŞ'in anlaşmanın tarafı olup Bulgu-217 ve 245 özelinde bu anlaşmaların tarafı olmamasının bir anlaşmanın varlığı gerçeğini ortadan kaldırmayacağı değerlendirilmektedir.

b. BATIÇİM Yapılan Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirmesi

(618) BATIÇİM tarafından gönderilen yazılı savunmada özetle;

- Soruşturma Raporu'nda yalnızca BATIÇİM'e ilişkin olarak tek bir bulguya (Bulgu 90) yer verildiği ve ilgili bulgu kapsamında diğer soruşturma taraflarından farklı olarak BATIÇİM'in Aydın ilinde hazır beton üretimi ve satışı pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler arasındaki anlaşmaya "kartel kolaylaştırıcısı" olarak aracılık ettiği şüphesinin incelendiği,
- BATIÇİM'in kartel tarafı olduğuna dair herhangi bir bulgu, şüphe veya isnadın bulunmadığı,
- Kartel kolaylaştırıcısının kurulan kartelin varlığı konusunda bilgi sahibi olması ve bunun da sağlam, kesin ve tutarlı kanıtlar ile ortaya koyulması gerekmekte olduğu,
- ASBETON çalışanları arasında gerçekleşen Bulgu-90'daki yazışmanın içeriğinden söz konusu kişinin bahsedilen toplantıda bulunup bulunmadığının dahi anlaşılamadığı,
- BATIÇİM'in dâhil olmadığı tek bir bulgu üzerinden kartel kolaylaştırıcısı rolü olduğunun tespit edilmesi ve bu bağlamda fail olarak cezalandırılmasının kabahate iştirak sorumluluğu için aranan ispat ölçüsünü çok düşüreceği ve hatta ortadan kaldıracağı,
- Son olarak, somut uyuşmazlıkta kartel kolaylaştırıcısı için aranan koşulların sağlanamadığı gibi bunun ispatı için aranan ispat ölçüsünün (standardının) de sağlanmadığı

ifade edilmiştir.

çalışanı (.....) olduğu ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(619) BATIÇİM hakkında ihlal şüphesi bulunan Bulgu-90 kapsamında gerçekleştirilen yazışmalar ve taraf teşebbüsçe sunulan savunmalar bir bütün olarak incelendiğinde, söz konusu bulgunun 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi bakımından BATIÇİM hakkında ihlalin varlığına dayanak teşkil etmeye yeterli olmadığı değerlendirilmiştir. BATIÇİM tarafından yapılan ve yukarıda yer verilen savunmada da bu sonucu destekler nitelikte hususlara yer verildiğinden ilgili savunmalara ilişkin ayrıca bir değerlendirme yapılmasına gerek olmadığı değerlendirilmektedir.

c. BETONTAŞ Tarafından Yapılan Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirmesi

Usule Yönelik Savunma ve Değerlendirilmesi

(620) BETONTAŞ tarafından gönderilen yazılı savunmada özetle;

- 7246 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un (7246 sayılı Kanun) 16.06.2020 tarihinde yürürlüğe girerek elektronik ortam ve bilişim sistemlerinde tutulan belgelerin dijital veya fiziki örneklerinin alınabilmesinin önünün açıldığı, dolayısıyla anılan Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önceki Whatsapp uygulamasında yer alan kayıtların delil olarak kabul edilmesinin hukuka aykırı olduğu

belirtilmiştir.

Değerlendirme

(621) 7246 sayılı Kanun 16.06.2020 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. İlgili değişiklik ile birlikte 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinde;

> "*Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin:*
>
> *a) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir*

hükmü yer almaktadır.

(622) Anılan Kanun'da yapılan değişiklik ile birlikte teşebbüslerin elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerinin ve belgelerinin incelenebilmesi ile bunların kopyalarının ve fiziki örneklerinin alınabilmesine imkân tanınmıştır. Görüleceği üzere anılan değişiklik "değişiklik tarihinden sonra yapılacak yerinde incelemeler" için geçerli olmaktadır. Diğer yandan ilgili Kanun hükmünde yapılan değişikliğin "değişiklik tarihi öncesine ait elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verileri ve belgeleri veya yapılan yazışmaları" dışlaması şeklinde yorumlanmasının mümkün olmadığı, bununla birlikte Kanun'un değişiklikten önceki halinde de her türlü belgenin alınabileceğinin açık olduğu, bu kapsamda BETONTAŞ tarafından ileri sürülen ilgili savunmanın kabul edilemeyeceği değerlendirilmektedir.

İlgili Coğrafi Pazarın Tespitine İlişkin Savunmalar ve Değerlendirilmesi

(623) BETONTAŞ tarafından gönderilen yazılı savunmada özetle;

- BETONTAŞ'a yapılan Soruşturma Bildirimi'nde coğrafi pazarın hazır beton santralinden 55 km yarıçap belirlenerek tespit edilmesinin teorik olarak doğru olsa da çimentonun su ile temasından itibaren 2 saat içerisinde hazır betonun dökülmesi gerektiği göz önüne alındığında hayatın olağan akışına ve sektör uygulamalarına aykırı olduğu,

- ABD'de uygulanan American Society for Testing and Materials (ASTM) resmi standardına göre[210] transmikserlere yüklenmiş olan hazır betonun en fazla 90 dakika içerisinde boşaltılması gerektiği, sıcak iklim ve havalarda bu sürenin 1 saat veya 45 dakika ile sınırlandırıldığı,
- Tüm şartların uygun olması ve gidilecek mesafe ile döküm şartlarının da normal olması durumunda 2 saat dayanan hazır betonun çoğu kez anılan şartların oluşmaması nedeniyle 2 saat dayanıklılık gösteremediği, bu minvalde soruşturmanın yapıldığı ve okulların zaman zaman sıcak hava sebebiyle tatil edildiği Aydın bölgesindeki iklim koşullarında taşıma süresinin 2 saat olarak belirlenmesinin gerçekçi olmadığı,
- TC Orman ve Su İşleri Bakanlığının Beton İşleri Teknik Şartnamesinde hazır betonun işlenme süresinin kuru ve sıcak havada yarım saati, nemli ve serin havada bir saati geçmemesi gerektiğinin düzenlendiği,
- Soruşturma Bildirimi'nde geçmiş tarihli Kurul kararlarında yer alan 50-55 km yarıçapın esas alınarak belirlenmekle birlikte söz konusu mesafelerin belirleyici olmadığı, normal şartlar altında azami mesafeyi gösterdiği, nitekim Aydın Valiliği tarafından Didim'de yer alan kamu hastanesi inşaatına bizzat talepte bulunulmasına ve BETONTAŞ tarafından Söke ve Didim ilçeleri arasındaki mesafe 50 km olmasına rağmen Didim'e hazır beton gönderilemediği,
- BETONTAŞ'ın faaliyet gösterdiği ilgili coğrafyada transmikserler ile boşaltma süresinin 60 dakikaya ulaşması nedeniyle azami mesafenin 30 km olduğu, buradan hareketle normal şartlar altında hesaplanan sürenin döküm sürecindeki şartlara göre 100 dakikanın altına düşebildiğinin görüldüğü ve ideal işlem süresinin 1 saat olduğu,
- Hazır beton müşterileri tarafından ortalama talep miktarının tek bir transmikserlik 7,5 m^3 değil 60 m^3 olduğu ve soğuk derz oluşmaması ile homojenliğin korunması amacıyla ilk hazır beton transmikserinin ardından diğer transmikserlerin zamanında inşaat sahasına ulaştırılması gerektiği,
- Kurul kararlarında belirtilen 2 saatlik süre aşıldığında hazır betonun artık prizlenmeye başladığı ve ayıplı mal niteliğine dönüştüğü, bu nedenle hazır betonun aynı anda dökülmesinin ve kurumasının gerektiği ile BETONTAŞ'ın 50 km mesafeye hazır betonu ayıpsız şekilde tesliminin mümkün olmadığı,
- BETONTAŞ'ın Germencik ilçesinde 5 transmikserinin ve 1 pompasının bulunduğu, yaklaşık 7 metreküp üzerinden 35 metreküp hazır beton dökümü için 2 saatlik süre zarfında ring olarak çalışmasının gerektiği, 150 metreküp hazır beton dökümü için ise 5 transmikserin 3 veya 4 ring seferi yapabilmesinin gerektiği,
- BETONTAŞ'ın hazır beton santrallerinin aynı anda birden fazla şantiyeye mal vermek durumunda kalabildiği,
- Kurul kararlarında transmikserlerin farklı yerlerden kiralanabileceği ifade edilmiş olsa da rakiplerinden veya farklı hazır beton tesisinden transmikser teminin ekonomik ve mümkün olmadığı,

[210] ASTM, ABD merkezli, malzeme, ürün, sistem ve hizmetlere ilişkin test yöntemleri, teknik standartlar ve spesifikasyonlar geliştiren uluslararası bir standart kuruluşudur.

- Büyük bir bina inşaatının temelinde yaklaşık 1000 m^3 beton dökülebildiği ve 5 transmikser ile Ortaklar mahallesinden 28 ve Söke ilçesinden 10 defa ring yapılmasının gerektiği dikkate alındığında 40-50 ve 55 km mesafeye bu şartlarda priz yapmadan hazır beton dökümünün imkânsız olduğu, bu sebeple bahsedilen mesafelere satış yapılabilmesi için beton mikseri sayısının 30-40 adet artırılması gerektiği, bu artış için (.....) TL yatırım yapılmasının gerektiği fakat BETONTAŞ'ın bu yatırım tutarı için ekonomik ve mali gücünün bulunmadığı,
- Önaraştırma Raporu neticesinde 55 km yarıçap olarak belirlenen coğrafi pazarın gerçeği yansıtmadığı, hazır beton santralinin en verimli şekilde çalışabilmesi için hazır beton mikserlerinin ring yapabileceği mesafenin 25-30 km arasında olduğu, bu minvalde hazır beton pazarı için belirlenen coğrafi pazarın teşebbüsün sahip olduğu transmikserlere, pompalara, iklim şartlarına, çalışan şantiye sayısına, şantiye personeline ve güzergâhta bulunan trafik ışıklarına kadar birçok dış etkene bağlı olduğu, dolayısıyla belirlenen 50-55 km yarıçap olarak tespit edilen coğrafi pazarın BETONTAŞ'ın faaliyet gösterdiği coğrafi alan, trafik şartları ve teşebbüsün ekipmanları düşünüldüğünde doğru kabul edilmesinin mümkün olmadığı, nitekim BETONTAŞ'ın Söke ilçesinde hazır beton santrali bulunurken 21 km mesafede bulunan Germencik ilçesinde farklı bir hazır beton santrali kurmasının bu durumu destekler nitelikte olduğu,
- BETONTAŞ'ın Germencik, Koçarlı ve İncirliova ilçelerine fırsat buldukça hazır beton satışı gerçekleştirdiği, buna karşılık Ortaklar ilçesinden 37 km mesafede yer alan Efeler ilçesinde maliyetler daha yüksek olsa da hazır beton fiyatlarının yaşanan yoğun rekabet sonucunda teşebbüsün odaklandığı Kuşadası ve Selçuk ilçelerine kıyasla daha düşük olduğu ve zarar edildiği,
- BETONTAŞ'ın ekonomik ve rasyonel bir gerekçe ile Efeler ilçesinde faaliyet göstermediği, dolayısıyla teşebbüsün zarar edilecek bölgeden ziyade kar edilebilecek bölgelere odaklanmasının tabii olduğu,
- BETONTAŞ'ın Ortaklar ilçesinden Nazillli ilçesine 82 km mesafe bulunduğu dikkate alındığında hazır beton sevk edebilmesinin mümkün olmadığı, pazarlama faaliyetlerinin yedi rakibin bulunduğu bölge yerine verimlilik ve karlılık açısından daha uygun bir bölgeye yöneltilmesinin hem hazır betonun kalitesi bakımından hem de ticari olarak daha uygun bir karar olduğu,
- BETONTAŞ'ın Germencik ilçesinde yer alan santralinin pazar hedefinin Selçuk ilçesine kadar olan ara bölge olduğu, Germencik ve Ortaklar ilçesinden Selçuk ilçesine eğimli ve 20 km çamlık yolundan 45 dk sürede ulaşılabildiği fakat Söke ilçesinde yer alan hazır beton santralinden ise iki yer arasındaki mesafenin 42,5 km olmasından dolayı hazır beton tedarik edilemediği,
- Hazır beton transmikserlerinin iş makinaları sınıfında yer alması dolayısıyla Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından belirlenmiş yerleşim yerlerinde ve bölünmüş yollarda 50 km hız ile ilerleyebildikleri, ayrıca hazır beton transmikserlerinin mesafe sınırında yer alan sevkiyatlara acele yetişme çabalarının çok sayıda kazaya neden olabildiği ve birçok il ve ilçe idaresinin bu kaza risklerini azaltmak adına hazır beton taşımalarına sınır getirdiği, bu durumun coğrafi pazarın tespitinde dikkate alınması gerektiği,
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Koordinasyon Müdürlüğü kararı ile İstanbul'da hazır beton santrali ile hazır betonun dökülebileceği mesafenin azami 18 km olabildiği, bu hususlar dikkate alındığında hazır beton yükünü boşaltıp

gelen aracın aynı yere gidebilmesi için en uygun azami mesafenin 30 km olduğu, 50 km mesafede bulunan bir yere hazır beton tedarik etmenin hazır betonun kalitesinin ve maliyetinin uygun olmayacağı,

- Yer verilen açıklamalar neticesinde coğrafi pazar tanımının yeniden belirlenmesi gerektiği, ideal durumlarda 50 km olan mesafenin bölge, trafik ve hazır betonun dökületeceği yer temel alındığında azami yarıçapın 25-30 km olabildiği, bu sebeple Nazilli ilçesinde BETONTAŞ'ın hazır beton tedarik etmesinin imkânsız olduğu ve Efeler ilçesine ise yedi rakip bulunmasından dolayı zaten tedarik edilemeyeceği,
- BETONTAŞ'ın Ege Bölgesi'ndeki coğrafi alanlar, yollar ve yolların şartları düşünüldüğünde 50 km bir alanda hazır beton taşıyamayacağı gibi bu hazır beton tedarikinin maliyetine de katlanamayacağının açık olduğu, bir sermeye şirketinin amacının azami karlılığı sağlamak olduğu, teşebbüsün zarar etmek pahasına söz konusu bölgede hazır beton satışı gerçekleştirmesini beklemenin hayatın olağan akışına ve sermaye şirketlerinin kuruluş amacına aykırı olduğu

hususları ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(624) Rekabet hukuku incelemelerinde ilgili pazarın tanımlanmasının temel amacı, incelenen teşebbüslerin karşı karşıya bulundukları rekabet koşullarını ortaya koymak ve bu teşebbüslerin davranışlarını sınırlama ve rekabetçi baskıdan bağımsız olarak davranmalarını önleme gücüne sahip rakipleri ortaya çıkarmaktır.

(625) İşbu dosya kapsamında coğrafi pazar tanımı yapılmış olup ilgili coğrafi pazarın tanımlanmasına ilişkin hususlara "*İlgili Coğrafi Pazar*" başlığı altında yer verilmiştir. Bu kapsamda ilk olarak Aydın ilinde hazır beton üretimi ve/veya satışı faaliyeti yürüten teşebbüsler tespit edilmiş olup söz konusu teşebbüslerin şikâyetin içeriği, yerinde incelemelerde elde edilen bulgular, bu bulgularda adı geçen tesislerin konumu, söz konusu tesislerin birbirlerine uzaklığı ve hazır beton ürününün taşınma koşulları dikkate alınarak Aydın ili coğrafi sınırları içerisinde nasıl dağıldığı, hangi noktalarda yoğunlaştığı incelenmiştir. Aydın ilinde yerleşik teşebbüslerin Merkez/Efeler, Söke, Nazilli ve Didim ilçelerinde yoğunlaştığı görülmüş olup Merkez/Efeler, Söke, Nazilli ve Didim temel alınarak -Kurulun hazır beton sektörünü konu alan kararları[211] çerçevesinde- 55 km'lik uzaklık dikkate alınmış; böylece teşebbüslerin hazır beton satışı yapabileceği ilçeler tespit edilerek ilgili coğrafi pazar belirlenmiştir. Buna ilaveten, inceleme kapsamında Aydın ili hazır beton pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin Aydın coğrafi pazarında yer alan ilçelere gerçekleştirdiği hazır beton satışları da incelenmiş olup bölgede faaliyet gösteren teşebbüslerin satışlarının 25 km ile sınırlı olmadığı, 50-55 km uzaklığa kadar ulaşabildiği görülmüştür. Bu çerçevede Kurulun geçmiş kararları ile paralel bir şekilde ilgili coğrafi pazar tespitinde 50-55 km'lik mesafe analizi kullanılmıştır. Bu kapsamda BETONTAŞ tarafından ilgili coğrafi pazarın tespitine ilişkin olarak yapılan savunmanın kabul edilemeyeceği değerlendirilmektedir.

[211] Kurulun 29.03.2018 tarihli ve 18-09/170-84 sayılı, 05.07.2018 tarihli ve 18-22/383-188 sayılı kararları.

d. ÇİMBETON Tarafından Yapılan Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirilmesi

Usule İlişkin Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirilmesi

(626) ÇİMBETON tarafından gönderilen yazılı savunmada özetle;

- Yetki belgesinin konusunun ve amacının "*Aydın ilinde faaliyet gösteren hazır beton üreticilerinin birlikte fiyat belirlemek ve bölge / müşteri paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edip etmedikleri tespiti"* olarak belirlendiği,
- ŞÖLEN nezdinde yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen belgelerden ÇİMBETON hakkında yeniden satış fiyatının tespitine ilişkin şüphe oluştuğu, yetki belgesinde belirlenen konu ve amaç dışında da bir inceleme yürütülmesinin/incelemenin genişletilmesinin, elde edilen delillerin hukuka uygunluğunu tartışmalı hale getirdiği,
- ÇİMBETON'un anayasal hakları bakımından tek güvencesinin yetki belgesi olduğu göz önünde bulundurulduğunda yetki belgesinin amacı ve konusu dışında inceleme yürütülmemesinin ve tesadüfi delillerin mevcudiyetinde bu tür iddiaların yeni bir incelemeye konu edilmesinin gerektiği, aksi halde konut dokunulmazlığı hakkına yapılan müdahalenin orantılı olduğundan bahsedilemeyeceği,
- Bu doğrultuda konusu ve amacı Aydın ilinde faaliyet gösteren hazır beton üreticilerinin birlikte fiyat belirlemek ve bölge/müşteri paylaşımı yapmak suretiyle rekabetin ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacına hizmet etmek üzere yapılan yerinde inceleme sırasında yeniden satış fiyatının tespiti hakkında delil toplanmasının önaraştırma kararına ve yetki belgesine aykırı olduğu,
- Mevcut dosyada ise rakipler arası fiyat tespiti ve müşteri paylaşımı iddiaları bulunmakla birlikte yeniden satış fiyatının tespiti iddiasının yeni bir inceleme süreci başlatılmaksızın dosyaya dâhil edildiği ancak yeniden satış fiyatının tespiti iddialarının yeni bir önaraştırma sürecine konu edilmiş olduğu durumda soruşturma açılmasına gerek olmaksızın endişelerin bertaraf edilebileceği, mevcut dosyada iddia edilen ihlal türleri ile bir nedensellik bağı bulunmayan ÇİMBETON ile ŞÖLEN arasındaki iletişimi konu alan belgelerin yeni bir inceleme sürecinde incelenmeksizin mevcut dosyaya dâhil edilmesinin ÇİMBETON'un savunma hakkını kısıtladığı

hususları ifade edilmiştir.

<u>Değerlendirme</u>

(627) İlgili dosya kapsamındaki yerinde inceleme yetki belgesine bakıldığında, *"Aydın ilinde faaliyet gösteren hazır beton üreticilerinin birlikte fiyat belirlemek ve bölge / müşteri paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edip etmedikleri tespiti"* ifadesinin dosyanın konusunu oluşturduğu anlaşılmaktadır. Yetki belgesinin devamında, anılan karar çerçevesinde görevlendirilen uzmanın 4054 sayılı Kanun'un 14 ve 15. maddeleri uyarınca, gerekli gördüğü her türlü bilgi ve belgeyi teşebbüslerden istemeye, teşebbüs defterlerini, her türlü evrak ve belgelerini incelemeye ve gerekirse suretlerini almaya, belirli konularda yazılı ve sözlü açıklama istemeye ve teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapmaya yetkili kılındığı görülmektedir. Kanun hükmü uyarınca inceleme yapan uzman, gerekli gördüğü bütün bilgi ve belgeleri teşebbüsten talep edebilecek, suretlerini alabilecektir. Kanun, bilgi ve belgenin önaraştırma kararının konusu ile sınırlı olacağını öngörmemiştir. Nitekim

yerinde inceleme esnasında önaraştırma konusu dışında kalan diğer rekabet ihlallerine ilişkin delillere rastlanması da söz konusu olabilmektedir. Yerinde inceleme yapan uzmanın bunları incelemekten imtina etmesi beklenemeyecektir.

(628) Diğer yandan ÇİMBETON, önaraştırma kapsamında olmadığını düşündüğü yeniden satış fiyatının tespitine yönelik yazışmaların yeni bir yerinde inceleme süreci başlatmaksızın önaraştırma sürecine konu edildiğini belirtmiştir. ÇİMBETON hakkında yatay eylemlere ilişkin başlatılan önaraştırma sürecine dikey nitelikli yeniden satış fiyatının tespitine konu olan eylemlerin de dahil edilmesinde herhangi bir aykırılık bulunmamaktadır. Nitekim yetki belgesi ile yetki belgesi dışında elde edilmiş tüm yazışmalara teşebbüse gönderilen Soruşturma Bildiriminde yer verilmiştir. Diğer bir ifadeyle, önaraştırma kapsamında olmadığı iddia edilen yazışmalar ayrı bir önaraştırma açılmasına gerek olmaksızın esasen önaraştırma kapsamında ayrı bir başlık altında değerlendirilmiş ve Soruşturma Bildiriminde kullanılmıştır. Dolayısıyla teşebbüsün savunma hakkının kısıtlandığına yönelik savunmaların kabul edilebilir olmadığı değerlendirilmektedir. Bununla birlikte yürütülen soruşturma sonucunda ÇİMBETON hakkında yeniden satış fiyatının tespitine yönelik ihlal isnadında bulunulmadığı da belirtilmelidir.

Yapılan Tespitlere İlişkin Savunmalar ve Savunmalara Yönelik Değerlendirmeler

(629) ÇİMBETON tarafından yapılan yazılı savunmada özetle;

- Türk rekabet hukuku uygulamasında teşebbüslerin rekabeti kısıtlayıcı, bozucu, engelleyici bir anlaşma içinde olup olmadıklarının tespitinin; pazarın yapısı, teşebbüslerin davranışları ve bu davranışlardaki değişiklikler ışığında iletişim delilleri, davranışsal ve yapısal deliller bir bütün olarak ele alınarak gerçekleştirildiği,
- Buradan hareketle, bir delilin bir başka delilde yer verilen bilgiler ile çelişki arz etmesi yahut delilde yer alan bilgilerin kaynağının şüphe oluşturması durumunda, sözü edilen delillerin ispat gücünün düşük olduğu ve bu tür delillere dayanılarak rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaların ispat edilemeyeceği, dolayısıyla her ne kadar delillerin münferit olarak ispat standardını sağlaması zorunluluğu bulunmasa dahi her bir delilin ihlale ilişkin genel şablon ile uyum içerisinde olması ve delillerin bütünü içerisindeki diğer ispat vasıtaları ile çelişmemesi gerektiği,
- Nitekim *Ankara Özel Okullar*[212] kararında da doğrudan rakipler arası iletişim delillerinin ve rakipler arası gerçekleşecek bir toplantının varlığına rağmen; özellikle rekabeti sınırlayıcı bir irade uyuşması şüphesi doğmuş olsa da şüpheye dayanak olan belgenin tek başına ihlali ortaya koymaktan uzak olması nedeniyle birincil delil niteliğinde olmadığı ve ikincil delil niteliğindeki iletişim ve iktisadi delillerin de ihlalin gerçekleştiği yönünde tutarlı bir görünüm arz etmediğinin belirtildiği,
- *Yem*[213] kararında; fiyat listelerinin görüşüldüğüne ilişkin ifadeleri içeren bulguların varlığına karşılık RTM, ÖDEMİŞ ve TOROS'un rekabete duyarlı bilgi değişimi gerçekleştirdiğini ortaya koyar nitelikte herhangi bir tespit yapılamadığından ihlal isnadında bulunulamayacağının değerlendirildiği, ihlal

[212] Kurulun 07.12.2023 tarihli ve 23-56/1120-398 sayılı kararı.
[213] Kurulun 25.04.2022 tarihli ve 22-19/310-135 sayılı kararı.

tespiti yapılmayan teşebbüslerin bilgi değişimi şüphesi bulunduğu tarihte, pazardaki diğer oyuncuların aksine, fiyat listelerini değiştirmediğinin gözlemlendiği, ihlal isnadının şüphe seviyesinde kaldığı durumlarda, belge içeriğindeki ifadeler ile piyasa gerçeklerinin uyum sağlayıp sağlamadığının değerlendirildiğinin anlaşıldığı,

- *Beyaz Et*[214] kararında teşebbüsler arasındaki iletişimi gösterir nitelikte belgelere yer verildiği, soruşturmaya taraf teşebbüslerin ortalama bütün piliç fiyatlarının analiz edildiği ve fiyatlama kararlarına dair iletişim olduğunu gösteren belgeler ile birlikte değerlendirildiğinde, teşebbüsler arasında piyasadaki fiyat düzeyini kontrol etmeye ve belirlemeye yönelik bir uyumlu eylemin olduğu sonucuna ulaşıldığı, Keskinoğlu'nun ortalama fiyat hareketlerinin soruşturma kapsamındaki diğer teşebbüslerle büyük ölçüde uyumlu olmasına ve Keskinoğlu'nun Beypiliç ve Erpiliç ile iletişim halinde olduğunun tespit edilmesine rağmen, yapılan fiyat analizleri esas alınarak sektör genelinde gözlenen fiyat listesi zamlarının Keskinoğlu bakımından geçerli olmadığı tespit edilerek soruşturma sonucunda Keskinoğlu hakkında fiyat tespiti iddiasına ilişkin ihlal sonucuna ulaşılmadığı,
- Danıştay tarafından ispat standardının "*ne ölçüde ele alınması gerektiğine*" ilişkin *12 Banka*[215] kararında; delillerin her bir teşebbüs için iddia edilen ihlali şüpheye yer bırakmayacak şekilde ortaya koyması gerekliliğinin yinelendiği ve 12 bankanın tamamının söz konusu çerçeve anlaşma veya ortak plandan haberdar olduğunun yeterli seviyede (makul şüphenin ötesinde) bir ispat standardı ile ortaya konulamadığı sonucuna ulaşıldığı, bu doğrultuda ihlal şüphesi doğuran belgelerin, yerinde incelemede elde edilen diğer belgeler ile uyumluluk arz edip etmediği, ihlal şüphesine konu belgeler ile teşebbüslerin fiyatlama davranışlarının birbirini destekleyip desteklemediği hususlarının değerlendirildiği, öte yandan tutarsızlık ve tereddüt içeren delillerin varlığı halinde, mutlaka teşebbüslerin piyasa davranışlarının analiz edildiği, bulgunun içeriği ile teşebbüslerin davranışlarının uyumsuzluk arz etmesi halinde ihlal tespiti yapılmadığının anlaşıldığı,
- ÇİMBETON hakkında soruşturma açılmasına esas teşkil eden delillerin tamamının üçüncü taraf kişilerin beyanına dayandığı, kural olarak; bu tür delillere hukuken değer atfedilmesinin, ancak bu delilleri destekleyen başka delillerin bulunmasına bağlı olduğu, soruşturma heyeti tarafından da ÇİMBETON hakkındaki ihlal şüphesinin giderilmesi adına detaylı analiz ve değerlendirmelerin sunulduğu ve bulgulardaki ifadelerin, piyasa verileri ve ÇİMBETON'un davranışlarıyla uyuşmadığı tespit edilerek ÇİMBETON bakımından ihlal isnadında bulunulmadığı

hususları ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(630) ÇİMBETON'a yönelik Aydın ilinde yapılan fiyat tespiti ve/veya bölge/müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmaya taraf olduğuna ilişkin bir tespit yapılamadığından ayrıca bir değerlendirme yapılmasına gerek olmadığı değerlendirilmektedir.

[214] Kurulun 13.03.2019 tarihli ve 19-12/155-70 sayılı kararı.
[215] DİDDK, 31.05.2021 tarihli ve E. 2019/2710, K. 2021/1110 sayılı kararı.

Maliyet Yapısı, Fiyatlama Davranışları ve İlgili Coğrafi Pazardaki Faaliyetlere İlişkin Savunma ve İlgili Savunmanın Değerlendirilmesi

(631) ÇİMBETON tarafından gönderilen yazılı savunmada özetle;

- Hazır beton üretimi ve satışı bakımından söz konusu olan maliyet kalemleri ile Bulgu-1 ve Bulgu-90 açısından önem arz eden 2017 Ocak-2018 Aralık dönemi ÇİMBETON'un hazır beton tesislerinin ortalama maliyet, aylık ortalama satış fiyatı, karlılık bilgilerine bakıldığında, maliyetlerin sert bir şekilde arttığı dönemde fiyatların ancak iki ay sonra kademeli bir şekilde arttığı, ÇİMBETON'un maliyet artışını doğrudan fiyatlarına yansıtamadığı, 15 Mayıs 2017 tarihli Bulgu-1 açısından önem arz eden Aydın tesisi incelendiğinde Aydın il merkezinde yer alan hazır beton santralinin Şubat-Mart dönemi ortalama maliyetler yaklaşık %15 artmasına rağmen söz konusu maliyet artışının doğrudan fiyatlara yansıtılamadığı, maliyetlerdeki bu artışın ancak kademeli olarak fiyatlara yansıtılabildiği, Şubat ayındaki eksi yöndeki karlılık oranına ancak Mayıs ayında ulaşılabildiği, Aydın tesisinin 2018 yılında da zarar etmeye devam ettiği ve nitekim 2018 Ekim ayında üretimin durdurulduğu,
- 2018 Mayıs-Haziran aylarında Kuşadası tesisindeki maliyetlerde yaşanan yaklaşık %17 artışa rağmen fiyatlara bu yansıtılamadığı, Aydın tesisinde üretimin durdurulduğu Ekim ayı öncesinde fiyat maliyet dengesizliğinin tavan yaptığı ve ÇİMBETON'un bu tesisteki üretimini durdurma kararı aldığı,
- C25 ürününde 2017 yılı Mart-Nisan aylarında yaşanan maliyet artışının Mayıs ayında yansıtıldığı ancak bu fiyat seviyesi Şubat ayındaki karlılık oranına ulaştıramadığı, C30 ürününde ise Mart-Nisan aylarında yaşanan maliyet artışının Mayıs ayı fiyatlarına yansıtıldığı anlaşılmakla birlikte ancak Ocak ayındaki karlılık oranının yakalanabildiği, 2018 yılında ise her iki ürün bakımından Şubat ayında yapılan fiyat artışı karlılık oranlarına olumlu olarak yansımakla birlikte zaman içerisinde maliyetlerin artış gösterdiği, dolayısıyla her iki ürün açısından da fiyatlarda olağanüstü bir artış gerçekleşmediği ve maliyetlerde zaman zaman ciddi artışlar meydana geldiği,
- 2022 yılında Nazilli ve Kuşadası tesislerinde genel olarak maliyetlerin artış trendinde olduğu, maliyetlerin düzenli olarak artacağı öngörüsü ile fiyatlarda artış yapılmakla birlikte kısa süre sonra karlılık düzeyinin azaldığı, fiyatların maliyetlere yakınsadığının görüldüğü, bu doğrultuda Kuşadası tesisinde Nisan ayında henüz önemli bir maliyet artışı gerçekleşmemekle birlikte bir fiyat artışı yapıldığı, devam eden aylarda ise yaklaşık %50 maliyet artışına rağmen fiyat seviyesinin korunduğu, Nazilli tesisinde ise yılın başındaki maliyet artışının devam eden aylarda fiyatlara yansıdığı ve belirli bir karlılık seviyesinin korunmasının amaçlandığı, bununla birlikte 2022 yılında her iki tesis bakımından da fiyatların maliyetlerden bağımsız bir şekilde artırıldığından bahsedilemeyeceği,
- Aydın tesisinin tüm sene önemli ölçüde zarar ettiği, Nazilli tesisinin Ocak ayında zarar etmekle birlikte maliyetlerde yaşanan düşüşün ardından karlılık bir süre korunmakla birlikte Mayıs ayının ardından maliyetlerdeki artışın fiyatlara yansıtılamadığı, Kuşadası tesisinin ise fiyat ve maliyetlerindeki artış benzer seyrettiği fakat Haziran-Temmuz aylarında tesisin zarar ettiği,
- 2022 yılı Nisan ayında Nazilli tesisindeki fiyat artışının sebeplerinden birisinin Mart-Nisan aylarında yaşanan talep artışı, Kuşadası tesisinde 2022 Nisan-

Mayıs aylarında yapılan fiyat artışının başlıca nedeni aynı dönemde yaşanan talep artışı ve kapasite kullanım oranlarının rekor seviyeye çıkması, Nazilli tesisindeki 2023 Mart ayında yaşanan fiyat artışının talep kaynaklı, Kuşadası tesisinde Haziran-Temmuz dönemindeki zararın ise mevsimsellik etkisi nedeniyle düşük talepten kaynaklandığı ve Aydın tesisinde 2022 Mart ayından 2023 Nisan ayına kadar önemli bir üretim gerçekleştirilmediğinden tesisin genel olarak zarar etmesinin normal olduğu, dolayısıyla fiyatlardaki değişimin bir sebebi de talepte yaşanan dalgalanmalardan kaynaklandığı,

- Tüm bu hususların, ÇİMBETON'un fiyatlama politikalarının kendi bağımsız iktisadi kararları sonucunda alındığını ve piyasa davranışlarının tamamen kendi ticari kararları çerçevesinde oluştuğunu, rakiplerle herhangi bir birlikte hareketinin ya da uyumlu eyleminin söz konusu olmadığını ortaya koyduğu,
- Sonuç olarak ihlal iddialarının türü ve niteliğini itibariyle, ihlal şüphesinin korunmasına dayanak oluşturacak kesin ve güvenilir maddi herhangi bir tespite veya delile yer verilmemesi, elde edilen belgenin, herhangi bir destekleyici delil ya da analize yer verilmeksizin varsayımlar dâhilinde şüphe uyandırabileceği ihtimalinden yola çıkılarak ÇİMBETON aleyhinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı davranıldığının iddia edilmesinin gerek Türk hukuk mevzuatı gerek mehaz hukuk düzenlemeleri ile belirlenmiş olan ispat standartlarını karşılamadığı

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(632) Bir teşebbüsün fiyatlama davranışları ve ilgili dönemdeki karlılık durumu tek başına teşebbüsler arasında rekabeti bozucu bir anlaşmanın varlığına ve dolayısıyla ihlale işaret etmeyeceği gibi ilgili dönemde teşebbüsün zarar etmesi de teşebbüsler arasında rekabete aykırı bir davranışın mevcut olmadığı sonucuna ulaşılması bakımından yeterli kabul edilmeyecektir. Bu nedenle, fiyatlandırma davranışları başlı başına ihlalin varlığını işaret etmemekle birlikte ihlalin olmadığını da ispatlamamaktadır.

(633) Türk rekabet hukukunda bir teşebbüsün soruşturma tarafı diğer teşebbüslere nazaran daha küçük olması ve ilgili coğrafi pazardaki faaliyetlerinin kısıtlı olması ilgili teşebbüsün rekabet hukuku tahtındaki sorumluluklarını ortadan kaldırmamaktadır. Diğer bir ifadeyle bir teşebbüsün rekabet hukuku bağlamında rekabeti kısıtlayıcı davranışından sorumlu tutulabilmesi için anlaşma tarafı teşebbüslerle eşit ölçekte olması şartı aranmamaktadır.

(634) Yukarıda yer verilen açıklamalar kapsamında teşebbüslerin karlılıkla ve ölçekle bağlantılı savunmalarının kabulü mümkün görülmemekle birlikte, ÇİMBETON'a yönelik elde edilen bulgular ayrıntılarıyla yukarıda değerlendirilmiş olup ilgili bulgular kapsamında ÇİMBETON hakkında herhangi bir ihlal isnadında bulunulmamıştır.

e. ÇİMENTAŞ Tarafından Yapılan Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirmeleri

Soruşturma Bildiriminin Hazırlanması İçin 4054 Sayılı Kanun'da Öngörülen Sürelere Riayet Edilmediği Savunması ve Değerlendirmesi

(635) ÇİMENTAŞ'ın ilgili savunmasında özetle;

- Kurulun 26.10.2023 tarih ve 23-50/955-M sayılı kararı ile ÇİMENTAŞ bakımından 4054 sayılı Kanun'un 14 ve 15. maddelerinde yer alan yetkilerin

kullanılmasına karar verildiği, 14.11.2023 tarihinde ÇİMENTAŞ'ta yerinde inceleme yapıldığı, konuya dair hazırlanan 22.02.2024 tarih ve 2023-4-020/BN-13 sayılı Bilgi Notu'nun 29.02.2024 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek ÇİMENTAŞ hakkında 24-11/180-M sayı ile soruşturma açılmasına karar verildiği, Kurulun soruşturma açılması kararının yaklaşık 3,5 ay sonra alındığı, sonuç olarak, somut olayda Önaraştırma Raporu'nun tamamlanması ve soruşturma açılmasına karar verilmesi için 4054 sayılı Kanun'da belirlenen sürenin geçmiş olduğu,

- 4054 sayılı Kanun'da Kuruma tanınan takdir yetkisinin idari işlemin yalnızca konu unsuruna ilişkin olabileceği, kanunun bir idari işlemin yapılmasında izlenecek yolu belirlemesi halinde idarenin ilgili hususta yapmama ya da uymama gibi bir takdir yetkisi kullanmasının mümkün olmadığı, dolayısıyla Kurumun 4054 sayılı Kanun tarafından öngörülen usul normlarına uymayıp başkaca usuller ihdas etmesi ve süreleri uzatmasının mümkün olmadığı,
- Danıştay 13. Dairesi'nin 2006/2052 E. ve 2007/7582 K. sayılı kararında Kurumun 4054 sayılı Kanun'un *"Kurulun İnceleme ve Araştırmalarında Usul"* başlıklı dördüncü kısmında yer alan düzenlemelerin, inceleme ve araştırmalarda uyulması uyulması zorunlu usul kuralları niteliğinde olduğu ve bu hükümlere riayet edilmesinin hukuki bir zorunluluk teşkil ettiği,
- Mevcut dosyada anılan sürelere uyulmamasının 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca olası cezaya esas alınabilecek nihai karardan bir önceki mali yılın 2023 yılından 2024 yılına taşmasına neden olarak ÇİMENTAŞ'ın ekonomik menfaatleri ve Anayasa'nın 35. maddesi ile teminat altına alınan mülkiyet hakkı üzerinde ciddi etkileri olabileceği,
- Mevcut soruşturma bakımından 4054 sayılı Kanun'un 40. ve 41. maddelerinde öngörülmüş olan sürenin aşılmasının Kurulun soruşturma açılmasına ilişkin kararının usuli açıdan sakatlanması sonucunu doğurduğu

hususları ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(636) Öncelikle belirtmek gerekir ki, ÇİMENTAŞ hakkında yürütülen müstakil bir önaraştırma süreci söz konusu olmayıp Aydın ilinde yalnızca hazır beton üretimi ve satışı alanına faaliyet gösteren firmalar hakkında önaraştırma süreci yürütülmüştür. Bunun akabinde 15.06.2023 tarih ve 2023-4-020/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu ile ek çalışma sonunda hazırlanan 24.10.2023 tarihli ve 2023-4-020/BN-06 sayılı Bilgi Notu'nun görüşüldüğü 26.10.2023 tarihli Kurul toplantısında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespitine yönelik olarak 19 taraf hakkında aynı Kanunun 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına 23-50/955-M sayı ile karar verilmiştir. Aynı karar ile önaraştırma döneminde elde edilen ve soruşturma açılmasına dayanak oluşturan bulgularda adı geçen çimento firmalarının Aydın ilinde faaliyet gösteren bazı hazır beton firmaları ile fiyat tespiti/müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmaya taraf olup olmadığı ve bu firmaların çimento fiyatlarını birlikte belirleyip belirlemediklerine yönelik şüphe oluştuğundan BATIÇİM, BATISÖKE, ÇİMENTAŞ, KENTÇİM ve OYAK ÇİMENTO bakımından 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinde yer alan yetkilerin kullanılmasına karar verilmiştir. Görüldüğü üzere ÇİMENTAŞ hakkında herhangi bir önaraştırma süreci yürütülmemiş; yalnızca 26.10.2023 tarihinde açılan soruşturma kapsamında 14. ve 15. madde yetkilerinin kullanımına karar verilmiş ve bu

yetkilerin kullanımına ilişkin süreç bakımından Kurul tarafından herhangi bir süre sınırı öngörülmemiştir.

(637) Akabinde bahse konu Kurul kararı uyarınca 14/15.11.2023 tarihlerinde ÇİMENTAŞ'ta ve diğer çimento üreticilerinde yerinde incelemeler yapılmış ve söz konusu teşebbüslerden bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur.

(638) Yaklaşık üç ay süren bir inceleme sürecinin ardından 22.02.2024 tarihli ve 2023-4-020/BN-13 sayılı Bilgi Notu'nun görüşüldüğü 29.02.2024 tarihli Kurul toplantısında Aydın ilinde hazır beton üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren bazı teşebbüslerle birlikte fiyat belirlemek ve bölge/müşteri paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla BATIÇİM ve ÇİMENTAŞ hakkında aynı Kanunun 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına 24-11/180-M sayı ile karar verilmiştir. Aynı karar ile açılan bu soruşturmanın Kurulun 26.10.2023 tarih ve 23-50/955-M sayılı kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile birleştirilmesine karar verilmiştir.

(639) Görüldüğü üzere BATIÇİM ve ÇİMENTAŞ hakkında ayrı ve müstakil bir önaraştırma ya da soruşturma süreci yürütülmemiş; her iki teşebbüs halihazırda devam eden soruşturmaya dahil edilmiş ve bu soruşturma süresi ile bağlı olarak süresi içerisinde savunmalarını sunmuş olup yeni bir soruşturma süresi ile karşı karşıya bırakılmamıştır. Dolayısıyla teşebbüsün süre bakımından ayrıca veya ilave bir yükümlülükle karşı karşıya bırakılmaması nedeniyle herhangi bir hak kaybına uğradığı/uğrayacağı savunmasına iştirak edilememektedir.

Kartel Kolaylaştırıcılığı İddiasına Dayanak Yapılan Belgelerin Paylaşılmaması 4054 Sayılı Kanun'un 43. Maddesi Kapsamında Başta Savunma Hakkı Olmak Üzere Diğer Haklarını Kısıtladığı Savunması ve Değerlendirmesi

(640) Teşebbüsün konuya ilişkin yazılı savunmasında;

- ÇİMENTAŞ'ın kartel kolaylaştırıcısı olduğu iddiası gerekçelendirilirken sadece ÇİMENTAŞ ile paylaşılan Bulgu-257 haricinde dosya kapsamında ÇİMENTAŞ'a sunulmayan diğer bulgulara da dayanıldığı, bu durumun ÇİMENTAŞ'ın 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesi, Anayasa'nın 36. maddesinde yer alan hak arama hürriyetini ve AİHS'nin 6. maddesi ile teminat altına alınan savunma hakkını ihlal ettiği,
- Bulgu-257'de adı geçen DEĞİŞİM, KÖSEM ve UFUK hakkında fiyat tespiti ve müşteri paylaşımı yaptıkları iddiasına ilişkin yürütülen soruşturma sürecinin uzlaşma ile sonlandırılması nedeniyle, Aydın ilinin Didim ilçesinde rakipler arasında müşteri paylaşımı yapıldığına ilişkin bir hazır beton karteli varlığının sabit olduğu değerlendirilirken ÇİMENTAŞ'ın herhangi bir dahlinin bulunmadığının tespit edildiği, bu nedenle yalnızca uzlaşma kararlarından hareketle Bulgu-257 özelinde de bir kartelin varlığından bahsedilemeyeceği, dolayısıyla ÇİMENTAŞ'ın dâhil olduğu Bulgu-257'ye konu otel projesi özelinde de bir müşteri paylaşımı anlaşması varlığının ayrıca ortaya konulması gerektiği,
- Bulgu-257'nin diğer bulgular dayanak yapılmaksızın bağımsız şekilde DEĞİŞİM, KÖSEM ve UFUK arasında bir müşteri paylaşımı kartelini göstermesi ve ÇİMENTAŞ'ın da bu kartelin kolaylaştırıcısı olduğunu tek başına ortaya koyması gerektiği, oysa Soruşturma Raporu'nda kartel kolaylaştırıcısı kanaatinin oluşturulmasında sadece Bulgu-257'nin değil, diğer bulgularında dikkate alındığı, dolayısıyla ÇİMENTAŞ'ın kartel kolaylaştırıcılığından sorumlu olup olmadığı değerlendirilirken Soruşturma Raporu'nun 197 numaralı

paragrafında ÇİMENTAŞ ile hiçbir ilgisi/dahli bulunmadığı tespit edilen diğer bulgulardaki müşteri paylaşımı anlaşma/anlaşmalarının dikkate alındığı,

- ÇİMENTAŞ hakkındaki kartel kolaylaştırıcısı koşullarının gerçekleştiği iddia edilirken, esasen yalnızca Bulgu-257'nin lafzı ve içeriği dahlinde ispat edilmesi gereken UFUK, DEĞİŞİM ve KÖSEM arasındaki otel projesi özelindeki müşteri paylaşımı anlaşmasının ÇİMENTAŞ'ın dahlinin bulunmadığı diğer bulgulardan destek alarak ispatlandığı, dolayısıyla ilgili bulguların ÇİMENTAŞ açısından suçlayıcı deliller olarak kullanıldığının anlaşıldığı,
- Sonuç olarak ÇİMENTAŞ'ın savunma yapmakla yükümlü olduğu kartel kolaylaştırıcısı iddiasının dosyadaki diğer bulgularla birlikte oluşturulduğu ancak bu iddiaya esas bulguların tamamının ÇİMENTAŞ ile paylaşılmadığı,
- Bu hususun hem kartel kolaylaştırıcılığına dair ispat standardında zafiyet yarattığı hem de ÇİMENTAŞ aleyhindeki iddiaların ispatında kullanılan bulguların taraf ile paylaşılmaması nedeniyle savunma hakkını kısıtladığı

hususları ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(641) ÇİMENTAŞ hakkında isnat edilen eylem Didim'de faaliyet gösteren hazır beton firmaları arasında yapılan bir anlaşmaya aracılık ettiği iddiasıdır. Soruşturma Raporu'nda bu iddiaların incelenebilmesi amacıyla Bulgu-257'ye konu yazışmalarda Didim'de faaliyet gösteren hazır beton firmaları arasında müşteri paylaşımına yönelik bir kartelin var olup olmadığı; ikinci olarak ÇİMENTAŞ'ın hazır beton firmalarıyla doğrudan veya dolaylı şekilde iletişim içerisinde olup olmadığı ile bu iletişim sonucunda bir irade uyuşmasının söz konusu olup olmadığının ortaya konulmasının gerektiği belirtilmiştir. Bu iki koşulun sağlanmasının akabinde, ÇİMENTAŞ'ın kartel kolaylaştırıcısı olup olmadığının ortaya konulabilmesi amacıyla Komisyon, Genel Mahkeme ve Kurul içtihadıyla paralel olarak ÇİMENTAŞ'ın eylemleriyle kartelden fayda sağlayıp sağlamadığı, ÇİMENTAŞ'ın rolünün bahse konu hazır beton kartelinin devamlılığında önem arz edip etmediği ve söz konusu eylemleri bilerek ve isteyerek gerçekleştirip gerçekleştirmediği hususlarının ortaya konulması gerektiği ifade edilmiştir.

(642) Bu doğrultuda öncelikle 12.01.2023 tarihli yazışma incelenmiş; ÇİMENTAŞ'ın OYAK ÇİMENTO ile iletişime geçtiği açık olmakla birlikte OYAK ÇİMENTO ile bir anlaşma içerisinde olduğuna dair irade uyuşmasının ortaya konulamadığı tespit edilmiştir. Bunun akabinde yazışmanın devamı niteliğinde olan 16.01.2023 tarihli yazışma incelenmiş; ÇİMENTAŞ'ın otel projesine girmemeleri yönünde UFUK ve EFE BETON'a telkinde bulunup bulunmadığının ortaya konulabilmesi amacıyla otel projesine ilgili tarihlerde UFUK ve EFE BETON tarafından fiyat teklifi yapılıp yapılmadığı ile bu teşebbüsler tarafından beton sağlanıp sağlanmadığı incelenmiştir. Konuya ilişkin UFUK ve EFE BETON'dan elde edilen bilgilere göre, her iki teşebbüsün bahse konu otel projesine hazır beton dökümü için ilgili tarihlerde fiyat teklifinde bulunmadığı ve beton dökümü/satışı yapmadığı tespit edilmiştir.

(643) Bu bilgiler ışığında bulgu yeniden ele alınmış; 12.01.2023 tarihli yazışmada geçen *"Yarım işe salça olmasın kimse*" ifadesiyle KÖSEM ile DEĞİŞİM'in devam eden otel projesine diğer hazır beton firmalarının girmesini istemediği, 16.01.2023 tarihli yazışmada geçen *"Patron yarın önce efe ile ufuka uğra Değişim ile beraber görüşecez Ufuka bir şey deme"* ifadesiyle ise ÇİMENTAŞ'ın otel projesine girmemesi yönünde UFUK'a telkinde bulunduğu anlaşılmıştır. Nitekim söz konusu projeye UFUK ile EFE

BETON tarafından herhangi bir satışın yapılmadığı, UFUK'un söz konusu projeye fiyat teklifinde dahi bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu noktada UFUK ve EFE BETON'un rakipleriyle veya ÇİMENTAŞ ile iletişim içerisinde olduğuna dair bu bulguyu destekleyecek başka bulguların var olup olmadığı hususu da incelenmiştir. Dosya kapsamında DEĞİŞİM, KÖSEM ve UFUK'un kendi aralarında fiyat tespitine ve müşteri paylaşımına yönelik bir anlaşmaya taraf olduklarına ilişkin başka bulguların bulunduğu; EFE BETON'un ise bu teşebbüslerin herhangi biriyle rekabete aykırı bir anlaşmaya taraf olduğunu gösteren bir bulgunun elde edilemediği görülmüştür. Bu itibarla, işbu bulguda EFE BETON'un da otel projesine yönelik bir anlaşmaya taraf olduğu yönünde şüphe oluşsa da rakipleriyle iletişim kurduğuna dair ek bir iletişim delili bulunmadığından bir anlaşmaya taraf olduğunun şüpheden uzak bir şekilde ortaya konulamadığı; DEĞİŞİM, KÖSEM ve UFUK'un ise Bulgu-257 dışında müşteri paylaşımında bulundukları başka bulgular da bulunduğundan bu teşebbüsler arasında bir anlaşmanın bulunduğu ve UFUK'un bu sebeple söz konusu projeye teklif vermediği sonucuna ulaşılmıştır.

(644) Bu çerçevede Bulgu-257'de yer alan iletişim delillerinin öncelikle fiili durumla örtüştüğü doğrulanmış; ek olarak UFUK'un DEĞİŞİM ve KÖSEM ile bir anlaşma içerisinde olduğu başka bulgularla da desteklendiğinden hazır beton firmaları arasında bir kartelin bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. UFUK'un da bu anlaşma nedeniyle daha önce de fiyat teklifi vermediği; Bulgu-257'de yer alan yazışmalardan dolayı fiyat teklifi verebileceğinin gündeme geldiği, ancak ÇİMENTAŞ'ın devreye girmesiyle bunun da gerçekleşmediği kanaatine ulaşılmıştır. Görüldüğü üzere ÇİMENTAŞ'ın dahlinin olmadığı bulgular yalnızca Didim'deki hazır beton kartelinin varlığını ve taraflarını ortaya koymak amacıyla kullanılmıştır.

(645) Yukarıda özetlendiği üzere, ÇİMENTAŞ'a gönderilmeyen bulgular yalnızca DEĞİŞİM, KÖSEM ve UFUK'u ilgilendiren bulgular olup bu bulgular ÇİMENTAŞ hakkında aklayıcı veya suçlayıcı nitelik taşımamaktadır. Bu bulgular yalnızca DEĞİŞİM, KÖSEM ve UFUK aleyhinde suçlayıcı; EFE BETON hakkında ise aklayıcı nitelik taşımakta olup Bulgu-257 kapsamında bir kartelin varlığı esasında fiili durumla ortaya konulmuştur. Bu bulguların Bugu-257'de yer alan hazır beton firmaları arasında yapılan bir anlaşmayı desteklemek amacıyla kullanılmasının ÇİMENTAŞ bakımından varılan sonucu değiştirmeyeceği değerlendirilmiştir. Şöyle ki ÇİMENTAŞ'ın bu kartelden haberdar olduğu yazışma içeriklerinde yer alan ifadelerden anlaşılmakta olup Didim'deki hazır beton firmaları arasında bir kartelin varlığını ortaya koyan başka bulguların ÇİMENTAŞ ile paylaşılmamış olması, ÇİMENTAŞ'ın Bulgu-257'ye konu otel projesi özelinde hazır beton firmaları arasında var olan bir anlaşmadan haberdar olduğu gerçeğini ortadan kaldırmamamaktadır.

(646) Sonuç olarak ÇİMENTAŞ hakkında yapılan tespitler ve değerlendirmeler bakımından, yalnızca ÇİMENTAŞ hakkında dosya kapsamında elde edilen maddi deliller esas alınmış; ÇİMENTAŞ'a ihlal isnadında bulunulabilmesi için yeterli derecede somut belgeye ulaşıldığı ve bu belgenin değerlendirilmesi neticesinde ÇİMENTAŞ'ın rekabete aykırı eylemler içerisinde bulunduğu kanaatine varıldığı görülmüştür.

(647) Bu açıklamalar ışığında, ÇİMENTAŞ'ın savunma yapmakla yükümlü olduğu kartel kolaylaştırıcılığı iddiasının dosyadaki diğer bulgularla birlikte oluşturulduğu, ancak bu iddiaya esas bulguların tamamının ÇİMENTAŞ ile paylaşılmayarak savunma hakkının kısıtlandığına yönelik savunmaya iştirak edilemeyeceği, her halükarda bu bulguların herhangi bir aklayıcı/suçlayıcı bilgi içermediği tekrar edilmekle birlikte, bir kartelin varlığına dair hiçbir şüpheye yer bırakmamak adına ilgili bulguların ticari sırlar gözetilerek tarafa gönderilmesi uygun görülmüştür.

ÇİMENTAŞ'ın Kartel Kolaylaştırıcısı Olmadığı Gibi, Dosya Konusu Soruşturma Bakımından Emsal İçtihat Kapsamında Aranan İspat Standardının da Sağlanmadığı Savunması ve Değerlendirmesi

(648) ÇİMENTAŞ'ın konuya ilişkin yazılı savunmasında özetle;

- Kurulun 25.12.2008 tarih ve 08-75/1198-463 sayılı *Diyaliz*, 25.06.2014 tarih ve 14-22/460-202 sayılı *Beyaz Çimento Üreticileri*, 22.08.2017 tarih ve 17-27/452-194 sayılı *İzmir Hazır Beton*, 26.11.2020 tarih ve 20-51/718-317 sayılı *Gübre*, 09.01.2020 tarih ve 20-03/28-12 sayılı *Burdur Otogaz*, 04.05.2011 tarih ve 11-28/568-181 sayılı *Soğutucu Gaz* ve 23.01.2020 tarih ve 20-06/61-33 sayılı *Sigortacılar* kararlarının ispat standardına yönelik Kurul yaklaşımını ortaya koyduğu,
- İdari yargı tarafından verilen ispat standardına ilişkin kararlarda da benzer bir yaklaşımın benimsendiği, Ankara 7. İdare Mahkemesi'nin 30.06.2021 tarih 2021/60 E. ve 2021/1364 K. sayılı *Opet* ve Ankara 6. İdare Mahkemesi'nin E. 2019/946, K. 2019/2625 sayılı *Sahibinden* kararlarında şüphe üzerinde kanaate varılması nedeniyle idari işlemde hukuka uyarlık görülmediği,
- ABAD'ın *Budapest Bank* kararında[216], bir davranışın amaç bakımından ihlal teşkil etmesinin gerekli ispat standardının ortaya konulması zorunluluğunu ortadan kaldırmadığı hususuna dikkat çekildiği, Danıştay 13. Dairesi'nin de *Henkel* kararında[217], yeniden satış fiyatının tespiti uygulamalarının, amacı itibarıyla rekabet karşıtı bir davranış olarak nitelendirilse dahi, *"söz konusu değerlendirmelerin somut ve ciddi verilere dayalı olarak ortaya konulamadığı"* gerekçesiyle dava konusu kararın hukuka aykırı olduğu sonucuna ulaşıldığı, amaç bakımından ihlalin bulunduğu durumlarda da ihlalin varlığına dair ispat yükünün değişmediği,
- Delillerin yanlış değerlendirilme ihtimalinin ortadan kaldırılması adına 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde düzenlenen rekabete aykırı bir eylemin, irade uyuşmasının, anlaşma veya uzlaşmanın ispatlanabilmesi için dayanak olarak kullanılan delillerin temel hukuk kuralları gereği şüpheye yer bırakmayacak açıklıkta ve nitelikte olmasının arandığı,
- Somut olayda ÇİMENTAŞ aleyhine hem maddi vakıa hem de piyasa davranışları ile örtüşmeyen tek bir bulgu sunulduğu, Bulgu-257'nin ÇİMENTAŞ bakımından farklı şekilde ele alınmasının elzem olduğu,
- ÇİMENTAŞ hakkında Soruşturma Raporu'nda öne sürülen iddiaların, yalnızca Bulgu-257'de yer alan üç farklı tarihe ait (.....) ile ÇİMENTAŞ çalışanı (.....) arasındaki yazışmalardan kaynaklandığı, ne ÇİMENTAŞ'ta ne de kartele taraf olduğu iddia olunan UFUK ya da DEĞİŞİM'de ÇİMENTAŞ'ın kartel kolaylaştırıcısı olduğu iddiasını destekleyebilecek hiçbir ek bulgu elde edilmediği, soruşturma kapsamındaki 34 adet yatay ihlal bulgusundan sadece birisinin ÇİMENTAŞ hakkındaki iddialara dayanak yapıldığı, Aydın ilinin Didim ilçesindeki KÖSEM, UFUK ve DEĞİŞİM arasında müşteri paylaşımına ilişkin hazır beton kartelinin var olduğunu ortaya koyan başka bulguların da mevcut olduğu açık olmakla birlikte ÇİMENTAŞ hakkındaki kartel kolaylaştırıcılığı iddialarının tek bir bulgu üzerine inşa edildiği, ilgili bulguya konu iletişimin

[216] C-228/18 *Budapest Bank* kararı.
[217] Danıştay 13. Dairesi 06.07.2021 tarih 2021/969 E. ve 2021/2654 sayılı kararı.

taraflarının sadece KÖSEM ve ÇİMENTAŞ yetkilisi olduğu, yazışmada bahsi geçen DEĞİŞİM, UFUK ya da EFE BETON ile yahut OYAK ÇİMENTO ile teması gösteren hiçbir iletişim delilinin de elde edilmediği,

- İspat standardının sağlanması açısından delil sayısına bağlı niceliksel bir kriter ya da eşik yaratılmasından ziyade kartel kolaylaştırıcılığı gibi görece yeni ve istisnai bir ihlal kategorisi açısından içtihatta aranan yüksek ispat standardının somut olayda sağlanmadığı,
- Kartel kolaylaştırıcısı tespitinde özellikle Kurul tarafından aranan standartların istikrarlı bir şekilde Kabahatler Kanunu'nun lafzına uygun olduğu ve sorumluluğun tesisi noktasında kanuni unsurlara açık şekilde yer verildiği, eylemleri bilerek gerçekleştirme ve ortaya çıkacak neticeyi isteme şartlarının tek tek irdelendiği ve ispat standardı noktasında geleneksel kartellere göre daha yüksek kriterler arandığı,
- Kurulun görece yeni bir kararı olan *Maya Üreticileri*[218] kararının kartel kolaylaştırıcılığı dosyalarında sağlanması gereken niteliksel ispat standardı açısından emsal nitelikte olduğu, söz konusu dosyada Mauri Maya'nın taraf olduğu bulgularda bayiler arasında maya fiyatları hakkında bir uzlaşının bulunduğunun anlaşıldığı, buna karşılık Bulgu-257'nin lafzından UFUK, KÖSEM ve DEĞİŞİM arasındaki otel projesi özelinde, bir müşteri/bölge paylaşımı anlaşmasının varlığının anlaşılamadığı, aksine ÇİMENTAŞ'ın rakiplerinin pazardaki görece düşük çimento tedarik fiyatlarını emsal gösteren KÖSEM tarafından, UFUK ve EFE BETON karşısındaki dezavantajlı durumu nedeniyle, ÇİMENTAŞ'tan otel projesine/müşterilerine daha düşük fiyatlar sunabilmek adına indirim/destek talep etmek için zemin hazırlandığı,
- Mauri Maya'nın yaş maya bayilerinin İstanbul ve Konya illerindeki müşteri/bölge paylaşımı ve fiyat tespiti anlaşmalarından haberdar olduğunu gösteren çok sayıda bulgunun mevcut olduğu, bulguların soruşturmaya muhatap birden çok katılımcı ve kolaylaştırıcı arasında birbirlerinin katılımları ile kolaylaştırıcı davranışlarını çapraz ve tutarlı şekilde teyit ettiği, buna karşılık ÇİMENTAŞ hakkındaki iddiaların tek bir bulguya dayanmakta olduğu, ilgili bulgunun ÇİMENTAŞ'ın otel projesi özelindeki hazır beton müşteri paylaşımı anlaşmasından haberdar olduğunu ortaya koymadığı, otel projesi özelindeki müşteri paylaşımı anlaşmasının varlığının aynı taraflar arasındaki mevcut dosyada bulunan fakat ÇİMENTAŞ'ın dahli bulunmadığını tespit ettiği diğer müşteri paylaşımı bulguları ile desteklendiği,
- Bulguların Mauri Maya'nın bayi kartelinin uygulanmasını, koordinasyonunu, devamlılığını ve kontrolünü sağlama noktasında esaslı bir unsur olduğunu gösterdiği, nitekim Mauri Maya tarafından bayileri arasındaki sorunların çözüme kavuşturulacağına dair güvence verecek cevaplar iletildiği, buna karşılık Bulgu-257'nin ÇİMENTAŞ'ın çimento satış fiyatında yaptığı genel artışa bağlı olarak, ÇİMENTAŞ yetkilisi ile KÖSEM arasındaki fiyat pazarlığını ve bunun otel projesi özelindeki negatif etkilerini konu aldığı, ÇİMENTAŞ ile UFUK ya da DEĞİŞİM arasında müşteri paylaşımı hakkında doğrudan veya dolaylı bir temas olmadığı, KÖSEM tarafından ÇİMENTAŞ nezdinde bir müdahale talebi dile getirilmediği, aksine KÖSEM tarafından ÇİMENTAŞ'a "*Ufuka bir şey deme*" denildiği,

[218] Kurulun 17.08.2023 tarih ve 23-39/755-264 sayılı kararı.

ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e çözüm merci kisvesi altında verilmiş herhangi bir güvence/teminatın da bulunmadığı,

- Mauri Maya ile kartel katılımcıları arasındaki bayilik ilişkisi sebebiyle, çıkarların belirli ölçülerde örtüştüğü, buna karşılık ÇİMENTAŞ ile Didim ilçesindeki hazır beton şirketleri arasında bir bayilik ilişkisi bulunmadığı, ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM haricindeki herhangi bir hazır beton şirketine satışının ve dolayısıyla katılımcılar ile arasında bir çıkar birliğinin bulunmadığı,
- Mauri Maya'nın bayilerin yapay olarak fiyat artırmasını kolaylaştırmasının hem Mauri Maya'ya hem de bayilere fayda sağladığı, buna karşılık ÇİMENTAŞ ile KÖSEM arasındaki tedarik ilişkisinin bir yeniden satım değil girdi sağlama üzerine kurulduğu, KÖSEM'in çimento değil hazır beton sattığı, KÖSEM'in görece yüksek fiyatlı hazır beton satmasının ÇİMENTAŞ açısından bir ek fayda sağlamayacağı gibi, KÖSEM'in otel projesine ya da üçüncü bir kişiye satmasının da ÇİMENTAŞ açısından bir fark yaratmayacağı ve ÇİMENTAŞ'ın Bulgu-257'ye konu iletişim devam ederken 22.02.2023 tarihinde KÖSEM'e indirim de yaptığı,
- Her ne kadar kartellerin gizliliği sebebiyle tek bulgunun, anlaşmanın tüm unsurlarını eksiksiz şekilde ortaya koyması beklenemeyecek olsa da, ÇİMENTAŞ'ın kartel kolaylaştırıcılığı ile itham edilebilmesi için Bulgu-257'nin UFUK, DEĞİŞİM ve KÖSEM arasında otel projesi özelindeki müşteri/bölge paylaşımı kartelinin varlığına ve ÇİMENTAŞ'ın bu anlaşmada kolaylaştırıcı sıfatıyla üstlendiği role ilişkin ispat standardını sağlamasının elzem olduğu, Bulgu-257'nin ÇİMENTAŞ'ın, UFUK, KÖSEM ve DEĞİŞİM arasındaki müşteri/bölge paylaşımı karteline iştirak ettiğini ve otel projesi özelinde UFUK, KÖSEM ve DEĞİŞİM arasında bir müşteri/bölge paylaşımı kartelinin varlığını göstermediği ve bu itibarla Bulgu-257'nin ispat standardını sağlamadığı

hususları ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(649) ÇİMENTAŞ'ın, Didim ilçesinde faaliyet gösteren hazır beton firmalarının gerçekleştirdiği kartel niteliği taşıyan müşteri/bölge paylaşımı anlaşmasına, Kabahatler Kanunu'nun 14. maddesi bağlamında kolaylaştırıcı olarak iştirak ettiği değerlendirilmektedir. Ayrıca işbu dosyada, ÇİMENTAŞ'ın alt pazarda faaliyet gösteren hazır beton firmaları arasındaki anlaşmanın devamlılığını sağladığını gösteren tek bulguya ilişkin tespitlere detaylı şekilde yer verilmiştir. Kabahatler Kanunu'nun 14. maddesinin gerekçesinde, kabahatlere iştirak haliyle ilgili olarak tek tip fail sisteminin kabul edildiği ve kabahatin işlenişine iştirak eden kişiler arasında fail ve şerik (azmettiren veya yardım eden) ayırımı gözetilmediği belirtilmiş, madde gerekçesinde devamla, kabahate iştirak için kasten ve hukuka aykırı olarak işlenmiş bir fiilin varlığının gerekli ve yeterli olduğu ve kabahate iştirak edenin konumunun asıl failin düzeyine çıkartılarak iştirakçinin de bir fail olarak nitelendirildiği görülmektedir.

(650) Dosya kapsamında yer alan yazışmalar incelendiğinde, ÇİMENTAŞ tarafından 12.01.2023 tarihli yazışmada OYAK ÇİMENTO ile iletişim kurulduğu; 16.01.2023 tarihli yazışmada ise UFUK ve EFE BETON ile iletişime geçildiğine yönelik ifadeler mevcut olup bu firmalarla ÇİMENTAŞ'ın temasa geçtiği tespit edilmiştir. Bu tespitler ve değerlendirmeler ışığında ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM ile arasındaki iletişimlerin sadece KÖSEM'in destek/indirim talepleri veya KÖSEM'in ticari sorunları ile sınırlı olmadığı değerlendirilmiştir. Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerden, ÇİMENTAŞ'ın sağladığı bu desteğin, hazır beton firmaları arasındaki kartelin uygulanması ve devamlılığı

bakımından esaslı bir unsur niteliğinde olduğu göz önüne alındığında ilgili savunmaya iştirak edilememektedir.

(651) Öte yandan kartellerin gizliliği sebebiyle her durumda tek bir belgeden anlaşmanın bütün unsurlarının eksiksiz biçimde tespit edilmesi beklenemeyecektir. Bunun yanında dosya kapsamında yer alan bütüncül değerlendirmeler ışığında, Bulgu-257'nin hazır beton firmaları arasındaki kartel anlaşmasının varlığına ve ÇİMENTAŞ'ın bu anlaşmada kolaylaştırıcı sıfatıyla üstlendiği role ilişkin olarak aranan ispat standardını sağladığı değerlendirilmekte ve bu nedenle teşebbüsün savunmasına iştirak edilmemektedir.

Bulgu-257'nin ÇİMENTAŞ'ın UFUK, DEĞİŞİM ve KÖSEM Arasındaki Bir Müşteri/Bölge Paylaşımı Kartelinin Varlığından Haberdar Olduğunu Göstermediği Savunması ve Değerlendirmesi

(652) Teşebbüsün konuya ilişkin yazılı savunmasında özetle;

- Soruşturma Raporu'nun 197. paragrafında yapılan uzlaşmalar sonucunda Aydın ilinin Didim ilçesinde DEĞİŞİM, KÖSEM ve UFUK arasında müşteri paylaşımı yapıldığına ilişkin bir hazır beton karteli varlığının sabit olmakla birlikte, uzlaşmaya konu olan bulgularda ÇİMENTAŞ'ın herhangi bir dahli bulunmadığı için salt bu uzlaşmalardan hareketle Bulgu-257 özelinde de bir kartelin varlığından bahsedilemeyeceğinin ve dolayısıyla Bulgu-257'ye konu otel projesi özelinde de bir müşteri paylaşımı anlaşması varlığının ortaya konulması gerektiğinin belirtildiği,
- ÇİMENTAŞ'ın kolaylaştırıcı rolünün varlığının iddia edilirken DEĞİŞİM, KÖSEM ve UFUK'un Bulgu-257 dışında müşteri paylaşımında bulundukları başka bulguların da mevcut olduğu,
- ÇİMENTAŞ'ın diğer bulgulara bir dahli bulunmadığı ve bunlardan haberdar olmadığı, DEĞİŞİM, KÖSEM ve UFUK'un otel projesi açısından müşteri paylaşımı yaptığının ve ÇİMENTAŞ'ın da bundan haberdar olduğunun ispatının salt Bulgu-257 ile yapılması gerektiği,
- UFUK'un ilgili projeye teklif vermemesinin Bulgu-257 dışındaki bulgulara dayalı olarak ispat edilmesi halinde ÇİMENTAŞ'ın Bulgu-257'deki iletişime taraf olarak bu müşteri paylaşımı kartelinden haberdar olduğunun iddia edilmesinin mümkün olamayacağı, zira Bulgu-257'nin anılan müşteri paylaşımı anlaşmasını gözler önüne sermekte tek başına yetersiz olduğu,
- UFUK'un ilgili projeye teklif vermemesinden hareketle, kartel kolaylaştırıcılığı unsuru olan irade uyuşmasının mevcut olduğuna yönelik, ÇİMENTAŞ'ın varlığından haberdar olmadığı bu kartelin bir sonucu olabileceği, Bulgu-257'nin hiç kaleme alınmaması durumunda dahi salt ilgili kartel sebebiyle UFUK'un yine otel projesine teklif vermemiş olabileceği, UFUK'un otel projesine teklif vermemesi davranışı ile ÇİMENTAŞ'ın bu iletişime taraf olması arasında bir nedensellik bağının kurulmadığı, bu bağın kurulamamasının bir diğer görünümünün de, Bulgu-257 dahilinde ÇİMENTAŞ'ın, UFUK'a otel projesine teklif vermemesi yönündeki telkininin, KÖSEM'in talebiyle vuku bulduğunun UFUK tarafından bilindiğine/öngörüldüğüne yönelik hiçbir emarenin bulunmaması olduğu,
- Yazışmanın lafzı dikkate alındığında en önemli noktalardan birinin raportörler tarafından yapılan yorumun yazışma içeriğiyle çeliştiği, zira KÖSEM'in açıkça "*Ufuka bir şey deme*" şeklinde ifade kullandığı bir yazışmada, ÇİMENTAŞ'ın

KÖSEM'in talebi doğrultusunda UFUK'a otel projesine girmemesi konusunda telkinde bulunduğu sonucuna varılmasının yazışmanın lafzına tamamen zıt olduğu,

- Bulgu-257'ye konu otel projesi bakımından kartel kolaylaştırıcılığına ilişkin gerekli ispat standardının sağlanmasının mümkün olmadığı, Bulgu-257'nin tek başına ve bağımsız şekilde değerlendirildiğinde, ilgili otel projesi özelinde bir müşteri paylaşımı kartelinin varlığını ve ÇİMENTAŞ'ın bu kartelden haberdar olduğunu ortaya koymadığı

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(653) ÇİMENTAŞ'ın otel projesine yönelik Didim'de faaliyet gösteren hazır beton firmaları arasında yapılan bir anlaşmadan haberdar olduğu Bulgu-257'ye konu yazışma içeriklerinden açıkça anlaşılmaktadır. Şöyle ki yazışmanın başlangıç aşamasına bakıldığında, KÖSEM yetkilisi tarafından *"Otel ile ilgili (.....)*[219] *[OYAK ÇİMENTO] laf ederse Taviz verme En az betonu kösem döküyor"* ifadesiyle diğer hazır beton firmalarının söz konusu otel işine fiyat teklifi verme ihtimaline ilişkin yakınması dile getirilmiş; bu talebe karşılık ÇİMENTAŞ yetkilisi tarafından *"Konuştum zaten salça olmayın dedim"* ifadesiyle sorunun giderileceğine yönelik bir cevap verilmiştir. Bu ifade, ÇİMENTAŞ'ın yalnızca pasif bir dinleyici konumunda olmadığını, aksine çözüm merci bir rolü benimsediğini göstermektedir. Burada ÇİMENTAŞ'ın UFUK'un çimento alımı yaptığı OYAK ÇİMENTO'yu bu işe girmemesi konusunda uyarmasının esasında bu işe şimdiye kadar yalnızca KÖSEM tarafından beton döküldüğünü ve diğer hazır beton firmaları tarafından döküm yapılmadığını bildiğini ortaya koyduğu, dolayısıyla ÇİMENTAŞ'ın bu konuyla ilgili daha önceden haberdar/bilgi sahibi olduğu anlaşılmaktadır.

(654) Yazışmanın devamında KÖSEM tarafından ÇİMENTAŞ'a gönderilen *"Ufuk (.....) [EFE BETON] oteli beraber dökelim Diye birbirlerini gazlıyorlar Ufuk (.....) [EFE BETON] gazlıyor el altından ama yok yok diyor Ben (.....) [EFE BETON] fiyat verme otele dur bekle diyorum diyor Ona sorsan (.....) [EFE BETON] otele beton için soruyor Ama yalan kendi rahat durmuyor"* ifadelerinden, KÖSEM'in otel projesi konusunda diğer teşebbüslerle (UFUK ve EFE BETON) olan bir anlaşmazlıktan bahsettiği, söz konusu yazışmalarda KÖSEM yetkilisi tarafından paylaşılan ve kendisi ile diğer hazır beton firmalarından UFUK ile EFE BETON'un otel işine girmek istedikleri belirtildikten sonra UFUK yetkilisi tarafından EFE BETON'a atfen *"Ben (.....) [EFE BETON] fiyat verme otele dur bekle diyorum diyor Ona sorsan (.....) [EFE BETON] otele beton için soruyor Ama yalan kendi rahat durmuyor"* ifadesi kullanılmıştır. Bu ifade ile DEĞİŞİM, KÖSEM ve UFUK arasında otel işine yönelik bir uzlaşının mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Bu çerçevede yazışmalarda, hazır beton firmaları arasındaki rekabetin serbestçe sürdüğünü gösteren değil; aksine rekabete aykırı bir koordinasyona işaret eden ifadelerin yer aldığı görülmektedir. Bu nedenle, söz konusu yazışmalarda hazır beton firmaları arasındaki rekabete aykırı bir iletişime işaret eden herhangi bir hususun olmadığına yönelik savunmaya iştirak edilememektedir.

[219] KÖSEM'den gelen 15.08.2023 tarih ve 41607 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin hazır beton sektöründe faaliyet gösteren OYAK'ta çalıştığı ifade edilse de söz konusu kişinin çimento pazarında faaliyet gösteren OYAK ÇİMENTO çalışanı olduğu tespit edilmiştir. OYAK hakkında yürütülen uzlaşma süreci kapsamında söz konusu bulguya ilişkin OYAK tarafından yapılan açıklamalar ve sunulan belgeler ışığında OYAK ÇİMENTO'nun söz konusu anlaşmaya davet edilse de iştirak etmediği ve ilgili bulgunun OYAK ve OYAK ÇİMENTO bakımından ihlal teşkil etmediği sonucuna ulaşılmıştır.

(655) Söz konusu bu ifadeler KÖSEM tarafından ÇİMENTAŞ'a aktarıldığından ÇİMENTAŞ'ın bu anlaşmadan haberi olmadığı takdirde KÖSEM'in ifadelerine karşılık bir aksiyon almaması gerektiği yönünde bir davranış sergilemesi gerekmekteyken aksine 12.01.2023 tarihli yazışmada işin KÖSEM'in devam eden işi olması nedeniyle bu işe girmemeleri (UFUK ile birlikte) gerektiği konusunda OYAK ÇİMENTO yetkilisi ile iletişim kurduğu; ardından 16.01.2023 tarihli yazışmada da bizzat EFE BETON ve UFUK ile görüşeceği bilgisini KÖSEM'e verdiği görülmektedir. Her iki tarihli yazışma içeriğinde yer alan ifadeler ÇİMENTAŞ'ın mevcut anlaşmazlığa aktif şekilde dâhil olduğunu göstermektedir. Bu durum ÇİMENTAŞ'ın en azından hazır beton firmaları arasında rekabete aykırı bir koordinasyon bulunduğunu öngörebilecek durumda olduğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla ÇİMENTAŞ'ın hazır beton firmaları arasında bir anlaşmazlık çıktığından haberdar olduğu, en azından bunu öngörebilecek durumda olduğu anlaşılmaktadır.

(656) Öte yandan ÇİMENTAŞ'ın bir anlaşmadan haberdar olmadığı veya bir anlaşmanın varlığını öngöremediği varsayımında KÖSEM'in ÇİMENTAŞ'tan yarım işe girilmemesi yönünde UFUK'un çimento tedarik ettiği OYAK ÇİMENTO ile konuşmasını istemesi veya EFE BETON ve UFUK'a otel işiyle ilgili görüşmesini istemesinin bir anlaşma olmaksızın makul ve olağan karşılanabilecek bir istek olmadığı gibi ÇİMENTAŞ bakımından da bu isteği yerine getirmenin rasyonel bir davranış olmayacağı açıktır. Nitekim yukarıda belirtildiği üzere KÖSEM'in konuyla ilgili ÇİMENTAŞ'a bilgi verirken ÇİMENTAŞ yetkilisinin herhangi bir soru sormadan OYAK ÇİMENTO yetkilisiyle konuştuğunu dile getirmesi otel projesi konusunda diğer teşebbüslerle olan bir anlaşmazlıktan haberdar olduğunu, tersi şekilde bu teşebbüsler arasında daha önce yapılan bir anlaşmadan da haberdar olduğunu ortaya koymaktadır. Özetle, ÇİMENTAŞ'ın bir anlaşma olmaksızın diğer beton üreticilerinin otel işine girmesini istememesine yönelik bir davranış içerisinde olması esasında böyle bir anlaşmadan haberdar olduğunu göstermektedir.

(657) Nitekim var olan bir kartel anlaşmasında anlaşmazlık çıkması nedeniyle KÖSEM'in konuyu ÇİMENTAŞ'a aktardığı, hatta konunun OYAK ÇİMENTO'ya aksettirildiği, bir anlaşmanın olmadığı varsayımında KÖSEM tarafından rakiplerinin ticari ilişkisi olmayan bir sağlayıcıyla hatta onun çimento tedarik ettiği bir sağlayıcıyla görüşme yapmasını istemesinin rasyonel bir davranış olmadığı değerlendirilmektedir. Burada söz konusu işe DEĞİŞİM ve KÖSEM tarafından beton dökümü yapıldığının ÇİMENTAŞ tarafından da bilindiği, nitekim bunun KÖSEM tarafından gönderilen *"Ufuk ta piyasaya döküyor zaten Değişim kösem otelde"* ile *"Yarım işe salça olmasın kimse"* ifadelerinden bu işe daha önce yalnızca DEĞİŞİM ve KÖSEM tarafından birlikte döküm yapıldığının açıkça anlaşıldığı, buna ilişkin ÇİMENTAŞ yetkilisinin de *"Konuştum zaten salça olmayın dedim"* ifadesiyle KÖSEM'e ait bir işe diğer beton firmalarının girmesini önlemek amacıyla UFUK'un çimento sağlayıcısı ile iletişime geçtiği görülmektedir. Dolayısıyla işbu yazışmadan ÇİMENTAŞ'ın söz konusu işe KÖSEM ve DEĞİŞİM tarafından döküm yapıldığının farkında ve bilincinde olduğu, diğer beton firmalarının da girmemesine yönelik eylemlerinin esasında var olan bir anlaşmanın sürdürülmesine hizmet ettiği, dolayısıyla otel projesine yönelik bir anlaşmanın varlığından haberdar olduğu anlaşılmaktadır.

(658) Özetle Bulgu-257'de geçen ifadeler birlikte değerlendirildiğinde, UFUK, KÖSEM ve DEĞİŞİM arasında otel projesine yönelik bir müşteri/bölge paylaşımı bulunduğu, otel projesinin de bunun sonucu olarak KÖSEM ile DEĞİŞİM'e bırakıldığı, fakat sonradan UFUK ve/veya EFE BETON tarafından oyunbozanlık yapılarak projeye girme konusunda KÖSEM'in huzursuz edilmeye başlandığı ve bu duruma istinaden de

KÖSEM tarafından ÇİMENTAŞ'tan UFUK ve/veya EFE BETON'un otel projesine teklif vermemesinin sağlanması konusunda yardım istendiği anlaşılmaktadır. KÖSEM'in UFUK ve/veya EFE BETON tarafından fiyat teklifi yapılacağı endişesiyle konuyu ÇİMENTAŞ'a aksettirdiği, ÇİMENTAŞ'ın da projeye girme konusunda önce OYAK ÇİMENTO; daha sonra UFUK ve EFE BETON ile ilgili projeye girmemeleri konusunda iletişime geçerek aksiyon aldığı görülmektedir.

(659) Teşebbüs tarafından Bulgu-257'nin hiç kaleme alınmaması durumunda dahi salt ilgili kartel sebebiyle UFUK'un yine otel projesine teklif vermemiş olabileceği, UFUK'un otel projesine teklif vermemesi davranışı ile ÇİMENTAŞ'ın bu iletişime taraf olması arasında bir nedensellik bağının kurulmadığı ifade edilmiştir. Burada ÇİMENTAŞ'ın asıl amacı bir kartele ön ayak olmak değil var olan bir kartelin sürdürülmesini sağlamaktır. Bulgu-257'nin hiç kaleme alınmaması durumunda UFUK'un otel projesine teklif vermemesinin ÇİMENTAŞ'ın varlığından haberdar olmadığı bu kartelin bir sonucu olabileceği savunmasına katılmakla birlikte Bulgu-257'nin kaleme alındığı gerçeği karşısında böyle bir değerlendirme yapmanın mümkün olmadığı görülmektedir. Şöyle ki Bulgu-257'ye konu yazışmalar öncesi UFUK ve EFE BETON'un otel projesine hiç teklif vermemiş olmasının bu teşebbüsler arasında bir anlaşmadan kaynaklı olabileceği düşüncesi makul olsa da Bulgu-257'de yer alan yazışmalar sonrasında teklif verilmemesi ÇİMENTAŞ'ın bu anlaşmanın devamlılığında bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Nitekim ÇİMENTAŞ, KÖSEM'in otel işiyle ilgili ilk olarak UFUK'un çimento sağlayıcısı olan OYAK ÇİMENTO ile görüşmesine; daha sonraki yazışmada ise diğer hazır beton firmalarını ziyaret etmesine yönelik isteklerini geri çevirmemiş ve konuya dâhil olmuştur.

(660) Son olarak Bulgu-257 dâhilinde ÇİMENTAŞ'ın, UFUK'a otel projesine teklif vermemesi yönündeki telkininin, KÖSEM'in talebiyle vuku bulduğunun UFUK tarafından bilindiğine/öngörüldüğüne yönelik hiçbir emarenin bulunmadığı, yazışmada KÖSEM'in açıkça "*Ufuka bir şey deme*" demiş iken, ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM'in talebi doğrultusunda UFUK'a otel projesine girmemesi konusunda telkinde bulunduğu değerlendirmesinin yazışmanın lafzına tamamen zıt olduğu ifade edilmiştir. Bahse konu 16.01.2023 tarihli yazışma incelendiğinde KÖSEM yetkilisinin *"Patron yarın önce efe ile ufuka uğra, Değişim ile beraber görüşecez"* ifadelerinden sonra *"Ufuka bir şey deme"* ifadesini kullandığı görülmektedir. Burada DEĞİŞİM ile KÖSEM'in ÇİMENTAŞ yetkilisiyle birlikte görüşmek istediği ve bu otel işiyle ilgili DEĞİŞİM ile beraber görüşecekleri bilgisini UFUK'a vermesini istemediği, ÇİMENTAŞ'ın UFUK ve EFE BETON ile görüşme amacının ise otel işiyle ilgili olduğunun *"İkisininde tek derdi benim otele beton dökmem"* ifadesinden açıkça anlaşıldığı değerlendirilmektedir. Bu sebeple söz konusu savunmaya da iştirak edilememektedir.

Bulgu-257'ye Yönelik Yapılan Diğer Savunmalar ve Değerlendirmeler

(661) Teşebbüsün konuya ilişkin yazılı savunmasında özetle;

- Bulgu-257'nin ÇİMENTAŞ tarafından çimento tedarik fiyatlarında 1 Ocak 2023 tarihinde yapılan genel artışın KÖSEM'i otel projesi özelinde menfi yönde etkilediğini ve rakipleri karşısındaki dezavantajlı bir konuma düşürdüğünü ortaya koyduğu, bu kapsamda KÖSEM'in söz konusu fiyat artışının geri çekilmesi amacıyla ÇİMENTAŞ'ı ikna etmeye yönelik çabalarını ve taraflar arasında yürütülen pazarlığı konu aldığı,
- Bulgu-257'ye konu iletişimin ÇİMENTAŞ ile müşterisi KÖSEM arasındaki meşru dikey ilişkinin sınırları içerisinde kalmakla birlikte, KÖSEM'in destek ve indirim taleplerini, otel projesini kaybetmemek adına verdiği mücadeleci bir dil ile izah

etmesinin, ister istemez maksadı aşabilecek ve bazen manipülatif olarak nitelendirilebilecek kimi ifadeler kullanılmasına neden olduğu, bu tür bir üslup kullanılmasının ticaret hayatının olağan akışı içerisinde normal karşılanması gereken bir durum olduğu, zira alım-satım sürecindeki fiyat müzakerelerini yönetmek için, tarafların sık ve karmaşık iletişimlerde bulunmasının mümkün olduğu,

- Aynı veya farklı teşebbüsler arasında olmakla birlikte aynı ortak amaca yönelik olduğu izlenimini doğuran, birden fazla delilin elde edilmesi halinde, bu delillerin bütüncül şekilde değerlendirilmesi suretiyle bir kanaate varılmasının gerektiği[220], içtihada yansıdığı ve çeşitli yargı kararlarında ifade edildiği üzere bu delillerin bir bütün olarak değerlendirildiğinde açık, inandırıcı ve tutarlı olmaları da gerektiği, bu itibarla Bulgu-257'ye konu 3 yakın tarihli yazışmanın bir bütünün parçaları olup birlikte yorumlanarak inandırıcı ve tutarlı bir kanaate ulaşılması gerektiği,
- 25.02.2023 tarihli yazışmada geçen çimento tedarik fiyatına ilişkin pazarlık ve serzenişin 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihli yazışmalar da dahil olmak üzere *"Patron kırk kere dedik"* şeklinde geçmişteki iletişimlere referans verildiği, otel projesine açıkça değinilerek otel projesi açısından alınan kritere yönelik *"Benim kriterim ufuk"*, UFUK'un çimento temin fiyatının ve yine EFE BETON'un çimento temin fiyatının KÖSEM'in ÇİMENTAŞ'tan olan alım fiyatlarına nazaran düşük olduğunun *"En yüksek benim, Bunu niye görmüyorsun"* şeklinde vurgulandığı, rakiplere 2 aydır zam uygulanmadığının*"(.....) [DEĞİŞİM] abi orda ufuk 2 aydır zam yememiş"* ifadeleriyle dile getirildiği, ÇİMENTAŞ'ın 01.01.2023 tarihli fiyat artışına benzer bir artışın diğer çimento üreticileri tarafından yapılmadığının ifade edildiği ve bizzat bu otel projesi sayesinde UFUK ve EFE BETON'un zam almadıklarının *"Çırak çıkmışız patron, Ufuklar seni beni oteli kullanarak zam almamış"* sözleriyle ifade edildiği, fakat otel projesine birlikte hazır beton dökümü yapan DEĞİŞİM'in de, KÖSEM'in yüksek çimento maliyetlerinden etkilenebileceğini *"Pazar ben ile değişim arasında olmuş"* şeklinde belirttiği,
- 25.02.2023 tarihli bu yazışmada KÖSEM yetkilisi (.....) tarafından fotoğrafına yer verilen not kâğıdının üzerinde Ocak ve Şubat aylarında yapılan çimento alımları ve alış fiyatlarının yer aldığı, dolayısıyla 25.02.2023 tarihli yazışmanın ÇİMENTAŞ tarafından 01.01.2023 tarihinde yapılan fiyat artışı sonrasında, KÖSEM tarafından Ocak ve Şubat aylarında otel projesini de etkileyen ve zamlı şekilde yapılan çimento alımları ile ilgili olduğu, dolayısıyla 25.02.2023 tarihli yazışmanın da 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihli yazışmalar gibi otel projesini merkezine alarak bir çimento tedarik fiyatı pazarlığı ihtiva ettiği ve KÖSEM'in bu hususstaki ısrarlı serzenişini devam ettirdiği,
- Diğer yandan ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e yapılan ürün satışlarındaki fiyatlandırmaların belirli projeler özelinde değişecek biçimde değil, sabit bir fiyatlandırma uygulaması şeklinde gerçekleştirildiği, dolayısıyla otel projesi özelinde KÖSEM'e özel ayrı bir maliyet çalışılmadığı, çimento tedarikinde farklı bir fiyatlama yapılmadığı, bununla birlikte 1 Ocak 2023 tarihinde ÇİMENTAŞ tarafından yapılan genel fiyat artışının KÖSEM'i otel projesi bakımından rakipleri karşısında dezavantajlı hale getirdiği ve bu otel projesi üzerinden ÇİMENTAŞ ile kendisine uygulanan genel zammın geri çekilmesi için sıkı bir

[220] Kurulun 11.03.2021 tarih ve 21-13/174-75 sayılı kararı.

fiyat pazarlığına girişildiği, bu itibarla Bulgu-257'ye konu yazışmaların birbirlerinden ayrı ve bağımsız şekilde değerlendirilmemesi gerektiği,

- 01.01.2023 tarihinde ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e uygulanan çimento fiyatlarında bir artış yapıldığı ve KÖSEM'in bu artışı fiyatlara yansıtmak istediği ifade edilmiş olmakla birlikte, ilgili dönemde KÖSEM tarafından DEĞİŞİM'e uygulanan fiyatlarda 2022 Kasım ayından 2023 Mart ayı sonuna kadar herhangi bir artışın/azalışın olmadığı, yine 25.02.2023 tarihli yazışma içeriğine göre 22.02.2023 tarihli indirim sonrasında KÖSEM'in ve DEĞİŞİM'in ilgili otel projesine verdiği fiyatlarda bir düşüş olması gerektiği fakat ne KÖSEM'in DEĞİŞİM'e ne de DEĞİŞİM'in otel projesine uyguladığı fiyatlarda bir değişim olmadığı, dolayısıyla 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihli yazışmaların amacının otel projesine indirim yapılması ile ilgili olmadığının ifade edildiği,
- İlgili hazır beton şirketlerinin tamamının ÇİMENTAŞ'tan ayrı ve bağımsız teşebbüsler olup her birisinin kendi maliyetleri ve tercihleri doğrultusunda bireysel ticari kararlarını alma bakımından tam bağımsızlığa sahip oldukları, ÇİMENTAŞ tarafından çimento tedarik fiyatlarında yapılan artışın KÖSEM tarafından pazarlığa konu yapılmakla birlikte DEĞİŞİM'e yansıtılmamış olmasının ya da ÇİMENTAŞ tarafından çimento tedarik fiyatlarında yapılan indirimin KÖSEM tarafından DEĞİŞİM'e ve DEĞİŞİM tarafından da otel projesine yansıtılmamış olmasının ilgili teşebbüslerin bağımsız ticari kararları olduğu, bu hususların hem ticari sır mahiyetinde olduğundan yazışmanın yapıldığı tarih/tarihlerde ÇİMENTAŞ'ın bilgisi dâhilinde olmadığı hem de ÇİMENTAŞ'ın kontrolü ya da müdahale alanı içerisinde olabilecek hususlar olmadığı,
- Söz konusu teşebbüslerin ÇİMENTAŞ'ın bayisi konumunda olması halinde bu hususların bilgisi dâhilinde olabileceği fakat bu tür ilişkinin de bulunmaması sebebiyle ÇİMENTAŞ'ın anılan konularda bilgi sahibi olmasının imkân dâhilinde olmadığı, ayrıca ÇİMENTAŞ ile ilgili hazır beton teşebbüslerinin çıkarlarının da örtüşmeyebileceği, nitekim KÖSEM'in ÇİMENTAŞ tarafından tedarik fiyatlarında yapılan artışı ya da azalışı kendi müşterilerine yansıtması ya da yansıtmamasının tamamen kendi çıkarları çerçevesinde karar verebileceği bir alan olduğu,
- ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM'in pazarlık yapıyor olmasına rağmen DEĞİŞİM'e uyguladığı yeniden satış fiyatlarını arttırmamış olduğunu sorgulaması ya da pazarlık sonucunda indirim almasına rağmen DEĞİŞİM'e uyguladığı yeniden satış fiyatlarını düşürmemiş olduğunu sorgulamasının söz konusu davranışların yeniden satış fiyatının belirlenmesi ihlali teşkil edebilecek olması nedeniyle 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği açısından da mümkün olmadığı,
- Çimentonun hazır beton üretimi bakımından en önemli girdi maliyetini teşkil etse de hazır beton şirketinin aynı tarihte ve tüm müşterilere yönelik aynı fiyat değişimini uygulamasına gerek olmadığı, KÖSEM'in ÇİMENTAŞ ile pazarlık yapmakla birlikte farklı müşterilerine zam yaptığı için otel projesi özelinde DEĞİŞİM'e fiyat artışı yapmamış olabileceği veya hiçbir müşterisine zam yapmamış olması halinde bu dönemde maruz kaldığı kar marjı daralmasını sübvanse etmek üzere sonradan aldığı indirimi de DEĞİŞİM'e yansıtmamayı tercih etmiş olabileceği, zira ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e uygulanan çimento tedarik fiyatlarının genel fiyat listesi niteliğinde olduğu,

- ÇİMENTAŞ her ne kadar 01.01.2023 tarihinde çimento tedarik fiyatlarını artırmış olsa da KÖSEM ve DEĞİŞİM'in otel projesine taahhüt ettikleri hazır beton tedarik fiyatlarını sadece çimento maliyet artışlarını gerekçe göstererek artırmayabilecek olmalarının göz ardı edildiğinin düşünüldüğü, zira alıcı üzerinde mutabık kalınan takvim ve fiyattan daha yüksek bir fiyatın uygulanması sonucunu doğurabilecek bu tür bir mazeret ve fiyat artışını kabul etmek zorunda olmadığı, bu sebeple KÖSEM'in DEĞİŞİM'e ve DEĞİŞİM'in de otele hazır beton satış fiyatlarını artıramamış olabileceği, KÖSEM'in DEĞİŞİM'e satış fiyatını maliyet artışı oranında yükseltmemesi nedeniyle sonradan aldığı bu indirimi de yansıtmamış olabileceği,
- KÖSEM tarafından DEĞİŞİM'e ve DEĞİŞİM tarafından da otel projesine uygulanan fiyatlar ve satış koşullarının ÇİMENTAŞ'ın bilgisi ve müdahale alanı dâhilinde olmamaları sebebiyle bahsedilen olası argümanlardan farklı olarak Bulgu-257'ye konu tüm yazışmaların birbirleri ile bağlantılı olduğu ve tıpkı 25.02.2023 tarihli yazışmada olduğu gibi 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihli yazışmaların da otel projesi ve çimento temin fiyatları ile ilgili olduğunun ortaya konulduğu,
- 12.01.2023 tarihinde KÖSEM yetkilisi tarafından dile getirilen "*Adamlardan fiyat farkı alacaz alamıyoruz, bunlar yüzünden*" ifadesinin, 16.01.2023 tarihinde realize olduğu ve DEĞİŞİM tarafından otel projesine uygulanan hazır beton tedarik fiyatının artırılması suretiyle yazışmada bahsi geçen "fiyat farkının" DEĞİŞİM tarafından alındığını ortaya koyduğu,
- Sonuç olarak Bulgu-257'nin UFUK, DEĞİŞİM, KÖSEM ve EFE BETON arasında yaşanan rekabetin varlığını gösterdiği, belgenin ÇİMENTAŞ'ın ilgili hazır beton şirketleri arasındaki bir kartele iştirak ettiğini ve hazır beton şirketleri arasındaki otel projesini konu alan bir müşteri paylaşımı anlaşmasının varlığını dahi göstermediği,
- Bulgu-257'nin ÇİMENTAŞ'ın müşterisi konumundaki KÖSEM'in rakiplerine göre daha düşük çimento temin fiyatları alabilmesi nedeniyle, ÇİMENTAŞ'tan otel projesi dâhil müşterilerine daha düşük fiyatlar sunabilmek adına destek/indirim talep etmek için yakınmalarda bulunduğunu ve rakiplerinin koşulları hakkındaki piyasa bilgilerini ÇİMENTAŞ'a sunduğunu gösterdiği ve otel projesinin ilgili teşebbüsler arasındaki müşteri paylaşım anlaşmasına konu edildiğine veya bu doğrultuda hazır beton şirketleri arasında herhangi bir temas olduğunu göstermediği,
- 12.01.2023 tarihli yazışmada diğer hazır beton şirketlerine yönelik pazar kaybı yaşadığı için KÖSEM yetkilisi (.....)'in otel projesinin kendisi açısından kritik önem arz ettiğini vurguladığı, diğer taraftan rakipleri tarafından otel projesine teklif vermiş olabileceğinin düşünüldüğü, bu rekabet ortamının piyasa dedikoduları eşliğinde ÇİMENTAŞ yetkilisi (.....)'a aktarılarak duyulan rahatsızlığın serzeniş şeklinde dile getirildiği ve yazışmalarda yer alan ifadelerin bu hususları ortaya koyduğu,
- Bu doğrultuda kullanılan ifadelerin tamamının yazışmaya taraf olmayan ve ÇİMENTAŞ ile aralarında alım-satım ilişki bulunmayan üçüncü kişi konumundaki hazır beton şirketleri hakkındaki piyasa dedikodularından ibaret olduğu, bu ifadelerin Bulgu-257'de geçen tüm bu ifadelere rağmen, EFE BETON'un bir müşteri/bölge paylaşımı konulu kartel anlaşmasına taraf olmadığı

değerlendirmesi dikkate alındığında maddi gerçeği yansıtmama ihtimalinin de yüksek olduğu,

- KÖSEM yetkilisi (.....)'in "*Yarım işe salça olmasın kimse*" beyanının ise ilgili hazır beton şirketlerinin rekabetçi baskısından bunalan KÖSEM'in ortaya attığı bir serzeniş olduğu, dolayısıyla ÇİMENTAŞ'ı muhatap alan bir talep olmadığı anlaşılmakla birlikte bu beyanın ÇİMENTAŞ nezdinde bir karşılık bulmasının da mümkün olmadığı, zira ilgili yazışmada adı geçen EFE BETON, UFUK ve DEĞİŞİM ile ÇİMENTAŞ arasında bir alım satım ilişkisinin bulunmadığı, dolayısıyla ÇİMENTAŞ tarafından UFUK ya da EFE BETON'un otel projesine teklif vermemesinin sağlanabilmesi amacıyla anılan teşebbüslere ekonomik bir baskı yapılması ya da ticari bir menfaat sunulmasının mümkün olmadığı,
- Geriye kalan tek alternatifin ÇİMENTAŞ tarafından bu teşebbüslerin otel projesine girmemeleri için korkutulması olabileceği, bu şekilde bir bulgunun ise mevcut olmadığı ve ikrah/korkutma halinde bir irade uyuşmasının da mevcut olmayacağı, otel projesi özelinde UFUK, KÖSEM ve DEĞİŞİM arasında bir müşteri/bölge paylaşımı anlaşması olduğunun anlaşılamayacağı, aksine yazışmada geçen ifadelerin bu hazır beton şirketleri arasında otel projesine dair bir rekabet olduğunu gösterdiği, UFUK ve EFE BETON'un otel projesine teklif verip vermedikleri bilgisinin yazışmanın yapıldığı tarihte ÇİMENTAŞ nezdinde mevcut olmadığı, Bulgu-257'de geçen ifadelerin UFUK, KÖSEM ve DEĞİŞİM arasında bir müşteri/bölge paylaşımı yapıldığı ve otel projesinin de bunun sonucu olarak KÖSEM ile DEĞİŞİM'e bırakıldığı fakat sonradan UFUK ve/veya EFE BETON tarafından oyunbozanlık yapılarak projeye girme konusunda UFUK ve DEĞİŞİM'in huzursuz edilmeye başlandığı ve bu duruma istinaden de KÖSEM tarafından ÇİMENTAŞ'tan UFUK ve/veya EFE BETON'un otel projesine teklif vermemesinin sağlanması konusunda yardım istendiği biçiminde değerlendirilmemesi gerektiği

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(662) ÇİMENTAŞ tarafından yapılan savunmada ilk olarak, bulguya konu yazışmaların başından sonuna kadar KÖSEM'in söz konusu otel projesini alabilmek amacıyla ÇİMENTAŞ ile çimento alımı ve satışı konusunda yürüttüğü pazarlığı konu aldığı, KÖSEM'in indirim/destek alabilmek için çimento temin fiyatları ve maliyet yönünden rakipleri karşısındaki dezavantajlı konumunu ÇİMENTAŞ'a aktarmasının ticaret hayatının olağan akışına uygun olduğu ifade edilmiştir. Taraflar arasındaki ticari ilişki çerçevesinde, ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM ile görüşmesinin, faaliyetleriyle ilgili bilgi vermesinin ve bilgi almak istemesinin ticari hayatın olağan akışı içinde olduğu kabul edilmekle birlikte söz konusu yazışmaların tamamında KÖSEM tarafından çimento tedarik fiyatına ilişkin serzenişte bulunulmadığı, bu yöndeki serzenişin yalnızca 25.02.2023 tarihli yazışmada yer aldığı, buna karşılık 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihli yazışmalarda çimento tedarik fiyatı veya satışı ile ilgili herhangi bir ifadenin bulunmadığı görülmektedir.

(663) Teşebbüsün savunmasında yer verdiği ikinci hususta, ilgili hazır beton şirketlerinin tamamının ÇİMENTAŞ'tan ayrı ve bağımsız teşebbüsler olduğu, her birisinin kendi maliyetleri ve tercihleri doğrultusunda bireysel ticari kararlarını alma bakımından tam bağımsızlığa sahip oldukları, ÇİMENTAŞ tarafından çimento tedarik fiyatlarında yapılan artışın KÖSEM tarafından pazarlığa konu yapılmakla birlikte DEĞİŞİM'e yansıtılmamış olması ya da ÇİMENTAŞ tarafından çimento tedarik fiyatlarında yapılan

indirimin KÖSEM tarafından DEĞİŞİM'e ve DEĞİŞİM tarafından da otel projesine yansıtılmamış olmasının ilgili teşebbüslerin bağımsız ticari kararlarının sonucu olduğu, bu hususların hem ticari sır mahiyetinde olması nedeniyle yazışmanın yapıldığı tarih/tarihler itibarıyla ÇİMENTAŞ'ın bilgisi dâhilinde olmadığı hem de ÇİMENTAŞ'ın kontrolü ya da müdahale alanı içerisinde olabilecek hususlar olmadığı belirtilmiştir.

(664) ÇİMENTAŞ tarafından çimento tedarik fiyatlarında yapılan artışın KÖSEM tarafından pazarlığa konu yapılmakla birlikte DEĞİŞİM'e yansıtılmamış olması ya da ÇİMENTAŞ tarafından çimento tedarik fiyatlarında yapılan indirimin KÖSEM tarafından DEĞİŞİM'e ve DEĞİŞİM tarafından da otel projesine yansıtılmamış olmasının ilgili teşebbüslerin bağımsız ticari kararları olduğu makul karşılanmakla birlikte, söz konusu fiyatlama davranışları ÇİMENTAŞ'ın üç farklı tarihe ilişkin yazışmaların tamamının otel projesine indirim almak amacıyla gerçekleştirildiği ve nihayetinde KÖSEM'e indirim uygulandığı yönündeki savunması kapsamında incelenmiştir. Şöyle ki 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihli yazışmalarda çimento tedarik fiyatı veya satışı ile ilgili herhangi bir indirim talebi veya serzenişine yönelik bir ifadenin bulunmaması nedeniyle, ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM'e; KÖSEM'in DEĞİŞİM'e ve DEĞİŞİM'in de otel projesine uyguladığı fiyatlar incelenmiş; savunmada belirtildiği şekilde tüm yazışmaların otel projesine ilişkin indirim almaya yönelik olup olmadığı ekonomik verilerle ortaya konulmaya çalışılmıştır.

(665) Bu kapsamda ilk olarak 01.01.2023 tarihinde ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e uygulanan çimento fiyatlarında bir artış yapıldığı ve KÖSEM'in bu artışı fiyatlara yansıtmak istediği ifade edilmiş olmakla birlikte, ilgili dönemde KÖSEM tarafından DEĞİŞİM'e uygulanan fiyatlarda 2022 yılı Kasım ayından 2023 yılı Mart ayı sonuna kadar herhangi bir artışın/azalışın olmadığı; yine 25.02.2023 tarihli yazışma içeriğine göre 22.02.2023 tarihli indirim sonrasında KÖSEM'in ve DEĞİŞİM'in ilgili otel projesine verdiği fiyatlarda bir düşüş olması gerektiği fakat ne KÖSEM'in DEĞİŞİM'e ne de DEĞİŞİM'in otel projesine uyguladığı fiyatlarda bir değişim olmadığı, dolayısıyla 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihli yazışmaların amacının otel projesine indirim yapılması ile ilgili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bilgiler ışığında Bulgu-257'ye konu tüm yazışmaların KÖSEM tarafından yapılan pazarlığa ilişkin olduğu savunmasının gerek 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihli yazışmalarda yer alan herhangi bir ifadeyle desteklenmemesi gerekse ekonomik verilerle ortaya konulamaması nedeniyle kabul edilebilir olmadığı, dolayısıyla ÇİMENTAŞ ile KÖSEM arasındaki iletişimlerin yalnızca KÖSEM'in destek/indirim talepleri veya ticari sorunları ile sınırlı olmadığı değerlendirilmiştir.

(666) Teşebbüsün savunmasında öne sürdüğü bir başka husus, 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihli yazışmalarda kullanılan ifadelerin tamamının yazışmaya taraf olmayan ve ÇİMENTAŞ ile aralarında alım-satım ilişki bulunmayan üçüncü kişi konumundaki hazır beton şirketleri hakkındaki piyasa dedikodularından ibaret olduğuna yöneliktir. ÇİMENTAŞ'ın kolaylaştırıcı olarak bir kartele dahil olduğunun öne sürülmesinin gerekçesi, 12.01.2023 tarihinde KÖSEM yetkilisinin "*Otel ile ilgili (.....)*[221] [OYAK ÇİMENTO] *laf ederse Taviz verme En az betonu kösem döküyor"* ifadesine karşılık ÇİMENTAŞ çalışanı tarafından verilen "*Konuştum zaten salça olmayın dedim"* cevabı

[221] KÖSEM'den gelen 15.08.2023 tarih ve 41607 sayılı cevabi yazıda "(.....)" isimli kişinin hazır beton sektöründe faaliyet gösteren OYAK'ta çalıştığı ifade edilse de söz konusu kişinin çimento pazarında faaliyet gösteren OYAK'ın bağlı olduğu OYAK ÇİMENTO çalışanı olduğu tespit edilmiştir. OYAK hakkında yürütülen uzlaşma süreci kapsamında söz konusu bulguya ilişkin OYAK tarafından yapılan açıklamalar ve sunulan belgeler ışığında OYAK ÇİMENTO'nun söz konusu anlaşmaya davet edilse de iştirak etmediği ve ilgili bulgunun OYAK ve OYAK ÇİMENTO bakımından ihlal teşkil etmediği sonucuna ulaşılmıştır.

ile yine KÖSEM yetkilisinin "*Yarım işe salça olmasın kimse"* beyanı ve 16.01.2023 tarihinde KÖSEM yetkilisinin "*Patron yarın önce efe ile ufuka uğra Değişim ile beraber görüşecez Ufuka bir şey deme"* ve *"İkisininde tek derdi benim otele beton dökmem"* ifadelerine karşılık ÇİMENTAŞ çalışanı tarafından verilen *"Ok gelmeden konuşuruz zaten"* yanıtlarıdır.

(667) Anılan bulguda yer alan ifadelerden bulguda adı geçen bazı hazır beton firmalarının otel projesine ilişkin bir müşteri paylaşımında bulunup bulunmadığı ile ÇİMENTAŞ'ın bu anlaşmaya aracılık edip etmediği hususları soruşturma kapsamında detaylıca incelenmiş; yapılan inceleme sonucunda UFUK, KÖSEM ve DEĞİŞİM arasında otel projesine yönelik bir müşteri/bölge paylaşımı yapıldığı, otel projesinin de bunun sonucu olarak KÖSEM ile DEĞİŞİM'e bırakıldığı, fakat sonradan UFUK ve/veya EFE BETON tarafından "oyunbozanlık" yapılmak suretiyle projeye girme konusunda KÖSEM'in huzursuz edilmeye başlandığı ve bu duruma istinaden de KÖSEM tarafından ÇİMENTAŞ'tan UFUK ve/veya EFE BETON'un otel projesine teklif vermemesinin sağlanması konusunda yardım istendiği anlaşılmıştır. Nitekim ilgili yazışmalarda KÖSEM'in UFUK ve/veya EFE BETON tarafından ilgili otele fiyat teklifi verileceği endişesiyle konuyu ÇİMENTAŞ'a aksettirdiği, ÇİMENTAŞ'ın da önce OYAK ÇİMENTO; daha sonra UFUK ve EFE BETON ile ilgili projeye girmemeleri konusunda iletişime geçerek aksiyon aldığı görülmektedir. Bu kapsamda ÇİMENTAŞ hakkında, doğrudan tarafı olduğu bir belgeye dayanılarak ihlal isnadında bulunulduğu belirtilmelidir. Dosya kapsamında elde edilen bu belge, ÇİMENTAŞ'ın bahsi geçen iletişimler aracılığıyla rekabetçi bir piyasada olması beklenen iletişim sınırlarının ötesine geçtiğini ortaya koymaktadır.

(668) Öte yandan soruşturma kapsamında EFE BETON'un veya OYAK ÇİMENTO'nun fiili olarak bu anlaşmaya iştirak ettiğini ortaya koyan ek bir bilgi/belge bulunmaması, ÇİMENTAŞ'ın doğrudan tarafı olduğu bir bulgudaki rekabet aykırı eylemin varlığını ortadan kaldırmamaktadır.

(669) Teşebbüs tarafından yapılan öne sürülen bir başka hususta, ilgili yazışmada adı geçen EFE BETON, UFUK ve DEĞİŞİM ile ÇİMENTAŞ arasında herhangi bir alım satım ilişkisinin bulunmadığı, dolayısıyla ÇİMENTAŞ tarafından UFUK ya da EFE BETON'un otel projesine teklif vermemesinin sağlanabilmesi amacıyla anılan teşebbüslere ekonomik bir baskı yapılmasının ya da ticari bir menfaat sunulmasının mümkün olmadığı, geriye kalan tek alternatifin ÇİMENTAŞ tarafından bu teşebbüslerin otel projesine girmemeleri için korkutulması olabileceği, ancak bu yönde bir bulgunun mevcut olmadığı ve ikrah/korkutma halinde de bir irade uyuşmasının mevcut olmayacağı belirtilmiştir.

(670) Rekabete aykırı bir eylem veya davranışın teşebbüsler bakımından rasyonel görünmemesi, söz konusu eylem veya davranışın teşebbüslerce gerçekleştirilmeyeceği anlamına gelmemektedir. Bu çerçevede, herhangi bir ticari ilişki içerisinde olunmayan bayilerle veya sağlayıcılarla (OYAK ÇİMENTO ile iletişim kurulması gibi) görüşülmesi de ticari açıdan rasyonel bir davranış olarak nitelendirilmemektedir. Diğer yandan ÇİMENTAŞ'ın hazır beton pazarındaki kolaylaştırıcı rolü kapsamında, kartele uymayan hazır beton firmalarına yaptırım/tehdit uyguladığına dair bir iddiada bulunulmamaktadır. Kaldı ki, bir teşebbüsün bir kartele dahil olduğunun tespitinin yapılabilmesi için, söz konusu teşebbüsün kartelin diğer taraflarına yaptırım/tehdit uygulaması zorunluluğu aranmamaktadır.

16.01.2023 Tarihli Yazışmada KÖSEM yetkilisi (.....) Tarafından Dile Getirilen *"Patron yarın önce efe ile ufuka uğra Değişim ile beraber görüşecez Ufuka bir şey deme"* ve *"İkisinin de tek derdi benim otele beton dökmem"* İfadeleri Karşısında ÇİMENTAŞ yetkilisi (.....) Tarafından *"ok gelmeden konuşuruz zaten"* Cevabının Verilmesine İlişkin Savunma ve Değerlendirmesi

(671) Teşebbüsün konuya ilişkin yazılı savunmasında özetle;

- Bulgu-257'nin lafzında KÖSEM'in ÇİMENTAŞ'tan UFUK ve EFE BETON'u otel projesine girmemeleri konusunda uyarmasını istediği ile ilgili bir ifadenin bulunmadığı ve bu iddiayı destekleyebilecek bir bulgunun bulunmadığı, KÖSEM yetkilisinin ÇİMENTAŞ yetkilisine açıkça *"Ufuka bir şey deme"* demesine rağmen ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM'in talebi doğrultusunda UFUK'a otel projesine girmemesi konusunda telkinde bulunduğu iddiasının yazışmanın lafzına aykırı olduğu, KÖSEM yetkilisi (.....)'in ÇİMENTAŞ yetkilisi (.....)'ın önce EFE BETON ile UFUK'a uğramasını talep etmiş olmakla birlikte, onları otel projesine teklif vermemeleri konusunda uyarmasını istediği bir ifadenin bulunmadığı,
- Bu iddiayı destekleyen bir iletişim delilinin ileri sürülmediği, UFUK tarafından otel projesine teklif dahi verilmediği, EFE BETON tarafından 09.09.2022 tarihinde teklif verilmiş olmakla birlikte beton dökümü yapılmadığı, öte yandan KÖSEM ve DEĞİŞİM'in otel projesine birlikte beton dökümü gerçekleştirdiğinin tespit edildiği,
- Bu fiili durumlar ile yazışmaya atfedilen anlam arasında bir illiyet bağı bulunmadığı, Soruşturma Raporu'nda yer verilen Tablo-23'ten DEĞİŞİM ve KÖSEM'in bu yazışmaların yapıldığı tarihten çok önce ilgili otel projesine beton dökümü yapmaya başladığı, DEĞİŞİM ve KÖSEM'in 25.11.2022 tarihinden itibaren otel projesine döküm yapmakla birlikte Bulgu-257'ye konu iletişimin 12.01.2023 tarihinde başladığı, dolayısıyla KÖSEM ve DEĞİŞİM'in otel projesine döküm yapabilmesi ile ÇİMENTAŞ'ın UFUK ve/veya EFE BETON'u otel projesine teklif vermemeleri konusunda uyarması arasında tarihsel bir bağlantının bulunmadığı,
- UFUK ve EFE BETON'un otel projesine teklif vermemesi ya da döküm yapmamasının ÇİMENTAŞ'ın kontrolü altında olmadığı gibi ilgili yazışmaların yapıldığı tarihte bu hususların ÇİMENTAŞ'ın bilgisi dâhilinde de olmadığı, bu fiili durumlardan ve sonuçlardan hareketle UFUK ve EFE BETON'un otel projesine teklif vermemesinin/döküm yapmamasının olsa olsa ÇİMENTAŞ'ın ilgili teşebbüsleri uyarmış olmasından kaynaklanabileceği sonucuna varılmasının ispat standardı açısından tutarlı ve sıhhatli olmadığı,
- UFUK'un yazışma tarihinden önce ya da sonra otel projesine teklif vermediği gibi yine EFE BETON'un da yazışma tarihine yakın bir tarihte ya da sonra otel projesine teklif vermediği, EFE BETON ile UFUK'un aynı pazar davranışını, Bulgu-257'den bağımsız şekilde sergilediği ve anılan sonuçlardan hareketle otel projesinin müşteri paylaşımı anlaşmasına ya da kartel kolaylaştırıcılığına konu olduğunun varsayılamayacağı,
- Bulgu-257'nin sıhhatli bir ispat vasıtası olmadığı, esasen EFE BETON'un bir kartelist olmadığı tespitinden de anlaşıldığı, Bulgu-257'de EFE BETON'un adının en az UFUK kadar geçtiği ve EFE BETON'un da otel projesine döküm yapmadığı, eğer ÇİMENTAŞ'ın EFE BETON'u uyarması nedeniyle otel projesine döküm yapmadığı kabul edilecekse, varlığı iddia edilen bu irade

uyuşmasının bir tarafının da EFE BETON olması gerektiği, ancak işbu bulguda EFE BETON'un da bir anlaşmaya taraf olduğu yönünde şüphe oluşsa dahi, rakipleriyle iletişim kurduğuna dair ek bir iletişim delili bulunmadığından bir anlaşmaya taraf olduğunun şüpheden uzak bir şekilde ortaya konulamadığının değerlendirildiği, dosyadaki diğer bulgular EFE BETON lehine kanaat tesisinde kullanılarak otel projesine teklif verilmemesine rağmen EFE BETON'un Bulgu-257 bakımından sorumluluğu için ek iletişim delilleri aranırken aynı aklayıcı nitelikteki bulguların bu hususlarda hiçbir dahli bulunmayan ÇİMENTAŞ lehine yorumlanmaması ve sıhhatli olmayan tek bir bulguya dayanılarak kartel kolaylaştırıcısı olduğu kanaatine varılmasının ispat standardı açısından tutarlı olmadığı,

- OYAK ÇİMENTO'nun bir kartel kolaylaştırıcısı olmadığı değerlendirilirken bizzat OYAK ÇİMENTO'nun kendi piyasa davranışlarının analiz edildiği, ÇİMENTAŞ'ın bir kartel kolaylaştırıcısı olduğu sonucuna varılırken ise ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM'e uyguladığı indirimin göz ardı edilip ÇİMENTAŞ'ın bilgi, öngörü ve kontrolü altında olmayan üçüncü teşebbüslerin sergilediği piyasa davranışlarının analize konu edildiği ve aynı ihlal iddiası ile itham edilen iki teşebbüsün sorumluluklarının tespiti noktasında çelişki arz ettiği,
- İddia edildiği gibi UFUK, DEĞİŞİM ve KÖSEM'in müşteri paylaşımı anlaşmasının tarafları olmaları halinde otel projesine UFUK'un teklif vermemesi ve buna karşılık DEĞİŞİM ve KÖSEM'in iş ortaklığı şeklinde döküm yapmasının anlaşmanın doğal bir sonucu olarak ortaya çıkacağı, ÇİMENTAŞ'ın iddia edilen kartel kolaylaştırıcılığı ile kartel anlaşması sonucunda sergilenen bu piyasa davranışları arasında bir nedensellik bağının bulunmadığı, nitekim ÇİMENTAŞ'ın Bulgu-257'de adının hiç geçmemesi durumunda dahi söz konusu kartel sebebiyle aynı sonucun zaten meydana geleceği, kartel anlaşmasının doğal sonuçlarının ve etkilerinin, ÇİMENTAŞ'ın kolaylaştırıcı rolünün ispatında kullanılmasının, kartel kolaylaştırıcılığına özgü ispat standardının sağlanamadığı anlamına geldiği,
- ÇİMENTAŞ ya da bayileri ile UFUK ve EFE BETON arasında hiçbir alım-satım/tedarik ya da sözleşme ilişkisinin bulunmadığı, bu nedenle ÇİMENTAŞ'ın çimento tedarik etmeme ya da tedarik fiyatlarını artırma ekonomik tehditte bulunarak UFUK ya da EFE BETON'u "hizaya getirme" imkânının olmadığı gibi, ilerleyen projeler için ek indirim uygulama ya da prim vaat etme gibi bir menfaat/havuç sunma fırsatının da bulunmadığı, dosya kapsamında bu şekilde bir bulgunun mevcut olmadığı gibi, ikrah/korkutma halinde de bir "irade uyuşması"nın mevcut olmayacağı,
- 25.02.2023 tarihli yazışmada geçen ifadelerin Soruşturma Raporu'nda da ifade edildiği üzere ÇİMENTAŞ'ın çimento tedarik fiyatı hakkında KÖSEM'in dile getirdiği indirim talebini ve rakiplerine nazaran yüksek girdi maliyeti hakkındaki serzenişini yansıttığı, KÖSEM yetkilisi (.....)'in "*(.....) [UFUK] bana direk dediği (.....) [ÇİMENTAŞ] masayı kuramayınca zammı geri çekti. Bundan benim niye haberim yok dedim.*" ifadelerinin pazarlık amacıyla kullanılmış olabileceği, KÖSEM yetkilisi (.....)'in burada tam olarak neyi kastettiğinin yazışmanın lafzından anlaşılamadığı ve yorum yolu ile bir kanaate varmanın da mümkün olmadığı, söz konusu ifadenin ÇİMENTAŞ yetkilisi (.....)'ın "*Kimseyi aramadım senin söylemin üstüne fiyat düştüm. Beni yanlış yönlendirmeyeceğini bildiğim için*" şeklindeki söylemi üzerine kurulmuş olması sebebiyle, pazarlık esnasında

ÇİMENTAŞ yetkilisi (.....)'ı tabiri caizse köşeye sıkıştırma amacıyla kullandığının düşünüldüğü,

- KÖSEM yetkilisi (.....)'in bu ithamının haksızlığı karşısında ÇİMENTAŞ yetkilisi (.....)'ın "*Sen UFUK'u niye baz alıyorsun ki? (.....)'la [DEĞİŞİM] yol yürümüyor musun. Ortamı toparlamaya çalışan benim. Benim adım kullanılıyor.*" şeklindeki çıkışı ile bu ithama itibar edilmemesi gerektiğini ve kendi adının haksız şekilde kullanıldığını ifade ettiği, yazışmanın devamında ilgili ithamın haksızlığını ve bilinçli şekilde spekülasyon amaçlı olarak UFUK tarafından ortaya atıldığını KÖSEM yetkilisi (.....)'in de "*Çırak çıkmışız patron. Ufuklar seni beni oteli kullanarak zam almamış.*" cümleleri ile kabul ettiği,
- ÇİMENTAŞ yetkilisi (.....) tarafından yer verilen "*Sen UFUK'u niye baz alıyorsun ki? (.....)'la [DEĞİŞİM] yol yürümüyor musun.*" ifadelerinin otel projesi bakımından KÖSEM ile DEĞİŞİM arasında kurulan iş ortaklığına referans verme amaçlı olduğu, ÇİMENTAŞ'ın bu iş ortaklığından haberdar olmasının rekabet ihlalinden haberdar olduğu anlamına gelmediği, ilgili iş ortaklığının 4054 sayılı Kanun kapsamında bireysel muafiyet şartlarını sağlayıp sağlayamayacağının ÇİMENTAŞ tarafından analiz edilmesinin ve bu şartların karşılanamayacak olduğu bir durum için "açık itirazda" bulunmasının beklenmesinin hem hukuken mümkün olmadığı hem de ticaret hayatın olağan akışı ile tutarlı olmadığı

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(672) Teşebbüsün savunmasında öne sürdüğü ilk husus, 16.01.2023 tarihli yazışmada KÖSEM açıkça "*Ufuka bir şey deme*" ifadesini kullanmış olmasına rağmen, raportörler tarafından ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM'in talebi doğrultusunda UFUK'a otel projesine girmemesi konusunda telkinde bulunduğunun ortaya konulmasının yazışmanın lafzına tamamen zıt olduğu yönündedir. Burada belirtmek gerekir ki 16.01.2023 tarihli yazışmada geçen "*Ufuka bir şey deme*" ifadesi *"Patron yarın önce efe ile ufuka uğra", "Değişim ile beraber görüşecez"* ifadelerinin ardından kullanılmaktadır. Dolayısıyla burada KÖSEM yetkilisi (.....)'in DEĞİŞİM ile KÖSEM'in otel işiyle ilgili ÇİMENTAŞ ile görüşecekleri bilgisini UFUK'tan gizlemek istediği ve bu bilginin UFUK'a verilmesini istemediği, bunun dışında ÇİMENTAŞ'ın UFUK ve EFE BETON'a uğramasının sebebinin otel işiyle olduğunun *"İkisininde tek derdi benim otele beton dökmem"* ifadesinden açıkça anlaşıldığı ve bir önceki yazışmada UFUK'un çimento tedarik ettiği OYAK ÇİMENTO'nun söz konusu otel işine girmesinin istenmediğinin ifade edilmiş olması nedeniyle, bu yazışmanın da önceki yazışmanın devamı niteliğinde olduğu görülmektedir. Nitekim ÇİMENTAŞ'ın bu teşebbüslerle herhangi bir ticari ilişkisinin de bulunmadığı dikkate alındığında, 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihli yazışma içeriklerinden söz konusu görüşmelerin KÖSEM'in otel projesine diğer beton firmalarının girmemesi konusunda uyarılması amacıyla gerçekleştirildiğinin açık olduğu anlaşılmaktadır.

(673) Teşebbüsün öne sürdüğü bir başka savunma, bahse konu projeye diğer hazır beton firmalarının teklif yaptığına ya da beton dökümü yaptığına dair bir bilgiye sahip olunmadığı hususudur. Diğer hazır beton firmalarının otele teklif verip vermediğinin bilmemesi savunması kabul edilebilir olmakla birlikte, otele inşaatın başından beri beton dökümü gerçekleştiren tek teşebbüsün KÖSEM olduğu ve KÖSEM'in de hazır betonun en önemli girdisi olan çimentoyu ilgili yıllarda ÇİMENTAŞ'tan temin ettiği düşünüldüğünde, diğer firmalar tarafından otel projesine beton dökümü

yapılmadığından haberdar olunmamasının makul olmadığı anlaşılmaktadır. Burada KÖSEM'e ait bir projeye diğer beton firmaları tarafından teklif verilip verilmediği bilinmese de, fiilen döküm yapılıp yapılmadığı bilgisinin ÇİMENTAŞ bünyesinde bilinmemesi veya haberdar olabilecek durumda olunmaması, KÖSEM ile olan ticari ilişkisi çerçevesinde kabul edilebilir değildir. Nitekim ÇİMENTAŞ'ın UFUK'un çimento alımı yaptığı OYAK ÇİMENTO'yu bu işe girmemesi konusunda uyarmış olması, esasında bu işe şimdiye kadar yalnızca KÖSEM tarafından beton döküldüğünün ve diğer hazır beton firmaları tarafından döküm yapılmadığının bilindiğini, dolayısıyla ÇİMENTAŞ'ın bu konuyla ilgili önceden bilgi sahibi olduğunu ortaya koymaktadır.

(674) Bununla birlikte UFUK ve EFE BETON'un otel projesine teklif vermemesinin/döküm yapmamasının olsa olsa ÇİMENTAŞ'ın ilgili teşebbüsleri uyarmış olmasından kaynaklanabileceği sonucuna varılmasının ispat standardı açısından tutarlı ve sıhhatli olmadığı ifade edilmiştir. Şunu belirtmek gerekir ki, söz konusu otele daha önce de diğer beton firmaları tarafından teklif veya döküm yapılmadığı ve bu teşebbüsler arasında müşteri paylaşımı yapıldığını gösteren başka bulguların da varlığı dikkate alındığında, bu teşebbüslerin zaten bir anlaşma içerisinde oldukları konusunda bir şüphe bulunmamaktadır. Bununla birlikte ilgili yazışma içeriklerinden KÖSEM'in fiyat artışına gitmeyi planladığı, ancak diğer beton firmalarının bu anlaşmaya riayet etmeyerek otel işine teklif verecekleri konusunda bir güvensizlik duyulması nedeniyle durumun ÇİMENTAŞ ile paylaşıldığı anlaşılmaktadır. Burada ÇİMENTAŞ'ın dahil olduğu yazışma tarihlerinde diğer beton firmalarının teklif vermemesi veya döküm yapmamasının olsa olsa ÇİMENTAŞ'ın müdahalesinden kaynaklandığına yönelik herhangi bir iddiada bulunulmamış; yalnızca KÖSEM ile olan yazışma içerikleri nedeniyle ÇİMENTAŞ'ın bu teşebbüsleri uyarmış olmasının bir kolaylaştırıcı olarak bu kartelin devam etmesinde önemli bir rol oynadığı ifade edilmiştir. Nitekim ilgili yazışma tarihlerinden sonra da bu teşebbüsler tarafından teklif verilmemesi, yazışmalarda yer alan ifadeler ile birlikte değerlendirildiğinde ÇİMENTAŞ'ın da bu anlaşmanın devamlılığına etki etmiş olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

(675) Teşebbüsün savunmasında yer verdiği bir başka husus, EFE BETON bakımından Bulgu-257'den sorumluluk tesis edilebilmesi için ek iletişim delilleri aranırken, aynı aklayıcı nitelikteki bulguların hiçbir dahli bulunmayan ÇİMENTAŞ lehine yorumlanmaması ve sıhhatli olmayan tek bir bulguya dayanılarak kartel kolaylaştırıcısı olduğu kanaatine varılmasının ispat standardı açısından tutarlı olmadığı yönüdedir. Benzer şekilde, OYAK ÇİMENTO'nun bir kartel kolaylaştırıcısı olmadığı değerlendirilirken bizzat kendi piyasa davranışlarının analiz edildiği, buna karşılık ÇİMENTAŞ'ın bir kartel kolaylaştırıcısı olduğu sonucuna varılırken ise ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM'e uyguladığı indirimin göz ardı edilerek ÇİMENTAŞ'ın bilgi, öngörü ve kontrolü dışında kalan üçüncü teşebbüslerin piyasa davranışlarının analize konu edildiği ve bu durumun aynı ihlal iddiası ile itham edilen iki teşebbüsün sorumluluklarının tespiti noktasında çelişki arz ettiği ifade edilmiştir.

(676) Burada EFE BETON hakkında elde edilen bulgunun başka bir teşebbüsün iç yazışması niteliğinde olması nedeniyle, bu bulguyu destekleyen ilave deliller aranmıştır. Bu noktada da EFE BETON'un diğer rakip firmalarla iletişim içerisinde olduğunu ortaya koyan herhangi bir ek delile ulaşılamadığından, Bulgu-257'nin tek başına ispat standardını sağlamadığı gerekçesiyle EFE BETON hakkında ihlal isnadında bulunulmamıştır. Benzer yaklaşım OYAK ÇİMENTO bakımından da benimsenmiş olup Bulgu-257 dışında OYAK ÇİMENTO hakkında elde edilen herhangi bir bulgu bulunmadığından OYAK ÇİMENTO ile iletişim kurulduğuna yönelik ÇİMENTAŞ yetkilisinin açık beyanı olsa da ilgili iletişim doğrultusunda OYAK

ÇİMENTO tarafından olumlu bir yanıt verilip verilmediği ayrıca incelenmiştir. Bu kapsamda ÇİMENTAŞ çalışanının OYAK ÇİMENTO çalışanı ile iletişime geçtiği görülse de OYAK ÇİMENTO'nun UFUK'un bu projeye girmesini engellemek amacıyla çimento fiyatlarını yükselttiği ya da UFUK ile iletişim kurduğuna ilişkin de bir ifadenin bulunmadığı sonucuna ulaşılmış; buna ilişkin dosya kapsamında elde edilen ek bilgi ve belge de bulunmadığından, ÇİMENTAŞ yetkilisinin OYAK ÇİMENTO ile iletişime geçtiği açık olsa da OYAK ÇİMENTO ile bir irade uyuşmasının arlığı ortaya konulamamış ve bu nedenle OYAK ÇİMENTO hakkında ilgili bulgunun gereken ispat standardını sağlamaması nedeniyle ihlal isnadında bulunulamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

(677) ÇİMENTAŞ bakımından ise durum EFE BETON ve OYAK ÇİMENTO'dan farklı olup Bulgu-257'nin ÇİMENTAŞ'ın doğrudan kendisinin tarafı olduğu bir yazışma olduğu görülmektedir. Bu nedenle yazışmada yer alan ifadeler konusunda herhangi bir ek bilgi belgeye ihtiyaç bulunmamakta; yalnızca ÇİMENTAŞ'ın bu yazışmalar çerçevesinde bir kolaylaştırıcı rol üstlenip üstlenmediği hususu incelenmiştir. Bununla da yetinilmeyerek teşebbüsün savunmasında yer verdiği tüm argümanlar tek tek incelenmiş ve buna göre bir kanaate ulaşılmıştır. Burada ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM'e uyguladığı indirim göz ardı edilmemiş; ancak indirimin gerçekleştiği tarih ile ihlal iradesini ortaya koyan 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihli yazışma içerikleri arasında uzun bir süre olması nedeniyle aralarında doğrudan bir bağlantı kurulamamıştır. Özetle, ÇİMENTAŞ hazır beton firmaları arasında yapılan bir kartelden dolayı değil, bizzat kendisinin tarafı olduğu Bulgu-257'ye konu yazışmalardaki eylemleri nedeniyle sorumlu tutulmuştur.

(678) Özetle Bulgu-257'nin OYAK ÇİMENTO ve EFE BETON bakımından bir iç yazışma niteliğinde olması; ÇİMENTAŞ bakımından ise doğrudan kendisinin tarafı olduğu bir yazışma olması nedeniyle, ihlal kanaatine ulaşılırken Kurul içtihadında iç yazışmalar ile teşebbüsün doğrudan tarafı olduğu bulgulara ilişkin benimsenen ispat standardına paralel bir yaklaşım ile değerlendirmede bulunulmuştur. İlgili yazışma öncesinde diğer beton firmaları tarafından teklif verilmemesinden ÇİMENTAŞ sorumlu tutulmamakta, yazışmalardan sonra bir teklif verilmemesinde ÇİMENTAŞ'ın belirleyici bir rol oynadığı değerlendirilmektedir.

(679) Teşebbüsün öne sürdüğü bir başka savunma, ÇİMENTAŞ'ın çimento tedarik etmeme ya da tedarik fiyatlarını artırma yönünde ekonomik bir tehditte bulunarak UFUK ya da EFE BETON'u hizaya getirme imkânının olmadığı gibi, ilerleyen projeler için ek indirim uygulama ya da prim vaat etme gibi bir menfaat/havuç sunma fırsatının da bulunmadığı yönündedir. Dosya kapsamında ÇİMENTAŞ'ın hazır beton pazarındaki kolaylaştırıcı rolü çerçevesinde, kartele uymayan hazır beton firmalarına yaptırım/tehdit uyguladığına veya uyan firmalara indirim/prim sağladığına dair herhangi bir iddiada bulunulmamıştır. Kaldı ki, bir teşebbüsün bir kartele dahil olduğu tespitinin yapılabilmesi için, söz konusu teşebbüsün kartelin diğer taraflarına yaptırım/tehdit uygulaması ile indirim/prim sağlaması zorunluluğu aranmamaktadır.

(680) Son olarak 25.02.2023 tarihli yazışma içeriklerinin konusunun indirim talebiyle ilgili olduğu hususunda herhangi bir şüphe bulunmamakla birlikte, "*Sen UFUK'u niye baz alıyorsun ki? (.....) [DEĞİŞİM] yol yürümüyor musun.*" ifadelerinin otel projesi bakımından KÖSEM ile DEĞİŞİM arasında kurulan iş ortaklığına referans verme amaçlı olduğu, bu sebeple ÇİMENTAŞ'ın hazır beton firmaları arasındaki rekabet ihlalinden haberdar olduğunun öne sürülemeyeceği ifade edilmiştir. Dosya kapsamında ÇİMENTAŞ'ın bu iş ortaklığından haberdar olmasının rekabet ihlalinden haberdar olduğu anlamına geldiği şeklinde bir değerlendirme veya iddia bulunmamaktadır. ÇİMENTAŞ'ın 25.02.2023 tarihli yazışmadan ziyade 12.01.2023 ve

16.01.2023 tarihli yazışmalar vasıtasıyla bu rekabet ihlalinin varlığından haberdar olduğu anlaşılmıştır.

"Kartel Kolaylaştırıcılığı" İçin Aranan "Fayda Sağlama" Unsuru Somut Olayda ÇİMENTAŞ Açısından Söz Konusu Olmadığı Gibi KÖSEM'e Yapılan İndirimin "Fayda Sağlama" Bir Yana, Kar Marjının Azalması Anlamına Geldiği Savunması ve Değerlendirmesi

(681) Teşebbüsün konuya ilişkin yazılı savunmasında özetle;

- Didim ilçesine yapılan çimento satışlarının, ÇİMENTAŞ'ın toplam satışları içerisindeki oranının son derece sınırlı olduğu, Didim ilçesine yapılan çimento satışlarının ÇİMENTAŞ tarafından yurt içine[222] yapılan toplam çimento satış miktarı (ton) ve cirosuna (Türk lirası) oranlarının sırası ile %(.....) ve %(.....) olduğu, dolayısıyla bu ilçe ve hatta spesifik olarak ilgili otel projesi özelindeki bir müşteri paylaşımı anlaşmasının kolaylaştırılmasının ÇİMENTAŞ lehine bir ekonomik etki yaratmadığı ve rasyonel olmadığı,
- Diğer yandan KÖSEM'in bayi olması durumunda ilgili müşteri paylaşımı anlaşmasının sürekliliği olacağından kolaylaştırma eyleminin ekonomik anlamı olabilecek iken, somut olayda ÇİMENTAŞ ile çıkar birliği içerisinde olmayan bir hazır beton şirketinin söz konusu olduğu, hazır beton şirketinin satış yaptığı müşterinin kim olduğundan bağımsız olarak KÖSEM'in kime satış yaptığına bakılmaksızın ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM'e yaptığı çimento satışlarından bir ekonomik menfaat sağladığı, ayrıca KÖSEM tarafından gündeme getirilmediği sürece KÖSEM'in kime hazır beton tedariki yaptığının da ÇİMENTAŞ tarafından zaten bilinmediği, dolayısıyla somut olaydaki ekonomik menfaatin çimento tedarikinden kaynaklanmakta olan meşru bir fayda olduğu ve otel projesi özelindeki müşteri paylaşımı olduğu iddia edilen kartelin getirdiği bir ek ve hukuka aykırı bir menfaatin söz konusu olmadığı,
- Bu itibarla her dikey tedarik ilişkisi bakımından söz konusu olan meşru ekonomik menfaat ile kartel kolaylaştırıldığından elde edilmesi beklenen hukuka aykırı menfaatin iç içe geçirilmiş olduğu,
- Söz konusu kartel kolaylaştırıcılığı sonucunda ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e uygulanan satış fiyatlarının yapay bir şekilde arttırılması halinde bu tür bir menfaatten söz edilebileceği, ancak dosya kapsamında böyle bir bulgunun olmadığı, aksine ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e indirim uygulandığının açıkça ortaya konulduğu,
- ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e uygulanan çimento fiyatlarının arttırılmak bir yana zaman içerisinde düşürüldüğü, OYAK ÇİMENTO'nun bir kartel kolaylaştırıcısı olması halinde, UFUK'un otel projesine girmesini engellemek amacıyla uyguladığı çimento tedarik fiyatlarını artırmasının bekleneceği, benzer şekilde ÇİMENTAŞ'ın da bir kartel kolaylaştırıcısı olarak UFUK'un projeye girmesini engellemek suretiyle önünü açtığı KÖSEM'e uyguladığı çimento tedarik fiyatlarını artırmasının beklenmesi gerektiği, oysa somut olayda böyle bir fiyat artışının yapılmadığı, aksine ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e indirim uygulandığı, böyle bir pazar davranışının ÇİMENTAŞ'ın kartel kolaylaştırıcısı olduğu durumda beklenebilecek sonucu desteklemediği,

[222] ÇİMENTAŞ tarafından yapılan ikinci yazılı savunmada, söz konusu hesaplamaya ihracat satışlarının dahil edilmediği belirtilmektedir.

- ÇİMENTAŞ'ın, Bulgu-257 tarihini de içine alan dönemdeki genel ekonomik ve karlılık durumuna değinilmesi gerektiği, ÇİMENTAŞ tüzel kişiliği altında İzmir çimento tesisinin yanı sıra şube mahiyetindeki Edirne çimento tesisinin de bulunduğu, Didim ilçesine yapılan satışların İzmir tesisi üzerinden yapılmakta olduğu, 2023 yılının ilk üç ayına ilişkin İzmir çimento tesisinin otel projesine konu CEM II ürünü dâhil çeşitli çimento türlerine ait ağırlıklı ortalama satış fiyatları ile ağırlıklı ortalama maliyetlerine yer verildiği,

2023 YILI ÇİMENTO AYLIK BİRİM SATIŞ FİYATLARI HK. İZMİR TESİSİ			
-	Ocak	Şubat	Mart
Dökme Ürün Ağırlıklı Ortalama Fiyat	(.....)	(.....)	(.....)
CEM I	(.....)	(.....)	(.....)
CEM II	(.....)	(.....)	(.....)
CEM III	(.....)	(.....)	(.....)
CEM IV	(.....)	(.....)	(.....)

- Sunulan tablolarda görüldüğü üzere ÇİMENTAŞ ürünlerinin net fiyatları ile ortalama üretim maliyetinin yakın bir ilişki içinde olduğu ve gözlemlenen verilerin fiyatın maliyetten bağımsız hareket edeceği rekabete aykırı bir senaryoyu desteklemediği

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(682) Dosya kapsamında, ÇİMENTAŞ'ın kartel kolaylaştırıcısı olup olmadığının ortaya konulabilmesi amacıyla Komisyon, Genel Mahkeme ve Kurul içtihadıyla paralel olarak ÇİMENTAŞ'ın eylemleriyle söz konusu kartelden fayda sağlayıp sağlamadığı hususu da incelenmiş; bu çerçevede hazır beton pazarı ile çimento pazarının dikey ilişki içerisinde olması, dolayısıyla çimento ürününün hazır beton üretiminde en önemli girdilerden birini teşkil etmesi ve çimento sektöründe faaliyet gösteren ÇİMENTAŞ'ın Didim ilçesindeki tüm satışlarını ilgili kartele taraf olan KÖSEM'e gerçekleştirmesi hususları bir arada değerlendirildiğinde, kurulan kartelden KÖSEM ile dikey ilişki içerisinde bulunması sebebiyle ÇİMENTAŞ'ın dolaylı olarak fayda sağlayacağının tartışmasız olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

(683) Somut olayda ÇİMENTAŞ ile çıkar birliği içerisinde olmayan bir hazır beton şirketinin söz konusu olduğu, hazır beton şirketinin satış yaptığı müşterinin kim olduğundan bağımsız olarak KÖSEM'in kime satış yaptığına bakılmaksızın ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM'e yaptığı satışlardan bir ekonomik menfaat sağladığı ifade edilmişse de söz konusu otel işine KÖSEM dışında başka bir beton şirketi tarafından beton dökülmesi halinde, ÇİMENTAŞ'ın UFUK ile herhangi bir ticari ilişkisinin bulunmaması nedeniyle KÖSEM üzerinden elde edeceği gelirden mahrum kalacağı tespit edilmiştir. ÇİMENTAŞ'ın bölgede çimento satışını gerçekleştirdiği tek teşebbüsün KÖSEM olduğu dikkate alındığında, KÖSEM'in ilgili otel projesine her döküm yaptığında ÇİMENTAŞ'tan çimento alımı yapacağı, dolayısıyla otel projesi kapsamında hazır beton firmaları arasında yapılan bir anlaşmanın devamlılığı sayesinde ÇİMENTAŞ'ın ekonomik bir fayda sağlayacağı açıktır.

(684) ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e uygulanan çimento fiyatlarının artırılmak bir yana zaman içerisinde düşürüldüğü, OYAK ÇİMENTO'nun bir kartel kolaylaştırıcısı olması halinde, UFUK'a uyguladığı çimento tedarik fiyatlarını artırarak onun otel projesine girmesini engellemesinin bekleneceği gibi, ÇİMENTAŞ'ın da bir kartel kolaylaştırıcısı olarak UFUK'un projeye girmesini engellemek suretiyle önünü açtığı KÖSEM'e

uyguladığı çimento tedarik fiyatlarını artırmasının beklenmesi gerektiği, oysa somut olayda böyle bir fiyat artışının yapılmadığı, aksine ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e indirim uygulandığı ve bu tür bir pazar davranışının ÇİMENTAŞ'ın kartel kolaylaştırıcısı olduğu durumda beklenebilecek sonucu desteklemediği ifade edilmiştir. Dosya kapsamında, ÇİMENTAŞ tarafından KÖSEM'e uygulanan indirimin 12.01.2023 ve 16.01.2023 tarihli yazışmalardan bağımsız olarak gerçekleştirildiği ortaya konulmuştur. Öte yandan ÇİMENTAŞ'ın bulguda yer alan ifadeler aracılığıyla otel işinin KÖSEM'de kalmasını sağlayarak bir fayda elde etmesinin kolaylaştırıcı rolün varlığını ortaya koymak bakımından yeterli olduğu değerlendirilmiş; bu nedenle diğer hususların ayrıca incelenmesine gerek duyulmamıştır.

(685) Son olarak ihlalin gerçekleştiği belirtilen bölgede ÇİMENTAŞ'ın çimento satışlarının, ÇİMENTAŞ'ın toplam satışları içerisindeki oranının son derece sınırlı olmasının ÇİMENTAŞ'a ihlal isnadında bulunup bulunulmaması bakımından herhangi bir belirleyiciliği bulunmamaktadır. Bu husus yalnızca tespit edilecek idari para cezasında indirim sebebi olarak görülebilecektir. ÇİMENTAŞ'ın bir bölgedeki otel işinin KÖSEM'de kalmasını sağlamaya yönelik eylemlerinin hem ÇİMENTAŞ'a hem de KÖSEM'e fayda sağlayacağı açıktır. Bu bakımdan teşebbüs tarafından sunulan savunmalara iştirak edilememektedir.

f. ŞÖLEN Tarafından Yapılan Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirilmesi

Soruşturma Raporu Kapsamında İsnat Edilen İhlalin Tarafı Olunamayacağına İlişkin Savunmalar ve Savunmalara Yönelik Değerlendirmeler

(686) Teşebbüs tarafından yapılan savunmada özetle;

- ŞÖLEN'in alım-satım faaliyetinde bulunan bir teşebbüs olduğu,
- Sağlayıcı teşebbüslerin sahipleriyle görüşmelerde, hiçbir şekilde müşterilere verilen fiyatların artırılması gerektiğine yönelik bir yönlendirme yapılmadığı, müşterilere verilen fiyatlar üzerinde bir etkisinin veya müdahalesinin bulunmadığı,
- OYAK-ŞÖLEN ve ÇİMBETON-ŞÖLEN arasında bir anlaşma ile fiyat veya müşteri paylaşımının olduğuna yönelik çıkarımların hatalı olduğu,
- Zira ŞÖLEN'in bahsi geçen teşebbüslerin resmi bayisi konumunda olduğu,
- İlgili sağlayıcıların teminat mektubu sunmayan hiçbir müşteriye hazır beton satışı yapmadığı,
- Bu nedenle müşterilerle ilgili bilgilerin paylaşılmasının yürütülen ticari iş kapsamında zorunluluk arz ettiği,
- ŞÖLEN'in müşteri karını gözeterek fiyat araştırması yaptığı ve ŞÖLEN bakımından makul bir şüphenin bulunmamadığı, bu nedenlerle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlalinden söz edilemeyeceği

hususları ifade edilmiştir.

<u>Değerlendirme</u>

(687) Yukarıda yer verilen savunmalarda, ŞÖLEN'in soruşturmanın tarafı olan ve aynı zamanda bayiliğini yapmakta olduğu OYAK ve ÇİMBETON ile rakip olmadığı, bu teşebbüslerin üretici konumunda olduğu, ŞÖLEN'in ise yalnızca yeniden satıcı olarak faaliyet gösterdiği, tedarik zincirinin farklı seviyesinde faaliyet gösteren ŞÖLEN ile sağlayıcıları arasındaki ilişkinin bir fiyat ile bölge-müşteri paylaşımına yönelik bir kartel

teşkil etmeyeceği, dolayısıyla ürünün niteliği gereği ŞÖLEN'in sağlayıcılarıyla kurduğu yakın ilişkinin ŞÖLEN ile sağlayıcılarını rakip hale getirmeyeceği ifade edilmiştir.

(688) Soruşturma kapsamında ŞÖLEN'e gönderilen bulgulardan yalnızca Bulgu-96 ve Bulgu-97 kapsamında bir dikey ilişki tespit edildiği, ancak bu bulgular özelinde de ihlal isnadında bulunulmadığı; geriye kalan diğer bulgularda ise (Bulgu-16, 73, 80, 81, 88, 91, 92, 95, 246) bayi-üretici ilişkisinden kaynaklanan bir yazışma tespit edilemmiştir. Dosya kapsamında ŞÖLEN'in ASBETON, AYDIN SERAMİK, BİLKENT, BOYLULAR GIDA, CANATANLAR, MENDEŞ ve OYAK ile bir anlaşma içerisinde olduğu tespit edilmiştir. Anılan teşebbüslerden ASBETON, AYDIN SERAMİK, BİLKENT, BOYLULAR GIDA, CANATANLAR, MENDEŞ ve OYAK'ın ilgili yıllarda hem hazır beton üretimi hem de satışı alanlarında faaliyet gösterdiği anlaşılmıştır. Benzer şekilde ASBETON'un da 2023 yılı hariç olmak üzere 2018-2022 yılları arasında hem üretim hem de satış faaliyetlerinde bulunduğu, 2023 yılında üretim faaliyetlerini kademeli olarak azalttığı ve 2023 yılının Eylül ayında ise beton üretim santrallerini kapatarak yalnızca bayilik yoluyla satış faaliyetini sürdürdüğü tespit edilmiştir. ŞÖLEN'in üretici konumunda olmamakla birlikte, ilgili yıllarda hazır beton satışı faaliyetinde bulunduğu göz önüne alındığında, ŞÖLEN'in söz konusu teşebbüslerle birlikte hazır beton satışı pazarında faaliyet gösteren bir teşebbüs olduğu görülmektedir.

(689) Nitekim ŞÖLEN ile aynı soruşturmaya taraf olan ve üretici konumunda olan teşebbüslerin dikey ilişki içerisinde bulunmalarının yanı sıra hazır beton satışı pazarında rakip oldukları, dosya kapsamında elde edilen çok sayıda yazışmada da tespit edilmiştir. Söz konusu yazışma içeriklerine göre, dikey ilişki kapsamında olduğu anlaşılan bulgular yeniden satış fiyatının tespiti kapsamında değerlendirilmiş; buna karşılık herhangi bir alım-satım veya sözleşmesel bir ticari ilişkinin bulunmadığı tespit edildiği yazışmalar ise rakipler arası fiyat tespiti ve bölge/müşteri paylaşımı kapsamında ele alınmıştır. Dolayısıyla bayi ile sağlayıcıların satış pazarında rakip oldukları yönündeki tespit, her bir bulgu özelinde ayrı ayrı incelenmiş; dikey ilişkinin bulunmadığının tespiti sonrası tarafların aynı anlaşmanın tarafı oldukları değerlendirmesinde bulunulmuştur. ŞÖLEN hakkında elde edilen bulguların büyük bölümünde, söz konusu teşebbüslerle arasında herhangi bir bayilik ilişkisi bulunmadığı soruşturma kapsamında elde edilen bilgi ve belgelerden tespit edilmiştir.

(690) Bu hususlara ek olarak daha önce detaylıca ele alındığı üzere, tespit edilen eylemin amacı itibarıyla rekabet ihlali teşkil ettiği göz önüne alındığında, bayilerin fiyatlar üzerinde belirleyici bir role sahip olmadıkları kabul edilse dahi hazır beton sektöründe bayi olarak faaliyet gösteren teşebbüslerin fiyatlama davranışlarında bağımsız oldukları, bu çerçevede bayilerin bağımsız bir şekilde fiyat belirlemek yerine yapılan toplantılar yoluyla alınan kararlara uyum sağlamaya yönelik iletişimlerde bulunmalarının ihlalin varlığının tespiti bakımından tek başına yeterli olduğu değerlendirilmektedir.

(691) Bu itibarla ŞÖLEN'in soruşturma tarafı diğer teşebbüslerle aynı tedarik zincirinde faaliyet göstermediği yönündeki savunmasına iştirak edilmemektedir.

I.4.3.3. Taraflarca Yeniden Satış Fiyatının Tespitine Yönelik Olarak Yapılan Genel Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirmesi

(692) BATIBETON tarafından gönderilen yazılı savunmada özetle;

- Fiyatlandırma stratejisi kapsamında öncelikle bayinin, yeni başlanacak bir projeye ilişkin fiyat talebiyle birlikte BATIBETON'a başvurduğu, BATIBETON'un projenin başlama tarihi, istenilen betonun özellikleri, ödeme vadesi, projenin

büyüklüğü, projenin beton tesisine olan mesafesi, beton döküm gün ve saatleri, şantiyeye beton taşıma hacmi, mobil pompa büyüklüğü gibi parametreleri göz önüne almak suretiyle fiyatlandırma yaptığı, bu fiyatlamanın, BATIBETON'un bayiye satış fiyatı olabileceği gibi, bayinin kendisinin fiyatlamayı ayarlamakta zorlandığı kurgularda bayinin tavsiye niteliğindeki satış fiyatı şeklinde de kendini gösterebileceği, bayinin bu fiyatlamadan sonra dilediği şekilde fiyatlama ve dilediği vadede satış yapabildiği, hatta peşin satış yapıp üreticiden vadeli ürün almak suretiyle vadeden kazanmanın yaygın bir sektör uygulaması olduğu, bu fiyatların tavsiye niteliğinde olduğu,

- BATIBETON ile bayi arasındaki faturalar ile bayinin müşterileri ile arasındaki faturalara bakıldığında da bayinin alış fiyatından farklı fiyata satış yaptığının ve tavsiye satış fiyatıyla bağlı hareket etmediği ve farklı seviyede kâr elde ettiğinin görülebileceği, satış koşullarının müşteriden müşteriye değişebileceği, bu etkileşim fazlalığının ise tipik bir dikey ilişkiden fazla olması sebebiyle satış fiyatına müdahale illüzyonu yaratabildiği, ancak BATIBETON ile bayi arasındaki bu kadar etkileşim olmasının tamamen piyasa koşullarındaki oynaklıktan ve müşteri niteliğindeki farklılıklardan kaynaklandığı,
- Hazır beton pazarında rekabetin söz konusu olabileceği iki farklı seviyenin mevcut olduğu,
- Üretim tarafındaki rekabetin, üreticiler arasındaki anlaşmayla sınırlandırılmasının ardından bayi arasındaki rekabeti sınırlandırmayı gerektirecek bir durum olmadığı, üretim seviyesindeki anlaşmanın üretim seviyesindeki fiyatlama davranışlarındaki değişim sebebiyle bayi seviyesinde de kendini göstereceği, rekabet karşıtı anlaşmanın tarafı olan üreticilerin bayilerin üretim seviyesindeki artışı fiyatına her halükârda yansıtmak durumunda olacağı, şayet yansıtmadıklarında alt piyasadaki fiyata müdahalenin tek gerekçesinin üst piyasadaki anlaşmayı uygulamak olacağı, yani tek bir stratejinin hayata geçirilmesine yönelik bir davranış olacağı ve bu bağlamda tek bir eylem olarak nitelendirileceği,
- Üretim seviyesindeki bir anlaşmanın yürürlüğe konulabilmesi için bu üreticilerin bayileri arasındaki rekabetin de sınırlandırılmasının gerekebileceği, somut olayda da bu şekilde değerlendirilebilecek bir hususun bulunduğu, Kurulun *Maya Kararında*[223] da hem yatay seviyedeki fiyat tespiti hem de dikeydeki bayi fiyatına müdahaleyi tek bir eylem olarak kabul ederek teşebbüslere dikey kısıtlamadan ötürü idarî yaptırım uygulamadığı,
- Kurulun son dönemdeki yaklaşımına bakıldığında yeniden satış fiyatının belirlenmesinin amacı itibarıyla rekabeti kısıtlayıcı olduğu gerekçesiyle piyasa üzerindeki etkisine bakmaksızın ihlal kararı verdiğinin görüldüğü,
- Bu konuda ABAD'ın en güncel kararının *Super Bock*[224] olduğu, ABAD'ın anılan kararı, Portekiz mahkemesinin önüne gelen olaya ilişkin birtakım soruyu ön sorun olarak sorması üzerine verdiği, bu kapsamda ABAD'a ön sorun olarak

[223] Kurulun 22.10.2014 tarih ve 14-42/783-346 sayılı kararı.

[224] Söz konusu karar ABİDA'nın 267. maddesinde düzenlenen bir üye devletin mahkemesi veya yargıcı önünde görülmekte olan bir davada ABAD tarafından AB'nin kurucu anlaşmalarının yorumlanmasını içeren ön karar müessesi sonucu alınan bir karardır.
Super Bock Bebidas v. Autoridade da Concorrência (Case C-211/22) EU:C:2023:529, https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=275033&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1

yöneltilen sorulardan birisinin de yeniden satış fiyatının belirlenmesinin etkisini incelemeye gerek olmadan kendi başına "amacı itibarıyla" bir rekabet ihlali teşkil edip etmediği olduğu, ABAD'ın kararda, "amacı itibarıyla rekabeti kısıtlayıcı" kavramının dar yorumlanması gerektiğini belirttiği, yalnızca rekabete yeterli derecede zarar verdiği ve etkisinin incelenmesine gerek olmadığı anlaşılan teşebbüsler arasındaki birtakım anlaşmanın amacı itibarıyla rekabeti kısıtlayıcı olarak değerlendirilebileceğini ifade ettiği, bir anlaşmanın rekabete yeterli derecede zarar verme kriterinin karşılandığını tespit etmek için ise hükümlerin içeriği, amacı, ekonomik ve hukuki bağlamının dikkate alınması gerektiği, eğer taraflar bu tür etkileri ortaya koyabilirlerse rekabete yeterli derecede zarar verme şartının sağlandığına şüphe ile yaklaşılması gerektiği,

- ABAD, mahkemenin bu değerlendirmeyi yaparken, asgari yeniden satış fiyatının belirlenmesinin "ağır ihlal" kategorisine girdiği hususunu da anlaşmanın hukuki bağlamının bir unsuru olarak dikkate alabileceğini belirttiği, ancak bu durum mahkemeyi yukarıdaki değerlendirmeyi yapmaktan muaf tutmadığı, zira dikey anlaşmalara ilişkin tüzükte belirlenen ağır sınırlamaların yegâne amacının birtakım davranışları grup muafiyeti dışında tutmak olduğu, Tüzükteki bu düzenlemenin bir rekabet sınırlamasının "amacı itibarıyla" mı yoksa "etkisi itibarıyla" mi rekabeti kısıtlayıcı olarak sınıflandırılması gerektiğine ilişkin bir gösterge teşkil ettiği, grup muafiyetinin dışında kalan kısıtlamaların ABİDA'nın 101. maddesinin birinci fıkrası kapsamında her somut olay özelinde incelenmesi gerektiği,
- Bu doğrultuda asgari yeniden satış fiyatını belirleyen bir dikey anlaşmanın amacı itibarıyla rekabeti kısıtladığı yönündeki tespitin söz konusu anlaşmanın şartlarının niteliği, ulaşmaya çalıştığı hedefin, anlaşmanın bir parçasını oluşturan ekonomik ve hukuki bağlamı meydana getiren tüm faktörler dikkate alınarak rekabete yeterli derecede zarar verdiğinin tespiti sonrası yapılabileceği,
- Bu kapsamda bütüncül bir bakış açısıyla yeniden satış fiyatının belirlenmesinin varlığı sonucuna ulaşılabilmesi için dikey anlaşmanın tarafı olan teşebbüslerin yeniden satış fiyatının belirlenmesi konusunda anlaşmış olmaları veya tavsiye edilen satış fiyatının sağlayıcının dolaylı yaptırım eylemleri ile sabit fiyata dönüşmesi gerektiği, bu şartlar olmaksızın 4054 sayılı Kanunu'nun 4. maddesine aykırı bir anlaşmanın varlığından söz edilemeyeceği,
- ABAD'ın *Super Bock* kararında yer verdiği hususlardan bir diğerinin de bir sağlayıcının distribütörlerine sağladığı ürünlerin asgari yeniden satış fiyatını dayatmasının salt olarak bir anlaşma teşkil edip etmediği olduğu,
- ABAD'ın kararda rekabeti sınırlayıcı bir anlaşmadan söz edebilmek için teşebbüslerin piyasada belirli bir şekilde davranmaya yönelik ortak niyetlerini ifade etmelerinin gerekli olduğunu ve taraflarından birinin tamamen tek taraflı beyanına dayandırılamayacağını belirttiği,
- Bu kapsamda bir sağlayıcının distribütörlere düzenli olarak belirlediği asgari fiyatı ve dağıtım marjını gösteren fiyat listesini iletmesi, distribütörlerin fiyatını izlemesi ve fiyat listesindeki fiyatlara uyulmadığı takdirde birtakım yaptırımlara başvurmasının tek taraflı olarak asgari yeniden satış fiyatını dayatmaya çalıştığı sonucuna ulaştırabilecek unsurlar olduğu,
- Bu minvalde dikey ilişkilerde salt tavsiye fiyata uygun davranışın hukuka aykırı olmadığı, alıcı ile sağlayıcı arasındaki rekabeti sınırlayıcı anlaşmayı ortaya

koyan birincil deliller bulunmuyorsa Kurulun ikincil delillere başvurabileceği ancak bu durumda bu delillerin bir bütün olarak tutarlı, birbirini destekleyici ve belirli bir ispat yoğunluğuna sahip olması ve belge içeriğinde ihlale yönelik iletişim barındıran delillerin bulunması gerektiği,

- Özellikle şirket içi iletişim delillerinin tek taraflı olduğu için belirli bir niceliğe sahip olmasının ve ekonomik deliller ile desteklenmesinin gerektiği, tek başına şirket iç yazışmasının varlığının yeniden satış fiyatının belirlenmesinin ispatı bakımından atfedilebilir bir değere sahip olmadığı,
- Hazır betonun, ticareti yapılan herhangi bir üründen temelde iki farklı şekilde ayrıştığı, bunlardan ilkinin, hazır betonun niteliği gereği belirli bir süre içerisinde dökümünün yapılması gerektiği olduğu; ikincisinin ise taşıma ve teslim maliyetlerinin yüksek olması sebebiyle aynı miktarda hazır betonun farklı projelere teslim edilmesinin maliyet ve fiyatının farklılaşması olduğu,
- Yeniden satış fiyatının belirlenmesi iddiasına ilişkin olarak hazır beton piyasasındaki sağlayıcı ve bayi arasındaki ilişkide bayi tarafından bir iş alındığı zaman navlun masrafına sağlayıcının katlandığı, bayinin de doğal olarak hazır betonun talep edilen lokasyona ne kadar fiyata teslim edilebileceğini sağlayıcıya sormak durumunda kaldığı, diğer bir ifadeyle hazır beton piyasasının işleyişi gereği bir bayi beton teslim edeceği bir yere ilişkin uygulayabileceği fiyatı öncelikle sağlayıcıya sormak zorunda olduğu, zira teslimatı yapacak ve ilintili tüm masrafa katlanan tarafın sağlayıcı olduğu, bu hususun Bulgu-227'de yer alan ASBETON çalışanının BATIBETON çalışanına "*Buraya gidermiyiz gidersek fiyat ne olur*" diye sorduğu yazışmadan da açıkça anlaşılabileceği, esasen sağlayıcı ve bayi arasındaki yazışmaların da hazır beton piyasasındaki bu ticari zorunluluktan kaynaklandığı,
- Mevcut dosyada, dikey anlaşmaya açık hüküm koymak suretiyle alıcının satış fiyatını doğrudan belirlemesinin söz konusu olmadığı, dolayısıyla söz konusu yeniden satış fiyatının belirlenmesinin dolaylı olarak yapılabileceği, dolaylı olarak yeniden satış fiyatının belirlenmesi nedeniyle ihlal isnadında bulunulabilmesi için ise 2002/2 sayılı Tebliğ'de yer verilen baskı ve teşvik unsurlarının bulunması gerektiği, bu hususun Danıştay[225] ve Kurul[226] kararlarıyla da yerleşik bir hal aldığı,
- Soruşturma Bildirimi'nde yeniden satış fiyatının belirlenmesine ilişkin 18 yazışmanın 1'inde dahi bayinin sorduğu ve BATIBETON'un ilgili adrese teslimat yapabileceğini belirttiği, fiyata uyulmaması durumunda ASBETON'a yaptırım uygulandığına ve/veya uygulanacağına veya bu yönde teşvik verildiğine dair bir ifade bulunmadığı, BATIBETON'un 4054 sayılı Kanun'un ihlali niteliğine sahip bir yeniden satış fiyatının belirlenmesi eyleminde bulunmuş olması halinde bu kadar çok bulgu arasında baskı veya teşvike ilişkin bir ifadenin var olmasının bekleneceği,
- Soruşturma Bildirimi'nde yer verilen bulgularda, hazır beton piyasasındaki bayilik ilişkisinin işleyişi gereği, ilgili mesafeye betonu teslim edebileceği fiyatın iletildiği, ancak bayinin önünde farklı kâr marjı takdir etme, farklı bir fiyat uygulamasında bulunma ve BATIBETON tarafından teslimat yapılması önünde

[225] Danıştay 13. Dairesi'nin 06.07.2021 tarihli ve 969/2654 sayılı kararı.
[226] Kurulun 15.12.2022 tarihli ve 22-55/864-358 sayılı *BSH* ve 09.03.2023 tarihli ve 23-13/209-67 sayılı *Sezen Gıda* kararları.

hiçbir engel bulunmadığı, nitekim müşteriyle doğrudan ticari müzakereye girişenin de bayinin kendisi olduğu, ayrıca bayisi ASBETON'un BATIBETON'un teslimat yapabileceğini belirttiği fiyata uymadığı birçok durumun bulunduğu, bu durumların varlığının da taraflar arasında satış fiyatına dair bir uzlaşının bulunmadığını gösterdiği,

- Taraflar arasında anlaşmanın bulunmaması durumunda yeniden satış fiyatının belirlenmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un ihlalinin gerçekleşmeyeceğinin gerek ABAD'ın *Super Bock* gerek Kurul kararlarında[227] açıkça tespit edildiği, tüm bu sebeplerle BATIBETON hakkında yeniden satış fiyatının belirlenmesi iddiasıyla hukuka aykırılık tespitinde bulunulamayacağı

hususları belirtilmiştir.

(693) Bu başlık altında yer alan belgelere ilişkin dosya kapsamında bir ihlal isnadında bulunulmadığından BATIBETON'un yeniden satış fiyatının tespitine ilişkin yaptığı bu savunmalara cevap verilmesine gerek duyulmamıştır.

(694) ÇİMBETON tarafından gönderilen yazılı savunmada ise özetle;

- Yeniden satış fiyatının tespitine yönelik iddiaların ilgili pazara ilişkin açıklamalarda ürünün ve pazarın özelliklerinin belgelerin değerlendirilmesinde dikkate alınmamış olmasından kaynaklandığı,
- Stoklanamadığı ve kısa bir süre içerisinde teslimi gerektiği için kural olarak doğrudan üretici tarafından nihai müşteriye teslim edilen ya da nihai müşteriler tarafından doğrudan üreticilerden teslim alınan hazır beton ürününün satışında bayilerin bir nevi aracı olarak faaliyet gösterdiği, müşterilerden talep gelmesi üzerine bayinin müşteri/proje özelinde üreticiden fiyat almasının, proje süresinin, teslim yeri bilgilerini paylaşmasının ve ek indirim talebinde bulunmasının bayilerin satış koşullarının ÇİMBETON tarafından belirlendiği şeklinde yorumlanamayacağı,
- ÇİMBETON'un müşterileri arasında bir aracı konumunda görev alan yeniden satıcıların hazır betonları diledikleri fiyattan satmalarının serbest olduğu ve bu durumun ŞÖLEN'den talep edilerek birinci yazılı savunma ekinde sunulan faturalarda tespit edilebileceği,
- Söz konusu yazışmaların ÇİMBETON'un rekabeti kısıtlayıcı bir uzlaşmaya taraf olmaktan ziyade rekabetçi davrandığına işaret ettiği, bazı varsayımlara dayalı yorumlar ile ihlal şüphesinin oluşması söz konusu olabilecek ise de birinci yazılı savunma kapsamında sunulan verilerin, ÇİMBETON'un fiyatlama politikalarının kendi bağımsız iktisadi kararları sonucunda belirlendiğini, piyasa davranışlarının kendi ticari kararları çerçevesinde oluştuğunu ve esasen rekabetçi bir stratejiye sahip olunduğunu gösterdiği,
- Kurulun son dönem kararlarında[228,229,230,231] rakipler arası iletişime geçildiği konusunda belgeler bulunmasına karşın belgede geçen ifadeler ile teşebbüslerin fiyatlama davranışlarının uyumluluk gösterip göstermediğinin incelendiği,

[227] Kurulun 15.12.2022 tarihli ve 22-55/864-358 sayılı *BSH* ve 09.03.2023 tarihli ve 23-13/209-67 sayılı *Sezen Gıda* kararları.
[228] Kurulun 23.11.2022 tarih ve 22-52/787-323 sayılı *Çimento* kararı.
[229] Kurulun 05.01.2023 tarih ve 23-01/6-5 sayılı *Oftalmik Lens* kararı.
[230] Kurulun 03.08.2023 tarih ve 23-36/670-226 sayılı *Gübre* kararı.
[231] Kurulun 25.04.2022 tarih ve 22-19/310-135 sayılı *Yem* kararı.

yalnızca şirket içi yazışmaların mevcudiyeti halinde bu belgelerin, yerinde incelemelerde elde edilen diğer bilgi ve belgeler ile uyumluluk arz edip etmediği ve teşebbüslerin piyasadaki davranışlarının bu belgeleri destekler nitelikte olup olmadığı hususlarının değerlendirildiği,

- Hazır beton pazarında müşterilerden talep gelmesi durumunda üreticiden fiyat alma uygulamasının, hazır beton ürününün üretim, pazarlama ve satış aşamalarının doğal niteliklerinden kaynaklandığı ve ÇİMBETON'un bayilerinin yeniden satış fiyatlarını takip etmediği,
- Hazır betonun 1-2 saat içerisinde tüketilmesi gereken bir ürün olduğu[232], bu süreden sonra kıvam ve işlenebilirlik özelliğinin kaybolduğu, hazır beton ürününün bu özelliğinden dolayı ürünün doğrudan üreticiden teslimi ya da üretici tarafından nihai müşteriye teslimi gerektiği ve klasik anlamda yeniden satışa konu bir ürün niteliği arz etmediği, bayilerin bir nevi aracı olarak işlev gördükleri ve pazarda müşterilerden gelen talep üzerine, stoklanabilir bir ürün olmaması ve gelen talepler doğrultusunda üretim süreçlerinin planlanması nedeniyle üreticiden müşteri talebine uygun ürünlere ilişkin güncel alım koşullarının sorgulanması gerektiği, bu sorgulama sırasında müşteri ve projeye ilişkin bilgilerin de paylaşılmasının yine tedarik ve teslim süreçlerinin gereklilikleri doğrultusunda zorunlu olduğu,
- Soruşturma Bildirimi'nde yeniden satış fiyatının tespit edildiği şüphesine neden olan yazışmaların esasen ürün ve tedarik süreçlerinin doğası gereği zorunlu olan sektörel teamülü gösteren belgeler olduğu, bu doğrultuda söz konusu süreçte esasen bayinin, müşterilere rekabetçi fiyat sunabilmek ve güncel tedarik koşullarını öğrenebilmek amacıyla öncelikle üretici firma ile görüştüğü ve somut olayın şartlarına uygun olarak kendi alış fiyatı için ek iskonto talep ettiği,
- Fiyat bilgisinin her bir iş bazında proje lokasyonu gibi bilgilere yer verilerek bayiler tarafından sürekli olarak sorgulanmasının bir diğer nedeninin ürünlerin temin edileceği tesis bazında fiyatların farklılaşması olduğu, ÇİMBETON'un her bir hazır beton tesisinin hammadde girdi maliyetlerinin birbirinden farklılık arz ettiği, farklı hammaddelerle üretilen hazır betonun nitelik açısından farklılıklarının bulunabildiği, hazır beton ürününün fabrikada değil şantiyede teslim edildiği ve teslimat aşamasında ve sonrasında farklı hizmetlerin sunulmasını gerektirdiği, işin hacmi, yapı türü, işin süresi, tesise olan mesafe, yol özellikleri, döküm şartları, şantiye sahasının durumu, zeminin özellikleri, hava koşulları gibi çok sayıda unsurun fiyatlandırmada etkili olduğu, ek olarak müşterilerin özel talepleri, ödeme performansı, kredibilitesi ve potansiyeli gibi parametrelerin de fiyatlandırmaya etki edebildiği,
- Bayilerin, taşıma ve döküm işlemlerini kendi yapmayacaksa, müşteri ile pazarlık yapmadan önce, kendi alım fiyatını, taşıma ve döküm işlemlerini yapacak olan ÇİMBETON'un satış koşullarını öğrenmek üzere ÇİMBETON ile iletişime geçtiği, ÇİMBETON ise yukarıda yer verilen hususları dikkate alarak kendi satış fiyatını ve bayi alış fiyatını belirlediği, ÇİMBETON ile bayinin fiyat konusunda mutabakata varmasının ardından siparişin üretimde sıraya alındığı,
- Bayilerin her ne kadar yeniden satış modeli ile çalışıyor olsa da, özellikle döküm işini de kendileri gerçekleştirmediklerinde müşteri ile ÇİMBETON arasında bir aracı gibi faaliyet gösterdiği, üreticisinin bayiye uyguladığı iskonto, bayilerin

[232] Kurulun 19.12.2019 tarihli ve 19-45/758-327 sayılı kararı.

müşteriye sağladıkları vade imkânı gibi hususlar doğrultusunda bayilerin kendi ticari koşullarını oluşturduğu,

- ÇİMBETON ile yeniden satıcılar arasında akdedilen Yetkili Satıcılık Sözleşmesi'nin "Fiyat ve Satış Aktinin Oluşması" başlıklı 6. maddesinde yer alan *"ÇİMBETON, malın YETKİLİ SATICI'ya satış fiyatını tespitte serbesttir. YETKİLİ SATICI'lar, ÇİMBETON tarafından belirli dönemler için çıkarılmış iskonto hadlerinden faydalanarak malı satın alırlar. Değiştirilen fiyat listeleri ve iskonto hadeleri YETKİLİ SATICI'lara duyurulmuş olmak kaydıyla, başkaca bir kabule gerek kalmaksızın işbu sözleşmenin mütemmim cüz'ü addolunur."* hükmü doğrultusunda ÇİMBETON tarafından yayımlanan liste fiyatları üzerinden %3 gibi belirli bir marj bırakılarak ÇİMBETON'un yetkili satıcısına yapacağı satış fiyatlarını oluşturduğu,
- Belirli bir liste fiyatından yola çıkılarak yetkili satıcının alım fiyatının hesaplanmasının kural olarak rekabet hukukunda ihlale yol açmadığı, nitekim bu durumun Kurulun Levi's[233] kararında da görüldüğü

hususları ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(695) Bu başlık altında yer alan belgelere ilişkin ÇİMBETON'un yukarıda yer verilen savunmalarına cevap verilmesine gerek duyulmamıştır. Zira ÇİMBETON hakkında ihlal şüphesi bulunan Bulgu-70, 71, 72, 74, 75, 77, 83, 84, 85, 86 ve 87 numaralı bulgular kapsamında gerçekleştirilen yazışmalar ve taraf teşebbüsçe sunulan savunmalar bir bütün olarak incelendiğinde, söz konusu bulguların 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi bakımından ÇİMBETON hakkında ihlalin varlığına dayanak teşkil etmeye yeterli olmadığı değerlendirilmiş ve dosya kapsamında bir ihlal isnadında bulunulmamıştır.

I.4.3.4. İdari Para Cezasının Takdirine İlişkin Savunmalar ve Savunmalara Yönelik Değerlendirmeler

(696) 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete ile Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik (Ceza Yönetmeliği) güncellenmiş ve aynı tarihte yürürlüğe girmiştir. Böylelikle, 15 Şubat 2009 tarih ve 27142 sayı ile Resmi Gazete'de yayımlanan Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik (mülga Ceza Yönetmeliği) yürürlükten kaldırılmıştır. Bu çerçevede yeni Ceza Yönetmeliği ile birlikte rekabet hukuku ihlallerinin ceza rejiminde esaslı değişiklikler yapıldığının belirtilmesi gerekmektedir.

(697) Yeni Ceza Yönetmeliği ile temel ceza oranının "kartel" ve "diğer ihlaller" şeklinde sınıflandırılmış ihlal türlerine bağlı olarak belirlendiği yaklaşımdan vazgeçilmiş olup özellikle ihlalin niteliğinin ve rekabet üzerindeki olumsuz etkisinin dikkate alındığı yeni bir yöntem benimsenerek "kartel" ve "diğer ihlaller" ayrımına dayanan alt ve üst sınırlar da kaldırılmıştır.

(698) Ayrıca yeni Ceza Yönetmeliği ile ihlalin süresine bağlı artırımda dikkate alınacak zaman aralıkları kısaltılmıştır. Diğer yandan cezanın teşebbüsün sübjektif koşullarına göre uyarlanmasına imkan tanınması amacıyla ve Kurul içtihadı da dikkate alınarak,

[233] Kurulun 27.10.2010 tarih ve 10-67/1426-542 sayılı *Levi's* kararı.

ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar yeniden düzenlenmiş; ağırlaştırıcı unsurlara bağlı artırım oranının alt sınırı ile hafifletici unsurlara bağlı indirim oranının alt ve üst sınırları kaldırılmıştır.

(699) Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 10. maddesinde *"Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer"* hükmüne yer verilmiştir. Bu kapsamda yeni Ceza Yönetmeliği 27.12.2024 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak aynı tarihte yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda teşebbüsün, kabahatin işlendiği tarihte yürürlükte bulunan düzenlemeler kapsamında muhatap olacağı yaptırımlardan daha ağır yaptırımlarla karşı karşıya bırakılmaması gereğinden hareket edilmiş (lehe kanun ilkesi); yeni Yönetmelik hükümlerinin yürürlüğe girmesinden önce işlenen ihlaller bakımından, ancak teşebbüs veya teşebbüs çalışanlarının lehine sonuç doğurduğu ölçüde uygulanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

(700) Bu bilgiler akabinde teşebbüslerin ceza takdirine ilişkin savunmalarına ve değerlendirmelerine aşağıda başlıklar halinde yer verilmektedir.

a. BATIBETON Tarafından Yapılan Savunmalar ve Savunmalara Yönelik Değerlendirmeler

(701) BATIBETON tarafından gönderilen yazılı savunmada özetle;

- BATIBETON'un pazar payının düşük olduğu, BATIBETON'a dair iletişim delillerinin 2023 yılı ile sınırlı bir çerçeveye sahip olduğu dikkate alındığında temel para cezasının artırılmasının mümkün olmadığı ve eylemin pazarda etki doğurma ihtimalinin düşük olmasının temel para cezasının hesaplanmasında dikkate alınması gereken en önemli etkenler olduğu,
- Kurulun *Arnica/Uzlaşma*[234]*, Gaziantep Oto Ekspertiz*[235] ve *Tokat Dershane*[236] kararlarında olduğu gibi mevcut soruşturmada BATIBETON'un yasal yükümlülüklerinin ötesinde meslek personelleri ile işbirliği içerisinde hareket ettiği,
- Dosyada yer alan yerinde inceleme tutanağı içeriği dikkate alındığında, delillerin elde edilebileceği mecralara erişimde önemli kolaylık sağladığı, ilgili olabileceği düşünülen tüm bilgi ve belgelerin yasal yükümlülüklerin ötesinde zamanında ve eksiksiz olarak sunulduğu, bu suretle yasal yükümlülüklerin ötesinde incelemeye yardımcı olunması halinin mevcut olduğu,
- Ayrıca 2022 yılı finansal verileri incelendiğinde BATIBETON'un elde edilen toplam gelire kıyasla, dağıtılmasına karar verilebilecek bir kârının bulunmadığı ve zarar ettiği,
- BATIBETON'un kâr oranının düşük olmasının da ötesinde zarar etmesine rağmen yüksek sınırdan ceza uygulanmasının cezanın aşırı caydırıcı olması sonucunu doğuracağı, dolayısıyla BATIBETON'un ticari faaliyetlerinde zarar etmesinin de hafifletici unsur olarak dikkate alınması gerektiği, bu halde BATIBETON hakkında üst sınırdan ceza tesis edilmesinin verilecek cezanın caydırıcılık amacına hizmet etmesinin ötesinde aşırı caydırıcı olacağı ve ceza ile verilmesi hedeflenen mesajın amacını aşan bir tabloyu ortaya çıkartacağı,

[234] Kurulun 30.09.2021 tarih ve 21-46/671-335 sayılı Arnica/Uzlaşma kararı.
[235] Kurulun 09.07.2020 tarih ve 20-33/439-196 sayılı *Gaziantep Oto Ekspertiz* kararı.
[236] Kurulun 11.08.2014 tarih ve 14-27/556-239 sayılı *Tokat Dershane* kararı.

- Bu itibarla idari para cezasına hükmedilmesi halinde yukarıda sayılan hususların göz önünde bulundurularak BATIBETON için temel para cezasının düşük bir oranda belirlenmesi ve en üst sınırdan indirim yapılmasına karar verilmesi gerektiği

talep edilmektedir.

Değerlendirme

(702) Yukarıda yer verilen ve BATIBETON tarafından hafifletici unsur olarak dikkate alınması talep edilen karlılık oranlarının çok düşük olması veya zarar ediyor durumda bulunulması, alıcıların alıcı gücünün varlığı, yüksek tutarlı bir cezanın Ceza Yönetmeliği ile hedeflenen amacı aşacağı ve ihlale son verildiğine yönelik ileri sürülen hususların Ceza Yönetmeliği'nde öngörülen indirim halleri ile örtüşmediği görülmektedir. Ayrıca yerinde incelemede işbirliği içerisinde hareket edilmesi, yerinde inceleme esnasında delillerin elde edilebileceği mecralara erişimde kolaylık sağlanması ve ilgili olabileceği düşünülen tüm bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz olarak sunulması hususlarının münferit bazı Kurul kararları göz önünde bulundurularak yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesinin ötesinde yerinde incelemeye yardımcı olunması kapsamında değerlendirilebileceği belirtilse de somut olayda söz konusu davranışların yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi niteliğinde olduğu değerlendirilmiştir.

(703) Dosya kapsamında ihlal isnadında bulunulan belgeler temel olarak hazır beton pazarını konu edinmektedir. BATIBETON'un Efeler hazır beton tesisi ((.....)) ile Söke hazır beton tesisinden ((.....)) 2023 yılında elde ettiği cironun toplam (.....) olduğu, bu kapsamda BATIBETON'un Aydın ilinden elde ettiği 2023 yılı hazır beton cirosunun toplam cirosu ((.....) TL) içerisinde %(.....)'lik bir pay oluşturduğu göz önüne alındığında, teşebbüsün ihlale konu ilgili coğrafi pazardaki hazır beton ürünlerinden elde ettiği cirosunun toplam cirosu içindeki payının çok düşük bir paya sahip olduğu; bu doğrultuda soruşturma konusu bölge olan Aydın ili özelinde değerlendirme yapıldığı dikkate alındığında, bu durumun BATIBETON hakkında tayin edilecek idari para cezasında indirim sebebi olarak görülebileceği kanaatine ulaşılmıştır.

İsnat Edilen İhlalin Türünün Kartel Olarak Nitelendirilemeyeceğine Yönelik Savunmalar ve Savunmalara Yönelik Değerlendirmeler

(704) Teşebbüs tarafından yapılan yazılı savunmada özetle;

- BATIBETON'un tedarik zincirinin aynı seviyesinde faaliyet göstermeyen, farklı coğrafi pazarda faaliyet gösteren ve hatta farklı satış stratejileri benimseyen teşebbüslerle bir kartel kurmasının rekabet hukuku açısından mümkün olmadığı, Soruşturma Raporu'nda ileri sürülen iddiaların da rekabet hukuku öğretisi ve yargı tatbikatında kabul edilen ispat ölçüsüyle ortaya koyulamadığı, hiçbir şekilde kabul anlamına gelmemek kaydıyla bir an için ve tamamen farzımuhal olarak bayiler arasındaki iletişimlerden ötürü BATIBETON'a sorumluluk yüklenecekse dahi bu sorumluluğun hiçbir şekilde kartel olarak nitelendirilemeyeceği, kabul anlamına gelmemekle birlikte buradaki atipik yapının "kartel değil" "diğer ihlaller" arasında değerlendirilebileceği, Kurulun çok daha açık senaryolarda tesis ettiği benzer yönde kararlarının[237] olduğu,

[237] 07.03.2011 tarih ve 11-13/243-78 sayılı, 18.04.2011 tarih ve 11-24/464-139 sayılı, 17.11.2011 tarih ve 11-57/1510-538 sayılı, 12.04.2012 tarih ve 12-20/557-141 sayılı, 02.06.2012 tarih ve 12-32/916-275 sayılı, 20.11.2012 tarih ve 12-58/1556-558 sayılı, 08.03.2013 tarih ve 13-13/198-100 sayılı, 16.12.2013 tarih ve 13-70/952-403 sayılı ve 07.11.2016 tarih ve 16-37/628-279 sayılı Kurul kararları.

- Somut uyuşmazlıkta bu kararlarda yer alan rakipler arası ilişkiler ve delillerin dahi bulunmadığı, bu nedenle BATIBETON hakkında tayin edilecek idari para cezasının ancak "diğer ihlaller" kategorisinden tayin edilebileceği, bayiler ve aynı coğrafi pazarda dahi faaliyette bulunmayan teşebbüsler ile arasındaki sözde iletişimin (hiçbir şekilde kabul anlamına gelmemekle birlikte) ancak ve ancak diğer ihlaller kategorisinde değerlendirilmesini zaruri kılacağı,
- Mülga Ceza Yönetmeliği'nin 5/2. maddesine göre temel idari para cezası oranının belirlenmesinde ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususların dikkate alındığı, bu unsurların sınırlı sayıda olmadığı ve Kurulun farklı unsurları da göz önünde bulundurmak suretiyle temel para cezasını takdir edebileceği, BATIBETON'un Aydın iline ve tüm ilçelerine yapılan satışların dâhil edilmesi durumunda 2019-2021 yılları arası tahmini %(.....), 2022-2023 yıllarında tahmini %(.....) pazar payına sahip olduğunun tahmin edildiği, ihlal isnadına konu dönemde ilgili coğrafi pazardaki faaliyetlerinin oldukça çok sınırlı olduğu,
- BATIBETON'a atfedilebilecek ciro döneminin de oldukça sınırlı bir alana teşmil ettiği, BATIBETON'un nihai müşteriye yaptığı satışın yok denecek kadar az olduğu, Soruşturma Raporu'nda yapılan ekonomik araştırma sonucunda ihlalin tarafı olduğu iddia edilen teşebbüslerin fiyatları arasında bir örtüşmenin tespit edilemediği, hiçbir şekilde kabul anlamına gelmemek kaydıyla bir ihlal isnadı yapılacaksa dahi bu ihlalin sonucunda gerçekleşen zararın ağırlığının son derece düşük olacağı, bütün bu gerekçelerle temel idari para cezası oranının en alt sınırdan belirlenmesi gerektiği

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(705) Öncelikle belirtmek gerekir ki teşebbüs yazılı savunmasını mülga Ceza Yönetmeliği'ne göre yapmış olup teşebbüs tarafından öne sürülen savunmaların yeni Yönetmelik hükümleri kapsamında yeniden ele alınması gerekmiştir. Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 4. maddesinde idari para cezası belirlenirken öncelikle temel para cezasının hesaplanacağı; ardından ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar göz önünde bulundurularak temel para cezasının artırılmasının ve/veya cezadan indirim yapılmasının söz konusu olacağı düzenlenmektedir.

(706) Bu kapsamda, teşebbüsler hakkında ceza tayini yapılırken, yeni Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan;

"(1) Temel ceza oranı, başlangıç ceza oranına, koşulları bulunuyorsa, ihlalin süresi nedeniyle artırım yapılarak tespit edilir.

(2) Başlangıç ceza oranı, özellikle, ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı gözetilmek suretiyle belirlenir.

(3) Başlangıç ceza oranı;

a) Bir yıldan uzun, iki yıldan kısa süren ihlallerde beşte biri oranında,
b) İki yıldan uzun, üç yıldan kısa süren ihlallerde beşte ikisi oranında,
c) Üç yıldan uzun, dört yıldan kısa süren ihlallerde beşte üçü oranında,
ç) Dört yıldan uzun, beş yıldan kısa süren ihlallerde beşte dördü oranında,
d) Beş yıldan uzun süren ihlallerde bir katı oranında, artırılır."

hükümleri göz önünde bulundurulmalıdır.

(707) Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci ve ikinci fıkrası uyarınca başlangıç ceza oranının belirlenmesinde ilgili teşebbüslerin *"ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı"* gibi hususların dikkate alınması gerekmektedir.

(708) Bu kapsamda tarafın savunmasında yer verdiği ilk husus ihlalin niteliğinin kartel olarak nitelendirilmemesi gerektiğine ilişkindir. BATIBETON tarafından bu hususa ilişkin yerinde incelemelerde elde edilen ve soruşturmaya dayanak teşkil eden bulguların 4054 sayılı Kanun kapsamında diğer ihlaller kapsamında değerlendirilebileceği belirtilse de daha önce de açıklandığı üzere, BATIBETON'un rakipleriyle fiyat tespitinde ve bölge/müşteri paylaşımında bulunmak yoluyla yatay nitelikte bir anlaşma içerisinde olmasını içeren bir eylemin söz konusu olması nedeniyle, bu eylemlerin Kurul içtihadında kartel olarak değerlendirildiği; bu itibarla bu hususun teşebbüs hakkında takdir edilecek başlangıç ceza oranının belirlenmesinde göz önünde tutulacağı değerlendirilmiştir.

(709) Bununla birlikte mülga Yönetmelik kapsamında yapılan değerlendirmeler ile oluşturulan ve tarafa gönderilen Soruşturma Raporu'nda BATIBETON hakkında mülga Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca Kurul karar tarihinden bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirinin %2'si ile %4'ü arasında bir temel para cezasına esas oranın belirlenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Temel para cezasının tespitine ilişkin olarak hangi Yönetmelik'in soruşturma tarafı teşebbüslerin lehine olduğu hususunun yeni Ceza Yönetmeliği'nde temel para cezasının tespitine yönelik alt sınırların kaldırıldığı da göz önüne alındığında temel para cezası oranının her halükarda mülga yönetmelikte karteller için öngörülen %4'lük temel para cezası oranını aşmaması gerektiği değerlendirilmiştir.

İlgili Coğrafi Pazardaki Faaliyetlerin Oldukça Sınırlı Olduğu Savunması ve Savunmaya İlişkin Değerlendirme

(710) BATIBETON tarafından temel para cezasının belirlenmesine yönelik öne sürülen ikinci husus, ihlal isnadı yapılan dönemde ilgili coğrafi pazardaki faaliyetlerinin çok sınırlı olduğu, BATIBETON'a atfedilebilecek ciro döneminin de oldukça sınırlı bir alana teşmil ettiği, BATIBETON'un nihai müşteriye yaptığı satışın yok denecek kadar az olduğu, Soruşturma Raporu'nda yapılan ekonomik araştırma sonucunda ihlalin tarafı olduğu iddia edilen teşebbüslerin fiyatları arasında bir örtüşmenin tespit edilemediği, hiçbir şekilde kabul anlamına gelmemek kaydıyla bir ihlal isnadı yapılacaksa dahi bu ihlalin sonucunda gerçekleşen zararın ağırlığının son derece düşük olacağı, bütün bu gerekçelerle temel idari para cezası oranının en alt sınırdan belirlenmesi gerektiğine ilişkindir.

<u>Değerlendirme</u>

(711) Bu kapsamda teşebbüsün faaliyet gösterdiği Aydın Merkez/Efeler-Söke bölgesindeki son üç yıldaki pazar paylarının incelenmesinde fayda bulunmaktadır. BATIBETON'un ihlalin gerçekleştiği dönemde incelemeye konu faaliyetlere ilişkin Aydın Merkez/Efeler ve Söke ilçeleri merkez alınarak çizilen bölgelerin kesiştiği alanlarda kalan teşebbüsler ile sınırlı ilgili coğrafi pazardaki pazar paylarının sırasıyla; 2020 yılı için %(.....), 2021 yılı için %(.....), 2022 yılı için %(.....) ve 2023 yılının ilk dört ayı için %(.....) olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla BATIBETON'un ilgili coğrafi bölgedeki pazardaki gücünün

görece düşük olduğu, buna bağlı olarak BATIBETON tarafından gerçekleştirildiği tespit edilen ihlalin pazarda doğurabileceği muhtemel zararın etkisinin sınırlı olduğu ve bu hususun teşebbüs hakkında takdir edilecek temel para cezasının belirlenmesinde göz önünde tutulacağı değerlendirilmiştir.

İhlalin Süresine İlişkin Savunmalar ve Savunmalara Yönelik Değerlendirmeler

(712) Teşebbüs tarafından yapılan savunmada özetle;

- Soruşturma Raporu'nda BATIBETON'un 24.01.2018 ile 24.03.2023 tarihleri arasında anlaşma yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğinin iddia edildiği, 24.01.2018'in başlangıç tarihi olarak alınmasının sebebinin Bulgu-90 olduğu, anılan bulguda ASBETON çalışanlarının kendi aralarında yazıştığı, Soruşturma Raporu'nda bu bulgunun, özellikle Bulgu-10, 106, 115, 245 ile birlikte bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilerek BATIBETON'un ASBETON ve BOYLULAR GIDA ile birlikte hazır beton firmaları arasında yapılan bir anlaşmaya dâhil olduğunun ve bu yolla rekabeti sınırladığının iddia edildiği, dolayısıyla Soruşturma Raporu'nda da esasen isnat olunan ihlalin başlangıç tarihine esas alınan Bulgu-90'ın tek başına ihlale yönelik herhangi bir muhtevasının olmadığının tespit edildiği, aksi durumda Bulgu-90'ın diğer delillerle birlikte değil, tek başına ihlali gösterir nitelikte değerlendirilmesi gerektiği,
- İhlalin süresini beş yılın üstüne çıkaran Bulgu-90'ın birlikte değerlendirildiği en yakın tarihli bulgu ile arasında 3 yıl 2 aylık bir zaman diliminin bulunduğu, Soruşturma Raporu'nda bu hususun gerekçelendirilmesi için "devam eden tek bir ihlal" kavramının kullanıldığı,
- Kavrama ilişkin AB rekabet hukuku içtihadında, Genel Mahkeme'nin ihlalin süresinin bir ihlalin asli bir unsuru olduğunu ve bu konudaki ispat yükümlülüğünün Komisyon'a ait olduğunu açıkça tespit ettiği, bu kapsamda Komisyon'un bir ihlalin süresini doğrudan ortaya koyan bir delil yoksa en azından ihlalin belirli iki tarih arasında kesintisiz olarak devam ettiğinin kabul edilebilmesi için zaman açısından yeterince yakın olgulara ilişkin kanıtların sunulması gerektiği, Genel Mahkeme'nin iki bulgu arasında beş aylık bir süre olmasını dahi ihlalin kesintisiz devam ettiğinin kabulü için fazla uzun bularak Komisyon kararını bozduğu,
- Genel Mahkeme'nin aynı amaca yönelik eylemler arasındaki sürenin makul olmayacak kadar uzun olması halinde devam eden tek bir ihlal tespitini hukuka aykırı bulduğu, dolayısıyla iki delil arasındaki kronolojik bağ azaldıkça ihlalin kesintisiz devam ettiği çıkarımının yapılamayacağı ve ancak kesintili tek bir ihlalden söz edilebileceği, Genel Mahkeme'nin *FSL*[238] kararında bir teşebbüsün ihlale katılımının kesintiye uğradığı ancak kesintiden önce ve sonra aynı tek amacı izlediğinin kabul edilebildiği hallerde, bu ihlalin "tekrarlanan" olarak sınıflandırılabileceğinin ifadel edildiği,
- AB rekabet hukuku içtihadı uyarınca bir teşebbüsün devam eden tek bir ihlalden hukuken sorumlu tutulmasının unsurlarının (i) rekabeti kısıtlamaya yönelik tek bir ortak amaca ilişkin bir genel planın olması, (ii) teşebbüsün söz konusu genel

[238] Case T 655/11 *FSL and Others v Commission,* Judgment of the General Court (Second Chamber), ECLI:EU:T:2015:383 para. 484, Erişim Linki: https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=165049&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2048228, Erişim Tarihi: 12.12.2024.

planın farkında olması veya genel planı öngörebilecek durumda olması ve (iii) teşebbüsün bu genel plana katılma niyetinin olması şeklinde sıralanabileceği, ayrıca Genel Mahkeme tarafından fiyat tespitinin tüm fiyat kartellerinde ortak bir amaç olduğu ve bunun tek başına ortak amacın varlığına işaret etmeyeceğinin de belirtildiği[239], dolayısıyla ortak amacın fiyatların birlikte tespit edilmesi veya rekabetin kısıtlanması gibi genel nitelikte olmayacağı,

- Devam eden tek bir ihlale ilişkin Kurulun *Yonga Levha I*[240] ve *Yonga Levha II*[241] kararlarında AB rekabet hukuku içtihadının benimsendiği ve "tek bir çerçeve anlaşma" ve "bu anlaşmanın uygulanmasını gösterir mutabakatlar" bulunduğu değerlendirilerek tek bir ihlal tespitinde bulunulduğu, *Beyaz Et*[242] kararında ise farklı tarihlerde aynı pazara ve aynı amaca yönelik yapılan anlaşmaların devam eden tek bir ihlal niteliğinde olduğu tespit edildiği ve "devam eden tek bir uzlaşma" yaklaşımı sayesinde delillerin bir bütün olarak değerlendirildiği, birlikteliğin varlığı ve belirgin özelliklerinin ortaya koyulduğu ve aksini gösteren bir kanıt olmadıkça ilgili teşebbüslerin sürece katıldığının varsayıldığı ancak kararda ortak bir genel amacın veya tek bir çerçeve anlaşmanın olup olmadığının tartışılmadığı, hâlbuki AB rekabet hukukunda fiyat tespitinin tüm fiyat kartellerinde ortak amaç olarak kabul edilmesinin tek başına yeterli görülmediği,
- Kurulun *12 Banka*[243] kararında delil niteliğindeki belgelerin bütüncül bir yaklaşım ile incelendiği ve bir teşebbüsün bankalar arasında devam eden tek bir uzlaşmanın tarafı sayılırken ilgili teşebbüs hakkında bulunan tüm belgelerin bir arada değerlendirildiği, kararda ihlalin süresinin tespit edilebilen ilk ve son belgeler esas alınmak suretiyle 2007-2011 yılları arası olarak belirlendiği, söz konusu kararın Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu (DİDDK) tarafından iptal edildiği[244] ve DİDDK kararında AB rekabet hukukunda verilen kararlara atıf yapıldığı, bu durumda devam eden tek bir ihlal kavramı için Türk rekabet hukukunda da AB rekabet hukukundaki esasların dikkate alındığı, tek bir ihlal kavramının uygulanabilmesi için ilgili teşebbüsün çerçeve anlaşma veya ortak plandan haberdar olduğunun ya da en azından bu durumu bilebilecek durumda olduğunun makul şüphenin ötesinde bir ispat standardıyla ortaya koyulması gerektiği, ispat yükünün Kurum üzerinde olduğu, bunun için de çeşitli anlaşmaların bir plan dâhilinde gerçekleştiğine dair irtibatın kurulması gerektiği,
- Devam eden tek bir ihlal kavramına ilişkin bütün açıklamalar ışığında Bulgu-90'ın birlikte değerlendirildiği belirtilen en yakın tarihli bulgu (Bulgu-106) ile arasında 3 yıl 2 ay olduğu, AB rekabet hukuku içtihadında eylemler arasındaki bu denli makul olmayacak kadar uzun sürelerin devam eden tek bir ihlalin varlığını kabul etmek için yeterli görülmediği,
- Bulgu-90'ın ASBETON çalışanlarının kendi arasında gerçekleştirdiği bir iç yazışma olduğu, bu yazışmanın tek başına BATIBETON'un herhangi bir kartelin tarafı olduğunu gösterecek nitelikte olmadığı gibi herhangi bir eyleme dair

---

[239] Case T-446/05 *Amann & Söhne GmbH & Co. KG and Cousin Filterie SAS v Comission*, Judgment of the General Court (Fifth Chamber)ECLI:EU:T:2010:165, para. 96, Erişim Linki: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62005TJ0446, Erişim Tarihi: 12.12.2024.
[240] 06.09.2002 tarih ve 02-53/685-278 sayılı Kurul kararı.
[241] 25.02.2003 tarih ve 03-12/135-63 sayılı Kurul kararı.
[242] 25.11.2009 tarih ve 09-57/1393-362 sayılı Kurul kararı.
[243] 08.03.2013 tarih ve 13-13/198-100 sayılı Kurul kararı.
[244] DİDDK, T. 31.05.2021, E. 2019/2391, K. 2021/1106 sayılı kararı.

içeriğe dahi haiz olmadığı, buna rağmen Soruşturma Raporu'nda Bulgu-90'ın üçüncü taraf teşebbüsler arasında 3 yıl 2 ay sonra gerçekleşen bir yazışma (Bulgu-106) ile ilişkilendirilerek ihlalin süresinin 5 yıldan uzun olduğunu göstermek için kullanıldığı, ihlalin süresi için devam eden tek bir ihlal kavramına başvurulduğu, DİDDK'nın kararında da vurgulandığı üzere bu iki yazışmanın aynı çerçeve anlaşmanın veya ortak planın bir parçası olduğuna ilişkin irtibatının kurulması gerektiği,

- Bir an için ve tamamen farzımuhal olarak Bulgu-106, 10, 115, 245'teki yazışmaların bir kartel anlaşmasını gösterdiği kabul edildiğinde dahi Soruşturma Raporu'nda 3 yıl 2 ay önce başka bir teşebbüs bünyesinde gerçekleşen bir yazışmanın aynı çerçeve anlaşmanın veya ortak planın parçası olduğuna dair nasıl bir bağlantı kurulduğunun açık olmadığı, Soruşturma Raporu'nda bu konuyla ilgili sadece "*Bulgu-90, Batıbeton hakkında elde edilen diğer bulgular ile birlikte bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde*" ifadesine yer verildiği ve bunun dışında hiçbir açıklama bulunmadığı, AB rekabet hukuku ve DİDDK kararı sonrasında teşebbüslerin devam eden tek bir ihlalden sorumlu tutulabilmesi için tek bir çerçeve anlaşma veya ortak plan dâhilinde belirli bir koordinasyon içerisinde hareket ettiğinin ve ihlale katılan teşebbüslerin anılan çerçeve anlaşma veya ortak plandan haberdar olduğunun makul şüphenin ötesinde bir ispat standardı ile ortaya koyulması gerektiği, nihai olarak "*delillerin bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirmesi*" ifadesinin bu yazışmalar arasında hiçbir bağ kurmadığı ve Bulgu-90'ın devam eden tek bir ihlal kavramı yoluyla ihlalin başlangıç tarihi olarak esas alınamayacağı,
- Soruşturma Raporu'nda yer verilen bulguların birçoğunda yalnızca BATIBETON çalışanlarının isminin geçtiği ve salt bu nedenden ötürü BATIBETON'un da ihlalin parçası olduğu çıkarımının yapıldığı, BATIBETON'un bu bulgulardaki yazışmalardan haberdar olmadığı, Soruşturma Raporu'nda da aksi yönde bir delil mevcut olmadığı için BATIBETON'u devam eden tek bir ihlalden sorumlu kılmanın mümkün olmayacağı, bir teşebbüsün isminin üçüncü kişiler arasındaki yazışmalarda geçmesinin o teşebbüsün bu yazışmalardan haberdar olduğu ya da haberdar olması gerektiği şeklinde yorumlanamayacağı,
- Bu yaklaşımın benimsenmesi halinde, örneğin 10 yıl önce ASBETON ile BATIBETON arasında geçen ve ihlal içermeyen bir yazışmanın, ileride ortaya çıkan başka bir yazışmayla birlikte değerlendirilerek ihlalin süresinin 10 yılın üzerine çıkarılmasının dahi mümkün olacağı, bu durumun en kritik yansımasının idari para cezasına değil muhtemel tazminat davalarına olacağı, tazminat davalarında Yargıtay içtihadı çerçevesinde bağlayıcı etki yaklaşımının hukuka aykırılığın tartışılmasını engellediği, bu durumun Türk hukukundaki üç kat tazminat sorumluluğu dikkate alındığında hukuk güvenliğini tehlikeye atan sorunlu bir yaklaşım olacağı,
- Bulgu-245 ile ilgili olarak yapılan açıklamalarda değinildiği üzere ileri sürülen ihlal ile bulgulardan yapılan çıkarımların birbiriyle çeliştiği, buna rağmen bütün bulguların sadece tarihleri baz alınarak tek bir ihlalin 5 yıl boyunca devam ettiği şeklinde yorumlandığı, devam eden tek bir ihlal tespitinin bunun makul şüphenin ötesinde bir ispat standardıyla ortaya koyulması gerektiği, ispat yükünün Kurum üzerinde olduğu, ancak Soruşturma Raporu'nda sadece bulguların "birlikte değerlendirildiği"nin ileri sürüldüğü,

- Nihai olarak salt bulgu tarihlerinden hareketle, aradaki sürenin uzunluğu ve bulguların tek başına niteliği dikkate alınmaksızın BATIBETON'un beş yıldan fazla süredir ihlalin tarafı olduğu ve bu sebeple idari para cezasında bir kat artırım yapılmasının kabul edilmeyeceği, ikinci bulgudan tam üç yıl iki ay önce elde edilen ilk bulgunun BATIBETON'u suçlayıcı bir yönü olmadığı ve buradan hareketle iki ayrı eylemin bulunduğunun söylenemeyeceği, hiçbir şekilde kabul anlamına gelmemek kaydıyla BATIBETON hakkında ceza tesis edilse dahi ihlal süresinin beş yılın altında kaldığı kabul edilerek uygulanacak cezada bir kat oranında artırım uygulanmaması gerektiği,

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(713) Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasında ise ihlalin süresinin temel para cezasının tespitinde dikkate alınacağı öngörülmektedir. Anılan hükme göre temel para cezası; bir yıldan uzun, iki yıldan kısa süren ihlallerde beşte biri oranında, iki yıldan uzun, üç yıldan kısa süren ihlallerde beşte ikisi oranında, üç yıldan uzun, dört yıldan kısa süren ihlallerde beşte üçü oranında, dört yıldan uzun, beş yıldan kısa süren ihlallerde beşte dördü oranında, beş yıldan uzun süren ihlallerde bir katı oranında artırılacaktır.

(714) Teşebbüs tarafından ihlalin süresine ilişkin yapılan savunmalarda özetle, salt bulgu tarihlerinden hareketle aradaki süre ve bulguların tek başına niteliği dikkate alınmaksızın BATIBETON'un beş yıldan fazla süredir ihlalin tarafı olduğu ve bu sebeple idari para cezasında bir kat artırım yapılmasının kabul edilmeyeceği, ikinci bulgudan üç yıl iki ay önce elde edilen ilk bulgunun BATIBETON'u suçlayıcı bir yönünün olmadığı ve buradan hareketle iki ayrı eylemin varlığından da söz edilemeyeceği, hiçbir şekilde kabul anlamına gelmemek kaydıyla BATIBETON'a ceza verilmesi halinde dahi ihlal süresinin beş yılın altında kaldığı kabul edilerek uygulanacak cezada bir kat oranında artırım uygulanmaması gerektiği ifade edilmiştir.

(715) Burada değinilmesi gereken ilk husus hem Türk rekabet hukuku hem de AB rekabet hukuku uygulamalarında benimsenen devam eden tek bir ihlal yaklaşımıdır. Bir ihlal, ayrı ihlaller olarak kabul edilen gizli anlaşmalar ve uyumlu eylemlerin yanı sıra birbirini takip eden eylemler ya da devam eden bir fiil/uygulama sonucunda da ortaya çıkabilmektedir. Farklı görünümler arz eden eylemlerin kapsamlı/toplu bir planın parçası olması halinde ve bu eylemlerin ortak pazarda rekabeti kısıtlamaya yöneliktek bir amacı bulunması durumunda, söz konusu eylemler bütün/tam bir ihlalin parçası olarak kabul edilebilecektir. Bu kapsamda ABAD'ın *Polypropylen*[245] kararı önemli emsal kararlar arasında yer almaktadır. ABAD ilgili kararıyla, ortak bir plan çerçevesinde aynı ekonomik amaca yönelen, zamana yayılmış anlaşma/uyumlu eylemleri tek bir ihlal olarak sınıflandırmıştır. Benzer yaklaşım Kurulun 25.03.2021 tarihli ve 21-17/208-86 sayılı kararında da benimsenmiştir.

(716) Kartel faaliyetlerinin devam eden tek bir ihlal olarak nitelendirilebilmesi için, söz konusu faaliyetlerin iki tarih arasında kesintisiz bir şekilde devam ettiğinin ortaya konulması gerekmektedir[76]. Bununla birlikte yargı içtihadında, ihlalin kesintisiz bir şekilde devam edip etmediğinin tespitinde Komisyon'a belirli bir takdir yetkisi tanındığı görülmektedir. Bu doğrultuda, ihlalin süresini doğrudan ortaya koyan birincil delillerin bulunmaması halinde, iki tarih arasında ihlalin devam ettiğini gösteren makul sebeplerin ortaya konulması yeterli kabul edilmektedir. Bir başka ifadeyle, "ihlalin başlangıcı ile sona

[245] Case C-49/92P

erdiği tarih" arasındaki dönemin tamamına ilişkin birincil delillere ulaşılması çoğu zaman güç olduğundan, hakkında delil bulunmayan dönemlerde de ihlalin devam ettiğini kabul etmeye yetecek objektif ve tutarlı delillerin varlığı durumunda kartelin kesintisiz olarak devam ettiği varsayılmaktadır. Nitekim *Aalborg Portland*[77] kararında ABAD, mutabakatlar arasında birkaç aylık sürenin bulunmasının önem arz etmediğini belirtmiştir.

(717) Öte yandan kartellerin doğası gereği, teşebbüslerin faaliyetlerinin dönem dönem durgunlaşması mümkün olmakla birlikte, bu durumun kartelin son bulduğu anlamına gelmediği, teşebbüsler arasındaki danışıklılığın bazı dönemlerde daha az görünür olması yahut bazı dönemlere ilişkin sınırlı sayıda belgeye ulaşılması veya teşebbüsler arasındaki iletişimin dönem dönem azalması muhtemeldir. Bununla birlikte, belirli bir döneme ilişkin hiçbir delilin elde edilemediği yahut kartel faaliyetlerine ara verildiği kanaatine varıldığı durumlarda, ihlalin devam eden tek bir ihlal olarak nitelendirilip nitelendirilemeyeceği ayrıca değerlendirilmelidir.

(718) *Industrial and Medical Gases*[246] kararında, 1989-1991 yılları ile 1993-1997 yılları arasındaki dönemlere ilişkin deliller elde eden Komisyon, her iki dönemde gerçekleşen kartel faaliyetlerinin konusunun aynı olduğuna kanaat getirmekle birlikte, 1991-1993 yılları arasında ihlalin devam ettiğini gösterecek türden herhangi bir delile sahip olmadığını belirtmiştir. Bu doğrultuda, kartelin ilk dönemine yönelik zamanaşımı savunmasını kabul eden Komisyon, ihlalin süresini 1993 yılı itibarıyla başlatmıştır. Buna karşın *Marine Hoses*[247] kararında Komisyon, farklı bir tutum izlemiştir. Kartel faaliyetlerine iki yıldan uzun bir süreliğine ara verildiğini tespit eden Komisyon[248], kartel faaliyetlerinin ilk dönemi ile ikinci dönemini karşılaştırmış ve her iki ihlalin taraf, amaç, coğrafi kapsam ve izlenen yöntemler bakımından aynı olduğu sonucuna ulaşarak[249] devam eden tek bir ihlalin varlığına kanaat getirmiştir. İlgili kararda Komisyon somut olayda devam eden tek bir ihlal olduğunu belirterek zamanaşımı savunmasını reddetmiş, ancak teşebbüslere verilen cezada belge elde edilemeyen dönemi hesaba katmamıştır. Kararı yargı yolunda inceleyen Genel Mahkeme ise ihlalin devam eden tek bir ihlalden ziyade "tekrarlı bir ihlal" olarak karakterize edilmesi gerektiğini belirterek zamanaşımı savunmasını reddetmiştir. Benzer şekilde Genel Mahkeme'nin *FSL*[250] kararında da, bir teşebbüsün ihlale katılımının kesintiye uğradığı kabul edilebilmekle birlikte, kesintiden önce ve sonra tek bir amacı izlediği tespit ediliyorsa, bu ihlalin tekrarlanan olarak sınıflandırılabileceği belirtilmiştir.

(719) Dosya kapsamında BATIBETON'a yönelik ihlal isnadına dayanak teşkil eden en eski tarihli belge, Bulgu-90'da yer alan 24.01.2018 tarihli belgedir. Teşebbüs hakkında ihlal isnadında bulunulan en yeni tarihli belge ise Bulgu-217'ye konu olan 24.03.2023 tarihli yazışmadır. İki dönemdeki anlaşma/uyumlu eylemlere bakıldığında, Aydın ilinde faaliyet gösteren bir grup hazır beton firmasının Efeler-Söke coğrafi pazarında "çay"

---

[246] *Industrial and Medical Gases* kararı [2003] OJ L 84/1, para. 387-388 (ERSOY, B. (2015), Rekabet Hukukunda Devam Eden Tek Bir İhlal Yaklaşımı, s. 23)
[247] *Marina Hoses* kararı, Case COMP/39.406 [2009], para 295 (ERSOY, B. (2015), Rekabet Hukukunda Devam Eden Tek Bir İhlal Yaklaşımı, s. 24)
[248] Komisyon, kartel faaliyetlerine ara verilen dönemde bazı teşebbüslerin karteli canlandırmak amacıyla birtakım temaslar gerçekleştirdiğini tespit etmişse de, söz konusu döneme ilişkin olarak herhangi bir ihlal değerlendirmesi yapmamıştır.
[249] Industrial and Medical Gases [2003] OJ L 84/1, para. 296
[250] Case T 655/11 *FSL and Others v Commission,* Judgment of the General Court (Second Chamber), ECLI:EU:T:2015:383 para. 484, Erişim Linki: https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=165049&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2048228, Erişim Tarihi: 12.12.2024.

ya da “masa” olarak tabir ettikleri toplantılarda bir araya gelerek hangi teşebbüsün hangi bölgelerdeki müşterilere satış yapacağını tespit ettikleri, belirledikleri müşteri isimlerini aralarındaki paylaşım listesine ekledikleri, bununla birlikte birbirlerinin devam eden işlerine de girmemek konusunda yüksek fiyat teklifi verme veya hiç teklif vermeme yoluyla uzlaştıkları, buna ek olarak ilgili toplantılarda ürünlerin hangi fiyat üzerinden satılacağının belirlendiği, teşebbüslerin belirlenen hususlara aykırı hareket edip etmediklerinin de takip edildiği, dolayısıyla çeşitli anlaşmaların ortak bir plan dâhilinde tek bir amaca yönelik olarak gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

(720) Nitekim ilk bulgu olan Bulgu-90 kapsamında ilgili toplantılara kimlerce katılım sağlandığı, toplantının tarihi, toplantının konusu, toplantıda görüşülen hususlar ve toplantıda alınan kararların açık olması, bir sonraki bulguda (Bulgu-122) ve devamında benzer çok sayıda toplantı yazışmalarının bulunması, BATIBETON ile diğer teşebbüslerin kartelin kapsadığı coğrafi bölgenin aynı olması, aynı yapıda ürün ve hizmetin olması ve ihlal taraflarının zaman zaman değişmekle birlikte benzerlikler göstermesi hususları birlikte değerlendirildiğinde, tüm bulguların esasında aynı yöntem ve amaçlarla gerçekleştiğini göstermektedir.

(721) Dosya kapsamında BATIBETON hakkında elde edilen bulguların aynı amaca yönelik bir anlaşmanın varlığına işaret ettiği ve ihlalin vuku bulduğu pazarların farklılaşmadığı dikkate alındığında, teşebbüs hakkında ihlal isnadında bulunulan ilk ve son belge tarihleri arasındaki sürenin beş yıl iki ay olduğu görülmektedir. Bu itibarla ilgili ihlallerin taraf, amaç, piyasa ve izlenen yöntemler bakımından aynı olduğu ve devam eden tek bir ihlalin söz konusu olduğu değerlendirilebilecektir. Öte yandan konuyla ilgili olarak Komisyon’un *“Marina Hoses”* kararı ile Genel Mahkeme’nin *“FSL”* kararı kapsamında “tekrarlı ihlal” *(single repeated infringement*) yaklaşımının da geliştirildiği görülmektedir. İlgili kararlardan *“Marina Hoses”* kararı ile Komisyon somut olayda devam eden tek bir ihlal olduğunu belirterek zamanaşımı savunmasını reddetmiş, ancak teşebbüslere verilen cezada belge elde edilemeyen dönemi hesaba katmamıştır. Ek olarak ilgili kararda ihlalin “tekrarlı bir ihlal” olarak da nitelendirilebileceğini belirtmiştir. Genel Mahkeme’nin *FSL* kararında da bir teşebbüsün ihlale katılımının kesintiye uğradığı ve teşebbüsün bu kesintiden önce ve sonra ihlale katıldığı kabul edilebiliyorsa, devam eden ihlal durumunda olduğu gibi, kesintiden önce ve sonra izlediği tek bir amaç varsa, bu ihlalin tekrarlanan olarak sınıflandırılabileceği belirtilmiştir.

(722) Somut olay bakımından da benzer bir durumun söz konusu olduğu, bu çerçevede ilk belge ve son belge arasında yaklaşık 5 yıl 2 aylık bir sürenin bulunduğu, 24.01.2018 tarihli ilk belge ile 04.09.2020 tarihli ikinci belge arasında 2 yıl 7 aylık bir süre bulunması ve bu döneme ilişkin teşebbüsün davranışlarını ortaya koyan herhangi bir delile ulaşılamamış olması nedeniyle, söz konusu 2 yıl 7 aylık sürenin ihlale ilişkin toplam süreden çıkarılabileceği, sonuç olarak BATIBETON tarafından gerçekleştirilen ihlale ilişkin sürenin 2 yıl 7 aylık bir döneme tekabül ettiği değerlendirilmiştir[251]. Bu kapsamda, ihlalin süresinin iki yıldan uzun üç yıldan kısa olduğu değerlendirildiğinden BATIBETON bakımından başlangıç ceza oranının yeni Ceza Yönetmeliği’nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi uyarınca beşte ikisi (%40) oranında artırılarak belirlenebileceği, dolayısıyla teşebbüsün ihlalin 5 yıldan uzun sürmediğine ilişkin

[251] Dosya kapsamında ihlale yönelik bulguların 24.01.2018 ve 04.09.2020-24.03.2023 tarihlerine ilişkin olduğu görülmektedir. Yukarıda benimsenin yaklaşımın aksine Kurul tarafından devam eden bir ihlalden ziyade iki ayrı ihlalin mevcut olduğu değerlendirmesi yapıldığında da ilk döneme ilişkin tek belge 24.01.2018; ikinci döneme ilişkin bulgular 04.09.2020-24.03.2023 tarihli olacağından ihlal süresi 2 yıl 6 ay 21 gün olarak hesaplanacak ve ihlal süresi yine iki ile üç yıl arasına tekabül edecektir.

savunmasının kabul edilebilir olduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla yeni Ceza Yönetmeliği'nin teşebbüs lehine sonuç doğurduğu görüldüğünden yeni Yönetmelik hükümleri kapsamında başlangıç ceza oranında artırıma gidilmesi gerektiği sonucuna varılmştır.

Hafifletici Sebeplerin Varlığı ve Takdirine Dair Savunmalar ve Savunmalara Yönelik Değerlendirmeler

(723) BATIBETON tarafından yapılan savunmada özetle;

- Hafifletici unsurların Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinde düzenlendiği ve sınırlı sayıda olmadığı, idari para cezasında yapılacak indirim oranının nihai takdirinin Kurul uhdesinde olduğu, var olan bir hafifletici sebebin göz ardı edilmesinin Kurulun tesis edeceği idari işlemin sakatlanmasına sebebiyet verebileceği, ceza politikası açısından temel amacın caydırıcılığı sağlamak olduğu dikkate alınırsa ceza miktarının da bu amaca göre belirlenmesi ve özellikle hafifletici unsurların dikkate alınması gerektiği, aksi takdirde cezalandırmanın amacına aykırı olacak şekilde aşırı caydırıcılığın gündeme geleceği, BATIBETON açısından mevcut olduğu değerlendirilen hafifletici sebeplerin ceza tayin edilirken ayrı ayrı dikkate alınmasının ve beş ayrı indirim sebebinin de uygulanmasının talep edildiği,
- İlk hafifletici sebebin BATIBETON'un Aydın iline satış yaptığı Aydın beton tesisinin, BATIBETON'un toplam cirosu içerisindeki yerinin oldukça sınırlı olduğu, Soruşturma Raporu'nda BATIBETON bakımından bu indirim sebebinin uygulanması gerektiği sonucuna ulaşıldığı ve bu sebeple ilave açıklamaya gerek olmadığı,
- İkinci hafifletici sebebin BATIBETON'un zarar ediyor olması olduğu, yüksek sınırdan ceza uygulanmasının cezanın aşırı caydırıcı olması sonucunu doğuracağı, başka bir açıdan ihlalden elde edilen gelirin ciro içerisinde düşük bir paya sahip olması halinin de kıyasen uygulanabileceği, BATIBETON'un uzun bir dönem gelir elde etmediği, faaliyet döneminde ise önemli bir zararının mevcut olduğu, BATIBETON'un ticari faaliyetlerinde zarar etmesinin de aşırı caydırıcılığın oluşmaması adına bir hafifletici sebep olarak dikkate alınması gerektiği, BATIBETON'un 2022 yılı finansal verileri incelendiğinde elde edilen toplam gelire göre dağıtılmasına karar verilebilecek karının bulunmadığı ve hatta zararın önemli seviyede olduğunun hemen ilk bakışta fark edilebileceği, bu itibarla anılan durumun da bir hafifletici unsur olarak dikkate alınarak mümkün olan en üst sınırdan indirim yapılmasına karar verilmesinin talep edildiği, Kurulun da teşebbüslerin piyasadaki konumunu bir indirim sebebi olarak kabul ettiği muhtelif kararlarının[252] olduğu,
- Üçüncü hafifletici sebebin incelemeye yardımcı olunması olduğu, Kurulun Ceza Yönetmeliği'ndeki düzenleme doğrultusunda *incelemeye yardımcı olunmasını* yasal yükümlülüklerin ötesinde yardımcı olmak şeklinde yorumladığı ve yasal yükümlülükler kapsamında yapılan faaliyetleri prensip olarak hafifletici unsur kapsamında mütalaa etmediği, bununla birlikte ilgili teşebbüs tarafından sunulan belgelerin veya yetkililerin inceleme esnasındaki açıklamalarının ihlal tespiti açısından yönlendirici olması halinde hafifletici unsur kapsamında değerlendirmede bulunduğu[253], BATIBETON tarafından yasal yükümlülüklerinin

[252] 07.07.2022 tarihli ve 22-32/508-205 sayılı Kurul kararı.

[253] 10.11.2022 tarih ve 22-51/753-312 sayılı, 08.12.2022 tarih ve 22-54/834-344 sayılı, 30.09.2021 tarih ve 21-46/671-335 sayılı, 09.07.2020 tarih ve 20-33/439-196 sayılı, 11.08.2014 tarih ve 14-27/556-239

ötesinde Kurum personelleri ile işbirliği içerisinde hareket edildiği ve yerinde inceleme tutanağı içeriği dikkate alındığında delillerin elde edilebileceği mecralara erişimde önemli kolaylık sağlandığı, ilgili olabileceği düşünülen tüm bilgi ve belgelerin yasal yükümlülüklerin ötesinde zamanında ve eksiksiz olarak sunulduğu, bu kapsamda yasal yükümlülüklerin ötesinde incelemeye yardımcı olunması halinin mevcut olduğu, nitekim yerinde incelemenin devamı olarak kabul edilebilecek bir aşamada sunulan bilgi ve belgeler sayesinde soruşturmanın kapsamının genişletildiği, BATIÇİM'in soruşturmaya dâhil edilmesinin BATIBETON tarafından sağlanan bilgiler sayesinde mümkün hale geldiği, bu açıdan BATIBETON'un yasal yükümlülüklerin ötesinde Kurum ile işbirliği yaptığı, anılan sebeplerle anılan hafifletici unsurun varlığı dikkate alınarak BATIBETON'a mümkün olan en üst sınırdan indirim uygulanmasına karar verilmesinin talep edildiği,

- Dördüncü hafifletici sebebin ise beton piyasasında ciddi bir alıcı gücü bulunması olduğu, bu alıcı gücünü besleyen en önemli unsurların piyasada rekabet olması ve ürünün homojen olması olarak söylenebileceği, bu sayede alıcıların çok sayıda alternatif tedarikçi seçeneğine sahip olduğu, ürün farklılaştırmasının olmamasının da tedarikçilerin hepsini alıcılar için bir seçenek haline getirdiği, bu sebeple tedarikçilerin davranışlarının alıcıların talepleri ile sınırlandırılabildiği, Kurulun alıcı gücüne ilişkin kararlarının[254] da mevcut olduğu,
- Son olarak ihlale son verilmesinin de hafifletici sebep olarak kabul edilebileceği, ikrar anlamına gelmemekle birlikte BATIBETON'un ihlale taraf olduğu kabul edilse dahi bu ihlale son verildiği, bu hususun Kurul içtihatları ışığında indirim sebebi olarak kabul edildiği[255], bu indirim sebebinin de BATIBETON için uygulanması gerektiği, somut uyuşmazlık açısından birden fazla hafifletici sebebin bir arada bulunduğu, Soruşturma Raporu'nda da bu hususun tespit edildiği, hiçbir şekilde kabul anlamına gelmemek kaydıyla BATIBETON açısından varlığı sabit olduğu ileri sürülen söz konusu hafifletici sebeplerin takdir edilerek uygulanacak cezada en üst oranda indirim yapılmasının talep edildiği

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(724) Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinin birinci fıkrasında, temel para cezasında indirim yapılmasını gerektirebilecek haller; yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi haricinde, yerinde incelemenin daha kısa sürede tamamlanmasını veya daha etkin şekilde gerçekleştirilmesini sağlayan fiziksel ve/veya teknik imkânların sunulması suretiyle ya da yerinde inceleme esnasında inceleme konusuyla bağlantılı olan ilave bilgi veya belgelerin incelenen taraflarca kendiliğinden sunulması suretiyle yerinde incelemeye yardımcı olunması, ihlalde diğer teşebbüslerin zorlamasının bulunması, ihlale katılımın sınırlı olması ile ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının düşük olması şeklinde sayılmıştır.

(725) BATIBETON'un savunmasında, hafifletici unsur olarak dikkate alınması talep edilen karlılık oranlarının çok düşük olması veya zarar edilmesi, alıcıların alıcı gücünün

sayılı Kurul kararları.

[254] 28.09.2023 tarih ve 23-46/869-307 sayılı ve 09.03.2023 tarih ve 23-13/212-68 sayılı Kurul kararları.

[255] 26.03.2020 tarih ve 20-16/231-112 sayılı, 11.03.2021 tarih ve 21-13/174-75 sayılı ve 19.03.2020 tarih ve 20-15/215-107 sayılı Kurul kararları.

bulunması, yüksek tutarlı bir cezanın Ceza Yönetmeliği ile hedeflenen amacı aşacağı ve ihlale son verildiğine yönelik ileri sürülen hususların Ceza Yönetmeliği'nde belirtilen indirim halleri ile örtüşmediği değerlendirilmiştir. Ayrıca, yerinde inceleme sürecinde işbirliği içerisinde hareket edilmesi, yerinde inceleme esnasında delillerin elde edilebileceği mecralara erişimde kolaylık sağlanması ve ilgili olabileceği düşünülen tüm bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz olarak sunulması hususlarının, münferit bazı Kurul kararları göz önünde bulundurulduğunda, yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesinin ötesinde yerinde incelemeye yardımcı olunması kapsamında değerlendirilebileceği belirtilmişse de somut olayda bu hususların yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi niteliğinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda söz konusu hususların BATIBETON hakkında tayin edilecek idari para cezasında indirim sebebi olarak kabul edilemeyeceği anlaşılmıştır.

(726) Bununla birlikte, yeni Ceza Yönetmeliği'nde teşebbüs tarafından yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi haricinde, yerinde incelemenin daha kısa sürede tamamlanmasını veya daha etkin şekilde gerçekleştirilmesini sağlayan fiziksel ve/veya teknik imkânların sunulması suretiyle ya da yerinde inceleme esnasında inceleme konusuyla bağlantılı olan ilave bilgi veya belgelerin incelenen tarafça kendiliğinden sunulması suretiyle yerinde incelemeye yardımcı olunması da hafifletici neden olarak sayılmıştır. Bu kapsamda söz konusu husus yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında ele alındığında, yerinde inceleme esnasında teşebbüste hazır bulunmayan bazı şirket çalışanlarına ait telefonlara ve e-posta hesaplarına uzaktan erişim sağlanması konusunda, teşebbüs bünyesindeki bilişim personeli ile yetkili teşebbüs avukatları tarafından gerekli teknik imkanların inceleme heyetine hızlı şekilde sunulduğu, bu suretle yerinde incelemenin daha kısa sürede tamamlanmasına veya daha etkin şekilde yürütülmesine katkı sağlandığı anlaşılmaktadı. Bu itibarla söz konusu hususun, BATIBETON hakkında tayin edilecek idari para cezasında indirim sebebi olarak değerlendirilmesi uygun görülmüştür.

(727) Daha önce de ifade edildiği üzere dosya kapsamında ihlal isnadına konu edilen belgeler temel olarak Aydın hazır beton pazarına ilişkindir. BATIBETON'un Efeler hazır beton tesisinden ((.....) TL) ve Söke hazır beton tesisinden ((.....) TL) 2023 yılında elde ettiği cironun toplam (.....) TL olduğu, bu kapsamda BATIBETON'un Aydın ilinden elde ettiği 2023 yılı hazır beton cirosunun toplam cirosu ((.....) TL) içerisinde %(.....)'lik bir pay oluşturduğu göz önüne alındığında, teşebbüsün ihlale konu ilgili coğrafi pazardaki hazır beton ürünlerinden elde ettiği cirosunun toplam cirosu içindeki payının çok düşük bir paya sahip olduğu, bu doğrultuda soruşturma konusu Aydın ili özelinde yapılacak bir değerlendirme bakımından söz konusu hususun BATIBETON hakkında tayin edilecek idari para cezasında indirim sebebi olarak dikkate alınabileceği değerlendirilmiştir.

Cezaların Şahsiliği İlkesi Çerçevesinde Tekerrür Hükmünün Uygulama Alanı Bulamayacağına Yönelik Savunmalar ve Savunmalara Yönelik Değerlendirmeler

(728) Teşebbüs tarafından yapılan savunmada özetle;

- Kurulun aynı ekonomik bütünlükte olması sebebiyle BATIBETON bakımından da tekerrür hükümlerini uygulama yoluna gitmesinin hukuken kabul edilebilir görünmediği, tekerrür ile ilgili yaklaşımın aynı grupta yer alan yavru/bağlı şirketler açısından doğrudan ve kendiliğinden uygulanmasının cezalandırmanın temelinde yer alan uyarı niteliği ile bağdaşmadığı, Koç Grubu içerisinde bulunan şirketlerden birinin rekabet hukukunu ihlal ettiği gerekçesiyle idari para cezasına

muhatap olduğunda aynı ekonomik bütünlükte yer alan bir diğer şirket bakımından tekerrür sebebiyle cezanın artırılmadığı[256],

- İlaveten Kurulun piyasaların farklı olduğu durumlarda tekerrür hükümlerini uygulamadığı kararların da bulunduğu, en bilinen örneğin *Google* kararı olduğu, Google'a 19.09.2018 tarih ve 18-33/555-273 sayılı kararla (*Android* kararı) mobil işletim sistemi ve mobil uygulama ve hizmetlerini bağladığı gerekçesiyle 93 milyon TL idari para cezası uygulandığı, akabinde 13.02.2020 tarih ve 20-10/119-69 sayılı kararında (*Shopping* kararı) idari yaptırım tesis edilirken tekerrür hükümlerinin uygulanmadığı, bahsi geçen kararın sonuç kısmında Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesine herhangi bir atfın olmamasının da bu durumu tevsik ettiği,
- Yine ÇİMENTAŞ[257] hakkında 06-77/992-287 sayılı Kurul kararında, Ege Bölgesi torbalı çimento pazarında uyumlu eylem halinde fiyat tespiti ve tek elden satın alma anlaşmaları nedeniyle, 07-62/740-268 sayılı kararda ise yine çimento pazarındaki Kanun'un 4. maddesini ihlal eden eylemlerinden dolayı idari para cezası uygulanmasına karar verildiği, ayrıca, Adana Çimento[258] ve Çimsa Çimento[259] hakkında 06-29/354-86 sayılı kararda; Bolu Çimento[260] hakkında ise 06-29/354-86 sayılı ve 08-27/314-102 sayılı kararlarda Kurulun ihlal tespitinde bulunarak idari para cezası uyguladığı, ne var ki anılan teşebbüsler hakkında, 06.04.2012 tarihli ve 12-17/499-140 sayılı *Doğu-Güneydoğu Çimento* kararında önceki ihlal kararlarına rağmen Kurulun "*Yönetmelik'in 6. maddesinde ağırlaştırıcı unsurlar ihlalin tekerrürü, soruşturma kararının tebliğinden sonra kartele devam edilmesi, verilen taahhütlere uyulmaması, incelemeye yardımcı olunmaması ve diğer teşebbüslerin ihlale zorlanması olarak sıralanmıştır. Dosya kapsamında herhangi bir ağırlaştırıcı unsurun bulunmadığı kanaatine varılmıştır."* ifadeleriyle tekerrür uygulanmamasına karar verdiği,
- 12.06.2014 tarih ve 14-21/410-178 sayılı Kurul kararında Mey İçki'nin rakı pazarında hâkim durumda olduğu, satış noktalarında rakip ürün satışını engelleyen ve fiili münhasırlığa yol açan uygulamaları olduğu, geleneksel kanalda ve yerinde tüketim kanalındaki satış noktalarına rakipleri dışlayacak hedefler koyarak, bu hedeflerin gerçekleşmesi halinde indirim uyguladığı, satış noktalarında rakip teşebbüslerin ürünlerinin görünürlüğünü engellediği ve bu yolla rakiplerin faaliyetini zorlaştırarak 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi bağlamında hâkim durumunu kötüye kullandığının tespit edildiği, Kurulun 16.02.2017 tarihli ve 17-07/84-34 sayılı kararında yine aynı teşebbüs hakkında rakı pazarındaki hakim durumunu rakip firmaların faaliyetlerini zorlaştıracak şekilde kötüye kullanmasından ötürü 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği tespitinin yapıldığı, ancak 11.06.2020 tarih ve 20-28/349-163 sayılı Kurul kararında aynı teşebbüsün votka ve cin pazarındaki hakim durumunu 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal edecek şekilde kötüye kullandığı tespit edilip 12.06.2014 tarih ve 14-21/410-178 sayılı karar dikkate alınarak tekerrür hükümlerinin uygulandığı, sonraki ve daha yakın tarihli olan 16.02.2017 tarihli ve 17-07/84-34 sayılı karara ise atıf yapılmadığı, işbu teşebbüs hakkındaki

[256] Kurulun 17.01.2014 tarih ve 14-03/60-24 sayılı *Tüpraş* ve 03.08.2023 tarih ve 23-36/682-235 sayılı *Arçelik* kararı incelendiğinde tekerrür hükümlerinin uygulanmadığı anlaşılmaktadır.
[257] Kurulun 19.10.2006 tarih ve 06-77/992-287 sayılı kararı.
[258] Adana Çimento Sanayii TAŞ
[259] Adana Çimento Sanayii TAŞ
[260] Bolu Çimento Sanayii AŞ

kararın farklı piyasaların varlığı halinde tekerrür hükümlerinin uygulanmadığına anlamlı ve değerli bir örnek olduğu,

- Son olarak 28.10.2021 tarihli ve 21-53/747-360 sayılı Kurul kararında, Migros hakkında hızlı tüketim mamülleri perakendeciliği pazarında perakende fiyatlarının tespiti kartelinin bir parçası olduğu için 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi bağlamında idari para cezası uygulanmasına karar verildiği, 15.12.2022 tarihli ve 22-55/863-357 sayılı Kurul kararında ise Coca Cola Dağıtım AŞ hakkında dosyadaki perakendeci teşebbüslerle topla-dağıt özelliği sergileyen kartel anlaşması yaptığının tespit edilmesi nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde idari para cezası uygulanmasına karar verildiği, ancak bu kararda Coca Cola'nın, Migros ile beraber Anadolu Grubu'nun grup şirketlerinden olmasına rağmen tekerrür hükümlerinin uygulanmadığı,
- Yukarıda ortaya koyulan Kurul uygulamasına istinaden BATIBETON ve BATIÇİM'in iki farklı tüzel kişi olduğu, bu tüzel kişilerin faaliyette bulunduğu piyasaların farklı olduğu, ana şirket konumundaki BATIÇİM'in eyleminden yavru şirket konumundaki BATIBETON'un doğrudan ve kendiliğinden sorumlu tutulamayacağı, rekabet hukuku ihlali nedeniyle verilen idari para cezalarında şahsilik, kanunilik, geriye yürümezlik, mükerrer yargılama yasağı, orantılılık, kusurlu sorumluluk gibi temel ceza hukuku ilkelerinin gözetilmesi gerektiği,
- Ceza hukukunda Türk Ceza Kanunu'nun 20. maddesi ve Anayasa'nın 38. maddesi ile güvence altına alınan şahsilik ilkesi ile kollektif ceza sorumluluğu anlayışının reddedildiği, genel prensibin tıpkı suçlarda olduğu gibi kabahatlerde de kusurun failin şahsına isnat edilebilmesi olduğu, Alman Düzene Aykırılıklar Kanunu'nda da kabahatin tipe uygun, hukuka aykırı ve isnat edilebilir bir davranış olarak tanımlandığı, isnadiyetin hareket edenin meydana gelen haksızlıktan sorumlu tutulabilmesini ifade ettiği, Kabahatler Kanunu'nda sorumluluğun doğabilmesi için failin şahsına atfedilebilecek fiilin bulunmasının şart olduğu, böyle bir yorumun isnadiyet ilkesi ile şahsilik ilkesinin tutarlı yorumlanmasını sağlayacağı, bir haksızlığın bir tüzel kişiye atfedilebilmesi/isnat edilebilmesi için bu kişinin (i) bir eylemde bulunması, (ii) haksızlığın meydana gelmesi ve (iii) eylem ile haksızlık arasında nedensellik ilişkisinin bulunması gerektiği,
- Tekerrür açısından esas alınabilecek karar olan 16.01.2016 tarih ve 16-02/44-14 sayılı Kurul kararında ise dosyaya konu eylemin BATIBETON'un değil BATIÇİM'in fiili olduğu ve işbu dosya kapsamında BATIBETON'un tekerrür hükümlerine tabi olmasının BATIÇİM'in fiilinin daha önce BATIBETON tarafından işlenmiş gibi ona isnat edilmesi anlamına geleceği, iki farklı hukuki kişiliğin varlığı karşısında bunun kabul edilebilmesinin mümkün olmadığı, ayrıca her iki şirketin faaliyette bulunduğu pazarların da farklı olduğu,
- Komisyon'un *ThyssenKrupp*[261] kararında, Genel Mahkeme tarafından bir teşebbüsün daha önce bilgisinin olmadığı, ekonomik bütünlük bağlamında kendisine savunma ve itirazlarını sunma hakkının verilmediği ve tarafı olmadığı bir dosya nedeniyle sonradan tekerrür uygulanmasının savunma hakkı ilkesine aykırı düşeceğinin ifade edildiği, anılan kararda ayrıca ana şirketin bağlı

[261] Case T-144/07, *ThyssenKrupp Liften Ascenseurs and others v Commission*, Judgment of the General Court (Eighth Chamber), ECLI:EU:T:2011:364, para. 314-323.

iştirakinin %100 hissesine sahip olduğu durumda bile her ne kadar bağlı şirketin önceki tarihli bir ihlalinden haberdar olduğunu varsaymak makul olsa da ana şirketin sonraki ihlalleri için önceki karardan dolayı sorumluluk atfetmenin doğru olmayacağının tespit edildiği, bağlı şirketinin eylemleri hakkında bilgi sahibi olması beklenen ana şirketin bile bağlı şirketin ihlalinden ötürü sorumluluğuna gidilemeyeceği kabul edilirken bağlı şirket konumunda olan BATIBETON'un ana şirketinin önceki tarihli ihlalinden sorumlu olabileceğinin kabul edilemeyeceği,

- Türk rekabet hukukunda da aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer alan tüzel kişiler için önceki tarihlerde uygulanan idari para cezalarının ekonomik bütünlük içerisindeki farklı tüzel kişiler için tekerrüre esas alınmadığı, örnek olarak *Medikal Gaz*[262] kararında Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi AŞ'nin (HABAŞ) Denizli coğrafi pazarında ihalelerde danışıklı teklif vermek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine karar verildiği, aynı teşebbüse daha önce uzun demir çelik pazarında yatay anlaşmalar yoluyla 4054 sayılı Kanun'un aynı hükmünü ihlal etmiş olmasına rağmen tekerrür uygulanmadığı, *Banka II*[263] kararında dokuz bankanın sekizi hakkında oldukça yakın bir tarihte maaş promosyon ihalelerinde danışıklı hareket etmeleri sebebiyle 4054 sayılı Kanun'un aynı hükmünü ihlal etmelerine rağmen, kredi ve kredi kartı pazarındaki rekabeti kısıtlayıcı anlaşmalarına ilişkin idari para cezasının belirlenmesinde tekerrür uygulanmadığı,
- Ana şirket-yavru şirket ilişkisi bağlamında teşebbüslerin birbirlerinin eylemlerinden sorumlu tutulmasına ilişkin olarak yavru şirketin önceki ihlalinin ana şirkete isnat edilip edilemeyeceği sorunsalının karar örneklerinde sıklıkla göze çarptığı, Kurulun AB uygulaması ile paralel olarak teşebbüsler arasındaki yapısal ve hukuki ilişkileri dikkate alarak ihlalde etkisi olmayan, ihlale yönelik iradesi bulunmayan ana şirketi sorumlu tutmaktan imtina ettiği, normal şartlarda ana şirketin üst bir otorite olarak bağlı iştiraklerinin eylem ve faaliyetlerinden haberdar olması beklenebilecek iken rekabet otoritelerinin bunu mutlak olarak doğru varsaymadığı, merkez şirket bile olsa gerçekten bağlı şirketin ihlalinde katkısı olup olmadığını araştırdığı,
- İşbu dosya kapsamında BATIBETON'un ana şirket olmayıp BATIÇİM'in bağlı şirketi konumunda olduğu, kimi durumda ana şirketin bile kendisine bağlı şirketin eylemlerinden haberdar olmaz iken bağlı şirketin ana şirketin ihlal teşkil eden eylemlerini bilmesi ve bilmenin ötesine geçerek bu ihlalde rol oynamasının ya da kontrol sağlamasının pratikte oldukça güç olduğu, her ne kadar teşebbüs kavramı tüzel kişiliği aşan bir kavram olsa da Anayasa ve AİHS ile güvence altına alınmış olan adil yargılanma hakkı kapsamındaki şahsilik ilkesi gereğince grup şirketlerinin eylemlerinde birbirlerine sorumluluk atfedilebilmesi için şekilsel bir bakış açısı yerine söz konusu şirketin dolaylı da olsa ihlali yönlendirmiş ya da ihlali bilmesine rağmen sessiz kalarak ihlale ortak olduğunun ortaya konulmuş olması ilkesinin benimsenmesi gerektiği,
- BATIBETON'un tarafı olmadığı ancak BATIBETON ile aynı ekonomik bütünlükte olan BATIÇİM aleyhine verilmiş olan bir ihlalden ötürü BATIBETON bakımından tekerrür hükümlerinin uygulanmasının hukuka aykırı olacağı, BATIBETON'un hâkim şirket değil yavru şirket konumunda olduğu, bu durumun göz ardı edilerek BATIBETON hakkında tekerrür hükümlerinin uygulanmasının

[262] 11.11.2011 tarih ve 10-72/1503-572 sayılı Kurul kararı.
[263] 08.03.2013 tarih ve 13-13/198-100 sayılı Kurul kararı.

> cezaların şahsiliği ilkesine aykırı olacağı, üstelik savunma hakkı tanınmayan bir dosyadan ötürü BATIBETON'a tekerrür hükmü uygulanamayacağı, BATIÇİM aleyhinde verilen idari para cezasının çimento piyasasında bir ihlale yönelik olduğu, BATIBETON'un ise hazır beton alanında faaliyet yürüttüğü, tüm bu sebeplerle tekerrür hükümlerinin uygulanabilmesinin imkân dâhilinde olmadığı

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(729) Teşebbüs tarafından BATIBETON bakımından tekerrür hükümlerinin uygulanmasını gerektirecek nitelikte önceki tarihli bir ihlal kararı bulunmadığı, BATIBETON bakımından tekerrür uygulamasına esas alınabileceği düşünülen 16.01.2016 tarih ve 16-02/44-14 sayılı Kurul kararında BATIÇİM hakkında idari para cezası uygulanmasına karar verildiği, ilgili kararda BATIÇİM'e idari yaptırım uygulanırken BATIBETON bakımından öngörülen bir ihlal tespiti olmadığı, nitekim farklı bir tüzel kişilik olan BATIBETON'un çimento faaliyetinin bulunmadığı, BATIBETON'un kendi hedefleri, bütçesi olan ve kârlılığı ayrı takip edilen farklı bir tüzel kişilik olduğu ve BATIÇİM nezdinde diğer beton üreticilerinden farklı olmayıp diğer beton üreticileri gibi BATIÇİM'in müşterisi olduğu, bu bağlamda tekerrür açısından yaptırım uygulanan tüzel kişilerin birbirinden farklı olduğu, farklı tüzel kişiliğe sahip her iki şirketin de iki farklı piyasada faaliyet gösterdiği, bunun da ötesinde BATIBETON'un ana/hâkim şirket değil bağlı şirket olduğu, tüm bu yönleriyle tekerrür sebebiyle cezada ağırlaştırıcı bir unsurun varlığından söz edilebilmesinin mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

(730) Tekerrür artırımı bakımından bu dosya kapsamında ele alınması gereken temel husus, önceki ihlali gerçekleştiren teşebbüs ile sonraki ihlali gerçekleştiren teşebbüsün aynı olup olmadığının tespitidir. Bu bağlamda ana teşebbüs bünyesinde faaliyet gösteren iştiraklerin, birbirlerinin eylemlerinden dolayı tekerrür artırımına konu olup olamayacağı ile ana teşebbüslerin de iştiraklerin ihlalleri nedeniyle tekerrür artırımına muhatap olup olamayacağı gibi hususlar gündeme gelmektedir. AB hukukunda ana teşebbüsün, kontrol ettiği iştiraklerin eylemleri nedeniyle tekerrüre muhatap olabileceği, bu durumda hem ana teşebbüsün hem de iştirakin ihlalden ve cezadan müteselsilen sorumlu tutulabildiği anlaşılmaktadır. Türk hukukunda ise rekabet ihlallerinden dolayı kural olarak iştirakin sorumluluğuna gidildiği ve ana teşebbüsün sorumluluğuna gidilmediği, bu bağlamda tekerrür bakımından yapılacak değerlendirmelerde de bu yaklaşımın korunduğu görülmektedir. Dolayısıyla, tekerrür uygulanıp uygulanmayacağı konusu, önceki ihlal kararında hangi teşebbüsün sorumlu tutulmuş olduğuna bağlı olarak değerlendirilmelidir. Bu çerçevede önce Kurulun BATIBETON ve BATIÇİM hakkında vermiş olduğu önceki kararların birlikte ele alınması gerekmektedir.

(731) BATIBETON bakımından tekerrür uygulamasına esas alınabileceği düşünülen 16.01.2016 tarih ve 16-02/44-14 sayılı Kurul kararında, BATIÇİM hakkında idari para cezası uygulanmasına karar verilmiş olup BATIBETON hakkında herhangi bir ihlal tespiti veya yaptırım öngörülmemiştir.

(732) Yukarıda yer verildiği üzere BATIBETON, BATIÇİM'in %100 kontrolü altında olup aynı ekonomik bütünlükte olan iki teşebbüstür. Rekabet hukukunda tekerrürün varlığı için aranan koşullardan ilki, önceki ve sonraki ihlalleri gerçekleştiren teşebbüslerin aynı olmasıdır. 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde yer alan teşebbüs tanımı, ekonomik faaliyeti bulunan gerçek ve tüzel kişiler ile bağımsız karar alabilen ve ekonomik bütünlük teşkil eden birimleri kapsamaktadır. Bu çerçevede BATIÇİM'in gerçekleştirdiği ihlalin, iştiraki olan ve mevcut soruşturmanın tarafı BATIBETON hakkında verilecek cezada tekerrüre esas teşkil edip etmeyeceği değerlendirilmelidir.

(733) Avrupa Komisyonunun *Michelin* kararına[264] göre tekerrürde teşebbüslerin hissedarlık yapısı göz önünde bulundurularak aynı gruba ait farklı teşebbüslerin ekonomik bir birlik teşkil ettiği, dolayısıyla aynı ana şirketin doğrudan ya da dolaylı olarak sahip olduğu yavru şirketlerin davranışlarının ana şirketten bağımsız bir şekilde yönlendirilemeyeceği değerlendirilmiştir. Bu bağlamda aynı gruba ait iki yavru şirketin ihlale konu eylemleri ana teşebbüse yahut yavru teşebbüslerden diğerine verilecek ceza bakımından tekerrüre esas alınabilecektir.

(734) Ancak ilgili husus Türk hukuku perspektifinden ele alındığında ise her ne kadar "teşebbüs", tüzel kişilik kavramını aşan bir anlam taşısa da, tekerrür açısından grup içi şirketlerin ihlallerinin birbirine esas alınması noktasında Anayasa'nın 38. maddesinde düzenlenen "cezaların şahsiliği ilkesi" bağlamında bir değerlendirme yapılması gereği gündeme gelmektedir[265]. Bu husus, önceki cezanın, ana teşebbüsten bağımsız olarak, hangi tüzel kişilik hakkında verilmiş olduğunun dikkate alınmasını gerektirmektedir[266].

(735) Kurulun yerleşik içtihadında da, aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer alan ancak farklı tüzel kişiliğe sahip teşebbüsler bakımından tekerrür hükümlerinin otomatik olarak uygulanmadığı görülmektedir. Teşebbüsün savunmasında da belirttiği üzere Koç Grubu bünyesinde bulunan şirketlerden birinin rekabet hukukunu ihlal ettiği gerekçesiyle idari para cezasına muhatap olması halinde, aynı ekonomik bütünlükte yer alan bir diğer şirket bakımından tekerrür sebebiyle cezanın artırılmadığı[267] görülmektedir. Benzer şekilde Kurulun 17.09.2013 tarih ve 13-54/756-316 sayılı kararı ile Denizli Çimento Sanayii Türk AŞ (DENİZLİ ÇİMENTO) hakkında idari para cezası uygulanmış olmasına rağmen, işbu soruşturmanın tarafı olan ancak süreci uzlaşma ile sonuçlanan OYAK bakımından tekerrür artırımına konu edilmemiştir. Zira DENİZLİ ÇİMENTO 2023 yılına kadar tüzel kişiliğini devam ettirmiş olup 2023 yılında OYAK ÇİMENTO ile birleşerek infisah etmiş ve tüzel kişiliği sona ermiştir. Bununla birlikte OYAK ÇİMENTO'nun ilgili tarihte OYAK'tan farklı bir tüzel kişilik olarak faaliyetlerine devam ettiği dikkate alınarak, iki farklı tüzel kişilik olan bu iki teşebbüs bakımından DENİZLİ ÇİMENTO'nun önceki ihlalden dolayı aldığı cezanın OYAK bakımından tekerrür artırımına konu olamayacağına Kurulun 04.01.2024 tarih ve 24-01/17-5 sayılı kararı ile karar verilmiştir.

(736) Aynı şekilde Kurulun piyasaların farklı olduğu durumlarda tekerrür hükümlerini uygulamadığı kararlar da bulunmaktadır. Bu kapsamda en bilinen örneklerden biri olan 19.09.2018 tarih ve 18-33/555-273 sayılı *Android* kararında mobil işletim sistemi ile mobil uygulama ve hizmetleri bağladığı gerekçesiyle Google'a[268] 93 milyon TL idari para cezası uygulanmıştır. Akabinde yine Google'a[269] 13.02.2020 tarih ve 20-10/119-

---

[264] Case COMP/E-2/36.041/PO- Michelin, OJ 2002 L 143/1.

[265] ATA, Nesrin. Rekabet Hukuku Uygulamasında Tekerrür, Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezi, Ankara 2015. s. 57.

[266] Kurulun 13-54/756-316 sayılı kararı ile Denizli Çimento Sanayii Türk AŞ (DENİZLİ ÇİMENTO) hakkında idari para cezası vermiş olması, işbu soruşturmanın tarafı olan ancak süreci uzlaşma ile sonuçlanan OYAK hakkında tekerrür artırımına konu edilmemiştir. Zira DENİZLİ ÇİMENTO 2023'e kadar tüzel kişiliğini devam ettirmiş olup 2023 yılında OYAK ÇİMENTO ile birleşerek infisah etmiş ve tüzel kişiliği de sona ermiştir. Bununla birlikte OYAK ÇİMENTO ilgili tarihte OYAK'tan farklı bir tüzel kişilik olarak faaliyetlerine devam ettiğinden, iki farklı tüzel kişilik olan bu iki teşebbüs bakımından DENİZLİ ÇİMENTO'nun önceki ihlalden dolayı aldığı cezanın OYAK bakımından tekerrür artırımına konu olamayacağına Kurulun 04.01.2024 tarih ve 24-01/17-5 sayılı kararı ile karar verilmiştir.

[267] Kurulun 17.01.2014 tarih ve 14-03/60-24 sayılı ***Tüpraş*** ve 03.08.2023 tarih ve 23-36/682-235 sayılı *Arçelik* kararı incelendiğinde tekerrür hükümlerinin uygulanmadığı anlaşılmaktadır.

[268] Anılan kararda Google Inc., Google International LLC ve Google Reklamcılık ve Pazarlama Ltd. hepsi birlikte "Google" olarak nitelendirilmiştir.

[269] Anılan kararda Alphabet Inc., Google Reklamcılık ve Pazarlama Ltd. Şti., Google International LLC,

69 sayılı *Shopping* kararında idari yaptırım tesis edilirken *Android* kararı nedeniyle tekerrür hükümleri uygulanmamıştır. Benzer şekilde yine Google'a[270] 12.11.2020 tarih ve 20-49/675-295 sayılı *AdWords* kararında genel arama sonuçlarının en üstüne, reklam niteliği belirsiz olarak ve yoğun bir şekilde metin reklamlarına yer vererek kendisine reklam geliri getirmeyen organik sonuçların içerik hizmetleri pazarındaki faaliyetlerini zorlaştırdığı gerekçesiyle 196 milyon TL idari para cezası uygulanmış; önceki *Shopping* kararı ve *Android* kararı nedeniyle bir artırıma gidilmemiştir. Son olarak 08.04.2021 tarih ve 21-20/248-105 sayılı *Yerel Arama* kararında da Google[271] hakkında idari para cezası tayini yapılırken önceki *Shopping* kararı ve *AdWords* kararları tekerrüre esas alınmamıştır.

(737) Kurulun 11.11.2011 tarih ve 10-72/1503-572 sayılı *Medikal gaz* kararında da, bir dizi teşebbüs ile birlikte HABAŞ'ın da Denizli coğrafi pazarında ihalelerde danışıklı teklif vermek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine karar verilmiş; söz konusu teşebbüsün daha önce uzun demir çelik pazarında yatay anlaşmalar yoluyla Kanun'un aynı hükmünü ihlal etmiş olmasına rağmen hakkında tekerrür hükümleri uygulanmamıştır[272].

(738) Benzer şekilde, dokuz banka hakkında mevduat, kredi ve kredi kartı pazarında anlaşma içerisinde bulundukları gerekçesiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine karar verilen 08.03.2013 tarih ve 13-13/198-100 sayılı *Banka II* kararında da, adı geçen bankaların sekizi hakkında oldukça yakın tarihlerde maaş promosyon ihalelerinde danışıklı hareket ettikleri tespit edilmiş olmasına rağmen tekerrür hükümleri uygulanmamıştır.

(739) Yine Kurulun 06.04.2012 tarih ve 12-17/499-140 sayılı *Doğu-Güneydoğu Çimento* kararında, Bolu Çimento bakımından 24.04.2006 tarih ve 06-29/354-86 sayılı karar ile 02.04.2008 tarih ve 08-27/314-102 sayılı kararlar, Adana Çimento ve Çimsa Çimento[273] bakımından ise 24.04.2006 tarih ve 06-29/354-86 sayılı karar tekerrüre esas alınmamıştır.

(740) Benzer şekilde 11.06.2020 tarih ve 20-28/349-163 sayılı *Mey İçki* kararında da, daha önce verilen 16.02.2017 tarih ve 17-07/84-34 sayılı karar tekerrüre esas alınmamıştır.

(741) Yukarıda yer verilen savunmalar ve Kurul kararları birlikte değerlendirildiğinde, dosya kapsamında BATIBETON bakımından tekerrür teşkil eden bir ağırlaştırıcı unsurun bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Ciro Hesabına Yönelik Savunmalar ve Savunmalara Yönelik Değerlendirmeler

(742) BATIBETON tarafından idari para cezasına esas cironun belirlenmesine ilişkin olarak yapılan açıklamada; BATIBETON'un 2023 yılı Kurumlar Vergisi Beyannamesi'nde (KVB) net satış tutarı toplamının (.....) TL olduğu, brüt yurt içi satış rakamının ise (.....) TL olduğu, bu tutar içerisinde (.....) TL'nin bağlı ortaklıklara yapılan grup içi satışlardan kaynaklandığı, satışlardan indirimlerin de düşülmesiyle ihracat ve grup içi satışlar hariç tutulduğunda, BATIBETON'un 2023 yılına ait net cirosunun (.....) TL olduğu ifade edilmiştir.

Google LLC ve Google Ireland Limited'in hepsi birlikte "Google" olarak nitelendirilmiştir.

[270] Anılan kararda Google Reklamcılık ve Pazarlama Ltd. Şti., Google International LLC, Google LLC, Google Ireland Limited ve Alphabet Inc. hepsi birlikte "Google" olarak nitelendirilmiştir.

[271] Anılan kararda Google Reklamcılık ve Pazarlama Ltd. Şti., Google International LLC, Google LLC, Google Ireland Limited ve Alphabet Inc. hepsi birlikte "Google" olarak nitelendirilmiştir.

[272] Sağlam, Nesrin, "Rekabet Hukuku Uygulamasında Tekerrür", Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezleri Serisi No: 125, Ankara, 2015, sy. 54.

[273] Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret AŞ

Değerlendirme

(743) İdari para cezasına esas cironun belirlenmesinde, teşebbüs tarafından BATIBETON cirosu içerisinde yer alan grup içi satışlardan elde edilen gelirlerin idari para cezasına esas ciro tutarından düşülüp düşülmeyeceği Kurulun takdirinde olup somut olayda bu yaklaşım benimsenmemiş ve net satışlar idari para cezasına esas ciro olarak ele alınmıştır.

b. ÇİMENTAŞ Tarafından Yapılan İdari Para Cezasının Takdirine İlişkin Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirilmesi

16.01.2016 tarih ve 16-02/44-14 sayılı Kararın ÇİMENTAŞ Bakımından Tekerrüre Esas Alınmaması Gerektiği Savunması ve Değerlendirmesi

(744) Teşebbüsün konuya ilişkin yazılı savunmasında özetle;

- Soruşturma Raporu'nda Kurulun 16.01.2016 tarih ve 16-02/44-14 sayılı kararında ÇİMENTAŞ'ın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine hükmedildiği ve hakkında idari para cezası uygulanmasına karar verildiği, ÇİMENTAŞ'ın Aydın soruşturması bakımından eyleminin 12.01.2023-24.02.2023 tarihleri arasında gerçekleştiği ve söz konusu eylemin tekerrüre esas olan karar tarihinden başlayarak sekiz yıl içerisinde işlenmiş olduğu, bu karardan hareketle ÇİMENTAŞ hakkında verilecek idari para cezasında yarısından bir katına kadar artırım yapılabileceğinin ifade edildiği,
- Tekerrüre esas alınması gerektiği değerlendirilen kararın hem piyasa hem de nitelik bakımından mevcut soruşturmadan tamamen farklılaştığı, tekerrüre esas alınan kararda ilgili ürün pazarının gri çimento pazarı olarak tespit edildiği, söz konusu karara muhatap teşebbüslerin tamamının gri çimento pazarında birbirlerine rakip konumundaki oyuncular olduğu, bu çimento şirketlerinin pazar paylaştıkları ve birlikte fiyat arttırdıkları tespitinden hareketle kartel değerlendirmesi yapılarak idari para cezası uygulandığı,
- Mevcut soruşturma konusu ilgili ürün pazarının ise hazır beton üretimi ve satışı pazarı olduğu, ÇİMENTAŞ'ın bu pazarda faaliyet gösteren bir oyuncu olmadığı, otel projesi özelinde kartel faaliyetinde bulundukları iddia edilen UFUK, KÖSEM ve DEĞİŞİM ile rakip olmadığı, bu doğrultuda tekerrüre esas alınan karar ile mevcut soruşturmanın tamamen farklı olduğu,
- ÇİMENTAŞ'ın soruşturma kapsamında muhatap olduğu iddianın kartele tarafı yerine kartel kolaylaştırıcısı olmak olduğu, "kartel" tanımının Ceza Yönetmeliği'nde yapılmakla birlikte kartel kolaylaştırıcısı tanımının ilk defa Aktif İşbirliği Yönetmeliği ile yapıldığı, Aktif İşbirliği Yönetmeliği'nde yer alan kartel, kartel kolaylaştırıcısı ve kartel tarafı tanımlarının nitelik itibarıyla birbirlerinden farklılaştığı, bu doğrultuda ÇİMENTAŞ'ın itham edildiği rekabet ihlalinin kartel değil, kartel kolaylaştırıcısı olduğu, bu itibarla ÇİMENTAŞ'ın konumunun tekerrüre esas alınan karardaki kartel tarafı konumundan farklılaştığı, dolayısıyla bu nitelik farkı sebebiyle de söz konusu kararın mevcut soruşturma bakımından tekerrüre esas alınmaması gerektiği,

- Kurulun emsal kararlarında da, aynı ya da benzer nitelikteki davranışların tekerrüre esas alındığı kararlar[274] bulunduğu gibi, aynı ya da benzer nitelikteki davranışların dahi tekerrüre esas alınmadığı kararların[275] da bulunduğu,
- Cezaların geçmişe yürümezliği ilkesinin göz önüne alınması gerektiği, söz konusu ilkenin Anayasa'nın 38. maddesi 1. fıkrasında "*kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılamaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez*" ifadeleri ile somutlaştırıldığı, kanunların geriye yürütülmesi yasağı olan genel kuralın hem Danıştay'ın[276] hem de Kurulun[277] çok sayıda kararına konu olduğu, ilgililerin aleyhine sonuç doğuran idari işlemlerin geriye yürümeyeceği ve düzenleyici tasarrufların düzenledikleri konularda o konuya ilişkin kurallarının yayınlandıkları tarihten itibaren uygulanacağı, idari işlemlerin geriye yürümemesinin hukuk devletinin de gereği olduğu, idari işlemlerin ceza uygulanırken ceza hukukunun genel prensiplerinin de göz önüne alınması gerektiği, Türk Ceza Kanunu'nun 7. maddesi uyarınca suçun işlendiği zamanın esas alınması gerektiğinin belirtildiği, bu kuralın ceza hukukunun genel bir ilkesi olduğu,
- Tekerrüre esas ihlallerin 2016 tarihli karara konu olduğu, ihlalin tekerrürü gerekçesiyle para cezasında artırım yapılması talebine dayanak oluşturan kartel kolaylaştırıcısı ibaresinin ise ilk defa 16.12.2023 tarihli Aktif İşbirliği Yönetmeliği ile getirilmiş olduğu ve cezaların geçmişe yürümezliği ilkesi bir arada değerlendirildiğinde, mevcut soruşturma bakımından 2016 tarihli kararın tekerrüre esas alınmaması gerektiği,
- Sonuç olarak mevcut soruşturmanın ÇİMENTAŞ açısından hem pazar hem de nitelik bakımından 2016 tarihli karardan tamamen farklılaştığı, 2016 tarihli kararın hem bu sebeple hem de cezaların geçmişe yürümezliği ilkesi gereğince işbu soruşturmada ÇİMENTAŞ'ın sorumluluğunun tespiti noktasında tekerrüre esas alınmaması gerektiği,
- Tekerrür uygulanabileceğinin kabul edilmesi halinde 2016 tarihli karar ile Bulgu-257'ye konu 12.01.2023-24.02.2023 tarihli yazışmalar arasında 7 yıl olduğu gözetilerek cezanın bireyselleştirilmesi ve subjektif caydırıcılığının sağlanması adına tekerrürün alt sınırdan uygulanması gerektiği

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(745) Ceza Yönetmeliği'nin "Ağırlaştırıcı Unsurlar" başlıklı 6. maddesinde 4054 sayılı Kanun'un 4. ve/veya 6. maddesinin ihlal edildiğinin Kurul tarafından tespit edilmesinden sonra aynı teşebbüs veya teşebbüs birliği tarafından anılan Kanun'un 4.

[274] Kurulun 12.11.2008 tarih ve 08-63/1050-409 sayılı, 05.01.2006 tarih ve 06-02/48-9 sayılı, 30.03.2011 tarih ve 11-18/341-103 sayılı ve 01.10.2012 tarih ve 12-47/1413-474 sayılı kararları.

[275] Kurulun 11.11.2011 tarih ve 10-72/1503-572 sayılı, 08.03.2013 tarih ve 13-13/198-100 sayılı, 13.02.2020 tarih ve 20-10/119-69 sayılı, 19.09.2018 tarih ve 18-33/555-273 sayılı ve 12.11.2020 tarih ve 20-49/675-295 sayılı, Kurulun 08.04.2021 tarih ve 21-20/248-105 sayılı, Kurulun 06.04.2012 tarih ve 12-17/499-140 sayılı, Kurulun 11.06.2020 tarih ve 20-28/349-163 sayılı kararları.

[276] DİDDK'nın 04.10.2017 tarih, 2014/3462 E., 2017/2907 K. sayılı ve 31.05.2007 tarih, 2006/2453 E., 2007/1536 K. sayılı kararları, Danıştay 13. Dairesinin 01.02.2013 tarih, 2009/3276 E., 2013/219 K. sayılı kararı.

[277] Kurulun 04.05.2011 tarih ve 11-28/537-160 sayılı, 29.12.2011 tarih ve 11-64/1663-593 sayılı, 06.05.2009 tarih ve 09-21/439-107 sayılı ve 16.02.2011 tarih ve11-09/171-58 sayılı kararları.

ve/veya 6. maddesinin tekrar ihlal edilmesi halinde temel ceza oranının bir katına kadar artırılacağı hükme bağlanmıştır. Kurulun 16.01.2016 tarih ve 16-02/44-14 sayılı kararında ÇİMENTAŞ'ın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine hükmedilmiş ve hakkında idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir. Bu karardan hareketle ÇİMENTAŞ hakkında verilecek idari para cezasında bir katına kadar artırım yapılabileceği anlaşılmaktadır.

(746) Kurul içtihadına[278] bakıldığında, bir teşebbüsün 4054 sayılı Kanun'a aykırı davranışlarının tekrarından dolayı cezanın artırılması için, tekerrürün uygulanacağı ihlal ile tekerrüre esas alınan ihlalin mutlaka aynı pazarlarda veya benzer nitelikte davranışlar olması gerekmemektedir. Nitekim Ceza Yönetmeliği'nde tekerrür uygulamasının, teşebbüsün daha önce gerçekleştirdiği ihlaller ile aynı pazarlarda ve/veya benzer nitelikteki davranışlar ile sınırlandırılmadığı görülmektedir. Bu çerçevede tekerrürün, fiile değil teşebbüsün kendisine ilişkin bir müessese olduğu anlaşılmaktadır. Bu sebeple ÇİMENTAŞ hakkında isnat edilen ihlallerin benzer nitelikte olup olmadığına bakılmaksızın, ÇİMENTAŞ'ın hazır beton pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler arasındaki anlaşmanın sürdürülmesine aracılık etmek suretiyle kartele iştirak etmesi sebebiyle uygulanacak cezada tekerrür sebebiyle artırım yapılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

(747) Bununla birlikte teşebbüs tarafından tekerrüre esas ihlallerin 2016 tarihli karara konu olduğu, ihlalin tekerrürü gerekçesiyle para cezasında artırım yapılması talebine dayanak gösterilen "kartel kolaylaştırıcısı" ibaresinin ise ilk defa 16.12.2023 tarihli Aktif İşbirliği Yönetmeliği ile mevzuata dahil edildiği, bu durum cezaların geçmişe yürümezliği ilkesi ile bir arada değerlendirildiğinde, 2016 tarihli kararın mevcut soruşturma bakımından tekerrüre esas alınmaması gerektiği ifade edilmiştir. Her ne kadar "kartel kolaylaştırıcısı" tanımı 2023 yılında mevzuata girmiş olsa da, bundan önceki dönemi de kapsayacak şekilde Kabahatler Kanunu'nda kabahate iştirak hallerinin düzenlendiği ve iştirak edenin fail ile eşit şekilde sorumlu tutulduğu, nitekim 2023 yılı öncesinde de iştirake ilişkin Kurul tarafından tesis edilmiş ihlal kararlarının bulunduğu görülmektedir.

ÇİMENTAŞ Hakkında Ceza Yönetmeliği'nin 5. Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendi Uyarınca İdari Para Cezası Uygulanmaması Gerektiği Savunması ve Değerlendirmesi

(748) Teşebbüsün konuya ilişkin yazılı savunmasında özetle;

- İdari para cezasına hükmedilmesi durumunda, Bulgu-257'nin ÇİMENTAŞ'ın kartel kolaylaştırıcısı olduğunun iddia edilebilmesine yönelik ihlalin devamlılığı açısından önem arz eden unsurları, ilgili eylemlerin bilerek ve isteyerek gerçekleştirildiğini ve bu eylemlerden fayda sağlandığını ortaya koyamadığı, dolayısıyla Soruşturma Raporu'nda yer verilen bulguların ÇİMENTAŞ'a atfedilen kolaylaştırıcı role dair ispat standardını sağlamadığı, Bulgu-257 özelinde bir kartelin varlığının ayrıca ortaya konulamadığı,
- İdari para cezasına hükmedilmesi halinde Kurulun emsal içtihatlarında Kabahatler Kanunu'nda öngörülen iştirak hükümleri çerçevesinde ele alınan teşebbüslere verilen idari para cezalarının "diğer ihlaller" kapsamında

[278] Kurulun 10.01.2019 tarihli ve 19-03/23-10 sayılı, 16.02.2017 tarihli ve 17-07/84-34 sayılı, 19.07.2017 tarihli ve 17-23/384-167 sayılı, 28.11.2017 tarihli ve 17-39/636-276 sayılı, 09.06.2016 tarihli ve 16-20/326- 146 sayılı, 19.12.2013 tarihli ve 13-71/988-414 sayılı, 06.06.2011 tarihli ve 11-34/742-230 sayılı, 23.12.2009 tarihli ve 09-60/1490-379 sayılı, 29.12.2005 tarihli ve 05-88/1221-353 sayılı kararları.

beirlendiği gözetilerek ÇİMENTAŞ bakımından söz konusu eylemlerin kartel tanımı altında değerlendirilmemesi ve idari para cezasının tespitinde karteller için öngörülen temel para cezası oranının esas alınmaması gerektiği,

- Kurulun ilgili içtihatlarında da istikrarlı biçimde bu yaklaşımın benimsendiği, nitekim Kurulun yakın tarihli kararları[279] da dâhil olmak üzere, Kabahatler Kanunu'nun kabahatlerde iştirake yönelik hükümleri altında değerlendirilen teşebbüs davranışlarının "diğer ihlaller" kategorisi altında değerlendirildiği ve cezalandırıldığı,
- Kurul içtihatlarının neredeyse tamamında kartel kolaylaştırıcısının sorumluluğunun "diğer ihlaller" kategorisi altında değerlendirildiği, bu itibarla somut olayda da ÇİMENTAŞ hakkında ileri sürülen hazır beton şirketleri arasındaki bölge/müşteri paylaşımına ilişkin anlaşmanın uygulanmasına aracılık ettiği iddiası bakımından emsal içtihadın göz önünde bulundurularak "diğer ihlaller" kategorisi çerçevesinde bir takdir kullanılması gerektiği

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(749) Öncelikle belirtmek gerekir ki teşebbüsün soruşturma aşamasında sunduğu bazı savunmaları mülga Yönetmelik çerçevesinde yapıldığından teşebbüs tarafından öne sürülen bu savunmaların yeni Yönetmelik kapsamında yeniden ele alınması gerekmiştir.

(750) Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 4. maddesinde idari para cezası belirlenirken öncelikle temel para cezasının hesaplanacağı; ardından ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar göz önünde bulundurularak temel para cezasının arttırılmasının ve/veya cezadan indirim yapılmasının söz konusu olacağı düzenlenmektedir. Bu kapsamda, teşebbüsler hakkında ceza tayini yapılırken, yeni Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan;

> *"(1) Temel ceza oranı, başlangıç ceza oranına, koşulları bulunuyorsa, ihlalin süresi nedeniyle artırım yapılarak tespit edilir.*
> *(2) Başlangıç ceza oranı, özellikle, ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı gözetilmek suretiyle belirlenir.*
> *(3) Başlangıç ceza oranı;*
> *a) Bir yıldan uzun, iki yıldan kısa süren ihlallerde beşte biri oranında,*
> *b) İki yıldan uzun, üç yıldan kısa süren ihlallerde beşte ikisi oranında,*
> *c) Üç yıldan uzun, dört yıldan kısa süren ihlallerde beşte üçü oranında,*
> *ç) Dört yıldan uzun, beş yıldan kısa süren ihlallerde beşte dördü oranında,*
> *d) Beş yıldan uzun süren ihlallerde bir katı oranında, artırılır."*

hükümleri göz önünde bulundurulmalıdır.

(751) Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci ve ikinci fıkrası uyarınca başlangıç ceza oranının belirlenmesinde, ilgili teşebbüslerin *"ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı"* gibi hususların dikkate alınması gerekmektedir.

(752) Bu kapsamda tarafın savunmasında yer verdiği ilk husus ihlalin niteliğinin kartel olarak nitelendirilmemesi gerektiğine ilişkindir. Kurulun 24.02.2022 tarihli ve 22-10/152-62

[279] Kurulun 24.02.2022 tarih ve 22-10/152-62 sayılı, 11.03.2021 tarihli ve 21-13/174-75 sayılı ve 02.12.2013 tarih ve 13-67/929-391 sayılı kararları.

sayılı kararında (*Özel Sağlık Kuruluşları* kararı), Bursa ilinde bazı özel sağlık kuruluşlarının rekabete hassas bilgi değişimi yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri, Bursa Özel Sağlık Kuruluşları Derneği'nin (BUSAD) ise söz konusu ihlalde kolaylaştırıcı rolünün bulunması sebebiyle ihlalden sorumlu tutulduğu, gerek bilgi değişimini bizzat gerçekleştiren özel sağlık kuruluşları gerekse BUSAD bakımından mülga Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca, başka bir ifadeyle diğer ihlaller kapsamında idari para cezasına hükmedildiği görülmektedir. Dolayısıyla anılan kararda, ihlali bizzat gerçekleştiren teşebbüsler ve bu ihlalde kolaylaştırıcı rol oynayan teşebbüs birliği davranışları arasında "kartel" veya "diğer ihlaller" olarak bir farklılaştırmaya gidilmediği görülmektedir.

(753) İşbu dosya özelinde ÇİMENTAŞ'a isnat edilen ihlal, hazır beton pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler arasındaki bölge/müşteri paylaşımına yönelik bir anlaşmanın sürdürülmesini sağlamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmesi niteliğindedir. Bu yönüyle, Kurul tarafından *Özel Sağlık Kuruluşları* kararında kolaylaştırıcı rol oynayan teşebbüs birliğinin sorumluluğu ile ÇİMENTAŞ'ın bu dosya özelindeki sorumluluğunun karşılaştırılabilir bir yanı bulunmamaktadır.

(754) Diğer yandan Kurulun 11.03.2021 tarihli ve 21-13/174-75 sayılı kararında (*Taksimetre* kararı), bazı teşebbüslerin taksimetre ve taksilere yönelik yan ürün ve hizmetlerden tarife pazarlarında birlikte fiyat belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ve söz konusu teşebbüslere Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca, başka bir ifadeyle kartel kapsamında, idari para cezası verilmesine, Ata Taksimetre Muayene Servisleri Ltd. Şti. (ATA) ve Paşa Taksimetre Ltd. Şti. (PAŞA)'nin ise üretici teşebbüslere ürün-hizmet türü ve fiyat bilgisini içerecek şekilde rapor göndererek ihlali kolaylaştırıcı eylemde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ve anılan teşebbüslere Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca, başka bir ifadeyle diğer ihlaller kapsamında, idari para cezası verilmesine hükmedilmiştir.

(755) Söz konusu Kurul kararı incelendiğinde, ATA'nın ve PAŞA'nın eylemlerinin, üretici teşebbüslere ürün-hizmet türü ve fiyat bilgisini içerecek şekilde bilgi aktarımı ile sınırlı olduğu anlaşılmaktadır. Buna karşılık, işbu dosyada ÇİMENTAŞ'ın hazır beton firmalarının gerçekleştirdiği müşteri paylaşımı karteline, Kabahatler Kanunu'nun 14. maddesi bağlamında kolaylaştırıcı olarak iştirak ettiği değerlendirilmekle birlikte, ÇİMENTAŞ'ın hazır beton firmaları arasındaki karteldeki rolünün, *Taksimetre* kararındaki ATA ve PAŞA'nın rolü ile aynı nitelikte olmadığı değerlendirilmektedir.

(756) Son olarak Kurulun 17.08.2023 tarihli ve 23-39/755-264 sayılı *Maya Üreticileri* kararında, MAURI MAYA'nın yaş maya dağıtımında faaliyet gösteren teşebbüsler arasındaki fiyat belirleme ve/veya müşteri/bölge paylaşımı anlaşmalarının uygulanmasını, koordinasyonunu, devamlılığını ve kontrolünü sağlamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği, dolayısıyla MAURI MAYA hakkında 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca, başka bir ifadeyle karteller kapsamında, idari para cezası verilmesine hükmedilmiştir. İşbu dosyada ÇİMENTAŞ'ın hazır beton firmaları arasındaki karteldeki rolünün, *Maya Üreticileri* kararındaki teşebbüslerin ilgili karteldeki sorumluluğu ile benzerlik gösterdiği değerlendirilmektedir.

(757) Kabahatler Kanunu, Türk Ceza Kanunu[280] hükümlerinden farklı olarak iştiraki türlere ayırmamakta, kabahatin işlenişinin birden fazla kişi tarafından gerçekleştirilmesi

[280] Türk Ceza Kanunu suçun tanımında fiili birlikte işleyenleri fail olarak kabul ederken, azmettirme ve

halinde bu kişilerin her birini fail olarak kabul etmektedir. Bu kapsamda rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşma veya uyumlu eylemin gerçekleştirilmesini kolaylaştıran bir teşebbüsün, söz konusu anlaşma veya uyumlu eylemden dolayı kartel üyeleriyle eşit derecede sorumlu tutulabileceği, ÇİMENTAŞ'ın Aydın ilinin Didim ilçesinde faaliyet gösteren hazır beton firmaları arasında yapılan bölge/müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın uygulanmasına aracılık etmesi nedeniyle, söz konusu eylemlerin Kurul içtihadı doğrultusunda kartel kategorisinde değerlendirilmesi gerektiği; bu itibarla bu hususun teşebbüs hakkında takdir edilecek başlangıç ceza oranının belirlenmesinde göz önünde tutulabileceği değerlendirilmiştir.

(758) Bununla birlikte mülga Ceza Yönetmeliği kapsamında yapılan değerlendirmeler ile oluşturulan ve tarafa gönderilen Soruşturma Raporu'nda ÇİMENTAŞ hakkında mülga Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca Kurul karar tarihinden bir önceki mali yılsonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa karar tarihine en yakın mali yılsonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirinin %2'si ile %4'ü arasında bir temel para cezası oranının belirlenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Temel para cezasının tespitine ilişkin olarak hangi Yönetmelik'in soruşturma tarafı teşebbüslerin lehine olduğu hususu, yeni Ceza Yönetmeliği'nde temel para cezasının tespitine yönelik alt sınırların kaldırıldığı da göz önünde bulundurularak değerlendirilmiş; bu çerçevede hangi Yönetmelik'in teşebbüs lehine sonuç doğurduğu gözetilerek ilgili değişikliğin teşebbüs aleyhinde olmayacak şekilde uygulanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

ÇİMENTAŞ'ın Coğrafi Pazar ve Davranışlarıyla İlgisi Olmayan Edirne'de Bulunan Şube Konumundaki Tesisinden Elde Edilen Cirosunun, Cezaya Esas Alınmaması Talebi Savunması ve Değerlendirmesi

(759) Teşebbüsün konuya ilişkin yazılı savunmasında özetle;

- 4054 sayılı Kanun ile Ceza Yönetmeliği'nde "*Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin*" ibaresine yer verildiği, dolayısıyla Kurulun ilgili yıllık gayri safi geliri belirleme noktasında takdir yetkisine sahip olduğu,
- ÇİMENTAŞ'ın biri İzmir'de, diğeri Edirne'de olmak üzere iki adet üretim tesisinin bulunduğu, Edirne tesisinin ÇİMENTAŞ bünyesinde şube statüsünde faaliyet gösterdiği, ayrı bir tüzel kişiliği bulunmamakla birlikte tamamen farklı bir hinterlantta faaliyet gösterdiği ve şube konumunda olduğu için cirosunun ÇİMENTAŞ'ın gayri safi geliri içerisinde konsolide edildiği,
- Soruşturma Raporu'nda ilgili coğrafi pazarın "Aydın Merkez-Nazilli", "Aydın Merkez-Söke" ve "Söke-Didim" bölgeleri olmak üzere toplam üç ayrı coğrafi pazar olarak tanımlanabileceğinin belirtildiği, bu doğrultuda soruşturma konusu ilgili coğrafi pazar tanımları arasında sayılan tüm hinterlantlara ÇİMENTAŞ tarafından sadece İzmir tesisi üzerinden satış yapıldığı, ÇİMENTAŞ'ın şube konumundaki Edirne tesisi tarafından soruşturma kapsamındaki coğrafi pazarlara hiçbir ürün satışı yapılmadığı,
- ÇİMENTAŞ'ın İzmir ve Edirne tesislerinin satış miktarları ile satış cirolarının Kuruma sunulduğu,

yardım etme şeklinde iki iştirak türüne daha yer vermekte ve en önemlisi bu kategoriler için farklı cezalar öngörmektedir.

İzmir ve Edirne Tesislerinin Satış Miktarları ve Ciroları (2023)

Tesisler	Toplam Satış Miktarı (ton)	Toplam Ciro (TL)
İzmir Tesisi (Yurt içi ve yurt dışı satışları dâhil)	(.....)	(.....)
Trakya (Edirne) Tesisi (Yurt içi ve yurt dışı satışları dâhil)	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)

- Soruşturma konusu bulgunun ÇİMENTAŞ'ın yalnızca "Söke-Didim" bölgesindeki faaliyetlerine ilişkin olduğu ve soruşturma konusu coğrafi pazarların sadece "Aydın Merkez-Nazilli", "Aydın Merkez-Söke" ve "Söke-Didim" bölgesini içerdiği dikkate alındığında, anılan coğrafyaya yalnızca İzmir tesisinden satış yapılması sebebiyle olası bir ceza tayininde ÇİMENTAŞ hakkında takdir edilecek temel para cezasında esas alınacak gayri safi gelirlerin yalnızca İzmir tesisine ait satış cirosundan ibaret olması gerektiği ve Edirne tesisi cirosunun ceza tayininde hesaplamaya dâhil edilmemesi gerektiği,
- Bu durumun aksinin hem hakkaniyete hem de emsal içtihada aykırı olacağı, nitekim Kurul tarafından verilen birçok kararda[281], idari para cezalarının hesaplanırken 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği tespit edilen teşebbüslerin toplam ciroları yerine ihlale konu faaliyet alanından elde ettikleri gelirlerin dikkate alındığı, bazı kararlarda[282] ise inceleme konusu rekabet ihlalinin belirli kanallarla/pazarlarla/ürünlerle sınırlı olmasının hafifletici unsur olarak gözetildiği,
- Sonuç olarak, Kurul içtihatları ışığında hakkaniyet ve eşitlik ilkeleri de göz önünde bulundurularak Kurul tarafından ÇİMENTAŞ'a para cezası uygulanmasına karar verilmesi halinde, ceza hesaplamasında toplam ciro yerine yalnızca soruşturma konusu İzmir tesisinden elde edilen gelirin esas alınması gerektiği, toplam ciro üzerinden idari para cezası verilmesinin hukuk devletinin temel unsurlarından olan ölçülülük/orantılılık ilkesi ile bağdaşmayacağı

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(760) ÇİMENTAŞ'ın soruşturma kapsamındaki Aydın ilinde faaliyet gösteren İzmir hazır beton tesisi aracılığıyla bölgede elde ettiği cironun (.....) TL olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, Kanundaki açık hüküm uyarınca idari para cezasına esas alınacak

[281] Kurulun 16.03.2012 tarih ve 12-12/383-112 sayılı *Kuru İncir*, 11.11.2010 tarih ve 0-72/1503-572 sayılı *Endüstriyel Gaz ve Medikal Gaz*, 28.11.2017 tarih ve 17-39/636-276 sayılı *Banka III*, 07.03.2011 tarih ve 11-13/243-78 sayılı *Banka I*, 01.10.2012 tarih ve 12-47/1413-474 sayılı *U.N. RO-RO*, 27.19.2011 tarih ve 11-54/1431-507 sayılı *Havayolu Şirketleri*, 24.04.2006 tarih ve 06-29/361-91 sayılı *Sigorta Şirketleri*, 24.04.2006 tarih ve 06-29/361-91 sayılı *Garanti Sigorta*, 09.02.2006 tarih ve 06-11/143-33 sayılı *Kastamonu Otobüs*, 31.05.2006 tarih ve 06-38/478-130 sayılı *Nevşehir-Aksaray Otobüs* ve 04.07.2007 tarih ve 07-56/672-209 sayılı *Emaye Bobin Teli* kararları.

[282] Kurulun 24.04.2006 tarih ve 06-29/361-91 sayılı *Garanti Sigorta*, 09.02.2006 tarih ve 06-11/143-33 sayılı *Kastamonu Otobüs*, 31.05.2006 tarih ve 06-38/478-130 sayılı *Nevşehir-Aksaray Otobüs*, 04.07.2007 tarih ve 07-56/672-209 sayılı *Emaye Bobin Teli*, 19.11.2008 tarih ve 08-65/1055-411 sayılı Genişbant İnternet Hizmetleri, 07.11.2016 tarih ve 16-37/628-279 sayılı *Bilgisayar Oyunları*, 26.05.2022 tarih ve 22-24/390-161 sayılı *Biyofarma Lojistiği* ve 25.09.2008 tarih ve 08-56/898-358 sayılı *Hazır Beton* kararları.

cironun teşebbüsün ilgili mali yıldaki toplam gayri safi geliri üzerinden belirlenmesi gerekmektedir. Bu itibarla, ÇİMENTAŞ tarafından ileri sürülen, Edirne tesisine ait cironun ceza hesabı dışında bırakılması yönündeki savunmanın kabul edilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

ÇİMENTAŞ'ın İhracat Cirosunun ve Grup İçi Satışlarından Edinilen Cirosunun Yıllık Gayri Safi Gelirin Hesaplanmasında Dikkate Alınmaması ya da Hafifletici Unsur Olarak Gözetilmesi Talebi Savunması ve Değerlendirmesi

(761) Teşebbüsün konuya ilişkin yazılı savunmasında özetle;

- Kurulun emsal kararlarına[283] bakıldığında, teşebbüslerin ihracat cirolarının cezaya esas alınacak yıllık gayri safi gelir içerisine dâhil edilmediği, benzer biçimde Kurulun emsal kararlarının[284] cezaya esas alınan gayri safi gelirin takdirinde grup içi satışları da içermediği,
- ÇİMENTAŞ'ın 2023 yılı özelinde ihracat cirosu ve grup içi satışlarından edindiği ciro ile bu ciroların toplam ciro içerisindeki paylarının Kuruma sunulduğu,

ÇİMENTAŞ İhracat Miktarı ve Cirosu (2023)

	Satış Miktarı (ton)	Satış Cirosu (TL)
Yurt içi Satışlar (İhraç kayıtlı satışlar dâhil)	(.....)	(.....)
İhraç Kayıtlı Satışlar	(.....)	(.....)
İhracat Satışları	(.....)	(.....)
Yurt Dışı Satışlar (İhraç Kayıtlı Satışlar Dâhil)	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)

- ÇİMENTAŞ'ın ihraç kayıtlı satışlarının yalnızca Edirne'de bulunan Trakya tesislerinden elde edildiği, dolayısıyla ÇİMENTAŞ'ın yalnızca İzmir tesislerinden edinilen cirosunun esas alındığı takdirde ihraç kayıtlı satışların da gözetilmemesi gerektiği,

ÇİMENTAŞ'ın Grup İçi Satışlardan Elde Ettiği Ciro (2023)

	Satış Miktarı (ton)	Satış Cirosu (TL)
ÇİMBETON'a Yapılan Satışlar (İzmir Tesisi)	(.....)	(.....)
ÇİMBETON'a Yapılan Satışlar (Trakya Tesisi)	(.....)	(.....)
ÇİMBETON'a Yapılan Toplam Satışlar	(.....)	(.....)
ÇİMENTAŞ Toplam Satışlar (İhracat Hariç)	(.....)	(.....)
ÇİMENTAŞ Toplam Satışlar (İhracat Dâhil)	(.....)	(.....)
ÇİMBETON'a Yapılan Satışların, ÇİMENTAŞ Toplam Satışlara Oranı (İhracat Hariç)	(.....)	(.....)
ÇİMBETON'a Yapılan Satışların, ÇİMENTAŞ Toplam Satışlara Oranı (İhracat Dâhil)	(.....)	(.....)

[283] Kurulun 13.04.2023 tarih ve 23-18/347-117 sayılı *Mavili Elektronik*, 05.10.2023 tarih ve 23-47/897-317 sayılı *Uludağ*, 15.06.2023 tarih ve 23-27/515-175 sayılı *Altıparmak*, 15.06.2023 tarih ve 23-27/514-174 sayılı *Anavarza*, 26.10.2023 tarih ve 23-50/979-356 sayılı *Yumurta Üreticileri*, 30.11.2023 tarih ve 23-55/1077-381 sayılı *Meysu*, 29.09.2022 tarih ve 22-44/644-276 sayılı *MNS Yumurta*, 07.06.2023 tarih ve 23-26/492-169 sayılı *Yıldırımoğlu Fermantasyon* 07.11.2016 tarih ve 16-37/628-279 sayılı *Tüketici Elektroniği* ve 07.11.2016 tarih ve 16-37/628-279 sayılı kararları.

[284] Kurulun 08.08.2018 tarih ve 18-27/461-224 sayılı *Enerjisa*, 01.10.2018 tarih ve 18-36/583-284 sayılı *Aydem-Gediz* ve 20.02.2018 tarih ve 18-06/101-52 sayılı *CK Akdeniz* kararları.

- Kurul içtihadı gözetildiğinde, mevcut dosyada ÇİMENTAŞ'ın ihracat faaliyetlerinden elde ettiği cironun olası bir ceza takdirinde cezaya esas alınacak gayri safi gelire dâhil edilmemesi gerektiği, Kurul içtihadında belirtildiği üzere hâlihazırda ÇİMENTAŞ'ın bağlı ortaklığı konumundaki ÇİMBETON hakkında yürütülen soruşturmalar[285] da gözetilerek çifte hesaplamaya mahal vermemek adına ÇİMENTAŞ'ın grup içi satışlardan edindiği net satış gelirlerinin hariç tutulması ya da hafifletici unsur olarak addedilmesi gerektiği

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(762) Teşebbüs tarafından yurt dışı satıştan elde edilen (.....) TL'lik tutar ile; grup içi satışlardan elde edilen (.....) TL'lik tutarın, cezaya esas cirodan düşülebileceği ileri sürülmüşse de, Kanundaki açık hüküm uyarınca teşebbüsün toplam cirosunun dikkate alınması gerektiği, bu nedenle anılan savunmanın kabul edilemeyeceği, ancak söz konusu hususların yeni Yönetmelik kapsamında bir indirim sebebi olarak değerlendirilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

(763) Nitekim yeni Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinin birinci fıkrasında temel para cezasının indirilmesini gerektirecek haller arasında, idari para cezasına esas alınan yıllık gayri safi gelirler içerisinde yurt dışı satış gelirlerinin bulunması hali de sayılmıştır. Dolayısıyla ÇİMENTAŞ'ın yurt dışı gelirlerinin bulunduğu anlaşıldığından, söz konusu hususun ÇİMENTAŞ hakkında tayin edilecek idari para cezasında indirim sebebi olarak değerlendirilebileceği kanaatine varılmıştır.

Dosya Kapsamındaki İlgili Coğrafi Pazar Tanımına Paralel Olarak ÇİMENTAŞ'ın "Söke-Didim" Bölgesinin Haricindeki Satışlarından Edinilen Cironun Cezaya Esas Alınacak Yıllık Gayri Safi Gelirin Hesaplanmasında Dikkate Alınmaması ya da Hafifletici Unsur Olarak Gözetilmesi Gerektiği Savunması ve Değerlendirmesi

(764) Teşebbüsün konuya ilişkin yazılı savunmasında özetle;

- Soruşturma Raporu'nda ilgili coğrafi pazarın "*Aydın Merkez-Nazilli*", "*Aydın Merkez-Söke*" ve "*Söke-Didim*" olmak üzere üç ayrı coğrafi pazar şeklinde tanımlandığı ve ÇİMENTAŞ'a atfedilen kolaylaştırıcılık iddiasının Didim ilçesi ve hatta sadece otel projesi ile sınırlı olduğu anlamına gelecek birçok tespit ve değerlendirmeye yer verildiği,
- ÇİMENTAŞ hakkındaki ihlal iddialarının yalnızca *"Söke-Didim*" bölgesindeki faaliyetlere ilişkin olduğu, Kurulun geçmiş tarihli kararlarıyla da uyumlu olarak ÇİMENTAŞ'ın sorumluluğuna esas ilgili coğrafi pazarın Soruşturma Raporu'nda belirtilen "*Söke-Didim*" bölgesi olarak tanımlanabileceği, soruşturma kapsamındaki olası bir cezanın ilgili pazar tanımına bağlı olarak ÇİMENTAŞ'ın yalnızca *"Söke-Didim*" bölgesindeki hazır beton satışlarından edinilen ciro üzerinden hesaplanması gerektiği,
- ÇİMENTAŞ'ın gayri safi gelirlerinin yalnızca ilgili coğrafi pazar ile sınırlandırılmasının İDDK görüşüyle de uyumlu olduğu, nitekim İDDK'nın 2013 yılında aldığı kararda Kurulun ilgili coğrafi pazar cirosu üzerinden uyguladığı idari para cezasını hukuka uygun bularak onadığı, ilgili kararda ihlalin gerçekleştiği coğrafi pazardaki teşebbüs satışlarının toplam satışları içerisinde

[285] ÇİMENTAŞ'ın bağlı ortaklığı konumundaki ÇİMBETON hakkında Kurulun 19.10.2023 tarih ve 23-49/936-M(1) sayılı ve 26.10.2023 tarih ve 23-50/982-M sayılı kararları ile Kurulun 26.10.2023 tarih ve 23-50/955-M sayılı kararı uyarınca iki ayrı soruşturma yürütüldüğü belirtilmiştir.

az bir yer tutması nedeniyle Kurulun para cezasında indirim uygulayabileceği görüşüne ulaşıldığı,

- ÇİMENTAŞ'ın "*Söke-Didim*" bölgesindeki satışlarından[286] elde ettiği cironun ihracat gelirleri hariç olmak üzere Kuruma sunulduğu,

ÇİMENTAŞ'ın "*Söke-Didim"* Coğrafi Pazarında Satış Miktarı ve Cirosunun ÇİMENTAŞ'ın Yurt içi Satış Miktarı ve Cirosu İle Kıyaslanması (2023)

	Satış Miktarı (ton)	Satış Cirosu (TL)
Didim Satışları	(.....)	(.....)
Yurt içi Satışlar (İzmir Tesisi)	(.....)	(.....)
Yurt içi Satışlar (İzmir ve Edirne Tesisleri Toplamı)	(.....)	(.....)
Toplam satışlar (İzmir Tesisi)	(.....)	(.....)
Toplam satışlar (İzmir Tesis ve Edirne Tesisi Toplamı)	(.....)	(.....)

- İDDK'nın yukarıda değinilen içtihadı, Soruşturma Raporu'ndaki coğrafi pazar tanımı ile ÇİMENTAŞ hakkındaki ihlal iddialarına konu faaliyetlerin ve Bulgu-257'nin yalnızca "*Söke-Didim*" bölgesindeki (Didim ilçesindeki) hazır beton üretimi ve satışı faaliyetlerine ilişkin olduğu birlikte gözetildiğinde, olası bir cezaya esas alınacak yıllık gayri safi gelirin ÇİMENTAŞ'ın yalnızca Didim ilçesindeki satışlarından elde edilen gelirler üzerinden takdir edilmesi ya da söz konusu hususun hafifletici sebep olarak gözetilmesi gerektiği

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(765) ÇİMENTAŞ'ın soruşturma kapsamındaki Aydın ilinde faaliyet gösteren İzmir hazır beton tesisi aracılığıyla Söke-Didim bölgesinde elde ettiği cironun (.....) TL olduğu görülmektedir. Bununla birlikte Kanundaki açık hüküm uyarınca teşebbüsün toplam cirosunun dikkate alınması gerektiğinden teşebbüsün bu yöndeki savunmasının kabul edilemeyeceği kanaatine varılmıştır. Ancak Didim ilçesinden elde edilen söz konusu gelirlerin ((.....) TL) toplam ciro içerisinde %(.....)'lik bir pay oluşturduğu göz önüne alındığında, teşebbüsün ihlale konu ilgili coğrafi pazarda elde ettiği cironun toplam ciro içindeki payının düşük bir paya sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda soruşturma konusu Aydın ili özelinde yapılan değerlendirme bakımından söz konusu hususun ÇİMENTAŞ hakkında tayin edilecek idari para cezasında indirim sebebi olarak görülmüştür.

(766) Öte yandan yeni Ceza Yönetmeliği'nde, hafifletici unsurlara bağlı indirim oranlarının alt ve üst sınırlarının kaldırıldığı görülmektedir. Bu kapsamda ilgili değişikliğin teşebbüs aleyhinde olmayacak şekilde uygulanması gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

ÇİMENTAŞ'ın Didim İlçesinde Elde Edilen Net Satış Gelirlerinin Toplam Net Satış Gelirlerine Kıyasla Çok Düşük Olmasının Temel Para Cezasının Tespitinde Dikkate Alınması ve/veya ÇİMENTAŞ Lehine Hafifletici Unsur Olarak Gözetilmesi Gerektiği Savunması ve Değerlendirmesi

(767) Teşebbüsün konuya ilişkin yazılı savunmasında özetle;

- Kurul içtihadında[287], inceleme konusu rekabet ihlalinin belirli kanallarla/piyasalarla/ürünlerle sınırlı olmasının bazı hallerde hafifletici unsur

[286] ÇİMENTAŞ'ın "*Söke-Didim*" coğrafi pazarında 2023 yılında elde ettiği cirosunun Didim ilçesinde gerçekleşen satışlardan oluştuğu belirtilmiştir.
[287] Kurulun 07.03.2011 tarih 11-13/243-78 sayılı *Bankacılık I*, 07.11.2016 tarih ve 16-37/628-279 sayılı *Bilgisayar Oyunları*, 28.11.2017 tarih ve 17-39/636-276 sayılı *Bankacılık III*, 05.10.2023 tarih ve 23-

olarak kabul edildiği ve bazı dosyalarda da cezaya esas alınacak cironun tespitinde gözetildiği, ÇİMENTAŞ'ın Bulgu-257'deki yazışmalarının yalnızca Didim ilçesiyle sınırlı olduğu ve soruşturma kapsamında ilgili coğrafi pazarın "*Söke-Didim*" bölgesi olarak tanımlanabileceğinin belirtildiği gözetildiğinde, ceza tayininde cezaya esas alınacak gayri safi gelirlerin ÇİMENTAŞ'ın "*Söke-Didim*" bölgesindeki gelirlerinden oluşması gerektiği, ayrıca ÇİMENTAŞ'ın ilgili coğrafi pazar özelinde elde ettiği cironun, toplam cirosuna kıyasla çok düşük olmasının temel para cezasının tespitinde gözetilmesi ve/veya ÇİMENTAŞ lehine hafifletici unsur olarak kabul edilmesi gerektiği,

- İlgili coğrafi pazarların "Aydın Merkez-Nazilli", "Aydın Merkez-Söke" ve "Söke-Didim" olarak tanımlanabileceğinin belirtildiği, söz konusu pazar tanımları dahilinde ÇİMENTAŞ'ın yalnızca "Söke-Didim" bölgesinde satış yaptığı, ÇİMENTAŞ'ın ilgili coğrafi pazarda elde edilen ciro ile bu cironun ÇİMENTAŞ'ın İzmir tesisinden edilen ciro ve toplam ciro içerisindeki oranlarına ilişkin verilerin sunulduğu,

ÇİMENTAŞ'ın "Söke-Didim" bölgesinde satış miktarı ve cirosunun, ÇİMENTAŞ'ın yurt içi satış miktarı ve cirosu ile kıyaslanması (2023)

	Çimento Satış Miktarı (ton)	Çimento Satış Cirosu (TL)
Didim satışları	(.....)	(.....)
Yurt içi satışlar (İzmir Tesisi)	(.....)	(.....)
Yurt içi satışlar (İzmir Tesis ve Edirne Tesisi Toplamı)	(.....)	(.....)
Didim satışlarının yurt içi satışlara oranı (İzmir Tesisi)	(.....)	(.....)
Didim satışlarının yurt içi satışlara oranı (İzmir Tesis ve Edirne Tesisi Toplamı)	(.....)	(.....)

ÇİMENTAŞ'ın "Söke-Didim" bölgesindeki satış miktarı ve cirosunun ÇİMENTAŞ'ın toplam satış miktarı ve cirosu ile kıyaslanması (2023)

	Çimento Satış Miktarı (ton)	Çimento Satış Cirosu (TL)
Didim satışları	(.....)	(.....)
Toplam satışlar (İzmir tesisi)	(.....)	(.....)
Toplam satışlar (İzmir tesis ve Edirne tesisi toplamı)	(.....)	(.....)
Didim satışlarının toplam satışlara oranı (İzmir tesisi)	(.....)	(.....)
Didim satışlarının toplam satışlara oranı (İzmir tesis ve Edirne tesisi toplamı)	(.....)	(.....)

- Tablolardan ÇİMENTAŞ'ın Didim ilçesindeki 2023 yılına ait cirosunun ÇİMENTAŞ'ın İzmir tesisinden elde ettiği Türkiye cirosunun %(.....)'ini; ihracat dahil olmak üzere toplam cirosunun %(.....)'sını, ÇİMENTAŞ'ın toplam Türkiye cirosunun %(.....)'sini, ihracat ve ihraç kayıtlı satışlar dahil toplam cirosunun %(.....)'ini oluşturduğu, dolayısıyla Didim ilçesindeki satışların en yüksek olduğu oran üzerinden hesaplandığında dahi ÇİMENTAŞ'ın satışlarının %(.....)'sinin iddia edilen fiyat tespiti ve müşteri paylaşımı ihlalinden etkilenmediği,

---

47/897-317 sayılı, 13.07.2023 tarih ve 23-31/589-199 sayılı, 05.01.2023 tarih ve 23-01/25-11 sayılı, 18.04.2011 tarih ve 11-24/464-139 sayılı, 07.11.2016 tarih ve 16-37/628-279 sayılı, 23.01.2020 tarih ve 20-06/61-33 sayılı, 30.09.2021 tarih ve 21-46/672-336 sayılı, 04.01.2024 tarih ve 24-01/6-2 sayılı, 26.10.2023 tarih ve 23-50/979-356 sayılı, 05.07.2023 tarih ve 23-29/565-192 sayılı, 05.07.2023 tarih ve 23-29/563-190 sayılı, 23.01.2020 tarih ve 20-06/61-33 sayılı, 20.07.2023 tarih ve 23-32/629-211 sayılı ve 01.04.2021 tarih ve 21-18/229-96 sayılı kararları.

- ÇİMENTAŞ'a uygulanacak olası idari para cezası bakımından, cezaya esas alınacak cironun ÇİMENTAŞ'ın Didim ilçesinde elde ettiği gelir dikkate alınarak hesaplanmasının talep edildiği, söz konusu talebin kabul görmemesi halinde ÇİMENTAŞ'ın Didim ilçesinde elde ettiği gelirin ÇİMENTAŞ'ın toplam cirosu içerisindeki payının düşüklüğü dikkate alınarak bu hususun hem temel para cezasının alt sınırdan tayini hem de hafifletici unsur olarak gözetilebileceği

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(768) Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinin birinci fıkrasında temel para cezasının indirilmesini gerektirecek haller arasında ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının düşük olması hali de sayılmıştır.

(769) Dosya kapsamında ihlal isnadında bulunulan belgeler, temel olarak Aydın ilinin Söke-Didim bölgesindeki hazır beton pazarını konu edinmektedir. ÇİMENTAŞ'ın Didim ilçesindeki 2023 yılına ait cirosunun ÇİMENTAŞ'ın İzmir tesisinden elde ettiği Türkiye cirosunun %(.....)'ini; ihracat dahil olmak üzere toplam cirosunun %(.....)'sını, ÇİMENTAŞ'ın toplam Türkiye cirosunun %(.....)'sini, ihracat ve ihraç kayıtlı satışlar dahil toplam cirosunun %(.....)'ini oluşturduğu göz önüne alındığında, teşebbüsün ihlale konu ilgili coğrafi pazardaki hazır beton ürünlerinden elde ettiği cirosunun toplam cirosu içindeki payının düşük bir paya sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, soruşturma konusu Aydın ili özelinde değerlendirme yapıldığı dikkate alındığında, söz konusu hususun ÇİMENTAŞ hakkında tayin edilecek idari para cezasında indirim sebebi olarak değerlendirilmiştir.

(770) Öte yandan yeni Ceza Yönetmeliği'nde, hafifletici unsurlara bağlı indirim oranlarının alt ve üst sınırlarının kaldırıldığı görülmektedir. Bu kapsamda ilgili değişikliğin teşebbüs aleyhinde sonuç doğurmayacak şekilde uygulanması gerektiği anlaşılmıştır.

ÇİMENTAŞ'ın Pazar Gücünü Haiz Olmaması Dolayısıyla Pazardaki Olası Etkinin Sınırlı Olacağının Gözetilerek Temel Para Cezasının Alt Sınırdan Tayini ve/veya ÇİMENTAŞ Lehine Hafifletici Unsur Sebebi Olarak Gözetilmesi Gerektiği Savunması ve Değerlendirmesi

(771) Teşebbüsün konuya ilişkin yazılı savunmasında özetle;

- Ceza Yönetmeliği'nin "*Temel Para Cezası*" başlıklı 5. maddesi uyarınca temel para cezası açısından esas alınacak oranın belirlenmesinde ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususların dikkate alındığı, Kurul içtihatında[288], ihlalde bulunan teşebbüsün bir pazar gücünü haiz olmamasının etki değerlendirmesinde gözetildiği ve idari para cezasının takdirinde bir hafifletici unsur olarak kabul edilebildiği,
- Soruşturma Raporu'na göre Söke ve Didim ilçelerinde hazır beton şirketlerine dökme çimento satışı gerçekleştiren çimento şirketlerinin satış miktarı cinsinden pazar payına ilişkin sunulan tablo incelendiğinde ÇİMENTAŞ'ın pazar payının 2022 yılında %(.....); 2023 yılında %(.....) olarak tespit edildiği,

[288] Kurulun 14.04.2022 tarih ve 22-17/283-128 sayılı, 29.12.2022 tarih ve 22-57/899-369 sayılı, 30.09.2021 tarih ve 21-46/672-336 sayılı, 09.06.2016 tarih ve 16-20/326-146 sayılı, 09.06.2016 tarih ve 16-20/326-146 sayılı, 23.01.2020 tarih ve 20-06/61-33 sayılı, 07.11.2016 tarih ve 16-37/628-279 sayılı, 09.06.2016 tarih ve 16-20/340-155 sayılı ve 18.04.2011 tarih ve 11-24/464-139 sayılı kararları.

- ÇİMENTAŞ'ın ilgili pazardaki pazar payının, özellikle 2023 yılında ihmal edilebilecek ölçüde düşük olduğu, bu doğrultuda ÇİMENTAŞ'ın pazar payı ile orantılı olarak olası bir ihlal tespitinde dahi ihlal teşkil edebilecek davranışın pazardaki rekabet üzerinde son derece sınırlı etki doğuracağı, pazarda tam bir etki doğurmayan davranışların ise Kurul tarafından takdir edilecek temel para cezasının tespitinde gözetildiği[289],
- Savunmalar kapsamında sunulan verilerin, ÇİMENTAŞ'ın bir fiyat tespiti veya müşteri paylaşımı anlaşmasında kolaylaştırıcı rolünde olamayacağını gösterir nitelikte olduğu, bununla birlikte söz konusu pazar payı dikkate alındığında ÇİMENTAŞ'ın rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmaya taraf olduğu varsayımında dahi bu anlaşma sonucunda piyasada herhangi bir etkinin doğmadığını ortaya koyduğu,
- Kurulun, *Duru Bulgur*[290] kararında, ÇİMENTAŞ hakkındaki iddialara benzer biçimde teşebbüsler arasındaki rekabet ihlalini kolaylaştırdığı iddiası altında incelenen davranışların ağırlıklı olarak İç Anadolu bölgesindeki perakende satış noktalarıyla sınırlı olması nedeniyle, ihlalin piyasa üzerindeki etkisinin sınırlı olduğunun kabul edildiği ve bu durumun hafifletici unsur olarak değerlendirildiği,
- ÇİMENTAŞ hakkındaki ihlal iddialarının anılan karardan da öte, yalnızca "Söke-Didim" bölgesi içerisinde bulunan Didim ilçesindeki faaliyetlerle ilişkili olduğu, dolayısıyla Kurulun anılan kararına paralel olarak Bulgu-257'nin Didim ilçesindeki faaliyetlerle sınırlı olduğunun gözetilmesi ve temel para cezasında indirim uygulanması gerektiği,
- Soruşturma Raporu'nda "*ÇİMENTAŞ'ın pazar payının Didim ilçesinde çok düşük olarak nitelendirilemeyeceği, ihlale taraf hazır beton firmalarının Didim ilçesinde faaliyet gösterdiği düşünüldüğünde, ÇİMENTAŞ'ın bu ilçe özelinde kayda değer bir pazar payına sahip olduğu düşünülmektedir.*" ifadesine yer verildiği, dolayısıyla Soruşturma Raporu bakımından ÇİMENTAŞ'ın pazar payının Didim ilçesi özelinde ele alındığı, öte yandan soruşturma dâhilinde ilgili coğrafi pazarın "Söke-Didim" olarak belirlendiği, nitekim bu pazar bakımından ÇİMENTAŞ'ın yalnızca Didim'deki çimento şirketleri ile değil "Söke-Didim" bölgesindeki dökme çimento alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin tamamıyla rakip konumda olduğu, bu itibarla ÇİMENTAŞ'ın pazar payının Didim ilçesiyle sınırlı şekilde değil, "Söke-Didim" bölgesi esas alınarak değerlendirilmesi gerektiği, ÇİMENTAŞ'ın ilgili bölge içerisinde sadece Didim ilçesinde satış yapmasının ise Bulgu-257'nin ilgili pazar üzerindeki etkisinin kayda değer ölçüde düşük olduğunu kanıtladığı,
- İlaveten ilgili coğrafi pazarda ÇİMENTAŞ'ın pazar payında bir yıla kıyasla önemli ölçüde gerileme olduğu, nitekim bu hususun Soruşturma Raporu'nda yer verilen tablo üzerinden de görülebileceği, bu doğrultuda ÇİMENTAŞ'ın "Söke-Didim" pazarındaki pazar payının 2022'de %(.....) oranındayken 2023'te bu oranın %(.....)'e düştüğü,
- Sonuç olarak ÇİMENTAŞ'ın ilgili pazarda azımsanabilecek ölçüde bir pazar gücünü haiz olması ve yıllar içerisindeki önemli ölçüdeki pazar payı kaybetmiş olmasının ihlal neticesinde gerçekleşmesi muhtemel zararı minimize ettiği,

[289] Kurulun 08.04.2004 tarih ve 04-25/ 279- 61 sayılı, 18.2.2003 tarih ve 03-10/114-52 sayılı, 21.11.2016 tarih ve 16-40/662-296 sayılı ve 03.08.2023 tarih ve 23-36/671-227 sayılı kararları.
[290] Kurulun 17.02.2022 tarih ve 22-09/130-50 sayılı kararı.

ayrıca ÇİMENTAŞ hakkında tek bulgu elde edilmiş olmasının ÇİMENTAŞ'ın eylemlerinin pazardaki etkisinin sınırlı olduğunu ortaya koyduğu, bu nedenlerle anılan hususların hafifletici unsur olarak dikkate alınması ve temel para cezasının alt sınırdan tayin edilmesi gerektiği

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(772) İhlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığının tespiti için teşebbüsün faaliyet gösterdiği Aydın Söke-Didim bölgesi pazarındaki son iki yıla ilişkin pazar paylarının incelenmesinde fayda bulunmaktadır. ÇİMENTAŞ'ın ihlalin gerçekleştiği dönemde incelemeye konu faaliyetlere ilişkin olarak Aydın Söke-Didim pazarındaki pazar paylarının sırasıyla; 2022 yılı için %(.....) ve 2023 yılı için %(.....) olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla ÇİMENTAŞ'ın ilgili coğrafi bölgede sınırlı bir pazar gücüne sahip olduğu, buna bağlı olarak ÇİMENTAŞ tarafından gerçekleştirildiği tespit edilen ihlalin pazarda yol açtığı veya yol açması muhtemel zararın etkisinin kısıtlı olduğu ve bu hususun teşebbüs hakkında takdir edilecek başlangıç para cezasının belirlenmesinde göz önünde tutulabileceği değerlendirilmiştir.

(773) İhlalin sebep olduğu veya olması muhtemel zararın ağırlığının temel para cezasının belirlenmesinde dikkate alınabileceği hususunun hem eski hem de yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında düzenlenmiş olduğu dikkate alındığında, bu unsur bakımından teşebbüs lehine veya aleyhine farklı bir durumun söz konusu olmadığı anlaşılmıştır.

c. ÖZTÜRK Tarafından Yapılan İdari Para Cezasının Takdirine İlişkin Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirilmesi

Hafifletici Sebeplerin Varlığı ve Takdirine Dair Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirilmesi

(774) Teşebbüs tarafından yapılan savunmada özetle;

- 2023 yılı itibarıyla elde edilen toplam gelirin toplam (.....) TL olduğu,
- Bu tutar içerisinde hazır beton satışından elde edilen gelirin (.....) TL ile sınırlı olduğu,
- Bu kapsamda toplam satışlar içerisinde hazır beton satışlarından elde edilen gelirin oldukça düşük bir paya sahip olduğu, bu nedenle teşebbüs hakkında uygulanacak idari para cezasında indirim yapılmasının mümkün olduğu

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(775) Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinin birinci fıkrasında, temel para cezasının indirilmesini gerektirecek haller; yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi haricinde, yerinde incelemenin daha kısa sürede tamamlanmasını veya daha etkin şekilde gerçekleştirilmesini sağlayan fiziksel ve/veya teknik imkânların sunulması suretiyle ya da yerinde inceleme esnasında inceleme konusuyla bağlantılı olan ilave bilgi veya belgelerin incelenen tarafça kendiliğinden sunulması suretiyle yerinde incelemeye yardımcı olunması, ihlalde diğer teşebbüslerin zorlamasının bulunması, ihlale katılımın sınırlı olması ve ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının düşük olması şeklinde sayılmıştır.

(776) Dosya kapsamında ihlal isnadında bulunulan belgeler temel olarak hazır beton pazarını konu edinmektedir. Teşebbüsün hazır beton satışından elde ettiği gelirin, teşebbüsün toplam cirosu içerisinde yaklaşık %(.....)'lik bir pay oluşturduğu göz önüne alındığında, teşebbüsün ihlale konu ilgili ürün pazarında hazır beton ürünlerinden elde ettiği cironun toplam ciro içerisindeki payının düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda söz konusu hususun ÖZTÜRK hakkında tayin edilecek idari para cezasında indirim sebebi olarak görülebileceği kanaatine ulaşılmıştır.

(777) Öte yandan yeni Ceza Yönetmeliği'nde, hafifletici unsurlara bağlı indirim oranının alt ve üst sınırlarının kaldırıldığı görülmektedir. Bu kapsamda ilgili değişikliğin teşebbüs aleyhinde olmayacak şekilde uygulanması gerektiği değerlendirilmiştir.

(778) Bununla birlikte, teşebbüs tarafından temel para cezasının tespitine ilişkin ayrıca bir savunma ileri sürülmemiş olmakla birlikte, mülga Yönetmelik kapsamında yapılan değerlendirmeler çerçevesinde hazırlanarak tarafa tebliğ edilen Soruşturma Raporu'nda, ÖZTÜRK hakkında mülga Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca, Kurul karar tarihinden bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmaması halinde karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirinin %2'si ile %4'ü arasında bir temel para cezası oranının belirlenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Ancak yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında "kartel" ve "diğer ihlaller" ayrımına dayalı alt ve üst sınırların kaldırıldığı dikkate alındığında, yeni Yönetmelik kapsamında yapılan değerlendirme doğrultusunda, ÖZTÜRK'ün rakipleriyle fiyat tespitinde bulunmak suretiyle yatay nitelikte bir anlaşma içerisinde yer aldığına ilişkin eylemlerin, Kurul içtihadında kartel olarak değerlendirildiği; bu itibarla söz konusu hususun teşebbüs hakkında takdir edilecek başlangıç ceza oranının belirlenmesinde göz önünde bulundurulabileceği değerlendirilmiştir.

(779) Temel para cezasının tespitine ilişkin olarak hangi Yönetmelik'in soruşturma tarafı teşebbüsler lehine olduğu hususu, yeni Ceza Yönetmeliği'nde hafifletici unsurlara bağlı indirim oranının alt sınırların kaldırılmış olması da dikkate alınarak değerlendirilmiş, bu çerçevede ilgili değişikliğin teşebbüs aleyhinde sonuç doğurmayacak şekilde uygulanması gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

I.4.4. Genel Değerlendirme

(780) İşbu dosya kapsamında yer verilen bilgi ve belgeler ile bunlara ilişkin tespit ve değerlendirmeler bir bütün halinde ele alındığında; Aydın ilinde faaliyet gösteren bir grup hazır beton firmasının "çay" ya da "masa" olarak tabir ettikleri toplantılarda bir araya gelerek hangi teşebbüsün hangi bölgelerdeki müşterilere satış yapacağını tespit ettikleri, belirledikleri müşteri isimlerini aralarındaki paylaşım listesine ekledikleri anlaşılmaktadır. Buna ek olarak ilgili toplantılarda ürünlerin hangi fiyat üzerinden satılacağının belirlendiği, teşebbüslerin belirlenen hususlara aykırı hareket edip etmediklerinin takip edildiği anlaşılmaktadır.

I.4.4.1. BATIBETON Hakkında Genel Değerlendirme

(781) BATIBETON'a yöneltilen ihlal isnadına dayanak teşkil eden bulguları, söz konusu bulguların tarihlerini ve ilişkili taraflarını gösteren tablo aşağıdadır:

Tablo 39: BATIBETON'un İhlale Konu Bulguları, Bulgu Tarihleri ve İhlal Tarafları

İhlal İsnadında Bulunulan Bulgu	Bulgu Tarihi	İhlal Tarafları
Bulgu-90	24.01.2018	ASBETON-BATIBETON-BOYLULAR GIDA
Bulgu-103	04.09.2020	ASBETON- BATIBETON-CANATANLAR- OYAK

Bulgu-106 ve 107	02.02.2021 ve 04.02.2021	ASBETON-AYDIN SERAMİK- BATIBETON-MENDEŞ
Bulgu-114	11.03.2021	ASBETON-BATIBETON-MENDEŞ-OYAK
Bulgu-115	12.03.2021	ASBETON-BATIBETON-MENDEŞ-OYAK
Bulgu-122	19.05.2021-25.05.2021	ASBETON-BATIBETON-MENDEŞ-OYAK
Bulgu-6	26.07.2021	ASBETON-BATIBETON-AYDIN SERAMİK
Bulgu-9	11.08.2022	ASBETON-BATIBETON
Bulgu-10	24.08.2022	ASBETON-BATIBETON
Bulgu-217 ve 245	22.03.2023 ve 24.03.2023	BATIBETON-CANATANLAR

(782) Yukarıdaki tabloda da görülebileceği üzere; BATIBETON'un 24.01.2018 - 24.03.2023 tarihleri arasında Aydın ilinde hazır beton üretimi ve satışı pazarında faaliyet gösteren rakipleri ile birlikte fiyat tespitine (Bulgu-9 ve 10) ve bölge/müşteri paylaşımına (Bulgu-6, 90, 103, 106, 107, 114, 115, 122, 217, 245) ilişkin anlaşma yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği değerlendirilmiştir. Bununla birlikte soruşturma açılmasına dayanak oluşturan Bulgu-1, Bulgu-88 ve Bulgu-223 kapsamında BATIBETON'a yönelik rakipler arası bir anlaşmaya taraf olduğu yönünde bir ihlal isnadında bulunulamayacağı; Bulgu-206, 217, 218, 221, 225, 227, 228, 230, 231, 232, 233, 234, 237, 238, 239, 240, 241 ve 244'te ise BATIBETON'un yeniden satıcıların satış fiyatlarını tespit etmediği değerlendirilmiştir.

I.4.4.2. BATIÇİM Hakkında Genel Değerlendirme

(783) BATIÇİM'e yöneltilen ihlal isnadına dayanak teşkil eden tek bulgu Bulgu-90 olup bulgu kapsamında BATIÇİM aracılığıyla bazı hazır beton üreticisi teşebbüsler tarafından düzenlenen ve rekabete hassas hususların görüşüldüğü bir toplantının varlığına yönelik şüphenin oluştuğu; ancak işbu bulguda yer alan yazışma içeriklerinin doğrulanamaması, söz konusu bulgunun BATIÇİM'in adının geçtiği veya doğrudan tarafı olduğu ek bilgi ve belgelerle desteklenememesi karşısında, bütüncül bir değerlendirme çerçevesinde BATIÇİM'e yönelik Aydın ilinde yapılan müşteri paylaşımına ilişkin bir kartele aracılık ettiğine ilişkin bir tespit yapılamadığı, dolayısıyla ilgili bulgunun BATIÇİM hakkında ihlal isnadında bulunulması bakımından yeterli olmadığı değerlendirilmiştir.

I.4.4.3. BETONTAŞ Hakkında Genel Değerlendirme

(784) BETONTAŞ'a yöneltilen ihlal isnadına dayanak teşkil eden bulgular incelendiğinde;

- Bulgu-90 kapsamında, bazı hazır beton üreticisi teşebbüsler tarafından düzenlenen ve rekabete hassas hususların görüşüldüğü bir toplantının varlığına yönelik şüphenin oluştuğu; ancak ilgili bulguda BETONTAŞ tarafından paylaşıldığı düşünülen satış miktarı verisinin gerçekle bağdaşmadığı, ayrıca BETONTAŞ hakkında ilgili bulguyu destekleyen ve rakipler arası iletişim kurduğunu veya bir anlaşmaya taraf olduğunu ortaya koyan ek bir bilgi ve belge elde edilememesi nedeniyle, bütüncül bir değerlendirmenin de gereği olarak Bulgu-90 kapsamında BETONTAŞ'a yönelik Aydın ilinde yapılan müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmaya taraf olduğuna dair bir tespit yapılamadığı, dolayısıyla ilgili bulgunun BETONTAŞ hakkında ihlal isnat etmeye yeterli olmadığı değerlendirilmiştir.
- Bulgu-265 ve 266 kapsamında ise BETONTAŞ'ın MENDEŞ ile bölge/müşteri paylaşımına ilişkin yapılan bir anlaşmaya taraf olduğu yönünde şüphe oluştuğu; ancak anılan yazışma içeriklerinde MENDEŞ ile iletişim kurulduğuna veya kurulacağına yönelik herhangi bir ifadenin yer almadığı, dosya kapsamında bu bulguyu destekleyecek ek bir delilin bulunmadığı hususları bir

arada değerlendirildiğinde, ilgili bulguların BETONTAŞ ile MENDEŞ arasında bölge/müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşma yapıldığını ortaya koymaya yeterli ve elverişli olmadığı, bu nedenle söz konusu bulguya dayanarak BETONTAŞ hakkında ihlal isnadında bulunulması bakımından yeterli olmadığı değerlendirilmiştir.

I.4.4.4. ÇİMBETON Hakkında Genel Değerlendirme

(785) ÇİMBETON'a yöneltilen ihlal isnadına dayanak teşkil eden bulgular incelendiğinde;

- Bulgu-1 ve Bulgu-90 kapsamında bazı hazır beton üreticisi teşebbüsler tarafından düzenlenen ve müşteri paylaşımına ilişkin olarak "masa" adı verilen bir anlaşmanın varlığına yönelik şüphenin oluştuğu; ancak ilgili bulgularda ÇİMBETON'un rakipleriyle iletişim halinde olduğunu ortaya koyan ek bir delile rastlanmadığı dikkate alındığında, ÇİMBETON'a yönelik Aydın ilinde yapılan müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmaya taraf olduğuna yönelik bir tespit yapılamadığı, dolayısıyla ilgili bulguların ÇİMBETON hakkında ihlal isnadında bulunulması bakımından yeterli olmadığı değerlendirilmiştir.
- Bulgu-88 kapsamında "kurumsallar" olarak anılan ÇİMBETON, BATIBETON, OYAK'ın dikey bütünleşik yapıda oldukları çimento firmaları aracılığıyla fiyatları disipline etmeye çalıştıkları, söz konusu teşebbüslerin MENDEŞ ve ŞÖLEN'in de dahil olduğu toplantılarda çeşitli dönemlerde bir araya gelerek bölge satış fiyatlarına ilişkin kararlar aldıkları, dolayısıyla ÇİMBETON'un rakipleriyle fiyat tespitine ilişkin bir anlaşma içerisinde olduğu yönünde şüphenin oluştuğu; ancak ÇİMBETON'un dikey bütünleşik yapıda olduğu çimento firması aracılığıyla fiyatları disipline etmeye çalıştığı iddiasının pazar verileriyle desteklenememesi nedeniyle, ilgili bulgunun ÇİMBETON hakkında ihlal isnadında bulunulması bakımından yeterli olmadığı değerlendirilmiştir.
- Bulgu-151 kapsamında ise ÇİMBETON'un bölge fiyatlarının tespitine ve müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmaya taraf olduğu yönünde şüphe oluştuğu; ancak yazışma içeriğinde ÇİMBETON ile iletişim kurulduğuna yönelik herhangi bir ifadenin yer almadığı, ÇİMBETON ile MENDEŞ arasında Sultanhisar-Nazilli bölgesinde bir fiyat paralelliği söz konusu olsa da, dosya kapsamında ÇİMBETON'un bir fiyat tespiti anlaşmasına dahil olduğunu destekleyecek başka bir iletişim delili bulunmadığı, dolayısıyla tek başına bu benzerliğin bir ihlali ortaya koymak bakımından yeterli olmadığı hususları bir arada değerlendirildiğinde, ilgili bulgunun ASBETON, ÇİMBETON ile MENDEŞ arasında fiyat tespiti ve/veya bölge/müşteri paylaşımı konusunda bir anlaşma yapıldığını ortaya koymaya yeterli ve elverişli olmadığı, bu nedenle ilgili bulgunun ÇİMBETON hakkında ihlal isnadında bulunulması bakımından yeterli olmadığı değerlendirilmiştir.

I.4.4.5. ÇİMENTAŞ Hakkında Genel Değerlendirme

(786) ÇİMENTAŞ'a yöneltilen ihlal isnadına dayanak teşkil eden tek bulgunun Bulgu-257 olduğu, bulgu kapsamında Didim ilçesinde faaliyet gösteren KÖSEM, UFUK ve DEĞİŞİM'in birbirlerinin müşterilerine fiyat teklifi vermemek suretiyle bölge/müşteri paylaşımına yönelik bir anlaşmaya taraf oldukları; çimento üretimi ve satışı pazarında faaliyet gösteren ÇİMENTAŞ'ın ise bahse konu hazır beton firmaları arasında müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın uygulanmasına aracılık ettiği; Bulgu-257'de yer alan yazışmalar bütüncül bir bakış açısıyla ele alındığında, Didim ilçesinde faaliyet gösteren KÖSEM, UFUK ve DEĞİŞİM arasında birbirlerinin müşterilerine fiyat teklifi vermemek

suretiyle bölge/müşteri paylaşımına yönelik bir kartelin var olduğu, ÇİMENTAŞ ile söz konusu hazır beton firmaları arasında bu kartelin uygulanmasına yönelik bir irade uyuşmasının bulunduğu, ÇİMENTAŞ'ın KÖSEM ile dikey ilişki içerisinde olması sebebiyle kurulan kartelden dolaylı olarak fayda sağlayacağı ve kartele bilerek ve isteyerek katılım sağladığı, bu itibarla ÇİMENTAŞ'ın bahse konu hazır beton firmaları arasında müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın uygulanmasına aracılık etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği değerlendirilmiştir.

I.4.4.6. KABASAKAL Hakkında Genel Değerlendirme

(787) KABASAKAL'a yöneltilen ihlal isnadına dayanak teşkil eden tek bulgu Bulgu-246 olup bulgu kapsamında AYDIN SERAMİK ile KABASAKAL arasında müşterilerin hazır beton talebine ilişkin karşılıklı bir izin/onay mekanizmasının işletildiği ve bölge/müşteri paylaşımına yönelik bir uzlaşmanın tarafı oldukları yönünde şüphenin oluştuğu; ancak söz konusu bulguya konu yazışmaların bir rakipler arası müşteri paylaşımını değil ticari ilişki dahilinde sağlayıcının bayisi ile paylaştığı risk değerlendirmesini gösterdiği, bu nedenle ilgili bulguya yönelik KABASAKAL hakkında ihlal isnadında bulunulamayacağı değerlendirilmiştir.

I.4.4.7. ÖZTÜRK Hakkında Genel Değerlendirme

(788) ÖZTÜRK'e yöneltilen ihlal isnadına dayanak teşkil eden tek bulgu Bulgu-261 olup bulgu kapsamında BİLKENT, TÜREN KİREÇ, TÜREN YAPI ve ÖZTÜRK'ün bölgede uygulanacak fiyatların tespitine ilişkin bir koordinasyon içerisinde olduğu; bulguda geçen yazışmaların ÖZTÜRK ile TÜREN KİREÇ arasında fiyat tespitine yönelik bir irade uyuşmasını ortaya koyduğu, bu sebeple ÖZTÜRK'ün fiyat tespitine ilişkin bir anlaşmaya taraf olduğu değerlendirilmiştir.

I.4.4.8. SERTTAŞ Hakkında Genel Değerlendirme

(789) SERTTAŞ'a yöneltilen ihlal isnadına dayanak teşkil eden Bulgu-92, Bulgu-127 ve Bulgu-202 kapsamında, SERTTAŞ'ın müşteri paylaşımına yönelik bir anlaşmaya taraf olduğu yönünde şüphenin oluştuğu; ancak söz konusu bulguların SERTTAŞ'ın bir anlaşmaya taraf olduğunu ortaya koymak bakımından yeterli ispat standardını karşılamadığı, bu nedenle ilgili bulguların SERTTAŞ hakkında ihlal isnadında bulunulmasına yeterli olmadığı değerlendirilmiştir.

I.4.4.9. ŞÖLEN Hakkında Genel Değerlendirme

(790) ŞÖLEN'e yöneltilen ihlal isnadına dayanak teşkil eden bulguları, söz konusu bulguların tarihlerini ve ihlal taraflarını gösteren tablo aşağıdadır:

Tablo 40: ŞÖLEN'in İhlale Konu Bulguları, Bulgu Tarihleri ve İhlal Tarafları

İhlal İsnadında Bulunulan Bulgu	Bulgu Tarihi	İhlal Tarafları
Bulgu-91	24.02.2018	ASBETON-MENDEŞ-ŞÖLEN
Bulgu-73	12.04.2018	ASBETON, BOYLULAR GIDA, CANATANLAR, MENDEŞ, ŞÖLEN
Bulgu-92	16.01.2019	ASBETON, MENDEŞ, OYAK, ŞÖLEN
Bulgu-246	04.11.2019	ASBETON, AYDIN SERAMİK, MENDEŞ, ŞÖLEN, OYAK
Bulgu-95	08.02.2020	ASBETON, ŞÖLEN
Bulgu-16	31.03.2021	BİLKENT-CANATANLAR-MENDEŞ-ŞÖLEN
Bulgu-80	20.07.2022	ASBETON-ŞÖLEN
Bulgu-81	20.07.2022	ASBETON-CANATANLAR-MENDEŞ-ŞÖLEN
Bulgu-88	08.03.2023	MENDEŞ-ŞÖLEN

(791) Yukarıdaki tabloda da görülebileceği üzere; ŞÖLEN'in 24.02.2018-08.03.2023 tarihleri arasında Aydın ilinde hazır beton üretimi ve satışı pazarında faaliyet gösteren rakipleri ile birlikte fiyat tespitine (Bulgu-88) ve bölge/müşteri paylaşımına (Bulgu-16, 73, 80, 81, 91, 92, 95, 246) ilişkin anlaşma yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği değerlendirilmiştir. Bununla birlikte soruşturma açılmasına dayanak oluşturan Bulgu-96 ve Bulgu-97 kapsamında ŞÖLEN'e yönelik rakipler arası bir anlaşmaya taraf olduğu yönünde bir ihlal isnadında bulunulamayacağı değerlendirilmiştir.

I.4.4.10. TÜREN YAPI Hakkında Genel Değerlendirme

(792) TÜREN YAPI'ya yöneltilen ihlal isnadına dayanak teşkil eden

- Bulgu-24 ve Bulgu-127 kapsamında, TÜREN YAPI'nın müşteri paylaşımına yönelik bir anlaşmaya taraf olduğu yönünde şüphe oluştuğu; ancak söz konusu bulguların TÜREN YAPI'nın bir anlaşmaya taraf olduğunu ortaya koymak bakımından yeterli ispat standardını karşılamadığı, bu nedenle ilgili bulguların TÜREN YAPI hakkında ihlal isnadında bulunulmasına yeterli olmadığı değerlendirilmiştir.
- Bulgu-261 kapsamında ise TÜREN YAPI'nın fiyat tespitine yönelik bir anlaşmaya taraf olduğu yönünde şüphe oluştuğu; ancak TÜREN KİREÇ ile ÖZTÜRK çalışanı arasında geçen görüşmelerde TÜREN YAPI çalışanı olduğu belirtilen (.....)'nın 04.07.2020 tarihli konuşmanın gerçekleştiği dönemde TÜREN YAPI çalışanı olmadığı anlaşıldığından, ilgili bulguya yönelik TÜREN YAPI hakkında ihlal isnadında bulunulamayacağı değerlendirilmiştir.

I.4.5. Ceza Yönetmeliği Kapsamında Değerlendirme

(793) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrasında:

> *"Bu Kanun'un 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir."*

hükmüne yer verilmiştir.

(794) 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete ile Ceza Yönetmeliği güncellenmiş ve aynı tarihte yürürlüğe girmiştir. Böylelikle, 15 Şubat 2009 tarih ve 27142 sayı ile Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelik (mülga Ceza Yönetmeliği) yürürlükten kaldırılmıştır.

(795) Bu kapsamda fiilin işlendiği veyahut Soruşturma Raporu'nun teşebbüse tebliğ edilmiş olduğu tarihte yürürlükte olmayan yeni Yönetmelik hükümlerinin geriye etkili bir şekilde devam eden soruşturmalarda da uygulanması, ceza hukukunda yer alan temel bir ilke olan geriye yürümezlik yasağı göz önünde bulundurularak değerlendirilmiştir. Bu kapsamda teşebbüsün, kabahatin işlendiği anda mevcut bulunan düzenlemeler kapsamında muhatap olacağı yaptırımlardan daha ağır yaptırımlara muhatap olmaması gereğinden hareket edilmiştir.

(796) Her iki yönetmelik arasında soruşturma tarafı teşebbüsler hakkında takdir edilecek para cezaları açısından farklılıklar söz konusudur. Yeni Ceza Yönetmeliği ile temel para cezası oranının "kartel" ve "diğer ihlaller" şeklinde sınıflandırılmış ihlal türlerine bağlı olarak belirlendiği yaklaşımdan vazgeçilmiş olup özellikle ihlalin niteliğinin ve rekabet üzerindeki olumsuz etkisinin dikkate alındığı yeni bir yöntem benimsenerek "kartel" ve "diğer ihlaller" ayrımına dayanan alt ve üst sınırlar da kaldırılmıştır.

(797) Mülga Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca Kurul karar tarihinden bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirinin %2'si ile %4'ü arasında bir temel para cezasına esas oranın belirlenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Ancak yeni Ceza Yönetmeliği çerçevesinde -teşebbüs gayri safi gelirinin %10'unu aşmamak üzere- Kurul tarafından belirlenecek başlangıç ceza oranı belirlenmesinde "kartel" ve "diğer ihlaller" ayrımına dayanan alt ve üst sınırların kaldırıldığı görülmektedir. Bu kapsamda yeni Yönetmelik kapsamında yapılan değerlendirme doğrultusunda, soruşturmaya taraf teşebbüslerin dosya konusu eylemlerinin Kurul içtihadında kartel olarak değerlendirilmesi durumunda; bu hususun teşebbüsler hakkında takdir edilecek başlangıç ceza oranının belirlenmesinde göz önünde tutulacağı değerlendirilmektedir.

(798) Temel para cezasının tespitine ilişkin olarak ise hangi Yönetmelik'in soruşturma tarafı teşebbüslerin lehine olduğu hususunun yeni Ceza Yönetmeliği'nde temel para cezasının tespitine yönelik alt sınırların kaldırıldığı da göz önüne alındığında ilgili değişikliğin teşebbüs aleyhinde olmayacak şekilde uygulanması değerlendirilmektedir.

(799) Diğer taraftan yeni Ceza Yönetmeliği ile ihlalin süresine bağlı artırımda dikkate alınacak zaman aralıkları kısaltılmıştır. 5. maddesinin üçüncü fıkrası şu şekildedir:

> *" (3) Başlangıç ceza oranı;*
>
> *a) Bir yıldan uzun, iki yıldan kısa süren ihlallerde beşte biri oranında,*
> *b) İki yıldan uzun, üç yıldan kısa süren ihlallerde beşte ikisi oranında,*
> *c) Üç yıldan uzun, dört yıldan kısa süren ihlallerde beşte üçü oranında,*
> *ç) Dört yıldan uzun, beş yıldan kısa süren ihlallerde beşte dördü oranında,*
> *d) Beş yıldan uzun süren ihlallerde bir katı oranında, artırılır.*

(800) Son olarak yeni Yönetmelik'te ağırlaştırıcı unsurlara bağlı artırım oranının alt sınırı ile hafifletici unsurlara bağlı indirim oranının alt ve üst sınırları kaldırılmıştır. İlgili değişikliklerin teşebbüslerin aleyhinde olmayacak şekilde uygulanması gerektiği değerlendirilmiştir.

I.4.5.1. BATIBETON Bakımından Ceza Yönetmeliği Kapsamında Değerlendirme[291]

(801) Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci ve ikinci fıkrası uyarınca başlangıç ceza oranının belirlenmesinde ilgili teşebbüslerin *"ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı"* gibi hususların dikkate alınması gerekmektedir.

(802) BATIBETON tarafından ihlal teşkil eden eylemin Kurul içtihadında yer alan kartel niteliğinde olması ile birlikte teşebbüsün tespit edilen coğrafi bölgedeki pazardaki gücünün görece düşük olması nedeniyle söz konusu ihlalin sebep olduğu muhtemel zararın pazardaki etkisinin sınırlı kaldığı değerlendirilmiş; bu hususlar temel para cezasının belirlenmesinde göz önünde tutulmuş, bu çerçevede temel para cezasına esas başlangıç ceza oranı Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca %(.....) olarak belirlenmiştir.

(803) BATIBETON bakımından ihlalin, 24.01.2018 ve 24.03.2023 tarihleri arasında 5 yıl 2 aylık bir sürdüğü, ancak ilk delil olan 24.01.2018 tarihli belge ile ikinci delil olan

[291] Ceza değerlendirmesi yapılırken, başlangıç ceza aralığı ve oranı, ihlalin süresi ile ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar bakımından teşebbüs lehine olan hususlar dikkate alınmış; mülga Ceza Yönetmeliği döneminde geçerli olan düzenlemelerle karşılaştırma yapılarak teşebbüs aleyhine sonuç doğurmayacak şekilde Yeni Ceza Yönetmeliği uygulanmıştır.

04.09.2020 tarihli belge arasında 2 yıl 7 aylık süre bulunması ve bu dönem içerisinde teşebbüsün ihlale konu davranışlarını sürdürdüğünü gösteren herhangi bir delile ulaşılamamış olması nedeniyle, aradaki 2 yıl 7 aylık sürenin ihlale ilişkin toplam süreden çıkarılması gerektiği değerlendirilmiş; sonuç olarak BATIBETON tarafından gerçekleştirilen ihlale ilişkin sürenin 2 yıl 7 aylık bir döneme tekabül ettiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla ihlalin iki yıldan uzun üç yıldan kısa sürmesi nedeniyle temel para cezasına esas oran, Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi uyarınca beşte iki oranında artırılarak temel para cezası oranı %(.....) temel para cezası olarak belirlenmiştir.

(804) BATIBETON'un eylemleri bakımından Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesi uyarınca temel para cezasının artırılmasını gerektirecek herhangi bir ağırlaştırıcı unsurun bulunmadığı değerlendirilmiştir.

(805) Diğer yandan yeni Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca, BATIBETON'un Aydın ilinden elde ettiği 2023 yılı hazır beton cirosunun toplam cirosu içerisinde %(.....)'lik bir pay oluşturduğu tespit edilmiş; bu itibarla teşebbüsün ihlale konu ilgili coğrafi pazardaki hazır beton ürünlerinden elde ettiği cirosunun toplam cirosu içindeki payının düşük bir paya sahip olması ile birlikte yine aynı Yönetmelik'in (ç) bendi uyarınca, yerinde inceleme esnasında teşebbüste hazır bulunmayan bazı şirket çalışanlarının telefonlarına ve e-posta hesaplarına uzaktan erişim yapılması konusunda bilişim personeli ile yetkili teşebbüs avukatlarının gerekli teknik imkanları hızlı şekilde inceleme heyetine sağlayarak yerinde incelemenin daha kısa sürede tamamlanmasını veya daha etkin şekilde gerçekleştirilmesini sağlayan teknik imkânların sunulması suretiyle yerinde incelemeye yardımcı olunduğu hususları hafifletici sebep olarak değerlendirilmiş; bu kapsamda temel para cezası oranında %(.....) oranında indirim uygulanarak nihai olarak %(.....) oranına ulaşılmıştır.

(806) Mülga Ceza Yönetmeliği kapsamında yapılan değerlendirmeye göre ise %(.....) başlangıç ceza oranı alındıktan sonra süre nedeniyle %50 artırıma gidilmesi gerekmektedir. Bu durum temel para cezasını %(.....)'e çıkarmakta ve aynı oranda (%(.....)) hafifletici indirim uygulandığında nihai ceza oranı olarak %(.....)'e ulaşılmaktadır. Dolayısıyla yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında tespit edilen %(.....) idari para cezası oranının teşebbüsün lehine olduğu değerlendirilmiştir.

(807) Yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda, BATIBETON hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle 2023 yılı gayri safi gelirleri üzerinden %(.....) oranında idari para cezası uygulanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

I.4.5.2. ÇİMENTAŞ Bakımından Ceza Yönetmeliği Kapsamında Değerlendirme[292]

(808) Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci ve ikinci fıkrası uyarınca başlangıç ceza oranının belirlenmesinde ilgili teşebbüslerin *"ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı"* gibi hususların dikkate alınması gerekmektedir.

(809) Yukarıda ifade edildiği üzere, işbu dosya kapsamında ÇİMENTAŞ'ın hazır beton firmaları arasında gerçekleştirilen müşteri paylaşımına ilişkin anlaşmaya, Kabahatler Kanunu'nun 14. maddesi bağlamında kolaylaştırıcı olarak iştirak ettiği değerlendirilmiştir. Kabahatler Kanunu, Türk Ceza Kanunu'ndan farklı olarak iştiraki

[292] Ceza değerlendirmesi yapılırken, başlangıç ceza aralığı ve oranı, ihlalin süresi ile ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar bakımından teşebbüs lehine olan hususlar dikkate alınmış; mülga Ceza Yönetmeliği döneminde geçerli olan düzenlemelerle karşılaştırma yapılarak teşebbüs aleyhine sonuç doğurmayacak şekilde Yeni Ceza Yönetmeliği uygulanmıştır.

türlere ayırmamakta, kabahatin işlenişinin birden fazla kişi tarafından işlenmesi halinde bu kişilerin her birini fail olarak kabul etmektedir. Bu kapsamda rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmayı veya uyumlu eylemi kolaylaştıran bir teşebbüsün de, söz konusu anlaşma veya uyumlu eylemden dolayı anlaşmaya taraf olan teşebbüslerle eşit derecede sorumlu tutulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

(810) Bu bilgilerden hareketle, ÇİMENTAŞ'ın Aydın ilinin Didim ilçesinde hazır beton üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren bazı teşebbüsler arasında yapılan müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın uygulanmasına aracılık etmesini içeren bir ihlalin söz konusu olduğu, her ne kadar Ceza Yönetmeliği'nde kartel sınıflandırması kaldırılmış olsa da, dosya konusu eylemin Kurul içtihadında kartel olarak ele alındığı dikkate alınarak bu husus Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca başlangıç ceza oranının belirlenmesinde göz önünde tutulmuştur.

(811) Diğer taraftan ÇİMENTAŞ'ın ihlalin gerçekleştiği dönemde incelemeye konu faaliyetlere ilişkin Aydın Söke-Didim pazarındaki pazar paylarının, 2022 yılı için %(.....); 2023 yılı için %(.....) olduğu tespit edilmiştir. Bu itibarla, ÇİMENTAŞ'ın ilgili coğrafi pazardaki pazar gücünün düşük olduğu, buna bağlı olarak teşebbüs tarafından gerçekleştirildiği tespit edilen ihlalin sebep olduğu muhtemel zararın pazardaki etkisinin kısıtlı olduğu değerlendirilmiş; bu husus da Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca başlangıç para cezasının belirlenmesinde dikkate alınmıştır.

(812) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler çerçevesinde, ÇİMENTAŞ tarafından gerçekleştirilen eylemin Kurul içtihadında kartel niteliğinde değerlendirilmesi ile birlikte ihlalin sebep olduğu muhtemel zararın pazardaki etkisinin kısıtlı olması hususları birlikte dikkate alınarak temel para cezasına esas başlangıç ceza oranı Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca %(.....) olarak belirlenmiştir.

(813) ÇİMENTAŞ'ın eylemlerinin 1 yıldan kısa sürmesi nedeniyle Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca temel para cezasının süre yönünden artırılmasını gerektirecek herhangi bir unsurun bulunmadığı değerlendirilmiştir.

(814) Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda; Kurulun 16.01.2016 tarih ve 16-02/44-14 sayılı kararı ile ÇİMENTAŞ hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğinin tespit edilerek idari para cezası uygulanmasına karar verildiği, işbu dosya kapsamındaki ihlalin ise 12.01.2023-24.02.2023 tarihleri arasında gerçekleştiği ve söz konusu eylemin tekerrüre esas olan karar tarihinden itibaren sekiz yıl içerisinde işlenmiş olduğu; bu sebeple ÇİMENTAŞ hakkında tekerrür hükümlerinin uygulanması gerektiği değerlendirilmiş; Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesinin birinci fıkrası uyarınca temel para cezası oranı yarısı oranında artırılarak %3 olarak belirlenmiştir.

(815) Diğer taraftan Yönetmeliği'nin 7. maddesinin birinci fıkrasında, ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının düşük olması hafifletici unsur olarak sayılmıştır. Bu kapsamda ÇİMENTAŞ'ın Aydın ilinde faaliyet gösteren İzmir hazır beton tesisi aracılığıyla bölgede elde ettiği toplam cironun (.....) TL; ihale konu Söke-Didim coğrafi pazarından elde edilen cironun ise (.....) TL (toplam ciro içerisinde %(.....)) olduğu göz önüne alındığında, ilgili coğrafi pazarda ihlale konu faaliyetlerden elde edilen gelirin toplam ciro içindeki payının düşük olduğu, dosya kapsamında ÇİMENTAŞ'ın yurt dışı gelirlerinin bulunduğu anlaşıldığından, ihracata konu gelirlerin toplam gelirler içerisindeki payı olan %(.....) dikkate alınarak %(.....) oranında indirim uygulanmış; böylelikle temel para cezası oranı %(.....) olarak belirlenmiştir. bu doğrultuda söz konusu husus indirim sebebi olarak görülmüş ve temel para cezası

oranında %(.....) oranında indirim uygulanarak temel para cezası oranı %(.....) seviyesine indirilmiştir.

(816) Mülga Ceza Yönetmeliği kapsamında yapılan değerlendirmeye göre ise %(.....) başlangıç ceza oranı alındıktan sonra mülga Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükmünce %(.....) tekerrür nedeniyle artırıma gidilerek %(.....) oranına ulaşılmıştır. Bu noktada mülga Ceza Yönetmeliği uyarınca azami hafifletici neden indirimi %60 olması sebebiyle bu oranda hafifletici neden indirimi uygulanması sonucunda nihai ceza oranı olarak %(.....)'ye ulaşıldığından, yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında tespit edilen %(.....) idari para cezası oranının teşebbüsün lehine olduğu değerlendirilmiştir.

(817) Yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda, ÇİMENTAŞ hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle 2023 yılı gayri safi gelirleri üzerinden %(.....) oranında idari para cezası uygulanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

I.4.5.3. ÖZTÜRK Bakımından Ceza Yönetmeliği Kapsamında Değerlendirme[293]

(818) Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci ve ikinci fıkrası uyarınca başlangıç ceza oranının belirlenmesinde ilgili teşebbüslerin *"ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı"* gibi hususların dikkate alınması gerekmektedir.

(819) Kararın önceki bölümlerinde açıklandığı üzere, ÖZTÜRK'ün Aydın ilinde hazır beton satışı pazarında fiyat tespitine ilişkin bir anlaşmaya taraf olmasını içeren bir eylemin söz konusu olduğu, bu tür eylemlerin Kurul içtihadında kartel niteliğinde değerlendirildiği; bu itibarla anılan husus takdir edilecek başlangıç para cezası oranının belirlenmesinde göz önünde tutulmuş; bu çerçevede temel para cezasına esas başlangıç ceza oranı, Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca %(.....) olarak belirlenmiştir.

(820) ÖZTÜRK'ün eylemlerinin 1 yıldan kısa sürmesi nedeniyle Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca temel para cezasına esas başlangıç para cezasının süre yönünden artırılmasını gerektirecek herhangi bir unsurun bulunmadığı değerlendirilmiştir.

(821) ÖZTÜRK'ün ihlal teşkil eden eylemleri bakımından Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesi uyarınca temel para cezasının artırılmasını gerektirecek herhangi bir ağırlaştırıcı unsurun bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

(822) Diğer taraftan Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinin birinci fıkrasında, ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının düşük olması hafifletici unsur olarak sayılmıştır. Dosya kapsamında yapılan incelemede, ÖZTÜRK'ün ihlale konu ilgili ürün pazarında hazır beton satışlarından elde ettiği cironun, teşebbüsün toplam cirosu içinde düşük bir paya sahip olduğu; bu doğrultuda, söz konusu husus Yönetmeliğin aynı maddesi kapsamında indirim sebebi olarak değerlendirilmiş ve temel para cezası oranında %(.....) oranında indirim uygulanarak oran %(.....) seviyesine indirilmiştir.

(823) Mülga Ceza Yönetmeliği kapsamında yapılan değerlendirmeye göre ise %(.....) başlangıç ceza oranı alındıktan %(.....) hafifletici indirim uygulandığında nihai ceza

[293] Ceza değerlendirmesi yapılırken, başlangıç ceza aralığı ve oranı, ihlalin süresi ile ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar bakımından teşebbüs lehine olan hususlar dikkate alınmış; mülga Ceza Yönetmeliği döneminde geçerli olan düzenlemelerle karşılaştırma yapılarak teşebbüs aleyhine sonuç doğurmayacak şekilde Yeni Ceza Yönetmeliği uygulanmıştır.

oranı olarak %(.....)'e ulaşılmaktadır. Dolayısıyla yeni veya mülga Ceza Yönetmeliği kapsamında tespit edilen idari para cezası oranları arasında teşebbüs bakımından bir farklılık ortaya çıkmamaktadır.

(824) Yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda, ÖZTÜRK hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle 2023 yılı gayri safi gelirleri üzerinden %(.....) oranında idari para cezası uygulanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

I.4.5.4. ŞÖLEN Bakımından Ceza Yönetmeliği Kapsamında Değerlendirme[294]

(825) Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci ve ikinci fıkrası uyarınca başlangıç ceza oranının belirlenmesinde ilgili teşebbüslerin *"ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı"* gibi hususların dikkate alınması gerekmektedir.

(826) Kararın önceki bölümlerinde açıklandığı üzere, ŞÖLEN'in Aydın ilinde hazır beton satışı pazarında fiyat tespitine ilişkin bir anlaşmaya taraf olmsını içeren bir eylemin söz konusu olduğu, bu tür eylemlerin Kurul içtihadında kartel niteliğinde değerlendirildiği; bu itibarla anılan husus, takdir edilen temel para cezasının belirlenmesinde göz önünde tutulmuş, bu çerçevede temel para cezasına esas başlangıç ceza oranı Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca %(.....) olarak belirlenmiştir.

(827) ŞÖLEN tarafından gerçekleştirilen ihlale ilişkin sürenin 5 yıl 12 günlük bir döneme tekabül ettiği tespit edilmiştir. Bu itibarla ihlalin beş yıldan uzun sürmesi nedeniyle temel para cezasına esas başlangıç ceza oranı, Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendi uyarınca bir katı oranında artırılmış, böylelikle temel para cezası oranı %(.....) olarak belirlenmiştir.

(828) ŞÖLEN'in eylemleri bakımından Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesi uyarınca temel para cezasının artırılmasını gerektirecek herhangi bir ağırlaştırıcı unsurun bulunmadığı değerlendirilmiştir.

(829) Diğer taraftan Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinin birinci fıkrasında, ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının düşük olması hafifletici unsur olarak sayılmıştır. ŞÖLEN'in ihlale konu hazır beton ürünlerinden elde ettiği cironun toplam cirosu içindeki payının düşük olduğu; bu doğrultuda söz konusu husus, Yönetmeliğin aynı maddesi kapsamında ŞÖLEN hakkında tayin edilecek idari para cezasında indirim sebebi olarak değerlendirilmiş; temel para cezası oranında %(.....) oranında indirim uygulanarak oran %(.....) seviyesine indirilmiştir.

(830) Mülga Ceza Yönetmeliği kapsamında yapılan değerlendirmeye göre ise %(.....) başlangıç ceza oranı alındıktan sonra süre nedeniyle %100 artırıma gidilmesi gerekmektedir. Bu durum temel para cezasını %(.....)'e çıkarmakta olup aynı oranda (%(.....)) hafifletici indirim uygulandığında nihai ceza oranı olarak %(.....) ulaşılmaktadır. Dolayısıyla yeni veya mülga Ceza Yönetmeliği kapsamında tespit edilen idari para cezası oranları arasında teşebbüs bakımından bir farklılık ortaya çıkmamaktadır.

(831) Yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda, ŞÖLEN hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle 2023 yılı gayri safi gelirleri üzerinden %(.....) oranında idari para cezası uygulanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

---

[294] Ceza değerlendirmesi yapılırken, başlangıç ceza aralığı ve oranı, ihlalin süresi ile ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar bakımından teşebbüs lehine olan hususlar dikkate alınmış; mülga Ceza Yönetmeliği döneminde geçerli olan düzenlemelerle karşılaştırma yapılarak teşebbüs aleyhine sonuç doğurmayacak şekilde Yeni Ceza Yönetmeliği uygulanmıştır.

J. SONUÇ

(832) Rekabet Kurulunun 26.10.2023 tarih ve 23-50/955-M sayılı ve 29.02.2024 tarih ve 24-11/180-M sayılı kararları uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre,

I- Çimento pazarında faaliyet gösteren,

1- Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk AŞ'nin Aydın ilinin Didim ilçesinde hazır beton üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin arasında yapılan müşteri paylaşımına ilişkin bir anlaşmanın uygulanmasına aracılık etmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine,

2- Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesine, bu kapsamda 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, 6. maddesinin birinci fıkrası, 7. maddesi uyarınca 2023 yılı gayrisafi geliri üzerinden takdiren %(.....) oranında olmak üzere

- Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk AŞ'ye 37.370.945,14 -TL,

idari para cezası verilmesine,

II-

1- Hazır beton pazarında faaliyet gösteren soruşturma tarafı teşebbüslerden;
1. Batıbeton Sanayi AŞ,
2. Öztürk Ticaret.,
3. Şölen Çimento Yapı İnş. San ve Tic. Ltd. Şti.

unvanlı teşebbüslerin, rakipleriyle fiyat tespiti ve/veya müşteri/bölge paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine,

2- Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesine, bu kapsamda 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in

- 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (b) bendi, 7. maddesi uyarınca 2023 yılı gayrisafi geliri üzerinden takdiren %(.....) oranında olmak üzere Batıbeton Sanayi AŞ'ye 37.851.666,03TL
- 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, 7. maddesi uyarınca 2023 yılı gayrisafi geliri üzerinden takdiren %(.....) oranında olmak üzere Öztürk Ticaret'e 28.308,08-TL
- 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (d) bendi, 7. maddesi uyarınca 2023 yılı gayrisafi geliri üzerinden takdiren %(.....) oranında olmak üzere Şölen Çimento Yapı İnş. San ve Tic. Ltd. Şti.ye 1.216.947,91-TL

idari para cezası verilmesine,

III- Soruşturma tarafı diğer teşebbüsler olan Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii AŞ, Beton-Taş Hazır Beton San. ve Tic. Ltd. Şti, Çimbeton Hazırbeton ve Prefabrik Yapı Elemanları San. ve Tic. AŞ, Kabasakal Beton Anonim Şirketi, Serttaş İnşaat Taah. Tur. Maden San. ve Tic. Ltd. Şti. ve Türen Yapı Malzemeleri İnşaat Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti. hakkında ise 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine yönelik herhangi bir bulguya ulaşılamadığına, dolayısıyla adı geçen teşebbüslere 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesi çerçevesinde idari para cezası uygulanmasına yer olmadığına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.